

1785: 1

Anno 1785, den 25de Octobr., continuerede Høste Tinget med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd, og i Overværelse af Herr: Foged Koren, Lænsmand Anders Lille Graven og de paa første Tingdag udi den fuldskrevne Protocol specificerede Laugrettesmænd.

Hvorda! Amund Larsen Ose fremstillede sig for Retten og fremlagde Laugdag mod Ole Hielmevold med fleere, læst og saa lydende:

Ole Hielmevold paa egne og de øvrige benævntes Vegne mødte og vedtog lovlig Varsel; sagde derhos, at da Skiftet for omtrent 7 Aar siden var holdet paa Gaarden Ose, blev det paastævnte Huus anseet som Eyendom, det benificerede Gods uvedkom/m/ende, og derfor blev anført til Deeling i blant Arvingerne, hvilket det producerede Skifte brev udviiser. Efter at det bemeldte Skifte var passeret, blev Godset bortbøxlet til den nærværende Opsidder Amund Larsen, og da var ingen Tvist om eller Undtagelse af de Gaarden tilhørende Huuser. For det øvrige refererer sig til forrige Paastand og det Protocollen tilførte, indlod derefter Sagen Dom med Paastand om skadesløse Omkostninger.

Amund Ose ligeledes var Dom begiærende, og erindrede at maatte tilkiendes skadesløse Omkostninger.

Eragtet:

Sagen optages, og skal Tiden ved Høste Tingets Slutning vorde bekiendtgjort, naar Dom afsiges.

Ole Levorsen Ose producerede Laugdag mod Knud Store Graven, saa meldende:

Berje Traae mødte for Knud Store Graven, vedtog lovlig Varsel, men begiærede Udsættelse til næste Ting, for at oplyse Kravet, dog han vedtog Kravets Rigtighed.

Citanten fremlagde den indstævntes udstædte Haandskrift af 28 Octbr: 1784, paa 106 rd: 4 mrk.; paa hvilken er tegnet at være betalt 52 rdr.; alt af saadan Formeld: Da Kravet saaledes er beviist, protesterede han mod Udsættelse, og var Dom begiærende for Capital og Renter fra Stævningens Dato, samt udi

1785: 1b

Processens Omkostning 2 rdr:

Berje Traae for den indstævnte begiærede nu, som før, at Sagen maatte udflyttes til næste Sommer Ting for at kunne stævne contra.

Eragtet:

Sagen optages med de flere til den Tid, som ved Tingets Slutning skal blive bekiendtgjort.

Hans Olsen Westrem anmeldte at have med mundtlig Stævning til dette Høste Ting ladet inkalde Bertel Lisebrekke med fleere for Giæld efter Beviis af 17 Decbr: 1784, 87 rdr: 3 mrk.; derom at modtage Dom til Betaling og Renter fra Stævnamaalets Dato, og denne Processes Bekostning skadesløs.

Den instævnte mødte ikke efter Paaraab.

Kaldsmændende Lænsmand Anders Josephsen og Elling Knudsen Store Graven aflagde Eed, at de med meere end 14 Dages Varsel har inkaldet Bertel Lisebrekke og Contrad Ondeland og Siur Scheje at svare til denne Sag.

Citanten reserverede til næste Ting at producere den bemeldte og paaberaabte Haandskrift, og til den Tid begjærede at de udeblevne maatte gives Laugdag.

Eragtet:

De lovlig instævnte, men udeblevne Bertel Lisebrekke, Siur Scheje og Conrad Ondeland gives hermed Laugdag til næste Som/m/er Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Gunder Ose mod Ole Westrem fremlagde Rettens seeneste Kiendelse, saa lydende: og ville fornemme om han nu møder.

Ole Westrem refererer sig til Acten og var tilfreds med Dom.

Citanten ligeledes paastod Dom, efter at have fremlagt Regning paa Omkostningerne, dat: 22 Octbr: d: A:, saa lydende:

Ole Westrem paastod Dom/m/erens Skøn, saa vel i Hoved Sag, som Omkostninger.

Da ingen af Parterne havde videre at lade tilføre, blev

Eragtet:

Sagen optages til den Tid, som nærmere skal blive bekjendt giort.

Wiglich Ødven mod Torkild Lindebrekke producerede Rettens seeneste Som/m/er Ting aflagde Kiendelse, som er af saadan Formeld:

Torkild Lindebrekke anmeldte at have til dette Ting contra instævnet Wiglich og Ole Ødven samt Lars Haaeim at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Ole Næsheim, Hans Sæbbe og Bertel Lisebrække, samt Siur Scheje, derefter at modtage Dom

1785: 2

i Hoved Sag og Processens Omkostning, alt efter nærmere Paastand. Ville fornemme, om de vedkom/m/ende møder.

Lænsmand Anders Lille Graven mødte for de indstævnte og vedtog lovlig Varsel.

Af Vidnerne infandt sig ingen efter Paaraab, uden allene Siur Scheje.

De forbenævnte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne Vidner.

Torkild Lindebrekke begjærede det mødende Vidne fremkaldet og tilspurgt, om det ikke veed, at Contra Citanten var en Medeyer i det paastævnte og bortkomne Tøm/m/er.

Vidnet Siur Scheje aflagde Eed at ville vedblive Sandhed, og svarede; Han kan ikke vide, om Torkild Lindebrekke var Medeyer i det bortkomne Tøm/m/er; men veed, at da Skove Teiger af ham og fleere blev købt, var Aftalen imellem de handlende saaledes, at enhver skulle beholde det Tøm/m/er, som var hugget paa deres tilskiftede Deel, saa vidt som de eyede Skoven, veed altsaa ikke, om det paastævnte Tøm/m/er var af Torkilds Skove Part. Paa nærmere Spørgsmaal svarede, at han ikke veed om Tøm/m/eret er hugget paa Contra Citantens Part, som før er vidnet. Paa Hoved Citantens Spørgsmaal sagde Vidnet: Tøm/m/eret var solgt førend Skov Teigen var bortsolgt, og at Sælgerne lovede Erstatning enten af Tøm/m/er eller med Penge. Ingen havde dette Vidne at lade meere tilspørge, er derfor demitteret.

Torkild Lindebrekke erindrede om Laugdag for de udeblevne Vidner, og Tid til at stævne de forglemte Vidner.

Eragtet:

De udeblevne Vidner Ole Næsheim, Hans Sæbbe og Bertel Lisebrekke forelægges under Faldsmaal til næste Ting, deres Vidnesbyrd at aflegge; og Citanten besørger denne Kiendelse for dennem lovlig forkyndt. <bet:>

Ole Westrem anmeldte at have med mundtlig Varsel til Gravens Høste Ting dette Aar ladet inkalde Torkild Amundsen Lie af Ullands Præstegæld i Sogns Fogderie, at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Tosten Amundsen Sognestvedt, Baar Davidsen ibid:, og Torfind Johannesen Wattetvedt, angaaende Giæld 48 dr: 4 mrk: 8 s:, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse; begiærede dernæst de vedkom/m/ende paaraabte. Citanten begiærede Sagen stillet i beroe til i Morgen tilig, da han i Aften ikke kunne fremstille Stævne Vidnerne, som blev billiget.

Ole Westrem paaraabte tilligemed Ørjans Bagne den imellem dem ventilerede Sag, og begge refererede sig til

1785: 2b

Acten og det passerede, med Paastand fra begge om lovmedholdig Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning skadesløs efter Rettens Skøn.

Derefter blev Eragtet:

Denne Sag optages til den Tid, som ved Tingets Slutning skal blive bekendtgjort.

Hr: Foged Koren fremlagde Saug Angivelserne for Gravens Skibreede, da

Jan Hansen Eide for Eide Saug angav, at i dette Aar er skaaren 500de dobbelte og 4500 enkelte Udf: Bord, samt ej videre.

For Fylkedals Saug angav paa egne og MedEyerens Vegne Siur Hansen Fylkedahl, at paa denne Saug er skaaren i indeværende Aar 1785 1000 fiirskaarne Udførsels Bord, og Bøygde Bord 2000de.

Torkild Lindebrekke angav paa Eyerens Vegne af Wangens Saug, at paa denne Saug er i Aar skaaren Udførsels Bord 1200 Stk:

Isach Siovatsen Wambeim angav paa egne og MedEyerens Vegne, at paa Wambeims Saug er i Aar skaaret Udførsels Bord 1000, men derhos declarerede, at dette angivne Quantum indeholdt baade Bøygde og Udførsels Bord.

For Scheye Saug angav Halsteen Davidsen Hylle paa egne og MedEyerens Vegne at have i Aar skaaret 1500 Udførsels Bord og 300de Bøygde Bord.

For Døschebechs Saug angav Lars Danielsen Haaeim paa egne og MedEyerens Vegne at have i Aar skaaret paa bem:te Saug 1000de Udførsels Bord og 300de [Bøygde]? Bord.

For Hagestad Saug angav Eyeren Erich Jørgensen Spaaneim, at i Aar paa bemelte Saug er skaaren 1500 Udførsels Bord og 300de Bøygde Bord.

For Bagne Saug angav Tormoe Olsen Bagne paa Egne og MedEyerens Vegne, at paa bemelte Saug er i Aar skaaren 900de Udførsels og Bøygde Bord.

For Erdals Saug angav Ole Tostensen Westrem, at i dette Aar er skaaren Udførsles Bord 600de, og til Bøygdens Brug 1000de.

For Traae Saug angav Anders Josephsen Lille Graven, som MedEjer i bemelte Saug, paa egne og MedEjeres Vegne, at paa denne Saug er i Aar skaaren 1800de Udførsels Bord, og til Bøygdens Fornødenhed 200de.

Anno 1785, den 26de Octobr:, continuerede Høste Tinget med Gravens Skibredes Almue i Overværelse af det sædvanlige Laugrett.

Hvorda! Ole Westrem paaraabte den i Gaar udsatte TingsVidne Sag, og fremstillede Kaldsmændene Ole Torbiørnsen Legreid og Niels Olsen Wambeim, som, efter at Torkild Amundsen \Lie/ var paaraabt, uden at svare, aflagde Eed, at den udeblevne Torkild Lie er i eget Paahør tilkaldet at paahøre denne Tings vidne Sag, med 4 Ugers Varsel.

1785: 3

Derefter fremstod

1ste Vidne, Tosten Amundsen Sognestvedt, som aflagde Eed efter Loven at vilde vidne Sandhed. og forklarede, at han veed, det Citanten udkeverede Sølv Pant for 48 dr., kan ikke erindre hvor meget meere, paa den indstævntes Vegne til Torfind Johannesen Wattetvedt, som ved Retten er tilstæde, og vedtog at være til Vædermæle inkaldet; videre sagde Vidnet, at Ole Westrem har faaet godtgiort Capitalen, de bemeldte 48 dr., af den indstævnte Torkild Lie, og dette har Vidnet hørt af den instævnte; saavelsom af en deel andre nu ustævnte, der skal have leveret nogle af Pengene. End mere sagde, at den indstævnte var denne Fordring allene anrørende. Vidnet dem:

2det Vidne, Baar Davidsen Sognestvedt, aflagde Eed og vidnede, at have hørt af den indstævnte og andre, at Ole Westrem har udleveret Sølv Pant til den benævnte paa den instævntes Vegne for 48 dr: og nogle Mark, for mange Aar siden, men hverken dette eller forrige Vidne kunde sige hvor mange Aar det er siden dette passerede, men meener omtrent 11 eller 12 Aar; videre sagde Vidnet, at fra Førstningen var Torkild \Lie/ alleene anrørende denne Giæld og Fordring. Dette Vidne afskeediget.

Torfind Sognestvedt tilstod for Retten uden Eed at have modtaget Sølv Pant af Ole Westrem paa Torkild Lies Vegne for 48 rdr.; men at han maatte sælge Pantet med 8 dr: Forliis, da det ikke efter 10 eller 11 Aars Forløb blev inløst, og hans Leylighed ikke vare at lade Pengene saaledes henstaae frugtesløse.

Ole Westrem begiærede Tings Vidnet sluttet, og in forma beskreven meddeelt, Som blev bevilget.

Ole Westrem har med mundtlig Continuations \Stævning inkaldet/ {instævnet} Olmoe Garetun og Aslach Warberg udi forrige Giælds Sag, at modtage nærmere Oplysning og Dom i Hoved Sag, alt efter den Irettesættelse, som han agter at fremføre.

De instævnte mødte, den første personlig, og Ole Mykletun for Aslacg Warberg, som begge benægtede, at være Citanten noget eller det mindste pligtig.

Citanten refererer sig til Acten og sit tilførte, og paastod, at Olmoe Garetun maatte, som Selvskyldner tilkiendes at betale Kravet, og Processens Omkostninger efter Dom/m/erens Skøn.

Olmoe Garetun paastod, at Citanten har modtaget Haandskrift af Aslach Warberg for Pengene, og har faaet samme, hvilket han trøstede sig til at beviise.

Ole Westrem benægtede det tilførte.

Olmoe Garetun begiærede Udsættelse til Som/m/er Tinget for at beviise sit Andragende, og bad om Rettens

1785: 3b

Kiendelse.

Eragtet:

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Olmoe Garetun i Rette fører det fornøden agtende til Sagens Slutning.

Wiglich Wangen paaraabte Sagen mod Thore Aaseim for uhøviske Ord, og ville fornemme, om han nu møder med Tilsvær.

Thore Aasem lod møde ved Lænsmand[en], og sagde at han underkaster sig lovmedholdig Dom.

Citanten paastod Dom til Bøders Udredelse med videre, og Processens Omkostning efter Rettens Skøn.

Da ingen havde videre at erindre, blev

Eragtet:

Sagen optages med de flere til den neden beram/m/ede Dag.

Wiglich Wangen paaraabte Sagen mod Thore Aasem for Fornærmelse med Kalves Beedning i hans Mark; og paastod Dom til Bøders Udredelse, og Omkostningers skadesløse Erstatning.

Lænsmand Lille Graven for Thore Aasem ligeledes inlod Sagen Dom, med Paastand om Omkostninger for Reysen og Tids Spilde.

Eragtet:

Sagen optages med de fleere og til samme Tid.

Herr Foged Koren mod Torkild Lindebrekke fremlagde Laugdag af 8de Juni d: A:, saa lydende:

Torkild Lindebrekke vedtog lovlig Varsel.

Vidnerne vare tilstæde, undtagen Ragnilde Siovatsd:, hvis Svagheds Forfald blev anmeldet.

Den indstævnte ingav et Skrift af 24 Octbr: d: A:, saa meldende:

Her: Fogden begiærede fremkaldet Vidnerne, og først

Poul Siursen, som aflagde Eed og vidnede: afvigte Foraar ved Korsmisse Tid købte han 3de Potter fransk Brændeviin hos Torkild Lindebrekke, og betalte ham 1 mrk: 8 s: for hver Potte; veed ikke om de i Giæstgiveriet paa den Tid havde Brændeviin at sælge. Vidnet demitteret.

Vidnet Ole Siursen Spaaneim dernæst aflagde Eed og vidnede: Paa før ommeldte Tid i dette Foraar hentede han 1 Potte fr: Brændeviin hos den indstævnte for 1 mrk: 8 s: til sit eget Huus Fornødenhed, men har ikke drukket i hans Huus; veed ikke, om paa den Tid var Brændeviin til kiøbs paa Giæstgiverstædet.

Lars Siovatsen aflagde Eed og vidnede: Han tiener hos den indstævnte, han hiembragte 1 Anker fr: Brændeviin fra Byen for sin Hosbond, hvoraf han har aftappet 3 Potter som Vidnet veed, men veed ikke til hvem det er solgt.

Fogden frafaldt det udeblevne Vidne, derimod paastod

1785: 4

Dom til Bøders Udredelse efter Forordningen af 8 Marti 1757, med det videre, og denne Processes Bekostning skadesløs.

Torkild Lindebrekke begiærede Sagen udsatt til næste Ting for at oplyse Sagens Sam/m/enhæng.

Fogden instillede det forlangte til Rettens Kiendelse.

Eragtet:

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Torkild Lindebrekke fremfører det fornøden agtende til Sagens Slutning.

Herr Foged Koren har med 4 Ugers Varsel til dette Høste Ting ladet inkalde Ole Ellingsen Hagestad af Baroniet Rosendals Gods, at høre Vidner om hans Forhold mod Drengen Lars Baarsen af Wosse Præstegæld, afvigte Vinter, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse. De under Faldsmaal kaldte Vidner ere Ole Olsen Hielmevold, Lars Andersen Hylde, Ole Torfindsen Sæd og Hans Olsen Legreid. Begiærede dernæst de vedkom/m/ende paaraabte.

Siur Scheje mødte for Ole Hagestad og vedtog lovlig Varsel.

Af Vidnerne mødte Ole Hielmevold og Ole Torfindsen Sæd. De øvrige 2de bleve paaraabte men ingen svarede.

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Elling Knudsen Store Graven aflagde Eed, at Lars Hylle med 14 Dages Varsel var tilkaldet i eget Paahør, og Hans Olsen Legreid i hans Naboes Helje Legreids Paahør.

Ole Hielmevold aflagde Eed og vidnede: I Fasten dette Aar blev Vidnet anmodet af Drengen Lars Baarsen, at følge ham til Kiølen, da Ole Hagestad havde tilbudt ham Forliig; Vidnet kom da tilligemed det andet Vidne Lars Hylle, og hørte, at Ole Hagestad tilstod at have forseet sig, mod Lars Baarsen, hvilken fik strax i Forligelse 1 rdr.; og siden efter fik han nok 1 rdr. af Ole Hagestad; og saaledes bleve de forliigte.

Ole Torfindsen Sæd fremstod, hans forhen afvigte 8de Juni \d: A:/ tilførte Vidnesbyrd, i Prot: fol: 246, blev ham forelæst, og under forrige Eeds Kraft tilstaaet i henseende denne Sag rigtig at være, og at han havde intet andet eller meere at vidne.

Herr Fogden begiærede de udeblevne Vidner forelagt Laugdag.

Eragtet:

De lovlig instævnte, men udeblevne Vidner Lars Hylle og Hans Legreid forelægges under Faldsmaal til næste Ting, deres Vidnesbyrd at aflegge.

Poul Siursen Spaaneim har med mundtlig Varsel inkaldet Svend Larsen Lund for Giæld 8 dr., derom at modtage Beviis

1785: 4b

og Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte. Til Vædermæle var inkaldet Siur Poulsen Spaaneim.

Svend Lund mødte, vedtog lovlig Varsel, tilstod Kravet, men sagde, at have leveret de paastævnte 8 rdr: til Citantens Fader Siur Poulsen, som tilstod dette rigtig at være, og tilbød at være villig at betale dem igien til Citanten, efter hvis Begiæring han havde modtaget Pengene.

Poul Siursen benægtede at \have/ befuldmægtiget sin Fader at oppebære de paastævnte 8 rdr.; og da han intet deraf har bekom/m/et; saa paastod han Dom mod Svend Lund til skadesløs betaling, med Omkostninger efter Dommerens Skøn.

Ingen af Parterne havde andet at lade tilføre end uefterretlig Snak.

Eragtet:

Sagen optages til den Tid, som skal i Dag vorde bekiendtgiort.

Herr Foged Koren har til dette Ting ladet inkalde Christian Kollenæs og Haaver Endresen Fylkedal for med hinanden begaaet Slagsmaal, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Ole Heljesen Dahle, Niels Nielsen Fylkedal og Torfind Gudmundsen Rønnestrand; derefter at lide Dom til Bøders Udredelse og Processens Omkostning.

Haaver Fylkedal var ved Retten tilstæde, saavelsom Vidnerne Niels Nielsen og Torfind Gudmundsen.

Kaldsmændene Berje Traae og Anders Lille Graven afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.

Vidnet Niels Nielsen Fylkedal aflagde Eed og vidnede: for 14 Dage siden afvigte Løverdag saae Vidnet, at de indstævnte spøgede med Favn tag paa Moe traanen, men kunne ikke skønne, om det siden blev Alvor. De skiendtes ikke, men den eene, neml: Haaver, blev noget blodig. Saae ikke Næve hug imellem disse. Vidnet er afskiediget; med Reservation af fleere Spørgsmaale om fornødiges.

Torfind Gudmundsen aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne, med hvilket dette paa samme Tid vare tilstæde.

Herr Fogden erindrede om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet:

Christian Kollenæs, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Ole Heljesen Dahle til samme Tid forelægges under Lovens Faldsmaal.

1785: 5

Derefter bleve følgende Documenter publicerede.

21: Aflyst Peder Christophersen Kiærlands udgivne Pandte Obligation til Ole Iversen for 170 rd.; dat: 26de Octobr: 1772, qvitteret den 25de October 1785.

22: Peder Christophersen Kiærlands Pandte Obligation til Haldor Olsen Espe i Kintzervig for 250 rd: dateret Tingstædet Eide Grund d: 26de Octobr: 1785.

23: Enken Guri Larsdatter Sæbbe med Laugvæрге Baard Larsen Sæbbe, hendes Skjøde til Svend Jørgensen Sæbbe paa 9 Mrk: Smør i Gaarden Sæbbe, \No: 101/, i Eifjords Sogn under Lyse Closters Jurisdiction, underskreven af Baard Larsen Sæbbe, og dat: Eide Grund d: 26de Octbr: 1785.

24: Bemelte Enke Guri Larsdatter Sæbbes med Laugværges Baard Sæbbes Skjøde til Peder Tormoesen Sæbbe paa 9 Mrk: Smør uden Bøxel i Gaarden Sæbbe. dat: Eide Grund d: 26de Octobr: 1785, underskrevet af Baard Larsen Sæbbe.

25: Provst Schnabels Bøxel Brev til Siur Nielsen [paa] halvdeelen af hans Faders Niels Siursens Brug i Gaarden Jørdre, neml: 22 ½ Mrk: Smør, ¼ huud Præsteboels Gods ¼ Spand Smør med videre. dateret Gravens Kalds Præstegaard d: 14de Junii 1785. med Revers.

26: Do: Bøxel brev til hans Sviger Søn Hr: Gert Kahrs, Capellan ..(?) Persona til Gravens Kald, paa 2 pd: 3 Mrk: Smør aarl: Landskyld i Gaarden Store Graven. dat: Eide Grund d: 24de Octbr: 1785. Med Revers.

27: Do: Bøxel Brev til Elling Knudsen Store Graven paa halvparten af hans Faders Brug i bem:te Gaard No: 18. Dateret Nedre Hagestad Præstegaard d: 25de Octbr: 1785. med Revers.

28: Do: Bøxel Brev til Niels Jørgensen Haugsnæs paa Lars Østensens Brug i Gravens Præsteboels Gods Aasheim i Ulvigs Sogn og Gravens Skibr:, No: (ope rum), dat: Eide Grund d: 25 Octbr: 1785. med Attest.

Endelig, da Ting Tiiden for dette Skibreede er forløben, blev aflæst følgende

Eragtning

J Conformité med Forordningen af 19de Augusti 1735 berammes herved et Udsættelses Ting for Gravens Skibreedes Almue her paa Ting Stædet Eide Grund den 26de Nowembr: førstkommende, da de tilbagestaaende Sager uden videre Stevnemaal paa Parternes Anmodning foretages. Til den bemelte 26de Nowembr: optages de paa dette Høste-Ting sluttede Sager, og skal da i dem alle vorde afsagt Dom eller Kjendelse, alt efter Beskaffenhed.

Efter Udraab var intet videre ved dette Ting at erindre; thi blev Tinget ophævet.

1785: 5b

Hr: Foged Koren fremlagde: 1: Det almindelige Tings Vidne paa 10 Qvæstioner, hvortil blev svaret: Til 1te, 2, 3 og 4de: Ney. til 5te: At her er de samme Sauger i Aar som i Fjor, og ingen Forandring er skeed ved Forflyttelse. Til 6te: af de omspurgte Personer ere følgende: Hans Johansen i Gravens Sogn og Frue Giermans paa Giestgiveriet Kiølen. 7: dette Skibreedes Lænsmand bruger i Gaarden Lille Graven 1 Løb Smør. Til 8de, 9de og 10de: Ney. 2: Tings-Vidner, at Ting Skydsen 4 s: pr: Mand er til Almuen betalt. 3:

Specificationen over Aftagene for Gravens Skibreede. 4: Restance Register over Skatterne, beløbende for 1784 og 1785 til 267 rd: 3 mrk: 7 s: og 5te: Differancen i Odels Mandtallet blev examineret og rigtig befunden. Til Tings Vidnerne svarede i sær de 2de Mænd Wiching Larsen Wangen og Gudmund Larsen Rønnestrand.

Til Laugrettes Mænd for neste Aar 1786 bleve opnævnte: 1: Jon Josephsen Lille Graven. 2: Poul Iversen Traae. 3: Wiglich Olsen Sem. 4: Ole Olsen Bolstad. 5: Siur Bertelsen Scheye. 6: Iver Olsen Børsem. 7: Ole Møchletun. og 8: Ole Endresen Bue.

Efter Udraab havde Ingen videre ved dette Ting at erindre, til!! (thi) blev samme opsagt.

Anno 1785, den 27de Octobr., holdtes **almindelig Høste Ting med Kintservigs og Røldals Skibreders Almuer paa det sædvanlige Tingstæd Utne**; tilstæde ved Retten Herr Foged Koren, Lænsmand Jon Haugse og følgende eedsorne Laugrettes mænd: 1. Niels Johannsen Tioflaat, 2: Niels Jacobsen Rogde, 3: Torjels Eliassen Eide, 4: Iver Jacobsen Ystenæs, 5: Niels Amundsen ibid.; 6: Guttorm Gundersen Utne, 7: Jacob Johannesen Langesæter, og 8de: Lars Pedersen Maagestad, med fleere Almues mænd.

Hvorda! blev læst de Kongl: Forordninger og Øvrigheds Rescripter, som for Jondals Skibrede findes anført.

Michel Torrenæs af Suldal anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet instævne Aad Jonsen Eide for Giæld 6 rdr.; derom at modtage Beviis eller høre Vidner, og lide Dom til Betaling med Processens Omkostning.

Den instævnte blev paaraabt; men ingen svarede.

Kaldsmændene Christen Jonsen Hougse og Svend Knudsen Grimen aflagde Eed, at Stævnamaalet er forkyndt for meere end 14 Dage siden i hans Hustrues Paahør.

Citanten fremstillede Beskikkelses Vidnerne Amund Maage og

1785: 6

Samson Qvitne, som møder godvillig, og efterat have aflagt Eed efter Loven at ville vidne Sandhed, forklarede: at nogen Tid efter Nye Aar sidst afvigte, og ved St: Hans Tid sidstleden, tilspurgte de Aad Eide for Citanten, som havde udsendt dem, om han vilde betale de pligtige 6 rdr.; men han svarede: Ney! ikke førend han tildøm/m/es sam/m/e, dog benægtede han ikke Kravet, men paaskiød en anden nu ustævnet Mand.

Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet:

Den lovlig instævnte, men udeblevne Aad Jonsen Eide gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar; og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Dagen efter, den 28de Octobr., continuerede Høste Tinget i overværelse af Hr: Foged Koren, Lensmanden Niels Helgesen Hamre for Røldals Skibreede, og det i Gaard specificerede Laugrett vid: 251

Hvorda. Mons Michelsen Horre i Rette ædskede Sagen imod hans Broder Ole Michelsen Horre, og fremlagde Rettens ved seeneste Sommer-Ting givne Laugdag til Indstevnte.

Paa Indstevnte Ole Michelsens Vegne mødte hans \Broder/ Søn Michel Monsen. Indstevnte og forelagde Ole Michelsen mødte, ligesaa var og tilstæde Vidnet Lars Nielsen Horre.

Citanten begierede dette Vidne afhørt; Thi fremstoed

2det Vidne, Lars Nielsen Horre, og efter aflagt corporlig Eed, forklarede i et og alt eensstemmig med forrige Vidne Siur Olsen Horre.

Citanten paastoed Dom.

Contra Parten Ole Michelsen forestillede, at \da/ han i 23 aar, han har upaaanket besiddet denne Huusmands Plads, havde ventet uden nogen Paatale at besidde samme; Saa ville han indstille denne Sag til Dommerens Skjøn. og benægter alt ubeviisligt.

Citanten begierede Sagen udsat til neste Aars Sommer Ting, for nøyere ved Vidner at oplyse Sagen, som af Retten blev bevilget, og

Eragtet:

Denne Sag udsættes efter Contra Parten Ole Michelsens Forlangende til neste Aars Sommer Ting, da Ole Michelsen haver at fremkomme med det fornødne, eller modtage Dom.

Torkild Heljesen Berven anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Lars Jonsen Maagestad for Giæld 566 rdr., derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.

Den indstævnte blev paaraabt; men infandt sig ikke; thi fremstode Kaldsmændene Christen Jonsen Haugse og Svend Grimen, som aflagde Eed, at Lars Jonsen var tilkaldet med fuldkom/m/en 14 Dages Varsel.

Citanten erindrede om Laugdag for den udeblevne.

Eragtet:

Den lovlig instævnte, men udeblevne Lars Jonsen Maagestad gives Lavdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel.

1785: 6b

Ole Olsen Berven paaraabte den forrige Sag mod Torkild Heljesen ibid., og ville fornemme om han nu slutter Sagen til Doms.

Torkild Berven fremlagde Inlæg af 4de Octbr: d: A:, som er saa meldende:

Parterne begiærede Anstand nogle Timer for at trakte efter Forliig.

Eragtet:

Sagen beroer til i Eftermiddag,

Tobias Helleland paaraabte Sagen af Anders Wesenberg mod Ole Tronæs for Giæld, og ville fornem/m/e, om han nu møder.

Lænsmand Jon Haugse for Ole Tronæs bad om Fordrag til næst anstundende Vinter, da han lover at betale Fordringen, og i Mangel deraf underkaster sig villig Dom til næste Ting for Capital og Omkostninger.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting, da Ole Tronæs uden videre Udflugt modtager endelig \Dom/ i Mangel i hans nu tilførte Løftes Opfyldelse.

Knud Bustetun mod Elling Johannesen Aakre ingav Laugdag, saa lydende:

For Elling Aakre mødte Dag Jonsen Aakre og begiærede Anstand til næste Ting, for at oplyse den rette Sammenhæng.

Vidnet Svend Christensen Sexe blev anmeldt at være ved Døden afgaaen. For Vidnet Jarand Asbiørnsen mødte hans Fader Asbiørn Naae og anmeldte hans lovlige Forfald formedelst Sõe-Reyse.

Knud Bustetun fremlagde Inlæg af 28de Octbr: d: A:, som er af saadan Formeld: dernæst begiærede Laugdagen fornyet for det udeblevne Vidne.

Eragtet:

Paa Forlangende af Elling Johannesen Aakre udflyttes denne Sag til næste Ting, da han paalegges at opfylde sit Løfte til Sagens Oplysning, og til bemeldte Ting bliver Vidnet Jarand Asbiørnsen Naae atter forelagt under Faldsmaal at møde, sit Vidnesbyrd at aflegge. Denne Kiendelse haver Citanten lovlig at lade forkynde. <bet:>

Knud Bustetun har med mundtlig Varsel til dette Høste Ting ladet instævne Haaver Olsen Præstegaard til at høre Vidner og gjøre Regnskab for de Vahre, som han forkom!! (forekom) for hannem, for henimod 2 Aar siden, desangaaende at modtage Dom til skadesløs Erstatning, med Processens Bekostning, alt efter nærmere Paastand. Anmeldte derhos at have tilstæde 1 godvillig mødende Vidne.

Haaver Præstegaard svarede ikke efter Paaraab; thi blev lovlig Varsel afhiemlet af Christen Jonsen og Svend Grimen.

Citanten begiærede fremkaldet Vidnet Svend Olsen Sexe, som aflagde Eed at ville vedblive Sandhed, og forklarede: at for 2de Aar siden i tilkom/m/ende Vinter, var Vidnet i Stavanger, og hørte da og vidste med Sandhed, at Haaver Præstegaard formedelst sin Uforsigtighed blev frataget en Deel Vahre, eller confisqverede, og at Baaden

1785: 7

blev arresteret tilligemed Vahrene, som for det meeste tilhørte Citanten Knud Bustetun, hvis Dreng Helje Jørgensen Sandven var med paa Fartøyet. Vidnet hørte at Knud Bustetun ved denne mislige Omgang af Haaver Præstegaard mistede Vahre for omtrent 30 rdr: af Smør og Tobak. Vidnet er afskeediget.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Den udeblevne Haaver Olsen Præstegaard gives Laugdag til næste Som/m/er Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Amund Lofthuus har med mundtlig Varsel \contra/ instævnet Lænsmand Jon Hougse angaaende en Kløv Talg, som Citanten bort tog fra Torjuls Tioflaat, som til Vædermæle er indkaldet, derom at anhøre under Faldsmaal stævnte og godvillig mødende Vidner, samt at lide Dom og erstatte Processens Bekostning.

Lænsmanden \mødte/ {vedtog lovlig Varsel}, saavelsom Torjuls Tioflaat. den første protesterede imod Stævnemaalet, siden han ikke har stævnet i denne Sag, og derfor ikke kan modtage Contra Stævning.

Torjuls Tioflaat sagde, at han havde Tilladelse af Fogden at føre en Kløv Talg til Kongsberg, og denne havde han overladt Lænsmanden, som ikke kunde deele denne Kløv iblant 100 Mand, dog dette vedkom ikke Amund Lofthuus, og gav ham ingen Rett at tage Talgen bort fra en anden.

Fogden begiærede tilført, at da han er constitueret af det høje Berg Amt at ligne Talg førselen paa Hardanger Fogderies Almue, og han, hvad dette Skibredes Almue angaaer, havde overdraget denne sin Fuldmagt nu i nogle Aar til Skibredets Lænsmand Jon Hougse, saa at hans Ligning i alle Tilfælde var at ansee, som den af Fogden selv var forrettet, hvor for og de til Kongsberg afsendte Lister vare af Fogden underskrevne, og det nu er beviist, at det Talgs

Lov, som af Lænsmanden var lignet paa Torjuls Tioflaat med Fogdens Forevidende og Samtykke, er paa en lovstridig og uforsvarlig Maade bort taget af instævnte Amund Pedersen Lofthuus, hvilket han og selv tilstaaer, saa sluttede Fogden Sagen fra sin Side med denne Paastand, at da saadant giver en stor Confusion udi Talg føringen, ligesom det i sig selv er et Bedragerie, han da tilstrækkelig maae ansees med Bøder til Vej Cassen, og Processens Omkostning.

Amund Lofthuus begiærede Udsættelse til næste Ting for at oplyse den rette Sam/m/enhæng og den imellem Almuen ingaaede Contract desangaaende.

Eragtet:

Sagen udflyttes til næste Ting, da Amund Lofthuus beslutter den til Doms, eller og Dom da modtager, denne Kiendelse besørger derfor lovlig forkyndt.

1785: 7b

Den Residerende Capellan til Kingservigs Præstegæld, Her: Høegh, mod Tobias Helleland, fremlagde Contra Stævning dat: 27 Septbr: sidstleden, som er af saadan Formeld:

Tobias Helleland var ved Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel; saavelsom de benævnte 2de Vidner.

Lænsmanden Jon Haugse for Sogne Præsten Her: Rørdam, fremlagde et Skrift af Dato 15 Octbr: d: A:, som blev læst og er saa lydende:

Herr Høegh begiærede Vidnerne fremkaldede, eedfæstede og afhørte, efter de skriftlige Qvæstioner af 25de Octbr: sidstafvigte, saa lydende:

Tobias Helleland fremlagde et Skrift af 28de Octobr:, eller Dags Dato, som han begiærede at maatte nu læses, og lyder saaledes: og paastod Rettens Kiendelse.

Eragtet:

Vel er det af den Residerende Capellan Herr Høegh producerede Stævnamaal ikke nøyagtig bestemt, da det baade kaldes Contra Stævning, som i Anledning af Hoved Søgemaalet maatte sigte til Doms Erhvervelse, og tillige benævnes, til at udvirke lovlig Tings vidne; saa \kan/ {at} Stævnamaalet af 27 Sept: d: A: ikke antages følgelig den fremlagde Protestation; men da Her: Høegh ikke bør betages Tid til Forsvar og Oplysning: saa udflyttes Sagen til næste Ting, da her: Høegh i Rettefører det fornøden agtende.

Peder Arnesen Kambestad, som er krævet for 1 Tønde Undsætnings Korn 2 rdr: 8 s:, paastod at have betalt sam/m/e til den forrige Fogeds Fuldmægtig, og tilbød derpaa at aflegge Saligheds Eed.

Herr Foged Koren paa afg: Kam/m/er Raad og Foged Juels Enkes Vegne, vedtog at anhøre den anbudne Eed, hvilken corporlig blev aflagt. Fogden begiærede dette passerende, som et Protocol Udtog beskreven.

Ole Halvorsen Huusmand paa Ettrem, som Saugmester paa Strand Saug udi Odde Sogn, og tilhører Peder Haldorsen Kiøvigen, staaende paa Odels og Eyendoms Grund, \angav at/ han i Som/m/er fra 8de Juni d: A:, da den var opbygget, skaaret til denne Tid 5000 Bord, deraf 2500 Stk: til Udførsel, og de øvrige til Bygdens Brug og Fornødenhed; og derpaa aflagde Saligheds Eed. Almuen declarerede, at Sandven Saug er øde liggende. {da den bemeldte Strands Saug i denne Stæd blev opbygget}.

Helje Olsen Aase fremstod og declarerede, at paa Qvitne Saug i Odde Sogn beliggende, og paa Odels Grund, er i Sommer skaaret 1100 Bord til Udførsel, og Bygdens Brug omtrent 1200 stk: Bord, og derpaa aflagde corporlig Eed.

1785: 8

Jacob Madsen Huus anmeldte, at paa Huus Saug i Kintzervigs Sogn, og paa Odels Grund, er skaaret i Sommer 1800 Bord, deraf 800 stk: til Udførsel, hvilket han bekræftede med Saligheds Eed.

Siur Olsen Tvisme, som Ejer \af/ og Saug mester paa Tvisme Saug, staaende paa Odels Grund, dog ½ Løb beneficeret i Gaarden, angav at have skaaret {i Som/m/er} fra forgangen Aars Angivelse, 2000 stk: Bord, alle til Bygdens Brug og Fornødenhed, hvilket han bekræftede med corporlig Eed.

Frue Hierman har med mundtlig Varsel ladet inkalde Ole Pedersen og Jærand Siursen Maagestad fordi de i hendes Navn har inleveret 2de Kløver Talg paa Kongsberg, derom at modtage Beviis og lide Dom til Erstatning, og Processens Omkostning at svare skadesløs.

De indstævnte infandt sig ikke efter Paaraab.

Kaldsmændene Christen Jonsen og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.

Citantinden lod erindre om Laugdag, og derhos ingav Inlæg af 25de Octbr: d: A., saa lydende:

Eragtet:

De lovlig instævnte, men udeblevne Ole Pedersen og Jærand Siursen Maagestad gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar. <bet:>

Peder Espe har med mundtlig Varsel inkaldet Peder Larsen Frøsvig at giøre Regnskab for 3 dr: med videre, derom at høre Vidner og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning, alt efter nærmere Paastand.

Den instævnte mødte ikke, ey heller det indstævnte Vidne Helje Larsen Frøvig. thi fremstode de forbemeldte Kaldsmænd, som afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten begjærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet:

Peder Larsen Frøsvig, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Helje Larsen Frøsvig til bemeldte Tid forelægges at møde under Lovens Faldsmaal. Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Derefter bleve følgende Documenter publicerede.

1: Contract imellem Opsidderne paa Gaardene Mit Sexe, Nedre Sexe og Øvre Sexe, angaaende Bedning. dat: 27 Octobr: 1785.

2: Aflyst Erich Hængs Obl: til Haldor Espe, dat: 26de Octobr: 1770, for saavidt de derudi pandtsadte Huuse betrefte. Qvitteret d: 27de Octbr: 1785.

3: Erich Hængs Skjøde til sin Broder Ole Olsen Bræche paa alle de Huuse, som findes paa Bræche-Teig for 75 rd:, dat: 26de Octbr: 1785.

4: Ole Olsen Breches Obligation til Haldor Olsen Espe for 80 rd: imod Pandt i forommeldte Huuse paa Breche-Teigen. dat: 26de Oct: 1785.

5: Aflyst Erich Knudsen Mouges Pandte Obl: til Asbiørn Johannesen Mouge for 130 rd: mod Pandt af eendeel Skyld i Gaarden Mouge i Ullensvang, dat: 25de Octobr: 1768, qvitteret 27de Octobr: 1785..

6: Aflyst Erich Knudsen Mouges Pandte Obl: til Asbiørn Johannesen Mouge for 70 rd: mod Pandt af eendeel Skyld i Gaarden Mouge, dateret 25de Octobr: 1774, og

1785: 8b

Qvitteret 27de Octobr: 1785.

7: Erich Knudsen Mouges Pandte Obligation til Asbiørn Johannesen Mouge for 300 rd: mod aarlig Rente 2 rd: 5 mrk: 8 s: af 100de, og Pandt i Gaarden Mouge Første Thun, No: 17 i Ullensvang, dat: 27de Octbr: 1785.

8: Hans Pedersen Rogdes Pandte Obl: til Jon Olsen Aakre for 300 rd: mod Pandt i Gaarden Rogde Andet Thun, Matr: No: 24, dat: 27de Octbr: 1785.

9: Aflyst Hans Pedersen Rogdes Pandte Obl: til Jon Olsen Aakre for 200 rd: mod Pandt i Gaarden Rogde, No: 24. dat: 26 Majj 1775, og Qvitteret den 27de Octobr: 1785.

10: Siur Matthiæsen Mit Sexes Vilkaar Brev til hans Hustrue Anne Jacobsdatter, ang: hvad hun af Gaarden Mit Sexe skal nyde indtil sin Død. dat: 27de Octobr: 1785.

11: Helge Olsen Aases Pandte Obligation til Peder Eilefsen Lindvig i Ullensvang for 120 rd: mod Rente 3 rd: 2 mrk: af 100de, og imod Pandt af eendeel Skyld i Gaarden Aase, No: 25. dat: 27de Octobr: 1785.

12: Jon Siursen Schares Skjøde til hans ældste Søn Salomon Jonsen paa den anden halve Deel i Gaarden Schare Første Thun, No: 19, for 120 rd: dat: 28de Octobr: 1785.

13: Kongel: Bevilling for Siur Olsen paa een Bøygde Saug ved Gaarden Tvisme i Sundhords Fogderie og Søndre Bergenhuus Amt, dat: Friderichsberg d: 3de Augusti 1785.

14: aflyst Tollef Svendsen Schares Pandte Obl: til Tosten Gærandsen Mæland for 100 rd:, dat: 24de Octobr: 1778, og Qvitteret 28de Octobr: 1785.

15: Tollef Svendsen Schares Pandte Obl: til Tosten Gærandsen Mæland for 166 rd: mod Pandt i Gaarden Schare, og aarlig Rente 4 pCto: dateret 28de Octobr: 1785.

15: Giermund Svendsen Jøssendals Vilkaar brev til sine Forældre, angaaende, hvad De skal nyde af Gaarden Jøssendal, No: 5, for deres Lives Tiid, dat: 28de Octobr: 1785.

17: Aslach Gundersen Jølles Ordination, indeholdende, hvorledes hans Gaard Jølle skal deeles imellem hans Børn, dat: 10de Junii 1785.

18: Lars Østensens, Amund Gundersens, Ole Jonsens og Knud Hansens indre Jaastads oprettede Contract, angaaende deres Creaturers Beeting, bestaaende af 10 Poster. dat: 6te Octobr: 1785.

Anno 1785, den 29de Octobr:, continuerede Høste Tinget med Kintzervig og Røldals Skibreder i Overværelse af Fogden og det sædvanlige Laugrett.

Hvorda! Haldor Espeland anviiste Felden af en voxen Biørn som er skudt paa Gaarden Jøssendals Grund i denne Høst, og blev af her: Fogden mærket med at afskiære den venstre Fremfod.

1 Ditto skudt af Michel Olsen Taakeim paa hans egen Grund i denne Sommer, og ligeledes mærket af herr Fogden.

Peder Espe paaraabte den forrige Sag mod Lænsmand Niels Hamre, og ville fornemme hvad han nu haver at tilføre.

Lænsmand Niels Hamre anmeldte at have contra stævnet Peder Espe i denne Sag, og end videre at lide Dom til Undgieldelse

1785: 9

for ulovlig Krav imod Beviis, som han agtede at fremføre, og Processens Omkostning skadesløs erstattet; saa anmeldtes og, at Lænsmand Jon Hougse paa sin Søns Vegne til Vædermæle er tilkaldet [i] denne Sag.

Peder Espe saavelsom Lænsmand Jon Hougse vedtog lovlig Varsel.

Niels Hamre fremlagde et Skrift paa 6 s: Papir, paategnet 1785, som blev oplæst og er saa lydende:

Peder Espe tilstod for Retten at have bekommet Pengene, men, da han ved Dom er tilfunden at betale dem igien til en anden her ustævnt; saa formeente og paastod han igien at have Regresse og Tiltale til sin rette og i denne Sag førte Debitor, som er Lænsmand Niels Hamre. Derhos benægtede han det fremlagde Skrift, som mueligt kunde være urigtig.

Niels Hamre formeente ikke at være pliktig at betale de Penge som Peder Espe har laant paa Kongsberg, da det ikke vedkom/m/er Niels Hamre, som paastaaer ved det fremlagde Skrift at have beviist, at Pengene for den købte Hest er betalt, og saaledes paastaaer at friefindes for Krav og Søgemaal af Peder Espe.

Hvilken nu som før protesterede mod det fremlagde Skrift.

Niels Hamre sagde, at, da Peder Espe benægter dette fremlagde Skrift, saa maatte han formaae Udstæderen Engel Brathuus personlig at møde for Retten at afgive sin Declaration, til Som/m/er Tinget, om han da er i Live; og derfor begiærede Udsættelse.

Peder Espe sagde endnu, at det nokmeldte Skrift kunde mueligt være skreven af en Omløber, og paastaaer Dom.

Niels Hamre refererer sig til sit forrige, og begiærede Anstand.

Eragtet.

End engang og for alle bevilges den forlangte Anstand til næste Som/m/er Ting, da Lænsmand Niels Hamre besørger Slutning, eller Dom modtager efter det passerede.

Christen Hovland for sin Frænde Asbiørn Eidnæs mod Lars Jonsen ibidi., fremlagde Laugdag, saa lydende:

De benævnte Vidner vare ved Retten tilstæde.

Citanten begiærede dem afhørte.

Lars Eidnæs var ligeledes nærværende.

1ste Vidne, Iver Anfinsen, aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede, at for 1 Aar siden forrige Vinter, var Vidnet tilstæde da Capitalen efter Pandte Obligation med sidste Aars fulde Renter var betalt. Lars Eidnæs sagde da, at han restede Renter 13 dr: for de forrige Aar, hvortil Asbiørn sagde, at han har betalt efter deres Accord og Aftale, og Lars Eidnæs igien sagde: dersom Du havde ladet mig sidde i Roe, neml: uden Odels Løsnings Proces, saa vilde ieg og eftergivet noget af Renterne; videre angav Asbiørn at have betalt 3de Aars Rente-Skatt, hvilke Lars Eidnæs sagde at ville vederlegge, naar han fik sine fulde Renter for de forrige Aar. Vidnet afskeediget.

2det Vidne, Amund Pedersen Lofthuus, aflagde Eed og vidnede: gandske eenstemmig med forrige Vidne, som med dette paa sam/m/e Tid var tilstæde.

1785: 9b

Citanten bad tilført, at han havde betalt Renterne efter deres Forening, og derfor haabede at blive friefunden for Søgemaallet; saavel som at blive godtgiort 4 Aars Rente skatt med 4 dr: 3 mrk:, og saaledes inlod Sagen Dom, og at derhos maatte erindres Processens Omkostning skadesløs.

Lars Eidnæs paastod de paastævnte Renter 13 rdr:, hvorimod han tilbyder at godtgjøre ham, neml: Asbiørn Eidnæs, 3de Aars Renteskatt á 5 mrk: 4 s: aarl:, i alt 15 mrk: 12 s:, benægter derhos at have ingaaet nogen Forening med {den Instævnte} \Citanten/ om Renternes Betaling, anderledes end hvad Vidnerne have forklaret, og paastod i saa fald, at Asbiørn Eidnæs bør beviise sit Andragende.

Sorenskriveren maatte tilholde Parterne at tilføre deres Paastand uden unyttig Ophold med Snak.

Asbiørn Eidnæs paastod Dom til den paastævnte Obligations Udslettelse; samt at godtgøres den resterende Pro Cento Skatt.

Lars Eidnæs paastod Dom til Renternes Betaling følger: Pante Obligationen og Vidnernes Forklaring, med Processens Omkostning skadesløs.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til næst kom/m/ende 2den Decbr., da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Østen Alsager har med mundtlig Varsel ladet indstævne Wiching Jørgensen Jaastad at anhøre hans Benægtelses Eed ikke at have bekommet de paastævnte 22 rdr., og fremlagde den ved sidste Ting aflæste Dom, som lovligen ham forkyndet, og saa lydende:

Wiching Jaastad fremstod for Retten, vedtog lovlig Varsel i henseende til at anhøre den anbudne Eed, og ville samme modtage, og derefter udbetale Pengene.

Østen Alsager sagde, at han ikke har faaet de paastævnte 22 rdr: af Wiching Jaastad, eller nogen anden, ey heller har han anmodet Wiching Jaastad at oppebære Pengene, hvilket han bekræftede med Saligheds Eed.

Jørgen Jaastad for Sønnen Wiching lovede inden 3 Uger at betale de tildømte 24 dr., hvormed Østen Alsager var tilfreds, og saaledes denne Sag ophævet.

Herr Foged Koren har til dette Ting ladet inkalde Tosten Larsen Aga paa Justitiens Vegne for Løsgjængerie og utilladelig Handel, derom at have Vidner og lide Dom til Bøders Udredelse efter nærmere Irettesættelse, og Processens Omkostning at svare.

Tosten Aga mødte og ingav Inlæg af 26de Octbr: d: A:, saa lydende:

Herr Fogden bad tilført: Naar den indstævnte til næste Ting med Attest af Ministerieal Bogen kan godtgøre, at han er over 50 Aar, frafalder [han] Sagen mod ham, som Løsgjænger, men da han tillige er angivet for uberettiget Handel, saa

1785: 10

maatte han paa den Post begiære Sagens Fremme.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting, da Tosten Aga fremlægger den paaberaabte Attest.

Her: Foged Koren har ligeledes for Løsgjængerie og utilladelig Handel indkaldet Svend Thoresen Brandstvedt, og, som Angiver Jon Ellingsen Jaastad, derom at høre Vidner og modtage Dom saa vidt enhver kan vedkom/m/e, efter nærmere Paastand med Processens Omkostning.

Den indstævntes Fader mødte og vedtog lovlig Varsel; saavel som Jon Ellingsen Jaastad.

Herr Fogden paastod Afhiemling og Laugdag.

Eragtet:

Den udeblevne Svend Thoresen Brandstvedt gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar.

Niels, Elling og Helje Hougse har til dette Ting contra indstævnet Ole Iversen Utne med Naboer, at høre stævnte og ustævnte Vidner i den forhen anlagde Sag, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse. Vidnerne ere Ole Sølfestsen Langesæter og Jacob Johannesen ibid: Ville fornem/m/e om de vedkom/m/ende møder. Samt godvillig mødende Mari Iversd: Hougse og Margrethe Johannesd: ibid:

Ole Iversen Utne mødte paa egne og de fleeres Vegne og vedtog lovlig Varsel. saa var og tilstæde de benævnte stævnte og ustævnte Vidner. Eedens Forklaring blev oplæst med Formaning. Derefter fremstod

1ste Vidne, Ole Sølfestsen Langesæter, som aflagde Eed og vidnede, at afvigte Sommer, førend Hougses Kreaturer kom paa Støelen, saae han Utnes Kreaturer paa Gaarden Hougses Mark tæt under Støelen, saae ingen fra Utne, som vogtede Kreaturene.

2det Vidne, Jacob Johannesen Langesæter, aflagde Eed og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne, som med dette paa samme Tid nærværende.

3de Vidne, Mari Iversd: Hougse, aflagde Eed og forklarede: I denne Som/m/er, omtrent 14 Dage efter St: Hans Tid, saae hun Utnes Kreaturer i Gaarden Hougses Mark, og da var ingen tilstæde, som vogtede Kreaturene fra Utne. Videre sagde Vidnet, at hun ligeledes har seet Gaarden Hougses Kreaturer paa Utnes Mark.

4de [Vidne], Margrethe Johannesdatter Hougse, aflagde Eed, og vidnede eenstemmig med forrige Vidne, som paa samme Tid nærværende.

Opsidderne paa Utne paastode Dom til den fremlagde Contractes Opfyldelse i et og alt, med Erindring, at dersom den eene Part af Vanvare, eller Tieneres Uforsigtighed, har kommet med Kreaturene paa fremmed Mark, saa er det samme ligeledes passeret af den anden Part; inlod saaledes Sagen i Hoved Søgemaal og Processens Omkostning.

Opsidderne paa Hougse formeente endnu at opnaae Forliig, og derfor begiærede Anstand til næste Ting. Som blev bevilget.

1785: 10b

End videre publiceret følgende Almues Breve:

19: Lars Hagtorsens Øfsthuses udi Strandebram, Hands Skiøde til Baar Larsen paa Ougdenæs, i Hardanger Fogderie, skl: (skylder) efter Skiødets Formeld $\frac{1}{2}$ Løb 2 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør, men efter Paategning af Fogden Korn!! (Koren) rettelig skylder 20 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør og $\frac{1}{2}$ Hud, for Penge 130 Rdr.; Dateret, den 12te Oct: 1785.

20: Eric Olsen Hengs Obligation, til Siur Jærandsen Mochestad, for Penge 160 rd., mod Rente 4 pro-Cento, og Pant af endeel Skyld i gaarden Heng, No: 39, beliggende i Odde Sogn og Kintzervigs Skibrede, neml: 9 Mrk: Smør med Bøxel, dat: 9 Juni 1785.

21: Ole Larsen Mælands Obligation aflyst, til Hr: Peder Blyth for 200 Rd., mod 3 $\frac{1}{2}$ pro Cento Rente, og Pant med 1 Prioritet i Gaarden Mæland, skl: (skylder) 1 $\frac{1}{2}$ Spand Smør med Bøxel, og over Bøxel til 1 Spand 6 Mrk: Smør, dat: 22 Maji 1781, tingl: 23 Do: 1781, og qvitteret fra Thole Gaard, den 23 Maji 1785, af Maren, sal: Hr: Blyth.

22: Lensmand Jon Torgildsens Skiøde til sin Søn Brynild Jonsen, paa halve Gaarden Haugse, i Kintzervigs Kirke-Sogn, No: 20, skl: 1 Pund 4 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Hud, $\frac{1}{4}$ B:skind med Bøxel, og Over Bøxel til $\frac{3}{4}$ Mrk: Smør og $\frac{1}{12}$ F:skind, for Penge 100 Rdr., dat: 29de Oct: 1785.

Torkild Heljesen og Ole Olsen Berven fremstode for Retten og declarerede, at den i mellem dem værende Proces var nu venlig forliigt, saaledes, at de af Ole Olsen udtalte Ord, som han haver tilbage kaldet, var begaaet i ubetænkksom og hastig Overveielse, og, da han samme haver fortrydt og afbedet; saa frafaldt Torkild Berven Søgemalet og videre Paastand, da Ordene mortificeres, og ey bør kom/m/e ham til nogen Fornærmelse paa gode Navn og Rygte. Torkild Berven eftergav for sin Person de udlagde Omkostninger, men fordrede, at Ole Olsen skal betale til Vey Cassen Nordenfields 3 $\frac{1}{2}$ rdr., hvilket Forliig Parterne begiærede ved Dom stadfæstet.

Avsagt.

Det af Parterne inden Retten frivillig ingaaede og Protocollen tilførte Forlig bliver herved bekræftet, saaledes at de udtalte ubetænksum/m/e Ord ej bør komme Torkild Berven eller Slægt til nogen Slags Fornærmelse paa gode Navn og Rygte, men bør aldeles være mortificerede; og da Ole Olsen Berven nu inden Retten har erlagt og til Lænsmanden leveret de til Vey Cassen accorderede 3 ½ rdr.; saa vorder denne Sag for det øvrige ophævet.

Foruden de Saug-Andgivelser, som i denne Protocoll Foliis 7 og 8 findes andførte, blive endnu disse 2de at tillegge, nemlig:

Thomas Haldorsen, som en Tiener af Biotved-Saug-Eiere, fremstoed for Retten og declarerede, at paa Biotved-Saug, som med Dam-Stok er staaende paa beneficeret Gods Grund, er, fra seeneste Andgivelses Dato, til 29de Oct: 1785, skaaret 900 udførsels-Bord og 1100de Bøigde-Bord, af sedvanlig længde og tykkelse, hvortil Tømmeret alt er taget af omliggende Odels Skove; Hvorpaa Hand aflagde Saligheds Eed.

Halsteen Torgersen Tvedt fremstoed paa Eiernes Veigne af Schartz-Elv Saugen, som har heel Dam-Stok staaende paa Odels-Grund, og tilkiendegav, at fra Oppbyggelsens Dato, den 16de Junii, til 29 Oct: indeværende Aar, er paa den/n/e Saug, allene til Bøigdens Fornødenhed, skaaret: 160 Bord af sædvanlig længde og tykkelse; Hvortil Tømmeret er alt kommen af omliggende Odels-Skove; Hvilket Hand bekræftede med sin Saligheds Eed.

Fogden fremlagde derpaa til Examination inden Retten 1: Det almindelige store Tings-Vidne, bestaaende af 10 Qvæstioner, til hvilke blev svaret: Ney; undtagen, hvad 5te, 6te og 7de Post betreffer, der paa blev besvaret, neml: til 5te; at her i Skibredet findes ei fleere Sauger, hvorpaa Bord Skiæres, end Biotvedt, Huse, Tvisme, Strands, Schartz-Elvs og Qvitne Sauger, da Sandven i dette Aar har lagt øde. I øvrigt er ingen Forandring i Henseende til Forflyttelsen skeet, og de Bord, som derpaa ere skaarne, have været til Bøigdens Fornødenhed, og alle vandkantede, uden Skovens Skade. Til 6te: af de omspurgte Personer har ei flere været, end som Knud Larsen Bustetun i Odde, der, efter Skatte-Forordningen, skatte bør. Til 7de: Disse Skibreeders Bøigde-Lensmænd: Jon Torjulsen, har dette Aar brugt og beboed udi Gaarden: Hougse, 1 Løb 1 Pund 6 Mrk: Smør, og Lensmanden: Niels Helgesen udi gaarden: Hamre

1785: 11

? ? 4(?) 7/8 Mrk:er Smør, som alt er udi Land-Lægdernes District. 2det Tings vidne: Om Ting Skydsen 4 s: pr: Mand er Almuen betalt? Hvortil de alle svarede: Ja. 3: Specification over Aftagene, hvortil blev givet saadant Svar: at Opsidderne paa de affeldte gaarder, her udi Skibrederne for dette Aar: 1785, har nydt gotgiort alle Slags Skatter af den, derudi affeldte Skyld, undtagen udreednings- og Stand-qvarter-Penge; Sagde og, at ingen af dem er bleven saameget forbedret, at de kand taale mindste Paalæg. 4: Specification over Aftagene paa 10 Aar; hvortil blev svaret: Ja, de har rigtig nydt gotgiort alle forskrevne Skatter, og, at disse gaarder, uagtet ald andvendt Flid paa Forbedring, ere endnu i sam/m/e slette Tilstand; Og 5: Restance Registeret over Skatterne, beløbende for Aarene: 1784 og 1785 til 597 Rdr: 1 mrk: 2 s: Dette, som nu andført er, blev saaledes, i Lensmændenes og Laug-Rettets Overværelse, besvaret af den gandske tingsøgende Almue, og i sær af de 2de Mænd: Haldor Olsen Espe og Siur Jærandsen Mochestad.

Til Laug-Rettes-Mænd for næst-tilkom/m/ende Aar: 1786, bleve opnævnte: Od Jonsen Eide, Tobias Heinrichsen Mansager, Jørgens Tronsen Hildal, Samson Pedersen Frøsvig, Greb Siursen Mochestad, Wiching Svendsen Kambestad, Ole Iversen Utne og Holgier Ellingsen Haastabbe.

Efter Udraab indfandt Sig ei fleere, der meere ved Tinget havde at bestille; Thi blev det, for denne Gang, ophævet og sluttet.

Udsettelses-Høste-Ting for Graven.

Anno: 1785, den 26 Nov., blev, i Continuation af sidst afvigte Høste-Ting for Gravens Skibrede, og den da, paa folio: 5 faldne Eragtning, Udsettelses-Ting foretagen paa Ting-Stædet: Eide-Grund for fornevnte Gravens Skibredes Almue; og Retten betient, med følgende 8te Eedsvorne Laug-Rettes-Mænd: Iver Ellingsen Eide, Ricold Erichsen ibidem, Siur Hansen Fylchedalen, Endre Tostensen Hamre, Lars Olsen Spaaneim, Johannes Iversen Breche, Gudmund Larsen Rønnestrand og Anders Josephsen Lille-Graven. Hvorda

- 1: Udi den Sag {som} \andlagt/ af Peder Børsem for Niels Pedersen Fylchedal, nu Høysætter, mod Ole Vestrem for giæld, blev saaledes afsagt

Dom:

Det bliver aldeles unyttigt, hvad enten Indstevnte Ole Vestrem benægter alt eller noget af den fremlagde Obligation, af 26de Oct: 1767, efterdi bemeldte Obligation er underskrevet af Vedkom/m/ende, tilligemed Vitterligheds Vidner, og lovlig tinglyst inden Retten. Opsigelsen er af Debitor paategnet den 28de Julii 1783. Dens Kraft svækkes ikke, fordi Debitor til næste Ting efterlader at stevne, i Haab om mindelig Betalning, som Acten ommælder, at Ole Vestrem endog har vedtaget ved Høste-Tinget 1784, da Sagen var incamineret sam/m/e Aars Som/m/er-Ting. Debitor: Ole Westrems giæld er da, følger: den bemeldte Obligation, 163 Rdr: 3 mrk: 4 s; men, da Hand har ved Som/m/er-Tinget for Gravens Skibrede 1785, anviist Creditors Qvittering, af 24 Oct: 1771, at 105 Rdr: var betalt paa Obligationens ommeldte Capital, og Peder Børsem har vedtaget sam/m/es Rigtighed; Saa bør og de bemeldte Et Hundrede og fem Rdr: til afdrag kom/m/e i Betragtning; Thi Kiendes hermed for Rett: Ole Vestrem bør til Citanten: Niels Pedersen Fylchedal, nu Høysætter, betale det Resterende af nok-meldte Obligations-Summa, med 58 rd: 3 mrk: 4 s; samt Renter, efter Forskrivningens Formeld, til Betalning skeer. Derhos Reserveres Citanten Regress til Ole Westrem, om de benevnte, dog tilstaaede 105 rd; dependerer og nogen anden Fordring; Saa betaler og Ole Vestrem til Citanten, udi den/n/e Processes Bekostning 2 rd; som alt udreedes, inden 15 Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse, under Execution.

- 2: Blev udi Sagen, Ole Sareim af Bergen mod Ole Torfindsen Sæd har andlagt, for giæld, saaledes

Eragtet:

Da Ole Torfindsen Sæd mueligt kand have Indvending mod Sigtelsen, og ved den/n/e Sags Slutning ei var tilstæde; Saa bevilges andstand til næste Ting, da Ole Torfindsen Sæd fremfører det fornødne til Oplysning, eller Dom modtager, for de paastævnte 18 Rdr:

- 3: Blev udi Sagen, Kiøbmand Andreas Busch fører, mod Ole Torfindsen Sæd for giæld 12 rd: 10 s; saaledes

Eragtet:

Den Indstevnte har modsagt Kravets fulde Rigtighed, og har ikke havt Tiid til at besvare den, til dette Høste-Ting, af Citanten fremlagde Regning; Derfor udflyttes Sagen til næste Som/m/er-Ting, da Ole Torfindsen Sæd i Rette fører det, som Hand agter tienlig til Styrke og Oplysning, eller Dom modtager, efter det passerede.

- 4: Blev udi Sagen, andlagt af Amund Larsen Ose mod Ole Hielmevold

med fleere, afsagt saadan

Dom:

Ved Skiftet, efter Amund Torchildsen Ose, den 24 Apr: 1778, er den paastevnte Glas-Stue taget Boet til Indtægt og Vurderet for 30 Rdr.; dog med Reservation, at arvingerne Selv vilde være andsvarlige, dersom Beneficiarius i sin Tiid andbragte lovlig Paastand, at bemeldte Huus virkelig tilhører det beneficerede Jorde-Brug i gaarden: Ose. Amund Larsen Ose, som nærværende Opsidder og Bøxel-mand paa det bemeldte Brug, har søgt at tilbage vinde Huset fra de benevnte arvinger. Sagen har været indviklet og tvivlsom, indtil afvigte Som/m/er-Ting, da den er fuldkommen oplyst med de 2de Vidner: Mandrup Ødven og B(....?) Sognestvedt, deres eenstem/m/ige Forklaring, nemlig, at den beneficerede Jorde-Part ere, ved en Forretning, for omtrænt 13 aar siden, separerede fra???..... (resten av linja vekke ved ein brett på sida)

1785: 11b

ventilerede Glas-Stue tilkom/m/en den beneficerede eller bøxlede Part. at den sam/m/e Part, tilhørende Huse, ved den benevnte Skifte Forretning, ere andseede i god Stand og uden Aaboed, vedkom/m/er ikke det in Qvæstione værende Huus, saaledes at det kunde ansees for Eiendom, besynderlig, da sam/m/e dog er andmeldet, som omtvistet. Efter saadan Beskaffenhed, Kiendes og Døm/m/es hermed for Rett: Det, paa Bispe-godset: Ose, staaende Huus, Glas-Stuen kaldet, bør, som beviist, tilhøre det af Amund Larsen bøxlede Brug. Ole Hielmevold, som Laugverge og Arving med de fleere arvinger Reserveres indbyrdes Regresse for Husets Værdie efter bemeldte Skifte-Brev at liqvidere; Og Processens Omkostning ophæves.

5: Blev udi Sagen, andlagt af Ole Levorsen Ose, mod Knud store-Graven, saaledes

Eragtet:

Paa det Knud store-Graven ikke skal have mindste Føye, at beklage Sig med Retten overiilet; Saa billiges den forlangte udsettelse til næste Som/m/er-Ting, da Ham paalegges, at slutte den beviiste gields Sag, med nøyagtig Tilsvær, eller Dom da at modtage.

6: Blev udi Sagen, Gunder Ose mod Ole Vestrem haver andlagt, afsagt saadan

Dom:

Til Som/m/er-Tinget: 1783, har Gunder Ose indkaldet Ole Vestrem, for giæld, eller Saug-Skuur-Løn, 2 rd: 4 mrk: 4 s: Den Indstevnte har tilstaaet Skiørselens Rigtighed, men formeener, at blive befriet for Kravet, siden Citanten paa en Søndag har erindret Ham, derhos paastaaer, at vilde betale til Saug-Med-Eieren: Tormo Bagne, ved Reining imellem dem, og saaledes intet at have med Citanten i den/n/e Sag at afgjøre. Ligesom Kravet paa en Søndag ei kand kuldkaaste dets Rigtighed, saa har Ole Vestrem paa ingen Maade beviist, at have betalt Fordringen eller Saug-Løn/n/en enten til Tormo Bagne eller Citanten, men derimod, med idelige udsettelse, alene bragt Sagen i udhael, uden at fremkomme med noget til Styrke for Sig; Thi Kiendes hermed for Rett: Ole Vestrem bør til Citanten: Gunder Ose, betale de paastevnte 2 rd: 4 mrk: 4 s.; og, udi Processens Omkostning, 2 Rdr.; alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under videre adfærd efter Loven.

7: Udi Sagen, Ole Vestrem mod Ørjans Kielsen Bagne, haver andlagt, blev saaledes

Eragtet:

Denne Sag er fra Ting til andet stillet i Beroe, uden at noget tilstrækkeligt til Sagens Oplysning og Slutning er fremført; Thi kunde Dom/m/eren, efter det passerede, ikke afsige

endelig Dom; Der for Reserveres Citanten at i agt tage de fornødne Beviisligheder, om denne Sag maatte continuere.

8: Udi Sagen, som Wiglich Wangen mod Thore Aaseim haver andlagt, blev saaledes

Avsagt:

De paastevnte uhøviske Ord ere hverken saaledes beviste eller følgelig Lov saa fornermelige, at derfor kand tilfindes Straf til undgieldelse. Ikke destomindre bør udtrykkene mortificeres som uanstændige, og Thore Aaseim advares, fra saadant at entholde, saafrem ikke denne Sag skal staae Ham aaben for videre andsvar. Saa Reserveres Citanten videre Tiltale, om fornøden agtes, baade i Hensigt til Hands ubetænksom/m/e Ord, som hvad Skade den Indstevntes Kreature kand have foraarsaget paa Citantens Mark.

9: Udi Sagen, Ditto mod Ditto har andlagt, for Fornærmelse med Kalves Beedning, blev saaledes

Eragtet:

Vel er det beviist, med de afhørte Vidner, at Thore Aaseim har fornermet Citanten, med at lade sine Kalve bedærve og tildeels opæde et, Citanten tilhørende Stykke Mark; men, da Skaden ikke er bestemt eller taxeret, saa kand ikke heller Sagen endelig paakiendes; Thi haver Citanten, inden næste Ting, saadan Taxation at iagttage, og dertil lovlig tilkalde Thore Aaseim, samt denne Kiendelse at lade Ham forkynde, da Sagen derefter skal nyde Frem/m/e, saafremt mindelig Foreening ikke forinden skulde træffes.

10: Udi Sagen, Poul Spaaneim, mod Svend Larsen Lund, haver andlagt, blev afsagt saadan Dom:

Den indstevnte: Svend Lund har tilstaaet Kravets Rigtighed, de paastevnte 8 rd.; men andmelder, at have leveret Pengene til Citantens Fader, hvilken ligeledes har vedtaget dets Rigtighed. Men, da Citanten paastaaer, hverken at have etholdet de paastevnte 8 rd.; eller befuldmægtiget sin Fader sam/m/e at oppebære; Saa holder Hand Sig, i mangel af Betaling, til Debitor Selv; Thi Kiendes hermed for Rett: Svend Larsen Lund bør til Poul Siursen Spaaneim betale 8 rd.; og udi Processens Omkostning 1 Rdr.; alt imod Regresse til Siur Poulsen Spaaneim, og, efterkommers denne Dom, inden 15 Dage, efter dens lovlige Forkyndelse, under Lovens videre Adfærd.

Dernæst bleve nogle efterstaaende, men dog til Høste-Tinget indstevnte Sager foretagne:

Lensmanden i Rette æskede den ved udsættelses Som/m/er-Ting den 2den Ju-

1785: 12

lii 1785, til dette Ting, udsadte Sag, som Hand paa Kiøbmand Allert Haries vegne fører mod Ole Westrem, og vilde fornem/m/e, om Ole Vestrem nu, efter sidste Kiendelse, har forsynet sig med Qvittering, for de paastevnte 29 rd: 4 mrk: 6 s:

Paa Ole Vestrems vegne indfandt Sig Hands Søn: Torsten Olsen, med Sigende: at det gjorde hands Fader Ondt, at Hand ei endnu kand forevise Qvittering for Pengenes Betaling, uagtet de ere betalte; men Qvitteringen er endnu ei fra Byen: Bergen, hid kom/m/en, den Hand dog venter hver Dag, og saasnart sam/m/e Han/n/em indløber, skal Hand uopholdelig forevise Lensmanden sam/m/e, som den, der er befuldmægtiget, at agere denne gields Sag her for Tinget.

Lensmand: Anders Lille Graven paastoed i Korthed Dom med Omkostninger.

Torsten Olsen bad endnu engang paa sin Faders vegne om Sagens udsettelse.

Anders Lille Graven derimod syntes, at Sagen lunge nok havde henstaaet, og derfor protesterede mod udsettelse.

Eragtet:

Paa det Ole Westrem ei skal have noget at undskylde Sig med, udsettes denne Sag endnu eengang indtil næste Ting, da det vil paaligge Ham at fremkom/m/e med fuld Qvittering, hvis Hand ikke Strax vil underkaste Sig Dom.

Ole Westrem paaraabte den udsadte Sag imod Tormo Bagne, og derudi indgav Rettens Laugdag, af 8de Junii sidstleden, saavel for Tormo Bagne, som de da udeblevne Vidner: Christian Bolstad og Søn: Gunder Christiansen. Laugdagen er saalydende:

Paa Tormo Bagnes Veigne mødte Gudmund Larsen Rønnestrand. Vidnerne mødte ikke.

Lensmanden Anders Lille Graven og Elling Knudsen store Graven afhiemlede under Eed Laugdagens lovlige Forkyndelse for begge udeblevne Vidner i den førstes Paahør og for begges Boepæle. Ellers havde Christian Bolstad sagt, De begge skulde møde.

Ole Vestrem ved sin Søn: Torsten Olsen frafaldt Vidnernes Førelse, og derfor indloed allene Sagen under Dom.

Gudmund Rønnestrand paa den Indstevntes Veigne syntes det ikke var nok, at sige een stoed i Hands gield, men saadant udfordrede lovligt Bevis, og saadant Bevis var det Hand paastoed paa Tormoe Bagnes vegne.

Torsten Olsen Westrem vedblev, at Hand nu paa Faders Veigne, efter Fuldmagt, uden Vidners Førelse, i den/n/e Sag forlangede Dom.

Gudmund Rønnestrand Referede Sig til sit forrige.

Eragtet:

Sagen udsettes til næste Ting, og Tormo Bagne haver til den Tiid, om Hand saa finder for godt at møde med hvad Hand videre finder fornøden at tilsvare.

Ole Westrem loed ved Søn Torsten Olsen i Rette æske den ved sidste Ting udsadte Sag imod Poul Siursen og Lars Olsen Spaaneim, andgaaende en gields Fordring i Siur Poulsens Boe, og vilde fornem/m/e om de møder.

Poul Siursen mødte. Lars Spaaneim ligesaa; men Siur Bertelsen Schei mødte paa Siur Poulsens vegne, og efter sidst givne Løfte loed forevise, at Executions-Forretningen vel var opskrevet, men, da Hand ei endnu havde faaet behørigt stempl: Papir at skrive den paa, og følgelig ei kunde fremlegge den i nogen Ret, imod Forordningens Bydende af 27de Nov: 1775, udbaed Hand sig Dilation til næste Ting, da Forretningen i sin andordnede Form paa det stempl: Papir beskreven skulde blive fremlagt.

Poul Siursen og Lars Olsen Spaaneim havde, enhver for sig meget til Deres Befrielse i denne Sag at fremføre; Men, saa fremt udsettelse, som nu paa Siur Poulsens vegne {...} \er forlanget/, blev bevilget, skulde de til den Tiid ei forglem/m/e Deres andragende enten skriftlig eller mundtlig.

Eragtet:

Siur Poulsen bevilges endnu engang udsettelse i den/n/e Sag, og haver Hand til næste Som/m/er-Ting at fremkom/m/e med hvad Hand i denne Sag finder fornøden.

Iver Poulsen Nordbust loed ved Siur Berthelsen Scheje andmelde, at Enken Anna Andfinds-Datter nedre-Leqve er ved mundtlig Stevning til dette Ting indstevnt, at høre Paastand og lide Dom til at erstatte Omkostninger for den megen Bryderie med videre Iver Nordbust haver havt, inden Hand haver !!faaet kunde!! (kunde faaet) indkræve, sin Datters: Anne Ivers-Datters Tieneste-Løn for 3de Aar, hos forbemeldte Enke.

Enken: Anna Andfinds-Datter loed ved Ole Westrems Søn: Torsten Olsen give saadant Svar: at Hun har tilbudet Citanten i mindelighed at vilde betale de Omkostninger, Hende herover kunde tilkom/m/e.

Iver Nordbust loed ved Siur Scheie tilføre, at dersom det havde været Enkens alvor, i mindelighed at vilde betale, havde Hun afgjort det før Tinget. Hand vedblev derfor at paastaae Omkostninger for sine i den/n/e Sag, ved lange Reiser og Bryderie, hands udlæg og Tids Spilde, i det ringeste med 3 Rdr: End videre fordrede Hand den/n/e Processes Omkostninger Sig erstattet skadesløs.

Ole!! (ved Torsten) Westrem sagde, at Hands Com/m/ission paa Enkens veigne ei gik længere; Hvorfore Hand overloed til Dom/m/eren, om ikke den/n/e Enke burde have udsettelse i den/n/e Sag, for da at forsvare sin Sag Selv.

Eragtet:

Enken: Anna Andfinds-Datter nedre Leqve, som nu ikke Selv møder, gives Laugdag til næste Ting, for videre at besørge sin Sag til Endskab. Citanten forkynder lovlig Varsel.

Siur Poulsen Spaaneim loed ved sin Søn Poul Siursen Spaaneim i Rette æske den, mod Ole Westrem, forhen paastevnte gields Sag, og vilde fornem/m/e om Contra-Parten møder, og om Hand haver videre at tilføre.

Paa Ole Westrems vegne mødte Hands Søn, og sagde, at efterdi Hands Fader Selv i Dag havde Forfald, udbaed Hand den/n/e Sag til en anden Tid udsadt.

Eragtet:

den forlangte andstand billiges til næste Ting, og haver Siur Poulsen Spaaneim at lade den/n/e Kiendelse lovlig forkynde for vedkom/m/ende.

Ole Westrem loed ved sin Søn: Torsten Olsen i Rette æske den forrige

1785: 12b

gields Sag mod Poul Siursen Spaaneim, og deri fremlagde Rettens Laugdag af 8 Juni 1785, der er saa lydende:

Poul Siursen mødte og sagde, at Hand gjerne vil tilbage levere til Ole Westrem in Natura de vahrer Hand haver. Ellers havde Hand tænkt, til Sagens videre Oplysning at føre endeel Vidner, og til den Ende var Hand begiærende, at Sagen maatte stilles i Beroe til næste Ting.

Imod den/n/e forlangte udsettelse havde Citanten intet at indvende.

Eragtet:

Den forlangte andstand billiges til næste Ting, da Poul Siursen Spaaneim efterkom/m/er sit Løfte.

Efter udraab var ei flere, som havde noget videre for Retten at anddrage; Thi blev udsettelses Sage-Tinget for dette Skibrede dette aar sluttet.

Anno: 1785, den 28de Nowembris, blev Retten sadt paa Ting-Stædet: Herrandsholmen, for at afsige Kiendelse eller Dom/m/e udi de paa sidste Høste-Ting, den 21de og 22de forrige Maaned, for Østensø Skibrede, paa Folio 286, i den forrige Protocoll, optagne Sager, da følgende Laug-Rette var nærværende, nemlig: Holger Larsen Kaldestad, Torsten Olsen Bierchelend, Haaver Larsen Thole, Michel Torchildsen Thole, Jacob Hansen øvre-Wiig, Siur Tronsen Torpe, Halvor Olsen Rychen, og Jørgen Isachsen Berven; tilligemed Lensmanden: Johan/n/es Pedersen Wiig. Hvorda:

1: Udi Sagen, af Lensmand: Jon Østensøe med flere, mod Arne Larsen Hillestvedt, blev
Eragtet:

Med den producerede Doms Act, af 19de Oct: 1756, er det beviist: at Opsidderne paa Gaarden: Østensøe skulde oppebære Støels-Leien af gaarden Hellestvedt og Tæglands Beboere. Dommen er usvækket og grundet paa et foregaaende Forliig. Den indstevnte: Arne Hellestvedt benægter at betale paa Foregivende, at Hand intet bruger af Citanternes Eiendom. Da nu Citanterne har fremlagt grund til Søgemaalet, som beviis ved den usvækkede Dom; Saa kand den Indstevntes blotte Benægtelse intet gielde, men Ham tilkom/m/er det nu at bevise lovlig, at Hand, siden det passerede Forliig og Dom, ingen Støel bruger af Citanternes Eiendom, hvorved Forlig og Paastand maatte være ophævet. Til Saadant at efterkom/m/e, udsættes Sagen til næste Ting, og Jon Østensøe lader den/n/e Kiendelse for Arne Hillestvedt lovlig forkyndes.

2: Udi Sagen, af Hr: Foged: Koren mod Peder Olsen Opsaater, for Løsgjængerie, blev
Afsagt:

Det erfares klarlig af Acten, at den Indstevnte ikke har været udi stedseværende fast aarlig Tieneste. Ingen har fordret Hands Tieneste, ligesaa lidet, som det er beviist, at Hand har søgt at fæstes til aarlig Tieneste. Imidlertid er det oplyst, at Hand har været hos sin Moder, som Enke; at Hand, for Hende og sig Selv, har søgt Nærings-Vey ved Hav-Fiskerie om Vinteren, og ellers ikke befatted Sig med nogen Slags Forprangs Handel. Saaledes kand Peder Olsen Opsaater paa ingen Maade, som Løsgjænger andsees, da Hand er pligtig, at understøtte sin fattige Moder; Og saaledes, for Actors Tiltale frie findes. Hr: Fogden Reserveres Tiltale til Arne Axnæs, for ubeføyet andgivelse og derved foraarsaged Omkostning.

3: Udi Sagen, af Hr: Foged Koren, som Actor, mod Ole Olsen Fixe, blev saaledes
Dømt og Afsagt:

Ligesom Lovens 6te Bogs 13 Cap: 5 articul udtrykkelig fordrer, at det Fruentimmer, som andgiver Barne-Fader, skal være uberygtet, naar Benægtelses Eed af Mands-Personen kand modtages; saa har vore vise Love bestem/m/et forskiellige Straffe for Omgang med berygtede og uberygtede qvinder. Et, til Løsgtighed, hengiven qvinde-Men/n/eske, kand ikke være fuldkom/m/en sikker om Barnets Fader. En Last har den anden i Følge. Uvished, Ondskab og vel Egennytte kand udvirke, at den urette bliver udlagt til Beskiæmmelse. Det er beviist, med det producerede Protocoll-udtog af 4 Dec: 1783, at Magretha Trons-Datter forhen er befunden i urigtig og ubeviist Løsgtigheds Beskyldning. De, Acten tilførte Vidner, viiser, at Hun har vaklet i sit udsigende, mod den Indstevnte: Ole Olsen Fixe. Snart har Hun udladt Sig med, ikke at turde aabenbare den rette Barne-Fader, snart, at Ole Fixe skulde være Barne-Fader, om end 20 eller 40 havde havt Omgang med Hende, før eller siden. Naar hertil betragtes, at Ole Olsen Fixe ellers har intet Ondt eller lastværdigt Rygte, som kunde bevise eller foraarsage Mistanke for Forbrydelse; Saa Kiendes og Døm/m/es hermed for Rett: Margaretha Throns-Datter, som et berygtet og befunden løsgtigt Men/n/eskes andmeldelse mod Ole Olsen Fixe, som Hendes Barne-Fader, bør ikke komme Ham til nogen Forkleinelse paa gode Navn og Rygte; ligesom Hand, for Actors Tiltale, i denne Sag friefindes.

Anno 1785, den 2de Decembr:, blev Retten satt paa Tingstædet Utne, følgelig Optagelse, og Dom/m/ernes Eragtning ved afvigte Høste Ting, og ved Retten tilstæde følgende eedsorne Laugrettes mænd: 1: Siur Jærandsen Maagestad, Halgrim Torbiørnsen Mæland, Niels Amundsen Ystenæs, Iver Jacobsen ibid:, Iver Henrichsen

Bratespe, Guttorm Gundersen Utne, Jacob Johannesen Langesæter, og Peder Amundsen Bleje.

Hvorda! blev udi Sagen af Asbiørn Ednæs mod Lars Jonsen ibid: saaledes

Eragtet:

Asbiørn Svendsen Ednæs har indstævnet Lars Jonsen ibid: at lade udslette den af ham infriede og betalte Pante Obligation af 27de Maji 1775. Capitalen er paategnet af den indstævnte at være betalt, men uden Dato. Ingenlunde findes Renterne paa den bemeldte Obligation afskrevne. Parterne beraabe sig begge paa een imellem dem passeret Aftale angaaende Renternes Afbetaling; men intet der af er beviist. Da nu den indstævnte Lars Jonsen ikke destomindre har paastaet 13 rdr., som resterende Renter betalt; saa paaligger ham ogsaa ved lovlig Stævnamaal samme at intale, og saaledes beroer denne Sag til næste Ting, da Lars Jonsen haver at efterkom/m/e det fornødne.

Anno 1785, den 5 Nov:!!), blev Retten satt paa Gaarden Kløve for at foretage Besigtelses og Syns Forretning over den af Amund Flage opbygde saa kaldet Schjers Broe i Gravens Skibrede og Kirke Sogn beliggende, tilstæde følgende af her: Foged Koren opnævnte eedsorne Laugrettes Mænd: 1: Michel Iversen Skaftedal, 2: Johannes Jonsen Seim, 3: Ole Brynildsen ibid:, 4: Wiglich Ellingsen Traae, 5: Christian Olsen Kollenæs, og 6: Gudmund Larsen Rønnestrand, følgelig Stiftets Ordre af 3de Septbr: sidst afvigte, saa lydende: Paa her: Lieutenant Fougner's Vegne, som General Veymester Herr: Oberst Lieutenant von Kroghs Fuldmægtig, var nærværende den Dannemand Lars Kløve. Paa herr: Foged Korens Vegne, Lænsmand Anders Lille Graven; saa var og Amund Flage personlig tilstæde.

Hvorda! blev fremlagt her: Foged Korens Skrivelse til Lænsmand Anders Lille Graven, dat: 16 April 1785, med Amund Flages Paategning, saa lydende: End videre Amund Flages Skrivelse af 16de Juli d: A:, med videre Paategning af saadan Formeld: og endelig, bemeldte Amund Flages Skrift af Dags Dato, og deri en Beregning af samme, som forrige paa Mineringens Bekostning 24 rdr: 3 mrk: 9 s:, det øvrige af saadan Formeld: De forhen passerede Besigtelses og Licitations Forretninger ere vedhæftede. (lisitasjon/lisitere = sette ut på anbud)

Hvorefter vi begave os til Stædet hvor den bemeldte Broe er opbygget over den farlige Schjers Elv, imellem 2de store Fosser eller Vandfald, hvor de Reysende med Livs Fare, ja nogle ere omkomne, forhen maatte passere, naar den anden ellers farlige og eeneste Fod-Stie, under Fieldet, Kløvet kaldet, ligesom nu, da denne Forretning holdes, er ufremkommelig

1785: 13b

for alle Skabninger der bruger Fødder, formedelst Store Skreeder, opsvolnet Iis i den smale Vey og krumme Steen Trapper, samt fra Fieldet udhængende Iis-Tapper, der hvert Øyeblik nedfalder, og knuser alt hvad forekommer, og end mere opfylder Veyen med Iis Stykker til Hinder for Passagen.

Den bemeldte Schjers Broes Høyde befandtes at være 10 Alen. Det vestre Steen-Kar er 8 $\frac{1}{4}$ Al: breed, og 33 $\frac{1}{2}$ Al: lang. Paa dette Steen Kar er en Aabning 3 $\frac{1}{2}$ Alen breed, mineret i Grunden. Det østre Steen-Kar er 8 Al: breed og 13 $\frac{1}{2}$ Al: langt, altsaa Steen Arbeydet 23 Al: meere end efter Licitationen. Træeværkets gandske Længde er 13 Alen, og Breeden paa bemeldte Træeværk er 8 $\frac{1}{4}$ Al: Imellem Haandrækkerne er 6 Al: Paa den Nordre Side befandtes 4 Jern Bolter, og 3de paa den Søndre, samt 207 mindre Spiger. Broens ganske Længde er 63 Alen. Fra det eene Steen-Kar til det andet er 6 Aaser, af hvilke de 2de ere 15,

2de stk: 18, og 2de stk: 20 Tommer tykke i Toppen. Enhver af disse Aaser er overtrækket med Næver. Videre befindes 4 Enden (Ende) Stolper med Billedhugger Arbejde, og viiser een paa østre Side, Veyen til Hardanger, og en anden paa vestre Side til Woss; de 2de andre Stolper ligeledes med Zirater (= utsmykninger). Broen er vel forsynet med Kors-Træer, saaledes, at intet kan falde ud i Elven \og alt var færdig d: 16 Julii 1785/ Mineringen synes betydelig, paa det Grunden kunde blive desto fastere, ligesom det synes at have medtaget de anførte Bekostninger. Træ værket er nu lidet kortere, men Broen meere standhaftig, efterdi Murene ere desto større og sikkrere. Arbeydet forekommer os ellers meget stærk og varigt. At saaledes er efter bedste Skøn forrettet og passeret etc:

1785

.....
1786

(1786: 13b)

Anno 1786, den 24 April, blev Aastæds Retten satt, og behandlet følgende Sag, paa Gaarden Langesæter i Kintzervigs Skibrede og Kirke Sogn, og Retten betient med efterskrevne lovlig opnævnte og eedsvorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Jørgen Olsen Instenæs, 2: Friderich Pedersen Jaastad, 3: Aslach Svendsen Ystenæs, 4: Gunder Torbiørnsen ibid:, 5: Jon Larsen øvre Qvale, 6: Niels Torbiørnsen Hougse, 7: Wier Tomæsen Hougstvedt, og 8: Halgrim Torbiørnsen Mæland; saa var og tilstæde Skibredets Lænsmand Jon Hougse.

Hvorda! Niels Ellingsen Langesæter fremlagde Tægtedag af 31 Martii sidstleden, som er saa lydende: Anmeldte dernæst at have med mundtlig Varsel til denne Tid og Stæd inkaldet den forrige Eyer af Gaarden Langesæter, som Citanten nu paaboer, Amund Gundersen Jaastad, at bievære Besigtelse og Taxations Forretning over Gaardens Huusers nu værende Beskaffenhed, med videre tilhørende af Bøe

1786: 14

Mark, Ager og Eng; alt til Betyggelse for sig, og Efterretning i sin Tid, i Tilfælde af Odels Løsning, paa det de anvendte Reparationer og Bekostninger maatte ham erstattes. End videre sagde Niels Langesæter at have ligeledes til denne Tid og Stæd inkaldet sine Grander Ole Sølfestsen, Gunder Anfindsen, \og/ Jacob Johannesen, denne sidste af Lyse Kloster Gods, betreffende en Løe-Tuft, som skal være dette Brug frakommen, samt en Qværne Tuft, der ligeledes skal tilhøre Citantens Brug i Langesæter, og endelig, at bievære Rettens Syn og Grandskning, at høre Vidner, om fornødiges, og modtage Dom til Mærkeskiæls Nedsættelse, hvorved han paastaaer at faae sit kiøbte og eyende Brug udsteenet fra de øvrige Grander, samt at betale Sagens paaløbende Omkostninger. Nu sagde Niels Langesæter end meere at have stævnet Ole og Gunder Langesæter ang: en Skov Teig, som de formeene sig berettigede til. Citanten med Jacob Langesæter derimod paastaaer at den bemeldte Teig skal være til fælles for alle de paa Gaarden Langesæter benævnte Opsiddere, derom ligeledes at anhøre Vidner og lide Dom med Omkostninger at svare, alt efter nærmere Paastand. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere: Niels Larsen Langesæter, Jon Johannesen Bierget, Elias Torkildsen yttre Langesæter, Jon Nielsen øvre Qvale, Gunbiør Hansd: Hougse, og Hans Olsen Børrevigen.

Amund Gundersen Jaastad var ved Retten tilstæde, vedtog lovlig Varsel; men havde ellers intet at lade tilføre.

Hvorefter Retten foretog sig at besigtige og taxere Jordebrugets Huuser i følgende Orden:

\No:/ 1: Røg-Stuen, som er gandske brøstfældig i henseende Tag og den eene Væg \i øvre Side/, der er forraadnet, og maae i Grund nedrives, taxeres i nærværende Tilstand for 18 rdr:

2: 1 saa kaldet Senge Huus eller Loft, maa nedrives, fordi det er forraadnet og fattes Tag; taxeres for 14 dr:

3: Et Stabbur, meget slet og brøstfældig, af Værdie 8 rdr:

4: Løe huuset med Floer inden i, er af liden eller ingen Nytte, maa derfor af nye opbygges, ansættes af Værdie 16 rdr:

5: Smale Fiosen, meget gammelt og brøstfældig baade af Vægge og Tag, taxeres for 1 rdr: 3 mrk:

6: 1 Ildhuus, bestaaer af et nedfaldende Tag, og i stæden for Vægge, findes nogle faae Fiæle, vurderes for 1 rdr:

No: 7: Et gl: og brøstfældig Baade Nøst, der er gandske til nedfalds, er af nærværende Værdie 1 dr: 3 mrk:

No: 8: 1 Muret Kielder, maae nedrives, men Steenen er brugbar, taxeres for 3 rdr:

No: 9: 1 ældgam/m/el Sæhls huus paa Støelen, kan til Nød bruges i Sommer, og taxeres for 3 Mrk:

1786: 14b

Efterat forestaaende var passeret og tilført, fremstode de indstævnte Ole Sølfestsen, Gunder Anfindsen og Jacob Johannesen, og vedtoge lovlig Varsel, Lænsmand Ole Biotvedt efter Forvalteren over Lyse Kloster Gods, hans Ordre, mødte for Opsidderen Jacob Johannesen, og ligesom han vedtog Varsel, saa var han og paa Forvalter Hauerbergs Vegne tilstæde for i alt at paasee Læylændingens Tarv og beste i henseende hans bœxlede Jordebrug. Anmeldte derhos at de til denne Tid og Stæd med mundlig Varsel havde contra stævnet Hoved Citanten Niels Langesæter til at bievære denne Mærkeskiæls og Steenings Forretning, hvorved de vil formeene at faae deres Jordebrug separeret fra Citantens, at høre Vidner, neml: de forhen benævnte, ang: Brug og Eyendom, samt at lide Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning at svare.

Niels Ellingsen vedtog fuld og lovlig Varsel.

Parterne begiærede, at Retten ville eftersee Strækningerne, nedsætte Mærkerne efter deres Anvisning, og skønne det retteste hvor Tvist maatte existere.

Derhos declarerede Hoved Citanten Niels Ellingsen og Jacob Johannesen, at imellem dem var ingen Tvist, reserverede derfor at anviise og begiære tilført Protocolen deres Mærkes Linier efter Anviisning, saaledes: Jacobs Ager kaldet Kusen, er indhegnet med 7 Mærkesteene og 2de Korser, og dermed adskilles samme Ager fra Niels Ellingsens Bœ. Ageren kaldet Humle Gar Flekken, er indhegnet med 6 Mærker, neml: 4 Steene og 2de Korser, og saaledes adskilles fra Niels Ellingsens Bœ, En Ager Flek, Skreen kaldet, er indhegnet med 7 Mærkesteener, og en huggen Vinkel i en jordfast Steen. Disse Mærker fraskiller ligeledes Jacob Johannesens Ager fra Citantens Bœ, Ageren kaldet Guld grave Flekken, indhegnet med 8 Mærkesteene, og derved skilles denne Jacobs Ager fra Citantens Bœ.

Imellem Gunder og Jacob Langesæter blev dernæst Mærker nedsatt, som følger: Ageren Grime Flekken kaldet, Jacob tilhørende, er indhegnet med 9 Steene, og saaledes adskilles fra Gunder Anfindsens

1786: 15

Bœ. Borger Ageren kaldet, er inhegnet med 11 Mærkesteene. Gunder eyer Ageren og Jacob Johannesen Bœen deromkring. Borger Ageren kaldet, tilhører Gunder, inhegnet med 4

Steene. Ole eyer Bøen paa den Søndre Side; Endnu {..d samme} \Borger/ Ager \kaldet/, ejer Jacob, indhegnet med 4 Steene; Ole eyer Bøen paa den Søndre Side.

Parterne Niels Ellingsen og Ole Sølfestsen vare ikke eenige om nogle Ager Stykker, og begiærede derfor, at Vidnerne desangaaende maatte aflegge deres Forklaring. Derpaa fremstod

Vidnet Hans Olsen Børrevigen, som blev formanet at vedblive Sandhed, saaledes, som han trøster sig at bekræfte med Saligheds Eed. Sagde, at han har været her i sin Ungdom og opfød her; er ikke beslægtet med nogen af Parterne, og vidnede, at efter hans Skøn, er Steens Ageren, Ole Sølfestsen tilhørende, noget, men han kan ikke sige hvor meget, ned faldet paa Citantens Bøe. Kan anviise Ager Stykket. Korgar Flekken, og Mien kaldet, der ligeledes ere smaae Agre, synes Vidnet ogsaa at være noget lidet ned dragen paa Citantens Bøe, men kan ikke sige hvor meget. Kan ogsaa anviise disse. Ingen havde meere at lade Vidnet tilspørge.

2det Vidne, Jon Johannesen Bierget, er fød her paa Gaarden, og beslægtet med Ole Sølfestsens Hustrue, vidnede gandske eenstemmig med forrige Vidne.

3de Vidne, Gunbiør Hansd: Hougse, er noget beslægtet med Ole Sølfestsen, har tient her for omtrent 30 Aar siden, synes vel, men veed ikke med Vished, at Kaal gar Ageren er noget ned falden.

Parterne frafaldt Vidnernes Eedfæstelse, efterdi de, angaaende de omtvistede Agre, vare nu forenede, og begiærede Mærkerne nedsatte efter deres Anviisning og Begiæring saaledes: Steens Ageren er inhegnet med 28 Mærker fra Citantens Bøe, og Ageren tilhører Ole Sølfestsen; Ager Flekken Kaal gar kaldet, er inhegnet med 16 Mærker, og derved adskilles fra hoved Citantens Bøe; og endelig Ageren, Mien kaldet, ligeledes fra Niels Ellingsens Bøe indhegnet med 10 Mærker. Begge disse Agre tilhører ligesom den første, Ole Sølfestsen.

Dagen er med det passerende forløben; der for blev

Eragtet:

Aastæds Sagen beroer til i Morgen tilig, da Parterne med Laugrett og Vidner atter infinde sig.

Denne Dags Forretning beregnes saaledes: 1 Dags Forretning til Sorenskr: 2 rdr.; Diet 4 mrk.; til Lænsmanden, for Møye og Opvartning 1 rdr.; Laugrettet á 1 mrk: 8 s.; er 2 rdr.; Diet for Reyse Dag; 4 mrk:

1786: 15b

Tilsammen: 6 rdr: 2 mrk.; som Niels Ellingsen betalte.

Dagen derefter, den 25de April 1786, blev Aastæds Retten atter satt paa Gaarden Langesæter for at continuere Mærkeskiæls og Steenings-Forretningen, og i Overværelse af alle i Gaar benævnte Parter og Laugrettesmænd.

Hvorda! Retten ligesom i Gaar begav sig ud, og nedsatte Mærkeskiæl efter Parternes Anviisning i følgende Orden: Aske-Ageren kaldet, er inhegnet fra Naboernes Bøe med 12 Mærker; Jacob eyer Ageren; Niels eyer Bøen neden for, og Gunder oven og inden for, og Ole eyer Bøen uden for den bemeldte Ager. Ageren Homle Garen kaldet, tilhører de 3de Opsidderne, Ole, Gunder og Jacob; men Bøen deromkring tilhører Hoved Citanten Niels Ellingsen; Den bemeldte Ager er indhegnet med 15 Mærker. Ageren Skreen kaldt, Gunder tilhørende, er indhegnet fra Citantens Bøe med 27 Mærker. En Ager, Løe Flekken kaldet, Niels Ellingsen tilhørende, er inhegnet med 7 Mærker fra Gunder Langesæters Bøe.

Nu anføres Mærkernes Nedsættelse paa Bøen saaledes, som følger: Nye lænde Bækken kaldet, som løber ud i Søen, der er huggen en X i et Skarv ved Søen, som viiser lige op efter Bækken, og i 4 efter hin anden staaende X, lige efter Bækken alt op til Bøe Giærdet. Paa den Nordre Side af disse Mærker eyer Niels, og Gunder paa den Søndre Side. Ved Smidie Bækken ved Søen, der er hugget en X i en stor Steen, som viiser lige op efter Bækken udi 5

Andre Korser, som ere hugne i Skarv ved samme Bæk, atter lige efter Bækken til Bøe Giærdet. Paa den Søndre Side af disse Mærker eyer Citanten, og Gunder Anfindsen paa den Nordre Side. I Bøen, Borgen kaldet, er nedsatt en Mærkesteen, som viiser op efter i 3 andre Mærker, den sidste, som er Ende-Mærke, er nedsatt tæt under Jacobs Flor. Uden eller Norden for disse Mærker eyer Jacob, og inden \eller Sønden/ for eyer Ole Sølfestsen. I Bakken, oven for Gunders Glas Bue er huggen en X i en jordfast Steen, som viiser op i lige linie udi 5 andre Mærker, den sidste er en Steen, som viiser ind til Bøe Giærdet, og er Ende-Mærke. I Øene kaldet, er nedsatt en Mærkesteen, som viser ud

1786: 16

efter i en anden Mærkesteen, samme M: Steen viiser op efter i 4 andre Mærker, den sidste er en X i en jordfast Steen, som er Ende mærke. Udi Bøe Teigen, som næst forhen er beskreven fra Gunders Glas-Bue, eyer Jacob paa den Nordre, og Ole Sølfestsen paa den Søndre Side af de benævnte Mærker. Oven og inden for de saa kaldte Øene, eyer Ole Sølfestsen, uden og neden for de bemeldte Mærker eyer Jacob Johannesen. Dalkinnen kaldet, ligeledes et Stykke Bøe, er indhegnet med 8 Mærker, og er Gunder allene tilhørende. Udgiærselen kaldet, er indhegnet med 9 Mærker, og tilhører Jacob allene. Gunder Anfindsen eyer uden for, og Ole ejer inden for den benævnte Udgiærsel. Paa Nye lænden kaldet, er huggen en X i et Bierg, som viiser op efter i 7 andre Mærker, neml: 1 X og 6 Steene. Jacob eyer uden og oven for, og Gunder Anfindsen yer inden og neden for de bemeldte Mærker. I Skaarene kaldet, er huggen en X i et Bierg, som viiser i 2 andre X, den sidste viiser op efter Elven i en anden X huggen i et Bierg, som viiser ud efter i 3de andre X, og atter i 3 X, den sidste hugget i Bierget; denne er Ende mærket, og de sidste 3de X viiser ned efter. Niels Ellingsen eyer inden i de bemeldte Mærker, Ole neden og oven for, og Gunder oven for de samme Mærker. Kalhagen kaldet, der er hugget en X i en stor Steen, som viiser op efter i 5 andre Mærker, den sidste er en X huggen i et Bierg og er Ende Mærket. Inden for disse Mærker eyer Ole Sølfestsen, og uden for eyer Jacob. Qværne Huus Øene kaldet, der er nedsat en Mærkesteen tæt ved Elven, som viiser ind i en anden Mærkesteen, samme viiser op i lige Linie i 9 andre Mærker, den sidste, en X, huggen i et Bierg og er Ende Mærke. Jacob Johannesen eyer uden for, og Gunder med Ole eyer inden for de benævnte Mærker. I samme benævnte Øe er atter nedsatt en Mærkesteen, som viiser ind efter i 2 andre Mærkesteene, den sidste er Ende Mærke. Neden for disse Mærker eyer Niels Ellingsen, og oven for eyer Ole Sølfestsen. End videre i Kalhagen blev nedsat en Mærkesteen neden for Qværne-Veyen, som viiser ud efter i 6 andre Mærker, den sidste er en Mærkesteen, som viiser op og ud i 2de andre Mærker, den sidste er en Steen, som viiser op i 5 andre Mærker, den sidste er en X, som viiser ind efter i 4 andre Korser hugne i Bierg, der sidste er Ende Mærke. Jacob eyer inden for disse Mærker, Gunder uden og neden for. Paa Nye lænde Bierget, i et Skarv er hugget en X, som viiser op efter i 7 andre Mærker i lige Linie,

1786: 16b

den sidste er en Mærkesteen tæt under Bøe Giærdet, som er Ende Mærket. Inden for disse Mærker eyer Jacob, og uden for eyer Gunder. Et lidet Stykke, Udgiærselen kaldet, er indhegnet med 4 Mærker, og er Jacob tilhørende.

I Udmarken er saaledes forrettet: I inderste Leedene er nedsatt en Mærkesteen, som viiser op i en anden ditto, der fra til en X, som viiser til en Mærkesteen, derfra til en X huggen i Løv Ham/m/eren. Niels eyer paa Søndre, og Jacob paa Nordre Side af disse Mærker. Udi øvre Qvale-Ham/m/eren kaldet, er hugget en X, som viiser i en anden strax derved, der fra i 3de efter hinanden staaende Mærkesteene, den sidste viiser op til en X, derfra til en Steen, fra

denne til X, som viiser til en Steen, fra denne atter til en X, og videre til en Steen paa Sæhls Tufterne, som er Ende Mærket. Jacob eyer paa den Søndre, og Ole paa den Nordre Side af de bemeldte Mærker. Niels eyer oven paa Løv Hammeren paa den Søndre Side. Ved Skrampen, en Haug, saa kaldet, er hugget en X, som viiser ud efter en Bæk, kaldet Dalkinne Bækken, ved denne er nedsatt en Mærkesteen. Imellem disse 2de Hoved Mærker er 6 Steene og 3 Korser. Citanten eyer oven for disse Mærker; og de øvrige Opsiddere tilligemed Niels eyer neden for. I Citantens Teig eyer Gunder Anfindsen Birke Træerne. Udi Skiærebierg Bakken er nedsat en Mærkesteen, som viiser lige op efter til en nedsat Mærke-Steen ved Halv giænget; imellem disse 2de Hoved Mærker er nedsat 4 Steene og hugget 2de X i jordfaste Steene. Citanten eyer Sonden, og Ole med Gunder Norden for de benævnte Mærker. Inden for de bemeldte Hoved Mærker er nedsat en Mærkesteen, som adskiller den gandske Teig midt over, oven for en fælles Eyendom, og neden for er Citantens. Ved Rodvelte Haugen er nedsat en Mærkesteen, der viiser ned efter til Skiærebierg Vadet, der er atter nedsat en Mærkesteen; imellem disse Mærker er 3 X. Inden for eyer Gunder, og Hoved Citanten {oven} \Norden/ for.

Parterne sagde, at de vare forenede angaaende Qværne-Tuften saaledes, at Niels faaer frie Qværne Tuft af Ole Sølfestsen, imod at Niels giver ham Vederlag, neml: 1 Stykke Bøe, for den Vey han gaar til Qværnen, dette Stykke Bøe

1786: 17

er strax ved Nielses Æble Gaard, strækker til Oles Bøe; ved Vigen er nedsat en Mærkesteen, som viiser lige op udi et Skarv, hvor er hugget en X. Paa Søndre Side fra Kiørsel Veyen gaar Mærket lige op efter Steen Muren, saa langt den nu strækker, siden op i en Mærkesteen, som er Ende Mærket. I Leggene kaldet er huggen en T Gloppe, som viiser ind efter Veyen i 4 andre Mærker, den sidste en Mærkesteen, som er nedsat tæt ved Mærkes Giærdet. Neden for disse Mærker eyer Gunder, og oven for eyer Niels Ellingsen. Sidst bemeldte T Gloppe viiser ud efter Veyen i 2de andre Mærker, den sidste er X huggen i en jordfast Steen, som er Ende Mærket. Neden for disse Mærker eyer Ole, og oven for tilhører Jacob. Inden for Oles Smale Huus er nedsat en Mærkesteen som viiser op i en anden Mærkesteen, nedsat tæt under Veyen. Inden for bemeldte Mærker eyer Gunder, og Ole uden for. Inden for Jacobs Smale Huus er nedsat en Mærkesteen, som viiser op i en anden, ditto, nedsat tæt under Veyen. Inden for disse Mærker eyer Jacob, og uden for eyer Gunder. Oven for Bakkene ved Bøe Giærdet er nedsat 3de Mærkesteene, hvilke adskiller Gunders og Oles Eyendom saaledes, at den første eyer paa den indre, og Ole paa den yttre Side. I samme Teig længere ud er nedsat 2de Mærkesteene som adskiller Oles Eyendom fra Jacobs, saaledes, at denne eyer paa den Nordre, og den anden paa Søndre Side. Endnu blev tilført, at udi Ole Sølfestsens Bøe ligger en gam/m/el Flors Tuft, som er Niels tilhørende. Ligeledes udi Gunders Bøe en Smidie Tuft, ogsaa Niels tilhørende.

For det øvrige er ingen Tvist om Gaardens Huuse Tufter, men enhver bruger som forhen haver været.

Denne Sinde havde ingen meere at lade tilføre.

Forretningens Bekostning beregnes ligesom for den første Forretning.

Og saaledes denne Forretning sluttet.

Anno 1786, den 26de Aprilis, blev Retten satt paa Gaarden Yttre-Bleje i Ullensvangs Kirke Sogn og Kintzervigs Skibrede, for at foretage følgende Besigtelses Forretning, og Retten betient med efterskrevne 6 lovlig opnævnte og eedsorne Besigtelses og Taxations Mænd: Ole Tostensen Hougse, Peder Isachsen

Maagestad, Ole Olsen Kambestad, Knud Knudsen Maagestad, Lars Larssen Blejen og Svend Knudsen Luttro. Saa var og tilstæde Skibredets Lænsmand Jon Hougse.

Hvorda! Reqvirenten og Opsidderen paa dette Jordebrug i Gaarden Bleje, \Tosten Jacobsen/, fremlagde Tægte Dag af 31 Martii sidstleden, saa lydende: Dernæst anmeldte, at han til denne Tid og Stæd havde fundet fornøden at inkalde Formynderen for Arne Knudsen Bleje, som Odels berettiget til Tosten Jacobsens Brug i Gaarden Bleje, 1 Løb og 1 Pund, Siur Hildal, at bievære paa Myndtlingens Vegne, den attraaede Besigtelses og Taxations Forretning over de Forbedringer Reqvirenten har været nødsaget at anvende paa Gaardens Huuser, Mark og Jord, alt til Sikkerhed og Erstatning i Tilfælde af Odels Løsning; og til den Ende fremlagde den forhen afholdte Besigtelses og Taxations Forretning ved Gaardens Tiltrædelse, af Dato 23de Junii 1779, anmodede derhos, at vedkommende maatte paaraabes, og, at Retten derefter ville tage i Øyesyn og taxere saa vel Huusernes, som Jordens nærværende Tilstand og Beskaffenhed, for at skønne i de tillagde Forbedringer, fremlagde derfor den bemeldte Besigtelses Forretning, med Begiæring \ogsaa i den hensigt/ at den der anførte Orden maatte ved denne Forretning følges. Ved denne Forretning vare tilstæde den benævnte Formynder Siur Trondsen Hildal, saa vel som den forrige Formynder Guttorm Olsen Bleje. Myndtlingens Farfader, som ved den forrige Forretning var nærværende, er nu ved Døden afgaaen.

Hvorefter Retten i Overværelse af Reqvirenten, Formynderne og Lænsmanden, eftersaae Gaardens Huuser i følgende Orden:

1: Gaardens Røg-Stue, som er anseelig forbedret med Spær, \og/ Tag {Vægge} og meere; {og} kan i den nærværende nødvendige Tilstand ikke taxeres mindre af Værdie end 20 rdr:

2: Løen med Muur af Floer og Stald under; denne har været i Grund nedrevet og opbygget af Nye for det meeste, med Helle Tag, tilligemed Damhuus paa øde Tuft; tilsam/m/en af nærværende Værdie, i det mindste beregnet 106 rdr:

No: 3: Stabburet er forbedret med Nyt Huus oven paa af 5 Stokkers Højde, tilligemed nyt Steen Helle Tag og anden Forbedring, ansættes nu for 44 rdr:

No: 4: Sænge Buen med Smale Fios under, som forhen, er nu forbedret, og af Værdie

26 rdr: 3 mrk:

No: 5: Ildhuuset, har ikke været repareret, og der for nu taxeres for 4 rdr: 3 mrk:

No: 6: Nøstet. Tosten Jacobsen haver indløst det halve Nøst, det heele har han da nu bekostet, og af Grunden opbygget med nyt Helle Tag, ansættes, som det nu er, iberegnet den forrige Værdie, 25 rdr:

No: 7: Qværnehuus med Sloeg, er noget forbedret, derhos noget bedærvet, ansættes derfor af forrige Værdie: 1 dr: 3 mrk:

No: 8: Sæhls huuset er i god Stand og næsten af Nyt opbygget, taxeres for 9 rdr:

No: 9: Fiosen paa Melke-Støelen, er nu i god Stand og med Helle Tag, af Værdie 5 rdr: 3 mrk:

No: 10: En Skykke, i god Stand med Helle Tag, taxeres for 2 rdr: 1 mrk: 8 s:

Flere Huuse, end de benævnte, var ikke i den fremlagde Besigtelses Forretning taxerede. Men, som nødvendige Huuser til Gaardens Drift og Brug begiærede Reqvirenten at maatte komme i Betragtning

Imo: 1 Smidie huus \med Tørke Ovn/, af ham selv paa øde Tuft opbygget, og af Taxations Mændene vurderet for 13 dr:

2do: Floeren paa Melkestøelen af Nye opbygget, med Besværlighed, formedelst langt Fraliggende, med Næver og Helle Tag forsynet, vurderet for 9 rdr:

Og endelig: 1 Røg Stue bygget paa øde Tuft, og ikke egentlig tilhører dette Jordebrug, men opbygget til meere Beqvem/m/elighed for de gamle Forældre, vurderet, med tilhørende Kielder, for 50 rdr:

Fleere Huuser anmeldtes ikke til Besigtelse og Taxation.

Den udi forbemeldte Besigtelses Forretning benævnte Holme, af Længde 13 ½ Favne, og 5 Favne breed, og forhen bestoed meest af Steen Røyser, er nu opryddet til god Ager; Arbejdet paa denne betydelige Rydning og Forbedring blev taxeret for 24 rdr:

Derefter bleve Agerne efterseede, og de paa sam/m/e anvendte Bekostninger, efter nærværende Godhed, kan ikke ansættes mindre end 20 rdr:

Endelig blev os anviist en med Steen Muur inhegnet Frugt Have, af stor Strækning og meget Arbejde, som har vist kostet Tosten Jacobsen, og her ansættes for 16 rdr:

Tosten Jacobsen begiærede Forretningen sluttet og sig beskrevet meddeelt, anbragte derhos at hans hidtil havde Udlæg med Stævnepenge, til Fogden for Mænds Opnævnelse, Skyds og Underholdning for de vedkom/m/ende, er 7 dr: \3 mrk:/, foruden hvad Rettens Sallarium beløber sig til.

Forretningens Bekostning beregnes saaledes: 1 Dags Forretning 2 dr:, Diet i 2de Dage á 4 mrk:, [er] 1 dr: 2 mrk:, Lænsmanden 1 rdr:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, [er] 1 rdr: 3 mrk: Skydsen leveres in natura, er i alt 5 rdr: 5 mrk:

Hvorefter denne Besigtelses og Taxations Forretning blev sluttet.

Anno 1786, Tirsdagen den 6te Junii, blev **almindelig Som/m/er- Sage- og Skatte-Ting holden for Jondals Skibreede paa Ting-Stædet Herrandsholmen**, og Retten betient med følgende Laug-Rette, saasom nye mænd: Iver Tollevsen Tørvigen, Iver Iversen Ougestad, Aschild Siursen Molven, og i Siur Michelsen Samlands Sted: Lars Larsen Haugen, og gl: mænd: Jacob Johan/n/issen Tørvigen, Johan/n/es Knudsen Tørvigen; I Johan/n/is Johan/n/issen (Tuf?)tens Sted: Jacob Larsen Drage, og i Niels Engebrectsen Herrastvedts Sted: Endre Torgersen Ougestad. Tilstæde hr: Foged Koren, Hands Fuldmægtig Sr: Nachschow, Skibredes Lensmand: Johan/n/es Pedersen Wiig og anden tingsøgende Almue.

Hvorda først blev publiceret de til Tinget indsendte Høy-Kongelige og andre Øvrigheds Andordninger, neml:

1: Placat, hvorved Forordn: af 3 Aprilis 1771, om indgivende Memorialer og Deres Paategning, igientages og til Efterlevelse indskiærpes, dateret

1786: 18b

Xstiansborg-Slot, den 30 Sept: 1785.

2: Placat, hvorved De, i andledning af qvæg-Sygen, hidtil udgangne Forordninger, og de, efter sam/m/e, i Norge, gjorde Forandstaltninger, ophæves, indtil denne Syge igien skulde yttre Sig, da De strax skal være i deres fulde Kraft, datered Xstiansborg-Slot, den 21de Oct: 1785.

3: En, fra Hr: Stift-Befalings-Mand de Schauboe samt Hands Høyærværdighed hr: Biscop Irgens, under 29de Oct: 1785, til Publication fremsendte Skrivelse, indeholdende andmodning fra den nedsatte General-Com/m/ission i Xstiania, andg: Bøxel-gaarders andskaffelse for Compagnie-Cheferne ved nordske Armee, om at bekiendtgjøre samtlige Beneficiarier og andre Vedkom/m/ende: at til Sikkerhed, i fald en saadan gaard i Tiden skulde blive andseet

nødvendig til en Officeer gaard, maae den i alle fora nu af udstædende Bøxel-Breve indføres, at Leilændingen i saa fald skal være pligtig at fraviige gaarden, mod at Ham tilbage leveres Hands lovlige Bøxel; Hvorhos Com/m/issionen og ikke tvivler paa, at jo Vedkommende i slige Tilfælde vilde see en saadan fravigende Leilænding med en anden leedig blivende gaard forsynet, dat; Bergen, den 29 Oct: 1785, samt en, med Com/m/issariernes Hænders Bekræftning, under sam/m/e Dato, i Xstiania trykt Placat, hvorved bekiendtgiøres, at det ei er Hands Majestæts Hensigt, ved den/n/e Indretning, at betage nogen deres lovligen erhvervede Ret til de, dem bøxlede gaarder, men at de udstedde Bøxel-Breve skal blive i Deres fulde Kraft, og ingen Leilænding være forbunden til, at fravige en saadan gaard, med mindre Hand Selv, ved Mage-Skifte, Accord, eller paa anden mindelig maade vil fratræde samme.

4: Et fra Stiftet meddeelt Brev om 2de, i Nedenæss Arrest-Huus indsadte, men den 20 Oct: 1785 deraf undvigede Tyve, navnlig: Knud Ansed og Hans Pedersen, der og undertiden har kaldet Sig Jens Olsen, den første føed i Lørdals Sogn under Mandals Amt, 32 aar gl:, den anden føed i Drammen, 20 aar gl:, med andmodning efter Stift-Amtmanden, Hr: Cam/m/erherre Adellers Forlangende, at lade disse efterlyse og nøye eftersøge, samt om andtræffes, fængslig andholde, og Ham derom underretning meddeele, dat: Bergen, den 19 Nov: 1785.

5: Placat, andg: en nærmere Bestem/m/else i Forordn: til Overdaadigheds Indskrænkelse af 26 Jan: 1783; Dateret Christiansborg-Slot, den 14 Dec: 1785.

6: Stiftets Com/m/unication af 7 Januar: 1786, andgaaende en omflakkende Mands-Person, hvis navn ei vides, men af det Kiændetægn ikke at kunde tale, fordi Tungen skal ligge dobbelt i Hands mund, der, for begaaet tyverie af Klæder og Penge, hos Jens Christophersen Aasøen i Ørlands Tinglav og Fosens Fogderie under Tronhiems Amt, var hensadt til Bevar hos Stedets Lensmand, men af Arresten Natten til den 1 Dec: 1785, havde undveaget, med andmodning efter det Tronhiemske Stifts Forlangende at lade denne Person eftersøge, om andtræffes, fængslig andholde, og udi Byens Arrest indlevere, samt Stiftet derom underretning at meddele.

7: Placat, andg: Indretningen af annuitæts Transport-Comptoirene i Khn (København), og andre, udi Forordn: af 8 Jul: 1785ve, endnu ubestemte Poster; Dateret Christiansborg.Slot, den 8 Mart: 1786.

8: Com/m/unication fra Stiftet af 18 Mart: 1786, om at det, i Følge Høy-Kongel: Resolution af 7 Dec: 1785, hvorefter Conducteur-Embedet i Bergens Stift bliver ubesadt, haver beskikket Hr: Cap: Lorentz Müller von Segelke til, udi Sundhord og Hardanger Fogderier, at forrette opmaalinger, og andre, Conducteur-Embedet, vedkom/m/ende Forretninger, mod saadan Betaling, hvorom efter Billighed kand foreenes, eller som andet Fald ved Dom/m/eren maatte bestemmes.

9: Stiftets Com/m/unication af 31 Mart: 1786, indeholdende en nærmere Forklaring af Hands Majests: allernaadigst meddeelte Befaling, under 30te Apr: 1783, ang: hvorledes med Delinquent-Sager skal forholdes, neml: at nu tillige er anordnet, at de egentlige Delinquent-Sager alleene, hvor nogen af de tiltalte sidder Arrestéret paa Publici Bekostning, skal gaae Ober-Hof-Retten forbie og fra anden Instantz indstevnes lige til høieste Rett, i overeensstem/m/else med Forordningen af 7 Jun: 1760; men de Justitz-Sager derimod, hvor de tiltalte imod eller uden Caution ere paa frie foed, eller hvor denne Arrest eller Forflegning ikke kom/m/er Almuen til Byrde, skal, ligesom andre civile Sager, forfølges, fra Rett til Rett, efter Loven.

10: Stiftets Brev af 22 Apr: 1786, andg: een fra Lensmanden i Feedts Præstegield, nedre Rom/m/eriges Fogderie, og Aggershuus Amt, Natten til den 5te hujus, undvigt Arresteret svendsk Person, ved Navn: Christian Nielsen, med Andmodning om denne Persons Eftersøgelse, Andholdelse om andtræffes og underretnings Meddeelelse derom til Stiftet.

Derefter læst følgende Bekiendtgiørelse og Almues Breve:

11: Et, fra Sorenskriveren, i Senjens Fogderie i Nordlandene, hr: Heiberg, til Sorenskr: Schielderup, indløben Skrivelse, med et indlagt proclama, begge daterede paa Lilleschow, den 28 Nov: 1785, andg: Forespørgsel: Om een der afdød Smed, Sigvart Johan/n/issens Arvinger findes i Hardanger ved Bergen, der, efter Opgivende, af Hands Enke: Engel Lars-Datter, skulde være 2de heel Søstre og en Halv-Broder, hvis Navne ei vides, men formodes der at opholde Sig, som den afdødes Føde-Sted; Samt andmodning om Sorenskriverens Assistance med et om Arve-Rettigheden optaget Tings-Vidne, hvori indlem/m/es de udfordrende Oplysninger og Beviisligheder. I Boen er holdt auction, og arven vil for det meeste bestaae i reede Penge.

12: Residerende Capellan til Kors-Kirken i Bergen, Hr: Johan Sebastian Cam/m/ermeyers Bøxel-Brev paa 2 ½ Spand Smør og ¼ Tønde Salts leie i gaarden: Ougestad, No: 37 i Jondal, til ungKarl: Tollev Endresen, med frievillig Opsigelse af Faderen: Endre Torgersen Ougestad, med Vilkor: at dersom bem:te Jorde-Part skulde blive andseet nødvendig til een Officeer-Gaard, Hand da i den fald fraviger den Ham bøxlede Jorde-Part, mod at Ham tilbage leveres Hands lovlige Bøxel; dateret Bergen, dend 26de Maji 1786; ved foreviiste Revers af Dags Dato.

13: Karen, Sal: Hr: Christen Heibergs Efterleverskes Bøxel eller Fæste brev til UngKarl: Brynild Jonsen {Wiig} paa den Jordepart i gaarden Wiig, beliggende i Harand i Jondals Kirke Sogn, Matriculeret No: 11, som hands Fader Jon Brynildsen forhen haver brugt, men nu frievillig opsagt for denne sin Søn, der skylder aarlig 1 Løb Smør, men ved Fogdens paategning befindes at halvedeelen af indbemeldte Skyld er Faderens Eiendom, hvorpaa maae udstædes Skiøde for ½ Løb Smør, og Resten, ½ Løb Smør, er Benefeseret efter Matriculen i dette Brug, dat: 22de Novembr: 1785. tilligemed foreviist Revers af Dato 6te Junii 1786.

14: Tinglyst Skifte brev efter afg: Samson Jons: Underhougen, No: 28 i Jondals Skibrede, afholden 13de April 1785. Boet eiede følgende {Skifte brev} \Skiøde/ dat: 18de Maii, og Tingl: 18de Octb: 1773, ½ Løb samt 1 1/7 deel Mrk: Smør med Bøxel og Herlighed, der blev vurderet for 260 rd:, der igien saaledes er udlagt: til Enken Ingeborg Engels-datter blandt Hovedlod 18 4/7 Mrk: Smør for 130 rd: og til Datteren, som eneste Barn: Guro Samsonsatter, blandt arv de andre 18 4/7 Mrk: Smør for 130 rd:

Anno 1786, den 7de Junii, continuerede Som/m/er Tinget med Jondals Skibredes Almue i Overværelse af det i Gaaar tilførte Laugrett.

Hvorda! Johannes Salomonsen, Christopher Engelsen, Anders Torkildsen og Wiglich Heljesen, Eyere og Opsiddere af Gaarden Svaesand i Jondals Skibrede og {Wigørs} Strandebarms/ Præstegiæld, fremstillede sig for Retten, og anmeldte, at de vare beføiede at opbygge en Flom-Saug paa deres egen Odels Grund, for at skiære de fornødne Bord til Huus-Reparation baade for dem selv, og andre i Bøygden der tiltrængende, efterdi

1786: 19

udi disse 2de, nemlig Østensøe og Jondals Skibreder, ikke befindes fleere, end 2de Bøygde Sauger, hvilke ikke ere tilstækkelige at forsyne begge Skibreders Almuer med de Bord de af egne Skove vil lade skiære baade til Huuse Reparationer og til de for dem u-undværlige Jagte og Baade; de begiærede derfor Almuen tilspurgt, om ikke en saadan Saug er fornøden til Bøygdens, saavel som deres egen Tarv, og for at bespare de Omkostninger at lade føre, deres til deels enkelte Tøm/m/er Stokker, til langt fra liggende Sauge uden for Præstegiældet. Almuen dertil svarede, at den forlangte Saug, er gandske fornøden til Bøygde Brug, og for at forekomme den Forlegenhed, at ofte maae en Stok enten blive liggende uskaaren, eller og lang vey bortføres for at faae Tøm/m/eret skaaret til Bord. Ligesaa sagde Almuen det var dem

bekiendt, at den bemeldte Saug maatte opsættes paa Ansøgernes egen Odels Grund, tilligemed Saug Velte og Damstok, som ikke nærmer sig til beneficieret eller fremmet Gods. Rekviterterne begiærede det tilførte som Tings Vidne beskrevet meddeelt.

Fogden, Hr: Koren, fremlagde Restence-Registeret for dette Skibrede, og baed sam/m/e oplæst, hvilken, efter Oplæsningern blev tilstaaet rigtig af den gandske Tingsøgende Almue. Laug-Rettet, og i sær de 2de Mænd: Thomas Erichsen Hauge og Niels Johan/n/issen Wiig. Restancen beløb Sig til 1785 aars udgang til 3 mrk., og det halve af indeværende aar 143 Rdr: 2 mrk.; Tilsam/m/en 143 Rdr: 5 mrk:

Efter Udraab infandt sig ingen, som ved dette Sommer Ting havde at forrette, derfor blev samme ophævet.

Anno 1786, den 7de Junii, holdtes **almindelig Som/m/er- Skatte- og Sage-Ting med Østensø Skibredes Almue paa det sædvanlig Tingstæd Hærandsholmen**; ved Retten er tilstæde Her: Foged Koren, og følgende eedsorne Laugrettes mænd: Lars Guldbrandsen Fixe for Giermund Asbiørnsen Nedre Wiig, 2: Niels Arnesen Torpe for Ole Steegsen Berven, 3: Tollef Gundersen Aarhus, 4: Arne Larsen Berven, 5: Endre Amundsen Røseland, 6: Brigte Larsen Nedre Wiig, 7: Hactor Tostensen Kaldestad, og 8de: Knud Nielsen Wangdal, saavelsom Lænsmanden Johannes Wiig og anden Tingsøgende Almue,

Hvorda! først blev publiceret de Kongelige Forordninger og Øvrigheds Skrivelser, som ved Jondals Ting i Gaar findes protocollerede.

Siur Trondsen Torpe for Arne Hellestvedt, i hans Svagheds Forfald mødte, og angav, at have til dette Ting med mundtlig \Contra/ Varsel inkaldet Jan Østensø med de fleere, angaaende den paastævnte Støels Leye, derom at anhøre under Faldsmaal kaldte Vidner, at Gaarden Berjes Eyere og Opsiddere tilegner sig baade

1786: 19b

Støel og Støels-Beyter, der hvor Contra Citanten Arne Hellestvedt har sine Støels Beyter, de indstævnte Vidner ere: x) {Sigri Larsdatter Porsmyr og Anna Naedatter Østensø}, derefter at modtage Dom med Processens Omkostning at svare, alt efter nærmere Paastand. x) Lænsmand Johannes Wiig og Ole Larsen Berven.

Lænsmand Jan Østensø har i Continuation af forrige Sag instævnet Arne Hellestvedt ang: Støels Leye, derom at anhøre fleere Documenter og Vidner om Eyendom og Brug i Fieldet, hvor Arne har sine Støels Beyter, med videre; de under Faldsmaal stævnte Vidner ere: Sigri Larsdatter Porsmyr og Anna Naedatter Østensø, samt derefter at lide Dom efter nærmere Paastand.

Parterne Arne Hellestvedt og Jan Østensø begiærede de vedkom/m/ende paaraabte.

For Arne Hellestvedt blev anmeldet, at de udi Stævningen benævnte Gaarden Berjes Opsiddere ikke ere tilskaldede, men Vidnerne saavelsom Jan Østensø paa egne og de fleeres Vegne, vedtog lovlig Varsel.

Jan Østensø fremlagde Rettens seeneste Kiendelse, som lovlig forkyndt for Arne Hellestvedt, saa lydende: Siur Torpe paa Arne Hellestvedts Vegne vedtog lovlig Varsel; saa var og Vidnerne ved Retten tilstæde.

Jan Østensøe dernæst fremlagde en Mærkeskiæls Forretning af 10de April 1742, som han begiærede indtagen denne Act, og er saa lydende:

Derefter blev Eragtet:

Hoved Citanten Jan Østensøe har ved sidst afvigte Ting produceret et Forliig bekræftet ved Dom angaaende den paastævnte Støels Leye; Contra Citanten Arne Hellestvedt har derimod intet beviist af det anbragte, at han \...d.??/ intet af Hoved Citanternes Eyendoms Mark bruger til Støels Beedning. Til dette Ting har han instævnet Vidner om Eyendom og Brug i Fieldet, men ikke tilkaldet de vedkommende, neml: Gaarden Berjes Opsiddere, at anhøre de bemeldte Vidner. Saaledes kan da ikke Vidner føres imod ustævnte, men vedkommende Personer, Og, da Vidner i Sagen, som angaaer Græsning med meere, bør føres paa Aastædet følgerig Lovens 1 Bogs 16de Cap.; saa bliver denne Sag der henviist, da Arne Hellestvedt skal paa Anmodning blive meddeelt Tids Beram/m/else til Sagens Foretagelse.

Derefter blev følgende Almues Breve publicerede:

1: Enkens Herborg Hans-Datters, med Laugverges: Ole Johan/n/issen Schaalems Skiøde til Kettel Arnesen paa 1 Pd: 3 Mrk: Smør, 1 ½ Løb Salt og ½ G:skind, med Bøxel og Herlighed, i Gaarden: Selliesætter i Østensøe, No: 33, for 60 rd: dat: og tingl: 7 Junii 1786.

2: Kiettel Arnesens Vilkor-Contract til Hands Moder: Herborg Hansd: paa endeel til aarlig underholdning af gaarden: Selliesæter; dat: 7de Jun: 1786.

Brigt Johannesen Bierche har til dette Sommer Ting med mundtlig Varsel inkaldet Niels Trondsen Bierche for

1786: 20

Giæld 4 rdr: 1 mrk: 8 s:, hvilken Giæld reyser sig af 1 Tønde Tiære, som den indstævnte har købt af Citanten, derom at høre stævnte og ustævnte Vidner, samt at lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.

Niels Trondsen mødte, vedtog lovlig Varsel, og tilkiendegav, at have i denne Sag Contra indstævnet Brigt Johannesen at anhøre Vidner til Sagens Oplysning, neml: Ole Olsen Steenstøe, Ole Torbiørnsen Klyve og Ole Arnesen Bierche, hvilke under Faldsmaal ere stævnte, samt hoved Citanten at lide Dom, hvorved Comparenten formeener for Tiltale at blive friefunden, men denne Processes Bekostning at blive erstattet, efter nærmere Irettesættelse.

Hoved Citanten tilstod lovlg Varsel, men sagde, at han nu ikke havde sine Vidner tilstæde, derfor begiærede for det første Niels Trondsen tilspurgt, om han kan benægte at have købt den paastævnte 1 Tønde Tiære hos Citanten, og accorderet ham for samme 4 rdr: 1 mrk: 8 s:

Niels Trondsen tilstod at have købt den benævnte 1 Tønde Tiære for 4 dr: 1 mrk: 8 s:, og saaledes at den samme Tiære skulde være god og forsvarlig, samt, at han modtog den i afvigte Januarii Maaned, og beholdt samme til sidstleden Paaske, da han skulle bruge den til sit Arbe!! (Arbeide), men, som nokmeldte Tiære ikke befandtes god og forsvarlig, saa frasagde han sig Købet. Niels Trondsen begiærede sine Vidner fremkaldede og afhørte, og fremstod først:

Ole Torbiørnsen Klyve, som aflagde Eed efter Loven, at ville vidne Sandhed, og forklarede: at han var tilstæde i Vinter, da Parterne handlede om den paastævnte Tiære, og veed, at Niels Trondsen skulde give 4 dr: 1 mrk: 8 s: for samme, og at han, saavelsom Vidnet, der vilde købt en Deel af den tilligemed Niels, prøvede Tiæren med at aabne Spunset paa Tønden og stikke Fingeren ned i Tiæren, hvilken de igien strøg paa \en/ Spon, som deres sædvanlige Kiendetegn, og befandtes Tiæren derved at være tem/m/elig god; hvorefter den nokmeldte Tønde Tiære blev strax indbragt i Parternes fælles Nøst ved Søen. Videre forklarede Vidnet,

at da Niels Trondsen den ommeldte Tid ved afvigte Paaske skulle bruge Tiæren til sit Arbejde ved Jagte bygning, sendte han Bud efter Vidnet for at være med at aabne Tønden, og modtage sin Deel; hoved Citanten var ikke da tilstæde; men Tønden blev aabnet i Vidnets og Ole Bierches Nærværelse, og befandtes da, at meget var udløben, og en Mængde Vand gjorde Tiæren uduelig, men under Sponset, hvor den i Byen var fyldt med god Tiære, befandtes endnu god. Strax derpaa kom Citanten Brigt, som saae at Tiæren var ubrugelig, og hvorpaa Niels tilligemed Vidnet frasagde

1786: 20b

sig Kiøbet, og raadede Brigt, at føre Tiæren tilbage til den Kiøbmand som havde udsolgt \den/ for god. Endnu sagde Vidnet, at Niels Trondsen bragte Tiæren derfra og hen til sit eget huus eller Søebod for at have den i dets sikkrere Forvaring, Dagen efter at den var kiøbt, hvilket Niels Trondsen tilstod, og i denne Søebod blev Tønden aabnet, og befunden, som før meldt.

2det Vidne: Ole Olsen Steenstøe, aflagde Eed efter Loven og vidnede: Han var tilstæde, da Tiæren blev kiøbt, og skulde havt $\frac{1}{4}$ Part af samme; han prøvede den, ligesom før ommeldet, og befandt den god; Tønden blev bragt i Nøstet strax efter Kiøbet, og Dagen derefter henført i Niels Trondsens eget {Nøst} \Søebod/ og Forvaring; der blev Tønden aabnet ved Paaske Tid, og befunden blandet med Vand, hvorfor de frasagde sig Kiøbet; ellers \og saaledes/ var dette Vidne gandske eenstem/m/ig med forrige.

3de Vidne: Ole Arnesen Bierche, aflagde derpaa Eed og vidnede: Han var ikke tilstæde ved Kiøbet, eller da Tiæren blev bragt ind i Nøstet; men blev tilkaldet, da Tønden blev aabnet i Niels Trondsens eget huus og Forvaring, og saae da Vidnet, at Tiæren var meget beblandet med Vand. Omtrent 14 Dage derefter blev {Brigt} \Vidnet/ tilkaldet af Brigt Johannesen, og saae han da, at den nokmeldte Tønde Tiære var ført tilbage fra Niels Trondsens Søebod til det for omvidnede Nøst, hvor Brigt tilspurte Niels; om han vilde betale ham de accorderede 4 rdr: 1 mrk: 8 s: for Tiæren, men at denne dertil svarede: Ney, ikke førend Retten adskiller os. Dette Vidne var ikke interesseret i Kiøbet, og skulle intet have af Tiæren. Vidnerne afskeediget.

Parterne begiærede Sagen stillet i Beroe til i Morgen tiilig, for imidlertid at handle om Forliig.

Eragtet.

Sagen beroer til i Morgen.

Derefter blev publiceret:

3: Ole Brigtsens Vilkor-Contract til sin Fader: Brigt Olsen af gaarden Nedre-Wiig i Østensøe, Matr: No: 40, dat: 7 Jun: 1786.

Tosten Walland mod Brithe Olsd: ibid:, fremlagde Laugdag, saa lydende:

Siur Samsonsens mødte paa sin hustrues Vegne og vedtog lovlig Varsel, saavelsom de benævnte Vidner.

Citanten begiærede Vidnerne fremkaldede, og først

Anna Pedersd: Walland, som aflagde Eed, og vidnede: Om Vinteren 1785, omtrent i Fasten, sagde Brithe Olsd: at hun havde mistet de paastævnte Hespeler Strye Garn, og, at den var ikke langt borte som havde taget dem, men nævnede hverken Brithe Larsd: eller nogen anden. Vidnet havde intet meere at forklare i denne Sag, er derfor afskeediget.

2det Vidne, Tosten Walland den yngre, er Svoger til Citanten, aflagde Eed og vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne.

3de Vidne, Isaach Medhuus, tiener hos Citanten, aflagde Eed, og derefter vidnede: ligesom forrige Vidner. Derpaa afskeediget.

Parterne tragtede efter Forliig, og begiærede Anstand til

1786: 21

Morgen Dag, som blev accorderet.

Enken Sigrie Opsaaten med Søn Peder Olsen har med mundtlig Varsel inkaldet Siur Axnæs at høre Vidner angaaende deres forhen gjorde Forliig, og at de ikke har brudt det samme Forliig. Vidnerne, som under Faldsmaal ere stævnte, ere Hagtor Siursen Wangdal, og andre godvillig mødende Vidner; ligesaa er han stævnet at lide Dom i hoved Sagen efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.

Siur Axnæs har i Continuation contra instævnet Enken Sigrie Opsaaten med Søn at høre Vidner under Faldsmaal, Lars Arnesen Axnæs og Anna Arnesdatter ibid.; at de have brudt Forliget, og derefter modtage Dom efter nærmere Irettesættelse, og Processens Omkostning at svare.

Parter og Vidner mødte og vedtog lovlig Varsel.

Hoved Citantens Vidne Hagtor Wangdal, Farbroder til Citanten. aflagde Eed og vidnede: Om Høsten 1785 bleve Parterne saaledes forliigte i Siurs egen Stue paa øvre Axnæs: at Peder Olsen med Moderen Sigrie Opsaaten skulde blive siddende paa Pladset Opsaaten, Siur tilhørende, imod aarl: Afgift 1 rdr.; og desuden betale til Siur i Omkostning for Processen 10 mrk.; eller 1 dr: 4 mrk.; videre, at Siur Axnæs ikke vilde tillade, at deres Creature kom i hans Hauge eller Mark, undtagen naar det skeede af Vanvare eller en Hændelse, da det ikke skulde paatales; men Huusfolkene skulde strax tage Creaturene tilbage. End meere sagde Vidnet, at Sagen skulde staae Peder Olsen og Moder lige aaben, om Forliget blev brudt.

Godvillig mødende Vidne Ellef Axnæs aflagde Eed og vidnede: eenstemmig med forrige Vidne, med hvilket dette paa samme Tid var tilstæde, og med Tillæg, at Siur Axnæs lovede i Overværelse af Vidnerne at udmærke Peder Olsen et Stykke Mark af sin Grund til Brug, efterdi han \nu/ svarede meere Afgift end før. Det forrige Vidne bekræftede Rigtigheden af det omvidnede. Vidnerne afskeediget.

Siur Axnæs fremstillede sine Vidner, og først

Lars Arnesen Axnæs, som aflagde Eed og vidnede: 3de Dager efter det ommeldte Forliig saae Vidnet en Morgen gandske tiilig, at Enkens {Koe og} Smaler stod ved Siurs \og Arnes/ Løe og aad Høe og Løv, men veed ikke, om Ejerne vidste det, det lod ikke heller som de vare jagede derhos. Vidnet kan ikke bestemme om dette var til nogen betydelig Skade.

2det Vidne, Brithe Arnesd: Axnæs, aflagde Eed og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne, og kunde ikke heller bestem/m/e nogen Skade. Vidnerne afskeediget.

Peder Opsaaten begiærede Sagen udsat til næste Ting, som blev billiget.

Tosten og Siur Walland declarerede nu for Retten, at den i Dag imellem dem ventilerede Proces, er venlig forliigt.

1786: 21b

Dagen derefter, den 8de Junii 1786, continuerede Som/m/er Tinget med Østensøe Skibredes Almue, og overværende det lovlige Laugrett.

Hvorda! Mons Botnen mod Johannes Fladebøe med fleere, fremlagde Laugdag af 22de Octobr: 1785, som er saa lydende:

Johannes Fladebøe var ved Retten tilstæde, saavelsom Vidnet Ole Torbiørnsen Klyve, der aflagde Eed, og vidnede: eenstemmig med forrige Vidne, med hvilket dette paa samme Tid var tilstæde, for at besigtige og taxere Skaden, som dog ikke \kunde/ skee aldeles tilforladelig paa den Aarets Tid, formedelst introffen Snee fald. Dog var denne Forskiel imellem Vidnernes Udsigende, at dette Vidne ikke saae Espe Træer hugne, men derimod nogle Støkker Alm. Paa Johannes Fladebøes Spørgsmaal svarede Vidnet, at den omspurgte Grind, for saa vidt er Fladebøe til Fornærmelse, at den hindrer deres Kreature at kom/m/e frem, naar de, som ofte hænder, blive jagede af Biørnen. Mons Botnen fremlagde en Forligelses Contract af 8de Julii 1775, som han begiærede læst, saa lyd:, og derefter begiærede Vidnet tilspurgt, som selv, med det forrige Vidne, have underskrevet Contracten, om den passerede Hugst er paa Kanichebiergets eller Fladebøes Eyendom? Vidnet svarede: Følgelig Forliget er den besigtigede og passerede Hugst foretaget paa Kannikebergs Eyendom.

Mons Botnen begiærede det passerede beskreven, som et Protocoll Udtog, for at fremlegge i den forventende Aastæds Sag, som han agtede at begiære berammet, paa det endelig Dom der maatte afsiges. Hvilket Retten accorderede.

Brigt Johannesen og Niels Trondsen Bierche fremstillede sig nu for Retten, og sagde, at \den/ i Aftes udsatte Sag betreffende 1 Tønde Tiære, var forliigt og afgjort.

Ragna Peders Datter Jarene, hvis Mand er til Fæstnings Arbeyde hendømt, fremstillede sig for Retten tilligemed de 2de Almues Jordemænd: Johannes Tostensen Bierche og Biørne Siursen Rycken af Wigørs Præstegæld, og androge, at Ragna Pedersd: tilligemed dem og fleere Almues \Mænd/ agtede at nedlegge for Hans Majestet, en allerunderdanigst Ansøgning, om Allernaadigst Befrielse for hendes Mand Christopher Christophersen

1786: 22

Jarene fra Slaveriet, fordi Konen, bemeldte Ragna Pedersd:, som et skrøbelig Fruentimmer ikke i den yderligste Armod kan ernære sig og 4 Umyndige Børn, den yngste 5 Aar gam/m/el, uden at være Bøygden til Byrde og Omkostning baade formedelst Lægd og Betlen; de forhaabede derimod, at dersom det Allernaadigst maatte behage Kongen at tilgive Manden Christopher Jarene, at han \da/ kunde ved Arbeyde og Stræbsomhed, tilligemed Konen fortjene det nødtørftigste til Ophold for de smaae Børn i disse trykkende og paa Brød dyre Tider. Derfor begiærede \de/ Almuen og Laugrettet tilspurgt: om det er dem bekiendt, at Ragna Pedersd: har nydt Hielp af Almuen til Ophold for sine 4 smaae Børn, og om de meener, at hun allene kan ved Haand arbeyde og ved at styre den ringe paaboende Plads {kan} erhverve det daglige Brød for sig og sine; samt om de formeener, at hun allene, og uden leyet Hielp kan dyrke og styre Pladset? Laugrettet og den tilstæde værende Almue svarede: at i 2de Aar har Ragna Pedersd: faaet \Hielp/ af Fattig Cassen, og hendes 4 Børn, har de desuden haft paa Lægd efterdi Qvinden ikke engang kan allene ernære sig selv, og langt fra ikke, uden Hielp bestyre det ringe Huusmands Plads hun beboer, dog der ikke, end efter den møysom/m/eligste Søgen efter Græs og arbeyde at samle det, kan fødes fleere end een Koe. Herom begiæredes det passerede beskreven i Form af Tings Vidne, som blev lovet.

Restence-Registeret for Østensøe Skibreede, som af hr: Foged Koren blev fremlagt til Examination, hvoraf erfaredes, at for forrige Aar: 1785, var ubetalt 34 rd: 7 s:, og for indev: 1786 aars halve aar udestoed 345 Rdr:, tilsam/m/en 379 Rdr: 7 s:, blev Almuen forelæst, og saavel af dem som Laug-Rettet, men i sær de 2de Mænd: Baard Jacobsen Havnen og Michel Olsen Flaativdt, tilstaaet at være rigtig.

Efter 3de ganges Udraab indfandt Sig Ingen, der videre ved Tinget havde at erindre; Thi blev det for denne gang ophævet.

Anno 1786, den 10de Junii, begyndte det **almindelige Sommer- Skatte- og Sage-Ting med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Eide Grund ved Søen**; ved Retten var nærværende herr: Foged Koren, Lænsmanden Anders Lille-Graven, tilligemed efterskrevne eedsorne Laugrettes Mænd: 1: Ole Olsen Bolstad, 2: Endre Christophersen Bue, 3: Ole Endresen ibidem, 4: Siur Bertelsen Scheje, 5: Wicking Olsen Seim, 6: Poul Iversen Traae, 7: Jon Josephsen Lille Graven, og 8de: Iver Olsen Børsem: samt anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de Kongl: Forordninger og høye Øvrigheds Skrivelser, som ved dette Aars Som: Ting for Jondal ere specificerede.

1786: 22b

Herr Foged Koren, i Anledning af det høy lovlige Rente Kammers Antegnelse i hans allerunderdanigste Contributions Regnskab 1782, igientaget i 31 Postes 1 Art: i 1784 Aars Regnskab, begiærede af Retten, at Almuens, Laugrettets og Lænsmandens paalidelige Svar maatte indhentes paa følgende Poster, ang: Underbrugene i Gravens Skibrede, neml: No: 22 Gaarden Kongsthuns Opsidder har tillige brugt Røen No: 23, der skal ligge \under/ samme Brug inbegreben. No: 47 Teigen været et Underbrug under Gaarden Ystaases Opsidder. No: 119 det Skat lagde Plads Qvamsdal, har været brugt af Otto Andersen Legreid.

1mo: Om ikke Øde gaarden har fulgt, som et Underbrug ved Gaarden?

2do: Om ikke begge Brugene, naar de bleve adskilte, kunde føde hver sin Familie?

3tio: Om Øde-Gaarden har de fornødne Huuse?

Laugrettet, Lænsmand Anders Lille Graven og Almuen svarede til det fremsatte \1ste/ Spøragsmaal: Jo! det er dem bekiendt, at de benævnte smaae Jordeparter, har været brugt, som Underbrug. Til 2den Qv: Ney! skulle Brugene adskilles, saa kunde ikke 2de Familier deraf ernæres. Til 3de Qvæst: Ney! der findes ikke de fornødne Huuse til Beboelse, hvilke vilde koste meere at opsætte, end {Jorde}\Under/bruget var værd, og saaledes end meere umuelig deraf allene at en Familie kunde ernæres.

Herr Fogden var herom et lovligt Tings Vidne begiærende.

Ole Westrem paaraabte Sagen mod Tormoe Bagne, og nu som før begiærede Dom, med Tillæg i Omkostninger efter Dom/m/erens Skiøn.

Lænsmand Lille Graven \for Tormoe Bagne/ benægtede Kravet, og var fornøyet med Dom.
Eragtet:

Sagen optages til den Tid, som ved Tingets Slutning skal blive bekiendtgiort.

Siur Maagestad har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Ole Levorsen Ose for Giæld 3 rdr., derom at høre Vidner og lide Dom til Betaling, og Processens skadesløse Omkostning.

Den indstævnte mødte ikke efter Paaraab, der for blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand, hvilke under Saligheds Eed vidnede, at Ole Ose afvigte Sommer, da han ligeledes var stævnet i denne Giælds Sag, tilstod Kravets

1786: 23

Rigtighed.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Den udeblevne Ole Levorsen Ose gives hermed Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet: L: dag.

Ole Endresen Legreid har til dette Ting inkaldet Aslach Nielsen Warberg for Giæld 2 rdr: 1 mrk: 6 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning at erstatte.

Comparenten begiærede Sagen stillet i Beroe til næste Ting Dag, da han agtede at fremstille Kaldsmændene til Afhiemling.

Eragtet:

Den forlangte Anstand billiges.

Lænsmand Lille Graven for Kiøbmand Ahlert Harje af Bergen i Rette ædskede Giælds Sagen mod Ole Westrem for 6 rd: 4 mrk: 6 s:, og begiærede Dom til Betaling, og Processens Omkostning skadesløs erstattet.

Ole Westrem benægtede at være Citanten saa meget skyldig, som fordres, men ikkun 5 rdr:, nogle mrk: og Skil: lovede derhos at betale Kiøbmanden alt hvad der rester af Kravet, efter hans egne Qvitteringers Udviis, som han nu ikke har ved Haanden.

Lænsmanden havde ikke heller med sig Kiøbmand Harjes Regning over de fordrede 6 dr: 4 mrk: 6 s:

Eragtet:

Da ingen af Parterne i Rette fører de lovlige og nødvendige Beviiser for Sigtelse eller Befrielse; saa paalegges de uden videre Udhael til næste Ting at befordre Sagens Slutning.

Derefter bleve publicerede følgende Almues Breve:

1: Aflyst Niels Olsen Haaeims Obligation, dat: 18de Jun: og tingl: 26 Oct: 81, paa 300 Rdr:, til den, af 10de Mart: 1780, allernaadigst approberede grønlandske Stiftelse, mod Pant med 1 Priorit: af g:den Haaeim, i Gravens Skibrede, skl: (skylder) 1 Løb 1 Pund 19 Mrk: Smør, med Bøxel, tilligemed Renter, efter Qvittering af 23 Maji 1786, udsted af Bergens Stift-amt-Stue, ved B: Sontum.

2: Jens Ørjansen nedre-Leqves Skiøde til sin ældste Søn Ørjans Jensen paa Hands, følgel: Skiøde af 26 Maji, tingl: 22 Oct: 1761 tilkiøbte og efter Skifte-Brev af 25 Mart: 1755, arvelig efter Fader: Ørjans Danielsen tilfaldne 1 Løb 6 Mrk: Smørs gl: Landskl: efter Aftæg, i gaarden nedre-Leqve i Gravens Præstegield og Ulvigs Kirke-Sogn i Hardanger, matricul No: 59, for Penge 190 Rdr; dat: 10 Junii 1786.

3: Afl: halve Deelen, neml: 100 rd:, i Ole Olsens Obligation, til Elling Niels: Tioflaat, mod 4 pro:Cto, og Pant med 1 Prioritet, i gaarden: Bolstad, No: 90, i Ulvig; dat: 17 Jun: og tingl: 18 Dec: 1783, efter qvittering af 9 Jun: 1784, samt 10 Jun: 1786 af Elling Tioflaat. NB: Betalingen var skeet den første Dato.

4: Elling Endresens Obligation til Elling Jonsen (Jensen?) nedre-Fylchedal paa 99 rd:, foruden hvad Hand, ved Obl: dat: 5 Mart: og tingl: 8 Jun: 1784 haver bekom/m/et, mod 4 pro:Cto, og Pant med 1 Pr: i Hands efter Skiøde af 26 Maji 1761 eiende gaard: Hamre, matr: No: 21, i Gravens Skibred, skl: 1 Pund 6 Mrk: Sm:, 3/8 Løb Salt, 1/4 Hud, 3/4 F:sk:, med Bøxel, samt Over-Bøxel til Enke-fattig-Husets gods 3 Mrk: Sm:, 1/2 F:skind, og ligesaameget Kirke-gods, dat: 10 Jun: 1786.

5: Hr: Proust Schnabels Transport til Hands yngste ugifte Datter: Silla Schnabel, i Daniel Ørjansen Liones til Hands Fader, efter Obligation af 7 Jun: 1785, for Penge 199 Rdr: pantsadte og følgel: Skiøde af 25 Oct: 1766, havde Eiendom i gaarden: Lione, 1 Thun, No: 55, beliggende i Ulvigs Sogn og Gravens Skibrede, og skylder $\frac{1}{2}$ Løb Smør, $\frac{1}{4}$ Hud og $\frac{1}{4}$ Tde: Salt, til Vederlaug mod hvad enhver af Hendes gifte Sødskende i Hiem/m/e-gifte havde faaet, Dateret 9de Jun: 1785.

Amund Larssen Legreid og Jon Philipsen Aalvigen fremstillede sig for Retten, og anmeldte, at, i Anledning af det publicerede Proclama, udstæd af Sorenskriver Heiberg efter den udi Senjens Fogderie og paa Gaarden Nordsand afdøde Smed Sigvardt, eller Siovadt Johannesen, fandt de sig beføiede at angive sig, som rette og sande Arvinger efter den Afdøde, og derhos anbragte følgende Opgivelse: Bemeldte Smed Siovadt Johannesen er fød paa Gaarden (...?)elstvedt (Melstvedt?/Hellestvedt?) i Østensøe Kirke-Sogn og Hardanger Fogderie; efter at han havde udstaaet Lære at blive Smide-Svend i Bergen, reyste han herfra til Nordland for omtrent 24 Aar siden.

1786: 23b

I den Tid levede endnu hans Moder. Hans efterladte Søskende ere: 1: En halv broder: Helje Johansen Rum/m/etveidt, Gaardmand paa Storøen i Sundhorlehn, 2: Ældste fuld Søster Ingeleiv Johansd:, gift med Comparenten Jon Philipsen Aalvigen, 3de: fuld Søster: Britha Johansd:, gift med nærværende Amund Larsen Legreid i Eidfiord Sogn og Gravens Præstegæld, 4de: fuld Søster Ragna Johansd:, ugift, og tiener hos Jordemand Poul Torkildsen Leqve i Uldvig Sogn, {og} Gravens Præstegæld og Hardanger Fogderie.

Comparenterne begiærede Laugrettet og Almuen tilspurgt, om det er dem bekiendt at den Afdøde Siovadt Johannesen har efterladt sig de benævnte og levende Søskende; og hvortil blev eenstemmig svaret, at det forholder sig rigtig, som anmeldt og optegnet er.

Det passerede begiærtes beskrevet meddeelt som Tings Vidne in forma, Hvilket blev bevilget.

Anno 1786, den 12te Junii, continuerede Som/m/er-Tinget med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd og i Overværelse af det forhen tilførte Laugrett, undtagen Jens Ellingsen Dalen for Svogeren Jon Lille Graven.

Lænsmand Lille Graven for Kiøbmand Ole Sareim mod Ole Sæd, fremlagde Rettens seeneste Kiendelse, saa lydende: og dernæst paastod Dom.

Ole Sæd var tilstæde, vedtog Kravets Rigtighed, og underkastede sig Dom.

Eragtet:

Sagen optages, og skal Tiden ved Tingets Slutning blive bestemt.

Lænsmand Lille Graven for Kiøbmand Busch mod Ole Sæd, fremlagde Rettens seeneste Kiendelse, saa lydende:

Ole Sæd sagde, at Citantens Regning var for meget ansat 3 dr: 3 mrk:, hvilke han nægtede at betale; det øvrige af Regningens Inhold har han betalt, og derfor paastod at blive befriet for Citantens Tiltale i denne Sag, og var saaledes fornøyet med Dom, som Lænsmanden ligeledes paastod.

Eragtet:

Sagen optages med de fleere til den efter meldende Tid.

Ole Endresen Legreid ved Tosten ibid: paaraabte den paa første Tingdag incaminerede Sag mod Aslach Warberg, og fremstillede nu Kaldsmændene Halsteen Endresen Garetun og Baar

1786: 24

Larsen Sæbe, som aflagde Eed, at Aslach Warberg med fulde 14 Dages Varsel er stævnet til denne Sag, og i eget Paahør; samt, at han da vedtog Kravets Rigtighed.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Den udeblevne Aslach Warberg gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Olmoe Garethun lod anmelde, at han med mundtlig Varsel til dette Ting har ladet inkalde Aslach Warberg for Giæld 5 rdr: 4 mrk: 11 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare. Anmeldte derhos, at denne Fordring reyser sig af en uvis Giæld i Skiftet efter den indstævntes hustrue Ingeborg Larsdatter. Ville dernæst fornemme om vedkom/m/ende møder.

De forbemeldte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel for Aslach Warberg, som ikke møder efter Paaraab.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Aslach Warberg, som nu ikke for Retten indfinder sig, gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Baar Sæbe har med mundtlig Varsel inkaldet Aslach Warberg for Giæld 1 rdr: 1 mrk:, derom at modtage Beviis, eller Vidner at anhøre, og lide Dom til Betaling, med Processens Omkostning skadesløs.

Aslach Warberg blev paaraabt, men svarede ikke; thi afhiemlede Halsteen og Olmoe Garetun at Aslach Warberg med fulde 14 Dages Varsel i eget Paahør er tilkaldet, og at han da tilstod Kravets Rigtighed.

Eragtet

Aslach Nielsen Warberg, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Høste Ting at infinde sig med Tilsvar; og Citanten lader denne Kiendelse lovlig forkynde.

Erich Nøstvig har til dette Ting med mundtlig Varsel inkaldet Enken Guri Sæbe med Laugværge, for Giæld 12 rdr: i Skiftet efter hendes afdøde Mand, derom at høre Vidner, modtage Beviis og lide Dom til skadesløs Betaling, og denne Processes Bekostning at erstatte.

Ingen mødte for den indstævnte Enke med Laugværge; derfor blev lovlig Varsel af[hiemlet af] Lænsmand Anders Lille Graven og Gudmund Rønnestrand.

Citanten fremstillede Vidnerne Elling Jonsen (Jensen?) Dalen og Ranvei Henrichsd: Hougse, som han begjærede eedfæstede og afhørte. Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst med Formaning.

1ste Vidne, Elling Dalen, derefter aflagde Eed med oprakte Fingre og forklarede: Om Foraaret for omtrent 3 Aar siden hørte Vidnet, som var tilstæde i Nøstvig, at den afdøde Niels Sæbe, den nu indstævntes Mand, var skyldig 12 rdr:

1786: 24b

til Peder Nøstvig, Citantens Fader, og at han skulle betale Pengene tilbage om et Aar, men, at de begge døde forinden Aaret var forbi, samt, at Pengene skulle afleveres til Vidnet, for at sende dem til Nøstvig, men, at bemeldte 12 rdr: ikke endnu er leverede.

2det Vidne, Ranvei Henrichsd:, aflagde Eed, og vidnede: for 3de Aar siden, da Vidnet tiente hos Erich Nøstvig, saae hun at Faderen Peder Nøstvig leverede Niels Sæbe til laans 12 rdr:, hvilke skulle betales tilbage om et Aar, men at de begge ved Døden afgik forinden Aaret var forbi. Veed ikke, om Pengene siden ere betalte. Vidnet er afskeediget.

Citanten udbad den udeblevne forelagt Laugdag.

Eragtet:

Enken Guri Thormoed: Sæbe med Laugværge gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar. Denne Kiendelse besørges lovlig forkyndt. bet:

Mads Kiærland har med mundtlig Varsel ladet inkalde Amund Wambem at aflegge Rigtighed for Formynderskab følges: Skifte-brev af 23 April 1778, omtrent 48 rdr:, hvilket Skifte brev han reserverede at fremlegge, derom at modtage Beviis og lide Dom til Capitalens Betaling med paaløbende Renter, alt efter nærmere Paastand.

Amund Wamheim mødte ikke efter Paaraab; thi blev lovlig Varsel afhiemlet af Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand.

Citanten begjærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet:

Den udeblevne Amund Wambem gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Østen Larsen Aas\h/eim har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde herr: Provsten Schnabel at høre under Faldsmaal stævnte Vidner om at han, her: Provsten, har benægtet at bøxle Gaarden Aasem til Comparenten, hvilken hans Fader beboede, og at han til en frem/m/ed har bortbøxlet den bemeldte beneficerede Jordepart af Skyld ½ Løb 18 mrk. Smør, alt til et lovskikket Tings-Vidnes Erhvervelse. Vidner ere Peder Ødve, og Niels Haldanger. Begjærede derefter vedkommende paaraabte og Vidnerne afhørte.

S: T: Herr Kahrs var tilstæde og for sin Sviger Fader her: Provst Schnabel vedtog lovlig Varsel.

Derefter fremstod

1ste Vidne, Peder Mandrupsen Ødven, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: For et Aar siden var Vidnet tilstæde med Citanten hos her: Provsten for at begjære

1786: 25

at maatte faae sig tilbøxlet den Jordepart i Gaarden Aasem, som hans Fader belovede; og dertil Provsten svarede: Ney, efterdi den begjærende Østen Aaseim ikke var i stand til at forestaae Gaardebruget, og desuden var Skoven ruineret.

2det Vidne, Niels Haldanger, aflagde Eed og forklarede ligesom forrige Vidne, da han med Citanten var tilstæde hos Provsten i det omvidnede Ærende, men at dette passeret 2 á 3 Uger efter at dette forrige \Vidne/ med Østen havde været hos Provsten. Videre sagde Vidnet, at de begjærede, at een af Døttrene maatte bøxle Gaarden, naar {hun} \de/ blev gift med en væderhæftig Karl. men der til blev ligeledes svaret: Ney.

Herr Kahrs vedtog at Vidnernes Udsigende medfører Sandhed, {og} dernæst begjærede, at det nu fremlagde Skrift paa 6 s: Papir af Dags Dato, maatte oplæses og inddrages i det forlangte Tings vidne, og er saa lydende:

Østen Larsen Aasheim begjærede Tings vidnet sluttet og in forma beskreven meddeelt, som blev Bevilget.

Poul Iversen Traae har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Lars Næsheim for Giæld 7 rdr: 3 mrk:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling med Renters Svarelse fra Stævnemaalets Dato, og Processens Omkostning at erstatte.

Efter Paaraab infandt sig ikke Lars Næsheim; derfor blev Varselens Rigtighed afhiemlet af Lænsmand Lille Graven og Berje Traae.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Lars Olsen Næsheim, som nu ikke for Retten infinder sig, gives hermed Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Ole Westrem mod Ørjans Bagne, fremlagde Rettens Kiendelse af 26 Nov: 1785, som er saa lydende:

Ørjans Bagne sagde, at han ikke har forpagtet Saugen af Citanten, men, naar han beviiser, at Forpagtnings Afgiften skal erlægges til ham, saa vil Comparenten være ligesaa villig, som pligtig at betale, og er det da ligemeget til hvem han betaler.

\Ole Westrem lod tilføre:/ Acten beviiser, at Citanten var \virkelig/ Ejer af den halve Saug paa den Tid Ørjans brugte og havde forpagtet Saugen af ham, hvilket han agtede at beviise til næste Ting, og til den Tid begiærede Sagen udsatt.

Eragtet:

Den forlangte Udsættelse billiges til næste Ting.

Siur Poulsen Spaanheim mod Ole Westrem for Giæld, fremlagde Rettens Kiendelse af 26de Nov: 1785, som blev læst, og er saa lydende:

Ole Westrem var nødsaget at begiære Udtog af det i denne Sag passerede, førend han kunde vide hvad rigtigt var

1786: 25b

i Siur Poulsens Regninger, og Tid til næste Ting samme at besvare.

Siur Poulsen sagde, at Ole Westrem har faaet Udsættelse i denne Sag, meente derfor, at den nu var ufornöden.

Eragtet:

Den forlangte Udsættelse billiges til næste Ting, da Ole Westrem imidlertid skal blive meddeelt det forlangte Udtog af Protocollen.

Herr Foged Koren i Rette ædskede den fra seeneste Ting til nu udsatte Sag mod Torkild Lindebrekke for ulovlig Handel med Brændeviin, og ville fornemme om den Paagiældende møder, og hvad han til sin Sags beste haver at andrage.

Torkild Lindebrekke blev paaraabt, men infandt sig ikke, ey heller nogen paa hans Vegne.

Actor, som fra sin Side havde beviist Søgemalet og maatte formærke, at den indkaldte ikke møder, begiærede Dom efter sin forrige Paastand, til Bøders Udredelse efter den allegerede Forordning, og Sagens Omkostninger, og saaledes fra sin Side inlod Sagen.

Eragtet:

Sagen optages til den Tid, som ved Tingets Slutning skal blive bekiendtgiort.

Herr Foged Koren i Rette ædskede den mod Ole Ellingsen Hagestad og Soldat Torkild Iversen anlagde Tings Vidne Sag, og fremlagde den \paa/ seeneste Ting i Sagen givne Laugdag, saa lydende: hvorefter han begiærede de da udeblevne, men nu mødende Vidner afhørte.

Siur Scheje for sin beslægtede Ole Hagestad var ved Retten tilstæde: saa mødte og de benævnte Vidner, og fremstod først

Lars Hylle, som aflagde Eed, og eenstemmig med forrige Vidne Ole Hielmevold, med hvilket dette paa samme Tid og Ærende var tilstæde.

Vidnet Hans Legreid sagde, at han har aflagt sit Vidnesbyrd udi Tings Vidnet mod Torkild Leqve, hvorhen han refererer sig; men har aldeles intet at forklare i hensende Ole Hagestads Forlig med Drengen Lars Baarsen, da han ikke med de førte Vidner var \da/ tilstæde.

Herr Fogden begiærede Tings Vidnet sluttet og sig beskreven meddeelt.

Herr Fogden i Rette ædskede den mod Christian Kollenæs og Haaver Fylkedal anlagde Sag for Slagsmaal, og indleverede Rettens Eragtning, saa lydende: og begiærede det Laugdagede Vidne Ole {Heljesen} \Tollefsen/ Dale, som nu møder, eedfæstet og afhørt.

De benævnte mødte og vedtog Varsel.

Vidnet Ole Tollefsen Dahle aflagde Eed og vidnede: paa den om{vidnede}\spørgte/ Tid var Vidnet tilstæde i Moe traæn, og saae da

1786: 26

at de indstævnte prøvede Styrke mod hinanden, men var ikke inde i Stuen da det begyndte; ey heller kunde formærke nogen Vræde eller Slagsmaal, men vel, at Haaver blødede noget, dog kan ikke sige hvoraf.

Actor, som med de førte Vidner ikke saa tilstrækkelig, som han troede, havde faaet Slagsmaalet beviist, og nu ikke vidste fleere Vidner udi Sagen at angive, saae sig nød at frafalde sin Paastand over de indstævnte om Slagsmaals bøder, derimod paastaaer og formeener at de maae tildømmes at betale Sagens Omkostning, som de, der ved utidigt og upasseligt Spøg have givet Anledning til Søgemalet, og saaledes inlod Sagen Dom.

Wiglich Ødven ved Gudmund Rønnestrand i Rette ædskede Sagen mod Torkild Lindebrekke om Tøm/m/er hugst, og stillede den i beroe til næste Ting.

Niels Torkildsen Haldanger paa egne, sin Moders og Søskenes Vegne har med mundtlig Stævning ladet indkalde sin Svoger Ole Næsheim for adskillig Fornærmelse af fælles Boe, derom at høre Vidner og lide Dom efter Beskaffenhed og nærmere Paastand, samt Processens Omkostning at erstatte.

Ole Næsheim mødte ikke efter Paaraab.

Wiglich Wangen og Niels Poulsen Haldanger afhiemlede lovlig Varsel, og under samme \Eed/ bekræftede, at de \for/ 14 Dage siden beskikkelsesviis vare udsendte, for at tilspørge, om han, Ole Næsheim, vilde tilbage levere den Koe, som tilhørte Moderen Guroe Haldanger, 5 rdr: i Penge, 1 blaae \Stak/ med Fløyels Overliv og 12 Sølv Ringer paa, 1 Sølv Kiæde og 1 Dreyels Dug og 1 Forklæde.

Ole Næsheim benægtede at ville tilbage levere de benævnte Vahre, med mindre Moderen vilde levere eller \betale/ de skyldig værende 4 rdr: 12 s: deraf tilstod Moderen og Søskenen ikkun at ville betale 3 rdr: som skyldige Penge. Paa Citanternes Spørgsmaal svarede Vidnerne, at det ikke er dem bekiendt, at Moderen Guro Haldanger har givet Ole Næsheims Hustrue de benævnte Vahre.

Citanten fremlagde et Skrift af Dag Dato, som er saa lydende: Dernæst erindrede Citanten om Laugdag.

Eragtet:

Den \nu/ ikke mødende Ole Samsonsens Næsheim gives Laugdag til næste Ting, og denne Kiendelse besørges lovlig forkyndt. bet:

1786: 26b

Niels Haldanger for Enken Anna Medhuus anmeldte at have til dette Ting inkaldet Anders Tveit for Giæld efter Obligation 17 rdr: 13 s., derom at modtage Beviis og lide Dom til Capitalens Betaling med paaløbende Renter, og Processens Omkostning skadesløs.

Anders Tveit infandt sig ikke efter Paaraab.

Det eene Stævne Vidne er ikke tilstæde, derfor beroer en Stund med Afhiemlingen.

Ole Westrem i Rette ædskede Sagen mod Poul Siursen og Lars Olsen Spaanheim, og paastod Dom hvorved disse skal tilpligtes at betale deres Faders Giæld til Citanten, efterdi den gandske Sum/m/a ikke ved Executions Forretning efter Dom var at erholde.

Lars Spaanheim lod tilføre, at den Jordepart han har købt af Sviger Faderen Siur Poulsen, har ikke været pantsat til Citanten, ligesom hans Giæld ikke \heller/ vedkommer Comparenten.

Poul Siursen sagde, at hans Jordepart har været pantsat til Ole Westrem, men at han selv har ladet udslette Pante Obligationen, og derefter er Comparenten meddeelt frit lovlig og tinglyst Skiøde, altsaa formeener, at han selv og ingen anden er Ejer af Jorden, ligesom han ikke heller angaaer Faderens Giæld. Siur Poulsen var desuden paa den Tid væderhæftig for større Fordring.

Ole Westrem lovede til næste Ting at beviise med Executions Forretningen hvad der mangler i Fordringen, derfor stillede Sagen i beroe til den Tid.

Nu blev Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Halgier Haldorsen Legreid fremstillede, og afhiemlede, at Anders Tveit er lovlig tilkaldet i hans Grandes Paahør.

Niels Haldanger paastod Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men udeblevne Anders Tveit gives Laugdag til næste Ting, og denne Kiendelse besørges lovlig forkyndt.

Isach Wambem har til dette Ting ladet inkalde Johannes Frøsten til at anhøre Fornyetelses Dom udi en forhen passeret Aastæds Sag, af 29de Octobr: 1783 afsagt, saa lydende:

Johannes Frøsten mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet afhiemlet af Lænsmanden og Gudmund Rønnestrand.

Citanten erindrede om Laugdag.

1786: 27

Eragtet:

Den udeblevne Johannes Frøsten gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Aslach Endresen Scheje har med mundtlig Varsel ladet til dette Ting inkalde Niels Olsen Haaheim, fordi han har fravendt Citanten en Deel Huus og solgt dem til fremmede, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Lars Danielsen og Gudmund Samsonsens Haaheim, samt at lide Dom til Undgiældelse og Erstatning efter nærmere Paastand, med Processens Omkostning skadesløs at erstatte.

Ingen af de indstævnte svarede efter Paaraab.

Varselen blev derfor lovlig afhiemlet af Siur Scheje og Iver Olsen Børsem.

Citanten paastod Laugdag.

Eragtet:

Niels Olsen Haaheim, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Lars Danielsen og Gudmund Samsonsens Haaheim forelægges under Faldsmaal til samme Tid at møde, deres Vidnesbyrd at aflægge. bet:

Ole Westrem og Poul Siursen Spaanem, begiærede den imellem dem oprettede {skriftlige} forening, betreffende en Regning dat: 16de Maii 1779. Protocollen tilført, som blev bevilget, og er saa meldende.

No: 2 C7mus. 6 Skl: 1786. Vi undertegnede, nemlig: ieg Ole Westrem og Poul Siursen Spaanem, tilstaar hermed at være saaleedes Foreenede og Forligte, om den af mig Ole Westrem paa Poul Siursen Spaanem forment Regning af dat: 16de Maii 1779. stor 125 rd: 3 mrk:, at den saaleedes er og skal være afgjort, nemlig: 1: De i Regningen benævnte Creaturer, er mig Ole Westrem, af Siur Poulsen Spaanem betalt med 31 rd: 3 mrk:, og hvorfor er ham givet qvittering. 2: De i Regningen benævnte Vahrer, alle sammen forbinder ieg Poul Siursen Spaanem, at tilbage levere in Natura, til Ole Westrem paa min Gaard Spaanem. 3: Jeg, Ole Westrem, efter giver og forærer, som en Gave til Poul Siursen Spaanem, de 2? (29?) rdr:, som er andført i Regningen for Bryllups giær og Fester-Øll. at dette saaleedes imellem os er afgjort, foreenet og holdes skal, Vedgaaer. Tingstædet Eide Grund den 12. Junii 1786.

Ole Westrem, ved at holde Pennen. Poul Siursen Spaaneim.

Fornævnte Forening blev for Retten oplæst, og af Contrahenterne i Laug-Rettets Paahør tilstaaet at være rigtig.

Derefter bleve følgende Almues Breve og Documenter publicerede:

1: Enkemanden: Torsten Andersens vilkor-Contract til Hands Farbroder: Lars Torstensen, af gaarden: Sæd i Eifjord, No: 97, dat: 12 Jun: 1786.

2: Ole Andersens Do: til Do:, med Hustroe: Gunilde Peders-Datter af Meedhuus, No: 107, i Eidfiord, samt indeholdende, at Hands Broder: Andre Andersen ogsaa skal beholde det Huse-være, Hand har, og før har havt, dat: 12 Jun: 1786.

3: Niels Poulsens vilkor-Brev til sin Moder: Brite Larsd:, af gaarden Haldanger i Ulvig, No: 71, dat: 12 Jun: 1786.

4: Hr: Rørdams Bøxel Seddel til Ole Christophers: Møchletun paa Over-Bøxelen af 1 Løb 4 ½ Mrk: Smør, i g:den Warbiorg, i Eifjord, No: 102, samt Landskyld af de 3 Spand, der er Kintzervigs Præstebord allernaadigst beneficeret, med vilkor til Lars Tollevsen, dat: 11 Jun: 1786, tilligemed foreviist Revers af 12te Junii 1786.

5: Joseph Ellingsens Skiøde til Peder Hans: yttre-Aalvigen af Wigøer Præstegield, paa 20 Mrk:er Smør, med Bøxel og Herl:, samt Over-Bøxel til 4 ½ Mrk: Sm:, i g:den Eide 2. Thun, No: 26, som Hand, følgel: auctions Skiøde, dat: og tingl: 26 Maji 1777, er eiende; for Penge 440 Rdr:, tilligemed det halve Nøst med Tuft, Selgeren Selv paa gaarden har opsadt, hvoraf Hand forbeholder Sig det andet halve Nøst med Tuft; Dat: 12te Juni 1786.

6: Afl: Siur Olsen Eides Obl: paa 100 Rdr: til Iver Ellingsen Eide, mod 4 pro:Cto og Pant i g:den Eide 2det Thun, No: 26, dat: og tingl: 19de Maji 1781, samt qvitteret 31 Mart: 1786.

7: Siur Ols: Medaases Skiøde til Peder Hansen yttre-Aalvigen paa 1 B(..?) (Bismersp:?) Sm:, 2/3 Hud med Bøxel, samt over-

1786: 27b

Bøxel til 10 Mrk: Smør efter Aftag, i gaarden Eide, andet Thun, No: 26, for 540 Rdr:, dat: 25 Mart: 1786.

8: Afl: Joseph Ellingsen Eides Obl: til Knud Arnesen Luttro i Kintzervig for 199 rd:, mod Renter 6 rd: 3 mrk:, samt Pant med 1 Prioritet i 20 Mrk: Sm: med Bøxel, samt Over-Bøxel til 4 ½ Mrk: Sm:, i gaarden: Eide, No: 26, dat: og tingl: 26 Oct: 1784, samt qvitteret af Tobias Helleland fra Eide Grund, den 12te Jul:!! (Jun:) 1786.

9: Torbiørn Jørgensen af Ulvig, Hands Obl: til Torsten Thores: Brandstved af Kintzervig, for 250 rd:, mod Rente 3 rd: 2 mrk: af Hundrede, og Pant med 1 Pr: i Hands, følgel: Skiøder, det første dat: 27 Oct: 1763 og tingl: 26 Oct: 1764, og det andet, dat: 13 Jan: og tingl: 30 Maji 1766, eiende gaard: Store-Berge, No: 81, af Skyld 2 Sp: Sm: og ½ G:sk: eller 4 ½ Mrk:, med Bøxel og Herl:, hvortil følger Reluitions-Retten efter andeel, følgel: Kongel: Skiøde af 8 Jun: 1761. dat: 12 Jun: 1786.

10: Afl: Torbiørn Jørgensens Obl: til Svend Niels: Kircheteigen, for 96 rd:, mod Rente 4 pro:Cto, samt Pant af ½ g:den store-Berge, 18 Mrk: Sm: og ¼ G:skind, med Bøxel, dat: 11te og tingl: 12te Junii 1782, samt qvitteret af Creditor Selv, den 12 Jun: 1786.

11: Hr: Foged Korens under 12 Jun: 1786, meddeelte contra Fredlysnings-Brev i Hands Kongel: Majests: høie Navn, til Opsidderne af gaardene: Tvetø, Maabøe og Syssendal, paa deres lovl: Eiendom fremdeles som hidindtil.

12: Jens Ellings: Skiøde til sin Søn: Elling Jensen paa den anden halve gaard, nedre-Fylchedal i Graven, No: 45, skl: 1 Pd: 7 ½ Mrk: Smør, 7/20 Løb Salt og 7/20 Hud, for 99 rd:, samt Vilkors Svarelse af gaarden, efter Contract af dags Dato, dat: 12 Jun: 1786.

13: Elling Jensens vilkor-Brev til sine Forældre: Jens Ellingsen og Giøa Brynilds-Datter, af g:den Nedre-Fylchedal, No: 45 i Graven, dat: 12te Jun: 1786.

De optagne Sager udsettes til den 24de Julii førstk:, da Dom eller Kiendelse derudi efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Restance-Registeret for Gravens Skibrede, som af Hr: Foged Koren blev fremlagt til Examination, og hvoraf erfares, at for forrige aar 1785 var ubetalt 87 rd: 5 mrk: 15 s:, og for indev: 1786 aars halve aar udestod 488 rd: 2 mrk:, tilsam/m/en: 576 Rdr: 1 mrk: 15 s:, blev Almuen forelæst, og saavel af den, som Laug-Rettet, men i sær de 2de mænd: Gudmund Larsen Rønnestrand og Hans Olsen Westrem tilstaaet at være rigtig.

Efter 3de ganges udraab havde ingen mere ved dette Ting at erindre; Thi blev det for denne sinde sluttet og ophævet.

Anno 1786, den 14de Junii, begyndte det **almindelige Som/m/er- Skatte- og Sage-Ting med Kintzervigs og Røldals Skibreders Almuer paa det sædvanlige Tingstæd Utne**, Retten betient med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: 1: Lars Larsen Utne for Grip Maagestad, 2: Guttorm Gundersen Utne, 3: Svend Rateig for Wiching Kambestad, 4: Ole Iversen Utne, 5: Tobias Henriksen Mansager, 6: Aad Jonsen Eide, 7: Jørgen Trondsen Hildal, og Jacob Heljesen Mæland. Ved Retten var tilstæde herr: Foged Koren, Lænsmand Jon Hougse, og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! først blev publiceret de Kongl: Forordninger og høye Øvrigheds Skrivelser, som ved dette Sommer Tings Begyndelse for Jondals Skibrede findes specificerede.

Wetle Horre af Røldal har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Amund Siursen Horre for ulovlig Skovhugst paa Citantens Grund, derom at høre under Faldsmaal stævnte

Vidner Lars Nelsen Horre og {Lars} \Niels/ Pedersen ibid.; og lide Dom til Undgiældelse efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte.

Den indstævnte svarede ikke efter Paaraab, men de benævnte Vidner vare ved Retten tilstæde.

Lænsmand Niels Hamre og {Lars Horre} \Østen(?) / afhiemlede lovlig Varsel for den udeblevne.

Citanten begiærede Vidnerne fremkaldede og afhørte.

1ste Vidne, Lars Nelsen Horre aflagde Eed og forklarede, at han veed ikke rettere, saavidt som Eyendoms Strækningen er ham anviist, end at den hugst af Birke Skov, som i afvigte Høst er foretaget af Amund Siursen, er skeed paa Citantens Wetle Horres Grund.

1786: 28

2det Vidne, Niels Pedersen Horre, aflagde Eed og vidnede: Der har været Dispute om den Grund, hvor de paastævnte Birke Træer ere huggede, derfor veed ikke Vidnet med Vished hvo af Parterne den tilhører, dog veed han, at Amunds Fader, Siur Horre, har hugget paa sam/m/e Grund.

Citanten derefter begiærede den udeblevne forelagt Laugdag, med Reservation at stævne fleere Vidner til næste Ting.

Eragtet:

Den lovlig indstævnte, men udeblevne Amund Siursen Horre gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Engel Brathuus af Sundhorlehn har med mundtlig Varsel ladet inkalde Knud Olsen Hagen for Giæld 15 rdr.; derom at modtage Beviis eller høre Vidner og lide Dom til Betaling, med Processens Omkostning skadesløs at erstatte efter nærmere Paastand.

Knud Hagen blev paaraabt, men ingen svarede.

Kaldsmændene Lænsmand Hamre og Lars Horre afhiemlede, at Stævningen var forkyndet for meere end 14 Dage siden, i hans Hustrues Paahør, som da tilstod Kravets Rigtighed.

Citanten erindrede om Laugdag for Knud Olsen Hagen.

Eragtet:

Knud Olsen Hagen, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting at svare til Sagen; og denne Kiendelse besørger lovlig forkyndt. bet:

Frue Hierman ved Siur Scheje lod fremlegge Laugdag mod Ole og Jærand Maagestad, hvilken blev læst og er saa lydende:

Siur Maagestad paa de indstævntes Vegne begiærede Sagen udsatt til næste Ting for at oplyse {Sagen} \den/ og føre Vidner mod en nu ustævnet, som er impliceret i Sagen.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges til næste Ting, da de indstævnte besørger det fornøden agtende.

Knud Bustetun mod Elling Johannesen Aakre, fremlagde Laugdag, saa lydende:

De i Laugdagen benævnte mødte for Retten.

Citanten begiærede det mødende Vidne afhørt, og fremstod

Jærand Asbiørnsen Naae, som aflagde Eed og vidnede: For 2de Aar siden veed Vidnet, at Elling Aakre leverede ½ Kløv af Citantens Talg paa Kongsberg, og en nu afdød Mand tog den anden halve Kløv som tilhørte Knud Bustetun, og leverede paa Material-huset.

Elling Aakre anmeldte, at have med mundtlig Varsel contra stævnet Knud Bustetun at høre Vidner om deres Contract om Talg Førselen, passeret ved Berve Nøstet det bemældte Aar

1784, derefter at modtage Dom i hoved Sagen efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare. Vidnerne, som under Faldsmaal ere stævnte, ere: Jørgen Jacobsen Ettrem og Daniel Danielsen Ettrem.

Knud Bustetun vedtog lovlig Varsel.

Vidnet Daniel Ettrem mødte ikke

1786: 28b

efter Paaraab, derfor blev Varselen lovlig afhiemlet af Kaldsmændene Tobias Mansager og Aad Jonsen Eide.

Det mødende Vidne Jørgen Jacobsen Ettrem aflagde Eed og vidnede: For 2de Aar siden købte Vidnet med det andet Vidne baade Talgen, som nu er paastævnet, og hans Tilladelse, af Knud Bustetun, og førte samme Talg til Kongsberg paa hans Bekostning; neml: 8 mrk: for Pundet, og at de maatte give 1 rdr: for at faae Talgen leveret paa Material-huuset, som blev godtgjort dem af Knud Bustetun. Vidnet adskeediget.

hvorefter Contra Citanten begiærede Laugdag for det udeblevne Vidne.

Eragtet:

Vidnet Daniel Danielsen Ettrem, som nu ikke møder, forelægges under Faldsmaal til næste Ting, sit Vidnesbyrd at aflegge; og Elling Aakre besørger lovlig Varsl. bet:

Her: Fogden begiærede tilført, at han i Anledning af Stiftets høje Skrivelse under 6te pasato til Retten, havde inkaldet Elling Nielsen Tioflaat at gjøre Forklaring om det ikke er ham, der af Smede-Svenden Hans Amundsen Wang i Bergen blev frataget 2de 1 dr:s B: Sedler (Banco Sedler), og derpaa i følge Lovens 6 B: 17 C: at aflegge sin Eed; ligesaa og Lænsmanden Jon Hougse er beskikket paa bemeldte Smede-Svends Vegne at anhøre Eeden.

Elling Nielsen Tioflaat declarerede, at for omtrent 7 á 8 Uger siden kom den benævnte Smede Svend paa Comparentens Jægt om Morgenens tilig da han sov, og tog da 2de 1 dr: B: Sedler, og med det sam/m/e ville taget nogle Sølv penge af en Bomme, hvorved han med sin Kamerat Joseph Raaen vognede, og fik da Pengene tilbage fra Smede Svenden. Og, at de bemeldte 2de Banco Sedler bleve tagne mod hans Vidende og Villie, dog tilbage leverede, det bekræftede han under Saligheds Eed.

Her: Fogden begiærede det passerede, som et Protocoll Udtog beskreven meddeelt; anmærkede ellers, at der ventelig ved Politie Retten var inløben den Skrive Feyl at den af Smede Svenden bestiaalne Mand er kaldet Elling Hansen, da han dog efter sit Vidnesbyrd rettelig heder Elling Nielsen.

Lænsmanden paa Smed Svendens Vegne havde intet at erindre.

Siur Olsen paa egne og de fleere Opsidderes Vegne paa Gaarden Tvisme, har med mundtlig Varsel ladet inkalde Endre og Peder Ulsnæs at høre Vidner betreffende en Støl som de urettelig bruger, og lide Dom til samme at fravige i denne Sommer, samt Processens Omkostning at svare.

1786: 29

Vidnerne under Faldsmaal ere: Baarnie Michelsd: Augenæs, og Anna Asbiørnsdatter ibid: vilde dernæst fornem/m/e om de vedkom/m/ende møder.

De instævnte infandt sig ikke efter Udraab.

Kaldsmændene Lænsmand Hougse og Svend Luttro afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne. Derpaa fremstod

1ste Vidne: Baarnie Michelsd:, som aflagde Eed at ville vidne Sandhed og forklarede: at hun har hørt at sine Forældre, som boede paa Tvisme, og af andre Forfædre, at Ulsnæs havde Tilladelse at have 8 Beester eller Kreature paa Tvismes Støl; men ikke fleere, og derfor overlod de i Havne Leye en lide Høe Slaatte, Olderflaaten kaldet, af Ulsnæs Mark. Videre sagde Vidnet, at Ulsnæs paa den Tid reyste til Støels med sine Kreature naar Tvisme drog derhen, men ikke før.

2det Vidne, Anna Asbiørnsd: Augenæs, aflagde Eed og vidnede ganske eenstem/m/ig med forrige Vidne.

Citanten begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet:

De udeblevne Endre og Peder Ulsnæs, som nu ikke møder, gives hermed Laugdag til næste Ting at svare til Sagen; og denne Kiendelse besørger for dennem lovlig forkyndt.

Anno 1786, den 15de Junii, vedvarede Som/m/er Tinget med Kintzervigs og Røldals Almuer paa det sædvanlige Tingstæd og i Overværelse af det i Gaar tilførte Laugrett.

Hvorda! Lænsmand Niels Hamre anmeldte at have med mundtlig Contra Stævning inkaldet Peder Espe i forrige Sag om de paastævnte 40 rdr:, at høre Vidner Engel Brathuus og Haldor Espe, samt Tobias Espe, derefter at modtage Dom i Hoved Sagen efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.

Peder Espe sagde, at endskiønt han ikke er stævnet at høre Vidner, saa mødte han dog og vedtog Varselen, paa det at Sagen ikke længere skulle bringes i Udhael.

Engel Brathuus var ved Retten tilstæde, og blev ham foreviist de af ham udstædte og Protocolen tiltagne Attester, hvilke han vedtog rigtig at være og af ham selv under sin Haand og Segl forfattede. Ligeledes declarerede Engel Brathuus, at han ikke har handlet med Lænsmand Niels Hamre, andre eller fleere Hester, end den benævnte Borkede Hest for 42 rdr.; veed ellers ikke hvad Handel Lænsmanden kan have haft med Peder Espe, alt bekræftet under Eed efter Loven.

Haldor Espe mødte som Vidne, aflagde Eed og forklarede: afvigte Høst ved Tinget hørte Vidnet, at da Parterne talte sam/m/en, ogsaa om Forliig, sagde Peder Espe, at han ikke har købt nogen Hest af ham, ey heller krævede han Lænsmanden nogen Betaling. Paa Peder Espes Spøragsmaal svarede Vidnet, at dette passerede

1786: 29b

førend denne Sag ved forrige Ting blev i Rette ført.

Vidnet Tobias Espe var paa Reyse, derfor ikke mødte for Retten.

Kaldsmændene Brynild Jonsen Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel for det udeblevne Vidne.

Peder Espe fremlagde skriftlig Inlæg af 15de Maji sidstleden, som blev læst og er saa lydende:

Lænsmand Hamre begiærede Laugdag for det udeblevne Vidne Tobias Espe.

Eragtet:

Det udeblevne Vidne Tobias Espe forelægges under Faldsmaal til næste Ting sit Vidnesbyrd at aflegge.

Thor Jøssendal har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Osmund Wasvig at høre Vidner og lide Dom angaaende deres Jorde-Bytte, og betale de opsatte 100 rdr:, alt efter nærmere Irettesættelse, og Processens Omkostning at erstatte. Vidnerne under Faldsmaal

ere: Lars Knudsen Tveidt, \og/ Erich Arnesen Heng. Vilde dernæst fornemme om de vedkommende møder.

Alle de indstævnte mødte og vedtog lovlig Varsel.

Citanten begjærede Vidnerne fremkaldede og afhørte.

1ste Vidne, Lars Knudsen Tveidt, aflagde Eed og vidnede: Paa Reysen til Odde Kirke 8te Dage før Juul afvigte, hørte dette Vidne i Overværelse af det andet inkaldte Vidne, at Parterne bleve saaledes forenede: De byttede deres paaboende Jorder, Jøssendal og Wasvig, og skulle Thor Jøssendal give Osmund Wasvig 120 i Mellem bytte, og Pengene at skulle betales til næst anstundende Paaske. Osmund Wasvig paastod 100 rdr: at betales af den, som ikke holdt den ingaaede Foreening; Thor Jøssendal paastod 20 rdr: i denne fald; men, da Osmund {paastod} \vedblev/ 100 rdr: i Opslag, saa bleve Parterne derom forenede. Parterne vare paa den [Tid] ikke drukne, dog de ikke heller vare gandske fastende, efterdi de paa Reysen havde drukket noget Øll. Videre sagde Vidnet: 8te Dage før afvigte Paaske kom Thor Jøssendal og vilde levere de omforenede 120 rdr: paa Gaarde byttet; men Osmund Wasvig benægtede at modtage Pengene, foregivende, at Thor skulle skaffe ham sin Gaard frie for Odelsløsning. Nok sagde Vidnet, at denne sam/m/e Foreening skal være igientaget Mandagen derefter, efterat de havde haft saa lang Betæknings Tid, i Knud Kræm/m/ers Huus, men da var Vidnet ikke tilstæde.

2det [Vidne], Erich Arnesen Heng, aflagde Eed og vidnede:

1786: 30

gandske eenstemmig med forrige Vidne, da de paa een og sam/m/e Tid vare tilstæde. Sagde end videre: Mandagen efterat den første Foreening eller Gaarde Bytte om Løverdagen var passeret, var dette Vidne tilstæde i Knud Kræm/m/ers Huus og med dem eller Parterne drak Forligelses Skaal; dog hørte ikke da deres egentlige Foreening, om den første neml: skulle holdes eller forandres.

Osmund Wasvig benægtede ikke at holde den ingaaede Foreening naar Jøssendal blev ham leveret saa god og i samme Stand som da Byttet passerede.

Citanten begjærede Sagen udsatt for at føre Vidner om den seenere Foreening i Knud Kræm/m/ers Huus.

Eragtet:

Sagen udflyttes til næste Høste Ting, da Citanten med den indstævnte i agt tager det fornøden agtende.

Knud Bustetun har med mundtlig Varsel ladet indkalde Svend Skare for Giæld 2 rdr: efter Regning, derom at høre Vidner eller Beviis og lide Dom i Hoved Sag, med Processens Omkostning at svare.

Svend Skare mødte ikke; derfor blev Varselen lovlig afhiemlet af Brynild Hougse og Svend Grimen.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Den udeblevne Svend Skare gives Laugdag til næste Ting; og Citanten besørger lovlig Varsel bet:

Knud Bustetun anmeldte med mundtlig Varsel at have ladet inkalde Svend \Berje/ for 1 rdr: betreffende en Jægte fæst, som han for Citanten skal have beskadiget, \samt en Jægte-(R..?)d/; derom at høre Vidner og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.

Svend Berje mødte ikke; thi blev Varselen lovlig afhiemlet af Brynild Hougse og Svend Grimen.

Citanten begiærede at den udeblevne maatte blive forelagt til næste Ting.

Eragtet:

Svend Berje, som nu ikke for Retten infinder sig, {for R} gives Laugdag til næste Høste Ting at møde med Tilsvar, og denne Kiendelse besørges lovlig forkyndt.

Siur Jærandsen Maagestad for efterskrevne Opsiddere paa Gaarden Maagestad, der ved en ulykkelig Ildebrand i afvigte Vinter vare hiemsøgte, fremstillede sig for Retten og begiærede Laugrettets og Almuens Svar tiltagen paa følgende Spørgsmaale: Lars Endresen bruger een Løb Smør i Skatt, og Landskyld 2 Pd: 6 mrk: Smør, 1 ½ Løb Salt; Michel Jonsen, som bruger ligesaa meget. Peder Isachsen og Lars Pedersen, som bruger hver i Skat 1 Pund 12 Mrk: Smør, og i Landskyld 1 Pd: 3 mrk: Sm., ¾ Løb Salt; Knud Knudsen bruger som Lars Endresen. Om ikke Michel Jonsen mistede alle sine Jordepart tilhørende Huuse, undtagen een Flor. Om ikke Peder Isachsen og Lars Pedersen mistede 5 Huuser i bemeldte Ildebrand? Og Knud Knudsen mistede 3de Huuser?

1786: 30b

Lænsmanden, Laugrettet og den tilstædeværende Almue svarede, at det desværre er dem alt for bekjendt, at den ulykkelige Ildebrand, som Natten til den 27de Martii overgik Gaarden Maagestad i Ullensvangs Sogn og Kintzervigs Skibrede, har borttaget de benævnte Huuse fra Opsiddere, hvilke ved denne ulykkelige Hændelse ere aldeles ruinerede; efterdi deres Formue ikke taaler at opbygge igien de fornødne Huuse, saa meget meere, som deres Korn og Føde Vahre med øvrige, skjønt ringe Effecter, ere opbrændte, og de, der haver mistet den ringeste Deel af Husse, ere de meest fattige og nødlidende: Saaledes formeener allerunderdanigst at nyde den høy Kongelige Naade af Skatternes Eftergivelse for nogle Aar.

Siur Maagestad for de benævnte begiærede det passerede beskreven som Tings Vidne.

Knud Hanssen Jaastad har med mundtlig Varsel ladet inkalde Jørgen Pedersen ibid: at høre Vidner paa den ulovlige Tale og Ufred, som han gjorde i Citantens Huus den 5te Januarii afvigte, og Dom at modtage til Undgiældelse, og Processens Omkostning at erstatte.

Vidnerne under Faldsmaal ere: Maritha Berjesd., Jorond MartinsDatter, \og/ Lars Østensen.

Jørgen Jaastad tilligemed Vidnerne infandt sig og vedtog lovlig Varsel.

Citanten begiærede Vidnerne afhørte. Eedens Forklaring blev forelæst med Formaning. Hvorefter fremstod

1ste Vidne: Maritha Berjesdatter, som aflagde Eed og vidnede: Den 5te Januarii sidst leden kom Jørgen Jaastad ind i Friderich og Knuds Stue, og taltes de da ved, og forlangte Jørgen, at Knud vilde bytte Asken eller Skoven med ham, hvortil Knud svarede: Ja! naar Du bliver ædrue, men nu gaaer ieg ikke med Dig; Jørgen derimod paastod at det skulle skee strax, og svoer, at det ellers ikke skulle skee. Derefter sagde Jørgen: Jeg har ikke gaaet paa Hore Huus, Friderich spurgte da: hvo der gik paa Horehuus, og dertil svarede han: det gjør Du. Videre gik Jørgen hen til Knud Hanssen, knæppede med Fingrene for hans Næse, sigende: ieg agter ikke den store Knud; ikke har ieg gaaet paa Hore huus, eller har Hore Penge, derefter spendte han Knud paa Foden; denne sagde dertil: Du skal ikke bringe mig til Overiilelse, at

1786: 31

ieg skulle forløbe mig i Ord eller Giærning. Friderich bad derpaa Jørgen at han vilde gaae ud af deres Stue, og brugte derhos det Udtryk: gaae paa Store Teigen, og søg om Du kan finde nogen Stæd at hugge. Jørgen spurgte da, om han havde noget fra han (ham?), som dertil svarede: det er det samme om Du hugger fra mig eller min Sviger Søn. Dertil Jørgen sagde:

det lyver Du, som en Tyv og Skielm. Paa Jørgens Spørgsmaal svarede Vidnet, at Jørgen ikke nævnte nogen ved Navn, da han talte om Hore Huus og Hore-Penge; men Samtalen var stedse imellem Jørgen, Friderich og Knud.

2det Vidne, Jorond Martinsd., aflagde Eed og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne, undtagen, at hun var ikke tilstæde ved Begyndelsen af Samtalen, neml: om at bytte Skoven; men alt det øvrige omvidnede hørte hun paa samme Tid og Stæd, som det forrige Vidne.

3de Vidne, Lars Østensen, aflagde Eed og forklarede: Om Aftenen den bemeldte 5te Januarii kom \Knud/ i Vidnets Huus og begiærede, at han \vilde/ følge ham hjem, efterdi Jørgen Jaastad gjorde Allarm og Ufred i hans Huus. Da Vidnet kom, blev Jørgen tilspurgt om han vilde holde Fred, og der til svarede: Ney. Jørgen var da baade drukken og vreed. Da Jørgen ikke vilde gaae, lyste Knud Jaastad Huusfred i Kongens Navn. Vidnet hørte ofte igientaget de Ord: at han ikke gik paa Hore huus eller havde Hore Penge, men han nævnede ingen. Ligesaa saa Vidnet, at han knæppede med Fingrene for Knuds Næse. Paa nærmere Spørgsmaal sagde Vidnet, at Jørgen var anmodet at gaae bort formedelst Knuds hustrue, som var meget bange for denne Larm, og frugtsom/m/elig, saa de maatte bringe hende i et andet Huus da Jørgen ikke vilde gaae, eller holpe!! (holde?) op dend der begyndte Larm. Ligesaa {maatte} \bad/ det første Vidne, som Grande Kone {ligeledes gaae bort af Forskrækkelse}, \at han vilde gaae bort/, samt at Jørgen begiærede inkaldet 4 Vidner, og \sagde/ at det var skarve Folk og skarve Vidner, dog sagde strax derefter: Nu løg ieg. Dette Vidnesbyrd blev oplæst for det første Vidne Maritha Berjesd., som vedtog \det/ at var!! (være) rigtig og overeenstem/m/ende med hvad hun kan forklare, som den, der og paa den Tid var tilstæde.

Jørgen Jaastad begiærede Sagen udsatt for at stævne Contra og oplyse den i den rette Sammenhæng.

Eragtet:

Sagen udflyttes til næste Ting, da Jørgen Jaastad producerer den paaberaabte Contra Stævning.

Den Residerende Capellan til Kintzervigs Kald, Herr: Høegh, mod Tobias Haldorsen Helleland, lod i Retten fremlegge skriftlig Stævning af 22de Maji sidstleden, som blev læst og er saa lydende.

Tobias Helleland vedtog lovlig Varsel,

1786: 31b

men paastod, at her er 2de Sager, og at den eene, som angaaer Præstens Embede, dependerer af Provste Retten, og kan ikke behandles for denne Rett. De benævnte Vidner vare ved Retten tilstæde, vedtagende lovlig Varsel.

Herr Høegh lod fremlegge skriftlige Qvæstioner, saa meldende:

1ste Vidne, Ole Olsen Hougstvedt, aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og vidnede, at han ikke veed eller erindrer rettere end at det passerede ligesom Spørgsmaalet indeholder. Til 2den Qvæstion svarede: Ney, de taledde ikke med her: Høegh førend Brevet, som Tobias Helleland medbragte, blev leveret ham. Til 3de Qv: Det omspurgte \Brev/ blev af Tobias leveret een af Pigerne i Kiøkkenet for at bringes ind til Præsten, som da ikke var i Kiøkkenet. Til 4de Qvæst: At Tobias Helleland begiærede at tale med Præsten i det samme han flyede Brevet til Pigen. Til sidste Qv: Kan ikke erindre videre derom. Paa Tobias \Hellelands/ Spørgsmaal svarede, at han ikke erindrer at nogen søgte efter Præsten førend Brevet blev leveret.

2det Vidne, Friderich Pedersen Jaastad, aflagde Eed og svarede til 1ste Qvæst: at det forholder sig efter Spørgsmaalet; med Tillæg, at Tobias sagde, at det Brev han medbragte var fra Provsten Schnabel, men dersom Vidnet havde forud vidst, at det indeholdt nogen Klage,

da havde han umueligt paataget sig at følge Tobias i sit Ærende. Til 2den Qv: Ligesom forrige Vidne. Til 3de: Ligesom forrige Vidne. Til 4de: Han begiærede først at tale med Præsten, og derefter leverede Brevet. Til sidste Qv: svarede: Jo. Paa Reysen tilbage fra Kintzervig sagde Tobias, at han havde klaget over her: Høegh for Provsten, og derfor var han bleven saa vreed da han læste Brevet. Dog tilstod ikke at han vidste Brevets Indhold. Tobias havde intet at lade Vidnet tilspørge, er derfor afskeediget.

3de Vidne, Elie Svendsd: Ednæs, aflagde Eed og svarede: De kom alle 3 ind i Kiøkkenet paa eengang. Tobias forlangede ikke at tale med Præsten førend Brevet blev leveret, hvilket hun modtog og bragte det ind i hans Kammer. Videre sagde Vidnet, at Tobias Helleland aldeles ikke foregav at ville forlige sin Broders Sag; men tog strax Brevet af Lom/m/en, og begiærede at hun vilde bringe det ind til her: Høegh. Vidnet derpaa demitteret.

Her: Høegh lod fremlegge Inlæg af 13de Junii d: A.; saa lydende:

1786: 32

Herr Høegh lod derhos anmærke, at han stedse har været tilbøjelig til Forliig, og da Tobias Helleland for nogle Dage siden var i hans huus, tilbød han at de begge kunde opsætte sine Tanker til Forliig, dette har han efterkommet, og begiære[de] at samme inden Retten maatte oplæses og Acten Tiltages, paa det at det tydelig maatte legges for Dagen hvo af dem der søger Trætte. End og i Dag er dette Forliig tilbuden, men benægtet af Tobias at antages. det fremlagde er saa lydende:

Tobias benægtede end nu her for Retten at modtage det proponerede Forliig. Tobias Helleland refererede sig til Tings Vidnets tydelige Forklaring, med Paastand efter forrige Irettesættelse, hvorefter han er ærbødig begiærende Dom i Sagen; med Forbeholdenhed af all lovlige Paaanke.

Herr Høegh ligeledes var Dom begiærende.

Eragtet:

Sagen optages til den 26de Juli førstkom/m/ende.

Lars Jonsen Ednæs har ved Tobias Helleland ladet anmelde, at han har med mundtlig Varsel ladet inkalde Asbiørn Ednæs i Continuation af forrige Sag at lide Dom til Renters Betaling af den udstædte Obligation, alt efter den Irettesættelse, som han forbeholdt sig, og denne Processes Omkostning at erstatte.

Asbiørn Ednæs vedtog Varsel, men refererer sig til sin forrige Paastand, og begiærede Dom efter den passerende Oplysning i Sagen.

Tobias Helleland lod tilføre, at Citanten!! (den Instevnte?) maae vorde tildømt at betale de resterende 13 rdr.; ligesaa paastaaer, at han maae vorde tilfunden at betale den Allernaadigst paabudne pro Cento Skatt fra den Tid hoved Citanten haver qvitteret paa Pante brevet; samt at erstatte ham de aftvungne Processens Omkostninger, og saaledes inlod Sagen.

Asbiørn \Ednæs/ begiærede Sagen udsatt til næste Ting for at oplyse dens rette Sammenhæng.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges til næste Ting, da Sagen uden videre Udhael bør sluttet.

Peder Espe mod Peder Frøsvig, fremlagde Laugdag saa lydende:

Peder Frøsvig tilligemed Vidnet infandt sig for Retten. Den indstævnte sagde, at han har betalt Citanten med Vahre for de paastævnte 3 rdr.; paa 8 s: nær; neml: 10 stk: Laase, á stk: 1 mrk: 12 s:, som er 2 dr: 5 mrk: 8 s: de resterende 8 s: har han tilbudet Citanten.

Det mødende Vidne blev frafaldet.

Peder Espe anmeldte nu at have i Continuation af forrige Sag inkaldet Peder Frøsvig at høre Vidner om deres Aftale i henseende Laasenes Priis, og at lide Dom til de paastævnte 3 rdr: Betaling, med Processens Omkostning.

1786: 32b

Peder Frøsvig vedtog lovlig Varsel.

Peder Espe dernæst fremlagde Inlæg af 6te Maji d: A:, saa lydende: Peder Espe har ikke sine Vidner tilstæde, derfor stillede Sagen i beroe til næste Ting.

Michel Torrenæs af Suldal ingav Laugdag mod Aad Jonsen Eide for Giæld, saa lydende:

Den indkaldte var ved Retten tilstæde. Aad Eide, for at oplyse Sagens Sammenhæng, maatte begiære Anstand til næste Ting.

Eragtet:

Sagen beroer paa Forlangende til næste Ting.

Amund Lofthuus har i Continuation af forrige Sag indkaldet Torjuls Tioflaat at høre Vidner og lide Dom efter Beskaffenhed, betreffende den forhen paastævnte og bortkomne Talg, samt Processens Omkostning at svare. Vidnerne ere Lænsmand Jon Hougse, Dag Aakre og Jon ibid:

Torjuls Tioflaat mødte ikke efter Paaraab.

Lovlig Varsel blev afhielet af Brynild Hougse og Sven Grimen.

De benævnte Vidner mødte for Retten.

1ste Vidne, Lænsmand Hougse, sagde, at han i denne Sag er stævnet som Part, og derfor ikke kan aflegge Vidnesbyrd, saa meget meere, som her er Vidner nok om Talg[en]s Bort tagelse.

2det Vidne, Dag Aakre, aflagde Eed og vidnede, at for 3de Aar siden blev gjort en Aftale imellem Talg førerne, at ingen skulle sælge sin Talg Lov eller Tilladelse at føre den til Kongsberg, med mindre det var deres egen Talg, og de selv førte den, under Straf af 1 rdr: for enhver til Fattig Cassen, som handlede derimod, samt, at den, som havde Kundskab om saadan Underslæb, skulle have Frihed at benytte af samme Talgs Lov.

3de Vidne, Jon Aakre, aflagde Eed og vidnede: eenstemmig med forrige Vidne.

4de Vidne, Ole Jonsen Aga, som godvillig mødende: vidnede eenstemmig med de forrige Vidner.

5te Vidne, Tobias Helleland, som godvillig mødende: aflagde Eed og vidnede, at Torjuls Tioflaat ingen Talg førte til Kongsberg paa den omspurgte Tid, for 3de Aar siden, samt, at han sagde at han vel kunde sige det, naar det ikke var ham til hinder.

Lænsmanden tilstod at Torjuls Tioflaat ingen Talg førte, men den blev ved Lænsmanden afført paa den Kløv Hest han købte af Torjuls.

Her: Fogden, som nærværende, begiærede tilført, at han gandske vel kan erindre sig, at han tildeelede Torjuls Tioflaat den nu disputerede Kløv Talg, var heller ikke imod, at Almuen ingik den Aftale,

1786: 33

at hvo der ikke selv eller ved sit visse Bud lod bringe Talgen til Kongsberg, skulde bøde 1 rdr:; men kunde paa ingen Maade billige den af Almuen mod Lov og Rett gjorde Aftale, at borttage nogen Talg fra dem, som Fogden efter Fuldmagt fra Kongsberg havde paalignet samme; og derfor troer, at hver som saaledes haver handlet bør lide Bøder efter Sagens Beskaffenhed.

Amund Lofthuus fremlagde Inlæg af 15de Juni d: A:, saa lydende: Amund Lofthuus begiærede Torjuls Tioflaat forelagt Laugdag, og Sagen udsatt til næste Ting.

Eragtet:

Torjuls Tioflaat gives Laugdag til næste Ting, da Sagen til den Tid udflyttes, og Amund Lofthuus besørger lovlig Varsel. bet:

Gunder Alsager har med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Østen Alsager for Giæld 20 rdr., og 3de Sou-Smaler, derom at høre Vidner og lide Dom til Betaling og Undgiældelse efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte. Vidnerne, som under Faldsmaal er stævnte, ere: Lars Torjersen Alsager og hustrue Ingebor Svendsdatter, Siur Arnesen Alsager og Brithe Guttormsd: ibid:

Ingen af de inkaldte infandt sig efter Paaraab.

Kaldsmændene Lænsmand Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.

Gunder Alsager begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet:

Den lovlig instævnte, men udeblevne Østen Arnesen Alsager gives hermed Laugdag til næste Høste Ting, og Vidner Lars Torjersen Alsager og hustrue Ingebor Svendsd:, Siur Arnesen Alsager og Brithe Guttormsd: ibid:, forelægges under Faldsmaal til den bemeldte Tid, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Knud Bustetun fremlagde Laugdag mod Haaver Præstegaard, saa lydende: anmeldte derhos at have i Continuation inkaldet ham at anhøre under Faldsmaal stævnte Vidner Østen {Jærandsen} \Ellendsen/ Sexe, og andre godvillig mødende Vidner angaaende deres Handel til Stavanger for 3de Aar siden, samt at lide Dom til skadesløs Erstatning, og Processens Omkostning at svare.

Haaver Præstegaard mødte og vedtog lovlig Varsel.

For det udeblevne Vidne blev lovlig afhiemlet af Brynild Hougse og Svend Grimen.

Haaver Præstegaard sagde, at han havde ingen Handel med Citanten, uden Bark og Næver; de øvrige Vahre havde han intet med at bestille.

Citanten paastod at han afsendte Smør til Afhendelse, og der for igien at købe Korn for fælles Regning.

Knud Bustetun erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Vidnet Østen Ellendsen Sexe forelægges under Faldsmaal til næste Ting.

1786: 33b

Opidderne paa Gaardene Instenæs, Midnæs, Augenæs og Ystenæs haver instævnet Svend og Østen Rateig at lide Dom til at afhegne sine Creature fra deres Eyendom i Maureteigen, og erstatte Sagens Omkostning.

Svend Rateig mødte, ligesom Sølfest Huus paa Østens Vegne.

Citanterne fremlagde en publiceret Freedlysning af 30 Octobr: 1784, saa lydende: Citanterne havde intet andet at lade tilføre end at begiære Dom.

De indstævnte ligeledes inlod Sagen.

Eragtet:

Sagen optages til den 26de Julii førstkommende.

Peder Jonsen Lindvig har med mundtlig Varsel ladet indkalde sin Kones Formynder Tosten Jærandsen Mæland at lide Dom til at udbetale hendes Arve-Midler, omtrent 88 rdr: 4 mrk: 1 s:, med Renter, og Processens Omkostning at betale.

Citanten anmeldte at have bekommet 50 rdr: med Renter.

Tosten Mæland mødte ikke efter Paaraabt.

Kaldsmændene Brynild Hougse og Svend Grimen aflagde Eed, at Tosten Mæland med fulde 14 Dages Varsel er tilkaldet [i] denne Sag. Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Den udeblevne Tosten Jærandsen Mæland gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvær, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Hans Smeds Gaarden (SmedsGaarden) i Bergen har til dette Ting ladet inkalde Ole Skare for Giæld 6 rdr::; derom at modtage Regning og Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at betale.

Ole Skare mødte og tilstod at være Citanten skyldig de paastævnte 6 rdr::; men begiærede Fordrag til Høsten; da han underkaster sig Dom uden videre Varsel i Mangel af mindelig Betaling.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting, da Ole Skare imidlertid betaler det tilstaaede Krav, eller Dom da modtager.

Siur Hildal har med mundtlig Varsel ladet inkalde Ingebor Olsdatter til at høre hans Paastand inden Retten til Befrielse for Barnets Opfostring, og derefter høre Dom hvorved Siur Hildal formeener at være befriet for Tiltale, og derimod erstatte \den/ tilføjede Tort med videre, efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.

Den instævntes Fader mødte for {den indstævnte} \Ingebor/, vedtog Varsel og sagde, at Ingebor Olsd: har udlagt Siur Hildal som Barnefader, veed ikke

1786: 34

af nogen anden, det kom/m/er da an paa, om Citanten kan beviise nogen anden at have haft saadan Omgang med hende, som kunde paabyrde at være Barne fader.

Siur sagde, at han ikke har haft Omgang med Pigen Ingebor Olsd: meere end den eene tilstaaede Gang St: Hans Aften, og at dette var baade den første og sidste Gang.

Eragtet:

Da Pigen Ingebor Olsdatter ikke møder for Retten, og hendes Tilstaaelse bør confronteres med Siur Hildals, saavel som Præste-Attest fremlegges, naar Barnet er døbt: saa udflottes Sagen til næste Høste Ting, da Ingebor Olsdatter paalegges personlig at møde; og Citanten besørger lovlig Varsel for hende og det videre fornødne til Sagens Oplysning.

For Kingservigs Skibrede, Odde Sogn, begiærede Fogden Almuen tilspurgte: om ikke No:14 Tvedt øde er et Underbrug, som Christen Jacobsen Ettrem No: 15, bruger, og om ikke No: 41, Pladset Aaen, bruges af Knud Bleje og Jon Deggernæs som Underbrug; i øvrigt refererede han sig til de ved Graven Ting fremsatte Qvæstioner.

Almuen og Laugrettet svarede: det er vel bekiendt, at Tvedt øde stedse har fulgt, som et Underbrug under Christen Ettrem[s] Brug; ligeledes er det beskaffen med Pladset Aaen. Til 2de Qvæstion: Ney. Til 3de Qv: Ney! paa Tvedt øde er ingen Huuse; men paa Pladset Aaen boer en fattig Huusmand, som til sit Brug har de fornødneste Huuse.

Her: Fogden begiærede Tings Vidnet sluttet og beskrevet meddeelt.

Lænsmanden Niels Hamre anviiste Huden af en voxen Biørn som er fældet i Gaarden Horres Udmark af Ole Siursen. huden blev mærket og af Fogden betalt Skud-Pengene med 2 rdr:

Restance-Registeret for Kintzervigs og Røldahls Skibreeder, som af Hr: Foged: Koren blev fremlagt til Examination, og hvoraf erfarede, at for forrige Aar 1785, var ubetalt 382 Rdr: 1 mrk:, og for indev: 1786 aars halve aar udestoed 681 rd:, tilsam/m/en 1063 Rdr: 1 mrk:, blev Almuen forelæst, og saavel af den, som Laug-Rettet, men i sær de 2de mænd: Svend Knudsen Grimen og Brynild Jonsen Hougse, tilstaaet at være rigtig.

Derefter bleve følgende Almuens Breve og Documenter Publicerede.

1: Christopher Engebrectens Contract om Vilkors Svarelse til Sin Hustroe: Margaretha Helliesdatter, efter hans Død, af gaarden Qvalnæss, No: 12 i Ullensvang, dat: 14 Junii 1786.

2: Torbiørn Iversens Obl: til Samson Johannesen store Fosse i Strandebarm, for 70 rd:, mod Renter 1 rd: 4 mrk: 8 s:, samt Rente Skatten, aarlig til Som/m/ertinget for Kintzerviig, ellers om dette slaaer fejl, fuld lovlig Rente 4 proCento, og Pandt med 1. Prioritet i ½ Løb og 3 Mrk: Smør i Utne, No: 25. som debitor er Eiende, ved sin afdøde Farbroders Siur Torbiørnsens Ham meddelte Testamente dat: 4de Julii 1785, og af Kongen confirmeret den 3. Febr: 1786. der i Dag til Creditoers ydermeere Sikkerhed er bleven Tinglyst. Obligationen dat: 14. Junii 1786.

3: afg:!! (afl:) Tollew Svendsen Schares Obl: paa 166 dr: til Tosten Jærands: Mæland, mod 4 p:Cto Rente og Pandt med 1te Prioritet: 1 Spand 1 ½ Mrk: Smør, uden Bøxel, i Schare andet Thun, No: 19 i Odde; dat: og Tingl: 28de Octbr: 1785. og qvitteret af Creditor den 1te Junii 1786.

4: Tollew Svendsens Obl: til UngKarl: Ole Pedersen Rullestad af Schaanevig paa 210 rd:, mod Rente 4 p:Cto og Pandt med første Prioritet i 1 Spand 1 ½ Mrk: Smør,

1786: 34b

Uden Bøxel, i Schare andet Thun, No: 19 i Odde, dat: 14de Junii 1786.

5: Ole Larsens Skiøde til sin Ælste Søn Lars Olsen, paa 1 Løb Smør og 1 Huds Landskyld i Appel, No: 27 i Odde, for 140 rd:, og Vilkors Svarelse efter Contract som nærmere skal bestem/m/es, dat: 14de Junii 1786.

6: Siur Torbiørnsens Testamente til sin eeneste Broders Ældste Søn Torbiørn Iversen, om at nyde efter hans Død ½ Løb 3 Mrk: Smør i gaarden Utne, No: 19!! (No: 25 under pkt. 2), 2det Thun, i Kintzervig, dat: 4de Julii 1785, og af Hands Kongl: Mayest: confirmeret den 3de Febr: 1786.

7: Jacob Nielsens Contract med sin Moder Guro Olsdr: om Vilkor af Rogde, No: 24 i Ullensvang, dat: 14de Junii 1786.

8: Knud Engebrectsen Schielvigs og Christen Danielsens {Skiøde} Ettrems Skiøde paa 12 ¾ Mrk: Smør, ¼ Hud med Bøxel og Herlighed i gaarden Opheim, No: 11, og 4 7/8 Mrk: Smør med Bøxel i Bustethun, No: 12 i Odde, for 30 rd:, hvilken Skyld var af 7de Maii 1785 efter Giøa Olsdr: udlagt Hendes 3de Børn, Ælste Søn: Isaac Torjelsen, anden Søn Ole Torjelsen, og Datteren Ingeborg Torjelsdatter, til disse Børns Fader: Torjuls Isaacsen, der Selv ved samme Skifte brev blandt Hoved Lod er udlagt lige Skyld for lige Summa, saa Han nu eier 1 P: 1 ½ Mrk: Smør, \ ½ Hud / i Opheim, og 9 ¾ Mrk: Smør med Bøxel i Bustethun, dat: 14de Junii 1786.

9: afg:!! (afl:) Svend Olsen øvre Berges Obligation til Haagen Olsen Espe, for 49 rd:, mod 4 p:Cto, og Pandt med 1te Prioritet i ¼ part i Røldahls Annex Kirke, beliggende i Suldahls Præstegield og Hardanger Fogderie, dat: 27de og Tingl: 28de Octbr: 1777. samt qvitteret den 14de Junii 1786 af Jacob Helliesen Mæland paa Creditors Søns Vegne den 14de Junii 1786.

10: Svend Olsen Tuftens Obl: til Ole Haagensen Espe, for 60 rd:, mod 4 p:Cto Rente, og Pandt med 1te Prioritet i 1/8 Deel af Røldals Annex Kirke, som er den halve Deel af det Debitor eiede, følgelig Skiøde af 27 og tingl: 28de Octobr: 1777. og 2: 1/6 part i bemelte Kirke, som Debitor har tilkiøbt sig ved Skiøde af 11te Junii 1782, med samme Kirke Parters til og under liggende Herligheder, dat: 14de Junii 1786.

11: Christopher Wiglichsens Skiøde til Torsten Amunds: Børsem paa halve gaarden Sexe i Ullensvang, No: 8, nemlig af Skyld 1 P: 1 1/6 Mrk: Smør, 1/3 Hud, 1/6 Løb Salt, med Bøxel og Herlighed, samt over Bøxel til 1/8 Løb Salt, Kirke gods, for 500 rdr:, dat: 15de Maii 1786.

12: Ole Olsens Obl: til Peder Jons: Lindvig i Ullensvang, paa 160 rd:, mod Rente 4 p:Cto, og Pandt med første Prioritet i 2 P: 2 Mrk: Smørs Skyld med Bøxel og Herlighed i gaarden Jøssendal, No: 5 i Odde. dat: 14de Junii 1786.

13: Ole Aadsen Qvæstads med de fleeres Skiøde til Helge Olsen Reisætter paa Hands Sødskendes, deres Myndtlingers Vegne, paa een Deel Skyld, dennem ved Skiftet efter deres Fader: Ole Olsen, den 22de Sept: 1785 var udlagt, i alt 21 3/5 Mrk: Smør, 1/5 Huds Landskyld i gaarden Reisætter, No: 20 i Ullensvang, samt 1 3/5 Mrk: i Bøle-Teig, for 48 rd:, naar nu hertil legges 5 2/5 Mrk: Smørs, 1/20 Huds Landskyld i gaarden Reisætter, og 2/5 Mrk: i Bøle Teig, som Kiøberen arvelig efter samme Skifte brev er tilfalden, er hand eiende 1 P: 3 Mrk: Smør og 1/4 Huds Landskyld i gaarden Reisætter, samt 2 Mrk: Smør i Bøle Teig, d: 14de Junii 1786.

14: Kongelig Bevilling for Peder Haldorsen Kyvigen paa en Bøygde Saug ved gaarden Strand, No: 34 i Odde Præstegield, under Hardanger Fogderie og Søndre Bergenhuus Amt, dat: Kiøb: den 20de April 1785.

15: Brithe Asbiørnsdatters, Enke efter Thor Olsens, med LaugVærge Ole Olsen Hougstvedts Skiøde til Hendes Søn: Asbiørn Johannessen paa 10 1/2 Mrk: Smør, 2 1/4 Løb Salt med Bøxel i gaarden Hougstvedt, No: 34 i Ullensvang, for 200 rd:, som Hand betaler Haagen Arnesen Luttro, som var Sal: Thor Olsens gield til Ham efter Obl: af 29de Octobr: 1784. Skiødet dat: 28de Octbr: 1785.

16: Asbiørn Johannessen[s] Contract til sin Moder Brithe Asbiørnsdatter, om Vilkor af gaarden Hougstvedt, No: 34 i Ullensvang, dat: 28de Octbr: 1785.

17: afg:!! (afl:) Thore Olsen Hougstvedts Obl: til Haagen Arnesen Luttro for 196 rd:, mod Renter 6 rd: 3 mrk: aarlig, og Pandt med første Prioritet i 10 1/2 Mrk: Smør, 2 1/4 Løb Salt i Hougstvedt, No: 34 i Ullensvang, dat. 29de Octbr: 1784. Tinglyst samme Dag, og qvitteret af Creditor Selv den 29de Octbr: 1785.

18: Siur Pedersens Skiøde til sin Ældste Søn Peder Siursen paa gaarden yttre Bue, eller Bue andet Thun, No: 7 i Kintzervig, skylder efter Skiøde af 20de Julii 1742, 2 pd: 12 3/4 Mrk: Smør, og 1/4 Hud med

1786: 35

Bøxel, men efter Matriculens udviis 1 pd: 21 Mrk: Smør, 1/2 Hud og 1/2 Løb Salt, for 96 rd:, samt Vilkor af Gaarden, som nermere ved Contract skal blive bestemt. Skiødet d: 3de April 1786.

19: Niels Johannissen Tioflaats, som Curator for Peder Siursen, Contract til Siur Pedersen med Hustroe paa Vilvors Svarelse til dem af gaarden Bue andet Thun, No: 7 i Kintzervig, dat: 3de April 1786.

20: Torsten Jacobsens Skiøde til Sin broder Ole Jacobsen paa 1/2 Løb Smør, 1/2 Hud med Bøxel og Herlighed i gaarden yttre Bleie, No: 32 i Ullensvang, som er den halve deel af det hand ved Skiøde dat: 12te Januarii og Tingl: 19de Maii 1779 har tilkiøbt Sig i fornævnte gaard for 510 rd:, dat: 14de Junii 1786.

21: Peder Siursen Nedre Sexes Obl: til Ole Mathiasen Berve for 180 rd.; mod aarlig Renters Svarelse 3 rd: 2 s: af Hundrede, samt Pandt med 1: Prioritet af 3 Spand Smør i gaarden Nedre Sexe, No: 9 i Ullensvang, dat: 9de Junii 1785.

22: Osmund Hægrelands med de fleres Skiøde til Siur Pedersen, som Ægter Enken Ingeborg Knudsdatter, paa eendeel Skyld deres Myndtlinger er tilfalden ved Skifte af 1te Martii 1785. der udgjør 2 pd: 6 Mrk: Smør med Bøxel og Herlighed i gaarden Hagen, No: 2 i Røldal, for 85 rd.; dat: 10de Junii 1785.

23: Thomas Torgieldsens Skiøde til sin Søn Helge Thomæsen, med Hustroe Brite Johannisdatter, paa 1 pd: 8 Mrk: Smør med Bøxel og Herlighed i gaarden yttre Jaastad 1ste Thun, No: 27 i Ullensvang, for 64 rd.; dat: 12 Junii 1786.

24: Sogne Præsten Hr: Rørdams Bøxel Seddel til ungKarl Trøn Gundersen paa ½ Løb og 1 gedskind med Bøxel og Landskyld, Kintzervigs Præsteboel allernaadigst beneficeret, i gaarden Wætterhuus, No: 33 i Odde, med Vilkors Poster til Enkemanden, hands Fader Gunder Tronsen, dat: 15de Junii 1786. med foreviist Revers af samme dato.

25: Herr Fogden Korens Fredlysnings Brev i Hands Kongl: Mayst: Høye Navn, for gaarden Hellelands Opsidderes og Beboeres Støelsbeiter, dat: 15 Junii 1786.

Efter 3de gangers udraab indfandt Sig ingen der Videre ved Tinget havde at bestille; Thi blev det for denne Sinde sluttet og ophævet.

Continuation af Steenings Forretningen paa gaarden Indre Jaastad, begyndt den 28de September 1785, paa fol: 278 i forrige Justits Protocoll, bliver her tilført, og er saa meldende

Anno 1785, Den 30te Septembris, continuerede Mærkeskiølds Forretningen i de vedkommendes overværelse.

Hvorda! Laugrettet, efter Parternes Anviisning, nedsatte Mærkerne imellem deres Eiendommer udi følgende orden: Lang Ageren kaldet, tilhører Amund, er indhægnet med 12 Mærker og Mærkesteene, Knud tilhører Bøe Marken, inden og neden for. Ved den indre og øvre Kant er nedsat en Mærkesteen, som viiser op til Piile-Flekket kaldet, er indhugget!! (indhægnet) med 10 Mærker; den sidste Mærkesteen ved den øvre Kant af Piile-Flekket, viiser op i en stor Steen hugget X, som viiser op i en Mærkesteen med en Vinkel i, som viiser i 2de Mærker til Qværne Huus ageren; den sidste viiser ned efter i 5 andre Mærker, som er et Ende-Byte. Qværne Huus Ageren tilhører Knud, liggende paa den yttre Kant af disse Mærker. Bøen eier Amund neden for, og Knud ovenfor. Nederste Qværne-huus Ageren, Jørgen tilhørende, er indhægnet med 11 Mærkesteene, oven, uden og neden for eier Knud, og inden for eier Amund. Inden for Nøsted ved Søren er hugget X i en Jordfast Steen, samme viiser op i en Mærkesteen, samme viiser i 2de andre, og siden efter Ager-Reenen i 10 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, den sidste viiser ind og op efter i 4 Mærkesteene, den sidste viiser i X i en Jordfast Steen, denne viiser op til Veien i en Mærkesteen, der viiser ind under

1786: 35b

Veien i 4 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, den sidste ved den inderste og øverste Kant af Amunds Ager, som er Ende-Mærke. Inden og neden for disse Mærker eier Amund baade Ager og Bøe; Knud \uden og/ oven for, er tilhørende. Ved Elven inden for imellem Ageren blev hugget X. som viiser ud efter til 2de Mærkesteene, den sidste viiser op til 2de andre Mærker, den sidste viiser ud efter i 6 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, den sidste viiser atter i 3de op efter hinanden staaende Mærkesteene, og er Ende Byte. Neden og uden for er Amunds Ager og Bøe, Knud eier oven og inden for disse Mærker. Ved Elven uden og neden for Broen er hugget X i en Jordfast Steen, som viiser i 2de andre X, den sidste viiser i en

Mærkesteen, som Viiser udi en Vinkel gloppe ved øverste og yttre Hjørne af Amunds Fiøs, som atter Viser ned i en Vinkel gloppe, samme viiser udefter til en X hugget i et Bierg, denne Viiser ned og ind efter Bierget; i samme Bierg er hugget X som Viser til Elven. oven, uden og neden for eier Knud, og Amund midt imellem. I yttre og øvre Nov af Oles Nøst, blev nedsadt en Mærkesteen, som viiser i 6 andre efter hinanden, i lige Linie nedsatte Mærkesteen, som viser til Elven. Ole eier paa den indre Side af disse Mærker, og Amund paa den yttre Side. Oven for Broen, paa yttre Side af Elven, er nedsadt en Mærkesteen, som viiser i 2de Mærker, hvilke Viiser til Bækken, (.....r?) Bækken et lidet Stykke op efter, der er hugget X. paa indre Side, denne X Viiser indefter i 2de andre Mærker, det sidste viiser til Elven. lidet længere oppe er hugget X i en stor Steen, som Viiser i 4 andre Mærker, det sidste Viiser til Elven. Knud Eier paa yttre Side, og Ole paa indre Side, paa Smedie Hougen eier Knud et Stykke Mark, som er indhegnet med 6 Mærker i Oles Eiendom. Under Bøe giærdet i Spons (Spans?) Teigen kaldet, er et Stykke Bøe, Amund tilhørende, som er indhegnet med 3de Mærker. Uden for Løen ved Fiøsen er hugget en X som viiser indtil en Vinkel gloppe, samme viiser i 6 Mærke X, den sidste viiser til en Mærkesteen med en T udi, som atter viiser udi en anden Mærkesteen, samme viiser i en X ved Elven Hugget i et Bierg, inden for disse Mærker eier Amund, og Jørgen udenfor, alt til Elven. Den før omtalte Mærkesteen med T udi, viiser ind efter i 3de Mærkesteene, den sidste viiser op efter ved Ageren i 4 Mærkesteener, den sidste viiser op efter Muuren i en Mærkesteen, som viiser ind efter i 3de Mærkesteene, den sidste ved Ildhuus Noven, som er Vinkel gloppe og er Ende Mærke; Ole eier neden og inden for, Amund uden og oven for. Een Ager, Bringe kaldet, er indhegnet med 23 Mærker, og er Knud tilhørende. Under Bring-Ager Reenen blev hugget X som viiser lige op i Ager Reenen i en Mærkesteen; Uden for eier Ole, og inden for Jørgen. Imellem Bringe og Kringle kaldet, ved Søen, er nedsadt en Mærkesteen, som viiser op efter i 4 Mærker, det sidste er en Vinkel, samme L viiser udi en X ved Bringe; uden for disse Mærker eier Jørgen, og Ole inden for. Fra den sidste benævnte X ved Bringe, op efter er Ageren indhægnet med 8 Mærker, det sidste er en Vinkel, som viiser ud oven for Ageren, inden for Ageren haver Jørgen haft en Veyt for Vandet paa Oles Eiendom, som nu skal igienlægges. Kringle Ageren kaldet, er indhægnet med 8 Mærker, og er Ole tilhørende. Under denne Ager Reene er hugget en X som Viiser op i en Vinkel gloppe, samme Vinkel viiser udi en Mærkesteen ved Ageren, som er Ende Mærke; uden for eier Amund, og

1786: 36

Jørgen inden for. Nederste Halv Fierding Flekket, som er indhegnet med 8 Mærker, er Knud tilhørende. Øverste Halv Fierding Flekket er indhegnet med 4 Mærker, og Knud tilhørende. Ved den sidst bemeldte Ager, ved den nederste og yttre Kant, er hugget X som viiser udi en anden X, hvilke viiser til en Mærkesteen ved Klonger Hougen, samme Steen viiser op efter til Ageren, som er indhægnet med 6 Mærke Steene, den sidste viiser ind efter i 2de XX, der fra i 3de Mærkesteene, den sidste viiser ind i en Mærkesteen ved Kirsebær Flekket, som er indhegnet med 5 Mærke Steene, den inderste og øverste viiser ud til en Vinkel gloppe, som viiser op efter i 2de Mærkesteene, den øverste ved Veien, viiser ud over Veien i en Mærke Steen, som viiser i en anden ved et Giærde, samme Viiser efter Giærdet til øverste Ildhuus Naaven, der er en Vinkel gloppe, som viiser op til Bue-Naven (Naaven), og er et Ende Bytte; uden og neden for disse Mærker eier Ole, og Jørgen inden for. Hvasen kaldet, ved Søen er hugget X i et Skarv, som Viiser op i 6 andre Mærker; den sidste er en Mærkesteen, i sam/m/e er Hugget en L gloppe, som viiser udefter i 10 Mærker, den sidste er en X, som viiser op efter i en Mærkesteen, som staar i Hougs Ager Reenen, og er Ende Byttet, inden og oven for Eier Amund; uden og neden for eier Jørgen; Ved den yttre Ende af Hougs Ageren er nedsadt en Mærkesteen, som viiser op efter i 2de andre, den sidste viiser lidt ind paa Ageren; i samme er

hugget en L gloppe, som viiser op til Bækken, i en Mærkesteen, samme viiser ind efter i 5 Mærkesteene, den sidste viiser ned efter i 2de andre Mærkesteene, i den sidste er en L gloppe, sam/m/e viiser ind efter i 9 andre Mærker, det sidste er L gloppe, om viiser ned i 5 andre Mærker alt til Søen, det sidste er X hugget i en Steen, og er Ende Mærke; Oven og inden for disse Mærker eier Ole, og uden og neden for eier Amund. Stue-Ageren, Jørgen tilhørende, er indhegnet tilligemed den store Vand-Veyte med 14 Mærker. Oles Eiendom gaaer midt efter den bemeldte Veite, skjønt Mærkesteenene staar paa den øvre Kant; Men Jørgen skal have Frihed at renske sin Veite, om behov gøres. Ved Amunds Æble gierde er nedsadt en Mærkesteen, som viser ned over Veyen til Stue ageren i en Mærkesteen, som viiser indefter i 5 andre Mærker, den sidste i yttre Kant af Lang-Ageren, er indhægnet med 7 Mærker, og er Jørgen tilhørende. Ovenfor Lang Ageren er en Mærkesteen, som viiser op i 4 Mærker, det sidste er en Mærkesteen ved Amunds Kirsebær Gierde, som Viiser ud efter i mellem Jørgens og Amunds Kirsebær Hauge til 2de Mærkesteene, den sidste er nedsadt ved Kanten af Amunds Kirsebær Hauge. Amunds Smidie Huus er indhægnet med 5 Mærker i Oles Eiendom.

Hvor med denne Dag er til ende bragt.

Dagen derefter, den 1ste Octobris 1785, continuerede denne Forretning i vedkommendes overværelse, og blev da efter Parternes Anviisning og Forening nedsadt Mærkeskiæl, som følger.

Nede ved Søen i Kalve Haugen kaldet, blev hugget X i et Skarv, som viiser opefter til 3de andre Mærker, det sidste viiser op efter Bækken til en L gloppe, hvilken viiser udefter i 4 Mærker; den sidste er en L gloppe og viiser ud efter i 9 andre Mærker, den sidste er en Mærkesteen, og viiser op efter Bækken til Ove Haugen. Paa yttre siide af Bækken er nedsast en Mærkesteen, som viiser udefter i 9 andre Mærker, den sidste en Mærkesteen under Bøe Gierdet, som kaldes Hegge-Leed Bækken, og er Ende Mærke; uden og neden for Eier Ole og Jørgen, men Amund inden for. Inden for Melkestøels Bierget neden ved Bækken, blev nedsadt en Mærkesteen som viiser til en X hugget i Bierget, hvilket viiser udefter i en anden X, som viiser op efter i en anden X, hvilket viiser ind og op i 2de Steene, den sidste viiser ind efter i 7 andre Mærker,

1786: 36b

den sidste er en X ved en Bæk, samme viiser ned til et Øpse-Lag, ind efter til en X i indre Kanten paa Opsen, samme viiser op efter i 3de Mærker, den sidste viiser ind i en Mærkesteen under Bøe gierdet; Jørgen eier inden og neden for, Amund uden og oven for. I Uldskiær kaldet, ved Søen, er nedsadt en Mærkesteen, som viiser op efter i 11 andre Mærker, det sidste er en Mærkesteen, og her er Ende Bytte. Knud eier inden for, og Jørgen uden for.

I udmarken, først ved Botne Leed, neden for Veien, Huugget en X i et Skarv, som viiser ind efter i 3de Mærker, det vidste!! (sidste) viiser til og efter Hetleflaad Veyen, i en X, der fra udi en L gloppe i en stor Steen, sam/m/e Vinkel viiser op efter i en X og 2de Mærkesteene, den sidste er en stor Mærkesteen, kaldet Roland, i hvilken er hugget en Vinkel gloppe, som viiser ud efter Veien i en X, samme viiser ud og ned efter Veyen til en Mærkesteen med T gloppe udi, imellem disse Mærker eier Amund Bierke-Skoven og Brake, og Ole eier Eege (Enge?) Skoven. Ved Botne Leed inden for ved en Bæk, er hugget en X som viiser ind og op efter Veien i 4 andre Mærker, det sidste er en Mærkesteen med for om/m/eldte T gloppe udi; den samme Steen viiser op efter i 3de Mærker, den sidste er Mærkesteen med L gloppe udi, som viiser ud efter i en X, denne viiser ud efter i en Steen, samme Steen viiser op efter i 7 andre Mærker, den sidste er en Vinkel, som staaer i Biørne Hougen kaldet, som er Ende-Byte. Amund eier Bierke Skoven uden for disse Mærker, og Ole tilhører Eege (Enge?) Skoven.

Ved Myer-Leed er hugget X, som viiser efter Kiørsel Veyen i 10 andre Mærker, det sidste er en X hugget i en Jordfast Steen under Sleipe-skarv Hamrene, som er Ende Byte for Birke Skoven, Amund eier inden for, og Ole uden for. Indenfor ommeldte Vey og Mærker ere en Bæk, som byter Older Skoven imellem Ole og Amund saaledes: at inden for bemelte Bæk eier Ole Olderen, og Amund uden for. Neden for inderste Asel Kleiven nedsadt Mærkesteen, som viiser i 7 andre Mærker, den sidste er X hugget i en Jordfast Steen ovenfor Biørne Hougen, og viiser saa langt som Older Skoven rækker, uden for disse Mærker eier Ole Olderen, og inden for eier Amund Older Skoven. Ved Haave Houg Veyen staar en Mærkesteen med tidt bemelte T gloppe udi, som viiser op efter i Hougen, uden for Kiøle-Hougen i en Mærkesteen, samme viiser lige op efter i 4 andre Mærkesteene, den sidste og øverste staaer under Udgiersle Løen, og er et Byte for Amunds og Oles Older skov; uden for disse Mærker eier Amund Olderen, og Ole inden for, baade Older og Eege (Enge?) Skov. Paa Udgiersle Slaatten uden for Wilure Byte, er nedsadt en Mærkesteen, som viiser udefter i 4 andre Mærker, det sidste er en Mærkesteen, samme viiser op efter i 6 andre Mærker, det sidste er en X, og der er Ende-Mærke; inden disse Mærker eier Amund Bøen og Skov, og under Bierget, og Ole neden og uden for baade Bøen og Skoven. Nederste Omfarstykket, Amund tilhørende, er indhægnat med 6 Mærker, det øverste Omfarstykke eier Amund Skoven paa. I Udgiersle-Bierget er hugget en X som viiser udi X ved gierdet. Neden for disse Mærker eier Amund Skoven, og Ole ovenfor. Ved gierdet paa Udgiersle-leed er nedsadt en Mærkesteen, som viiser ind og op i 3de Mærkesteene, den sidste er Ende Byte; oven for disse mærker eier Ole og Lars Bøen, med Olderskoven; og med det foranførte er saaledes denne Dag til ende bragt.

Anno 1785, den 2den October, vedvarede Forretningen paa Aastædet Gaarden Jaastad, i overværelse af de foranførte,

1786: 37

og passerede som følger.

Paa Aschildstveten blev hugget en X som viiser i 4 Mærker, det sidste er en X, som viiser udefter Bierget til en X, denne viiser i 3 andre Mærker, den sidste er en L gloppe, som viiser op efter i en X Hugget i et Skarv under Bøe giærdet; I yderste Kant af forbemeldte Bierg er Hugget en L gloppe, samme viiser op efter i 3de Mærkesteene, den sidste ind i en Steen, og efter Opse laget i en steen; i samme er hugget en L, som viiser op i den Steen ved Bøe Gierdet; uden for disse Mærker eier Ole og Lars. Amund eier inden for. I først bemeldte X paa Asciltvedten viiser op efter i 3 Mærker, det sidste er en Vinkel, samme viiser ud efter i 3de Mærker, det sidste er en Steen, samme viiser op efter i 2de Mærker, det sidste er en X under Bøe-Gierdet; uden for disse Mærker eier Amund. Imellem yttre og indre Jaastad, oven for SponsTeigen, blev nedsadt en Steen, oven for Bøe-giærdet, som viiser i 3 Mærker, det sidste er X hugget i en Jordfast Steen i Aldalen kaldet, hvilke viiser op efter i forrige Steenings Forretning af 1725, d: 2de October. Oven for Melke Hulen er hugget X i et Skarv, som viiser lige op efter i 6 Mærker, det sidste er en Mærkesteen, som staaer under Glægne Braadet, sidste benævnte Steen viiser udefter i en L gloppe, hvilken Viiser ind og op i 8 efter hinanden nedsatte Mærker, den sidste er en X hugget i en stor Steen, som viiser lige til Fieldet; uden for eier Ole, og inden tilhører Amund. Ved Træstæden er nedsadt en stoer Mærkesteen, som viiser op efter i 5 andre, den sidste er en Mærkesteen sat paa Bueføre skaal, som viiser udi en Mærkesteen, deri er hugget en Vinkel, hvilken viiser op i 2de X, den sidste er hugget i Glæholder, som viser udefter i en Mærkesteen; Amund eier uden og neden for disse Mærker. Sidst benevnte Mærkesteen, viiser ind og op efter i 6 andre Mærker, den sidste er X hugget i et Skarv i øverste Stor Ospe Hugen!! (Haugen?), og er Ende Byte; uden

og oven for eier Amund. Ved Løbeskiær Bierget er hugget en X som viiser ned i 2de Mærker, det sidste er L gloppe, som viiser ind efter i 2de andre Mærker, den sidste er L, som viiser ned i 5 andre Mærker, den sidste er en X, som viiser ned efter i Bækken, ned paa Bierget; inden for eier Amund Slaatte og Older Skov. I Vasse fossen er hugget en X, som viiser ned efter i 4 andre Mærker, den sidste er en L gloppe, som viiser ud efter i en Steen, denne viiser ned til Bøe-giærdet i 2de Mærker; inden og neden for Eier Amund Olderen, og uden for Braken. Ved Kleve Leed er en Mærkesteen, som viiser op efter i 4 andre Mærker, det sidste er en steen sat under Vasse Hamrene, og er Ende Mærke; Uden for Eier Amund Olderen, Ole og Lars eier Older og Birke Skoven inden for. Paa Vassen inden for ved Bækken er en X i et Skarv, som viiser op efter Bækken i en X, hugget i en Steen ved Bue føre Veyen, samme viiser op i 4 andre Mærker, det sidste er en X hugget inderst i Løbeskær-Bierget, som viiser lige til Fieldet; uden for disse Mærker eier Amund Slaatte, Older og Birk, inden for eier Ole og Lars til Elven. Paa Qvige-Skaaren blev hugget X, som viiser i 4 Mærker, det sidste er en X, i øverste Molte Houg Bierget, og der er Ende Byte, inden for disse Mærker eier Amund og Ole. Under nederste Molte Houg er en X i en Steen, som Viser ud til yttre Elven i en L, som viiser lige op efter

1786: 37b

Elven; oven for eier Amund, og neden for Ole og Lars. I Bierget ovenfor nederste Fossen er hugget en X som viiser ned i 2de Mærker, den sidste er en Steen inden for Mons-Helderen, i hvilken er hugget en T; Amund eier Bierker uden for til Elven. Sidst bemeldte T viiser ind i en X ved Qvige-Skarene, oven for disse Mærker eier Ole og Lars Slaatten. Inden for Bækken ved Myre-Leed er hugget X, som viiser op efter i 4re/ Mærkesteene, den sidste staaer ved Seljen under Sleipeskarv Ham/m/eren, som viiser lige op til Fieldet; inden for disse Mærker eier Amund Olderen, og Ole eier Brake-Skoven, uden for Elven. Ved Opkommen under Sleipeskarv er nedsadt en Mærkesteen som Viiser op i 3de andre, den sidste er en X, som viiser lige op i Fiældet; inden for eier Amund Bierke Skoven. Uden for sidst bemelte Opkomme er nedsadt en Mærkesteen med T udi, som viiser op i 3de andre Mærker, den sidste viiser og!! (op?) i Fieldet; uden for disse Mærker eier Amund Espe-Skoven, og Ole inden for. Neden for Asbjørns Skarvet er hugget T, som viiser op i 3de andre Mærker, den sidste er X, som viiser op i Fieldet, Ole og Lars Eier Espe Skoven uden for, og inden for disse Mærker eier Amund Espe Skoven, samt Birke Skoven uden for; Ole og Lars eier Bierke Skoven inden for. Udi Børne-Hougen er hugget en X i en stor Steen, som viiser op i 4 andre Mærker, den sidste er X hugget i et Bierg; uden for disse Mærker eier Amund Espe Skoven. Oven for den store Steen ved Elven er hugget X, som viiser ind efter i 3de andre Mærker, den sidste staaer ved tidt bemeldte Opkomme; neden for disse Mærker eier Ole og Lars Birke Skoven.

Hvor med denne Dag var til ende bragt.

Den 3de Octobr: 1785 blev forrettet som følger.

Paa Salbue-Hougen ved giærdet, er nedsadt en Mærkesteen, som viiser udi 2de Mærker, det sidste er X hugget i et Bierg, som viiser i 4 andre Mærker, det sidste er en Mærkesteen, som viiser efter Veien til L gloppe, hvilken viiser ned i 3 Mærker, den sidste er X hugget i en Bierg-Nov, uden i Brate Skarv; Amunds Hatle Skov er saaleedes indhegnet med disse Mærker. Ved inderste gars eller giærdes Ende ved Glæskiær er en X, og viiser i en Sirkel udi 8 Mærker, det sidste er hugget i en Steen ved Søen; Olderen er saaleedes indhægnet med disse Mærker, og tilhører Amund; paa den Søndre Side eier Ole Older-Skoven. I yttre Ulvers Braatet er L gloppe Hugget i en Bierg-Nolte, som viiser i T gloppe, og i 3de Mærkesteene, den sidste viiser op til Udgiærsel-garen; Espe Skoven og Eng tilhører Amund inden for; Lars og Ole uden for. Ved Kroglie Røyse er sat en Mærkesteen som viiser i 5

andre Mærker, det sidste er L gløppe i en stor Steen ved Hetleflaad Veyen; Bierken tilhører Ole og Lars uden for. Uden for Opkommen er Hugget en L, som viiser op i 3de Mærker, det sidste er en stor Steen kaldet Roland, der udi hugget L, som viiser til en liden Bæk, og lige op efter Bækken i en Mærkesteen neden i Udgjærslø Veyen, og er Ende Bye; Ole og Lars eier Hatle Skoven indenfor. Ved Hetle Flaaden nedsadt en Mærkesteen med L udi, som viiser ned i 5 andre Mærker, det sidste er en X; Lars og Ole eier Olderen indenfor. Ved Søen og Kobbeskiær Æble-Træet er nedsadt en Mærkesteen, som viiser til 4 andre Mærker, det sidste er en Mærkesteen med en L udi; hvilken viiser ind i 2de andre Mærker, det sidste er L som staaer ved Opkommen; inden og uden for eier Ole, og Lars Hatle og

1786: 38

Ege Skov. oven for Haug Apelen, eller Æble Træet, i et Skarv er hugget en X, som viiser op efter i en Mærkesteen, samme viiser op efter i et Bække Sikle til en X ved Opkommen, denne viiser op efter i 4 andre Mærker, det sidste er en Mærkesteen, som viiser ind i 2de XX til Mærke Giærdet, som afdeler Espe Skoven; oven for Eier Amund, som og nedenfor Older og Hattel og 4 Æble Træer med Hauge Apelen; indenfor samme Mærker i Ulve-Braat eier Ole, Lars og Amund Linde Skoven, og uden for eier Ole og Lars Older og Hatle Skoven. Ved Veyen under Katugle Bierget er nedsadt en Mærkesteen, som viiser i 3de Mærker, det sidste er en X, som viiser ind og op i 2de Korser; inden for eier Amund, og uden for eier Knud og Jørgen. Den benævnte Mærkesteen ved Veyen viiser ind efter Veyen i en X, og denne viiser op i en anden X, hugget i Opsen; oven for disse Mærker tilhører Amund, og nedenfor eier Knud og Jørgen. Ved Søen i Grønsnæs er hugget en X i en stor Steen, som viiser op i 3de andre Mærker, det sidste er X i et Skarv; Ole og Lars eier inden for, og uden for eier Knud og Jørgen. Under Udgjærslø gahren er nedsadt en Mærkesteen, som viiser ned efter Bækken i 2de Mærker, den sidste er en Mærkesteen ved indre Side af Bækken, og viiser lige ned efter i 3 Mærkesteene, den sidste ved Udgjærslø Veyen, og viiser lige efter Veyen indtil Udgjærslø Løen; inden og oven for eier Jørgen Birke Skoven, og Knud eier uden og neden for.

Og saaledes er denne Dag til ende bragt.

Anno 1785, den 4de Octobris, bleve Parterne Knud og Jørgen forenede om den nyere Tvistighed, og fik Laugrettet overtalet at behjælpe sig, efter deres anviisning, at nedsætte Mærker, hvilket blev bevilget og forrettet som følger:

Inden for Roland ved Veyen er nedsadt en Mærkesteen, som viiser op i lige Linie i 4 andre Mærker, den sidste er en Mærkesteen under gahren ved Udgjærslø Løen, og er Ende Mærke; Knud eier uden for disse Mærker og op til Udgjærslø Veyen, og Jørgen inden for Bierke Skoven. Paa den indre Side, ved Oles Udgjærslø Løe, er nedsadt en Mærkesteen, som viiser ind i 2de andre Mærker, den sidste er en Mærkesteen; op paa Udgjærslø Bierget er Hugget en X i en stor Steen, som Viiser op i 4 andre Mærker, det sidste er X hugget i Bierget øverst i Furekamben; paa indre Side af disse Mærker eier Jørgen, og Knud Espe Skoven uden for. Ved Mærkes-giærde er nedsadt en Mærkesteen i Ulves Braatet, som viiser ud efter i 5 Mærker, den sidste er en Mærkesteen, som viiser i forbemeldte Steen ved Veyen, inden for Roland; oven for disse Mærker eier Jørgen Bierke Skoven, og Knud neden for. Ved Kutle Houg i Veyen er hugget en X, som viiser ud efter Veyen til en X, uden for Brate Skarv, samme viiser op i 8 andre Mærker, det sidste er en Mærkesteen ved Veyen, oven for Haave-Houg, samme viiser ud og ned efter Veyen, lige til Botne Leedet; inden for disse Mærker eier Jørgen Older og Hasle Skoven, og Knud uden og nedenfor samme slags Skov. Paa Hetle flaade er sat en Mærkesteen med X udj, og viiser ind efter i 3de Korser, den sidste ved Mærkes-giærdet i et Skarv; Neden for disse Mærker eier Jørgen Bierke Skoven; og Knud oven for. Ved øverste Vey, som gaaer ud fra Melkestøelen, er hugget en T, som viiser op

efter i 5 andre Mærker, det sidste er X hugget i en stor Steen, kaldet Baar Steen, samme viiser op efter i 2de andre Mærker, det sidste er X, hugget i Vasse-Hamre Bierget ved en Heller, samme X viiser ind efter Vasse

1786: 38b

Hamre Bierget, i en T gloppe, som viiser op efter i Bækken lige til Fieldet; inden for disse Mærker eier Knud Older-Skoven, og Jørgen uden for, dog skal giærdes-Fang tages af Jørgens Teig for det Træde, som derved ligger; samme Træde er afdeelt med 7 Mærkesteene, ovenfor eier Knud, og nedenfor eier Jørgen. Uden for Lamme Haugen er nedsadt en Mærkesteen, som viiser op i 10 andre Mærker, den øverste er X hugget i en stor Steen uden for stor Espe Hougen, og viiser til Amunds Slaatte Byte; uden for eier Knud, og inden for tilhører Jørgen. Ved Bækken paa den yttre Side af Vasse-Hamrene, er nedsadt en Mærkesteen, som viiser i 4 andre, den sidste er X ved Bueføre Veyen, og viiser ind i Bækken, siden op efter Bækken til en Vinkel i et Skarv, samme L viiser ind og op i 2de Mærker, det sidste er en X, og viiser ind til Amunds Slaatte-Byte, uden for disse Mærker eier Jørgen, og inden for eier Knud Slaatten. Inden for Tidsled (Tiæsled?) ved giærdet er nedsadt en Mærkesteen, som viiser i 3de Mærker efter Bækken; den sidste er en X, og viiser i 2de Mærkesteene, den sidste staaer ved Brænde Braken, og viiser efter Veyen i 4 andre Mærker, det sidste er X hugget i et Bierg uden for Slæbe Skarv, og viiser op til Fieldet; uden for disse Mærker eier Knud Olderen, og inden for eier Jørgen Older Skoven. Aschildstveit tilliigemed et Stykke i Grønsnæs oven for Veyen, er indhægnat med 4 Mærker, og tilhører Jørgen baade Aschildstveit og det om/m/eldte Stykke i Grønsnæs; Knud eier Udgiærsele Slaatten alleene; Fra Udgiærsele til Udgiærsele Veyen eier Jørgen Brake Skoven i Lars og Amunds Older Skov. Et lidet Stykke oven for Udgiærsele Veyen eier Amund Braken, ud til Amunds Birke-Byte; Amund eier ogsaa Braken i Vasse teigen, fra sit eget Older-Bytte, ud til Tvæte Teigen. Under Braate Leed Veyen eier Knud Skov-Æble Træerne indtil Ole sine Æble Trær; oven for samme Vey eier Jørgen Skov-Æble Træerne. Braate Leed Aplene, begge, eier Amund. Ved Kroglie Røss er nedsadt en Mærkesteen, som viiser op i Grønsnæss-Skarv Houg, derfra ind og op til en stor Eeg, som staaer i giærdet i Ulves-Braatet; inden for dette Bytte eier Jørgen og Knud Ege Skoven, og Ole uden for til Bøe giærdet, Eege Skoven; enhver af Naboerne eier Rogn, Asald og Selje Skov i hver sin Older-Skov. Jørgen[s] Smidie Huus, staaende i Amunds Kirsebær Hauge, er indhægnat med 4 Mærkesteene; dens Høyde er 4 ½ Alen. Gaardens Huuser ere deelte imellem Jørgen og Knud saaledes: Jørgen eier Nøstet, halvedeelen i store Løen, den nederste Part med Laaven, halveparten i Lofts Skuten, som er inderste Part; Knud tilhører den halvedeel i store Stuen, og halvedeel i store Løen, den øverste Deel, og Hæste Stalden, samt den yttre Part i Lofts Skuten. Knud eier under Smale-Veyen, som gaar fra Mælke Støelen, Birken alleene; samtlige Indre Jaastads Opsiddere skal have frit Beite for sine Creature, nu som før. Og yttre Jaastads Opsiddere skal have Frihed at køre sine Smaler op og ned den gamle Vey, engang om Som/m/eren

Lænsmanden og Laugrettes Mændene ere betalte saaledes:

Jørgen har udlagt	6 rd: 0 mrk: 0 s:
Lars har udlagt 4 rd:, og Amund 1 rd: 1 mrk: 8 s:	5 1 8
Tilsammen	11 rd: 1 mrk: 8 s:

Anno 1786, den 15de Junii, da Almindelig Som/m/erting

1786: 39

Holdtes med Kintzervigs Skibredes Almue paa Tingstædet Utne, begiærede Parterne Jørgen Pedersen og Knud Hansen Jaastad, at følgende som af dem var forglemt, maatte nu tilføres Protocollen, hvilket blev foretaget i overværelse af de Laugrettes Mænd, som forhen havde bieværet Steenings Forretningen, navnlig: Ole Haldorsen Helleland, Niels Torbiørnsen Hougse og Jon Larsen øvre Qvale; og er efter deres Begiæring:

I U(l?)schjær paa Jørgens Bøe og Eiendom, er Knud Hansen eiende 14 Aske Træer, som der er staaende; ligesaa er der nogen Birke Skov paa Udgjærslø Slaatten, som Jørgen og Knud skal have og bruge efter sit gamle Bytte. ligesaa ere de samtligen foreenede, at alle Byter, saavel paa Ager, som paa Bøe, skal gaae Snor beent, fra en Mærkesteen til den anden; enten det er Muur eller Bierg. Ligesaa skal efter deres nu gjorde Byte i Grønsnæs, være fastsadt, i Hougens inden for Leedet, og oven for Veyen; Fra Jørgens Byte indtil Amunds Byte, oven for Hougens eier Knud, og Jørgen neden for; og ligesaa skal Knud have det Stykke Bøe, som er inden for Amunds Bøe paa samme Stæd.

Saaledes efter Begiæring at være passeret, Vedgaaer vi undertegnede. Ole Haldorsen Helleland, Niels Torbiørnsen Hougse, Jon Larsen øvre Qvale.

Anno 1786, den 27de Junii, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Spaanheim i Uldvigs Sogn og Gravens Skibrede, for at behandle følgende Sag, og Retten beklædt med efterskrevne Laugrettes- og Meddoms-Mænd, som af herra Foged Koren var opnævnte den 10de Junii 1786: 1: {Lænsmand Ander Josephsen Lille Graven}, \Gudmund Rønnestrand/, 2: Lars Larsen Ose, 3: Anfind Anfindsen Wichnæs, 4: Iver Johansen ibid., 5: Amund Larsen Ose, 6: Torkild Poulsen Lindebrekke, 7: Niels Poulsen Haldanger, og 8de; Wiglich Larsen Wangen; saa var og ved Aastæds Retten nærværende Lænsmanden Anders Lille Graven.

Hvorda! Halsteen Davidsen Spaanheim fremlagde Tægte dag til denne Sags Foretagelse af 24de Jan: d: A:, som er saa lydende: Dernæst i Rette lagde skriftlig Stævning af 26de Maji 1786, der lyder saaledes:

Alle de indstævnte Parter mødte og vedtog lovlig Varsel, og Ole Siursen for Faderen Siur Olsen Spaanheim, ligesaa mødte Lars Wambem for Ole Hielmevold. Vidnerne infandt sig ligeledes, undtagen Elsebet Kiølsdatter. Hendes Mand Peder \Olsen/ belovede, at hun i Eftermiddag skal indfinde sig.

Citanten anmeldte dernæst at have med mundtlig Varsel til denne Tid og Stæd indkaldet Wiglich og Aschild Unneland, som Angrændsende.

Wiglich Undeland mødte for sig selv og Naboe Aschild Giermundsen.

Halsteen Davidsen derefter i Rette lagde den af Sviger-Faderen udstædt Disposition af 23de Octbr: 1779, og Skiøde til Citanten, af samme Dato, et efter andet saa lydende:

Halsteen Davidsen og Ole Siursen paa egne og sin Faders Vegne begiærede Tid til at tale sammen og ingaae Forening om Gaardens Deeling, saaledes, som lovlig og taaleligt paa begge Sider kunde andsees; saa meget meere syntes dette billigt, som Parterne aller beest kiende Gaardens

1786: 39b

rette og sande Beskaffenhed. Den forlangte Tid blev dem accorderet; men mange forgiæves Forsøg og Tilbud, medtog næsten den gandske Dag, som Parterne med Laugrettet henbragte med at oversee de omtvistede Strækninger, for[e?]slaar og igien forkaster de proponerede Deelings Poster, indtil Ole Siursen med Halsteen Davidsen endelig for Retten fremstode og declarerede, at de nu vare foreenede om Hiemme Bøen, hvorledes den i henseende Ager og Eng skulle deeles, og begiærede, at Retten vilde efter deres Anviisning nedsætte Mærkeskiøls

Steene, for derved at udmærke den tredie Part af Gaarden, som tilkommer Halsten Davidsen, og efter deres Foreening saaledes beskrives:

Paa Nordre Side af Wambems Elven, i en Bæk udi et Skarv hugget en X, som viiser op efter Bækken udi 8 hugne X i sam/m/e Bæk, den sidste viiser efter samme Bæk, og byter imellen Poul Siursen og Halsteen Davidsen, hvilken eyer paa den Søndre eller Vestre Side, og Ole med Poul ejer paa den Østre Side. Oven for Løe Flekket kaldet, ved Giærdet er hugget en X, som viiser i en anden X i Nord, og viiser atter i samme Linie i en nedsat Mærkesteen, denne viiser atter i en X, som viiser i 2de andre nedsatte Mærkesteene, den sidste staaer ved Børsems Byte. Halsteen Davidsen eyer paa den Østre, og Ole Siursen paa den vestre Side. Ved Børses Vey er hugget en Gloppe, som viiser i Nordost til en nedsatte Mærkesteen, derfra til en Gloppe hugget i en jordfast Steen, videre i lige Linie til en nedsat Mærkesteen, hvilken viiser i en X, huggen i en Bierg-Nult, der fra i samme Linie i 3de andre nedsatte Mærkesteene, den sidste er Ende Mærke. Halsteen Davidsen eyer paa den Søndre, og Ole Siursen Spaaneim med Iver Olsen Børsem eyer paa den Nordre Side af de bemeldte Mærker, og saaledes, at Halsteen eyer Skoven ogsaa paa den Nordre Side, og Ole eyer Græset paa den bemeldte Side af de beskrevne Mærker. En Ager, Qværne huus Ageren, Ole Siursen tilhørende, er indhegnet med 38 Mærkesteene, 9 Korser og 4 Glopper, hvilken Ager er beliggende i Halsteens Bøe. Alde Gar Ageren kaldet, er Ole tilhørende, og ligger i Halsteens Bøe, blev inhegnet med 9 Mærkesteene. En Ager, inderste Førskaaete kaldet, er Ole tilhørende, og ligger i Halsteens Bøe, er indhægnet med 21 Mærkesteene, saa vidt han ligger i Halsteens Bøe. Ageren Midt Førskaaete kaldet, er Halsten Davidsen tilhørende, blev indhægnet fra Ole Siursens Bøe med 8 Mærkesteene. E(..?)eleb(ok?) Ageren kaldet, er Halsteen Davidsen tilhørende, og er inhægnet fra Ole Siursens Bøe med 8 Mærkesteene og en X. En liden Ager, Løe Flekket kaldet, er Ole Siursen tilhørende, inhegnet, saa vidt den ligger i Halsteens Bøe, med 5 Mærke-

1786: 40

steene og een X.

Med det foran beskrevne er denne Dag forløben.

Anno 1786, den 28de Junii, continuerede Mærkeskiæls og Steenings Forretningen paa Gaarden Spaanheim i Overværelse af de benævnte forhen og Laugrettesmænd.

Hvorda! blev forrettet, som følger:

Under Løe-Flekket kaldet, i en for bemeldt, men gam/m/el L Gloppe gaaer Mærket i Nord i en formeldt nedsatt Mærkesteen i Ager-Reenen, som viiser op i den før beskrevne Linie; Halsteen eyer paa den østre, og Ole Siursen paa den vestre Side. Videre paa Bøen i Svart hammer kaldet, ved Lindebrekke Giærdet udi et Skarv er huggen en X, som viiser i øst i 2de X hugne i Bierg, den sidste staaer oven paa Svart hammeren, og viiser lige i Øst efter Bierget. Halsteen eyer paa den Søndre, og Peder Halvorsn Børsem eyer paa den Nordre Side. Oven paa Kleiven ved Almands Veyen, udi et Skarv er hugget en X, som viiser i Vest udi en nedsat Mærkesteen, denne viiser til 2de efter hinanden nedsatte Mærkesteene, den sidste er Endemærke. Ole eyer paa den Nordre, og Halsteen paa den Søndre Side af de bemeldte Mærker. Atter oven paa Kleiven ved Eege braatet, udi et Skarv er hugget en X, som viiser i Vest, udi 6 andre hugne X i samme Linie; den sidste, som staaer ved Nordre Side af Elven, er Ende Mærke. Halsteen eyer paa den Nordre, og Ole Siursen paa den Søndre Side af de beskrevne Mærker.

I Udmarken, i Hagen paa vestre Side af Elven, som byter imellem Lindebrekke og Spaanheim, er nedsat en Mærkesteen, som viiser i Vest udi en huggen X i en jordfast Steen, der viiser i samme Linie til en nedsat Mærkesteen, der atter viiser til en huggen X i en jordfast

Steen, denne viiser igien til en nedsat Mærkesteen i samme Linie udi 5 hugne X i jordfaste Steene; den sidste X viiser i 2de nedsatte Mærkesteene. Den sidste Mærkesteen viiser i Øst Nord ost efter Giærdet til Lindebrekke Mærket. Halsteen eyer paa den Nordre, og Ole paa den Søndre Side af disse Mærker.

Angaaende de øvrige Mærker i Udmarken vare Parterne ikke eenige, og da man havde giort adskillige Forsøg paa Forening, var ogsaa denne Dag der med forløben uden videre Fremgang end det oven anførte. Halsteen Davidsen og Ole Siursen begiærede derfor, at dem maatte forundes nogen længere Tid til {at} imellem sig selv at bestemme Mærkerne for deres Brug; men skulle dette ikke kunde treffes, begiærede de, at Laugrettet, som kyndige Mænd maatte efter beste Skøn uddeele den Tredie Deel af Gaarden, Halsteen Davidsen tilhørende, og, at samme med Sorenskriverens Samtykke og

1786: 40b

Skøn maatte tiltages Protocollen paa en anden af Parterne forlangte Tid.

Eragtet:

Efterdi den forlangte og bestemte Tid med det passerede er forløben, og i Morgen forestaaer en anden Aastæds Sag; saa kunde Retten ikke denne Sinde længere opholde sig paa Aastædet, saa meget meere, som Forretningen nu kunde været fuldført, hvis ikke Parterne med unødigt Dispute havde selv udhalet Tiden. Imidlertid accorderede deres Forlangende, med at lade deres Forretning tilføre Protocollen i de rette vedkom/m/endes Overværelse til anden beleylig Tid, og for at spare Omkostninger, uden igien at comparere paa Aastædet; men skulle ingen mindelig Forening kunde treffes, at lade tilføre; saa skal en anden Tids berammelse blive meddeelt, da Sorenskriveren med det lovlig opnævnte Laugrette infinde sig for at fuldføre og beslutte denne anlagde Sag.

Denne Forretnings Bekostning beregnes saaledes: 2 Dages Forretning 3 rdr.; Diet i 2de Dage 1 rdr: 2 mrk.; Skydsen eftergives, Laugrettet á 1 mrk: 8 s: dagl.; [er] 4 rdr.; Lænsmanden 1 rdr.; og for 13 Personer at stævne, 1 dr: 3 mrk.; i alt 10 rdr: 5 mrk.; som Halsteen Davidsen betalte.

Anno 1786, den 29de Junii, blev følgende Aastæds Sag behandlet paa Gaarden Scheje i Uldvigs Kirke-Sogn, og Retten betient med de efterskrevne eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Siur Poulsen Spaanheim, 2: Wiglich Larsen Wangen, 3: Niels Poulsen Haldanger, 4: Anfind Anfindsen Wichnæs, 5: Lars Larsen Ose, 6: Amund Larsen ibid.; 7: Gudmund Larsen Rønnestrand, og \8de:/ Lars Larsen Wambem. saa var og tilstæde Lænsmanden Anders Lille Graven.

Hvorda! Aslach Endresen Scheje for Retten comparerede og gav tilkiende, at han til denne Tid og Stæd med mundtlig Varsel havde seet sig beføyet at inkalde, formedelst Misbrug ved at slaae Høe paa Citantens Eyendoms Mark, samt at modtage Syn og Grandskning og oprette lovlig Mærkeskiæl, de Dannemænd og Angrændsende Naboer, nemlig: Ole Olsen Hielmevold, som Hoved Contra part, Ole Poulsen Hielmevold, med Beneficiarius her: Provsten Schnabel; Peder Halvorsen Børsem, Gunder Poulsen Store Berge, Poul Siursen Spaanheim, og Siur Bertelsen Scheje, alle at anhøre under Faldsmaal stævnte og godvillig mødende Vidner, og at modtage Dom, saa vidt enhver kan angaae, for Misbrug,

1786: 41

Mærkers Rettelse og Nedsættelse, samt Processens Omkostning at svare, enhver efter Andeel, alt efter nærmere Paastand. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere: Michel Davidsen

Hylle, Tosten Siursen ibid.; Lars Andersen ibid: er fraværende, derfor frafaldes; samt andre godvillig mødende Vidner: Dorthe Olsd: Wambem, Hellegunde Aslachsd: Westrem. Ville dernæst fornemme, om de vedkom/m/ende møder.

Alle de benævnte vare ved Retten tilstæde, undtagen herr: Provsten Schnabel.

Aslach \Scheje/ vidste ikke nogen Tvist imellem ham og Ole Poulsen, som Opsidder paa det beneficerede Gods.

Ole Olsen Hielmevold sagde, at han til denne Tid og Stæd havde Contra stævnet Aslach Endresen Scheje at høre Vidner om hans og Forfædres Brug i den omtvistede Mark, hvilke ere under Faldsmaal stævnte, nemlig Iver Larsen Schiellevig, og Elie Torbiørnsdatter ibid.; og derefter Aslach Scheje at modtage Dom, hvorved Contra Citanten Ole Olsen Hielmevold paastaaer at blive bekræftet i sit gamle Brug og Eyendom, og, at Processens Omkostning bliver ham erstattet.

Aslach Scheje vedtog lovlig at være stevnet i denne Sag; og begiærede sine Vidner fremkaldede;

Michel Davidsen Hylle, 38 Aar gl:, er ikke beslægtet med Parterne Aslach Scheje og Ole Olsen Hielmevold, boer paa nærmeste Naboe Gaard, Aslach begiærede Vidnet tilspurgt, om han veed, og kan gjøre Anviisning paa det gamle Bytte eller Mærke imellem Scheje og Hielmevold i Hagen, som nu er Bøe, og er just der hvor disse 2de Gaarder kommer sam/m/en i Mærke? Hvortil han svarede: Han har hørt af en gammel Mand paa Hylle, ved Navn: Ole Andersen, som for længe siden er død, at Mærkerne imellem disse Gaarder paa det omtvistede Stæd, var en stor Steen i Løpet, Stettere Løbet kaldet, derfra i en anden stor Steen oven paa Løpet videre i Bierget, hvor der staaer en Brake, eller Eener Buske, som er Mærke paa den Kant. Hielmevold, og Ole Olsens Part eyer paa den vestre, og Aslach Scheje paa den østre Kant. Vidnet kan anviise de bemeldte Steene og Mærker. Paa Ole Hielmevolds Spørgsmaal svarede Vidnet, at den benævnte Ole Andersen Hylle sagde, at den omvidnede Linie var Mærke imellem Hylle og Hielmevold; paa den Tid. Vidnet veed, at Hylle nu er udsteenet fra Gaarden Scheje; men veed ikke andre Mærker end de benævnte imellem Scheje og Hielmevold. Indtil videre er Vidnet demitteret.

2det Vidne, Tosten Siursen Hylle, 67 Aar gl:, er ikke beslægtet med Parterne, men boer paa Naboe-Gaarden. Vidnet forklarede

1786: 41b

gandske eenstemmig i alt med det forrige Vidne, med den Forandring, at det omtvistede Stykke var paa den Tid til fælles for Hylle og Scheje, men at disses Eyendom siden er separeret. Det forrige Vidne Michel Hylle sagde nu, at dette var ogsaa hans rette Meening, som han ikke nøyagtig har forstaaet at udføre.

Derefter fremstod godvillig mødende Dorthe Olsd: Wambem, 59 Aar gl:, er ubeslægtet med Parterne, har tient paa Gaardens Grund for meere end 20 Aar siden, og været Huus Kone her paa Gaarden, iberegnet hendes Tieneste Tid, meere end 18 Aar. Eedens Forklaring blev forelæst. Vidnet angav Mærkerne i det omtvistede Stykke Mark aldeles ligesom de forrige Vidner, og sagde, at hun for meere end 20 Aar siden og i mange Aar har raget Høe for sin Hosbond paa den østre Side af de bemeldte Mærker. Vidnet kan gjøre Anviisning paa Mærkerne og paa Stædet hvor hun har for sin Hosbond sammen raget Høe. Paa Ole Hielmevolds Spørgsmaal svarede Vidnet, at paa den Tid boede Oles Formand ved Navn Peder Jonsen paa Gaarden Hielmevold; samt, at Vidnet ikke da hørte nogen Anke eller Paatale af Hielmevold i den Anledning.

4de Vidne, Hellegunde Aslachsd: Westrem, 32 Aar gl:, ubeslægtet, har tient 4 Aar for 9 Aar siden paa denne Gaards Grund, svarede ang: Mærkerne eenstemmig med forrige Vidner, og i den Tid hun tiente her har raget Høe i det bemeldte Stykke, og efter Mærkerne neden \for/;

men oven paa havde Hielmevold allerede da de kom, slaget høe noget længer ind over Mærkerne paa Schejes forrige Brug. Kan gjøre Anviisning saavel paa Mærkerne, som hvor hun sam/m/en ragede Høet, og hvor der var slaaet Høe af Hielmevold. Videre sagde Vidnet, at Ole Olsen var kommen til Hielmevold i den Tid hun ragde Høe i det omspurgte Stykke.

Ole Olsen anviiste sit Skiøde, som viiser, at han \har/ været Eyer af Gaarde parten Hielmevold i 11 Aar.

Contra Citanten begiærede fremkaldet Vidnet Iver Larsen Schielllevigen under Gaarden Hieltnæs, 55 Aar gl., er noget lidet beslægtet med Contra Citanten, har været Huusmand hos ham 4 Aar, for 3 Aar siden, og forhen nogen Tid førend, \og/ i det samme Aar Ole Olsen kom til Hielmevold. svarede paa Contra Citantens Spørgsmaal: at da han første Gang, saavelsom siden var huusmand hos Peder og Ole Hielmevold, slog han Høe og huggede Staver fra Almands Veyen under det bemeldte Løpe, og midt efter Løpet indtil en Bierk, som kaldtes Staf Stangen, og videre op under Bierget. Vidnet kan gjøre Anviisning. Dog sagde

1786: 42

han, at Aslach Scheje ankede paa og beklagede at han ikke formaaede at paatale Fornærmelsen, og formeente, at Stykket, som nu omtvistet, tilhørte ham; sagde end videre paa Ole Olsens Spørgsmaal, at han ikke har begiært af Vidnet at slaae anderledes end forhen haver været brugt.

Dernæst fremstod 2det Contra Vidne Eli Torbiørnsdatter, forrige Vidnes Hustrue, 51 Aar gl., vidnede eenstemmig med samme Vidne, med hvilket dette paa een Tiid slog Høe i det nu omtvistede.

Disse Vidner sagde derhos, at paa sam/m/e Plads, men noget uden for hvor de slog høe, havde de et lidet Stykke Plads hvor de saaede Potater, og havde dertil Forlov af Ole Olsen.

Parterne begiærede, at Retten vilde modtage Vidnernes Anvisning paa Aastædet; og samme derefter eedfæste.

Efterat Vidnerne havde anviist de omvidnede Mærker i Parternes Overværelse, imellem Hoved og Contra Citanten, og samme rigtig vare befundne, bleve de, neml: Aslach Scheje og Ole Hielmevold venlig forenede, og declarerede nu for Retten, at all Tvist desangaaende imellem dem var nu aldeles ophævet og forliigt, og begiærede de i saadan Anledning ingen videre Tilførsel i Protocolen.

I Hagen udi Bierget, som er Ende mærket, er hugget en X, som viiser ned i 2de Mærkesteene efter hinanden, den sidste viiser i en X i en stor Steen, hvilken atter viiser i 2de efter hinanden nedsatte Mærkesteene, den sidste er nedsatt paa Stettere Løbet, denne viiser ned efter Løpet, udi et Skarv Nolte midt i Løpet, samme viiser ned under Veyen i en stor Steen, i hvilken er hugget en X. Ole Olsen Hielmevold eyer paa den vestre, og Aslach Scheje paa den østre Side af de beskrevne Mærker. Fra sidst bemeldte X ved Veyen til den X hugget i en Steen viisende til en Mærkesteen tæt under Veyen, som viiser til Hylles Mærke ved Giærdet: Aslach eyer paa Nord østre, og Ole Poulsen Hielmevold paa den Søndre Side. Østen for saa kaldet Kipe(v?) Huuset, paa nedre Side af Veyen, er nedsat en Mærkesteen, som viiser ned til en anden Steen, hvilken ogsaa viiser i en X huggen i en jordfast Steen, samme viiser i en anden X huggen i en Bierg Nolt, denne viiser til en anden X huggen i en jordfast Steen, og denne viiser i en anden X huggen i en jordfast Steen, hvilken atter viiser i en X huggen i et Skarv midt i Bækken, denne viiser ned efter Bækken, og denne byter imellem Ole Poulsen {Scheje} Hielmevold og Aslach Scheje, alt til en X ned efter Bækken, huggen i et Bierg ved en Fos, som er Ende-Mærke.

1786: 42b

Ole Poulsen eyer paa den vestre, og Aslach Scheje paa den østre Side af de bemeldte Mærker. I denne samme Bæk hvor Hielmevolds Mærker ender, er huggen en X, som viiser i Sonden i lige Linie i 4 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, den sidste er Ende Mærke, og viiser til Søen. Poul Siursen Spaanheim eyer paa den Vestre, og Aslach Scheje paa den østre Side af disse Mærker. Oven for Almindings Veyen, vesten for Løen, er nedsat en Mærkesteen, som viiser i lige Linie i Nord til 11 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, den sidste er staaende ved en Steen-Muur ved Hylles Ager, som er Ende-Mærke. I Udmarken, ved Hieltne Bækken imellem Aslach Scheje og Peder Halvorsen Børsem, er huggen en X, som viiser i Vest i 17 andre hugne X, derfra i samme Linie til en L Gloppe, som er Ende Mærke. Fra den forbemeldte Gloppe gaaer Mærket i Nord i en X, som viiser i 2de andre hugne X, den sidste er Ende Mærke, og staaer ved Hylle Bytet. Paa den Søndre og vestre Side eyer Peder Børsem, og paa den Nordre og Østre Side eyer Aslach og Siur Scheje. Ved Børsems Mærke er hugget en X, som viiser i 2de andre hugne X, den sidste viiser til Hylle Byte, disse Mærker viiser i Nord, og Siur Bertelsen eyer paa den vestre, og Aslach Scheje paa den østre Side af disse Mærker. Ved den forbemeldte Bæk, paa den østre Side, er huggen en X i en Bierg Nolt, som viiser efter Bækken i Nord i 2de andre hugne X, den sidste er Ende Mærke. Aslach eyer paa den vestre, og Gunder Poulsen Berge paa den østre Side.

Parterne begjærede, at de endnu manglende Mærker maatte i Mindelighed nedsættes, og, som et {mindelig} Forliig tilføres Protocollen.

Da ingen havde videre at lade tilføre, og ingen Dispute existerer, saa er denne Forretning sluttet.

Bekostningen beregnes saaledes: 1 Dags Forretning 2 rdr.; Diet 1 dr: 2 mrk.; Laugrettet 2 rdr.; Lænsmanden 1 rdr.; tilsam/m/en 6 rdr: 2 mrk.; som Aslach Scheje betalte. vide folio 120.

Anno 1786, den 24de Julii, blev Retten satt paa det sædvanlige Tingstæd for Gravens Skibrede, Eide Grund ved Søen, følgelig Rettens ved afvigte Sommer Ting aflæste Kiendelse, for at aflæse Dommen i de da optagne Sager, og Retten betient med de undertegnede eedsorne

1786: 43

Laugrettesmænd. Hvorda!

Udi den Sag, som er anlagt af Ole Westrem mod Tormoe Bagne
for Giæld 13 rdr: 1 mrk.; blev saaledes

Eragtet:

Ved at revidere Acten, befindes, at Citanten paa ingen Maade haver beviist Sigtelsen, enten med lovantagelig Beviis, eller Vidner, hvilke end og af Citanten selv ere frafaldne; og da den indstævnte aldeles har benægtet Kravet, de paastævnte 13 dr: 1 mrk.; men dog ikke har i Rette ført nogen Paastand mod Citanten for ubeviist Søgemaal: saa kan efter det passerede ikke endelig Dom afsiges, men Parterne reserveres det fornøden agtende, om de tiltroer sig at continuere Sagen.

Udi Sagen af Kiøbmand Ole Sarheim af Bergen mod Ole Torfindsen Sæd
for Giæld 18 rdr.; blev afsagt saadan

Dom:

Den indstævnte Ole Torfindsen Sæd er adskillige Gange udebleven med Tilsvær, og {derfor} \har/ nydt Udsættelser; men, da han endelig har tilstaaet Kravets fulde Rigtighed: saa Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Ole Torfindsen Sæd bør til Citanten Kiøbmand Sarheim af

Bergen, betale de paastævnte 18 rdr., og udi denne Processes Bekostning 2 rdr., som alt udredes inden 15 Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse, under Executions Tvang.

Udi Sagen af Kiøbmand Andreas Busch mod Ole Torfindsen Sæd blev
Eragtet:

Citanten haver produceret et aldeles ubestemt Krav af 27de Julii 1785, der ikke indeholder nogen ordentlig Kiøbmands Regning for bekomne Vahre. Den indstævnte har tilstaaet en Deel af Fordringen, som rigtig {anført}, men at være for meget anført 3 dr: 2 mrk., samt, at han haver betalt Kravets øvrige Beløb. Da nu Citanten ikke nøyagtig har specificeret Ktavet, eller de crediterede Vahre, og Debitor ligesaa lidet har beviist hvad han haver betalt paa Fordringen, enten alt eller intet: saa kan ingen endelig Dom afsiges førend nøyagtig Oplysning præsteres; derfor udflytttes denne Sag til næste Ting, da Citanten bør produsere ordentlig og lovlig forfatted Regning, og den indstævnte til samme Tid beviiser hvad han af Fordringen haver betalt. Denne Kiendelse besørges for vedkommende lovlig forkyndt.

Udi Sagen anlagt af her: Foged Koren mod Torkild Lindebrekke
for ulovlig Brændevins Handel,

1786: 43b

blev saaledes
Dømt og Avsagt:

Omendskiønt Torkild Lindebrekke ikke forhen har været bekiendt for at befatte sig med den i Almindelighed fordærlige Forprangs og Brændevins Handel; saa er dog nu tilstrækkelig med Vidner beviist, og af ham selv tilstaaet, at han ved adskillige Leyligheder haver udsolgt fransk Brændeviin i smaae Partier, dog ikke til Fylderie i sit eget Huus. Og, da saadan Handel, der haver skadelig Følge, er ved Forordningen af 8de Martii 1757, forbuden: saa Kiendes hermed for Rett: Torkild Poulsen Lindebrekke bør, følgelig allerhøyst bemeldte Forordnings 2den og 3de Post, for utilladelig Brændeviins Handel, bøde til Hans Majestæts Cassa 20 rdr., og udi Processens Omkostning betale 2 rdr.; samt 12 s: til Laugdagen, og 4 Rigs Ort til stempeld Papir, saafremt Acten fordres beskreven. Alt at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Fokyndelse, under Execution.

Ved Retten var nærværende Lensmanden Anders Lille Graven og efterskrevne eedsorne Laugrettes Mænd, Sc: 1: Gudmund Larsen Rønnestrand for Ole Olsen Bolstad. 2: Erich Nielsen Nistaas for Endre Christophersen Bue. 3: Anders Josephsen Lille Graven for Ole Endresen Bue. 4: Halsteen Davidsen Spaanem for Siur Bertelsen Scheje. 5: Richold Erichsen Eide for Wiching Olsen Seim. 6: Iver Ricoldsen Kierland for Poul Iversen Traae. 7: Jon Josephsen Lille Graven, og 8: Berge Nielsen Traae for Iver Olsen Børsem.

Anno 1786, den 26de Julii, blev Retten satt paa Tingstædet Utne til Dommens Aflæsning udi de faa!! (paa) sidste Sommer Ting med Kintzervigs Skibredes Almue optagne Sager, og Retten betient med de neden tegnede eedsorne Laugrettes mænd. Hvorda!

Udi den Sag, som Tobias Haldorsen Helleland mod den Residerende
Capelland her: Høegh haver anlagt, blev Avsagt saadan

Dom:

Tobias Haldorsen Helleland, ugift Bonde-Karl af Kintzervigs Præstegiæld, haver inkaldet den Residerende Capellan til samme Præstegiæld, Herr: Jørgen Høegh, at lide Dom til

Undgiældelse for Overlast og Skiøldsord mod Citanten, da han den 10de Julii 1783 kom fredelig i den indstævntes Huus, i Ærende og Hensigt at faae een imellem

1786: 44

Herr Høegh og hans Broder verserende Sag i Mindelighed bielagt, og saaledes faae Eenighed og Kiærlighed imellem her: Pastoren og hans Familie igien oprettet, og til saadan Ende havde med sig et forseglet Brev, med meere, efter Stævnamaalets Formeld af 4de Octobr: 1783. Citanten bragte med sig, den bemeldte 10de Julii 1783, uvist i hvad Hensigt, de 2de Vidner Friderich {Jørg} Pedersen Jaastad og Ole Olsen Hougstvedt, hvilke, skjønt de paa nogen Maade kunne synes implicerede, have, udi det producerede Tings Vidne af 31te Octobr: 1783, klarlig bevidnet, at Herr Høegh, overiilet af Vrede, har brugt fornærmelige Udtrykke mod Citanten, der bemeldte Tid og kastet ham, om ikke Vidnerne tillige, paa Dør, med Trudsel af at prygle, hvilket dog ikke blev virkelig fuldført. Disse Vidner have dog inskrænket deres Forklaring i henseende til Omstændighederne, den bemeldte 10de Julii 1783, efter Tilkaldelse af Contra Citanten Herr: Høegh, hvilket Acten udviiser. Sagen er usædvanlig og fortrædelig, derfor bør den saa meget meere udvikles, saa vidt den sande Oplysning udfordrer. Hvor ingen Aarsag foregaaer, der følger ingen Virkning. Denne Sandhed er saa bekiendt, som rigtig. Ingen kan formode, at den, der ikke er bekiendt for at mangle, eller misbruge Fornuftens fulde Kræfter, kan begaae den Ubesindighed, uden Anledning at opirres til at angribe nogen. Dette bør betragtes. Tobias Helleland kom fredelig den ommeldte Tid; dette er rigtig i en vis Forstand; men han bragte et Brev, som følgerig Vidnets Forklaring, neml: Elie Svendsdatter, strax blev leveret, og hvilket \Brev/ ventelig ikke forkyndte Freeds Bud. De øvrige Vidner ere ogsaa deri eenige, at Brevet blev leveret førend de taledes med her: Høegh. Hans Ærende var at stifte Forliig; en priselig Hensigt; men Tobias Hellenad har ikke fremviist Fuldmagt at bielegge den ommeldte Proces, og ligesaa lidet godtgiort Tilbud om Forliig. Vidnet Elie Svendsdatter, saa meget meere paalidelig, som hun ikke kunde være vidende om Citantens og \de/ Medhavendes Ankomst, og Hensigt med samme, har vidnet lige frem, at de alle 3de paa een Tid kom ind i Kiøkkenet; at Tobias Helleland strax flydede hende Brevet, for at levere sin Hosbond, uden at benævne noget Forliig, eller i saadan Anledning begiærede at tale med Præsten.

1786: 44b

Dette Brev var det, som opirrede Herr Høegh til den omvidnede Overiilelse, fordi samme indeholdt, efter hans Angivende, en Løgnagtig, og, som han siger, af Ondskab opspunden Klage, til Fornærmelse for hans Person og Embede. Tobias Helleland har tilstaaet baade at have klaget, og at have medbragt et Brev, dette end og i Stævningen; men ikke beviist at have fremført noget andet Brev, end det, der indbefattede den fremlagde Klage af 3de Junii 1783. Urimeligt er det, vidnesfast at levere et Brev eller Skrift, som ved Leylighed befordres, og hvis Indhold er ubekiendt; upasselig, at levere en Klage Beskikkelseviis; og unyttig at fremstille Vidner om Forliig, som endnu ikke er indgaaet. Den bemeldte Klage bliver da formodentligst Brevets Indhold, og denne Formodning bliver vis ved de fremkomne Oplysninger, besynde[r]lig ved Friderich Jaastads Vidnesbyrd den 14 Junii indeværende Aar. Rimeligviis maatte denne Klage og Omgangs Maade, saa meget meere forbittre her: Høegh, som han forhen, og just i den Sag, som Citanten foregiver at ville forlige, er angreben med en høyst fornærmelig Klage til det høye Kongl: Danske Cancellie; hvilken i denne Sag ligeledes er fremlagt. Contra Citanten her: Høegh anfører i sine Inlægge, at Tobias Helleland har saaledes paa en Maade ikke allene søgt at faae ham overiilet, men end og taget Anledning til Sags Anlæg. Hoved Citanten har ikke paa nogen Maade og paa rette Sted søgt at godtgjøre

Klagens Rigtighed; men har ladet den henhvile og derimod søgt Præsten til det Civile Forum for Overfald. Ubeviist Beskyldning fornærmer end meere, da den viiser ogsaa Foragt. Imidlertid kan ikke formodes at Tobias Helleland har haft et saa afskyelig og sort Anlæg, at have Vidner for at bemærke det Optrin der formodentlig kunde følge af herr Høeghs Temperament. Han har ikke været bekiendt for Ondskab; han fattes ikke Forstand, hvilket den af ham underskrevne Klage selv bevidner. Men ubetænksom og uforsigtig i høy Grad har han in qvæstione og Omgangs Maaden fremstillet sig. Selv at frembyde en skriftlig Klage er ikke Freeds og Forliigs Tegn. Naar her: Høegh

1786: 45

havde benægtet at antage billige Forslag til Forliig, saa var det først Tid at fremlegge Klagen, og det endog paa den ordentlige Maade. Ikke altid skrækker Trudsel eller ubeviist Klage. Tobias Helleland har da begyndt der, hvor han synes at burde besluttet sit Ærende. Det vedkommer ikke Dommeren at inlade sig over de af Parterne fremlagde sildigere Tilbud om Forliig, som Hoved-Sagen utedkommende. De producerede Skrifter udviser hvo af dem, der synes meest tilbøuelig til Freed. Imidlertid befindes, at begge Parter have feylet, og handlet uforsigtig: Hoved Citanten ved at have formedelst sin ubetænksomme Omgangs Maade, anlediget denne hr: Høeghs overiilede Adfærd; og Contra Citanten ved at bruge upasselige Udtrykke i Forbittrelse, skjønt fornærmet, og uden at anhøre Citantens Andragende i den fulde Sammenhæng. Efter saadan denne Sags forefundne Beskaffenhed Kiendes og Dømmes hermed for Rett: De af den Residerende Capellan her: Høegh mod Tobias Haldorsen Helleland udtalte Ord den 10de Julii 1783, bør være aldeles mortificerede, og ikke paa nogen Maade komme Citanten og Familie til mindste Fornærmelse paa gode Navn og Rygte; for det øvrige friefindes her: Høegh for videre Tiltale i Hoved Sagen, neml: det paastævnte Overfald, som i Overiilelse passeret efter nogen Anledning. I Hensigt til den fremlagde Klages Rigtighed, da reserveres vedkommende der om Tiltale og Regresse for det rette Foro. Processens Omkostning ophæves.

Udi Sagen af Opsidderne paa Gaarden Ystenæs med fleere mod Svend og Østen
Rateig for Fornærmelse med Kreaturenes Beedning, blev

Eragtet:

Citanterne have fremlagt en Freedlysning af 30te Octobr: 1784, og derefter paastaaet Dom, uden paa nogen Maade at have beviist hvorudi den paastævnte Fornærmelse bestaaer, eller hvorvidt og hvorledes Fredlysningen er brudt. Uden Beviis og Oplysning kan ingen Dom afsiges, derfor vorder denne Sag afviist til nyt og lovlig Stævnamaal, hvorefter Sigtelsen bør beviises.

Ved Retten nærværende efterskrevne eedsorne Laugrettes Mænd: 1: Lars Larsen Utne for Grip Maagestad. 2: Halver Jonsen Langesætter for Guttorm Gundersen Utne. 3: Svend Knudsen Grimen for Wiching Kambestad. 4: Ole Iversen Utne. 5: Ole Engelsen Biotvedt for Tobias Henrichsen Mansager. 6: Iver Torbiørnsen Utne for Aad Jonsen Eyde. 7: Jon Hause for Jørgen Tronsen Hildal, og 8: Iver Torchelsen Utne for Jacob Heljesen Mæland, tillige var nærværende LensManden Jon T: Haugse.

1786: 45b

Anno 1786, den 31te August, blev Aastæds Retten behandlet paa Gaarden Yttre Aalvigen i Østensøe Skibrede og Wigørs Præstegield, udi følgende Sag anlagt af Opsidderne

sammestæds mod Beboeren paa Gaarden Fosse i bemeldte Skibrede; Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd; 1: Hans Jacobsen øvre Wiig, 2: Johannes Torjersen Fladebøe, 3de: Ole Arnesen Moe, 4: Svend Knudsen Scheje, 5: Tosten Nielsen Walland, 6: Jacob Larsen Sandven, 7: Tosten Siursen Moe, og 8de: Ole Giermundsen Sandven. Saa var og tilstæde Skibredets Lænsmand Johannes Wiig.

Hvorda! Johannes Haldorsen Aalvigen paa egne og de øvrige Opsidderes Vegne paa Gaarden Yttre Aalvigen, neml: Peder Hansen, Peder Trondsen og Ole Larsen, tilkiendegav med mundtlig Varsel til denne Tægtedag at have inkaldet deres Naboe Peder Siursen Fosse at anhøre stævnte og ustævnte Vidner angaaende Fornærmelse med hans \Kretures/ Beedning paa deres Støels Mark, samt betreffende Indhegning til Slatte Mark paa deres fælles Eyendom og Græs-Beedning, derefter at modtage Dom efter Sagens Beskaffenhed og nærmere Paastand efter Vidnernes Forklaring, og denne Processes Omkostning at erstatte. De stævnte Vidner ere Ole Halvorsen Rycken, Kari Halvorsd: indre Aalvigen. Tægte dagen blev fremlagt, saa lydende:

Peder Siursen Fosse mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel, anmeldte derhos at have stævnte!! (stævnet) contra i denne Sag Opsidderne paa Gaarden yttre Aalvigen at anhøre stævnte og ustævnte Vidner, at han, nemlig Contra Citanten, intet nyt Brug haver foretaget sig, i henseende Beedning, eller Indhegning til Slaatte Mark; men bruger sin paaboende Gaard Fosse ligesom hans Formænd der brugt haver, og derefter hoved Citanterne at anhøre Dom efter Sagens Beskaffenhed og nærmere Irettesættelse, med Processens Omkostning at erstatte.

Hoved Citanterne fremlagde et Skriv paa stempeld Papir af Dato 30te Aug: 1786, som blev læst, og er saa lydende: og derefter begiærede Vidnerne fremkaldede og afhørte;

Og først Beskikkelses Vidnerne Anders Heljesen Jelle og Ole Siovatssen Aalvigen, hvilke aflagde Eed og vidnede: omtrent ved afvigte St: Hans Tid vare de udsendte af Aalvige Mændene at tilspørge Peder Fosse, om han vilde flytte Giærdet for sin Slaatte i deres fælles Mark, til det forrige Stæd, hvor Giærdet tilforn var opsatt, samt om han vilde blive nede med sin Kreature, indtil Aalvige Mændene droge til Støels, og hvortil

1786: 46

[Peder] Fosse svarede: han vilde ned flytte Giærdet; men vilde slaae ovenfor saa vidt som var at slaae, ligesom han[s] Formænd havde brugt det. ligesaa svarede, at han vilde bruge Beedningen ligesom forhen og paa samme Maade, som hans Formænd havde beytet.

Derefter fremstod 1ste stævnte Vidne Ole Halvorsen Rycken, 68 Aar gl: er Farfader til Odelsmanden paa Fosse, og har boet der paa Gaarden 28 Aar, ligesom han der er fød og opdragen. svarede til 1ste Qvæst: x) Ney, hverken Vidnet, hans Fader, eller Forfader (Farfader?), som alle have boet paa Gaarden Fosse, har betalt noget, eller det mindste for det omspurgte. x) som blev fremlagt og er saa lydende: Til 2den Qvæst: svarede: Vidnet har selv for omtrent 14 Aar siden opflyttet Giærdet, besynderlig for at forekomme at Kreaturene ikke skulde falde ned over Bierget og beskadiges, hvilket var hændet; ellers har Vidnet og Formænd slaaet Høe der og oven for, saa vidt der var noget at slaae, {alt} for 40 til 50 Aar siden. Videre spurgte Johannes Aalvigen, om Vidnet veed, at Fosse Manden i fordum Tid har stoelet andenstæds. Sv: har hørt fortælle, men veed intet vist derom, at Fosse, førend den blev lagt i Skat, for meere end 100 Aar siden har stoelet langt borte i Fieldet i Dyre Næs, kaldet.

2det Vidne, Kari Halvorsd:, tiener paa indre Aalvigen, er forrige Vidnes Søster, 57 Aar gl:, svarede: til 1ste Qvæst: ligesom forrige Vidne. Til 2de Qv: veed intet derom. Vidnet svarede til Subqvæstionen ligesom det forrige Vidne; sagde videre, at hendes Fader slog nogle Bører Høe i Hagen, hvor Kreaturene havde sit Bue lager.

Derefter fremstod godvillig mødende og 3de Vidne Lars Evindsen Aalvigen, 89 Aar gl:, er beslægtet til begge Parter; neml: til Johannes Aalvigens Hustrue og Peder Fosses, og Vilkaar Mand hos Johannes, har styret hans Brug omtrent 50 Aar, Svarede til den fremsatte 1ste Qvæstion: Jo! baade i hans og hans Faders Tid, lod Fosse Manden sine Creature komme til Støelen nogen Tid førend Aalvige Mændene. Til 2den Qv: Jo! Fosse Manden var en tjenstvillig Mand, og jagede fremmede Hester fra Aalvigens Støels Mark, til Erkiendtlighed for Støels Beytet. Til 3de: Jo! han slog der, medens Aalvigen var paa Støelen. Til 4de: Veed det ikke. Til 5te: Qv: han har hørt tale derom, men veed intet til visse, og at dette da maae være før Vidnet var fød.

4de Vidne, som godvillig mødende, Anders Heljesen Jelle, 46 Aar gl:, er beslægtet med begge Parter, boer nu paa 19de Aar, og har tient her, og paa Naboe Gaarden, svarede til 1ste Qv: har hørt, at Opsidderen paa Fosse har til Erkiendtlighed for Støels Beytet, jaget fremmede Hester fra Støelen. Til 2de Qv: Sv: Jo! saa vidt, som er at slaae. Til 3de: Jo! han veed, at Giærdet er opflyttet. Til 4de: Jo!

1786: 46b

han har hørt det, som gammelt Snak, men veed det ikke til visse.

5te Vidne, Ole Biørnesen Aalvigen, 50 Aar gl:, er ubeslægtet med Parterne, har været Raadsmand 2de Aar paa Fosse, er nu Huusmand her paa Aalvigen, svarede til den fremsatte 1ste Qv: Ja! Til 2de Qv: Jo! Til 3de Qv: Jo! han sagde det forgangen Aar; Til 4de: Jo! lige efter Spørgsmaalet.

6te Vidne, Ragnilde Torjersd:, 50 Aar gl:, forrige Vidnes Hustrue, forklarede eenstemmig med forrige Vidne.

7de Vidne, Jørgen Isachsen Berven, 58 Aar gl:, er Svoger til Peder Hansen Aalvigen, og Farbroder til Peder Trondsen ibid:, har styret et Brug her i Gaarden 6 Aar for 26 Aar siden, vidnede, at Fosse Manden brugte Støels Beyterne i den Tid ligesom nu, men ikke uden Knur af Aalvigen, dog uden lovlig Paatale af Godslighed. Det omvidnede Giærde i saa kaldet Blaute Myr var ikke paa den Tid; samt at Fosse Manden da sloge sin egen Hage; og videre, at Fosse Manden holdt Hestene fra Støelen som en Kiendelse for Beytet.

Da Citanten ikke forlangede Vidnernes Anviisning paa Aastædet, saa blev deres Vidnesbyrd bekræftet med Saligheds Eed.

Contra Citanten fremlagde Inlæg af Dags Dato, som blev læst og er saa lydende:

Parterne, Hoved Citanterne paa Gaarden indre Aalvigen og Contra Citanten Peder Fosse declarerede nu for Retten at være venlig forenede, og begjærede deres Forliig tilført Protocollen saaledes:

Peder Fosse tillades at opføre Giærdet i Støels Marken til Eyendoms Hage saa langt han selv finder det beleyligt. Til dette Giærde at opsætte ere de det første Aar, alle Aalvigens Mænd behielpelige, og derefter een af dem aarlig, eller hver sit Aar hjælper ham een, nemlig den sidste Dag at reparere Giærdet. 2de: Peder Fosse faaer Tilladelse \de første/ 8te Dage \naar de legger om Giærdet/, at drive sine Creature, indberegnet Gield Fæet, til Støels Marken føren Aalvige Mænd kommer derop, men efter bemeldte 8te Dages Forløb driver han sine Creature tilbage, indtil de alle drager til Støels; og endelig for det 3de: betaler han det halve af denne Sags Omkostning efter Beregning, fradraget hvad han allerede haver udlagt.

Forestaaende Forliig blev oplæst og vedtaget rigtig at være.

1786: 47

Denne Dags Forretning beregnes saaledes: 1 Dags Forret: til Sorenskriveren 2 rdr:, Laugrettet á 2 mrk: {8 s:}, er 2 dr: 4 mrk:, Lænsmanden 1 dr:, Diet 1 dr: 2 mrk:, Skydsen

leveres in natura, i alt 7 rdr: {2 mrk:}, som Johannes Aalvigen betalte. Peder Fosse vedtog for Retten at betale til Hoved Citanterne 9 rdr: 1 mrk: 12 s:, og saaledes er denne Sag ophævet.

Anno 1786, den 14de Septbr., blev Aastæds Retten atter behandlet paa Gaarden Sæland i Gravens Skibrede, efterat Snee og overordentlig Uveyr havde hindret Sorenskriveren og de fleere at fremkomme til Aastædet, paa den ved sidste Session beram/m/ede 4de Novbr: 1785, og Retten beklæd med de samme Laugrettes og Meddoms Mænd, som sidste gang vare tilstæde, undtagen Lars Olsen Herrem i stæden for Siur Haldorsen Grove, og Iver Kierland i stæden for Joseph Lille Graven og Wiglich Traae, som ved Døden er afgangen.

Hvorda! Lænsmand Mølster, som tilligemed Lænsmand Anders Lille Graven vare ved Retten tilstæde, fremlagde Rettens Kiendelse af 1ste Septbr: 1785, og 19de Juli 1786, saa meldende: Bekiendtgjørelsen, at Sorenskriveren ikke den afvigte 4de Nov: kunde fremkomme, er saa lydende:

Alle de udi Laugdagelsen og den seenere Berammelse benævnte saavel Parter, som Vidner, infandt sig paa Aastædet og tog til Gienmæle, undtagen Baar Skutle, som er svag, og for ham tog til Gienmæle hans Svoger Kield Takle.

Knud Knudsen Skutle begjærede tilført, at Skutle og Sælends Mændene vare forliigte, og henstillede til Laugrettet at opgaae deres Mærkes Linie og nedsætte Mærkeskiæl, men at Mærkes Linien ikke blev fuldført aldeles, dog Skutle Mændene ikke agtede det lidet, som end da omtvistedes, da de ogsaa derom mindelig vilde foreenes. Videre begjærede tilført, at Parterne vare eenige om Mærkes Linien saa vidt, som Hardangerne, eller Sællands Mændene tilegner sig Eyendom, efterdi de selv have tilstaaet, at saa kaldet Horge staaer paa Wosse Grund, og at Sæland ikke der har nogen Eyendom.

Knud Sæland benægtede det tilførte, og sagde, at Mærkes Linien vel blev begyndt, og at det blev opgivet Laugrettet at fuldføre den, men, at hverken blev Parterne eller Laugret eenig da Mærkes Linien skulle fuldføres, men at de gik tilbage igien, med uforrettet Ærende. Paastod derhos, at Skutle Mændene maatte tilpligtes at opfylde det lovlig ingaaede Forliig, og derom erhvervede Dom at blive

1786: 47b

fuldbyrdet.

Kield Takle protesterede imod Stævningen og Vidnernes Førelse udi denne Sag, efterdi hans afgangne Fader aldrig har været stævnet, og han, Kield Takle, ikke lovlig er tilkaldet at høre Vidner; derom begjærede Rettens Kiendelse.

Eragtet:

Naar Kield Takle havde noget lovligt at invende mod Stævnemaalet, saa burde saadant ved Sagens Incamination været i agt taget; men, da Laugdag er passeret og Vidnerne møder, paa hvis Udsagn det sande i Sagen mod Kield Takle dog beroer; saa bliver for sildig nu at afviise Sagen, og saa meget meere, som Dom/m/eren ikke finder nogen Formalitets Feyl, hvilken ikke heller er opgivet: altsaa nyder Sagen Fremme, og de mødende Vidner antages til Examination.

Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst, med Formaning.

Herr Procurator Schnabel, som af Sælends Opsiddere er bestilt, at i agt tage deres parter, kom imidlertid til Aastædet, hvor(hen?) han er forhindret at fremkomme formedelst Uveyr; og da han endnu er ubekiendt om Sagens Omstændigheder, udbad han, at den med Vidnernes Afhørelse maatte beroe til i Morgen; men ellers instillede om ey Vidnerne maatte udsendes og

i Parternes og Lavrettets Overværelse eftersee de Giærder med videre, hvorom de veed at giøre Forklaring.

Eragtet:

Paa Forlangende, og i Anledning af de tilførte Grunde beroer Sagen til i Morgen Formiddag, da Vidnerne paalegges ved Retten at være tilstæde.

Anno 1786, den 15de Septbr., continuerede Aastæds Sagen paa Gaarden Sæland, i Overværelse af de i Gaar anførte Parter og Laugrett.

Hvorda! Lars Pedersen Istad lod for Retten declarere ved Lænsmand Lille Graven, ligesom i Gaar blev anmeldet, at han ikke vil indlade sig i, eller udholde nogen Proces med Citanterne, saa som han er tilfreds med den paa Cartet opgaaede og ved Forliget bestemte Mærkes Linie, fra Nøgle Knappen til høyeste og yderste Skaardalshoug, og saaledes paastod at blive befriet baade for Omkostninger og videre Stævnemaale, da han ikke agter at indlade sig i eller staae til nogen Ansvar i denne

1786: 48

Proces.

Herr Procurator Schnabel for Opsidderne paa Gaarden Sæland fremlagde et af hans Com/m/ittentere ved Henrich Løndal optaget Situations Cart over den omtvistede Strækning, som viiser deres paastaaede Eyendoms Strækning fra Fieldet Nøgle Knappen til yderste og høyeste Skaandals horg i Linie, alt i følge deres sluttede Foreening af 20 Julii 1782, som ved Dom er stadfæstet den 19de Novembr: 1783. Hvorefter hr: Proc: Schnabel paa Sælands Opsidderes Vegne ærbødig bad, at de indstævnte maatte tilspørges, om de ey endnu vil vedtage den i Cartet opgivne Linie, som grunder sig paa deres førte Vidners Forklaring, om gam/m/el Brug og Eyendom, sammestæds.

Knud Knudsen Skutle paa egne og de øvrige Instævntes Vegne svarede, at de vilde holde sig efterretlig det seeneste ingaaede Forliig, da de 8te Laugrettes mænd vare paa Stædet, i Aaret 1784.

Procurator Schnabel replicerede, at hans Com/m/ittentere ey har sluttet noget andet Forliig, end det benævnte, som ved Dom er stadfæstet d: 19de Nov: 1783, og, naar de ey vil holde samme, og oprette Citanterne hvad de har erfaret af disse, derudi at have forbrudt ved at gaae uden for den vedtagne Linie, saavel som for hvad de siden har udøvet ved Næver-Flækning, Høe Slaat, med videre, alt paa Sælands Mændenes Eyendom, begiærede sidst nævnte, deres instævnte Vidner fremkaldede til Provemaal, og Sagen videre fremmet.

Baar Skutle ved Kield Takle lod tilføre, at han holder sig efterretlig den sidste omforeenede Mærkes Linie, som skulle fuldføres ved 8 Laugrettes mænd, og ikke den Linie, som Henrich Løndal paa Cartet har anført; samt at Citanterne bør beviise deres Beskyldning imod Skutle Mændene, at have brugt Næver Flækning eller Høe Slaatte \m: videre/ i den omtvistede Teig.

Hr: P: Schnabel lod tilføre, at ingen Mærkes Linie efter seenere Foreening af Laugrettet er bestemt eller udført.

Derefter fremstod 1ste Vidne, Knud Larsen Takle, 66 Aar gl:, er noget beslægtet med Opsidderne paa Skutle og Takle, er opfød paa Takle og brugt en Jordepart der i 33 Aar, og saaledes haft Brug i den paastævnte Mærk!! (Mark?). Proc: Schnabel begiærede Vidnet tilspurgt: hvorledes Bruget har været af Sælands Opsiddere under Horgen, eller Kroge-Dalen? 2det: Om Vidnet veed, hvem der siden Forliget imellem Skutle og Sælands Opsiddere d: 1ste Juli 1782 haver ladet det gamle Gierde, som skulde nedkastes, igien fornye og reparere? 3tio: hvo der siden bemeldte Forliigs Slutning har slaaet Høe og flækket Næver inden

for den Linie eller Strækning, Sælands Opsiddere tilkommer? og hvo, som dertil har givet Ordre eller Tilladelse? 4to: Om Vidnet veed eller har hørt om, de(.....?) have faaet denne Ordre eller Concession at fornye det gamle Giærde, slaae Høe, eller flække Næver paa den omhandlede Strækning, dertil have faaet Anviisning af nogen, hvor og paa hvilket Stæd, saadant skulle skee? Vidnet svarede til 1ste Qvæst: Veed ikke andet, end at Wossene, Vidnet og hans Naboer brugte det omspurgte Stæd. Til 2de Qv: veed det ikke. Kield Takle vedtog for Retten, at han har fornyet og repareret Giærdet som er omspurgt. Til 3de Qv: veed intet dertil at forklare. Til 4de Qv: veed intet derom at svare. Vidnet aflagde derpaa Saligheds Eed om hans Forklarings Rigtighed.

2det Vidne, Erich Thomæsen Grønlien, 40 Aar gl:, er beslægtet eller besvogret med Knud Skutle, er fød og opdragen i Naboelavet af den omtvistede Strækning. Her: Proc: Schnabel frafaldt den 1ste Qv:, men begiærede de 3de sidste Qvæstioner tilspurgt. Vidnet svarede til 2den Qv: Kield Takle har leyet Vidnet til at fornye og reparere det omspurgte Giærde, og inden!! (ingen?) anden. Til 3de Qvæst: Veed ikke, at nogen anden har slaaet Høe, flækket Næver, eller haft Brug i den omspurgte Strækning, uden Kield Takle, hans Raadsmand og huusmand, neml: i Kield Takles Teig, {....} som han tilegner sig. Til 4de: Vidnet refererer sig til forrige Qvæstion og Svar; er derpaa eedfæstet.

3de Vidne, Ole Olsen Haatvedten, 32 Aar gl:, er ikke beslægtet med nogen af Parterne, svarede til de fremsatte Spørgsmaale. han havde Tilladelse afvigte Aars Som/m/er at slaae i Skutle Mændenes Teig, men kom ikke uden for Linien til Fornærmelse for Sælands Mænd, hvilket er anviist for Laugrettet, samt blev paalagt af Kield Takle at reparere Giærdet, paa det Kreaturene ey skulle gjøre Skade paa deres Teiger. Ellers havde Vidnet intet videre i denne Sag at forklare, og hr: Proc: Schnabel ey meere at lade ham tilspørge, blev derfor eedfæstet og afskeediget.

4de Vidne, Baard Olsen Fladl(oe?)moen (Fladlandsmoen?), \29 Aar gl:/, Broder til næste forrige Vidne, med hvilket han vidnede eenstemmig, da han paa samme Tid slog høe i Skutle Teigen med Broderen; blev derpaa eedfæstet.

5te Vidne, Ole Brynildsen Fladlandsmoen, 60 Aar gl:, er ikke

beslægtet med nogen af Parterne. svarede til 2den Qvæstion: for omtrent 4 Aar siden reparerede han det Giærde, som skulde nedkastes, efter Elling Skutles Forlangende. Til 3de: Veed at Kield Takle har flækket \Næver/ forgangen Aar i den Teig, som {Knud} \Lars/ Takle \eller Istad/ avstod til Sæland; og uden for Forliigs Linien til Fornærmelse for Sælands Mænd. Til 4de: har seet, at der har været slaaet Høe af andre paa den saa kaldte Forliigs Linie; men kan ikke vide af hvem. Dette Vidne er derpaa eedfæstet og af skeediget.

Parterne fremstode nu for Retten og declarerede, at de vare kiæde af denne fortrædelige og langvarige Proces, og derfor havde stræbet efter og nu opnaaet endelig og kiærlig Forliig saaledes: Parterne ere imellem sig selv forenede om Mærkerne, som de ved 4 Laugrettes mænd efter egen Anviisning nedsætter, lader samme føre i Pennen og med samtliges Underskrift om Rigtigheden, begiærer af Sorenskriveren tilført Protocollen; saa betales og Sælands Opsiddere i denne Processes Omkostning i alt 24 rdr:, som betales til dette Aars Høste Ting paa Woss. Derom begiærede deres Forliig ved Dom stadfæstet.

Avsagt:

Dette tilførte Forliig, som frivillig ingaaet, og ikke paa nogen Maade stridende mod Lov, bliver herved i alle Parter[s Overværelse]? stadfæstet, ligesom de udlovede 24 rdr: til

Opsidderne paa Gaarden Sæland i Processens Omkostning betales til næste Høste Ting for Wosse Tinglav under Executions Tvang.

Omkostn: 2 Dages Forretning 3 dr.; Diæt 2 dr.; Skyds 5 mrk.; Laugrettet á 2 mrk.; [er] 5 rdr: 2 mrk.; Lænsmand Mølster 1 dr: 2 mrk.; Lænsmand Lille Graven 1 rdr.; i alt Omkostninger for denne Session 13 dr: 3 mrk: Af Sælends Mændene betalt.

Anno 1786, den 18de Septbr.; continuerede Aastæds-Sagen paa Gaarden Leqve i Uldvig, og Gravens Skibrede, følgelig den paa sidste Session afvigte Aar passerede Kiendelse, og nærmere Bekiendtgjørelse, om Sagens videre Foretagelse. Retten beklæd med de selv samme eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd, som forhen var Protocollen tilført, undtagen Siur Jonsen Westrem i stæden for Lars Torbiørnsen Lione, som ved Døden er afgaaen.

Hvorda! Procurator herr: Schnabel mødte for Iver Olsen øvre Leqve, fremlagde skriftlig Varsel af 28de forrige Maaned til Parter og Vidner, i Følge

1786: 49b

Dommerens Tægte dag, grundet paa foregaaende Eragtning af 19de Septbr: forrige Aar, hvorefter Comparenten ville fornemme om de inkaldte møder. Den bemeldte Inkaldelse er saa lydende:

Til Aastæds Retten blev fremlagt et Brev af Dags Dato fra Klokke Brynild Spilde, af saadan Formeld:

Tosten Amunssen Nedre Leqve for sin Hosbond Poul Torkildsen fremlagde et Skrift af 16de Septbr: d: A.; som blev læst, og er af saadan Formeld:

Fra Christopher Hieltnæs blev anmeldet, at han refererer sig til sit afvigte Session fremlagde Skrift, og havde intet videre Tilsvær.

Tollef Danielsen øvre Hagestad, som Formynder for Christie Torkildsd: Nedre Leqve, fremlagde et Skrift af dags Dato, som er saa lydende:

Proc: her: Schnabel replicerede, at det ey er ved noget nyt Stævnemaal Lodseyeren Torbiørn Torkildsen, og i hans Fraværelse, hans Moder med Laugværge, der beboer Godset, her til er kaldet, hvilken end og i Sønnens Fraværelse, følgel: Lovens 1 Bogs 4 Cap: 13de Art.; skulde paa Jorddrottens Vegne, der ikkun er en Løs Person, og ingen vis Boepæl haver, modtage Varsel; men denne Inkaldelse {ey} er i Følge Rettens Eragtning, og den af Dommeren givne Tægte dag, udfærdiget til vedkommendes Efterretning, hvorved intet andet intenderes end de paa Aastædet den 22de Junii sidst afvigte Aar afhørte Vidners Anviisning og Eedfæstelse paa Iver øvre Leqves Side, for eengang at faae Ende paa denne langvarige og ubehagelige Proces, hvorved ikkun Iver Leqve handler defensive, og haaber, at blive kiendt berettiget til det af ham i Hie-skaarene exe(rc?)erede Brug, saavelsom at Hoved Citanterne efter Fortieneste maae vorde anseet for deres Vrangviished og Dristighed, {ey} at tillegge Contra Citanten ubeføede Beskyldninger. Comparenten paastod derfor de frem komne Exceptioner, som ikkun røber Tersiversation(?) i Sær af den dristige Poul Torkildsen Nedre Leqve afviist, da denne Person end og for {hans} \hen/ paa egne, hans fraværende Broders og øvrige Medarvingers Vegne har taget til Gienmæle, og fremført Continuations Hoved Stævning, sidste Session i denne Sag. I øvrigt udbad Comparenten, at de tilvarslede Vidner maatte paakaldes, og den eragtede Anviisning af dem blive giort og eedfæstet. Hvorefter blev saaledes

Eragtet:

Den producerede Varsel af 28de forrige Maaned viiser udtrykkelig, at ved samme intenderes alleene, at faae de afhørte Vidners Anviisning

paa Aastædet, og deres Eedfæstelse efter Loven. Saadant burde været fuldført den 19de Septbr: f: Aar, da Aastæds Retten seeneste Gang blev behandlet; men efter Protocollens Udviis, i Anledning af det da tilførte, blev forsømt, eller rettere, ikke i agt taget af Hoved Citanterne, eller Poul nedre Leqve selv, som den til Gienmæle mødende, hvis Vidner ikke vare tilstæde, altsaa ikke kunde anviise, eller beeedige deres Vidnesbyrd. Saa meget meere burde saadant til Endskab i agt tages, da Vidnerne, forinden at være demitterede, kunde ved Døden afgaae, og der af følge manglende Oplysning i Sagen. Da nu ingen nye Vidner ere stævnte, hvortil alle vedkom/m/endes Tilkaldelse maatte være fornøden; {d}og Torbiørn Torkildsen forhen til de førte Vidner at anhøre, er stævnet, og Broderen Poul Torkildsen for ham og de fleere Medarvinger, har taget til Gienmæle: men, som før meldt, til Sagens Oplysning, Orden og Slutning at opnaae, denne Session er berammet, og for at afskeedige Vidnerne, hvortil end og ingen anden Varsel, end blot Bekiendtgjørelse til saadant paa Aastædet at foretage, synes at have været fornøden: saa kunde Dom/m/eren ikke biefalde de fra Poul nedre Leqve og Tollef Danielsen Hagestad frem komne Exceptioner, som kunde foraarsage Udhael og Forvirring; men Sagen derimod nydes Fremme, og Vidnernes Anviisning antages til paafølgende Eedfæstelse. Derefter Parterne forbeholdes det fornøden agtende, til deres Sags Styrke eller Beslutning.

Iver øvre Leqves Vidner; saa mange, som kan gjøre Anviisning, vare ved Retten nu tilstæde, og tilbød den belovede Anviisning.

Kaldsmændene Lars Wambem og Siur Poulsen Spaanheim afhiemlede \undr Eed/, at Vederpartens Vidner vare varslede, om de agtede at bievære de øvrige førte Vidners Anviisning og Eedfæstelse; undtagen Christie Poulsd: Hielmevold, som var bortflyttet.

Lænsmand Anders Lille Graven og Aslach Endresen Scheje aflagde Eed, at Enken Anna Anfindsd: nedre Leqve med de øvrige udeblevne ere varslede med meere end 14 Dages Varsel.

Den af Vidnerne aflagde Forklaring blev oplæst og vedtaget rigtig at være, hvorefter de med Laugrettet og andre vedkom/m/ende begave sig i Marken, hvorefter er passeret, som følger:

Da Retten kom tilbage efter Befaring, var Dagen forløben,

derfor beroer det videre til i Morgen.

Dagen derefter, den 19de Septbr:, continuerede Aastæds Sagen i Overværelse af det sædvanlige Laugrett.

Hvorda! den i Gaar passerede Befaring er saaledes:

Den saa kaldet Hieskaarene, er beliggende fra Aastædet Gaarden Leqve, omtrent $\frac{1}{2}$ Miil i Øst imod Fieldet, og ligger i Stræknings Linie med de angrændsende Gaarders fælles Fæe beyter. Det af afg: Torkild Leqve opbygde, ryddede, og paasøgte Stykke Mark, ligger omtrent midt i Hieskaarene, og kan ansees ongefær 28 al: i Fiirkant, neml: paa hver Side, og er saaledes opryddet af fælles Fæe Beyte. Vidnerne anviiste efter deres Forklaring, hvor Høe var slaaet, Næver flækket og Sten hugget, og befandtes, at alt dette var foretaget, ikke udi det lidet inhægnede og bebygde lidet Stykke, men paa adskillige Stæder i den gandske, saa kaldet Hieskaarenes Strækning. Saa vidt, som Laugrettet kunde skionne ved Befaringen, saa var Skov hugsten ikke skadelig i hensigt til Græsvæxten, som derved kunne formeeres; men de tienlige Træers Afhugning, var til Fornærmelse for de øvrige Medeyere. Herved maae anmærkes, at Poul Leqve ikke var nærværende ved Befaringen, ey heller nogen af de øvrige Opsiddere paa nedre Leqve, som denne Sag anrører. Endnu anmeldtes at Vidnerne, som

derom havde aflagt Forklaring, anviiste Stædet, hvor afg: Torkild Leqve og Iver Olsen fordum har tilsam/m/en slaaet Høe, og, at dette ogsaa var foretaget der hvor nu er bygget og opryddet af Torkild Leqve. Vidnerne Sølfest Torblaae og Amund {Afdal} \Larsen Tufte/ sagde paa Poul Leqves Spørgsmaal, der nu var tilstæde ved Retten og havde hørt Befaringen tilført, at de ikke veed, om Iver har haft Brug eller slaaet høe paa det inhægnede Stykke, siden den omvundne Tid, eller siden samme blev bebygget, da de siælden har været der siden den Tid. Vidnerne Ricold Madsen Torblaae, Sølfest Heljesen ibid., Peder Olsen Spaanheim, Amund Larsen Tufte, Ole Tollefsen Dahle, Ole Nielsen Wambem og Ørjans Jensen Nedre Leqve, derefter aflagde Saligheds Eed, at de ikke veed rettere, end hvad de have forklaret og anviist; og derefter demitterede.

Poul Leqve lod tilføre; da Iver Olsen Leqves Stævnemaal af dato 21 Maji 1785, ligesaa udviiser en

1786: 51

seenere Stævning af Dato 22 Aug: samme Aar, begge disse Stævninger grunder sig ligesaa vel paa, at min Moder er en virkelig Medeyer i vores Gaard Nedre Leqve, og haver sin Boepæl, eller Opholds Stæd i Bergens Byes Seminario og nu kan det ikke vel nægtes min Broder Torbiørn Torkildsen endnu findes paa samme Stæd; nu formeener ieg mig at holde mig Lovens 1 B: 16 C: efterretlig, at ikke saadan Jorde-Trætte, som her paa Aastædet øvre Leqve, bør have Fremgang, før min Broder Torbiørn er i følge Lovens 1 Bogs 3 Cap: 1 Art: er her til denne Aastæds Rets holdelse invarslet, eller derom bekiendtgiordt, eftersom han er en Medeyer, som før er sagt; altsaa kan ieg ey tage til Gienmæle med videre for min Broder Torbiørn, end paastaaet Sagen derfor udsat paa Iver Olsen øvre Leqves egen Bekostning.

Herr Procurator Schnabel for Iver øvre Leqve fandt ey fornøden videre at svare til det af Poul Leqve tilførte Sludder, end han henholdt sig til Rettens i Gaar afsagde Eragtning; de (rav?)gale allegerede Lovens Artikler, saasom 1 B: 3 – 1, der lyder saaledes: Bye Ting skal holdes af Bye Fogden offentlig, og ikke paa Raadhuus inden lukte Dører, viiser, at Poul er en Fuser i Rettergangs Maaden, og ved ikkun unyttige Udflugter søger at bringe Sagen i Udhael til Væderpartens største Skade og Fornærmelse; ligeledes Vrangvillighed, da han ey selv har ladet invarsle sine Vidner efter Dom/m/erens givne Tægtedag til denne Session her paa Aastædet; der imod har Iver øvre Leqve tilbørlig holdet sig saadant efterretlig, og ey allene ladet sine egne førte Vidner, men end og Væderpartens tilligemed de Paagiældende lovlig inkalde; og da Iver øvre Leqve har fuldkommen legitimeret sig til det af ham u(...?)ede Brug i Hieskaarene, der er en fælles Eyendom for øvre og nedre Leqve med fleere angrænsende Gaarder, hvilket haver været hoved Citanterne fuldkom/m/en bevidst, længe førend de mod Iver øvre Leqve anlagde en skam/m/elig og ære krænkende Proces i denne Begivenhed; saa paastod Comparenten, Proc: Schnabel, ey allene de af Hoved Citanterne, og i Sær af Poul Torkildsen Nedre Leqve udøste og hans Naboe Iver øvre Leqve tillagde Beskyldninger at blive mortificerede, samt, at Poul, som haver udtaget Stævning og samme ført i Rette paa egne og Medarvingers Vegne maae mod Regresse til dem betale Iver øvre Leqve til nogen ledes Reparation for tilføyet Tort og Credit Spilde 200 rdr., item for denne langvarige og af Hoved Citanterne

1786: 51b

forvoldte bekostelige Proces, 60 rdr., samt desuden at udrede Bøder til Justitz-Cassen, Vey-Cassen, Tugthuuset og Sognets Fattige, efter Rettens Skiøn, og, at Contra Citanten Iver øvre Leqve saaledes vorder for Hoved Citanternes Tiltale aldeles frie funden, hvormed han ærbødigt submitterede Sagen Dom.

Poul nedre Leqve refererer sig til det fra hans Side fremkomne.

Eragtet:

Paa Grund af Poul nedre Leqves Paastand, udsættes denne Aastæds Sag til anden beleylig Tid, som nu ikke kan bestemmes formedelst Aarets Tid og forestaaende Ting-Reyser, men betimelig skal blive meddeelt Tægtedag til næste Som/m/er, da de udeblevne Vidner, skal til den Tid blive forelagde under Faldsmaal at møde for at fuldføre Befaringen efter deres Vidnesbyrd, og samme at eedfæste, paa det Vidnernes Afskeedigelse, som af Poul Leqve uforsvarligen er ikke befordret, kan fuldføres, og derefter Sagen med Dom blive besluttet. Hvad Omkostninger og øvrige Paastand angaaer, da skal derom ved endelig Dom blive skønnet.

Denne Sessions Omkostninger beregnes saaledes: 2de Dages Forretning 3 dr., Incamination 5 mrk: 4 s.; Diet 1 dr: 2 mrk.; Skyds leveres in natura, eller dertil 1 dr: 3 mrk.; Laugrettet á 1 mrk: 8 s.; [er] 4 dr.; Lænsmanden 1 rdr.; tilsam/m/en 10 dr: 1 mrk: 4 s.; som Iver Leqve betalte.

Anno 1786, den 20de September, blev Retten Sadt paa Gaarden Indre Bue, beliggende i Gravens Skibrede, i Aastæds og Markeskiæls Sagen, imellem Indre og yttre Bue, og Retten betient af følgende til denne Forretning opnævnte Laugrettes Mænd, sc: 1: Gudmund Larsen Rønnestrand, 2: Wiglich Larsen Wangen, 3: Siur Bertelsen Scheie, 4: Torchel Paulsen Lindebreche, 5: Iver Ricolsen Kierland, 6: Lars Larsen Wambeim, 7: Tosten Andersen Legreid, og 8: Haaver Larsen Seim. saa var og tilstæde Lensmanden for Skibredet: Anders Lille Graven.

Hvorda! Ole Endresen Bue fremlagde Tægte Dagens berammelse til denne Forretning, af 22de Augustii d: A:, saa lydende, og Tilkiendegav at have med Mundtlig Varsel ladet indkalde sin Halv Broder Torfind Torfindsen Indre Bue til Syns og Grandskning, \og/ til paafølgende udstæning efter deres Eiende andeele, og derom at anhøre Vidner, saavel stævnte som ustævnte, for der efter at nedsette Markeskiæls Steene, ligeleedes at betale denne Processes omkostning, alt efter Dom; ligeleedes haver og indkaldet sine Naboer paa Indre og Yttre Bue, sc: Gunder Larsen indre Bue, Endre Christophersen indre Bue, og Ole Torbiørnsen yttre Bue, at anhøre stævnte og Ustævnte Vidner, og derefter at nedsætte Mærkeskiæls-Steene, og at modtage Dom, og Betale Processens

1786: 52

Bekostning.

Alle de indstævnte mødte, og Torfind Torfindsen vedtog lovlig Varsel. Gunder Larsen indre Bue tilstod at være stævnt i Dag 14 Dage, nemlig en Onsdag, at anhøre Vidner og at nedsætte Marke-skiæls Steene efter det Brug, som Hand bruger; Endre Christophersen indre Bue og Ole Torbiørnsen yttre Bue Vedtoeg lovlig Varsel. af de indstævnte Vidner, sc: Gunder Larsen indre Bue, Niels Gundersen indre Bue, Ole Torbiørnsen yttre Bue, Peder Johannesen indre Bue, Endre Christophersen ibm.; Arne Larsen ibdm.; Ingeborg Olsdatter ibdm.; Siur Pedersen yttre Bue, mødte alle, undtagen Arne Larsen og Ingeborg Olsdatter indre Bue, for hvem stævne Vidnerne Lars Larsen Wambeim og Siur Bertelsen Scheie afhiemlede lovlig indstævning og Varsel; da afhiemlingen var skeed, indfandt og disse Vidner sig.

Ole Endresen Bue begiærede sine Vidner ført, og derefter Markeskiæls Steener nedsadt, naar {de} \hand/ ey kunde blive enig og forligt med sin Broder Torfind Torfindsen indre Bue, som Hand Haabede at skeep, for saavidt hans Andeel angaaer.

Torfind Torfindsen indre Bue sagde: at Han meget ønskede at blive forligt med sin Broder, og faar sin Andeel udsteenet, og dette haabede hand og begiærede en kort Tids frist for samme at opnaae, dette begiærede og Citanten.

Gunder Larsen indre Bue sagde: at Den Jordepart som hand paaboer i gaarden indre Bue, er ikke ald Ham Selv tilhørende, men ved Skifte Brev, dat: 4 Junii 1784, efter Hands Koene Eli Nielsdatter, er Hands 5 Sønner /: hvoraf 3 nu er myndige :/ og 2: Døttre, hver udlagt sin Part i gaarden, paa Deres Arve Lodder, og da disse ikke ere stævnte og indkaldet i følge Loven til denne Aastæds og Steenings Forretning, paastoed Hand denne Stævning afviist, og Protesterede imod ald behandling af Vidners førelse og udsteenning, af hvem {.....} end samme maatte paastaaes og forlanges;

Bemelte Gunder Larsen indre Bues ælste Søn Lars Gundersen, nu boende paa Gaarden Bremnes her i Skibredet, mødte og tilkiendegav, at efter sin Moder, følgelig forbemelte Skifte Brev, er Hand Arv falden en andeel af Sin Faders brugende Jorde Part i Gaarden indre Bue, formeente derfor i følge Loven at burde været stævnt, som ey er skeed, henholt sig derfor til sin Faders paastand, at ingen Vidner maatte føres, eller Steenings skee, af hvem det end maatte forlanges, forinden hand dertil lovlig var kaldet;

Den anden Søn af Gunder Bue, navnlig Niels Gundersen, mødte og paastoed det samme som Hands Fader og Broder, og hvortil hand sig Refererede;

Hvorefter Ole Endresen Bue, Torfind Torfindsen Bue, Endre Christophersen Bue og Ole Torbiørnsen Bue, fremstoed og declarerede at de nu vare Forligte, om deres Eiendom/m/e, hvorledes samme skal udsteenes, og begiærede samme fuldført efter anviisning;

Ole tilkiendegav at hand formoder og at blive forligt med Gunder, saaledes at steeningen med ham, med det samme kunde skee, begiærede derfor, da Dagen saavidt var forløben, denne Sag udsadt til i Morgen;

Gunder var fornøyet med at Sagen udsættes til den Tid, men forbeholdt sig sin Ret; og i mangel af Mindelig

1786: 52b

Afgiørelse med Ole, begiærede Dommerens Eragtning, paa Hans og Sønners giorte exception.

Anno 1786, den 21de September, continuerede Aastæds Retten paa gaarden indre Bue, og Retten betient med de i gaaer andførte Laugrettes Mænd.

Ole Endresen indre Bue tilkiendegav at Hand ikke har kundet komme i Foreening med Gunder Larsen indre Bue, og begiærede udsteenning med de Hand vare Forligte.

Gunder Larsen indre Bue sagde, at naar Ole Endresen skal Steene med beboerne paa gaardene indre og yttre Bue som ere Forligte, da fornærmes Ham og Hans Børn, der ey ere stevnte, paa deres Eiende og af bemelte Gunder beboede Jorde part i Gaarden Indre Bue, henholt sig altsaa til sin giorte exception, saavel i henseende til Stævningen, som Steeningen.

Hvor efter blev:

Eragtet:

Da Gunder Larsen indre Bue har exciperet imod Stævningen, paa Grund af at samme ey er forkyndt for hans Børn, der ere med-Eiere i hans brugende Jorde Part, og tillige declareret, at blive fornærmet med Steeningen imellem Ole Endresen Bue og de andre; Saa afvises denne Stævning, da den vedkommende ey ere indkaldte, og følgelig ingen Steenings Forretning kand foretages. Ole Endresen skal meddeeles Tægte [dag] til nye Stævning, naar Hand samme forlanger.

Denne Forretnings bekostning beregnes aaleedes: 2de Dages Forretning 3 rd.; 2de Dages Diet 1 rd: 2 mrk.; Fogden for Mænds opnævnelse 1 rd.; Laugretten 4 rd.; Lensmanden 1 rd.; Tilsammen 10 rd: 2 mrk:

Anno 1786, den 25de Septbr., blev Aastæds Retten behandlet paa Gaarden Reysætter i Ullensvang Sogn og Kintzervigs Skibrede, udi følgende Sag, og Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Friderich Pedersen Jaastad, 2; Siur Wiglichsen Maagestad, 3: Ole Haagensen Espe, 4: Ølver Siursen Berven, 5: Siur Iversen ibid.; 6: Jon Larsen øvre Qvale, 7: Lars Larsen Bleje, og 8de: Halgrim Torbiørnsen Mæland. Saa var og ved Retten tilstæde Lænsmanden Jon Hougse.

Hvorda! Helje Olsen Reysæter fremlagde Tægte dag af 16de Junii afvigte, \saa lydende:/, og dernæst anmeldte at have til i Dag med mundtlig Varsel ladet inkalde sine Naboer Ole Tostensen, Ole Jacobsen, Wiglich Olsen og Lars Olsen Reysæter, at høre Vidner, stævnte og ustævnte, neml: Lars Olsen Reysæter, og derefter modtage Dom angaaende Parternes Brug og Eyendoms Strækning, og Syn og Grandskning at bievære, samt at paasee Mærkeskiæls Nedsættelse efter Vidnernes Forklaring og Anviisning. De øvrige Opsiddere paa Gaarden Rejsæter vare tilkaldede at paasee og bievære Mærkeskiæls Nedsættelse efter deres

1786: 53

Forening. Til Vædermæle og saavidt Sagen ham angaaer, er inkaldet Grip Maagestad, saavelsom Peder og Guttorm Bleje.

Som Beneficiarius til en Part i Lars Olsen Reysæters Brug, er til denne Tid og Stæd inkaldet Sogne Præsten herr Rørdam; saa var og tilstæde Ole Haldorsen Helleland, som Forsvar for Kirke Godset, hvoraf Ole Tostensen Reysæter bruger en ringe Deel uden Bøxel.

Vidnerne, som under Faldsmaal ere stævnte, ere: Elie Olsd: Reysæter, Birge Olssen, Knud Knudsen Reysæter, og Wiching Svendsen Kambestad.

De indstævnte og benævnte Opsiddere paa Gaarden Reysæter mødte og vedtog lovlig Varsel, anmeldte derhos, at have contra stævnet Helje Olsen Reysæter at høre stævnte og ustævnte Vidner, angaaende deres Brug, at bievære Syn og Grandskning, samt modtage Dom til lovlige Mærkeskiæls Nedsættelse, efter enhvers Brug og Anpart, som gammelt været haver, eller efter Forening. Vidnerne Siur Olsen Qvale, Anna Olsd: Reysæter, Jacob Knudsen og Jacob Gundersen Bleje, samt Arne Siursen ibid: ville fornem/m/e, om de vedkommende møder.

Grip Maagestad saavelsom Peder og Guttorm Bleje vare ved Retten tilstæde. Vidnerne vare ligeledes tilstæde, undtagen Wiching Svendsen Kambestad.

Fra Sogne-Præsten her: Rørdam blev fremlagt et Brev af 15 Sept: 1786, saa lydende:

Følgelig Contra Citanernes Stævnemaal vedtog Helje Olsen lovlig Varsel, saavelsom de bemævnte Vidner, undtagen Jacob Gundersen og Arne Siursen Bleje, som ikke vare tilstæde.

Parterne begiærede Tid til at forsøge Forliig, og til den Ende gik Hoved Citanten Helje Olsen, og den indstævnte Contrapart Lars Olsen tilligemed Laugrettet ud i Marken for at besee det omtvistede og paastævnte, hvorefter de atter fremstillede sig for Retten, og declarerede, at de nu vare venlig forenede, og begiærede at Retten vilde nedsætte Mærkeskiæl efter deres Forliig og Anviisning; hvilket skal foretages i Morgen.

Imidlertid bliver at anføre hvad i Dag er passeret med Mærkeskiæls Nedsættelse efter Parternes Anviisning, saaledes:

Wedals Ageren kaldet, tilhører Helje Olsen, er separeret fra Wiglichs Bøe neden under med 2de Mærkesteene; end videre er Helje Olsens Bøe, Wedalene kaldet, adskildt fra alle Naboernes med 46 Mærker. Øverst i Wedalene, paa den yttre Side ved Elven, er nedsat en Mærkesteen, som viiser tvers ud over i 2de nedsatte

1786: 53b

Steene, en X, og tilsidst en Mærkesteen. Ole Jacobsen eyer oven og inden for disse Mærker, og Helje Olsen ejer neden og uden for samme Mærker.

Eragtet.

Da det allerede er sildig paa Aftenen og Mørket forbyder at nedsætte flere Mærker; saa beroer Forretningen til i Morgen tilig.

Dagen derefter, den 26de Septbr., continuerede Aastæds Forretningen i Overværelse af det i Gaar anførte Laugrett og Parter.

Hvorda! Steenings og Mærkeskiæls Nedsættelse blev angivet efter Parternes Forening at være saaledes:

Ageren Bringe kaldet, tilhører Ole Tostensen, er adskildt fra Heljes Ejendom under Kiørsel Veyen, med 6 Steene, derfra gaaer Mærket op over Veyen, hvor er nedsat en Mærkesteen, som viiser lige indefter atter i en Mærkesteen, derfra gaaer Bytet lige ind efter Ager Reenen til Brue haug kaldet, til den i Aftes sidst benævnte Mærkesteen. Oven for Veyen i Myr Ageren skal opsettes en Muur efter Snor paa Ole Tostensens Ejendom, hvilken Muur Helje og Ole Tostensen bekoster opsat; men siden vedligeholdes af Ole. Neden for denne Muur eyer Helje Olsen, og oven for eyer Ole Tostensen. Imellem forbemeldte Ager, Bringe kaldet, og Myhren, Helje tilhørende, skal opsættes en Muur efter Mærkesteene, lige meget paa enhvers Eyendom. Ageren Pors Teigen kaldet, som er Helje Olsen tilhørende, er baade inden, neden, uden og oven for, tilligemed et Stykke Bøe, som alt er Helje Olsen tilhørende, er indhegnet fra Naboerne med 29 Mærker. Haug Ageren kaldet, er fra Naboerne inhægnet med 28 Mærker, og Helje Olsen tilhørende. Nederste Løe Ager tilhører Helje Olsen, er indhægnet fra Lars Olsens Eyendom, neml: Ager og Bøe, med 7 Mærker. Øverste Løe-Ager, ligeledes Helje Olsen tilhørende, er indhægnet fra Naboernes Eyendom, neml: Lars og Wiglich, med 10 Mærker. Kalis Myhr Ageren kaldet, eyer Helje Olsen, er fra Lars Olsens Eyendom, baade Ager og Bøe, indhegnet med 7 Mærker; Ved den inderste og øverste Løe-Nov, i et Skarv, er huggen en Vinkel, som viiser ned og ind efter Løe-Hougen i 2de X, den sidste staaer

1786: 54

midt i Veyen; Lars Olsen eyer oven for, og Helje Olsen neden for disse Mærker. Strax inden for Huusene, ved Myhren kaldet, er huggen en X i en jordfast Steen, som viiser op og ud efter i 7 efter hinanden nedsatte Mærker, den sidste er en Steen nedsatt ved Qværne bækken; oven og inden for eyer Wiglich Olsen, uden og neden for eyer Lars Olsen. Ved Agrene Bringe kaldede, er nedsat en Mærkesteen i nederste Ager-Reen, som viiser i lige Linie fra Sør til Nord i 2de andre Mærker, den sidste en X, som er Ende Mærke. Østen for disse Mærker eyer Wiglich, Ole Tostensen eyer Vesten for samme. Selje Flæk Reenen, en Ager saa kaldet, der er nedsat en Mærkesteen som viiser ud efter i 5 andre Mærkesteene, den sidste er Ende Mærke. Neden for disse Mærker eyer Wiglich Bøen, og oven for eyer Ole Tostensen Ageren. I Norderste Ende paa Svart Ageren, Ole Tostensen tilhørende, blev nedsat en Mærkesteen, som viiser i 3de andre i lige Linie staaende Mærkesteene, den sidste viiser i en jordfast Steen, hvor er huggen en Vinkel Gloppe, som viiser i 15 efter hinanden nedsatte Mærkesteene; Inden og oven for disse Mærker eyer Wiglich Ager og Bøe, uden og neden for eyer Ole Tostensen baade Ager og Bøe. Oven for Svart-Ager Høgen er nedsat i Ager Reenen 13 Mærkesteene efter hin anden; den sidste er Ende Mærke. Oven for de benævnte Mærker eyer Ole Tostensen Ageren Svart Ager kaldet; og neden for de samme Mærker eyer Wiglich Ager og Bøe. Et Stykke Ager og Bøe, Ekre kaldet, ligger i Ole Tostensens Eyendom, og er Wiglich tilhørende, er indhegnet med 12 Mærker. Hathaugs Ager kaldet, Præste-Ageren og Smie teig Flekken, tilligemed den omkring liggende Bøe, tilhører Lars Olsen, og er inhægnet fra Wiglichs og Ole

Jacobsens Eyendom med 43 Mærker. Halsteens Teigen med Ager og Bøe, ved Skaare Flæk, er nedsat en Mærkesteen, som viiser i 5 efter hinanden hugne X, den sidste viiser i en gam/m/mel eller forhen nedsat Mærkesteen, denne viiser ind efter i 2de andre Mærker, den sidste er en Vinkel huggen i en jordfast Steen, som viiser op efter i 3de andre efter hinanden nedsatte Mærkesteene, hvor der er en Ager som er indhegnet med 3de Mærker, den sidste viiser op efter i 2de andre Mærkesteene, den sidste viiser ind efter i en X huggen i et Skarv i Veyen, som er Ende Mærke. Uden for disse øverste Mærker ned til forbemeldte Vinkel eyer Ole Tostensen Ager og Bøe, og inden for eyer Lars Olsen lige ned igiennem alle disse benævnte Mærker Ager og Bøe. Neden for den forhen benævnte gamle Mærkesteen eyer Wiglich, og uden for de benævnte Mærker eyer ogsaa Wiglich Olsen.

1786: 54b

Oven for den tidt bemeldte gamle Mærkesteen er huggen en X og nedsat en Mærkesteen, som viiser op og ud efter i en anden gammel Mærkesteen. Oven og inden for disse Mærker eyer Ole Tostensen, og uden og neden for eyer Wiglich Olsen. I forhen bemeldte Skaare Flæk, paa den indre Side, er huggen en X i Berg Nolte, som viiser ud efter, tvers over Ageren i en nedsat Mærkesteen, som viiser i 3de andre nedsatte Mærkesteene, den sidste viiser op i en anden, som staaer i Ager-Reenen, samme viiser ind efter i en jordfast Steen, hvor er huggen en Vinkel Gloppe, hvilken viiser op efter i en nedsat Mærkesteen. Uden for disse Mærker eyer Lars Olsen, og inden for eyer Wiglich Olsen. Den sidst bemeldte Mærkesteen viiser ud i en anden Mærkesteen, denne viiser op efter i 2de andre Mærkesteene og en X, som viiser ud efter/ i en Mærkesteen, som er Ende Mærke. Uden for disse Mærker eyer Lars Olsen Ager og Bøe, og inden for eyer Ole Jacobsen Ager og Bøe. Den sidst benævnte Mærkesteen viiser ud efter i en X, som er huggen i en jordfast Steen, samme viiser ud efter i en Vinkel, og denne til en Mærkesteen, derfra til en X oven for Veyen, som forhen er benævnt. Uden og neden for de bemeldte Mærker eyer Lars Olsen, og oven for eyer Ole Tostensen. Inden for Huusene, paa Myhren, er Ole Tostensen og Wiglichs Bøe separeret med 6 Mærker. Bøen Brækkene kaldet, er separeret med 7 Mærker op efter, den sidste er en X huggen i en jordfast Steen; uden for disse Mærker eyer Ole Tostensen, og inden for eyer Wiglich Olsen. Bøen Spons Teigen kaldet, er hugget en X i Kloppe over Bækken, som viiser ud efter i 5 efter hinaanden hugne X, den sidste i Spans Teig Kleiven; neden for disse Mærker eyer Wiglich Olsen, og oven for Ole Tostensen. Neden for Ole Jacobsens Løe huus er hugget en X i Skarvet, som viiser ned i en anden X, ligeledes huggen i Skarv, og denne viiser op og ud efter til en jordfast Steen ved Bækken, hvor er huggen en X. Uden og neden for disse Mærker eyer Wiglich, og oven for tilhører Ole Tostensen. Ageren Salt saae, Wiglich tilhørende, og Wedals Ageren, Ole Tostensen tilhørende, ere adskilte med 2de Mærkesteene.

Med at nedsette de oven beskrevne 257, og fleere Mærkeskiæl, er Dagen forløben indtil sildig paa Aftenen, derfor beroer det øvrige af Forretningen til i Morgen tilig.

1786: 55

Anno 1786, den 27 Septbr., continuerede Aastæds Sagen i Overværelse af de tilførte Parter og Laugrett; og er da passeret, som følger:

Lange-Fiæring og Kalve hagen tilhører Helje, og er indhegnet med 30 Mærker. Jelle Teigen, som er et Stykke Bøe, tilhører Wiglich Olsen, og er indhegnet med 14 Mærker. Nederst i Jelle Braatet kaldet, i Bierget er hugget en Vinkel, som viiser op efter i 4 Mærkesteene, den sidste viiser ud efter til en anden Mærkesteen, hvilken viiser op efter i lige Linie i 8 nu nedsatte Mærkesteene, den sidste staaer under Bøe Giærdet, og er Ende Mærke.

Uden for de beskrevne Mærker eyer Ole Tostensen, og inden for eyer Lars Olsen. Ved Qværne bækken er nedsat en Mærkesteen, som viiser i 2de X, hvilke ere hugne i Bierg Nolter, den sidste viiser i 2de nedsatte Mærkesteene, den sidste af disse viiser i en X huggen i en Bierg Nolte, samme viiser efter Kirsebær Giærdet i en nedsat Mærkesteen, hvilken viiser efter Giærdet i yderste og øverste Kant af Kirsebær Giærdet, og der er hugget en X i en jordfast Steen, som viiser ud efter i 9 andre Mærker, deels Steene, og deels X hugne i Bierg Nolter, den sidste en X, som staaer ved Bække Sikklet, og skiller imellem Gaardene Maagestad og Rejsæter, hvilket er Ende Mærke. Neden for disse Mærker eyer Ole Tostensen, og oven for er Lars Olsen tilhørende. I Jelle-Teigen er nedsat en Mærkesteen, som viiser i 3de andre Mærkesteene lige op til en gammel forhen nedsat Mærkesten. Lars Olsen eyer paa den yttre Side, og Wiglich Olsen paa indre Side af de bemeldte Mærker. Fra den bemeldte gamle Mærkesteen viises til en nye ditto, og derfra lige op igiennem i 7 andre Mærkesteene, lige op i Bøe Giærdet. Paa yttre Side eyer Lars Olsen, og paa indre Side tilhører Ole Jacobsen. En Teig kaldet Lille Udgiærselen, der er nedsat en Mærkesteen, som viiser lige i en anden Mærkesteen, fra denne sidste lige ned igiennem i 2de andre Mærker til en Vinkel Gloppe, hvilken viiser ud og ned til en anden Vinkel Gloppe, denne viiser lige ned igiennem i 5 Andre Mærkesteene, den sidste staaer i Kiørsel Veyen. Paa den indre Side eyer Lars Olsen, og Wiglich paa ytre Side af de beskrevne Mærker. Den sidst benævnte Mærkesteen viiser op og ind i 3de andre Mærker, den sidste er en Mærkesteen, og i denne huggen en Vinkel, som viiser op efter i lige Linie i 4 andre X, den sidste er huggen i Bierg, og er Ende Mærke. Lars Olsen eyer uden for, og Ole Jacobsen inden for disse Mærker. Paa Søndre Side af den benævnte Lille Udgiærsel, og vesten for sam/m/e, eyer Wiglich Østen, og Norden for eyer Lars Olsen. I Jelle Braatet er huggen 2de X, den sidste viiser i en Vinkel; Ole Tostensen

1786: 55b

ejer nede for, og Lars Olsen oven for disse benævnte 2de Mærker.

Da intet videre denne Gang ved Forretningen var at tilføre; thi de manglende Mærkeskiæls Nedsættelse continueres af Laugrettet, efter Parternes Anviisning, da de ved Leylighed og paa Forlangende skal vorde Protocollen tiltagen.

saa bliver denne Sags Bekostning at anføre saaledes: 3 Dages Forretning 3 rdr: 4 mrk.; Ditto Diæt 2 rdr.; Skyds leveres in natura, Lænsmanden for Møye og Opvartning 1 rdr: 3 mrk.; For Stævningen 1 rdr: 1 mrk: 8 s.; Laugrettet 6 rdr.; tilsam/m/en 14 dr: 2 mrk: 8 s.; som Helje Olsen betalte.

Det videre passerede tilført her i Protocollen paa fol: 81.

ANNO: 1786, Fredagen den 20de Octobris, blev det **almindelige Høste- Sage- og Skatte-Ting for Jondals Skibrede paa Ting-Stædet: Herrandsholmen, holdet**, og Retten betient med følgende Laug-Rette; Saasom Iver Tollevsen Tørvigen, Iver Iversen Ougestad, Aschild Siursen Molven, Siur Michelsen Samland, som i Dag aflagde Eed, men ved Som/m/er-Tinget var forhindret, formedelst en forehavende Reise, i hvis Sted da stoed Lars Larsen Haugen, Jacob Johan/n/issen Tørvigen, Johan/n/es Knudsen Tørvigen, I Johan/n/is Johan/n/esen Tuftens Sted nu, som ved Som/m/er-Tinget, efterdie Hand er syg og Sængeliggende, Jacob Larsen Drage, og Niels Engebrectsen Herrastvedt, der nu Selv var tilstæde, i hvis Sted i Som/m/er stoed Endre Torgersen Ougestad. Tilstæde, som sadte Retten i Hands Mayestets høie Navn, hr: Foged Koren, Hands Fuldmægtig Sr: Nachschou, Lensmanden: Johan/n/es Pedersen Wiig, og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda. Allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret og lydeligen under Tinget læst de indsendte Høy Kongelige og andre Øvrigheds Anordninger:

1: Forordning, andgaaende Afgifterne af Tobak i Norge; dat: Xstiansborg-Slot, den 12 April 1786.

2: Fundation for det Kongel: Nordske Berg-Seminarium paa Berg-Staden: Kongsberg; dat: Xstiansborg-Slot, den 3 Maji 1786.

3: Forordning, andg: Tobaks-Handelen og Tobaks-Forarbeydningen i Norge, dat: Friderichsberg-Slot, den 14de Junii 1786.

4: Stiftets Skrivelse, paa Stift-Amtmandens: Hr: Geheime-Raad: Scheels Forlangende, til hr: Foged Koren, om, at lade eftersøge, om andtræffes, andholdes og Stiftet underretning meddeeler, om een, Natten til den 17de Maji, fra Lensmanden i Hierdals Præstegield, paa øvre Tellemarken i Bradtzberg Amt, undviigt og der paagreben \for/ upasset Person, ved Navn: Ole Torgersen Slettemoen, fra Aas Præstehield i Hallingdal. som end og har begaaet Forbrydelse ved, med Kniv-Stung, at beskadige Lensmanden og Vagten. dateret, Bergen, den 24de Junii 1786.

5: Placat, andg: hvorledes De skal straffes, som beskadige Træer, der ere plantede ved Veiene i Norge; dat: Friderichsberg-Slot, den 30te Junii 1786.

6: Stiftets Skrivelse, paa Stift-Amtmanden, hr: C:herre Adlers Forlangende, til Hr: Foged Koren, om tvende, for Tyverie og andre Forbydelser, i (H?)ougerø Arrest-Huus i Nedenæss Lehn og Amt, indsadte og undvigte Personer, nvnlige: Peder Aasulsen, Skipper, og Jens Olsen, dat: Bergen den 22de Julii 1786.

7: Rente-Cammerets Skrivelse, til hr: Foged Korens Efterretning, i andledning af den, i 1782ve aars andtægnelser, gjorde afhandling, ang: Vey-Mæster-Toldens Beregning og de, deraf gjorde decourter, hvorved Han/n/em tilmeldes, paa grund af derom erholte Oplysninger: at, naar nogen haver Jord i Brug, omendskiøndt sam/m/e er af liden Betydenhed, tilkom/m/er de dog, at betale dem, for Jorde-Brugene i Almindelighed, bestemte Told, neml: 7 s: af hver Opsidder, saaledes, som paa andre Stæder skeer; Derimod frietages Huusmænd, der til deels som Tienere ere at andsee, for dette Paabud; men, naar een Opsidder haver 2de Brug, maae for hvert Brug i sær, som, om det, af 2de Opsiddere, bleve drevne, svares den paabudne Afgift til Vey-Væsenet, hvorfor bemeldte Foged bliver andsvarlig, imod Regress til Vedkom/m/ende, til hvad som i saa Maade forhen forliden er beregnet, som igien maae Vei-Cassen erstattes, saavel som og hvad Fogden i Incassations-Sallario, mere har oppebaaret, end de 6 Rdr:, som aarlig for enhver Foged i sær er tilstaaet, da i øvrigt denne Beregnings-maade for fremtiden stricte bliver at følge; dat: 29de Jul: 1786.

8: Stiftets Skrivelse til Hr: Foged Koren, paa Stift-Amtmanden hr: Geheime-Raad Schels Forlangende, ved Brev af 28de Julii. andg: 3de, i Bragnæs Arrest-Huus, for Tyverie, indsadte, og derfra, efter hr: Byefoged Brandts Indberetning, under 21de Julii, undvigte Personer, neml: Jørgen Schou, Lorens Aass og Ole Erichsen; Dat: 5 Aug: 1786.

9: Dittoes Skrivelse til Ditto, andg: een, hos Lensmanden for Sparboens Tinglav i Inderøens Fogderie under Tronhiems Amt, for Tyverie heftet, men derfra undvigt svendsk Person, navnlig: Petter Hansens Paagribelse og andholdelse, om andtræffes, efter det Tronhiemske Stifts Forlangende. Paa Num/m/edals-Eidet har sam/m/e Person begaaet et nyt Tyverie, af 5 til 6 Rdr:, og derfra ligesaa undløbet; dat: Bergen, den 12 Aug: 1786.

10: Forordning, andg: en Credit-Casses Oprettelse, for Kongrigrerne, Danmrk: og Norge, samt Hertug-Dømme, Slesvig-Holsteen; dat: Friderichsberg-Slot, den 16de Aug: 1786.

11: Placat, andg: den Islandske Handels Friegivelse, dat: Friderichsberg-Slot, den 18 Aug: 1786.

12: Rente-Cam/m/erets circulaire Pro Memoria, efter Begiæring fra Com/m/issarerne ved den Kongel: Banque i Khn:, med Andmodning til hr: Foged Koren, at, naar Banco-Sedler

andbydes til Betaling, om hvis Rigtighed kand have Mistanke, Agt da maae paagives, af Hvem de tilbydes, for at Falskneren, om mueligt, kand blive opdaget; dat: 2 Sept: 1786.

13: Stiftets Skrivelse til hr: Foged Koren andg: hvad Sundhords og Hardanger Fogderier, efter Repartition, udi Hospitals- Delinquent- og Syge-Penge, samt Broe-Omkostninger, i alt tilkom/m/er at udrede, neml: 860 rd: 87 s:, med Andmoedning, sam/m/e, paa Fogderiets Løbe-tall, at reparere, og paa Høste-Tinget indfordres, samt derefter, mod Qvittering, til Forstander: Brochmann at betale 368 rd: 64 s:, Sig Selv Hands andførte Regnings Beløb med 123 rd: 23 s:, at godtgjøre, og de øvrige 369 Rdr:, af hvilke Hand dog modtager de, til Schiers-Borens Opbyggelse, forskudte 150 rd:, til Am/m/und Flage, der benævnte Broe haver opført, mod Qvittering at betale, samt end videre til Han/n/em at erlægge de, Ham for denne Broes Opbyggelse, den forlangede Discretion 24 rd: 57 s:, med indbereget, endnu tilkom/m/er 5 rd:, hvilke Forvalteren ved Baroniet i Rosendal, Cam/m/er-Raad: Elkiær, er andmodet, til Ham, mod Qvittering, at betale. Qvitteringerne gives in Duplo, hvoraf den eene Gienpart Amtet tilstilles, tilligemed Tilstaaelse om, det, af Fogden oppebaarne, betreffende Broernes Forskuds-Penge, samt nøyagtig Oplysning om Brøk-Skillingernes Beløb, paa det samme, i næste Aars Ligning, kand kom/m/e Almuerne til gode, Dat: Bergen, den 9 Oct: 1786.

14: Stiftets Skrivelse til Hr: Foged Koren, om Eftersøgelse af een, hos Lensmanden udi Bamble Præstegield, i Bradsberg Amt, for anden Gang begaaet Tyverie, med Tildøm/m/else at stryges til Kagen, og Livs-Tid i

1786: 56

Jern at arbeide, hensadt, og under 14 Aug: sidstl: undvigt Person, ved Navn: Thor Torgriksen; Dat: Bergen, den 7 Oct: 1786.

15: Stiftets Skrivelse til hr: Foged Koren om, efter Stift-Amtmand, Geheime Raad Scheels Forlangende, at lade efterlyse og eftersøge, samt, om andtreffes, andholde, og Amtet underretning meddeele, andg: een, under 5 Sept: fra Gaarden: Fouglerud i Næss Præstegield og Aggershuus Amt undvigt, og for undsigelser forhen arresteret Person, ved navn: Christen Iversen; Dat: Bergen, den 14 Oct: 1786.

Derefter bleve følgende Almues Breve publicerede:

16: Aflyst Torbiørn Larsen Aases Obligation til Endre Baardsen Liones, paa 33 Rdr:, Hands Myndling: Sigri Baards-Datter tilhørende, mod 4 pro-Cento Rente, samt Pant med 1ste Prioritet i 3 Spand Smør, med Bøxel og Herlighed, i gaarden: Aasen, i Jondals Kirke-Sogn og Tinglaug, dat: 17de, og tingl: 18 Oct: 1776, samt qvitteret, ved Torgier Torbiørnsen Liones, den 20de Oct: 1786.

17: Torbiørn Larsens nye Obligation til Torgier Torbiørnsen paa 70 Rdr:, mod aarlig Rente 2 s: af hver Rdr:, foruden pro-Cento-Skatten, der betales til hvert Aars Høste-Ting for Jondals Skibreede, samt Pant med 1 Pr: i Hands, efter Skiøde af 17de Oct: 1776, eiende 3 Spand Smør, med Bøxel og Herlighed, i gaarden: Aasen, No: 36, beliggende i Jondals Kirke-Sogn og Tinglaug; Dat: 20de Oct: 1786.

18: Skiøde fra Helje Torjersen Tørvigen, Lars Pedersen Tveite, Johan/n/es Johan/n/issen Tuften og Lars Samsonsens Ougestad, til ungKarl Lars Torchildsen paa endeel Skyld, Deres 4 Myndlinger: Siri, Brite, Sirie den yngre, og Marita Torchils-Døttre efter Forældre er tilfalden, følgelig Skifte-Breve af 6te Apr: 1773 og 7de Oct: 1784, efter første Skifte-Brev, nemlig, efter Moder: Gyri Salomons-Datter, paa hver, 5 1/6 Mrk: Smør med Bøxel, for 5 Rdr: 1 mrk:, og efter sidste Skifte-Brev, nemlig efter Torchild Larsen, deres Fader, paa enhver 1 23/40 Mrk:er, for 1 rd: 3 mrk: 7 1/5 s:; tilsam/m/en, med de 10 1/2 Mærker, som Kiøberen, efter Moder er paalodnet, for 10 Rdr: 2 mrk:, og 3 3/20 Mrk:er, Hand, efter Fader ligesaa har arvet,

for 3 Rdr: 14 1/5 s.; Et Pund Sexten nie tivends Deelee mærker, her i Gaarden Tørvigen i Jondal, No: 40, for Penge 40 rd: 5 mrk: 11 1/5 s.; Skiødet dateret 20de Oct: 1786. NB: efter Matriculen skal Skylden være 1 Pund 2 1/2 Mrk: Smør, 3/8 Hud

19: Enkens: Christi Erichs-Datters, med Laugværge: Iver Olsen Ougestad, samt de fleeres Skiøde, paa endeel Skyld i gaarden: Drage, No: 38, i Jondal, til Jacob Larsen, der, med Hands, følgelig Skifte-Brev efter Fader: Lars Larsen af 17de Febr: 1786, egne arvede 6 3/4 Mrk:er Smør, for 6 rd: 4 mrk: 8 s.; udgiør halve gaarden: Drages Skyld, 2 Pd: 6 Mrk: Sm.; eller 1/2 Løb og 1/2 Hud, for 54 Rdr.; Og, da Kiøberen forhen, med Skiøde af 18de Maji 1775, er Eier af den anden halve Gaards lige Skyld, for lige Summa, bliver Hand nu eiende den gandske gaard; Skiøde dat: 20 Oct: 1786.

Dagen var hermed forløben; Thi blev Sage-Tinget udsat til i morgen.

Anno: 1786, Løverdagen, den 21 Oct.; continuerede Høste-Tinget med Jondals Skibredes Almue, i Overværelse af det i Gaar andførte Laug-Rette. tilstæde hr: Foged Koren, Lensmanden og anden tingsøgende Almue.

Hvorda end videre blev publiceret:

20: Eric Salomonsens Contract til sin Moder: Marite Erichs-Datter, om aarlig vilkor af gaarden: Fladebøe i Jondals Sogn, saasnart Hand tiltræder heele gaardens Brug. dat: 21 Oct: 1786.

Derefter bleve examinerede og oplæste følgende Tings-Vidner.

1: det saa-kaldte store Tings-Vidne, bestaaende af 10 Qvæstioner, der i et og alt blev besvaret, som er Fogden beskreven meddeelt.

2: Tings-Vidne om Ting-Skydsen, hvortil alle svarede Jo, at de havde erholdet sine 4 s: per miil saavel af Fogden, som Sorenskriveren. derefter blev det hr: Fogden Koren beskreven meddeelt.

3: Specification over Aftagene paa de 2de gaarder, No: 28, Underhougen, og No: 30, Wiig, i Jondal; Hvortil de nærværende svarede, at Skatterne er dem gotgiort for affældet, og at ingen af dem taaler nye Paalæg. derefter blev det Fogden meddeelt i beskreven Form.

4: Afgangen og Tilgangen i Odels-mand-Tallet for indev: Aar mod forrige Aar; Hvor afgangens befandtes at være 1 Pd: 15 1/8 Mrk: Smør, 1 Hud, 1/4 Løb Salt, men Tilgangen 2 Pd: 5 1/2 Mrk: Smør og 1/? Hud, som af Almuen blev tilstaaet, og derefter Fogden beskreven meddeelt.

5: Restance-Registeret over udestaaende Kongel: Skatter til indev: Aars udgang, der blev efterseet, oplæst, og var 15 Rdr: 1 mrk: 13 s: for indbemeldte Skibrede.

Alle disse Tings-Vidner blev i sær af de 2de Mænd, foruden Laug-Rettet og Almuen, Brynild Heljesen Bierchelund og Lars Knudsen Handegaard, tilstaaet at medføre Rigtighed.

Saug-Angivelserne, der bestoed i at paa Tvedts Saug er skaaret 2200 enkelte Bord, som Med-Eieren: Ommund Larsen beedigede, og, at paa Hougens Saug, er dette Aar skaaret 1200 enkelte Bord, som Med-Eieren: Samson Larsen beedigede, bleve derefter i Retten beskreven og Fogden meddeelt.

Sager vare ingen af; Hvor fore man tilførte det Laug-Rette, som blev udnævnt at betiene Retten, til næstkom/m/ende Aar 1787; nemlig nye mænd: Torsten Torssen Underhougen, Lars Torchildsen Tørvigen, Brynild Jonsen Wiig, Svend Torstensen Fladebøe, Salomon Jonsen Guntvedt, og Tollev Endresen Ouestad; samt Gamle mænd: Lars Christophersen Samland og Torgilds Asbiørnsen ibidem.

Efter 3de ganges udraab indfandt Sig ingen, der videre ved Retten havde at bestille; Thi blev Høste-Tinget for Jondals Skibrede dette Aar sluttet og Retten ophævet.

Anno 1786, den 23de October, holdtes **almindelig Høste Ting med Østensøe Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hærrandsholmen**, ved Retten var tilstæde herr Foged Koren, Lænsmand Johannes Wiig og følgende eedsorne Laugrettesmænd: 1: Knud Nielsen Wangdal. 2: Arne Larsen Berven, 3: Ole Steegsen ibid:, 4: Endre Amundsen Røseland, 5: Giermund Asbiørnsen Nedre Wiig, 6: Tollef Gundersen Aarhuus, 7: Brigt Larsen Nedre Wiig, og 8: Hagtor Tostensen Kaldestad, samt anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev først publiceret de Kongl: Forordninger og Høye Øvrigheds Breve, som for Jondals Skibrede findes specificerede.

Peder Olsen Opsaaten paa egne og sin Moders Vegne har i Continuation af forrige Stævnamaal, med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Siur Larsen Axnæs at opfylde den forhen ingaaede og beviiste Contract, og derom

1786: 56b

at modtage Dom til sam/m/es Opfyldelse, samt denne Processes Omkostning at erstatte efter Rettens Skøn.

Siur Axnæs var ved Retten tilstæde, vedtog lovlig Varsel, og inlod Sagen til Doms efter de Acten tiltagne Beviisligheder, og at Processens Omkostning skadesløs erstattes.

Ingen af Parterne havde videre at lade tilføre, derfor blev

Eragtet:

Sagen optages til Revision til i Morgen, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Amund Siovatsen Kaldestad anmeldte, at have paa egne og de øvrige Opsidderes Vegne paa Gaarden Kaldestad, med mundtlig Varsel til dette Høste Ting ladet inkalde Lars Larsen Moe, med de fleere Opsiddere paa bemeldte Gaard, for ubillig og ulovlig Omgang med at lade deres Geeder opæde, eller beskadige Citanternes Ager og Eng, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Tosten Larsen Sandven, Maritha Hagtorsd: ibid:, og Ole Christophersen Sandven, derefter at modtage Dom til Skadens Erstatning og disse skadelige Kreatures Afskaffelse, som denne Processens Bekostning at erstatte, alt efter nærmere Paastand.

Lars Larsen Moe paa egne og Naboers Vegne vedtog lovlig Varsel, og tilkiendegav at have contra instævnet Amund og de fleere Opsiddere paa Gaarden Kaldestad for ulovlig Omgang med at lade deres Smaler eller Faar og Ung Fæe beskadige deres fredlyste Ejendoms Mark, til Skade for Contra Citanternes egne Creature, derom at høre Beskikkelses Vidner Ole Johannesen Skaalem og Ole Christophersen Sandven, samt andre under Faldsmaal stævnte Vidner, Haagen Jonsen Sandven, dette som Beskikkelses Vidne, samt Niels Olsen og Jacob Larsen Sandven, og endelig at anhøre Dom i Hoved Sag efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.

Amund Kaldestad vedtog lovlig Varsel.

Hoved Citanten begiærede sine Vidner paaraabte, hvilke vare ved Retten tilstæde, undtagen Maritha Hagtorsdatter.

Kaldsmændene Lænsmand Wiig og Baar Havnen afhiemlede lovlig Varsel for det udeblevne Vidne.

Derpaa fremstod 1ste Vidne, Tosten Larsen Sandven, som aflagde Eed og vidnede: at i denne Sommer, nyelig før det begyndte at slaae Høe, vare Nedre Tun af Gaarden Moe, deres Geeder, hver Dag en heel Uge igiennem paa Kaldestads Hiemme-bøe; men øvre Tuns Geeder af bemeldte Moe Gaard saae ikke Vidnet meere end

1786: 57

den Dag de bleve indsatte, som var den samme Dag de begyndte at slaae Høe; videre sagde Vidnet, at han hvert Aar og meget ofte har seet Moes Geeder paa Kaldestads Mark. Den foraarsagede Skade var ikke taxeret, ikke heller vel mueligt at sættes i Værdi, efterdi Geederne kommer ofte, og løber vidt omkring. Ingen havde dette Vidne meere at lade tilspørge, er derfor demitteret, og igien fremkaldet:

Ole Christophersen Sandven, som aflagd Eed efter Loven, og forklarede: I Aar har Vidnet ikke seet Moes Geeder paa Kaldestads Eyendom, uden den Dag de bleve indsatte, og Vidnet var udsendt som Beskikkelses Vidne, men afvigte Høst, nu for et Aar siden, saae han en stor Mængde Geeder fra Gaarden Moe paa Kaldestad, hvilke da bleve indsatte. Videre sagde Vidnet, at han da, neml: afvigte Aar, advarede Kaldestad Mændene, som da allerede vare i færd med at indsættes Geederne. Vidnet har ellers ofte seet Moes Geeder baade paa Sandvens og Kaldestads Eyendom. Vidnet er afskeediget.

Hoved Citanten begiærede Laugdag for det udeblevne Vidne.

Eragtet:

Det lovlig indstævnte men udeblevne Vidne Maritha Hagtorsdatter Sandven forelægges under Faldsmaal til næste Ting, sit Vidnesbyrd at aflegge, og Hoved Citanterne besørge lovlig Varsel. bet:

Contra Citanterne begiærede deres Vidner paaraabte, og først Beskikkelses Vidnerne, først

Ole Skaalem, som aflagde Eed og vidnede: For 2de Aar siden, ved sidst afvigte St: Hans Tid, var Vidnet udsendt fra Moes Opsiddere, at advare Kaldestad Mændene at holde deres Smaler eller Faar fra Gaarden Moes Eyendom: Vidnet talede da med Amund og Hagtor Kaldestad i den Anledning, hvilke svarede, at de vel vare villige at giærde og hegne for deres Smaler, men de vilde ikke giæte eller vogte dem.

Dernæst fremstode Beskikkelses Vidnerne Ole Sandven og Haagen ibid:, som aflagde Eed og vidnede: sidst afvigte Sommer, omtrent d: 17 Juli, vare de udsendte af Moes Opsiddere, efter at deres Geeder af Kaldestad Mændene vare indsatte, for at taxere den foraarsagede Skade, men dette kunde de ikke; nogle af Kaldestad Opsiddere vilde ikke have Betaling, men Amund paastod for sig allene 1 mrk: 8 s: Lars Moe derimod tilbød 1 mrk: 8 s: til dem alle; derpaa blev intet betalt; men Lars Moe paastod, at Kaldestad Mænd skulle tage deres Smaler fra Gaarden Moes Mark; hvortil Amund Kaldestad svarede: naar de øvrige Opsiddere tager eller henter deres Smaler fra Moe, saa vilde han ogsaa tage sine.

Derefter {fremstod} forklarede Vidnet Haagen Jonsen, under aflagde Eeds Kraft, at han ofte

1786: 57b

har seet Kaldestad, Moes og andre Gaarders Smaler i Gaarden Moes Eyendom; men veed ikke, om Amund Kaldestad har haft sine Smaler til Støels; der er ikke Giærde imellem Gaardene, men aaben Mark.

Vidnet Niels Olsen Sandven aflagde Eed og vidnede: For 3de Aar siden afvigte Sommer, saae Vidnet Gaarden Kaldestads Smaler paa Moes Støl; og har siden adskillige Gange seet dissos og fleere Gaarders Faar paa Moes Eyendom; sagde derhos, at der er saa godt som aaben

Mark. Paa videre Spørgsmaal sagde Vidnet, at Moe og Kaldestad har ikke fælles Beyte i Field Marken. Vidnet afskeediget.

Derefter Jacob Larsen Sandven aflagde Eed og forklarede: saa vel i afvigte Sommer, som forhen, har han ofte seet Kaldestads og fleere Gaarders Smaler i Gaarden Moes Eyendom. Veed ikke, at Parterne har fælles Beyte i Field Marken. Der er aaben Mark, derfor kommer Moes Kreature ligeledes paa Kaldestads Eyendom. Vidnet er demitteret.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting, da det forelagde Hoved Vidne aflegger sin Forklaring, og derefter Parterne i agt tager det fornøden agtende.

Derefter publiceret følgende Almues Breve.

1: Thore Jonsen Præstegaardens og Iver Jonsen Vigenes Skiøde til Holger Larsen paa endeel Skyld, deres myndlinger: Anna og Brite Holgers-Døttre er tilhørende, i Gaarden Kaldestad, No: 10 i Østensøe, paa dem begge 14 41/80 Mrk: Sm: og 129/640 Hud, for 168 rd: 5 mrk: 12 s:, der, med Hands forhen tilkiøbte 4 31/80 Mrk: Sm: og 39/640 Hud, samt ved Giftermaal med sin Hustrue erlangede 8 1/10 Mrk: Smør og 9/80 Hud, gjør heele gaarden Kaldestads Skyld, 1 Pd: 3 Mrk: Smør og 3/8 Hud; Dat: 22 Oct: 1785.

2: Baard Larsen Steenes Obligation til Ole Siursen Moe paa 100 Rdr:, til Torbiørn Tallachsen Nøtteland, paa 50 Rdr:, og til Pigen: Guri Ellings-Datter, med Hendes Formynders: Ammund Ellingsen Nettelands Samtykke, paa 50 Rdr:, tilsam/m/en 200 Rdr:, mod Rente 3 s: af hver Rdr: aarl:, og Pant med 1 Pr: i Gaarden: Stene, i Wigøer Præstegield, der i Landsk: skylder 2 Pd: 12 Mrk: [Smør], 3 1/3 Hud, med Bøxel og Herlighed, dat: 23 Oct: 1786.

3: Guri Siurs-Datters med Faders og Formynders: Siur Hagtorsens Samtykke, givne Vilkor-Brev til Lars Erichsen og Brite Ols-Datter, om at erholde aarlig Livøre (= føderåd/kår) deres Livs Tid af gaarden Schaalem, No: 32, i Wigøer, dat: 23 Oct: 1786.

4: Ole Pedersens Skiøde til sin Datter: Marita Ols-Datter og hendes forlovede Kiæreste: Am/m/und Larsen, paa 18 Mrk: Smør, med Bøxel og Herlighed, samt 1 F:skind, i gaarden Røen, No: 38, i Wigøers Præstegield, for 200 rd:, Dat: 23 Oct: 1786.

5: Marita Ols-Datter og forlovede Kiærestes Amund Larsens Contract til Hendes Forældre og Hands Sviger-Forældre: Ole Pedersen og Ingeborg Lars-Datter, om aarlig Vilkor af fornevnte gaard Røen; dat: 23 Oct: 1786.

6: Arne Svendsens Skiøde til sin Søn: Svend Arnesen, paa 1 Pd: 4 Mrk: Sm:, 1/6 Hud, med Bøxel og Herlighed, i gaarden Røsseland, No: 22 i Østensøe, for 40 Rdr:; dat: 23 Oct: 1786.

Anno 1786, den 24 Octobr:, continuerede Høste Tinget med Østensøe Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd, og i Overværelse af de{t} i Gaar tilførte Laugrettesmænd.

Hvorda! Lars Amundsen, Giert Olsen og Amund Larsen, Opsiddere paa Gaarden indre Aalvigen, anmeldte, at de med mundtlig Varsel til dette Høste Ting have inkaldet Trond Trondsen Tveit at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Lars Evensen yttre Aalvigen, Ole Halvorsen Rycken og Knud Nielsen Birkeland,

1786: 58

angaaende gam/m/elt Brug imellem indre Aalvigen og Tveit, saavidt Støels og Fæe beyte betrefte; saa var og til Vædermæle indkaldet Trond Tveits Jord-Eyere, Sogne Præsten til Kintzervig, her: Rørdam, og Sogne Præsten til Wigøers Kald, her: Schielderup, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse. Ville dernæst fornemme om de vedkommende for Retten infinde sig.

Trond Tveit med de benævnte Vidner vare ved Retten tilstæde. For de herrer Beneficiarer og Sogne Præster infandt sig ingen med Tilsvær; derfor blev lovlig Varsel afhiemt for dem, af Kaldsmændene Lars Haljersen Berven og Baar Jacobsen Havnen.

Derpaa fremkaldet 1ste Vidne, Lars Evendsen Yttre Aalvigen, som aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og derefter forklarede: han er 88 Aar gl.; har været og boet paa Gaarden yttre Aalvigen siden han var 14 Aar gl.; men veed ikke, har heller ikke hørt af sine Forfædre, at Tveite Manden nogensinde har brugt Beyte eller Støel i Støelen Helder kaldet, som er indre Aalvigen tilhørende. Videre sagde Vidnet: saa længe han kan mindes, har Opsidderen paa Gaarden Tveit stedse brugt Støelen Bjørndal kaldet. Ingen havde dette Vidne at lade mere tilspørge, er derfor afskeediget.

2det Vidne, Ole Halvorsen Rychen, aflagde Eed og vidnede: han er 70 Aar gl.; er fød og opdraget paa Naboe Gaarden Fosse, og er vel bekendt med den omspurgte Støel; vidnede ellers gandske eenstemmende med det første Vidne. Paa Trond Tveits Spørgsmaal, svarede: som før er vidnet, har Tveit Manden ikke haft Støels Beyte i saa kaldet Helder; men har dog seet, at hans Smaler, som af en hændelse er kom/m/en der. Derpaa er Vidnet demitteret.

3de Vidne, Knud Nielsen Bircheland, 85 Aar gl.; er fød og opdragen paa Gaarden yttre Aalvigen, aflagde Eed og vidnede gandske eenstemmig med det 2det Vidne.

Trond Tveit derefter fremlagde Inlæg af 23de Octobr: 1786, som blev læst, og er saa lydende:

Citanten begjærede Tings Vidnet sluttet, og sig in forma beskrevet meddelt, som blev bevilget.

Isach Olsen Birkeland har med mundtlig Varsel ladet inkalde Anders Pedersen Aarhuus for Giæld 5 rdr.; derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner: Michel Larsen Nesthuus og Tosten Larsen ibid.; derefter at modtage Dom til skadesløs Betaling, og Processens Bekostning at erstatte.

Anders Aarhuus vedtog lovlig Varsel, men sagde, at han er ikke saa meget pligtig, som paastævnet er, og har Contra Regning.

Vidnerne mødte for Retten; og Citanten begjærede dem afhørte.

1ste Vidne, Michel Larsen Nesthuus, aflagde Eed og forklarede: at afvigte 3de Pintse Dag saae og hørte Vidnet, at den indstævnte gav Citanten sin Haand paa at ville betale ham de paastævnte 5 rdr.; dersom Mændene, eller Vidnerne kunde skønne at det var rigtig, og at Vidnet da sagde: det var umuelig for ham; som en fremmed Mand i deres Handel; Videre sagde Vidnet, at Citanten den bemældte Tid afslog 7 mrk: 8 s: paa denne Regning.

1786: 58b

2det Vidne, Tosten Larsen Nesthuus, aflagde Eed og forklarede gandske eenstemmig med forrige Vidne, med hvilket dette paa samme Tid var tilstæde.

Anders Aarhuus begjærede Anstand til næste Ting for at fremkomme med den rette Oplysning i Sagen, hvilken Udsættelse Retten billigede.

Svend Knudsen Scheje paa egne og de fleere Opsidderes Vegne har til dette Ting ladet inkalde Jan Svendsen Reistvedt for ulovlig Forhold og Omgang, i det han lader sine Geeder og Faar indgaae paa deres fredlyste Eyendoms Slaatter, Som/m/er og Høst, dem til stor Skade og Fornærmelse, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner: Lars Giermundsen Steene, {Amund} Anders Larsen ibid.; og Ragna Olsdatter Scheje, og modtage Dom til Bøders Udredelse, Skades Erstatning med videre efter nærmere Paastand, og denne Processes Bekostning at erstatte. Ville dernæst fornemme om de vedkom/m/ende møder.

Jan Reystvedt vedtog lovlig Varsel, og sagde, at hans Geeder og Smaler gaaer i Citanternes Slaatter, men, at de ikke \holder/ Giærderne lovlig i Stand, dog de endog tager Giærdes Vaand paa Comparentens Eyendom, og der opsætter Giærde, hvilket han paastod at ville beviise.

Vidnerne ere ved Retten nærværende.

1ste Vidne, Lars Giermundsen Steene, aflagde Eed og vidnede: han har seet saa vel i Aar, som forhen, adskillige Gange, at en Deel Smaler har været i Citanternes Slaatter, men veed ikke egentligen det har været Gaarden Reistvedts Smaler; Giærdet er paa visse Pladser godt, men paa andre, saaledes, at Smaler vel kan gaae derigiennem.

2de Vidne, Anders Larsen Steene, som, efter at have aflagt Eed, forklarede: eenstemmig med forrige Vidne.

3de Vidne, Ragna Olsd: Scheje, aflagde Eed og vidnede: I Sommer har hun ofte seet Reistvedts og andres Smaler i Citanternes Slaatter; men veed intet om Giærderne.

Jan Reistvedt tilstod Vidnernes Udsigende i henseende Smalernes Gang i Schejes Slaatter, men trøstede sig at beviise, at der er intet Giærde, eller dog ulovligt, og altsaa maatte begiære Sagen stillet i beroe til Som/m/er Tinget.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting, da den indstævnte i agt tager det fornøden agtende.

Lænsmand Jan Østensøe og Arne Hilstvedt fremstode for Retten og declarerede, at den imellem dem verserende Proces var nu aldeles forliigt saaledes: Arne Hilstvedt betaler den paastævnte Havne Leye for de forbigangne \5/ Aar med 1 mrk: aarl:, er 5 mrk:,

1786: 59

og fremdeles aarlig 1 mrk: Danske; derimod skal han være berettiget herefter at bruge og benytte sig af Beyterne ligesom de i Retten fremlagde Breve ommelder, og følgel: det ingaaede Forliig, som fra gam/m/el Tid været haver. Derhos lover Citanterne, at fraholde andre uvedkommende at betiene sig af de Fæe beyter, hvoraf Arne Hilstvedt svarer den benævnte aarlige Afgift 16 s: saa erlegger og den instævnte Arne Hilstvedt efter Forening denne Processes Omkostning med 5 rdr: Derom de begiærede Stadfæstelses Dom.

Avsagt.

Det oven tilførte og inden Retten frivillig tilstaaede Forliig, som paa ingen Maade er stridende mod Lov, bliver herved i alle Maader bekræftet, og bør uryggelig holdes og efterkommes under Executions Tvang.

Ole Christophersen Sandven Nedre Thun har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet indkalde Tosten Larsen og Ole Giermundsen Sandven, øvre Thun, fordi de imod hans Samtykke have opsatt et Sæhls huus i Nedre Thuns Udmark; men, som er Sandven, begge Thuns fælles Fæe-Gang, derom at modtage Beviis og lide Dom i hoved Sag efter nærmere Paastand, og denne Processes Omkostning at erstatte. Anmeldte derhos at hans Naboer til Vædermæle ere inkaldte, nemlig: Jon Haagensen, Haagen Jonsen, og Haagen Tostensen Sandven; ville dernæst fornemme om de inkaldte møder for Retten.

De indstævnte Tosten Larsen og Ole Giermundsen Sandven øvre Thun mødte, vedtog lovlig Varsel, og Ole Giermundsen sagde, at det er ham, som har opbygget det paastævnte Sæhls huus efter Tilladelse af Haagen Tostensen Sandven, hvilket blev samtykt af de øvrige til Vædermæle instævnte Opsiddere paa Gaarden Sandven.

De øvrige benævnte vare ligeledes ved Retten tilstæde, vedtagende lovlig Varsel.

Haagen Tostensen Sandven tilstod at have givet Ole Giermundsen Tilladelse at bygge Sæhls huuset i deres fælles Udmark; og de øvrige Opsiddere sagde, at de her til havde givet deres

Samtykke, saaledes, at Ole Giermundsen skulle give aarlig Grunde Leye til Haagen Tostensen 4 Skilling, hvoraf de til Vædermæle ikke paastod nogen Andeel.

Parterne declarerede nu, at de vare venlig forenede saaledes: Ole Giermundsens opbygde Sæhls huus bliver staaende hvor det er nu opsat, og deraf eftergives all Grunde Leyes Svarelse, men at han bruger og betiener sig af de fælles Fæe beyter herefter, som forhen, dog bliver herved at agte, at han, Ole Giermundsen, ikke meere end de øvrige Lods Eyere faaer Hævd eller meere Eyendoms Rett end han forhen haver haft, under Paaskud, at hans Sæhls huus der er staaende; saa betales og af alle vedkom/m/ende til Ole Sandven denne Sags Omkostning, iberegnet Protocol Udtoget, 9 mrk: 12 s: \1 rd: 3 mrk: 12 s:/, hvoraf Ole Giermundsen betaler de 3de Deelee. Derom

1786: 59b

begiærede Stadfæstelses Dom.

Avsagt:

Det inden Retten frivillig ingaaede Forliig bør i alle Maader uryggelig holdes, efterkommes, og være vedkom/m/ende Opsiddere paa Gaarden Sandven til Efterretning og Styrke i henseende Fæebeyte og Eyendoms Rett, alt under Executions Tvang.

Udi Sagen imellem Peder Opsaaten og Siur Axnæs blev

Eragtet:

Efter Vedtagelse, og for at spare Omkostninger, optages denne Sag til Doms til næste Ting, hvormed Peder Opsaaten declarerede sig fornøyet.

End videre publiceret disse Almues Breve.

7: Haagen Torbiørnsens ved Helge Siursen Faagertvedt udstædde Contract, hvori Hand tilsiger sin Hustroe: Guro Thores-Datter, aarlig vilkor, af gaarden Lille Aase, No: 80, i Østensøe, efter Hands Døed, saalænge Hun sidder Enke og vil være paa Gaarden; dat: 24 Oct: 1786.

8: Afl: Lars Amundsen store-Aases Obl: til Siovart Nielsen Aalvigen paa 55 rd:, mod 4 pro-Cento, og Pant med 1 Pr: i endeel Skyld i gaarden Aase, dat: og tingl: 22 Oct: 1757, og qvitteret af Ommund Siovartsen Kaldestad, den 7 Oct: 1779

9: Afl: Ole Pedersen Røens Obl: til Johan/n/es Haldorsen yttre Aalvigen, for 160 Rdr:, mod Rente 5 rd: aarlig, samt Pant med 1 Pr: i 18 Mrk: Smør og 1 F:skind i Røe, No: 38, i Østensøe; dat: og tingl: 23 Oct: 1784, samt qvitteret af Creditor Selv, den 16 Oct: 1786.

10: Lars Olsen Axnæsses med de fleeres Skiøde til Enken: Marita Arnes-Datter paa 2 Pd: 3 1593/3200 Bmrk:!! (mrk:) Smør, med Bøxel, samt andeel i 3/16 Løb Salt, i gaarden Norem, for 286 rd: 9 ½ s: naar nu hertil lægges, hvad Enken Selv, paa Hoved-Lod, ved Skifte-Brev efter Hendes Mand: Arne Larsen, beg: 12te Apr: og sl: 8de Julii 1786, i fornevnte gaard er udlagt, neml: 2 1607/3200 Bmrk: Smør med Bøxel, samt andeel i 3/16 Løb Salt, eier Hun i alt 2 Pd: 6 Mrk: Smør, samt 3/16 Løb Salt i Norem; dat: 24 Oct: 1786.

11: Enkens: Marita Arnes-Datters, med Laug-Værges: Haaver Larsen Tholes Obligation til Amund Siovartsen Kaldestad, for 260 Rdr:, og til Ole Torstensen Kaldestad, for 40 Rdr:, tilsam/m/en 300 rd:, mod Rente aarlig 3 s: af hver Rdr:, foruden pro-Cento-Skatten, samt Pant med 1 Pr: i 2 Pd: 6 Mrk: Smør, 3/16 Løb Salt, i gaarden: Norem, No: 29, i Østensøe, dat: 24 Oct: 1786.

12: Enkens: Maritha Arnes-Datters med sin Laugverges: Haaver Larsen Tholes Samtykke, udgivne Vilkor Contract til Hendes Mands Fader: Lars Olsen, af Gaarden: Norem, dat: 24 Oct: 1786.

Det Laug-Rette, som til næste Aar 1787 skal betiene Retten, bleve nu udnævnte at være disse 8te, der alle ere nye mænd. 1: Ole Haagensen Tveit. 2: Arne Knudsen Scheie. 3: Lars Jahnsen Reistvedt. 4: Giermund Olsen Schaar. 5: Eric Larsen Thole. 6: Hellie Halvorsen Lille-Aass. 7: Aamund Larsen Røen, og Svend Arnesen Røsseland.

Ved Examination af Tings-Vidnerne, indløb den/n/e Forklaring:

1: Andg: det store Tings-Vidne, at Lensmanden her bruger gaard. og at ingen Bord-Sauger her findes.

2: Tings-Vidnet om Ting-Skydsen, forholdt Sig rigtig, ligesom ved Jondal.

3: Specification over Aftagene findes, som forrige Aar, uden Forandring.

4: Afgangene og Tilgangene paa Odels-Mandtallet for indev: Aar med forrige Aar, hvor Afgangen befandtes at være 1 Pd: 12 Mrk: Smør, ½ Hud, men Tilgangen 1 Løb 4 Mrk: Smør, 11/16 Hud, 1 F:skind, 3/16 K:skind.

5: Restance-Registeret over udestaaende Kongel: Skatter til indeværende Aars udgang, der blev efterseet, oplæst og var 118 rd: 2 mrk: 15 s: for indbemeldte Skibrede.

Alle disse Tings-Vidner bleve, i sær af de 2de mænd: Michel Larsen Næsthuus og Torsten Larsen Næsthuus, foruden af Laug-Rettet og Almuen, tilstaaet at medføre Rigtighed.

Efter 3de ganges udraab indfandt Sig ingen, der videre ved Tinget havde at bestille; Thi blev det nu for dette Aar og dette Skibrede til Ende bragt, og Retten derefter ophævet.

Anno 1786, den 26de Octobr:, holdtes **almindelig Høste Ting med Gravens Skibrede Almue paa det sædvanlige Tingstæd**; ved Retten tilstæde Herr Foged Koren og følgende eedsorne Laugrettesmænd: 1: Iver Olsen Børsem, 2: Jon Josephsen Lille Graven, 3: Wiching Olsen Seim, 4: Poul Iversen Traae, 5: Siur Bertelsen Scheje, 6: Endre Christophersen Bue, 7: Ole Endresen ibid:, og Ole Olsen Bolstad, samt Lænsmanden Anders Lille Graven, og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de Kongl: Forordninger og Stiftets Skrivelser, som for Jondals Skibrede findes specificerede.

1786: 60

Wiglich Ødven og Lars Haaheim paaraabte Sagen mod Torchild Lindebrekke, og ville fornemme hvad han nu haver at anføre.

Torkild Lindebrekke mødte, og tilkiendegav, at have med mundtlig Continuations Contra Stævning inkaldet Wiglich Ødven og Lars Haaheim at anhøre stævnte og ustævnte Vidner til nærmere Oplysning, at modtage Dom efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte.

Lænsmand Lille Graven mødte for de indstævnte og vedtog lovlig Varsel.

Torkild Lindebrekke indgav Inlæg af 7de Junii d: A:, som blev læst og er saa lydende: Torkild Lindebrekke dernæst begiærede de godvillig mødende Vidner Wiglich Davidsen Undeland og Aslach Aslachsen Ourdal fremkaldede og afhørte.

Vidnet Wiglich Undeland derefter aflagde Eed og forklarede: at han har intet at vidne mod Wiglich Ødven og Lars Haaheim i denne Sag.

Torkild Lindebrekke begjærede tilført, at han havde begaaet en Feyl med Stævningen ikke at tilkalde den, om hvilken Vidnerne egentlig skulde aflegge Vidnesbyrd, derfor begjærede Sagen udflyttet til næste Som/m/er Ting, for at udfærdige lovlig Stævnamaal.

Eragtet:

Sagen udflyttes paa Forlangende til næste Sommer Ting, da Torkild Lindebrekke paaseer det fornødne til Sagens Slutning.

Niels Torkildsen Haldanger mod Ole Næsheim fremlagde Laugdag, som er saa lydende:

Lænsmand Lille Graven for Ole Næsheim vedtog lovlig Varsel, men begjærede Sagen stillet i beroe til i Morgen, da han vilde infinde sig med Tilsvar.

Eragtet:

Sagen beroer til i Morgen Eftermiddag.

Isach Wambem mod Johannes Frøsten fremlagde Laugdag, saa lydende:

Johannes Frøsten infandt sig ikke efter Paaraab.

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand afhiemlede lovlig Varsel.

Lænsmanden for sin Broder, den indstævnte, begjærede, at Sagen maatte stilles i beroe til i Morgen, da han selv for Retten infinder sig.

Eragtet:

Den forlangte Anstand billiges.

Peder Aadsen Skaar af Gravens Sogn anviiste Felden af en voxen Biørn, som i høst er skudt paa Gaarden Koldsgaa[r]ds Eyendom, og af Fogden inden Retten blev mærket.

Madame Rodtwidt af Bergen har med mundtlig Varsel til dette Høste Ting ladet inkalde Ole Westrem for Giæld 13 rdr: 4 mrk: 8 s.; derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare efter nærmere Paastand.

Ole Westrem svarede ikke efter Udraab; derfor blev lovlig Varsel afhiemlet af Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand.

Citantinden reservede at fremlegge Regning, og begjærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet:

Den lovlig instævnte, men udeblevne Ole Westrem gives Laugdag til næste Som/m/er Ting at møde med Tilsvar; og denne Kiendelse besørges lovlig forkyndt. bet:

Conrad Siursen Skaar har med mundtlig Varsel ladet indkalde Halgrim Hansen Lindebrekke for Giæld 13 rd: 1 mrk: 8 s.;

1786: 60b

derom at høre Vidner og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte skadesløs.

Den indstævnte mødte ikke efter Paaraab.

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand aflagde Eed, at Halgrim Lindebrekke med fulde 14 Dages Varsel er tilkaldet, og at han da for dem tilstod Kravets Rigtighed.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Den udeblevne Halgrim Lindebrekke gives herved Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Ole Endresen Legreid mod Aslach Warberg fremlagde Laugdag, saa lydende:

Gudmund Rønnestrand for Aslach Warberg vedtog lovlig Varsel.

Citanten fremlagde Skifte brev af 5te Maji 1783, som viiser Kravet at være 13 mrk: 4 s.; og paastod Dom til Betaling, og Processens Omkostning efter Rettens Skøn.

Gudmund Rønnestrand for den indstævnte var ligeledes Dom begiærende efter Skifte brevet.

Eragtet:

Sagen optages til den Tid, som ved Tingets Slutning skal blive bekiendtgiort.

Olmoe Garetun mod Aslach {Garethun} \Warberg/ ingav Laugdag, saa lydende:

Gudmund Rønnestrand vedtog lovlig Varsel.

Citanten beraabte sig paa det oven for fremlagde Skifte brev, som viiser, at Kravet er 5 dr: 4 mrk: 11 s.; og paastod Dom til Betaling, og Processens Omkostning skadesløs.

Gudmund Rønnestrand for den indstævnte var ligeledes Dom begiærende.

Eragtet:

Sagen optages til den Tid, som ved Tingets Slutning bliver bekiendtgiort.

Ole Westrem har med mundtlig Varsel ladet inkaldet Aslach Warberg for Giæld efter Beviis, 30 rdr.; derpaa er betalt 19 dr.; altsaa 11 rdr.; som nu er paastævnet, derom at modtage Dom til skadesløs Betaling, og Processens Omkostning at svare.

Aslach Warberg mødte ikke efter Paaraab.

Det eene Stævne vidne Tosten Andersen Legreid er syg, men har tilstaaet for Conrad Skaar, at han har lovlig og med fuld Varsel inkaldet Aslach Warberg, hvorpaa han tilligemed Ole Mykletun aflagde Eed.

Citanten fremlagde Beviis af 13de Maji 1775, saa lydende: og dernæst begiærede Laugdag.

Eragtet:

Den udeblevne Aslach Nielsen Warberg gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Der efter bleve følgende Almues Breve publicerede:

1: Peder Aadsens Skiøde til sin Sviger-Søn: Aamund Iversen, paa ¼ Løb i gaarden: Schaar, No: 9, i Gravens Skibreede, for 249 rd: 3 mrk: dat: 26 Oct: 1786.

2: Jørgen Pedersen Jaastads Skiøde til Ole Xstophersen!! (Christophersen) Møchletun, paa 13 ½ Mrk: Smør og ¼ Hud i gaarden Warberg, No: 102, i Eidfiord, for 49 rd: dat: 26 Oct: 1786.

1786: 61

3: Svend Lassesens Skiøde til sin Ældste Søn: Lasse Svendsen, paa 1 Bpd: 16 ½ Mrk: Smør, 1 ½ G:skind og ¾ F:skind i gaarden: Røyse, No: 110, i Eidfiord, for Penge 276 Rdr: dat: 26 Oct: 1786.

4: Thore Halstensens Skiøde til sin Sviger-Søn: Asbiørn Østensen, paa 9 B:mrk:er Smør i gaarden Høel, No: 125, i Eidfiord, for 99 Rdr: dat: 26 Oct: 1786.

5: Asbiørn Østensens Obligation til Lars Endresen Ourdal, for 99 Rdr.; mod 4 pro-Cto Rente, og Pant med 1 Pr: i Hands af Dags Dato tilkiøbte 9 B:mrk:er Smør i Høel; dat: 26 Oct: 1786.

6: Afl: Thore Halsteensens Obligation til Lars Endresen Haldanger, nu paa Ourdal, for 48 rd.; mod 4 pro-Cto, og Pant af nysnævnte Skyld i Høel. Obligationen dat: 24 Oct: og tingl: 26 Oct: 1761, samt qvitteret 26 Oct: 1786.

Dagen derefter, d: 27de Octbr: 1786, continuerede Høste Tinget med Gravens Skibredes Almue, i Overværelse af det anførte Laugrett.

Lars Sæd ved sin beslægtede Ole Mykletun lod anmelde, at han med skriftlig Varsel af 25 Aug: d: A: haver inkaldet Berge Næshavn af Sundhorlehn for Giæld 21 rdr: 1 mrk: 8 s:, derom at høre stævnte og ustævnte Vidner, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse. Det bemældte Stævnemaal med Paategning er saa lydende:

Berge Næshavn infandt sig ikke efter Paaraab.

Kaldsmændenes Paategning viiser, at han med fulde 4 Ugers Varsel er tilkaldet [i] denne Sag.

Af Vidnerne mødte ikke Anna Catrine Sæd; hendes Svagheds Forfald blev anmeldet af Lænsmand Anders Lille Graven og Gudmund Rønnestrand, hvilke have modtaget hendes Vidnesbyrd, saa lydende: Hun saae, for omtrent 5 Aar siden, at Citanten Lars Tostensen Sæd, i hendes Huus laante og leverede Berge Næshavn 21 rdr: 1 mrk: 8 s:, og med det Forord, at den indstævnte selv skulle være ansvarlig og betale Pengene, saafremt en anden nu ustævnet ikke ved sin hjemkomst fra Kongsberg betalte Pengene; end videre, at ingen af dem kunde skrive, derfor blev \ikke/ opsat skriftlig Beviis; men kaldet Vidner om Laanets Rigtighed; Dette Vidnesbyrd blev af de benævnte Mænd bekræftet med Saligheds Eed.

Vidnet Ole Jacobsen Tvedt aflagde Eed og vidnede: For omtrent 5 Aar siden hørte Vidnet af sin afg: Svigerfader, at Lars Sæd laante, og i hans huus leverede den indstævnte 21 dr: 1 mrk: 8 s:, imod at han selv skulle være ansvarlig saafremt den ustævnte ikke ved hjemkomsten fra Kongsberg betalte Pengene; Vidnets Svigerfader var det første Vidnes Mand.

3de Vidne: Siur Larsen Tvedt, aflagde Eed og forklarede: Den forbenævnte Tid var Vidnet i Skoven, men ved sin hjemkomst hørte at Citanten havde udlaant de benævnte 21 dr: 1 mrk: 8 s: til Berge Næshavn, som der for selv skulde være ansvarlig; og med Tillæg, at de søgte efter Vidnet for at skrive Beviiset, men at han, som meldt, da var paa sit Arbeide i Skoven.

4de Vidne, Conrad Siursen Legreid, aflagde Eed efter Loven, og

1786: 61b

forklarede: Han hørte af Berge Næshavn den forbemeldte Tid, at han vedtog at have faaet de paastævnte 21 dr: 1 mrk: 8 s: af Lars Tostensen Sæd paa den ustævntes Vegne, og veed, at denne intet haver betalt til Citanten. Videre sagde Vidnet, at den instævnte nu i afvigte Sommer tilbød at ville betale Lars Sæd 10 rdr: dersom han ville søge den ustævnte.

Citanten frafaldt de øvrige Vidner, og begiærede Tings Vidnet sluttet og in forma beskrevet meddeelt, som blev bevilget.

Iver Johannesen Erdal har med mundtlig Varsel ladet indkalde Lars Herrey for Giæld efter Obligation 260 rdr: med paaløbende Renter, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og denne foraarsagede Processes Bekostning at erstatte.

Lars Herrey mødte ikke efter Paaraab;

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand aflagde Eed, at den indstævnte med fulde 14 Dages Varsel var tilkaldet.

Den indstævntes Søn Anders Larsen Herrey vedtog paa sin Faders Vegne, at Obligationen er lovlig opsagt, men har ellers intet Tilsvær.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Den udeblevne Lars Andersen Herrey gives Laugdag til næste Ting at infinde sig med Tilsvær, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Iver Erdal har til dette Ting ladet inkalde Anders Larsen Herrey for Giæld 220 rdr: efter Pante Obligation, derom at modtage Beviis og lide Dom til skadesløs Betaling af Capital og paaløbende Renter, tillige med Processens Omkostning at erstatte.

Debitor vedtog lovlig Varsel, Kravets Rigtighed og Obligationens lovlig Opsigelse, men begiærede Fordrag til næste Ting, for imidlertid at betale mindelig.

Citanten accorderede den forlangte Anstand, men paastod Dom i Mangel af Betaling til den Tid.

Eragtet:

Anders Larsen Herrey haver inden næste Ting at opfylde sit Løfte om mindelig Betaling, eller og Dom da modtager uden videre Varsel.

Lars Hylden har med mundtlig Varsel ladet inkalde Svend Berje for ulovlig Beskyldning, derom at høre stævnte og ustævnte Vidner og lide Dom til Undgiældelse, samt Processens Omkostning at erstatte.

Svend Berje mødte ikke efter Udraab; der for blev lovlig Varsel afhiemlet af Kaldsmændene Aslach og Knud Scheje.

Citanten fremstillede Beskikkelses Vidner Iver Olsen og Peder Halvorsen Børsem,

1786: 62

som aflagde Eed efter Loven og forklarede: I denne Som/m/er, noget efter St: Hans Tid, fulgte Vidnerne med Svend Berje, som tilspurgte om han havde taget Hø af hans Hesje, hvilket Citanten benægtede, hvorpaa Svend Berje beskyldte Lars Hylden, at han havde stiaalet det benævnte Hø fra ham. Vidnerne afskeediget.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Den lovlig indstævnte men udeblevne Svend Berje gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvær, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Siur Scheje har med mundtlig Varsel ladet inkalde Trond, Lars Andersen, Michel og Lars Johansen Hylden, fordi de mod Lov og i urette Tid drager til og fra Støelen uden at tilsige Citanten, som Naboe og Medeyer i Støelen; derom at høre Vidner og modtage Dom efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere: Lars Aslachsen Hylden og Lisbeth Larsd: ibid: Ville fornemme om de indstævnte møder.

Ingen af de indstævnte mødte efter Paaraab, uden Lars Andersen Hylden, som vedtog lovlig Varsel.

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne, saavel Parter, som Vidner.

Citanten udbad Laugdag.

Eragtet:

De udeblevne, Trond, Michel og Lars Johansen Hylden gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Lars Aslachsen og Lisbeth Larsdatter Hylden til den bemeldte Tid forelægges under Faldsmaals Straf, og Citanten lader denne Kiendelse lovlig forkynde. bet:

Siur Scheje for sin Hustrue Fransischa Scheje har til dette Ting ladet inkalde David Hylden for ulovlig Beskyldning, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner: Michel Davidsen og Hustrue Anna Halvorsd:, Lisbeth Larsd: Hylden og Cicilia Larsd: ibid:, derefter at modtage Dom til Undgiældelse og Bøders Udredelse med videre, efter nærmere Paastand, og denne Sags Omkostning at erstatte.

Ingen af de indstævnte svarede efter Udraab.

De forbemeldte Kaldsmænd aflagde Eed, at David Hylden med fulde 14 Dages Varsel, og Vidnerne under Faldsmaal, vare indstævnte.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

David Hylden, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Michel Davidsn og Hustrue Anna Halvorsd: Hylden, Lisbeth Larsd: og Cicilia Larsd: ibid: forelægges under Faldsmaal til næste Som/m/er Ting. Laugdag bet:

1786: 62b

Herr Fogden Koren fremlagde Saug-Angivelserne for Gravens Skibrede, Da:

1: Jan Hansen Eide som Eier af Eide Saug, Hands Tieneste Dreng: Hans Ebbesen Eide, andgav at derpaa bemelte Saug er fra seeneste Angivelse til denne Tid skaaren 100 Doble og 5400 Enkle Bord.

2: For Fylchedahls Saug, paa Eirens Vegne Lars Hansen Fylchedahl. andgav: Lars Hansen Fylchedahl, at derfra seeneste Angivelse er skaaren 300 Doble og 2700 Enkle Bord.

3: For Wangens Saug, andgav Eierne Torbiørn Paulsen Lindebreche, at fra seeneste Angivelse er skaaren 300 Doble og 900 Enkle Bord.

4: For Wambeims Saug, Eierne Amund Larsen Wamheim andgav, at derpaa siden seeneste Angivelse er skaaren 50 Doble og 850 Enkle Bord.

5: For Scheie Saug, angav Eierne Knud Aslachsen Scheie at være skaaren siden seeneste Angivelse 300 Doble og 1500 Enkle Bord.

6: For Dyssebechs Saug, angav Eierne Torbiørn Paulsen Lindebreche, at siden seeneste Angivelse er skaaren 300 Doble og 900 Enkle Bord.

7: Knud Aslachsen Scheie for Eierne Erich Jørgensen Spaaneim af Hagestads Saug, andgav, at derpaa siden seeneste Angivelse er skaaren 300 Doble og 1500 Enkle Bord.

8: Eierne af Bagne Saug, Thormoe Olsen Bagne, angav, at siden seeneste Angivelse er paa bemelte Saug skaaren 50 Doble og 750 Enkle Bord.

9: Eierne af Erdahls Saug, Ole Tostensen Westrem, andgav, at fra seeneste Angivelse er skaaren paa denne Saug 600 Udførsels Bord og 1000 Bord til Bøygden Brug.

og 10: For Traae Saug, andgav med Eierne {Anders} \Joen/ Josephsen Lille Graven, at siden seeneste Angivelse er skaaren 50 Doble og 1050 Enkle Bord.

Alle forbenævnte Angivere bekræftede deres Angivelse med Saligheds Eed.

Isach Wambem paaraabte den i Gaar berørte Sag mod Johannes Frøsten, og stillede den i beroe til næste Ting.

Erich Nøstvig mod Enken Gurie Sæbe og Laugværge, ingav Laugdag, saa lydende:

Ingen svarede efter Paaraab; thi blev Laugdagens lovlige Forkyndelse afhiemlet af Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand.

Citanten paastod Dom til de paastævnte 12 rdr: skadesløse Betaling, med Processens Omkostning efter Rettens Skøn.

Eragtet:

Sagen optages med de fleere til Doms.

Baar Sæbe mod Aslach Warberg for Giæld, ingav Laugdag, saa lydende:

Gudmund Rønnestrand for Aslach Warberg vedtog lovlig Varsel, men paastod, at Citanten bør beviise Fordringen.

Citanten producerede Skifte brev af 5te Maii 1783, som i Gaar er anviist, og viiser Kravets Rigtighed,

1786: 63

følgelig paastod Dom til Betaling, og Processens Omkostning skadesløs.

Gudmund Rønnestrand paastod Beviis.

Eragtet:

Sagen optages til Revision til den Tid, som nærmere bliver bekiendtgiort, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Ole Westrem paaraabte den forrige Sag mod Ørjans Bagne, frafaldt de paaberaabte Vidner, og paastod Dom efter det i Acten passerede, hvorhen han refererer sig.

Ørjans Bagne var ved Retten tilstæde, og sagde, at han har betalt til en anden Mand, altsaa kan ikke betale Afgift til Citanten, førend han beviiser sig meere berettiget til Betaling; derhos inlod Sagen fra sin Side til Doms, med Paastand om skadesløse Omkostninger.

Da ingen af Parterne havde meere at lade tilføre, blev

Eragtet:

Sagen optages.

Ole Westrem har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Tollef Kielsen Bagne at svare og betale Grunde Leye af den halve Bagne Saug fra Skifte brevets Dato efter hans Sal: Fader, og bemeldte Skifte brev i Retten at fremlegge, desangaaende at modtage Dom til Betaling efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.

Ørjans Bagne for sin Broder Tollef Bagne vedtog lovlig Varsel, men formeente, at han har ingen Grunde Leye at svare, efterdi han har betalt til en anden nu ustævnet. Derhos fremlagde Skifte Brevet af 16 Maji 1758, hvoraf tiltoges saa meget, som denne Sag vedkommer.

Ole Westrem stillede Sagen i beroe til næste Ting, for at fremlegge nærmere Oplysning, og imidlertid forlangte Gienpart af det producerede Skifte brev, saa vidt det omtvistede angaaer.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting.

Ørjans Olsen Holgersviig anviiste Felden af en voxen Biørn som i Sommer er skudt paa Gaarden Aaseims Grund, og af her: Fogden inden Retten blev mærket.

Siur Maagestad mod Ole Levorsen Ose for Giæld, fremlagde Laugdag, saa lydende:

For den Laugdagede mødte hans Svoger Hans Olsen Westrem og vedtog lovlig Varsel; derhos anmeldte at have contra instævnet Siur Maagestad at anhøre Vidner og Liquidations Regning, derefter Dom efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte skadesløs.

Lænsmand Lille Graven for Siur Maagestad vedtog lovlig Varsel.

Contra Citanten fremlagde Regning af Dags Dato, som er saa lydende:

Lænsmanden aldeles benægtede den fremlagde Regning.

Contra Citanten begiærede sine Vidner Tosten Amundsen Nedre Leqve, Baar Davidsen Sygnestvedt, Ole Olsen Bolstad, Christian Gundersen ibid:, og Ørjans Kielsen Bagne for

1786: 63b

Retten fremkaldede og afhørte, anmeldte derhos, at alle Vidnerne ere stævnte under Faldsmaal, undtagen Ørjans Bagne, som er godvillig mødende.

1ste Vidne, Tosten Nedre Leqve, aflagde Eed efter Loven, og svarede paa {1ste} Qvæstioner: at omtrent 3 Aar siden bragte han Budskab fra Siur Maagestad til Ole Ose, om han vilde kom/m/e derind for at kiøbe, eller bereede en Deel Els Huder for ham; at Ole Ose i dette Ærende ogsaa reyste ind til hoved Citanten, og blev da aftalt, at han skulde lade bringe Els huderne til Ose for at beredes, og blev da ingen Priis for Beredningen fastsat, men at huderne skulde bringes til Ole Ose for at beredes. At huderne bleve sendte til Bolstad, men da de formedelst Iis ikke kunne føres til Ose, saa blev Vidnet derefter leyet af Ole Ose at hente huderne fra Bolstad, men fik dem ikke. Vidnet er derpaa afskeediget.

2det Vidne, Baar Davidsen Sygnestvedt, aflagde Eed og sagde: Han var med Ole Ose da han drog ind til Siur Maagestad, og blev da aftalt, at huderne skulde sendes til Ose for at beredes, men ingen Priis blev fastsat, fordi Ole Ose først vilde tale med sin Svoger Hans Westrem, som Medeyer i Stampe-Møllen. Huderne kom ikke længere end til Bolstad formedelst Iis. har intet videre at vidne.

3de Vidne, Ole Olsen Bolstad, aflagde Eed og vidnede: Siur Maagestad kom selv og leverede de ommeldte Els huuder i hans Huus, efterdi han formedelst Iis ikke kunde frem komme til Ose, hvilket dog var hans Forsæt. Nogen Tid der efter kom Vidnet med det andet i Accord med Siur Maagestad om at bereede huderne for 29 rdr: 4 mrk: Videre sagde Vidnet, at dersom Ole Ose havde faaet Arbeydet, saa havde han fortient omtrent 7 eller 8 rdr:

4de Vidne, Christian Bolstad, som aflagde Eed og sagde, at huderne bleve bragte til Bolstad den forbemeldte Tid, og kom ikke til Ose formedelst Iis.

5te Vidne, Ørjans Bagne, alagde Eed og forklarede eenstemmig med 3de Vidne Ole Bolstad. Vidnet er afskeediget.

Lænsmanden for hoved Citanten inlod Sagen til Doms med Paastand, at Ole Ose maatte tilpligtes at betale ham de paastævnte 3 dr:, og Omkostninger 3 rdr:

Contra Citanten refererer sig til sine Vidner og Regning, med Paastand at blive erstattet sit Tab og Skade i henseende Arbeydets \mislige/ Fuldførelse, samt hoved Citanten, som trættekiær, at maatte andsees, og at erstatte ham denne Processes Omkostning med 3 dr:, og saaledes inlod Sagen til Doms.

Eragtet:

Sagen optages til den Tid, som bliver bekiendtgiort.

1786: 64

Niels Haldanger paaraabte den i Gaar udsatte Sag mod Ole Næsheim.

Lænsmanden for Ole Næsheim fremlagde et Skrift af 3de Octbr: d: A:, som er saa lydende:

Niels Haldanger formeente, at Moderen burde ikke mod Lov bort give meere til et, end til det andet Barn, besynderlig, da det ikke er skeed med hendes Laugværges Vidende, og i hans Overværelse; paastod derfor, at Ole Næsheim bør levere tilbage det oppebaarne og paastævnte, og derom paastod Dom.

Lænsmanden for Ole Næsheim begiærede Anstand til Sommer Tinget, paa det han selv til den Tid kunde møde med Tilsvar, efterdi han nu har Forfald.

Eragtet:

Til næste Som/m/er Ting haver Ole Næsheim at infinde sig med det Tilsvar han agter fornøden, og til Ende Sagen beroer.

Anders Larsen Herrey har med mundtlig Varsel inkaldet Halsteen Solem for Giæld 3 rdr:, derom at høre Vidner og Beviis, samt at modtage Dom til Betaling, og Processes Omkostning skadesløs.

Halsteen Solem infandt sig ikke efter Paaraab.

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand aflagde Eed, at Halsteen Solem er tilkaldet for meere end 14 Dage siden for Giæld 3 rd:, og at han da lovede at betale Fordringen forinden dette Høste Ting.

Citanten begiærede, at den udeblevne maatte forelægges Laugdag.

Eragtet:

Den udeblevne Halsteen Solem gives Laugdag til næste Som/m/er Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Ole Westrem har i Continuation instævnet Thormo Olsen Bagne for Giæld, derom at høre Vidner og lide Dom til Betaling, samt Processens Omkostning at erstatte. Vidnerne som under Faldsmaal ere stævnte: Christian Bolstad og Gunder ibid: ville fornemme om de vedkom/m/ende møder.

Thormo Bagne vedtog lovlig Varsel, saavelsom Vidnet Christian Bolstad; men Gunder ibid: infandt sig ey.

Kaldsmændene Siur og Aslach Scheje aflagde Eed, at Vidnet Gunder Bolstad er under Faldsmaal tilkaldet for meere end 14 Dage siden.

Citanten begiærede fremkaldet Vidnet Christian Bolstad, som aflagde Eed og vidnede: Efter saa lang Tids Forløb kan han aldeles ikke erindre hvormeget Thormo Bagne haver betalt paa deres Tømmer Regning. Paa nærmere Spørgsmaal sagde Vidnet, at der blev skrevet en Slags Contract imellem dem, hvis egentlige Indhold han nu ikke erindrer. Thormo Bagne paastod, at han ikke er Ole Westrem det mindste pligtig, Vidnet veed og, at Ole Westrem fik Tømmer tilbage fra Thormo

1786: 64b

Bagne, men erindrer ikke hvor meget. Vidnet er afskeediget.

Citanten begiærede Laugdag for det udeblevne Vidne.

Eragtet:

Vidnet Gunder Christiansen Bolstad, som nu ikke møder, forelægges under Faldsmaal til næste Ting. bet:

Derefter publiceret følgende Almues Breve.

7: Tinglyst Skifte-Brevet efter Leutenant Holger Jonas Møllerup, forrettet 10 Oct: 1785, paa Rondestvedt i Graven, No: 24, hvor Boet blev taget til Indtægt, 22 ½ mærker Smør, 1 Hud, 1 G:skind, 1 F:skind, med Aftaget, vurd: for 550 rd:, der saa[ledes] er udlagt: Til Enke-Fruen Edel Holberg Møllerup 7 277/440 Mrk: for 186 rd: 3 mrk:, til ældste Søn: Ulric Frideric Møllerup 2 239/440 Mrk: for 62 rd: 1 mrk:, til anden Søn: Niels Tausen Møllerup ligesaa, til ældste Datter: Christiana Holberg Møllerup 1 239/880 Mrk: for 31 rd: 8 s:, og til anden Datter: Birgitta Sara Helina Møllerup ligesaa, tilsam/m/en 15 57/220 B:mrk: for 373 rd:, og for Fordring til Christopher Siursen Hieltnes 7 53/220 [mrk:] for 177 rd:, Tilsam/m/en Smør-Skylden 22 ½ Mrk: Smør, for 550 Rdr:, med Andeel paa enhver af den øvrige Skyld i gaarden, neml: 1 Hud, 1 F:skind og 1 F:skind.

8: Thomæ Torchildsens Skiøde til Lars Aamundsen Aalvigen paa ½ Løb Smør og ½ B:skind med Bøxel og Herlighed i Haldanger, No: 71, i Ulvig, som Hand eiede, følgel: Skiøde dat: 23de og tingl: 24 Oct: 1769, for 720 rd:; Skiøde dat: 27 Oct: 1786.

9: Afl: Dittoes Obl: til Lars Aamundsen Aalvigen for 500 Rdr:, mod 4 pro-Cto, og Pant med 1 Pr: i nysnævnte Skyld i Haldanger, dat: 23de og tingl: 24de Oct: 1769, samt qvitteret af Creditor, den 21de Maji 1772.

(10: hoppa over i originalen)

11: Lars Aamundsen Aalvigens Bøxel-Sæddel til Thomas Torchildsen paa ½ Løb Smør og ½ B:skind i g:den Haldanger, No: 71 i Ulvig, som Hand er eiende ved Skiøde af Dags Dato., uden Bøxel-Penges modtagelse, med foreviist Revers; Begge dat: 27 Oct: 1786.

12: Afl: Torfin Johan/n/issen Wattetvedts i Ulvig udgivne Vilkor-Brev til sin Sviger-Moder: Sigtrud Nielsd., efter Hendes nu havende Mands: Aamund Pedersens qvittering af 29 Juni 1786, forsynet med de 2de Vidners Lars Wambems og Amund Oses underskrift, efterdi Hun for Vilkaaret nu med Penge er fornøyet. Vilkor-Brevet dat: 15 Apr: og tingl: 26 Maji 1777.

13: Afl: Sven/n/ung Nielsen Sebbøes Obl: til Lars Om/m/undsen Bue, for Cap: 80 rd: med Renter, laant mod Pant af 1 Pd: 7 ½ Mrk: Smør i gaarden: Sæbbe i Øyfiord, dat: 2 Juni og tingl: 25 Oct: 1753, samt qvitteret af Lars Larsen Ouse, paa egne og samtlige medarvingers vegne, fra Eide Ting-Stæd, den 26 Oct: 1786.

14: Afl: Ole Jørgensens Obl: til Svend Nielsen Kircheteigen, paa 200 rd:, med Renter, mod Pant af eendeel Skyld i Hougsnæs, No: 35, i Graven; Obl: dateret og tinglyst 18de Maji 1776, og qvitteret af Creditor Selv, den 27 Oct: 1786.

15: Afl: Torchild Torstensens Obl: til Halsteen Endresen Garetun, for 99 rd:, med Renter, samt Pant med 1 Pr: i 17 ½ Mrk: Smør i øvre-Tvet i Eidfiord, No: 98, Obl: dateret 26 Oct: og tingl: 27 Oct: 1784, og qvitteret af Creditor Selv, den 16de Oct: 1786.

16: Afl: Anders Jacobsens Obl: til Heine Guttormsen Meehuus, for Resten, neml: 15 rd: 1 mrk: 12 s:, af de 60 rd:, Hand var skl:!! (skyldig), og hvorforre var pantsadt eendeel Løsøre; dat: 7 Jan: og tingl: 22 Maji 1773, samt qvitteret den 26 Oct: 1786, af Niels Paulsen Haldanger, som har den afdøde Creditors Datter til ægte, forsynet med Vitterl: Vidner: Anders Josephsen Lille Graven og Gudmund Rønnestrand.

17: Afl: 163 Rdr: 3 mrk: 4 s:, som Paul Nielsen Haldanger, efter Obl: af 26 Oct: 1767, tingl: 31 Maji 1768, var skl: til Niels Pedersen nedre-Fylchedal, nu paa Høysætter, følger: qvitteringer af 25de Jul: 1779, stadfæstet paa Creditors Vegne af Peder Halvorsen Børsem, den 28 Oct: 1786.

18: Hr: Foged Korens Fredlysning paa gaarden: Sævertvedt, Fiskerie andg: dat: 27 Oct: 1786.

Anno 1786, den 28de Octobr:, continuerede Høste Tinget med Gravens Skibrede, i Overværelse af det sædvanlige Laugrett, undtagen Gudmund Rønnestrand for Ole Bolstad.

Hvorda! Torchild Andvesen øvre Leqve anmeldte at have med mundtlig Varsel ladet inkalde Iver Olsen øvre Leqve at anhøre en udvirket Forbuds Forretning, og Dom for saa vidt Formalite[te]n betrefte, som efter Lov forfulgt til næste Ting; Forretningen saa lydende:

Hans Siursen øvre Leqve

1786: 65

declarerede at være forliigt med Iver øvre Leqve, og altsaa frafaldt Sagen.

Siur Iversen Leqve mødte for sin Fader Iver øvre Leqve og vedtog, at hans Fader lovlig er tilkaldet.

Derefter blev

Avsagt:

Den producerede Forbuds-Forretning, som lovlig forfulgt til næste Ting, bliver herved bekræftet, saa vidt Formaliteten angaaer; men da Hoved Sagen berører Fornærmelse paa Eyendom og formeent ulovlig Giærde og Støels Veye; saa bliver saadant til Aastædet henviist, hvor Citanten haver at beviise sin Rett, og til den Ende skal Tids Berømmelse paa Forlangende vorde meddeelt.

Ole Westrem fremlagde Stævning af 2den Octbr: mod Siur, Poul og Lars Spaanheim, som blev læst, og er saa lydende:

Poul Siursen og Lars Spaanheim mødte og vedtog lovlig Varsel.

Citanten frafaldt Stævnemaal for Enken Kari Rønnestrand.

Siur Poulsen, endskiønt ikke benævnet i den oplæste Stævning, mødte dog for Retten og tog til Giænmæle.

Lars Spaanheim formeente, at Citanten Ole Westrem burde have henholdt sig til Pantet i Gaarden forinden det med hans Forevidende, og efterat han havde qvitteret og udslettet Obligationen, blev bortsolgt. Comparanten fremlagde i saadan Anledning og til Oplysning sit frie Skiøde under 31 Maji 1774, som viiser at han uden nogen Slags hæftelse er Eyer af sit købte Gods. Skiødet saa lydende:

Poul Siursen ligeledes fremlagde sit Skiøde af 11te Decbr: 1777, saa lydende: og angav derhos, at det i bemeldte Skiøde benævnte Gods var pantsat til Citanten, men, at hans Sviger Fader Ole Westrem fik Revers fra ham for Capitalen, som er betalt, og at han saa længe havde ogsaa Obligationen, hvilken er qvitteret og udslettet; sagde endnu, at han agtede at beviise, at Citanten, Ole Westrem, ved Accord havde faaet halv deelen i Scheje Saug for 140 rdr., som han igien opsagde. Poul Siursen paastod at ville beviise til næste Ting at han har rigtig betalt det Gods, som hans lovlig Skiøde benævner, og derfor begiærede Sagen udflyttet til anstundende Som/m/er Ting.

Ole Westrem refererer sig til de fremlagde Documenter og Acten.

Eragtet:

Paa Forlangende udflyttes denne Sag til næste Som/m/er Ting, da Poul {Poulsen} \Siursen/ fører de paaberaabte Vidner og beslutter Sagen.

Siur Poulsen Spaanheim paaraabte Giælds Sagen mod Ole Westrem, og paastod, at enten Ole Westrem, eller han maatte tillades at aflegge Eed.

Ole Westrem paastod at Siur Poulsen bør beviise Kravets Rigtighed, ligesom han, Ole Westrem, tilbyder at beviise sin Regnings Rigtighed. og derom begiærer Rettens Kiendelse.

Eragtet:

Imod Protest kan ikke Eed paalegges, følgelig Forordningens Bydende af 1738; altsaa haver Parterne til næste Ting at beviise deres Andragende, eller og at andsees for og straffes som unødigt trættende.

1786: 65b

Lænsmanden for Kiøbmand Harjer af Bergen paaraabte Giælds Sagen mod Ole Westrem, og paastod Dom.

Ole Westrem lovede at betale Fordringen, som er noget over 6 rdr., inden anstundende Juul. derhos underkastede sig Dom.

Citanten paastod Renter fra Stævnemaalets Dato, og Omkostninger 3 dr:

Eragtet:

Sagen optages med de fleere.

Herr Fogden Koren begiærede tilført, at han {Tid efter Tid} \til dette Ting/ havde ladet indstævne gift Mand Peder Olsen Skaar og ugift Qvinde Menneske Helge Asbiørnsd: for med hinanden begangen Horerie, der for at lide Dom efter Lov og Forordninger, og ville fornemme om de indstævnte møder.

Ingen af de paagiældende svarede efter Paaraab.

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.

Herr Fogden indleverede Sogne Præstens Attest under 6te Octbr: sidstleden, og begiærede Anstand i Sagen til næste Ting, for at faae afholdt den anbefalede Undersøgnings Forretning i den indstævnte Peder Olsens Boe. Attesten saa lydende:

Eragtet:

Sagen udflyttes til næste Sommer Ting, og til den Tid gives Laugdag for Peder Olsen Skaar og Helga Asbiørnsd:

Herr Fogden anmeldte at have til dette Ting instævnet Enkemand Tosten Andersen Sæd, der, som gift Mand skal have besvangret sin Hustrues Søskendebarn Ingegier Siursd:, der tillige er indkaldet, begge for at lide Dom efter Lov og Forordninger, og ville fornemme om de indstævnte møder.

Tosten Andersen Sæd var ved Retten tilstæde, og kunde ikke nægte forbuden Omgang med Ingier Siursd:, men meente, at han ikke er Barne fader.

De forbemeldte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel for Ingier Siursd:

Actor inleverede Præste Attest udi Sagen under 6te hujus, saa lydende: og begiærede Anstand i Sagen til næste Ting, saavel for at faae Ingier Siursd: forelagt til personlig Møde, som og for at faae afholdt den befalede Undersøgnings Forretning i Tosten Andersen Sæds Boe.

Eragtet:

Den udeblevne Ingegiær Siursdatter gives Laugdag til næste Sommer Ting at møde med Tilsvar.

Herr Fogden, i Anledning af det høy lovlige Rente Kam/m/ers Antegnelses 30te Post udi hans paa de Kongl: Contributioner 1784 allerunderdanigst aflagde Regnskab, maatte begiære, at Retten vilde tilspørge Almue og Laugrettet: Om Størch Davidsen Moe baade eyede og brugte baade Gaarden Moe og Gaarden Næsheim, hvoraf den første er No: 1, og den 2den No: 15 første Thun. Laugrettet og Almuen svarede: at

1786: 66

afg: Størch Davidsen eyede saavel Jordeparten Moe, som Næsheim, den første hans Odels gods, men fik den anden med sin hustrue, hvor han og boede, men brugte aldrig Gaarden Moe, hvilken hans Fader styrede som Læjlænding i sin Tid, og nu bruges af hans Moder.

Herr Fogden begiærede det passerende som Tingsvidne beskrevet meddeelt; som blev bevilget.

Her: Fogden, i Anledning af den mod Torkild Iversen Nedre Leqve for Vold og Overfald mod Bonde Drengen Lars Baarsen Flaaten forhen anlagde Sag, hvori Actor er bleven Tingsvidne meddeelt, maatte begiære, at Sagen maatte til næste Ting udflyttes, paa det Actor kunde faae bemeldte Torkild Iversen Nedre Leqve indkaldet ved Stævnamaal til Doms Lidelse.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting.

Eragtet:

Udi de paa dette Høste Ting optagne Sager bliver næstkommende 2de Decembr: afsagt Domme eller Kiendelser efter Beskaffenhed, hvilket tiener de vedkom/m/ende til Efterretning.

Derefter publiceret følgende Almues Breve:

19: Ragnilde Ellings-Datter, Enke efter Ole Jørgensen, Hendes med Laugværges: Niels Larsen Hougsnæsses Samtykke, samt Svend Nielsen Kircheteigens givne Skiøde, paa 1 Pd: 8 Mrk: Smør, 2/3 F:skind og 1/3 K:skind, i gaarden: Hougsnæss, No: 35, i Graven, for Vurderingen ved Skiftet efter Hendes Mand: Ole Jørgensen, af 11 Oct: 1785, 280 Rdr:, samt andre 20 rd:, Hand skal give sin Moder til sine Sødskendes Opdragelse, saa Kiøbe-Summen for Søn/n/en: Eling Olsen bliver rettelig efter Skiødets Formæld 300 Rdr:, dat: 27 Oct: 1786.

20: Elling Olsens Obligation til Svend Nielsen Kircheteigen for 298 rd:, mod 4 pro-Cto, og Pant med 1 Pr: i fornevnte Sig tilkiøbte Skyld i gaarden: Hougsnæs, No: 35, dat: 27de Oct: 1786.

21: Dittoes Vilkor-Brev til sin Farmoder: Inga Eilevs-Datter, andg: Liv-Øre Hendes Livs Tid af gaarden Hougsnæs. No: 35, i Graven; dat: 27de Oct: 1786.

22: Dittoes Ditto til Hands Moder: Ragnilde Ellings-Datter, andg: Liv-Øre for Livs Tid af gaarden: Hougsnæs, No: 35, i Grave; dat: 27de Oct: 1786.

Derefter bleve Tings-Vidnerne examinerede saaledes.

1: det store Tings-Vidne, som Hr: Foged Koren fremlagde paa 10 Qvæstioner; Til de fire første Qvæstioner blev svaret: Ney. 5: ved Saugerne vare ingen Forandring, der ere 10 i Tallet. til 6te: som forrige aar, til 7de: ligesaa, og til 8de:, 9de: og 10de: Ney.

2: Blev examineret Ting-Skydsens Ting-Vidne, hvortil blev svaret, at de i dette aar ei allene har nydt 4 s: per miil, der er halv Skyds, men endog 4 s: mere per miil end før, og altsaa 8 s: per miil.

3: Blev examineret Specification over Aftagene, der befandtes uden Klagemaal rigtig, og derhos sagt: ingen gaard kand taale Paalæg eller nogen Forhøjelse.

4: Differencen i Odels-Mandtallet var den/n/e: Afgangen er 2 Pd: 9 2/3 Mrk: Sm:, 3/4 B:skind, men Tilgangen 1 Løb 2 Pd: 21 1/2 Mrk: Smør, 1 9/10 Hud, 1 2/5 Løb Salt, 1 g:skind, 1 2/3 F:skind, 2/3 K:skind.

5: Restance-Registeret over udestaaende Kongel: Skatter, til indev: aars udgang, der blev efterseet, oplæst og var 373 Rdr: 5 mrk: for indbemeldte Skibrede.

Alle disse Tings-Vidner bleve, i sær af de 2de Mænd: Ole Xstophersen Møchletun og Torbiørn Poulsen Lindebreche, foruden af Laug-Rettet og Almuen, tilstaaet at medføre Rigtighed.

Det Laug-Rette, som til næste aar 1787, skal betiene Retten, bleve nu udnævnte at være disse 8te mænd, der alle ere nye: Joen Olsen Medhuus, Ole Larsen ibidem, Niels Jørgensen Aasem, Siur Nielsen Tvete, Ørjans Olsen Holchesvig, Hans Iversen Nesseim, Knud Jacobsen Selland og Jon Xstophersen Ystaas.

Efter 3de ganges udraab andmeldte Sig ingen, der videre ved Tinget havde at erindre, Thi blev det ophævet.

Anno 1786, den 30te Octobr:, holdtes **almindelig Høste Ting med Kintzervigs og Røldals Skibreders Almuer paa det sædvanlige Tingstæd Utne**, ved Retten tilstæde Herr: Foged Koren og efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: 1: Haaver Olsen Præstegaard, 2: Ole Iversen Utne, 3: Lars Larssen ibid:, 4: Wiching Svendsen Kambestad, 5: Grip Siursen Maagestad, 6: Holger Ellingsen Haastabbe, 7: Jørgen Trondsen Hildal og 8te: Jacob Heljesen Mæland, samt Læns mændene Jon Hougse og Niels Hamre med anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de Kongl: Forordninger og Stiftets Skrivelser, som ved dette Høste Tings Begyndelse for Jondals Skibrede findes specificerede.

Orm Lona har med mundtlig Varsel ladet inkalde Mons Thoresen Sæland fordi han har borttaget hans Afgrøde paa Agerne, samt fordi Mons Sæland ej haver svaret sin vanvittige Søster det Ophold han ved Contract haver indgaaet, derom at høre Vidner og lide Dom til Erstatning, og Processens Omkostning at erstatte.

Mons Sæland svarede ikke efter Udraab; thi blev Varselen lovlig afhiemlet af Niels Pedersen Horra og Niels Hamre.

Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet:

Den udeblevne Mons Thoresen Sæland gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. Laugr: bet:

Lars Pedersen Maagestad har til dette Ting med mundtlig Varsel ladet inkalde Svend Olsen Tofte for Giæld 2(3?) rd: 6 mrk.; derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte. Ville fornemme om den indstævnte møder.

Svend Tofte mødte ikke for Retten; der for blev Varselen lovlig afhiemlet af de forbemeldte Kaldsmænd.

Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet:

Den lovlig indstævnte, men udeblevne Svend Olsen Tofte gives Laugdag til næste Som/m/er Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Siur Hagen har med mundtlig Varsel ladet inkalde Ole Wraalsen Gryting, Knud Sem, Joseph ibid.; og Amund Hamre, fordi deres Smaler har gjort Citanten Skade paa hans Græs og Høe, derom at høre Vidner Amund og Ole Berge, samt Erich Ormsen Præstegaard, og lide Dom til Undgiældelse og Skadens Erstatning efter nærmere Paastand, og denne Processes Bekostning at erstatte.

Lænsmand Niels Hamre for de indstævnte vedtog lovlig Varsel.

Ingen af Vidnerne infandt sig, uden Ole Nedre Berge. Varselen blev derfor lovlig afhiemlet af de forbenævnte Kaldsmænd.

Vidnet Ole Nedre Berge aflagde Eed og forklarede: I denne Høst, omtrent 3 Uger eller 14 Dage før Michels Dag, saae han en heel Mængde fremmede Smaler i Citantens Mark, som af det eene udeblevne Vidne blev taget derfra; men Vidnet veed ikke egentlig hvo der var Ejer af de benævnte Smaler. Videre: at Smalerne havde nedrevet, ædt af, og beskadiget 3de Høe-Stakker for Citanten; samt en Løe (Løv?); og at denne Stach blev gjort denne sam/m/e Dag; men en anden Høe

Stak var forhen bleven beskadiget.

Citanten erindrede om Laugdag for de udeblevne Vidner.

Eragtet:

De udeblevne Vidner Amund Berge og Erich Ormsen Præstegaard forlegges under Faldsmaal til næste Som/m/er Ting, deres Vidnesbyrd at aflegge, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Even Særen af Tellemarken har med mundtlig Varsel inkaldet Knud Hauge og hans Broder Ole Berge for Giæld 5 rdr.; derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.

Da de indstævnte ikke svarede efter Paaraab; saa blev Varselen lovlig afhiemlet af Lænsmand Niels Hamre og Niels Horra.

Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet:

De udeblevne Knud Hauge og Ole Berge forelægges til næste Ting at møde med Tilsvar. bet:

Ole Heljesen Hamrene har til dette Ting med mundtlig Varsel ladet inkalde Enken Ingeborg Osmundsdatter Overland for Giæld 4 mrk.; derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og denne Processes Omkostning at erstatte.

Den indstævnte Ingeborg Overland blev paaraabt; men ingen svarede.

De forbemeldte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten erindrede om Laudag.

Eragtet:

Den lovlig instævnte, men udeblevne Ingeborg Osmundsd: Overland gives Laugdag til næste Som/m/er Ting at møde med Tilsvar; og Citanten besørger lovl: Varsel. bet:

Mons Helgesen Berge har med mundtlig Varsel ladet inkalde Siur Hagen for Giæld 1 rdr: 2 mrk: 2 s.; derom at høre stævnte og ustævnte Vidner og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.

Siur Hagen mødte, men sagde, at han ikke er stævnet at høre Vidner, og formeente desuden, at den burde tillige være tilkaldet, fra hvilken Gælden reyser sig; og endelig begiærede Anstand til næste Ting, paa det den rette Debitor selv kan infinde sig med Tilsvar.

Eragtet:

Da Siur Hagen ey er stævnet at høre Vidner, og Citanten ikke haver fremlagt noget Beviis for Sigtelsen; saa reserveres \ham/ til næste Ting at i agt tage lovlig Stævnemaal.

Knud Bustetun udi Sagen mod Haaver Præstegaard fremlagde Laugdag, som er saa lydende:

Haaver Præstegaard var ved Retten tilstæde, saavelsom Vidnet: Østen Sexe.

Citanten Knud Bustetun fremlagde Helje Jørgensens Vidnesbyrd, Acten tiltagen, og er saa lydende:

Vidnet Østen Sexe derpaa aflagde Eed, og forklarede: Paa den før benævnte Tid var Vidnet i Stavanger, og veed, at Parternes Baad med indehavende Vahre blev arresteret, fordi Told betienterne fandt nogen Tobak i Baaden; men at Haaver og Citantens Dreng Helje havde undgaaet denne Fortræd imod at levere ½ Vaag Smør, hvilket Helje tilstod, men Haaver modsatte sig, hvorpaa alt, indtil Baaden blev confisqveret, og maatte de kiøbe Baaden igien paa Auctionen. Vidnet hørte

1786: 67b

at Haaver Præstegaard tilstod at ville give Knud Bustetun ½ tde: Korn paa sin Part, dersom denne Reyse og Handel gik lykkelig af. Vidnet veed ikke rettere, end de Vahrer, som bleve arresterede for dem, beløb til 28 eller 29 rdr.; foruden Baadens Værdie. Ingen havde meere at lade Vidnet tilspørge.

Haaver Præstegaard benægtede at have nogen Deel eller Handel med Knud Bustetun i det indehavende Smør og Tobak, som var for Knuds egen Regning; men at hans, neml: Haavers, Vahre allene og for sig selv bestod i Bork og Næver.

Citanten paastod, at Haaver Præstegaard maatte ved Dom tilpligtes at erstatte ham den halve Skade paa de confisqverede Vahre med 16 dr., efterdi han var Aarsag i denne Skade, og med Citanten var deelagtig i Handelen, og des foruden at erstatte ham Omkostninger, Tids Spilde og videre, efter Rettens Skiøn, og saaledes inlod Sagen.

Haaver Præstegaard ligeledes inlod Sagen til lovmedholdig Dom.

Citanten Knud Bustetun erindrede nu, at Vidnet Østen Sexe havde meere at forklare, begiærede derfor, at Retten vilde tillade, at han under den aflagde Eeds Kraft vedbliver sit Vidnesbyrd.

Vidnet forklarede, at da Allarmen med de confisqverede Vahre var forbi, og de alle vare komne i deres Logement, hørte Vidnet, at Helje sagde, at han for sin Hosbond Knud Bustetun fulgte med Haaver Præstegaard paa denne Reyse, efterdi han var deelagtig udi Handelen, hvilket Haaver ogsaa tilstod, nemlig for saa vidt den halve Deel angaaer. Parterne declarerede, at de har intet meere at tilspørge dette Vidne, som derfor er afskediget.

Knud Bustetun, til Sagens ydermeere Oplysning fandt fornøden at føre fleere Vidner, der for maatte begiære Sagen udflyttet til næste Ting.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting, da Knud Bustetun i agt tager det fornøden agtende.

Dagen derefter, den 31te Octobr., continuerede Høste Tinget i Overværelse af det sædvanlige Laugrett.

Hvorda! Knud Bustetun mod Svend Skare ingav Laugdag, saa lydende:

Ingen svarede for Svend Skare efter lovlig Udraab.

Kaldsmændene Brynild Jonsen Haugse og Svend Luttro afhiemlede Laugdagens lovlige Forkyndelse.

Citanten anmeldte at have modtaget Værdie for 2 mrk., derfor paastod Dom til de resterende 10 mrk:s Betaling, og Processens Omkostning skadesløs efter Rettens Skiøn.

Eragtet:

Sagen optages til næstkommende 5te Decembr:

Knud Bustetun mod Elling Johannesen Aakre ingav Laugdag, som er saa lydende:

Vidnet Daniel Danielsen Ettrem mødte for Retten saa velsom Parterne.

Bemeldte Vidne derefter aflagde Eed at ville vidne Sandhed og forklarede: at dette med forrige Vidne købte en Kløv Talg af Knud Bustetun, men da de kom til Kongsberg var deres Tilladelse borttaget, og Talgen ej modtaget paa Material Huuset

1786: 68

førend de gav 1 dr: Douceur, som Knud Bustetun leverede dem tilbage da de kom igien fra Kongsberg. Vidnet er afskeediget.

Parterne inlod derefter Sagen til lovmedholdig Dom, og hver for sig paastod Processens Omkostning.

Eragtet:

Sagen optages til næstkom/m/ende 5te Decembr:

Peder Jonsen Lindvig mod Tosten Jærandsen Mæland ingav Laugdag, som er saa lydende:

Tosten Mæland mødte for Retten, og angav at han har leveret de Formynder Penge, som han haver haft i hænde; men at det resterende var hos en nu ustevnet, som formodentlig infinder sig i Morgen, henstillede derfor, om ikke Sagen saa længe maatte beroe. Hvilket Retten accorderede.

Ole Berven fremstillede sig for Retten paa egne, Isach Oppedals og Østen Maagestads Vegne, og anmeldte til dette Ting med mundtlig Varsel at have inkaldet Samson Siursen og Greb Siursen Maagestad at aflegge Rigtighed for, om de, eller deres afg: Fader, eyede den Kongsberg Førring, som de havde i Sommer, og der om i fornøden Fald at aflegge Eed; om alt at høre Dom til Erstatning efter nærmere Paastand, og denne Processes Omkostning at erstatte; Ville dernæst fornemme om de vedkommende møder.

Grip Siursen Maagestad infandt sig for Retten og vedtog lovlig Varsel baade paa egne og sin Broders Vegne, som er paa Reys; men havde intet dertil eller til Søgemaallet at svare, som noget ham uvedkommende, da han ikke paa mange Aar har været paa Kongsberg: paastod derfor, at hans udeblevne Broder Samson Siursen selv maatte møde med Tilsvær. Sagde derhos, at en ustævnet Mand fik 20 rd: i afvigte Vinter hos deres afg: Fader, som Broderen Samson igien betalte. at Comparenten selv derefter fik 10 rdr: hos Faderen, hvilke i Skiftet efter ham var anførte, og der om ingen Tvivl, eller Dispute.

Citanten begjærede, at Samson Maagestad maatte forelægges til næste Som/m/er Ting.

Eragtet:

For den udeblevne Samson Siursen Maagestad er vedtaget lovlig, men, da han ikke personlig infinder sig, saa gives hannem herved Laugdag til næste Sommer Ting at møde med Tilsvær; og Ole Berven besørger lovlig Varsel. bet:

Østen Jordal anviiste Felden af en voxen Biørn, som er skudt i denne Høst paa Gaarden Tyssedals Mark, og af Fogden blev mærket.

Ole Berven paa egne og de oven benævntes Vegne har med mundtlig Varsel ladet inkalde Samson Siursen Maagestad at tilbage levere den af fælles Boe udtagne, eller bekomne Hiemmegifte, derom at modtage og ansee Document og Beviis, og lide Dom samme at tilbage give, og Processens Omkostning at erstatte, alt efter nærmere Paastand.

Samson Maagestad blev paaraabt, men ingen svarede:

Kaldsmændene Brynild Hougse og Svend Luttro afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Samson Siursen Maagestad, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvær, og Citanterne besørger lovlig Varsel. bet:

1786: 68b

Østen Jordal har med mundtlig Varsel ladet inkalde Osmund Wasviig for Giæld 6 rdr:, der om at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.

Kaldsmændene Brynild Hougse og Svend Luttro afhiemlede lovlig Varsel for Osmund Wasvig, som ikke møder.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Osmund Wasviig, som nu ikke møder med Tilsvær, gives Laugdag til næste Ting. bet:

Østen Jordal for Erich Roerqvam af Suldal, anmeldte, at Osmund Wasviig er med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet for Giæld 4 rdr:, derom at høre Beviis og lide Dom til Betaling, med Processens Omkostning skadesløs erstattet.

De forbemeldte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel for den udeblevne.

Citanten begjærede Laugdag.

Eragtet:

Den lovlig indstævnte men udeblevne Osmund Wasviig gives hermed Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Lænsmanden Hougse, da Citanten Siur Hildal efter Paaraab ikke infandt sig, fremlagde Rettens ved afvigte Som/m/er Ting aflæste Kiendelse, som er saa lydende:

Ingeborg Olsdatter mødte og vedtog lovlig Varsel, sagde derhos, at Siur Hildal paa ingen Maade kan fragaae at være Barnefader, eller sige at han ikkun een Gang har haft Omgang med hende, da han dog meere end et Aar forhen har haft saadan Omgængelse med hende; Ingeborg Olsd: paastod nu som før, at hun ikke veed af nogen anden Barnefader, end den angivne Siur Hildal.

Dernæst blev fremlagt Sogne-Præstens Attest af 31 Octbr: 1786, saa lydende:

Da ingen havde meere i denne Sag at lade tilføre, saa blev

Eragtet:

Da Siur Hildal, end og som Citant, ikke infinder sig for Retten, dog kan hans Forfald, skjønt samme ikke er anmeldet: saa paa det han ikke skal have mindste Føye at beklage sig med Retten overiilet, udflyttes Sagen til næste Ting, da Siur Hildal befordre den fra sin Side til Slutning, eller Dom da modtager.

Endre Tostensen Hamre har med skriftlig Stævning af 26 Septbr: d: A: inkaldet Osidderne paa Gaarden Tioflaat til dette Ting for Fornærmelse med deres Smalers Jagen og Beedning, alt efter den bemeldte Stævnings Formeld, som er saa lydende:

Niels Tioflaat mødte paa egne og sin Søn Ellings Vegne, Torjuls Michelsen var tilstæde, og Lænsmand Hougse, som Laugværge for Enken Maritha {Michelsd:} \Torjulsdatter/ vedtog Varsel. De benævnte 2de Vidner mødte for Retten, men Vidnet Maritha Michelsd: svarede ikke efter Paaraab.

Citanten begjærede de mødende Vidner fremkladede og afhørte. Eedens Forklaring blev forelæst med Formaning, derpaa fremstod

1786: 69

Sigrie Nielsd: Tioflaat, som aflagde Eed og vidnede, at Tioflaat Opsiddere, saa vidt Vidnet veed, ikke driver deres Smaler, eller bejter med dem paa Hamres Eyendom, men paa deres egen Mark.

2det Vidne, Christie Michelsdatter, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne; og paa videre Spørgsmaal svarede: Tioflaat driver deres Smaler saa langt, som sædvanlg, og paa deres egen Eyendom.

Citanten frafaldt denne Gang det udeblevne Vidne, og stillede Sagen i beroe til næste Ting for at udfærdige Continuations Stævning.

Peder Espe har med mundtlig Continuations Stævning inkaldet Peder Larsen Frøsvig at høre stævnte og ustævnte Vidner i den forhen anlagde Giælds Sag, og at modtage Dom til Betaling, og denne Processes Omkostning at erstatte. Vidnerne Ole Haagensen Bratespe, Knud Haagensen og Haldor Olsen Espen.

Peder Frøsvig mødte og vedtog lovlig Varsel. Vidnerne ere ligeledes tilstæde. Peder Frøsvig begjærede tilført, at han forhen havde tilbudet, ligesom han endnu her for Retten tilbyder Citanten at ville leveres ham de udbetalte Penge tilbage, imod at han forskaffer Comparenten enten sine egne, eller ligesaa gode Laase; derhos tilbyder at beviise at han har betalt det paakrævede Skrue-Stød; saa paastod og at den ommeldte Slegge har han aldrig brugt, og mindre bedærvet.

Derpaa fremstod 1ste Vidne, Ole Haagensen Bratespe, som aflagde Eed og vidnede: for 2de Aar siden til Vinteren, var han nærværende, da Citanten bestilte 10 stk: Laase hos Peder Frøsvig, at denne begiærede 20 s: for Stykket; men, at de bleve saaledes eenige, at Peder Espe skulde give 19 s: for hvert Laas; samt, at Peder Frøsvig paastod, at Citanten skulle betale det samme for Laasene som Haldor Espe. Vidnet saae ikke de Laas, som Peder Espe bekom.

2det Vidne, Knud Haagensen, aflagde Eed og vidnede eenstem/m/ig med det forrige Vidne.

3de Vidne, Haldor Espe, aflagde Eed og vidnede: Nu i Sommer saae Vidnet de Laase, som han, Citanten, havde kjøbt af Peder Frøsvig, og var af samme Slags, som Vidnet har kjøbt hos den indstævnte for 19 s: stk: For Resten sagde Vidnet, at han ikke var tilstæde da Citanten fik Laasene; men veed ikke rettere, end at det var de samme, som han kjøbte af Peder Frøsvig. Vidnet afskeediget.

Peder Frøsvig begiærede Anstand til næste Ting for at udfærdige Contra Stævning og føre Vidner.

Citanten paastod Dom.

Eragtet:

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Peder Frøsvig fremlegger den paaberaabte Contra-Stævning.

Østen Sexe for Ingeborg Christensd: Sexe anmeldte, at hun havde med mundtlig Varsel til dette Høste Ting ladet indkalde Maritha Pedersd: Sexe, at høre Vidner paa Beskyldning og fornærmelig Tale, og derefter lide Dom

1786: 69b

til Undgiældelse og Bøders Udredelse med videre, efter nærmere Paastand, samt Processens Omkostning at svare.

Lænsmand Haugse, som beslægtet med Maritha Pedersd:, mødte paa hendes Vegne og vedtog lovlig Varsel.

Vidnerne Kari Pedersdatter og Anna Heljesd: Oppedal vare ved Retten tilstæde.

1ste Vidne, Kari Sexe, aflagde Eed, og sagde, at hun veed intet i denne Sag at forklare, {og} kan intet derom erindre.

2det Vidne, Anna Heljesd: Oppedal, aflagde Eed og sagde, at hun har intet imellem Parterne at forklare.

Citanten begiærede Sagen stillet i beroe til næste Ting for at fremstille andre Vidner.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Som/m/er Ting.

Lænsmand Niels Hamre for Wetle Horre af Røldal mod Amund Siursen Horre, fremlagde Laugdag, saa lydende:

Den Laugdagede mødte og vedtog lovlig Varsel; men paastod at bruge Gaarden saaledes ogsaa i henseende Skovhugst, som hans Forfædre, og anderledes har han ikke brugt Gaarden.

Lænsmanden paastod, at den indstævnte har ulovlig hugget paa Citantens Grund.

Lænsmanden anmeldte endnu, at Wetle Horre har i Continuation inkaldet Vidne om den paastævnte ulovlige hugst, neml: Osmund Larsen, derefter at modtage Dom efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte.

Amund Horre, saavelsom Vidnet Osmund Larsen vare ved Retten tilstæde. Vidnet aflagde Eed og vidnede: han veed ikke rettere, end at det \er/ Wetle Horres Eyendom hvor Amund Siursen har hugget.

Citanten formeente, at Sagen paa Aastædet bør behandles.

Eragtet:

Da denne Sag angaaer Eyendom og Fornærmelse paa samme, og her udfordres Syn og Grandskning; saa bliver Sagen følgelig Lovens 1 B: 16 C: til Aastædet henviist, hvor den bør behandles; og skal Tids Berømmelse paa Forlangende blive meddeelt.

Engel Brathuus lod fremlegge Laugdag mod Knud Olsen Hagen, som blev læst og er saa lydende:

Knud Hagen mødte ikke; derfor fremstode Kaldsmændene Lænsmand Hamre og Niels Pedersen Horre og aflagde Eed, at Laugdagen lovlig er forkyndt.

Citanten paastod Dom til Betaling, og Processens Omkostning efter Rettens Skøn.

Eragtet:

Sagen optages til næst kommende 5te Decbr:

1786: 70

Lænsmand Niels Hamre udi den mod ham af Peder Espe anlagde Sag, fremlagde Laugdag mod Vidnet Tobias Espe, som er saa lydende:

Tobias Espe vedtog lovlig Varsel, aflagde Eed, og svarede paa Lænsmandens Spørgsmaal: Afvigte Høst nu for et Aar siden, sad Parterne her paa Tinget og talede om adskilligt, da sagde Peder Espe til Lænsmanden: Jeg kræver Dig ingen Penge, Mand; ieg har ikke handlet med Dig, og hvorpaa Lænsmanden kaldte Vidnet til Prov. Vidnet kunde ikke skønne, at Parterne vare drukne. Paa Peder Espes Spørgsmaal svarede Vidnet, at Peder forhen krævede Niels Hamre for en anden Fordring paa en anden afdød Mands Stervboed, og veed ikke hvad Krav han meente eller talte om paa Tinget.

Peder Espe fremlagde et Skrift af 31 Octbr: d: A:, saa lydende: og dermed paastod endelig Dom.

Lænsmand Niels Hamre ligeledes paastod Dom at blive friefunden for Citantens ulovlige Krav, og denne ubillige Processes Bekostning erstattet skadesløs.

Ingen af Parterne havde meere at lade tilføre; thi blev

Eragtet:

Sagen optages til Revision til næstkommende 5te Decembr:, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Derpaa fremkom til Publication følgende Almues Breve og Documenter.

1: Enkens: Giøæ Lars-Datters, med Laugværges: Am/m/und Larsen Digernæsses Samtykke, givne Skiøde til Hendes ældste Søn: Ole Haagensen, paa 1 Pd: 3 Mrk: Smør og 2 Løber Salt, med Bøxel og Herlighed, i nedre Espe, 1. Thun, i Ullensvang, No: 12, Hende, efter mand Haagen Olsen, ved Skifte-Brev af 7 Apr: 1780, blandt Hovedlod, udlagt, for 100 Rdr: dat: 30 Oct: 1786.

2: Engel Haldorsen Medhuses Skiøde til Aad Heljesen, paa ¼ Løb Smør, med Bøxel og Herl: i gaarden: Qvæstad, No: 21, i Ullensvang, som Hand med Hustroe: Malene Hansd: i Arv efter Moder: Herborg Johan/n/is-Datter, ved Skifte forrettet paa g:den Schogseide i Strandvigs Skibrede, den 26 Oct: 1776, har faaet, for Penge 145 Rdr: dat: 30te Oct: 1786.

3: Hans Mortensen Schogseides Skiøde til Ole Aadsen paa ¼ Løb Smør, med Bøxel og Herl: i g:den Qvæstad, No: 21, i Ullensvang, som Hands Datter: Herborg Hans-Datter, ved Skifte efter Moder: Herborg Johan/n/is-Datter den 26de Oct: 1776, var paalodnet, for Kiøbe-Sum 145 rd: dat: 30 Oct: 1786.

4: Berge Olsens Skiøde til sin Søn: Ole Bergesen, paa 1 Pd: Smør, eller rettere, efter Matr:s udvisende 15 mrk: Sm: og ¼ Hud, i gaarden: Age, 2. Thun, No: 25, i Ullensvang, eiende ved Skiøde af 9de Oct: 1759, for 60 rd: dat: 30te Oct: 1786.

5: Eric Arnesens Obl: til Enken: Torbiør Iversd: Eitrem, for 160 Rdr:, mod 4 pro-Cto og Pant med 1 Pr: i 9 Mrk: Smør med Bøxel og Herl: i gaarden Hæng, No: 39, i Odde, som Hand eier ved Skiøde af 26 Oct: 1773, dat: 30 Oct: 1786.

6: Afl: fornevnte Eric Arnesens Obl: til nys nevnte Enke, paa 80 Rdr:, mod aarlig Rente 2 rd: 4 mrk:, samt sam/m/e Pant i gaarden: Hæng, No: 39; dat: 29de og tingl: 30 Oct: 1781, samt qvitteret den 30te Oct: 1786, paa Enkens Vegne, af Østen Helgesen Jordal.

7: Aamund Aamundsens Obl: til Christen Danielsen Eitrem, for 180 Rdr:, mod 4 pro Cto, og Pant med 1 Pr: i 18 Mrk: Sm:, med Bøxel og Herl: i gaarden Lønning, No: 37, i Odde Kirke-Sogn, eiende ved Skiøde af 25de Maji 1770, dat: 30te Oct: 1786.

Anno 1786, den 1ste Novembr:, continuerede Høste Tinget med Kintzervigs Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd.

Hvorda! Asbiørn Endresen Tvisme og Siur Olsen Tvisme fremstode for Retten, og begiærede Laugrettet og Almuen tilspurgt, om det ikke er dem bekiendt, at deres Huuse paa Jordeparten Tvisme i Kintzervigs Kirke-Sogn og Skibrede, Matricul No: 9, hvoraf Asbiørn bruger i Skat 16 1/3 Mrk: Smør og i Landskyld 18 Mrk: Smør; Siur Olsen bruger i Skat 1 Pund 8 2/3 Mrk: Smør og Landskyld 1 Huud, ved ulykkelig Ildebrand den 2den Julii sidstleden ere borttagne, og ikkun i behold efter denne Ulykke 1 Løe huus og 2de Smale- eller Faar huus, som tilhørte begge Parters Brug i nokmeldte Gaard Tvisme?

Laugrettet, hvoraf en Deel var tilstæde for at slukke Ilden, saavelsom den tilstædeværende Almue, svarede: det er desværre alt for sandt, at de omspurgte huuse den bemeldte

1786: 70b

Tid, ved ulykkelig Ildsvaade var bort tag[n]e, til største Skade og Ruin for de 2de desuden saare fattige Bønder og Opsiddere Asbiørn Endresen og Siur Olsen Tvisme.

Comparenterne begiærede det passerede som Tings Vidne beskreven meddeelt.

Opsidderne paa Gaardene Ystenæs, Audenæs, Midnæs og Instenæs have med mundtlig Varsel inkaldet Svend Rateig og Søn Østen Svendsen for Fornærmelse med deres Kreatures Beedning paa deres rette og sande Eyendom, til Skade saa vel for Græs, som den unge Skov og Løv, der af de indstævntes Kreaturer bliver opædt og bedærvet, derom at høre Vidner, som under Faldsmaal ere stævnte: Mads Huuse, Tosten Kintzervig og Maritha Svendsdatter, samt Beskikkelses Vidner Endre Ambjørnsen Ulsnæs og Peder Endresen ibid: derefter at modtage Dom til Erstatning med videre efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte.

Østen Svendsen Rateig paa egne og sin Faders Vegne vedtog lovlig Varsel; Anmeldte derhos at have i denne Sag contra instævnet Citanterne at høre Vidner om deres gamle Brug over Hævds Tid, og derefter at lide Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning at svare.

Vidnerne ere Tosten Samsonsens Gælet, Giertrud Nielsd: ibid:

Engel Ringøen for hoved Citanterne vedtog lovlig Varsel.

Vidnerne vare ligeledes ved Retten tilstæde.

Hoved Citanterne begiærede sine Vidner fremkaldte og afhørte, og

1ste Vidne, Mads Jacobsen Huuse, som aflagde Eed efter Loven og forklarede, at han veed og har hørt, at Maureteigen kaldet, er hoved Citanternes rette og sande Eyendom. Paa Contra Citanternes Spørgsmaal svarede: har hørt, at Rateig Mændene byter i den benævnte Teig.

2den Vidne, Tosten Heljesen Kintzervig, aflagde Eed og vidnede: ligesom forrige Vidne, med Tillæg, at hoved Citanterne har haft Støel i den bemeldte Teig, og viises endnu Tufter af Sæhls huusene; {men} har ikke seet at Rateigs Mændene har beytet i samme Teig, men vel hoved Citanterne og hvem de have der til givet Tilladelse.

3de Vidne, Maritha Svendsd., en Datter af Svend Rateig, aflagde Eed og vidnede: veed ikke, at hendes Fader har betalt noget for Beyte i Maureteig. Vidnet afskeediget.

de 2de Beskikkelses Vidner Endre Ambjørnsen og Peder Endresen Ulsnæs, aflagde Eed og vidnede: for omtrent 8te Dage siden vare de udsendte at besigtige det i Maureteig bedærvede Løv, og befandtes da, at Teigene var afædt af Creature, og ellers Løvet meget bedærvet, sagde derhos, at de ikke veed, at andre Creature har i Sommer været i den bemeldte Teig, end Gaarden Rateigs. Vidnerne vidste ikke hvor meget Løv der var; men Citanterne sagde, at det var 300 Kiærv, som Vidnerne sagde var for det meste bedærvet.

Citanterne dernæst fremstillede godvillige Vidner

1786: 71

Brynild Hougse og Svend Grimen, som aflagde Eed og vidnede: da de i denne Høst stævnte Svend Rateig, tilstod han at have eet Aar betalt 8 s: til Citanterne i Afgift for Beytet i Maurteig.

Dernæst fremlagde Citanterne et Skrift af 30te Oct: d: A:, saa lydende: Citanterne anmeldte, at Beneficiarius for en Deel i Rateig, Sogne-Præsten her: Rørdam, var lovlig tilkaldet, hvilket Kaldsmændene Brynild Hougse og Svend Grimen under Eed afhiemlede.

Endnu fremstilledes Vidnet Sigrie Svendsd: Bierget, aflagde Eed og vidnede, at Rateig[s] Creature har gaaet i Myreteigen!! (Maurteigen?, baade i Som/m/er, strax efter at det omvidnede Løv var hugget, og de forrige Aar; veed ikke om Rateig har betalt for Beytet; men at hendes afg: Mand fik Tilladelse af Strændingerne, eller Citanterne, for omtrent 20 Aar siden at bygge et Sæhls huus i Myreteig; veed og at Rateig i 30 Aar har beytet i Myreteig, men m(o?)d Citanternes Villie, samt at der har været opsat Giærde, som Rateigs Folk har igien oprevet.

Contra Citanterne fremstillede Vidnet Tosten Samsonsens Giælet, som aflagde Eed og vidnede: han er fød paa Rateig og der opdragen, i hans Tid beytede Rateigs Creature i Myreteig, og førte Strandingene ogsaa der deres Creature til Beyte i den benævnte Teig; dertil gav hans Fader paa Rateig ikke Tilladelse. Strændingerne har Eyendom i bemeldte Teig, og har støelet sam/m/estæds; sagde videre, at hans Faders Farfader have ligeledes brugt Beyte i Myreteig.

2det Vidne, Giertrud Nielsd., forrige Vidnes Hustrue, aflagde Eed, og vidnede ligesom forrige Vidne, sagde derhos, at Strændingerne har Eyendom af Skov og Mark i Myreteig, samt at de der have Slaatter.

Contra Citanterne derefter fremlagde Inlæg af 27de Octbr: sidstleden, saa lydende:

Parterne begjærede nogen Anstand for at forsøge Forliig. som blev bevilget.

Knud Hansen Jaastad paaraabte den forrige Sag mod Jørgen Jaastad, og vilde fornemme, med hvad Tilsvar han nu infinder sig.

Jørgen Pedersen Jaastad haver contra instævnet Knud Jaastad at beviise sin Sigtelse, og modtage Dom efter nærmere Paastand, og svare Processens Omkostning.

Knud Jaastad vedtog lovlig Varsel, og sagde, at han har ved sidst afvigte Ting saa tilstrækkelig beviist sin Sag, at han formeente ikke at have fornøden at føre fleere Vidner, men paastod Dom til Bøders Udredelse efter Lov, den foraarsagede Tort og Tids Spilde \erstattet/, tillgemed Processens Omkostning skadesløs.

Jørgen Jaastad lod tilføre, at han vilde og skulde vist blive forliigt med sin Broder Friderich Jaastad, som er Citantens Sviger Fader, og begiærede, at Sagerne saaledes maatte blive separerede.

Knud Jaastad sagde, at han saa velsom hans Sviger fader var villig til Forliig.

Jørgen Jaastad ville forlige sig med sin Broder; men inlod Sagen til Doms saa vidt den formeente Fornærmelse mod Knud Jaastad angaaer.

Knud Jaastad, da hans Sviger fader ikke var tilstæde, paastod lovmedholdig Dom for de mod dem begge forøvede Fornærmelser.

Ingen af Parterne havde meere at lade tilføre; men vare Dom begiærende.

Eragt:

S: optages til 5te Decbr: anstundende.

1786: 71b

Ole Iversen Utne paa egne og Naboers Vegne paaraabte Sagen mod de forhen instævnte Opsiddere paa Gaarden Hougse, og vilde fornemme, om de nu møder med Tilsvar.

Hougse Mændene sagde at de vare villige til Forliig, som de ogsaa have tragtet efter, men ey er fuldført fordi en fraværende Medeyer ey har givet sit Samtykke; derfor begiærede endnu, at Sagen maatte beroe til næste Som/m/er Ting, da de imidlertid formodede vist at opnaae Forliig.

Eragtet:

Endnu billiges den forlangte Anstand til næste Sommer Ting.

Lars Jonsen Ednæs paaraabte den forrige Sag mod Asbiørn Svendsen Ednæs og paastod Dom, med Tillæg i Omkostninger efter Rettens Skøn.

Niels Tioflaat paa sin Svoger, den indstævntes Vegne, inlod Sagen ligeledes til lovmedholdig Dom.

Eragtet:

Sagen optages til den 5te Decbr: først kommende.

End videre blev i Continuation af forrige Num/m/ere, publicerede følgende Almues Breve og Documenter.

8: Afl: Am/m/und Amundsens Obl: til Christen Danielsen Eitrem, paa 98 rd:, mod 4 pro-Cto, og Pant med 1 Pr: af 18 Mrk: Smør, med Bøxel og Herl: i gaarden Lønning, No: 37, i Odde, dat: og tingl: 25 Maji 1770, samt qv: af Østen Helgesen Jordal, den 30 Oct: 1786.

9: Afl: Joen Nielsen Buers Obl: til Kintzervigs Præstegiølds Fattig Casse, for 80 rd:, mod 4 pro-Cto, og Pant med 1 Pr: i 4 ½ Mrk: Smør, med Bøxel, efter Aftæg, i gaarden: Buer, i Odde, No: 8, dat: og tingl: 22 Maji 1778, samt qv: af Kintz: Sogne Præste hr: Rørdam, den 22de Maji 1786.

10: Joen Nielsens nye Obl: til Guttorm Jonsen Jordal, for 130 Rdr:, mod 4 pro-Cto og Pant med 1 Pr: i Hands, efter Skiøde af 26de Maji 1775 eiende andpart i Buer, No: 8, i Odde, skl: efter Aftæg, 4 ½ Mrk: Smør, med Bøxel og Herlighed; dat: 30 Oct: 1786.

11: Elling Johan/n/issen Aakres Contract til sin mosters mand: Dag Jonsen, om aarlig vilkor, af gaardn: Aakre, No: 23, i Ullensvang, sin Lives Tid, dat: 30 Oct: 1786.

12: Niels Peders:[s] Skiøde til sin eeneste Søn: Ole Nielsen, paa 14 Mrk: Smør, med Bøxel efter Aftæg, i gaarden: Haarre mit-Thun, No: 1, i Røldal, som Hand eiede, ved Skiøde af 9de Jun: 1775, for 80 rd: dat: 30 Oct: 1786.

13: Paa det Skiøde, som Xstopher Wiglichsen Sexe, den 15de Maji 1786, til Torsten Amundsen Berven, har udsted, og som findes extraheret i Justice Protokollen, folio 34, samt i

Skiøde-Bogen indført, fol: 172, blev, til dette Ting, den 31te Oct: 1786, tegnet saaledes: Anno 1786, den 31te Oct:, blev ieg, Lensmand Hougse, paa Selgerens, Christopher Wiglichsens Vegne, udsendt, for at faae denne Paategning giort, der skal indeholde, at den, i dette Skiøde ommeldte Skyld, i gaarden øvre-Sexe, No: 8, i Kintzervig, skal være dobbelt saameget, som Skiødet benævner, efter Hands eget, fra Knud Pedersen, den 25 Oct: 1768, meddelte Skiøde, og altsaa 2 Pd: 2 1/3 Mrk: Smør, 2/3 Hud og 1/3 Løb Salt, med Bøxel, samt Over-Bøxel til 1/4 Løb Salt Kirke-gods; Hvilken Feiltagelse, der nu er rettet, Hand baed paa Tinget oplæst, og derefter protocolleret til Kiøberens Sikkerhed. Christophers Mig overleverede Signete, som her tillige af trykkes, bevidner min Com/m/issions Rigtighed. Utne Ting-Sted, den 31te Octobris 1786. NB: Ellers er ved Fogden: Koren tægnat paa Skiødet, at efter Matriculen er Eiendom/m/en, efter Aftaeg, 2 Pund 2 1/3 Mrk: Smør, 1/3 Hud og 1/12 Løb Salt.

14: Lars Østensens Skiøde, til sin Sted-Søn: Ole Jonsen, paa 18 Mrk: Smør, med Bøxel og Herlighed, i gaarden indre-Jaastad, No: 27, i Ullensvang, eiende efter Skiøde af 25de Maji 1770, for 56 rd:, samt Vilkors Svarelse til Ham, med moder; dat: 30 Oct: 1786.

15: Ole Jonsen indre-Jaastads Contract til Sted-Fader Lars Østensen og Moder: Sidselle Torgilds-Datter om Vilkor for Livs Tid, af gaarden: indre-Jaastad, No: 27, i Ullensvang; dat: 30 Oct: 1786.

16: Afl: Gunder Aslachs:[s] Obl: til Hellie Aadsen Qvæstad, for 61 rd: 1 mrk: 4 s:, med Renter og mod Pant af 1/2 Løb i gaarden: Jelle, No: 1, i Odde; dat: 31 Oct: og tingl: 1 Nov: 1783, samt qv: af Creditor Selv, den 16 Jun: 1786.

17: Hellie Aadsen Qvæstads med de fleeres Skiøde til Ole Tormosen Jelle, paa 1 Pd: 12 Mrk: Smør i gaarden Jelle, No: 1, i Odde, følgel: Skifte-Brev efter Gunder Aslachsen, den 7 Maji 1785, for 80 rd:, til Brugs Eiendom og Beboelse, indtil Aslach Gundersen bliver i Stand til, at befatte Sig med Jorde-Brug, da Løsnings Sum/m/en for Hannem bliver fornevnte 80 rd: dat: 31te Oct: 1786.

18: Afl: Jermund Svendsens Obl: til Siur Knudsen Espe, for 80 rd:, med Renter, samt mod Pant med 1 Pr: i gaarden: Jøssendals halve Skyld, No: 5, i Odde, nemlig: 1/2 Løb 14 1/2 Mrk: Smør; dat: 27 Maji og tingl: 1 Nov: 1780, samt qvitteret 12 Maji 1786, af Peder Jørgensen Espen.

19: Ole Sølvfestsens Contract til Ammund Knudsen, om aarlig Vilkor, af gaarden: Instenæs, No: 11, i Kintzervig; dat: 31 Oct: 1786.

20: Elling Hansen Hougse's Skiøde til sin Broder: Halgrim Hansen Hougse og Hands Hustrøe: Ragnilde Siovats-Datter, paa 1 Spand 9 Mrk: Smør, 1/6 Hud, 1/12 B:skind, 1 Pd: Salt, med Bøxel og Herl:, samt oberbøxel til 4 1/2 Mrk: Smør, 6 Mrk:er Salt, 1/48 Hud, Ullensvangs Præstebord og andre Eiere tilhørende, i gaarden Hougse, No: 20, i Kintzervig; dat: 18de Apr: 1786.

21: Halgrim Hansens Contract til sin Broder: Elling Hansen, om aarlig Vilkor for Ham med Hustrøe: Guri Peders-Datter, Deres Lives Tid, af gaarden: Hougse, No: 20, i Kintzervig; dat: 31 Oct: 1786.

22: Helje Aadsens Skiøde, til sin eeneste Søn: Aad Heljesen, paa 1 Pd: 10 1/2 Mrk: Smør, med Bøxel og Herlighed, som den halve deel af hvad Hand, følgel: Skiøde af 3 Nov: 1744, er eiende i gaarden: Qvæstad, No: 21, i Ullensvang, for 46 rd: dat: 31 Oct: 1786.

23: Jon Larsen indre-Qvalvigens Obl: til ungKarl: Johan/n/es Svendsen Winæs. for 99 rd:, mod 3 pro-Cto, foruden Rente-Skatten, og Pant med 1 Pr: i 1 Pd: 4 1/2 Mrk: Smør, 7/8 Løb Salt, med Bøxel og Herlighed, i gaarden indre-Qvalvigen, No: 35, i Kintzervig, som Hand er eiende, følgel: Skiøde af 1 Nov: 1782; dat: 31te Oct: 1786.

24: Aflyst Jon Larsen indre Qvalvigens Obl: til Lars Amundsen Aase, for 70 rd:, mod aarlig Rente 1 rd: 4 mrk:, samt Pant, som nys benævnt, dat: 1ste og tingl: 2 Nov: 1782, samt qv: af Creditor Selv den 28 Oct: 1786.

25: Afl: Peder Siursen nedre-Sexes Obligation, til Johan/n/es Olsen, for 50 rd:, Hands Myndliger: Asbjør[n] Johan/n/issen og Anna Johan/n/is-Datter tilhørende, og til Guro Johan/n/is-Datter for 48 rd:, tilsam/m/en 98 rd:, med Pant 4 pro-Cento, og Pant med 1 Pr: af 3 Spand Smør, i gaarden: nedre-Sexe, No: 7, i Ullensvang, dateret 4de Junii 1776, tingl: 25 Oct: samme Aar. og qvitteret 28 Oct: 1786.

1786: 72

26: Frideric Christian Holberg Arentz, Lector Seminarii Fridericiani, og Rector Scholæ Cathedralis i Bergen, Hands Bøxel-Seddel til Lars Guttormsen, paa den Part i gaardn indre-Alsager, No: 30, i Kintzervig, som Hands Fader: Guttorm Larsen hidindtil har brugt, og nu for Søn/n/en afstaaet, skl: aarlig 1 Pund Smør og 1 B:skind, mod lovlig Bøxel-Penges Betaling, og i Vilkaar aarlig til sine Forældre, 1 Koes og 6 Smalers Foster, 1 ½ Tønde Korn, af det som kaldes: halv reent, saalænge de Begge lever, men den længstlevende ikkun 1 Tønde Korn, 1 Koes og 3 Smalers Foster, dat: Bergen den 14 Dec: 1785, med foreviist Revers.

27: Lars Amundsen Aalvigens Bøxel-Seddel til Ingebrecht Ellingsen paa halve Deelen i Schieggedal, nemlig: 9 Mrk: Smør, med Bøxel, i Odde, No: 40, dat: 23 Oct: 1786, med foreviist Revers.

28: Sorenskriver: Schielderups Auctions Skiøde til Halvor Jonsen Langesætter, paa 1 Pd: Smørs Landskyld i gaarden: Mæland, No: 24, i Kintzervig, for 32 rd: 8 s: dat: 24de Julii 1786.

Citanterne paa inste- og yste-Næs tilligemed Opsidderne paa Rateig declarerede at være forenede om det beskadigede Løv, saaledes, at Rateig betaler hoved Citanterne den passerende Skade med 4 mrk:, og da beholder det overblevne Løv. For Resten havde Parterne forgiæves tragtet efter Forliig, derfor paastod hoved Citanterne, at de maatte tilkiendes ubeskaaret at beholde deres Eyendoms Teig Myre teig kaldet, frie for uvedkommendes ulovlige Brug, og Contra Citanterne formeente, formedelst deres beviiste Hævds Rett herefter, som forhen ubehindret at bruge den omtvistede Teig til Fæe Beedning; og saaledes inlod begge Parterne \Sagen/ til lovmedholdig Dom, og enhver paastod sine Omkostninger skadesløs erstattet.

Eragtet:

Sagen optages til næstkommende 5te Decembr:

Peder Lindvig paaraabte den i Gaar udsatte Sag mod Tosten Mæland; hvilken blev paaraabt, men infandt sig ikke.

Citanten paastod Dom til skadesløs Betaling af Capital og paaløbende Renter, tilligemed Processens Omkostning efter Rettens Skøn.

Eragtet:

Da Tosten Mæland ikke er ved Retten tilstæde med det fornødne Tilsvær, saa udflyttes Sagen til næste Ting, da Tosten Mæland møder med Sagens fulde Beslutning, eller Dom da modtager.

Derefter bleve Tings-Vidnerne saa examinerede.

1: det store Tings-Vidne, bestaaende af 10 Poster, der blev besvaret, som ved Jondal Ting, undtagen til 5te Post, hvor til blev svaret, at her findes 8 Sauger, hvor af den eene, neml: Sandvens Saug, ligger øde, til 6te: som forrige aar, til 7de: at Lensmand Haugse ikkun bruger halvt imod ifior, men Lensmand Hamre, ligesom forrige aar.

2: Tings-Vidnet om Ting-Skydsen blev besvaret saaledes, at i stæden for halv Skyds giver Fogden og Sorenskriveren dem heel Ting-Skyds.

- 3: Aftagene paa 10 Aar, hvor til blev svaret: En hver er gotgiort sin Rettighed derved.
- 4: det bestandige Aftæg, blev besvaret ligedan.
- 5: Af- og Tilgangen befandtes saaledes, først for Kintzervig, Afgangen 1 Pd: 1 2/3 Mrk: Smør, ½ Hud, Tilgangen 9 5/8 Mrk: Smør og 4(?)/60 Hud, for Røldals, Afg: 1 Pd: 6 Mrk:, men ingen Tilgang.
- 6: Restence-Registeret for Kintzervigs og Røldals Skibreder, som af hr: Foged Koren blev fremlagt til Examination, og hvor af erfarede, at for forrige aar: 1785 var ubetalt den Sum/m/a 266 rd: 2 mrk: 15 s:, og indeværende aar udestaaer 452 Rdr: 1 mrk:, tilsam/m/en 718 rd: 3 mrk: 15 s:, blev Almuen forelæst, og saavel af dem, som Laug-Rettet, men i sær de 2de Mænd: Brynild Jonsen Hougse og Eric Olsen Heng tilstaaet at være rigtig.

Det Laug-Rette, som næste Aar 1787 ere udseede eller udnævne at betiene Retten, bleve andgivne at være disse 8te: Knud Hansen Jaastad, Niels Ellingsen Langesætter, Niels Torbiørnsen Tronæss, Michel Michelsen Lothe, Siur Svendsen Lothe, Siur Iversen yttre- Alsager, Lars Thomæsen sam/m/esteds, og Jon Gundersen indre-Qvalvigen.

Efter 3de ganges udraab indfandt sig ingen, der meere ved Tinget havde at bestille; Thi blev det for dette aar ophævet og sluttet, efterat man havde igiennem gaaet Saug-angivelserne, der af vedkom/m/ende bleve beedigede, og er disse:

- 1: Paa Strand Saug, andgav Eierens Tiener; Ole Halvorsen Ettrem, dette aar at være skaaret 400 dobbelte og 4600 Enkelte Bord;
- 2: Paa Qvitne Saug andgav Eieren Samson Samsonsens dette ar at være skaaret 100 dobbelte og 1200 enkelte Bord.
- 3: Paa Huus Saug andgav paa Eyerens Vegne hands Tiener: Svend Sølvfestsens Huus sam/m/e Tid at være skaaret 196 dobbelte og 3400 enkelte Bord.
- 4: Paa Tvisme Saug andgav Eieren Siur Olsen i lige Tid at være skaaret 500 enkelte Bord.
- 5: Paa Biotvedts Saug andgav Eieren: Thomas Haldorsen i lige Tid at være skaaret 1000 enkelte Bord.
- 6: Paa Schars Saug mødte ingen som andgav Bordenes Skiørsel.
- 7: Paa Alsager \nye/ Saug andgav medEieren Torbiørn Tom/m/esen Alsager, fra 8 Nov: 1785 til 1 Nov: 1786 at være skaaret 150 dobbelte og 2850 enkelte Bord;
- og 8:

1786: 72b

(Ø...?) Sandvens eller Tiongs Saug, hvilken er om/m/eldt i det store Tings Vidne at ligge øde, og ei noget derpaa dette Aar at være skaaret. blev end ydermere bekræftet eedelig af Eierens Tiener: Ole Halvorsen Eitrem.

Anno 1786, den 2de Decbr:, blev Rætten sadt paa det sædvanlige Tingstæd for Gravens Skibreed, og beklæd med de undertegnede eedsorne Laugrettes Mænd. Hvorda!

Ifølge Optagelse paa sidst afvigte Høst[e Ting], blev udj den Sag som er anlagt af
Ole Endresen Legreid mod Aslach Warberg for Gield 2 rd: 1 mrk: 6 s:, avsagt saadan
Dom:

Acten viser, at Kravet er tilstaaet ved Stevnemaalets Forkyndelse. Debitor har ikke end efter Laugdags Forelæggelse indfundet sig med videre Tilsvær, end at være tilfreds med Dom: thi Kiendes hermed for Rett: Aslach Warberg bør til Citanten Ole Endresen Legreid betale de paastævnte 2 rd: 1 mrk: 6 s:, og udi denne Processes Omkostning 1 rd: 3 mrk:, samt stemplet

Papir 3 Rigs Ort, dersom Dommen tages beskreven, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Udi Sagen af Olmoe Garetun mod Aslach Warberg
for Gield 5 rd: 4 mrk: 11 s:, blev saaledes

Dømt:

Det fremlagde Skifte Brev af 5te Maij 1783 legitimerer Kravet, som desuden ikke er modsagt, men meget mere reserveret Citanten Regresse til den indstevnte i Mangel af Udlæggets Betaling, derfor Dømmes hermed for Rett: Aslach Warberg bør til Olmoe Garethun betale de paastævnte 5 rd: 4 mrk: 11 s:, og udj Processens Omkostning 1 rd: 3 mrk:, samt 3 Rigs Ort til det stemplede Papir, dersom Dommen tages beskreven, alt inden 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Execution.

Baar Sæbe mod Aslach Warberg for Gield 1 rd: 1 mrk:

Erøgtet:

Skifte-Brevet af 5te Maij 1783 viiser, at de paastævnte 1 rd: 1 mrk: ved Skifte Retten ere fordrede, men benægtede, derfor henvist til Søgemaal ved Lands Lov og Rett; og da Kravet under denne Procedure ligeledes er benægtet, og Citanten ikke paa nogen Maade haver beviist Sigtelsen og Kravets Rigtighed; saa paaligger ham, Baar Sæbe, paa lovlig Maade at beviise Kravet, saafremt han agter at vedblive Sagen.

Erich Nøstvig mod Enken Guri Sæbe blev afsagt

Dom:

Med de eedelig afhørte Vidners Forklaring, er det tilstrækkelig beviist, at den indstevntes, nu afdøde Mand, haver laant de paastevnte 12 rd: hos Citantens Fader, som ogsaa ved Døden er afgaaen. Erich Nøstvig som Arving har Rett til Faderens Efterladenskab og Tilgodehavende, ligesom han ogsaa er pligtig at betale den beviislige Stervboets

1786: 73

Gield. Da nu det paastevnte Laan er beviist, men ikke af Enken beviist at være afbetalt: saa Kiendes hermed for Rett: Enken Guri Sæbe bør til Erich Nøstvig betale de laante 12 rd:, og udj denne Processes Omkostninger 2 rd:, alt 14 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Execution.

Ole Westrem mod Ørians Kieldsen Bagne blev saaledes

Dømt:

Ole Westrem har til Sommer Tinget 1784 instævnet Ørjans Kieldsen Bagne at afgjøre Regning og Betaling angaaende Bagne Saugs Forpagtning, og da fremlagt Regning af 9de Junii sam/m/e Aar. Den indstævnte mødte, benægtede Forpagtningen for de anførte Aar 1781 og 1782, men foregav at vilde mindelig foreenes med Citanten om det øvrige i den bemeldte Regning anførte. Ole Westrem har siden fra Ting til andet, enten selv stillet Sagen i beroe, eller og foregivet at ville beviise at Ørjans Bagne!! (Bagne) {virkelig} virkelig havde af ham forpagtet Bagne Saug i benævnte Aar, indtil Han endelig frafalder Vidners Førelse, refererer sig til Acten, og paastaar endelig Dom. Ørjans Bagne har ligesaa ofte infundet sig med Benægtelse, ikke at have forpagtet Saugen af Ole Westrem, dog ikke udfærdiget Contra Stevning for at erholde Erstatning for ubeviist Søgemaal. Da nu Ole Westrem allene har udhalet Sagen, uden at fremlegge det mindste Beviis for Forpagtningen: saa Kiendes hermed for Rett: Ørjans Kieldsen Bagne bør for Ole Westrems Tiltale, saavidt Bagne Saugs Forpagtnings Afgift angaar, fri at være, og Processens Omkostning ophæves.

Udi Sagen af Siur Maagestad mod Ole Ose blev

Eragtet:

Vel viiser Acten, at Ole Ose først har tilstaaet Kravet, men derefter, følgelig Vidnernes Forklaring, at han er bleven fravendet det aftalte Arbeyde; men da Hoved Citanten ey selv har mødt, eller nogen anden anviist Fuldmagt at besvare den af Ole Ose fremlagde Regning af 27 Octbr: sidstleden: saa beroer Sagen til næste Ting, da Siur Maagestad i agt tager det fornøden agtende.

Udi Sagen af Kiøbmand Ahlert Harje mod Ole Westrem, blev

Eragtet:

Denne Gields Sag er indviklet og ikke lovlig bestemt udført. Stevningens Incamination ommælder Fordringen at være 29 rd: 4 mrk: 6 s: Efter adskillige udsettelse tilstaar Ole Westrem den paastevnte Sum/m/a, men foregiver at være betalt, og forventer Qvittering. Citanten derefter gjør Paastand ikkun paa 6 rd: 4 mrk: 6 s: Ole Westrem benægter at være saa meget pligtig, men endelig til afvigte Høste Ting, vedtager at være pligtig noget over 6 rd:, men!! (med) Løfte inden anstundende Juul at afbetale samme. Da nu Fordringen ikke er bestemt, ey heller Qvitteringen fremlagt for det betalte, Saa haver

1786: 73b

Ole Westrem til den belovede Tiid at opfylde sit Løfte, eller og til næste Ting endelig Dom at modtage, da Citanten derhos haver at opgive bestemt Kravets rette Beløb: Og saaledes udflyttes denne Sag.

Ved Retten nærværende efterskrevne Eedsorne Laugrettes mænd: Pol Iversen Traa, 2: Wiching Olsen Seim, 3: Jon Josephsen Lillegraven, 4: Gudmund Larsen Rønnestrand for Ole Olsen Bolstad, 5: Iver Richolsen Kierland for Siur Bertelsen Schiee, 6: Jørgen Olsen Kierland for Iver Olsen Børsem, 7: Moris Larsen Kierland for Ole Endresen Bu, og 8: Anders Josephsen Lillegraven for Endre Christophersen Bue.

Anno 1786, den 5te Decbr:, blev Retten sadt paa Tingstædet Utne for Kintzervig og Røldahls Skibreeder, i Følge Rettens Eragtning paa sidst afvigte Høste Ting, og var ved Retten tilstæde de neden benævnte eedsorne Laugrettes mænd. Hvorda!

Udi Sagen anlagt af Knud Bustethun mod Svend Schare, blev saaledes

Dømt:

Knud Bustetun haver indstævnt Svend Skare for Gield 2 rd:, men ved Sagens Slutning anmeldet, at Svend Skare haver betalt 2 mrk:, altsaa det skyldig værende, hvorpaa er paastaaet Dom, 1 rd: 4 mrk:; og da den indstævnte end ikke efter Laugdag haver indfundet sig med Modsigelse, saa ansees Kravet at være tilstaaet: thi Kiendes hermed for Rett: Svend Schare bør til Citanten betale sin Gield med 1 rd: 4 mrk:, og udi Processens Omkostning 1 rd: 3 mrk:, alt inden 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse, under Execution.

Knud Bustetun mod Elling Aakre,

Dom:

Det er beviist med de Acten tiltagne Vidner, at Knud Bustetuns Talg-Kløv ikke blev modtaget paa Material huset, efterdi hans Kløv allerede forhen var anmeldet som afleveret. Elling Aakre benægter ikke at have saaledes under Citantens Navn afleveret den paastævnte Kløv;

men paaskyder deres Aftale ved Berve Nøstet, og til den ende stævnet Contra. Hans førte Vidner ere saa lidet til Styrke for ham, at de meget mere have forklaret, at de som førte Talgen maatte give 1 rd: for at faa den modtaget. Men, da Citanten ikke haver bevist sit Tab ved denne Omgangsmaade, anderledes end med 1 dr:, saa Dømmes her med for Rett: Elling Johannesen Aakre bør erstatte Knud Bustethun den udlagde 1 rd:, og udj Processens Bekostning 2 rd: 3 mrk:, i alt 3 rd: 3 mrk:, som udredes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Execution.

Engel Brathuus mod Knud Olsen Hagen,

Dom:

Kravets Rigtighed, nemlig de paastævnte 15 rd:, er

1786: 74

af Knud Hagens Huustrue for Kaldsmændene tilstaaet; og da Hand selv end ikke efter Foreleggelse haver indfundet sig, saa kan ikke heller formodes nogen videre Indvæending, men her med Kiendes for Rett: Knud Olsen Hagen bør til Citanten Engel Brathuus betale sin Gield med 15 rd:, og udj denne Processes Omkostning 2 rd:, alt 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Execution.

Udi Sagen af Knud Hansen Jaastad mod Jørgen Pedersen ibid:, blev

Eragtet:

Parterne har inden Retten Declareret at være tilbøyelige til Forlig; men da Friderich Pedersen, som den ene angieldende, ikke var personlig ved Retten tilstæde, for at vedtage det samme, og Sagen, som under eet paastævnet, ikke kan separeres: saa beroer denne Sag til næste Ting, da Knud Hansen atter paaraaber samme, i Mangel af foregaaende mindelig Foreening; ligesom han betimelig lader denne Kiendelse for Jørgen Jaastad forkynde.

Opsidderne paa Gaarden Inste og Yste næs med flere, mod
Opsidderne paa Rateig udj deres verserende Sag, blev saaledes Afsagt

Dom:

Det er fuldkommen beviist, og ingenlunde benægtet, at Skove-Teigen Myreteig kaldet, er hoved Citanterne paa Gaardene Inste og Yste næs med de flere, deres rette og sande Eiendom. End og Contra Citanternes Vidner tilstaaer dette, dog de, {og} og deres Forældre, have brugt Beedning for deres Creature i den benævnte Teig. Vidnet Sigri Svendsdatter Bierget forklarer, at hendes afg: Mand fik Tilladelse af Hoved Citanterne for omtrent 20 Aar siden at bygge et Sæhls Huus i Myreteig; ve\e/d ogsaa at Rateigs Kreaturer har beedet sam/m/estæds i 30 Aar, men med Citanternes Villie. Contra Citanternes Vidner Tosten Giælet og Huustrue Giertrud Nielsdatter forklarer, at Rateigs tillige med Citanternes og andres Kreaturer have bedet i Myreteig, men dertil har Rateig ikke givet Tilladelse. Hoved Citanterne har ladet de andres Creature kom/m/e der til Beedning. Inste og Yste næs med de flere Gaarde har fordum haft Støel i Myreteig, og endnu indhængnede Stykker til Høe-Slaatter. Hævd kan disputeres, naar Bruget existerer med virkelig Tilladelse. Af Enfoldighed kunde Opsidderne paa Rateig ikke forledes til at betale 8 s: en saa ubetydelig Kiendelse for Bedningen; men meget mere af den Overbeviisning at han ey havde Rætt til Bruget, naar Eierne ikke længere tillode det. Imidlertid har dog Opsidderne paa Gaarden Rateig virkelig havt Bedning med deres Creature i den bemeldte Myreteig i mere end Hævds Tiid uden {uden} lovlig Paaanke. Og da Contra Citanten har vedtaget at betale det beskadigede Løv, som uden deres formentte Rett til Beedning, med 4 mrk:, saa bliver saadan Parternes og Acten tilførte Forlig herved stadfæstet, og for det øvrige

Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Opsidderne paa Gaarden Rateig bør herefter ikke formeenes saadan Beedning med deres Kreaturer i Myreteig som de forhen og i Hævd's Tiid brugt haver; dog bør de aldeles ikke paa mindste Maade beskadige den Citanterne allene tilhørende Skov i bemeldte Myreteig, af hvad Slags end være kand; ligesom de ej heller bør understaa sig selv at inhægne eller beskadige hoved Citanternes Indhægninger, ei heller tillade fremmede Kreaturer nogen Beedning i Myreteig, alt under alvorlig Tiltale efter Loven, og Skadens Erstatning efter Beskaffenhed i henseende Omgangs Maaden. Processens Omkostning ophæves.

Udi Sagen af Asbiørn Svendsen mod Lars Jonsen Eidnes, blev afsagt
Dom:

Af Vidnernes Forklaring i denne Sag er det oplyst, at mellem Parterne har været en Aftale angaaende Renternes Betaling af den producerede Obligation dateret 27 Maj 1775. Dette tilstaar de og selv, naar Citanten Asbiørn Eidnes siger at have betalt Renterne følgelig deres Aftale, og den indstævnte Lars Jonsen tilstaar at ville eftergive noget af Renterne, naar Citanten havde holdet sit Løfte med ikke at paabyrde Ham Odels Løsnings Sag. Her med stem/m/er Vidnernes Udsigende overeens. Asbiørn Eidnes som Citant har derimod hverken beviist, eller anbragt at ville beviise, at deres Aftale!! har været anderledes; ikke heller har modsagt, at de paastævnte og Resterende Renter 13 rd: virkelig ere betalte; men allene at have betalt efter deres Aftale, hvilket, som mældt, er ubeviist. Paa Obligationen findes ingen Renter afskrevne; men Vidnerne bestem/m/er, at Capitalen med sidste Aars fulde Renter er betalt, dog, alt uden Dato. Efter saadan Beskaffenhed Kiendes hermed for Rett: Asbiørn Svendsen Eidnes bør betale de resterende Renter med 13 rd:; derimod Lars Jonsen qvitterer og udleverer Obligationen til Udslettelse af Pante bogen, og godtgjør Citanten de udlagde pro Cento Penge, alt efter Vedtagelse og indbyrdes Regresse. Processen[s] Omkostning ophæves; og det tildømte betales 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Execution.

Udi Sagen af Peder Espe mod Lensmand Niels Hamre, blev
Eragtet:

Sigtelsen er ikke tilstrækkelig beviist, Sagen er inviklet og uvis, og da Dommeren behøver nøyagtigere Oplysning om den rette Sammenhæng forinden endelig Dom kan afsiges: saa udflyttes Sagen til næste Sommer Ting, da Citanten fremkom/m/er med det fornødne til oplyselig Slutning.

Ved Retten nærværende efterskrevne eedsorne Laugrettes Mænd, sc: 1: Ole Iversen Utne, 2: Lars Larsen ibidm., 3: Wiching Svendsen Kambestad, 4: Grip Siursen Maachestad, 5: Jacob Heljesen Mæland, 6: Jon Torgieldsen House for Jørgen Tronsen Hildahl, 7: Haaver Larsen Lothe for Holger Ellingsen Haastaba, og 8: Svend Knudsen Grimen for Aad Jonsen Eide.

Opsidderne paa Gaarden Lothe, begiærede at det øvrige af Steenings Forretningen, som af Laug-Rettet efter deres Foreening og Anviisning var \fuldført/, maatte tilføres Protocollen, og dem derefter beskrevet meddeles; til den Ende fremlagde deres Concept, der er som følger:

Anno 1785, den 28 Septembris, continuerede Aastæds Forretningen paa Gaarden Lothe, i Overværelse af Parterne og det i Gaar andførte Laugrætt; Hvorda, passerede og blev forretted, som følger.

Yttre Thun:

Sallsaae Ageren, Ole tilhørende, er indhægnet med 9 Mærkesteene; Biørne-Flekket, Lars tilhørende, er indhægnet med 8 Steene; Nøst Ageren, Jacob tilhørende, er indhægnet med 6 Steene; Svend Ageren, Michel tilhørende, er indhægnet med 36 Mærkesteene.

Hiemme-Bøen:

Imellem Torbiørns Trædet og Udgiærsele er nedsadt 4re Mærkesteene, som viiser ud og ind; Lars eyer oven for, og Jacob under. Imellem Jacob og Ole er nedsadt 4re Steene som viiser op efter; Lars eyer uden for, og Ole inden for. Imellem Ole og Lars er nedsadt 3de Mærkesteener, som viiser ned og op til Endebyttet; Lars ejer inden, og Ole uden for disse Mærker. Imellem Lars og Jacob er nedsadt 3de Steene, som viiser op til Ende Mærket; Jacob eier inden, og Lars uden for. Imellem Jacob og Michel er nedsadt 3de Steene, som viiser op efter, Jacob eier uden for, og Michel inden for. Imellem Jacob og Michel er nedsadt en Steen, som viiser i en anden Mærkesteen paa Nye-bøen; Jacob eier oven for, og Michel uden for. Imellem Ole og Jacob er nedsadt 2de Steene, som viiser hen til en Vinkel-Gloppe; Ole eyer inden, og Jacob uden for. Imellem Lars og Jacob er nedsadt 2de Steene som viiser til en X paa Hougen; Jacob eyer uden for, og Lars inden for. Paa yttre Bøeskaarene er nedsadt 2de Steene og en X, som viiser op efter; uden for eyer Jacob, og Ole oven for; en Steen og en X, Jacob uden, og Michel inden for; 2de XX, som viiser op fra Søen; Ole ejer inden, og Michel uden for. Imellem Sælbuhougen og Schadhelle-Teigen er nedsadt en Sten og en X, som viiser op og ned; Ole eyer inden for, og Michel uden for; fra forbenævnte X i en Vinkel-Steen, som viiser op og ind; Michel eyer oven for; Ole under. I Spunsteigen er nedsadt en Steen, og huggen en L, som viiser op og ind efter Veyen; Jacob eyer uden og neden for, og Michel inden for. I Traa Uhren er nedsadt en Mærkesteen, og en T Gloppe som viiser ind til Alfar-Veyen; Ole eyer oven for, Jacob uden for, og Michel inden for. Bemeldte T Gloppe viiser hen til 2de

1786: 75b

Steene. I Kalvehagen er nedsadt 5 Steene og en T Gloppe som viiser til Søen; Jacob eyer oven for, og under er fælles Eyendom. I Skreen er 2de Mærker, nemlig en Steen og en X, som viiser til Søen; Michel eyer oven for, og Lars inden for. Dernæst nedsadt 2de Steene, som viiser op fra Søen i en X, Jacob eyer udenfor, og Lars inden for. I Ræve-Røysen er nedsadt 2de Steene, som viiser op og ned; Jacob eier neden for, og Lars inden for. I Traabrækkene blev nedsadt 4re Mærkesteene, som viiser ned til Søen; Lars eyer uden for, og Jacob inden for. I Vaar Teigen ved Søen er huggen en X, som viiser op til Halten, der er nedsadt en Mærkesteen; imellem disse 2de Mærker er 2de Steene; Ole eyer uden for, og Michel inden for; oven for Holten er hugget X som viiser op til en Steen, og denne Steen viiser til en anden Steen som viiser ned til Søen; Ved Alfær (Alfar) Veyen er hugget en Vinkel Gloppe. imellem de 2de Mærker ere 3de X og 2de Steene; inden for eyer Ole, og uden for eyer Siur; og sidst bemeldte Vinkel Gloppe viiser efter Gange Veyen. I Kamme Hougen, hvor der er nedsadt en Mærkesteen, som viiser til en anden Steen, denne Steen viiser ind til en X som er Ende Mærket; imellem disse 2de Mærker ere 3de Steene; Ole eyer oven for, og Lars neden for. I Udrødningen er nedsadt en Steen som viiser op til en anden Steen, og sam/m/e viiser ind til en anden, som er Ende Mærke; Lars eyer oven for, og Jacob neden for. Paa Nye-bøen er nedsadt en Steen som viiser hen efter til en Steen, hvori er hugget en Vinkel, som viiser ind og op efter i en Steen som er Ende Mærke; Ole eyer inden for, og Michel uden for. I sidst benævnte Steen er huggen en Vinkel-Gloppe, der viiser ind og ud efter, hvor der er

nedsadt en Steen, som er Ende Mærke; imellem disse 2de Mærker er 2de X og en Steen, og sidst benævnte Steen viiser til Kiørsel Veyen. Paa Hougene, hvor der er hugget en Vinkel-Gloppe, ejer Ole oven for, og Jacob neden for; samme Vinkel-Gloppe viiser ned efter til en Steen; Imellem disse 2de Mærker er en Steen; Lars ejer inden for, og Jacob uden for; sidst benævnte Steen viiser ind til Hulder-Hougen, hvor der er hugget en X som er Ende-Mærke; Imellem disse 2de Mærker er en X og en Steen; Lars eyer oven for, og Michel neden for. Under Ækrene er nedsadt en Mærkesteen, som viiser ind efter, samme Steen viiser ind til en anden Steen; Lars eyer uden for, og Michel oven for; og samme Steen under Ækrene viiser op til en anden Steen, som er Ende-Mærke; Michel eyer inden for, og Lars uden for. Oven for Ækrene er nedsadt en Steen, hvori er hugget en X; I Graa brækken er nedsadt en Steen som viiser ind efter i en X, der viiser ind og ned efter lige til Søen, hvor der er hugget en X; Ole eyer inden for, og Michel uden for. I Skidtheller-Teigen ved Søen er nedsadt en Steen, som viiser op til en X; imellem disse Mærker er en Steen; Michel eyer inden for, og Ole uden for; fra den hugne X i Træbræken viiser ind i en Vinkel Gloppe, samme Vinkel

1786: 76

Gloppe viiser ned til Søen i en X; imellem disse Mærker ere 2de Steene, Ole eyer uden for, og Lars inden for. Ved Broen uden for Elven, neden for Oles Glas-bue, er hugget en X i en Steen, der viiser ud efter, hvor der er hugget X som er Ende Mærke, imellem disse 2de Mærker er 2de X; Ole eyer oven for, og Jacob neden for. Fra samme sidste X, som er Ende Mærke, viiser op efter i en Vinkel Gloppe; i øverste Ende Hugget X i et Skarv; imellem disse Mærker er 3de X og een Steen; Jacob eyer uden for, og Ole inden for, samme Vinkel-Gloppe viiser ud til en anden huggen X, som er Ende Mærke; samme viiser ned efter i en Skarv-Ryg, ned i en Steen, som er Ende-Mærke; Ole eyer uden for, og Jacob inden for, den samme Steen viiser ud til en X; neden for eyer Jacob, og Ole ovenfor; fra sidste X viiser ned efter til Kiørsel Veyen, hvor er hugget X som er Ende-Mærke; neden for og uden for eyer Lars, og Jacob inden for. Ved gamle Kiørsel Veyen er hugget X, der viiser ned til Søen; paa Traa-Næs er hugget X som er Ende Mærke; imellem disse Mærker ere 2de X og en Steen; uden for ejer Lars, og inden for er fælles Eiendom.

Dagen derefter, den 29de September 1785, continuerede Forretningen, og passerede da efter Parternes Forening og Anviisning med Mærkeskiels Nedsættelse af Laugrettet, saaledes, som følger:

I Kalve hagen blev nedsadt en Mærkesteen, der viiser ind i en anden Steen; imellem disse Mærker ere 3de X og 3de Steene; I Skarv Kalvehagen ved Nøstet er hugget en X i en Steen ved Søen, som viiser ind og op efter i et Øpse-Lag i en Steen; I mellem disse Mærker er X. Inden for Larses Æble-Hage er hugget en X, som viiser i en anden Steen som viiser ind efter til Kiør-opsen; imellem disse Mærker er en T Gloppe, den sidste en X i en Steen der viiser til Kilden i en X. den indhægnede Æble Hauge eyer Lars, uden for eyer Ole, og inden for eyer Michel. Fra den sidste Vinkel-Gloppe viiser op i en T Gloppe, som viiser lige op efter i en Steen under Bratta Gierdet, som er Ende Mærke, imellem disse 2de Mærker ere 4re Steene; inden for eier Lars, og uden for ejer Ole; fra samme Ende Mærke viiser ud til en X ved Tver Elven, neden for eyer Ole, og Lars oven for. Under Bøe Gjerdet er nedsadt en Steen, der viiser ned til Brost Na Trædet i en Steen; Imellem disse Mærker er en X og en Steen, Michel ejer inden for, og Lars uden for. Ved Giærs Elven er huggen en X under Sønneva Sprang, som viiser ud efter under Mælke Støels Uhren i en Bæk, hvor er hugget en X i en Steen, og denne X viiser op til Krog Kleiven, hvori hugget X, og denne viiser ud til en anden, og denne viiser igien til en T Gloppe, som er Ende Mærke; dette Ende Mærke viiser ned i Brøste Vaad, hvor imellem staar 5 Mærkesteene. Op under Hamre Bækken er nedsadt en Steen, der viiser

ind til Bøe Gierdet i en Steen; der imellem ere 5 Steene. Paa Mælke stølen er nedsadt en Steen nede ved Bøe-Gierdet, der viiser op til en X, denne X viiser op til 2de Steene, og op i en X, og denne X viiser i en Steen, som er Ende Mærke. En Steen ude ved Elven, viiser i 2de andre Steene; den sidste Steen [viiser] ned til 3de andre Steene ned efter til Bøe Gierdet. I Mælke støel Opsen staaer en Steen, som viiser ind til Indre Thun. Haaver eyer inden for, Ole og Michel uden for; Jacob og Lars eyer i Midten; uden for Ole og Michel. Uden for yttre Bøen er hugget en Vinkel Gloppe, der viiser ind

1786: 76b

efter til en Steen; Ved Torbiørns Trædet er hugget en T Gloppe; imellem disse Mærker er 4 Steene og en T Gloppe; Lars ejer uden for, og Jacob inden for; Ved Torbiørns Trædet er er!! nedsadt en Mærkesteen som viiser ind efter i en X; imellem disse Mærker ere 2de Steene. Ved Nylænde i en stor Steen er hugget X, som viiser op efter i en X i Aame Houg; imellem disse Mærker er en Steen; Michel eyer uden for, og Lars inden for. Ved Gietlen er nedsadt en Steen, som viiser ned efter til Trus-Teigen, der hugget en T Gloppe, som viiser til Søen paa Spuns Teigen i en X og en Steen; imellem disse Mærker ere 6 Steene; Michel eyer uden for, og Lars inden for. I Ræve-Røysen er nedsadt en Mærkesteen; Lars eyer uden for, Jacob neden for, og Ole inden for. Imellem Aame-Houg, Udgiærsele og Nyelænnet eyer Michel paa den øvre Side, og Jacob paa den nedre Side, hvor der er nedsadt en Mærkesteen og 2de X, den sidste X viiser op efter til 2de Mærkesteene og en X; Michel eyer uden for, og Lars inden for. Imellem Nyelænden og Vartegnen er hugget en Vinkel i en jordfast Steen, som viiser ud og ned; atter nedsadt en Mærkesteen, med Vinkel som viiser op og ind til en anden Mærkesteen, og denne Mærkesteen viiser hen til en Vinkel, som viiser ud og ned til en anden Steen med en Vinkel, som viiser op og ind hen til en anden Steen, som viiser ud og op; Michel eyer Neden og uden og inden for, og Jacob oven for; Der er en Steen nedsadt med X, som viiser op og ud, atter en Steen nedsadt, som viiser op til en Vinkel-Stein, som viiser ned og ud; denne samme Vinkel viiser ud til 3de Mærkesteene og en Vinkel ved Nylænde Kleiven, som viiser ud og ned; Jacob eyer neden for, og Lars oven for. Paa Ækrene er nedsadt en Steen med Vinkel, som viiser op og ud i en anden Vinkelsteen, som viiser ind og op til en Steen med X udi, og denne Steen med X i viiser hen til 3de Mærkesteene, som viiser ud igiennem Utro hougens kaldet; Michel eyer inden for, Lars uden for, og Jacob ovenfor.

Udmarken:

I Opsaaten er nedsadt neden ved Bøe Gierdet, en Steen, som viiser op i en Steen paa Fursætte; der imellem er 6 Steene; Lars eyer uden, og Ole inden for. <Paa Fursætte bruges Slaatten som den forhen har været brugt.> Paa Fursætte staaer 2de Steene, som viiser ind til Reyse Veyen, saa gaar det efter Veyen ned til Vasse-Bierget i en X, og derfra ind i Giælen. Oven for Krog Kleiv er Hugget en X, som viiser ud og op efter i Hammer Giærdet, hvor der er hugget en X; imellem disse Mærker er en Steen og en X, samme X viiser op efter lige op til Fiældet uden for Verste-Fossen i en Bierg Gloppe, imellem disse Mærker er 7 X, 6 Steene og en T Gloppe; Michel eyer inden for, og Jacob uden for. Uden for under Hellerne ved Hette Vaed er hugget en X som viiser ud efter til Aame Houg Bierget, hvor er nedsadt en Mærkesteen; Imellem disse Mærker er en X og 2de Steene, den sidste Steen viiser til en Mosse-Stein, hvori er Hugget en Vinkel Gloppe; imellem disse Mærker er en Steen, Michel og Ole tilhørende, og er fælles Eyendom, neden for eyer

1786: 77

Michel; Oven for Hamre broen er hugget en Vinkel Gloppe, som viiser op i en anden Vinkel Gloppe og 2de Steene; Michel eyer uden for, og Jacob inden for; samme benævnte Vinkel

viiser ud efter i en Vinkel-Gloppe, som er Ende Mærke: imellem disse Mærker er en Steen, og samme Vinkel viiser ned efter yste Qvittle Elven i nederste Qvitlene Braatted; Jacob eyer oven for, Lars uden for, og Michel inden for. I Aame-Houg er hugget en T Gloppe, der viiser ud efter; I Bytes Hammeren er hugget en X; imellem disse Mærker er en Steen og 2de X; Lars og Jacob eyer oven for, som er deres fælles Eiendom, og Jacob eyer neden for.

Anno 1785, den 30te Septbr., vedvarede denne Aastæds Forrætning, og blev da af Laugretted efter Parternes Anviisning nedsadt følgende Mærkeskiæl:

Indre-Thun:

Lang-Ageren, Siur tilhørende, er indhægnet med 8 Mærkesteene; Flaaten, Lars Larsen tilhørende, er indhægnet med 20 Steene; Nøst-Ageren, Siur tilhørende, er indhægnet med 15 Steene; Nybel-Flekket, som tilhører Michel, er indhægnet med 12 Steene. Paa Huus Agerene er nedsadt en Mærkesteen som viiser op i ?de (5?/8?) Steene; Lars Larsen eyer inden for, og Siur uden for, Neden for Saltsaaen er nedsadt en Mærkesteen under Huus-Ageren; Michel eyer uden for, og Haaver inden for; fra den benævnte Steen eyer Ole uden for, og Haaver inden for, og samme Steen viiser op til en anden Steen; Siur eyer inden for, og Ole uden for. Ved Røysen paa Huus Ageren er nedsadt en Steen, som viiser op efter i en anden Steen; Ole ejer inden for, og Jacob uden for; og samme Steen viiser op til en anden Steen; Jacob eyer uden for, og Siur inden for; og denne sidste Steen viiser op i 2de andre Mærker; Lars eyer uden for, og Siur inden for. Paa Huus-Ageren er nedsadt en Mærkesteen, der viiser op i 2de Steene; uden for eyer Ole og Peder, og inden for eyer Haaver en Ager kaldet Hollen, som er indhægnet med 7 Steene. Myr Ageren, Ole og Peder tilhørende, er indhægnet med 33de Steene. Nylænden, Michel tilhørende, er indhægnet med 12 Steene; Lang-Ageren, Michel tilhørende, er indhægnet med 10 Steene; Kringlen, Michel tilhørende, er indhægnet med 10 Steene. Asker Ageren, som tilhører Peder, er indhægnet med 22 Mærkesteene; Øvste Flekket, Peder tilhørende, er indhægnet med 13 Steene. Saltsaaen, Peder tilhørende, er indhægnet med 4 Steene. Ageren Mollen kaldet; Lars Larsen tilhørende, er indhægnet med 7 Steene; Myhr Ageren, Siur tilhørende, er med 13 Steene indhægnet; Glæn-Ageren, som tilhører Ole, er indhægnet med 21 Steene; Kolgrov-Ageren, som tilhører Siur, er indhægnet med 11 Steene; Smidie Ageren, Ole og Peder tilhørende, er indhægnet med 14 Steene; Myhr Ageren, som er Haaver tilhørende, er indhægnet med 3 Steene; Kleiv Ageren, Lars tilhørende, er indhægnet med 3 Steene; Sand-Ageren, Haaver tilhørende, er indhægnet med 8 Steene; Saltsaaen, som ogsaa tilhører Haaver, er indhægnet med en X og 2de Steene; uden for samme Ager er hugget en L, som viiser op i en Steen, som staar i Svends Ager-Rene, og er Ende Mærke. Skaldageren, Siur tilhørende, er indhægnet med 12 Steene; Melke-Støls-Flæket, Peder tilhørende, er indhægnet med 10 Steene; Nimel-

1786: 77b

Flækket, Peder tilhørende, er indhægnet med 10 Steene; Sand Ageren, Haaver tilhørende, er indhægnet med 8te Steene.

Bøen:

Fra øvre Flækket ned til Alfær Veyen er nedsadt en Mærkesteen; Haaver eyer oven for, og Lars under; Fra Lang Ageren, indtil Bækken, er 2de Steene; Peder eyer oven for, og Haaver neden for. Imellem Lars og Ole i Knuds-Myhren er nedsadt en Mærkesteen under Myhr-Ageren som viiser ned til en Mærkesteen oven for Søen, og imellem disse Mærkesteene staaer 3de Steene; Lars ejer uden for, og Ole eyer inden for. Imellem Ole og Peder, i Knuds-Myhren er nedsadt 3de Steene; Ole eyer uden for, og Peder inden for. Under Leite-Vadet i Kiørsel Veyen er hugget en X, som viiser ind efter i en anden X, som er Ende Mærke; imellem disse Mærker ere 2de X og 2de Steene; Siur eyer neden for, og Peder oven for; det

sidste Mærke viiser ned efter i en Vinkel-Gloppe; Peder eye inden for, og Siur uden for; samme Vinkel-Gloppe viiser ind til Qværne-Huuset, hvor er hugget en X; imellem disse Mærker ere 2de Steene; Peder eyer oven for, og Siur neden for. Paa Laste Teigen under Veyen er hugget en Vinkel-Gloppe, som viiser \op/ og ud efter, denne samme Vinkel Gloppe viiser op i 2de Steene; under Bøe Gierdet paa den yttre Side er nedsadt en Steen som viiser ned efter i en X, som er Ende Mærke; Imellem disse Mærker ere 3de Steene, og i den sidste en X, som viiser til forbemeldte Vinkel-Gloppe; Peder eyer uden og neden for, og Ole inden for. Ved Lang Hæsen er nedsadt en Mærkesteen, som viiser op til en anden Steen; Siur eyer inden for, og Jacob uden for. I Nybet-Myhren er nedsadt en Steen, som viiser ud efter i øverste Ende af Nybet-Myhren, og samme viiser ud og ned efter i 2de Steene; Lars ejer uden for, Ole og Siur eye[r] inden for. I en Steen oven for Lang-Hæsen er hugget en X, der viiser op efter til en Steen ved Bækken i Væltene, som er Ende Mærke; imellem disse Mærker ere 2de X; Jacob eyer uden for, og Ole indenfor. Under Opsen, oven for Oles Æble Hauge er nedsadt en Steen, som viiser nedefter i 2de andre Steene; den sidste Steen viiser til en X som er Ende Mærke; Jacob eyer uden for, og Ole inden for. I Udgierselen ved Bøe Gierdet er hugget en X, som viiser ned efter i 2de Steene, og siden efter Bækken ned til en X paa Rustene, samme X viiser ind efter i en Steen som er Ende Mærke. Den sidst benævnte Steen viiser ned efter til Søen i en Steen ved Giærs Kiølen; Imellen disse Mærker ere 7 Steene, og 2de X; Ole eyer uden for, og Peder inden for. Oppe i Udgierselen er hugget en X, som viiser ned efter Rustene til en T Gloppe; imellem disse Mærker er en X og 2de Steene; Ole eyer inden for, og Peder uden for. Forbemeldte T Gloppe viiser ud til en X og en Steen; Siur eyer neden for, og Peder oven for; sam/m/e T Gloppe viiser ned i en Steen neden for Rusten, og denne Steen viiser i en Bæk lige ned til Søen; Ole eyer inden for, Lars, Michel, og Siur eyer uden for. I inderste Kant paa

1786: 78

Nyelænden er nedsadt en Steen, som viiser ned i en anden Steen under Hælnes Bierget, og denne Steen viiser ud efter Udrødningen, Peder tilhørende; først en Vinkel Steen og 2de Mærkesteene, og 2de Vinkelsteene, derefter 2de Mærkesteene ned i en X og en Steen, derefter en X og 2de Steene; Nyelænden, Peder tilhørende: først en X og en Vinkel Steen og en T Gloppe, som viiser i 3de Mærkesteene ned til en X og en X, derefter til en Vinkel, som viiser ud efter til en Mærkesteen, der viiser til 2de X, videre til en Steen og til en anden X. I Halv fierdingen, Peder og Ole tilhørende, er nedsadt en Steen og en X ned i 2de Steene, derefter staar 6 Mærkesteene ned til Søen; Under Glæn-Ageren imellem Siur og Lars er nedsadt 3de Mærkesteene, som viiser ind i en X. Fra Nøstet, Siur tilhørende, staaer en Steen ved Nøst Noven, den viiser op til 2de X; i Nøst-Haugen der efter staaer en Steen, som viiser op til en anden Steen, hvori blev hugget X, der efter staar 4re Mærkesteene op efter. Udrødningen imellem Siur og Haaver; Siur eyer paa den yttre, og Haaver paa den indre Side; I nederste Ende blev hugget en Vinkel, som viiser op i en T Gloppe, der efter staar 4re Steene, og der efter 2de Vinkler, som viiser op efter i 5 nedsadte Mærkesteene, og videre op i en T Gloppe, som staar op under Bøe Gierdet; Imellem Haaver og Lars i Opsaaten, hvor Lars eyer inden for, og Haaver udenfor, er nedsadt 10 Steene, som viiser op i en Steen, hvori er hugget en Vinkel, der efter staaer 3de Steene og Vinkel Steen, der efter findes 6 Mærkesteene; Ud efter Flædlø teigen, Haaver og Lars tilhørende, i nederste Ende blev hugget en X, som viiser op i en Mærkesteen, der efter i en Vinkel og 4 Mærkesteene, op i en Vinkel-Stein; Der er udj Gierdet, Haaver og Lars tilhørende, nedsadt 5 Mærksettene. I Gregotten, Haaver tilhørende, er nedsadt en Steen og hugget en X; Strunte Bakken, Ole og Haaver tilhørende; I nederste Ende blev hugget en X, som viiser i en Steen, og samme Steen viiser i 2de X og en Steen, samme gaar til Mørteigen i en X og en Steen, og atter en X; J Bakkene, Haaver tilhørende, er

nedsadt 2de Steene, som viiser i en Vinkel Steen, der efter en Steen og 2de X, som viiser op i en Steen, samme staar op under Bøe-Gierdet; Imellem Peder og Haaver er en Steen under Bøe Gierdet, som viiser ned i 2de Steene til en Vinkel-Steen, atter til en Vinkel Steen og en X; Imellem Peder og Ole er nedsadt en Steen oven for Ham/m/ers Enden, som viiser ned efter til en Steen ved Lange-Hæsen, som er Ende Mærke; imellem disse Mærker er nedsadt 8te Steene og 3de X; Ole eyer uden for, og Peder inden for; Imellem Lars og Ole i Bakkene er sadt en Steen under Bøe Gierdet, som viiser ned efter til Guld Uhren i en Steen som er Ende Mærke; imellem disse Mærker erre!! 3de Steene; Lars eyer uden for, og Ole inden for; den sidst benævnte Steen viiser ud efter til en anden Steen, og denne viiser op til 2de Steene, og disse Steene viiser op til en T Gloppe, hvilken T Gloppe viiser ud efter; Lars eyer inden og oven for, Ole uden og neden for; Imellem Ole og Peder i Kalve-Hagen, er hugget en T Gloppe strax under Bøe Gierdet, som viiser ind efter i en Mærkesteen, denne Steen viiser ned efter til en anden Mærkesteen, som er Ende Mærke; imellem disse benævnte Mærker ere nedsadt 3de Steene og en X; Ole eyer uden for, og Peder inden for. Imellem Ole og Michel paa Kringle-Flaaten er nedsadt en Mærkesteen som viiser til en anden Mærkesteen, og denne Steen

1786: 78b

viiser til Bækken, og hvilken Bæk bytter ned efter; Ole eyer inden for, og Michel uden for Bækken. Inden for Bækken er nedsadt en Mærkesteen, som viiser ind efter i en anden Mærkesteen, og fra denne Steen i en T Gloppe; Ole og Peder eyer oven for, og Haaver neden og inden for.

Anno 1785, den 1te Octobr:, blev af Laugrettet i Parternes Overværelse og efter deres Anviisning forrettet som følger:

Imellem Michel og Siur paa yttre Bøen i yderste Mærke-Linnie, staaer en Steen, som viiser op efter i en Vinkel Steen, som er Ende Mærke; imellem disse Mærker staaer 4re Steene; Siur eyer uden for, og Michel inden for; I anden Mærke Linie er nedsadt 6 Steene og en X; Siur eyer inden for, og Michel uden for; I 3de Mærke Linnie er nedsadt 7 Steene og hugget en X; Siur eyer uden for, og Michel inden for; I 4de Mærke-Linnie er hugget en X, som viiser op til en Vinkel-Steen; imellem disse Mærker er en X, 4re Steene; Den forbemældte Vinkel Steen viiser ned og ind til en anden Vinkel, der viiser ud og ned i en Steen, som viiser op til Ende-Mærket, hvor der er hugget en Gloppe; imellem disse Mærker staaer en Steen; Siur eyer inden og neden for, Michel eyer uden og oven for. Imellem Peder og Siur i Udgierselen er nedsadt en Steen op under Bøe-Gierdet, som viiser ned efter Bækken til en Vinkel Steen, som er nedsadt imellem Michel og Peder i Udrødningen; Siur eyer inden for, Peder og Michel imellem. Den for benævnte Vinkel Steen viiser ud til en anden Vinkel Steen, som er Ende Mærke; Imellem disse Mærker er en Steen som viiser ned til en T Gloppe i Nylænde-Skarvet; imellem disse Mærker staaer 6 Steene; Siur eyer inden for, og Michel uden for. J Gierdet mellem Siur og Haaver er nedsadt en Mærkesteen ude ved Elven som viiser ind i en T Gloppe, der imellem er 2de Steene og en X, som er hugget i et Skarv; neden for Sand Ageren er hugget en X i et Skarv, som viiser op til en Vinkel, der er hugget i et Skarv, som er Ende Mærke; imellem disse Mærker er hugget en X, den forbemældte Vinkel viiser ind til en Steen som staaer ved Elven; inden for Kirsebær Haugen imellem disse Mærker er hugget en X; Lars eyer inden og neden for, Michel eyer uden og oven for; Æskenes Steening er nedsadt en Steen uden for Skarpe-Vadet, som viiser ud til en Vinkelsteen, denne Steen viiser ned til en Steen ved Søen; imellem disse Mærker staaer en X og en Steen; En Steen nedsadt inden for, som er Ende Mærke, og nedsat oven for Broen; imellem disse Mærker er nedsadt 3de Steene; Lars eyer uden, oven, og inden for, og Michels Eiendom er imellem; Den T Gloppe som

formældt staaer i Nyelænde-Skarvet, viiser ned og ud til en Steen, og denne Steen viiser til en Vinkel; I Udrødnings Kleiven er en X og en Steen; Michel eyer inden og oven for, Ole og Peder neden og uden for; I Holme-Teigen er nedsadt en Steen som viiser til en X, som er hugget i en stor Steen, som viiser ud og ned til en Vinkelsteen; imellem disse Mærker ere nedsadt 2de Steene, og den forbenævnte Vinkelsteen viiser til en anden Vinkelsteen, denne Steen viiser ind og ned i en T Gloppe, som viiser ind i en Steen, der er Ende Mærke; Imellem disse Mærker er hugget X under Holme Teigen; Siur eyer uden og oven for, og Michel inden for. Under Gang-Stien er nedsadt

1786: 79

en Mærkesteen som er Ende Mærke; hvilken Steen viiser til en Vinkel-Steen i Gang-Stie Hougén, den samme Vinkel Steen viiser ud til en T Gloppe, denne Gloppe viiser ind til en anden Steen, denne Steen viiser ned til en Mærkesteen under Skarpe Flækket, som er Ende Mærke; imellem disse Mærker ere 2de Steene. Under Sand-Ageren er nedsadt en Mærkesteen, som viiser op til en Steen som staaer under Veyen ved øverste Flækket; imellem disse Mærker er en Steen; Lars eyer uden for, Michel baade Ager og Eng. I Flygse-Hougén er Hugget en X, som viiser ned til Nøst-Ageren Reenen, der er nedsadt en Steen; Lars eyer inden for, Michel uden og neden for Nøst Ageren Reenen, Siur eyer uden, og Michel inden for. I Kirsebær Hougén staaer 3de Steene; Siur eyer uden for, og Michel eyer inden for. I Enge-Grav under Bøe-Gierdet, er nedsadt en Steen som viiser ned til en anden Steen, der viser til en X som viiser til en Steen, og denne viiser ned i en Mærkesteen, som viiser op til en X, samme viiser til en Steen, denne atter til en X som viiser til en anden X ved Bøe-Gierdet, som er Ende Mærke; Siur eyer uden og neden for, og Ole inden for.

Udmarken:

Paa Lyber-Houg eyer Lars inden for, og Ole uden for; I Lyber Skarvet er hugget X, derefter staaer 2de Mærkesteene, som viiser i 2de X og 2de Steene, der viiser op i Tiære-Gield Skarvet, hvori blev hugget en X; derefter nedsadt 4 Mærkesteene, som viiser op til en X og en Steen, som atter viiser op til en X, og samme X viiser op til Fieldet. Paa Tiære-Giæl Hougén er sadt en Mærkesteen, som viiser ud til en X, der efter staaer 5 Mærkesteene, som viiser ud til en Vinkel-Steen, og samme Vinkel-Steen viiser i en Steen, som staaer tæt ude ved Elven, uden for Tiære Giæl Hougén; Peder eyer uden for, og Ole inden for; Der efter er nedast en Steen, som viiser ned efter Veyen til 2de Steene; derpaa nedsadt en Steen, som staaer ned under Veyen, hvilken viiser ned til 3de Steene ned til Lyber Houg, hvori blev hugget X; I store Brække-Skarvet er hugget X; Michel eyer Bierken inden for, og Peder eyer Olderen, Ole og Peder derimod eyer Bierken uden for, Siur eyer Olderen op til den 4r[de] Mærkesteen og ud til Elven i en Steen, og Michel eyer Olderen ovenfor; den forbemædte X viiser op til en Steen, som viiser op til 5 Steene, og derfra til en Vinkel-Steen, som viiser ned til 2de Steene ud til Elven paa Uhre braatet; Peder eyer inden for, Michel eyer uden for; Paa Uhre braatet er hugget en Vinkel som viiser op til 5 Steene; oven paa Lille-brede Vandet er hugget X i en stor Steen; Siur eyer oven for, og Michel neden for, samme X viiser ind til en Steen, hvori er hugget en T Gloppe; imellem disse Mærker er en Steen. Den Vinkel-Steen som staaer paa Uhre-brottet viiser ind efter Opsen til en Steen der viiser ind i en X, der efter bytter Bækken til nederste Opsen i en Steen, og en anden Steen viiser til en Vinkelsteen som er Ende Mærke; xxx <xxx Michel eyer Birken under, og Peder Birken oven for> Oven paa Sosse-Vadet staaer 2de Steene op efter Veyen; oven paa Reene Kasten er hugget en X i et Skarv, derefter er nedsadt 2de Mærkesteene, som viiser op i en X, der er hugget i en Bæk kaldet Tunge Bækken, og sam/m/e Bæk bytter til Fiældet; Siur eyer uden for, og Peder inden for; I Ræve-Hougén, Ole eyer inden for, og Peder uden for; der er nedsadt en Steen, som viiser ned til en anden Steen, denne viiser ned i en X, der efter staaer 3de ned til Røyne-Kasten; I yttre Hougén eyer

1786: 79b

Siur Olderen uden for, og Peder inden for. neden paa nederste Brøste-Vaadet, oven paa Bøe-Gierdet er nedsadt en Steen som viiser op og ud efter Veyen til en Vinkel, der efter staar 6 nedsadte Steene, som viiser op til en X, og denne viiser ud til 2de nedsadte Steene ud til Elven, Siur eyer oven for, og Ole neden for. Brøste Vaadet; Ole eyer inden for, og Peder uden for; der er nedsadt en Mærkesteen, som viiser op i 3de andre Steene og til en X, og atter til en Steen som er Ende Mærke; Siur eyer Bierken i yttre-Hagen, fra Erichs Giellen og op til Fieldet; I Older Skoven i Erichs Giellen er nedsadt en Steen, som viiser ned efter til et Skreede-Løb ned til Elven, og samme Steen viiser op efter til Bøe-Gierdet; Siur eyer uden for, Ole og Peder eye[r] inden for; Siur eyer Bierken baade inden og uden for, fra Kol-flod Leedet og op til Hammeren; I Opsen er nedsadt 3de Steene; Haaver og Lars eye[r] uden Siur og Michel inden for; oven paa Bøe-Gierdet er nedsadt en Steen som viiser op til en anden Steen, og denne Steen viiser til en X, og samme X viiser op til Bækken; Paa Mælke-Støelen oven for Bøe Gierdet er nedsadt en Steen som viiser op til en anden Steen, og denne Steen viiser op til en X, som er Ende Mærke; Siur og Michel eyer inden for, Ole og Peder uden for; I Older Skoven imellem Haaver og Lars er nedsadt en Steen i Klattre-Braatet, som viiser i en X, som atter viiser ned til 4re Steene; imellem Haaver og Lars i Giærdet er nedsadt en Steen i Giære Haven som viiser ned i 4re Steene. I Rød-Skarvet er hugget en X, som viiser op til en Vinkelsteen, ved Birke-Sætte Kleiven, denne Vinkelsteen viiser igien til Elven; Paa Birke-Sætte Kleiven er nedsadt en Steen som viiser op til Løv-Hug i 3de Steene; den Steen med!! (ved) Løv Hug viiser op til Byttes Hammeren i en X; imellem disse Mærker 7 Steene; den samme benævnte X i Byttes Hammeren viiser op til en Steen og en X, som er Ende Mærke; Haaver eyer uden for, og Jacob inden og oven for Birke-Sætte Kleiven, og Lars eyer inden for under Kleiven; den samme benævnte X i Rød-Skarvet viiser op i 5 Steene og en X; i Svine-Skarv, denne X viiser op til en Steen ved Sæsæ-Vadet, hvilken Steen viiser i Elven, og Elven bytter op til Fiældet.

1786

.....

1787

(1787: 79b)

Anno 1787, den 8de Maji, blev Aastæds Retten sat og behandlet udi følgende Sag paa Gaarden Oppedal i Ullensvangs Kirke-Sogn, efter Requisition af Opsidderen Lars Thoresen, og Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: 1: Iver Henrichsen Bratespe. 2de: Arne Siursen Midt Bleje, 3de: Samson Hansen Utne, 4: Ole Michelsen Ludsand, 5: Halvor Jonsen Langesæter, og 6: Trond Amundsen Dønne, hvilke angave sig at være med Parterne ubeslægtede.

1787: 80

Hvorda! Lars Thoresen Oppedal fremlagde Tægtedag til denne Forretning af Dato 11 April d: A., som er saa lydende. Dernæst anmeldte, at han havde ladet ind\kalde med mundtlig/Stævning alle Opsidderne paa Gaarden Oppedal til en Aastæds og Steenings Forretning, til den foresatte Tægtedag, som er Tirsdagen den 8de Maji \1787/; Opsidderne som var inkaldte,

vare: Østen Thoresen, Peder Heljesen, Helje Heljesen, Lars Olsen, Tosten Heljesen, Gunder Knudsen, Knud Jacobsen, Michel Torchildsen, Lars Christensen, Lars Jensen, Isach Larsen, Elling Heljesen, Peder Østensen, {og} Maritha Matthiæ-Datter, \Lars Magnusen/, samt Johannes Amundsen Aarhuus; der{næst}\efter/ anmeldte, at han havde inkaldet følgende Vidner under Faldsmaal, neml: Helje Heljesen Oppedal, Cicilia Ingebretsd: ibid:, Peder Henrichsen Midt Sexe, og Johannes Olsen {Oppedal} Midt Sexe. Vilde dernæst fornemme om de instævnte infindte sig for Retten.

Tobias Haldorsen Rogde mødte for de instævnte Opsiddere paa Gaarden Oppedal, og paa deres Vegne vedtog lovlig Varsel. Saa vare og de benævnte Vidner ved Retten tilstæde.

Paa Rettens Tilspørgsel infandt sig hverken Godsets Eyer, eller dets Fuldmægtig; men Citanten fremlagde en Seddel fra her: Forvalter Hauerberg til Anviisning, som er af saadan Formeld:

Tobias Rogde paa de instævnets Vegne lod tilføre, at de allene var stævnte til Stevning, Syn og Grandskning, og ikke det allerringeste nævnet hvad han vil paaanke, som gandske er lovstridig, saa exciperede han og paastod sam/m/e \Stævning/ saa meget meere afviist, som den ikke engang indbefatter hvad Vidnerne egentlig skulle vidne om, og i øvrigt er gandske ulovligt, in determinat og confus.

Peder Espe paa Citantens Vegne begiærede, at Sagen maatte nyde Frem/m/e saavidt Syn og Grandskning og Steening angaaer efter det incaminerede Stævnemaal, for saa vidt ingen Tvist om Mærker og Eyedom, eller Brug anrører, da han i Tilfælde af Tvist vilde frafalde Vidner.

Tobias Rogde paa sine Com/m/ittenteres Vegne var tilfreds med Forretningens Fremgang paa den tilførte Maade; men i Tilfælde af Vidnernes Førelse og \det/ i Stævningen ubenævnte,

1787: 80b

paastod han afviist, og saaledes refererede sig til den passerende Protest.

Tobias Helleland!! (Rogde?) for de instævnte declarerede \nu/ at de vare villige at anviise deres Eyendoms og Strækningers Mærker, med den Reservation, at de blive frietagen for denne Sags Omkostninger, ellers {f..} refererede sig til Exceptionen, og paastod Sagen afviist til nyt og lovlig Stævnemaal.

Peder Espe for Citanten paastod, at Forretningen nyder Fremme efter Stævnemaalet, og saa meget \meere/ som Parterne havde begyndt at forenes om nogle Mærkers Nedsættelse, med Paastand, at Omkostningerne ved Sagens Slutning af Retten ved endelig Dom bliver paaskønnet.

Førend Decision paa Parternes Tilførsel bliver afsagt, begiærede de forenede Parter, at de nedsatte Mærkesteene efter deres Anviisning og Forening maatte beskrives, hvilket blev accorderet og er saaledes:

I Bækkedalen er nedsatt en Mærkesteen, hvori er hugget en Vinkel, hvilken viiser i Syd ost i en jordfast Steen i en Steen Muur omkring en Æble Hauge, i hvilken er hugget X, som viiser i lige Linie i en anden Hjørne Steen, som er en Mærkesteen, derfra i lige Linie i en Mærkesteen, som er nedsat i Hjørnet af en Ager kaldet Botnen, derfar i sam/m/e Linie i en jordfast Steen, hvor er hugget en X, end nu i sam/m/e lige Linie i en nedsatt Mærkesteen, end videre i en anden nedsatt Mærkesteen i lige Linie, og atter i sam/m/e Linie til en nedsatt Mærkesteen ved Veyen. Ved den først benævnte Mærkesteen eyer Lars Magnusen halve Deelen paa den Nordre Kant; paa den østre eyer Peder Heljesen, og paa den vestre tilhører Lars Thoresen. Derfra eyer Peder Heljesen paa den østre og Lars Thoresen paa den vestre Side, alt til Ende-Mærket.

Derefter blev

Eragtet.

Da den incaminerede Stævning er ubestemt, saaledes, at den hverken anrører Vidners Førelse eller Dom at modtage, hvilket dog var fornøden, naar Parterne, saasom her, have Paastand imod hinanden; saa har de

1787: 81

indstævnte exciperet mod Stævningen og protesteret mod Sagens videre Fremgang; Imidlertid har begge Parter vedtaget Forretningens Fremme uden Vidners Førelse, og der, hvor ingen Tvist maatte intreffe, og ellers paa de Betingelser som er tilført Protocollen; men da her strax reyser sig Invending og Modsigelse i Anledning af Omkostningerne, og de instævnte i den henseende vægre sig mod at anvise Mærkerne for deres Brug: saa kunde Retten intet videre denne Sinde udrette: thi beroer denne Sag til anden beleylig Tid, som paa Forlangende skal blive berammet, hvorhos Citanten paalegges at udfærdige aldeles bestemt og lovlig Stævnemaal, der kan legges til Grund for Sagen, og hvorefter Vidner kan afhøres og endelig Dom afsiges.

Denne Forretnings Bekostning beregnes saaledes: 1 Dags Forretning 2 dr.; Diæt 1 dr: 2 mrk.; Incamination 5 mrk: 4 s.; Lænsmanden 1 dr.; Laugrettet á 1 mrk: 8 s.; [er] 1 dr: 3 mrk.; i alt 6 dr: 4 mrk: 4 s.; som Lars Thoresen betalte.

Continuation af Aastæds Sagen paa Gaarden Reyseter, begyndt den 24 September 1786, vide folio 52. nemlig:

Derefter har Parterne og Laugrettet tilstillet Sorenskriveren det manglende af Mærkeskiællenes Nedsættelse, efter deres egen Optegnelse, med Begiær, at samme maatte tilføres Protocollen og der efter in forma beskrevet meddeles. og er saaledes lydende:

Samme Dag, som Sorenskriveren reyste, continuerede Laugrettet Steenings Nedsættelse, Hvorda, først blev et Stykke Bøe, Ole Tostensen tilhørende, Skoren kaldet, indhægnat med 12 Mærker fra Helje Olsens og Wiglichs Olsens Eiendom. I Jelle Braattet imellem Heljes og Ole Tostensens Eiendom blev Hugget \en/ X ved Bækken, som viiser op efter i Bække Sikklet i tvende andre X, hvilke viiser i tvende Mærke steene og en X, samme viiser i en Mærkesteen, som viiser udi en L Gloppe, hvilken atter viiser ud efter i en X, som viiser lige op efter i 9 Mærker, det sidste er X, hugget i en Bierg-Nolte under Bøe Giærdet; indenfor disse Mærker eyer Ole Tostensen, og uden for eyer Helje Olsen. Jelle-Teigen kaldet, imellem Helje og Wiglich er Hugget en X, som viiser i tvende andre Mærkesteene, siden gaaer Byttet ud efter fra den tredie Mærkesteen og i 5 andre Mærker, den sidste er en X, hugget i et Skarv ved Bækken; uden og neden for eyer Wiglich; inden og oven for eyer Helje. Uden for Helje sin Teig, Udgjærselen kaldet, er hugget en X, som viiser ud og ned efter Sikklet lige til Bækken; sidst benævnte X viiser ind og op efter i 7 andre Mærker, den sidste er en Mærkesteen, som viiser op efter i en gammel Muur, lige op i Bøe Giærdet; Uden for disse Mærker eyer Guttorm og Peder Bleje, og inden for eyer Helje Olsen. Giete-Teigen kaldet, Ole Tostensen og Wiglich tilhørende, er adskilt med 10 Mærker; uden for de bemeldte Mærker eyer Wiglich Olsen, og inden for eyer Ole Tostensen. Kalve-Hagen kaldet, et Stykke Bøe, er adskilt med 3 Mærker; uden for disse Mærker eyer Wiglich, inden for Ole Tostensen. Imellem Giete-Teigen og Skreden kaldet, Ved Bøe-Giærdet, er hugget en X i en Jordfast Steen, som viiser ned

1787: 81b

Efter i tvende andre Mærker, den sidste er X, som atter viiser ned efter Bækken til en X nær ved Veyen, som viiser ind og op i en anden X, hvilken atter viiser i en L Gloppe, denne viiser

op efter Bækken i 8 efter hinanden staaende Mærker, det sidste er en Mærkesteen nær ved Bøe giærdet; inden for eyer Wiglich og Ole Tostensen, inden og neden for, uden for eyer Ole Jacobsen, Wiglich og Ole Tostensen; og Helje Olsen midt imellem bemældte Mærker. Under Bøe-Giærdet, uden for Skree-Leedet, er hugget en X, som viiser ned i Bækken, og siden ud efter Bækken, uden for eyer Wiglich, og inden for eyer Ole Tostensen. Øverst i Holmene, ved Lille-Elven er Hugget en L Gloppe i en stor Steen, som viiser ned efter i 7 andre Mærker i lige linie; det sidste benævnte Mærke viiser ud efter i tvende andre Mærker, den sidste er en X ved Elven, som er Ende Mærke. Inden og neden for disse Mærker eyer Ole Tostensen, og uden for eyer Helje Olsen. Ole Tostensens Eiendom er fra Maagestads Eiendom separeret; Stakke-hugget og Holmene kaldet, imellem begge Elvene lige op igiennem, undtagen et Støkke Bøe, Helje Olsen tiljørende, er indhægnat med 19 Mærker. Paa gamle Melke-Støelen ved inste Elven er hugget en X i en stor Steen, som viiser ud og op efter i 7 andre Mærker, det sidste er en X i en Steen ved Lille-Elven; Uden for disse Mærker eyer Ole Tostensen, og oven for er Helje Olsens og Ole Tostensens fælles Eiendom. Hved!! (Hvad) Thunet imellem Gaardens Huuser er angaaende; (i?)nden for Helje og Lars sine Huuser paa Hougen ved Veyen, er hugget en L Gloppe i Skarvet, som viiser ned efter Veyen til en anden L Gloppe hugget i Skarvet oven for Ole Tostensen sin Stue-Nov, som viiser Vest igiennem Kielder Smuget til en anden L Gloppe, som atter viiser ned til Bækken i en X i en Jordfast Steen; Oven for disse Mærker eyer Lars og Helje, og neden for eyer Ole Tostensen. I Skarvet oven for Ole Jacobsens Vehd Huus er Hugget en X, som viiser ned til anden X oven for Ole Tostensens Stue Huus, og denne viiser ned i en anden X neden for Ole Tostensens Stue Dør, som atter viiser til det Vestre Hjørne af Wiglichs Løe-Huus; Vesten for disse Mærker eyer Ole Tostensen, og Østen for eyer Wiglich og Ole Jacobsen, og er Thunet forsaavidt separeret imellem Naboerne, hvorved denne Dag er til ende bragt.

Anno 1786, den 28de September, continuerede Aastæds Sagen paa gaarden Reysæter med forbenævnte Laugrett.

Hvorda! I Skoven blev Mærkers Nedsættelse som følger: Oven for Gedeteig ved Bøe-Giærdet blev hugget en X i en jord fast Steen, som viiser op efter i 5 andre Mærker, den sidste er en Mærke Steen, som viiser op under Blekene; uden for bemeldte Mærker eyer Ole Tostensen, og inden for Lars Olsen. Inden for bemeldte Lars sin Teig, ved Bøe-Giærdet, er nedsadt en Mærkesteen, som viiser op efter i 7 andre Mærker, det sidste viiser op uden for Stude skaar; uden for disse Mærker eyer Lars, og inden for Helje. Oven for Skiemhoug, ved Bøe-giærdet, er nedsadt en Mærkesteen, som viiser op efter i 6 andre Mærker, den sidste er en X Oven for Aaske steen og viiser op til Kalve-Jøtten; uden for disse Mærker eyer Helje Olsen, og inden for Ole Jacobsen. Oven for Skreen ved Bøe-giærdet er hugget en X, som viiser op efter i lige linie til inden for Kalve-Jøtten, hvor er hugget en X, som er Ende Mærke. Imellem disse tvende sidste benævnte Mærker er 6 X og en Steen; uden for bemeldte Mærker eyer Ole Jacobsen, og Wiglich inden for. Inden for Smale Broen er hugget en X, som viiser op efter i 9 andre Mærker, det sidste er en X, som viiser op til Hvidbjerg; uden for disse Mærker eyer Wiglich, og inden for Ole Jacobsen. Uden for Strus-braadet, i en stor Steen, er hugget en X, som viiser

1787: 82

Op efter i 6 andre Mærker, det sidste er en X hugget i Heste-Steenen; uden for disse Mærker eyer Ole Jacobsen, og inden for eyer Helje Olsen. Paa Strus-Braatet i en stor Steen er hugget en X, som viiser op til Sauve-Steenen, med 5 Mærker; uden for disse Mærker eyer Helje, og inden for Lars Olsen. I Struden er nedsadt en Mærkesteen, som viiser op efter et Bække Sikkell i 5 andre Mærker, det sidste staaer oven og inden for Molte-Myhr, og viiser op til

Kaasedals-Giærde; uden for disse Mærker eyer Lars, og inden for Ole Tostensen. Oven for Melkestøels Leedet er nedsadt en Mærkesteen, som viiser op over Braabierg i en anden Mærkesteen, samme viiser i 3de andre Mærker, det sidste er en L Gloppe hugget i en stor Steen, samme viiser ind efter i 5 andre Mærker, det sidste er en L Gloppe, som viiser op efter et Bække Sikkle i 4 andre Mærker, det sidste under Kleiven i Kleive braatet som viiser til Elven, og siden til Hvid Uhr; uden for disse Mærker eyer Ole Tostensen, og inden for Wiglich Olsen; I Kleive-Braatet ved Elven, er hugget en X, som viiser ind efter i 3 andre Mærker, og siden efter det nederste Opselag til en L hugget i Skarvet ved Maagestads Mærke giærde, samme L viiser op efter i 4 andre Mærker, det sidste er en X ved Elven; Oven og uden for disse Mærker eyer Helje Olsen, og inden for Lars Olsen. Oven for Geedhelleren er hugget en X i en stor Steen, som viiser i 3de andre Mærker til Diger haug Leedet; uden for disse Mærker eyer Lars, og inden for Helje Olsen. Oven for Bøle-Giærdet er nedsadt en Mærkesteen, som viiser op efter i 2de andre Mærker, I det sidste er hugget en L, samme viiser ind efter i 2de andre Mærker, det sidste er en T, som viiser ned efter et Bække Sikkle til en X og 2de andre Mærker til Bøle giærdet, og ved samme Mærker er Lars sin Teig indhegnet. Fra forhen benævnte T, ind efter ere 3de Mærker, som separerer Helje Olsens Teig fra Ole Jacobsens Teig; den nederste er Helje tilhørende, og den øverste eyer Ole Jacobsen; den sidst bemeldte Teig, som er Ole Jacobsen tilhørende, er indhægnet med 10 Mærker fra Wiglich Olsens Eiendom. Og er saaledes Skoven separeret imellem Naboerne, men Brake og Wier samt Beyte bør være til fælles brug for dem alle.

Saaledes at være passeret, Bevidnes af samtlige Laugrettes Mænd. Siur Iversen Berven. Ole Haagensen Espe. Lars Larsen Bleje. Iwer Siursen Berven. Friderich Pedersen Jaastad.

Halgrim Torbiørnsen Mæland. Jon (Jan?) Larsen øvre Qvale. og Siur Wiglichsen Maagestad. Parterne som haver underskrevet: Ole Tostensen Reysæter. Ole Jacobsen Reysæter. Wiglich Olsen Reysæter. Lars Olsen Reysæter. Helje Olsen Reysæter.

Anno 1787, den 8de Junii, holdtes **almindelig Som/m/er Ting med Jondals Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hæransholmen**; ved Retten var tilstæde herr Foged Korens Fuldmægtig Mr: Nachskov, Lænsmanden Johannes Wiig og efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: 1: Tosten Thoresen Underhougen, 2: Mads Torkildsen Torvigen, 3: Brynild Jonsen Wiig. 4: Svend Tostensen Fladebøe, 5: Salomon Jonsen Gundtvedt, 6: Tollef Endresen Ouestad, 7: Lars Christophersen Samland, og 8de: Torjuls Asbiørnsen Samland; tilligemed anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de Kongl: Forordninger og høye Øvrigheds Skrivelser i følgende Orden:

1: Placat, at alle Bøxel-Breve, som udstædes af Beneficiaris og andre vedkom/m/ende, skal for fremtiden, og indtil nærmere Forandstaltning, indeholde den Clausul, at Leilændingen, om den Ham tilbøx-

1787: 82b

Iede Gaard maatte blive udnævnt til Officeer Boelig, skal være pligtig da at fravige sam/m/e, mod at erholde Hands udgivne Bøxel Penge tilbage, dateret Christiansborg Slot, den 13de April 1787.

2: Ditto, angaaende en ny oprettet Kongelig Post-Casse Pensions Direction, samt i hvad Orden Ansøgninger om Pension af bemelte Cas[s]e for fremtiden skulde skee, og hvad

Attester, de allerunderdanigst Ansøgende have at indgive med deres Ansøgninger; datr: Christiansborg, den 29de Septbr: 1786.

3: Anordning ang: de Frieheder, som forundes de paa Island oprettende Kiøbstæder, datr: Christiansborg Slot, d: 17de Novbr: 1786.

4: Placat angaaende Islandske Søe-Passe; datr: Christiansborg Slot, den 7de Martij 1787.

5: Ditto, hvorved den, under 22 Novbr: 1780, udstædde, anlangende de uenrolleredes Tilladelse, at fare til Søes, med videre dens Indhold, nu aldeles ophæves, og Søe Enrollerings Forordningen af 1te Febr: 1770 for Danemark, dens 28de, og for Norge, dens 33 §§: igien fornyes, dateret Christiansborg Slot, den 13d April 1787.

6: Placat, ang: Forbud mod Sauges Opbydelse i Kongeriget Norge uden dertil foruden hver ved Bevilling; dat: Rente-Kam/m/eret d: 19 April 1787.

7: Placat ang: {Forbud mod Saugers Opbydelse} den ny anlagde Post imellem Stavanger, Bergen og Molde, dat: General Post Amtet, d: 8de Decbr: 1786.

8: Placat ang: den ifølge af Hands Kongel: Majestæts allernaadigst approberede Plan udj indeværende Aar 1787 holden Completerings Cession ved de 2de Bergenhusiche Infanterie Regimenter.

9: udsatte Belønninger for Bonde Standen i Norge, saa vel sønden som norden fields, for Aaret 1787, af Hands Kongel: Høyheds Arve Prindsen Friderichs Aarlige Gave, af det Kongel: Nordske Videnskabers Selskab, som paa Hands Kongl: Mayestæts Høye Fødsels Dag, den 29de Januari 1788, blive uddeelte, underskrevet af Selskabets Secretair, Jacob von der Lippe Parelius, og dat: Tronhiem, d: 8 Jan; 1787, med et hosføyet udkast til anmeldelser om Forbedringer ved Landhuusholdningen.

10: Stiftets Skrivelse til Hr: Foged Koren, af 18de Novbr: 1786, om at lade efterlyse een efter Fogden Wangensteens Indberetning i Holands Præstegield og Agerhuus Amt, for begaaede Misgierninger actioneret, men Natten til den 25de Octobr: borttrømt Svensk Person, navnl: Anders Erenqvist.

11: Ditto til Hr: Foged Koren, af 25 Novbr: 1786, om at lade efterlyse Biørn Halvorsen, der for Tyverie var indsat i Nedenes Lehns Arrest Huus, men der for!! (fra) den 10de Octobr: undvigt.

12: Ditto til Do:, af 11te Novbr: 1786, indeholdende Lysning efter en for Tyverie paa Gaarden Kiil i Samschedahls Præstegield og Bratzberg Amt arresteret, men derfra den 21 Septbr: undvigt Svensk Persohn navnlig Friderich Pettersen, omtrent 30 Aar gl:, med videre.

13: Do: til Do:, af 4de Novbr: 1786, andg: Hands Høy Kongel: Mayestæts allernaadigste Resolution, i Henseende til Forstaaelsen af 10de Post i stempl: Papiers Forordningen af 27de Novbr: 1775, nemlig at Beneficiarii Proprietairer og Jorddrotter overalt i Norge, skal bekoste det stemplede Papiir, hvorpaa de udstæder Bøxel Brevet, da alle Fæste Breve skal induplo paa stemplet Papiir udstædes, ligesom og at Qvitterings Bøger, der bekostes af Leilændingerne, nødvendig maa indrettes og fornyes med sam/m/e Sort stempl: Papir, som det hvorpaa Fæste v: Bøxel Brevet er udstæd.

14: Bevilling for Christopher Ellingsen paa en Bøygde Saug under Gaarden Svaasand i Jondahls Skibreede, Hardanger Fogderie og Nordre Bergenhuus Amt, udstæd under Kong Christian den 7de Haand og Segl, dateret 14de Febr: 1787.

Dernæst bleve følgende Almues Breve publicerede:

15: Anders Giertsens Skiøde til sin Søn: Torbiørn Andersen, paa halve gaarden: Bache, No: 6 i Jondal, der skylder 1 Pd: 10 ½ Mrk:er Smør, med Bøxel og Herl:, for 50 Rdr: dat: 8de Junii 1787.

16: Johannis Johan/n/issen Underhougens Obl: til Niels Johan/n/issen Wiig, for 140 Rdr:, mod aarlig Rente 2 pro-Cento og Rente-Skattens Svarelse, samt Pant med 1 Pr: i 2 Spand, 5 ½

Mærker Smør i Underhougen, No: 28, deels arvet efter Fader i Aaret 1745, og deels tilkiøbt Sig ved Skiøde dat: 18 Oct: 1770. Obl: dateret 8 Junii 1787.

17: Jacob Larsen Drages Vilkaar-Contract til sin Moder: Christi Erichs-Datter, om Vilkors Svarelse for Hende sin Livs Tid, af gaarden Drage, No: 38, i Jondals Skibreede; Dateret 8de Junii 1787.

18: Den residerende Capellan til Kors-Kirken i Bergen, Hr: Johan Sebastian Cam/m/ermeyers Bøxel

1787: 83

Brev, til Aad Larsen, paa 2 Spand Smørs i Landskyld og $\frac{1}{4}$ Tde: Salts Leie, paa gaarden Ouestad, No: 37, i Jondals Skibreede; dateret 27de Febr: 1787. med foreviist Revers.

19: Christopher Engelsen Svaasands Forpligtelse og Forsikkring, til Anders Torchildsen, Wiglich Heljesen og Johan/n/es Salomonsen, om at være Deeltagere, i den, under No: 14 tinglyste Kongelige Bevilgning, paa en Bøigde-Saug under gaarden Svaasand, No: 13, i Jondal; dat: 8de Junii 1787.

20: Wiglich Heljesen og Christopher Engelsen, deres Bøxel-Seddel, til Ole Nielsen og Hustroe: Ragnilde Lars-Datter, paa en Plads under gaarden: Svaasand, No: 13, i Jondal, kaldet Herrøen, dat: 8de Jun: 1787, med foreviist Revers.

21: Jon Brynildsens Skiøde til sin ældste Søn: Brynild Jonsen, paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør, uden Bøxel, i gaarden: Wiig, No: 11, i Jondals Skibreede, for 18 rd: dat: 8de Jun: 1787.

22: Lars Børgesen Brattebøe og Anders Torchildsen Svaasand, deres Skiøede, til Torsten Thorsen, paa 18 $\frac{4}{7}$ Mærker Smør, i Underhougen, No: 28, i Jondal, deres Myndling: Guro Samsons-Datter, efter Fader: Samson Jonsen, ved Skifte-Brev, af 13de (....?) 1785, var tilfalden, for 130 Rdr: dat: 8de Jun: 1787.

23: Contract imellem Lars Børgesen Brattebøe, Anders Torchildsen Svaasand og Torsten Thorsen Underhougen, andg: gaarden: Underhougens Bestyrelse til Myndlingens: Guro Samsons-Datters Bedste, dat: 8de Jun: 1787.

Skatte Restance Registeret for Jondals Skibreede blev examineret i Almuens og Laugrettets Overværelse, og i blant dem de 2de Mænd Thomas Erichsen Hougen og Baar Jacobsen Berven. Og var Restancen til forrige aars udgang 22 Rdr: 7 s:, og for det halve indeværende aar 171 rd: 1 mrk: 9 s:

Da ingen efter Udraab havde videre at forrette ved Jondals Som/m/er Ting, saa blev Retten ophævet.

Anno 1787, den 9 Junii, holdtes **almindelig Som/m/er Ting med Østensøe skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hærandsholmen**, nærværende her: F: Korens Fuldmægtig her: Nachschov, Lænsmanden Johannes Wiig og følgende eedtagne Laugrettesmænd: Ole Haagensen Tvedt, 2: Arne Knudsen Scheje, Lars Jansen Reistvedt, 4: Giermund Olsen Skaar, 5: Erich Larsen Thole, 6: Ellef Larsen Axnæs, 7: Amund Larsen Røen, og 8de: Svend Arnesen Røseland, tilligemed anden Almue.

Hvorda! Først blev publiceret de Kongl: Forordninger og høye Øvrigheds Skrivelser, som for Jondals Skibredes Almue i Gaar blev læst, og findes specificeret.

Amund Kaldestad udi forrige Sag mod Opsidderne paa Gaarden Moe, fremlagde Laugdag af 23de Octbr: 1786, som er saa lydende:

Vidnet Maritha Hagtorsdatter Sandven mødte for Retten; Eedens Forklaring blev hende forelæst og derpaa aflagde Eed, derefter vidnede: afvigte Aar 1786 saae Vidnet med fleere, at Gaarden Moes Geeder vare 8te Dage gaaende paa Kaldestads Bøe, og at dette passerede ved St: Hans Tid sam/m/e Aar, samt at Børnene paa Kaldestad dreve Geederne til Sandven, og de igien dreve dem til Moe. Vidnet svarede paa nærmere Spørgsmaal, at for Kaldestads Bøe er Giærde og Grind. End videre, at det var Nedre Thuns Geeder paa Moe, som gik paa Kaldestad i 8 Dage, som er forklaret; men de Geeder, som før omvidnet, {derefter} \siden/ blev indsat, den første Dag de begyndte at slaae Høe, tilhørte Moe øvre Thun. Ingen havde Vidnet meere at lade tilspørge, er derfor afskeediget.

Opsidderne paa Gaarden Moe begiærede Sagen udsat til næste Ting for imidlertid at stræbe efter Forliig, eller og i agt tage det fornødne til deres Forsvar og sagens Oplysning.

Eragtet:

Sagen udflyttes til næste Ting, da Opsidderne paa Gaarden Moe i agt tager det fornødne.

1787: 83b

Baar Olsen Hærastvedt har med mundtlig Varsel ladet indkalde Gunder Tollefsen Aarhuus for Giæld 9 dr.; derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Ole Christophersen Sandven og Lars Giermundsen Steene, modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte; saa var og til Vædermæle inkaldet Jan Svendsen Reistvedt.

Gunder Aarhuus mødte ikke efter Udraab.

Vidnerne vare tilstæde, saavelsom Jan Reistvedt.

Kaldsmændene Lænsmand Wiig og Baar Havnen afhiemlede lovlig Varsel, og under den aflagde Eeds Kraft sagde, at Gunder Aarhuus ved Stævningen svarede, at han ikke møder førend han faaer Regning fra Citanten, som begiærede Vidnerne Afhørte.

1ste Vidne, Ole Christophersen Sandven, aflagde Eed og vidnede: For 2de Aar siden blev Vidnet her paa Tingstædet tilkaldet at paahøre Parternes Aftale, og blev da saaledes tilstaaet, at Gunder Aarhuus var Citanten skyldig 9 rdr: Vidnet er derpaa afskeediget.

2det Vidne, Lars Giermundsen Steene, aflagde Eed og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne, som med dette paa samme Tid, Stæd og Ærende var tilstæde og tilkaldet. Vidnet demitteret.

Jan Reistvedt havde intet Tilsvær.

Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet:

Gunder Tollefsen Aarhuus, som nu ikke møder efter lovlig Tilkaldelse, gives hermed Laugdag til næste Høste Ting at svare til Sagen, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Soldat Hans Nielsen øvre Wiig mod Brig Larssen Berven fremlagde skriftlig Stævning af 16de Maji 1787, som er saa lydende:

Brigt Berven mødte ikke; thi afhiemlede Lænsmand Wiig og Baar Havnen, at den oplæste Stævning er forkyndt paa Gaarden Berven i hans Moders og 2de af Opsiddernes Paahør, for meere end 14 Dage siden. Vidner under Faldsmaal ere ikke indstævnte; men Beskikkelses Vidnerne Lænsmand Wiig og Hans Jacobsen Wiig aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede: I sidst afvigte Faste Tid bleve Vidnerne udsendte af Citanten for at tilspørge Brig Berven, om han vilde vedgaae hvad han havde talet til Fornærmelse mod ham i hensigt til hans Kiærestes Forledelse, hvortil den indstævnte svarede Ja! efter hans Kiærestes Opgivende. Vidnerne ere demitterede.

Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet:

Brigt Larssen Berven, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting at svare til Sagen, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Biørne Siursen Hellestvedt har med mundtlig Varsel ladet indstævne Ole Olsen Rycken at betale ham 6 dr: for bortstiaalne Vahre fra ham i Bergen, som den indstævnte førte paa sin Jagt, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Lars Larsen Fixen og Peder Trondsen Aalvigen, samt Beskikkelses Vidner

1787: 84

Lænsmand og Skafferen, derefter at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning at erstatte.

Den indstævnte tilligemed Vidnerne mødte alle og vedtog lovlig Varsel.

Ole Rycken har med mundtlig Contra Stævning inkaldet Hoved Citanten at paahøre stævnte og ustævnte Vidner, og at modtage Dom til Befrielse for ham, neml: Ole Rycken, samt at Processens Omkostning ham bliver erstattet, alt efter nærmere Paastand.

De benævnte Beskikkelses Vidner aflagde Eed og vidnede: De vare for omtrent 6 Uger siden udsendte af Citanten for at tilspørge Ole Rycken om han vilde godvillig betale 3 dr: for de i Bergen ham tilhørende, men bortstiaalne Vahrer, eller han vilde søges med Retten for 6 rdr:, der til svarede: Ney, han betalte intet, men var tilfreds med Stævning; efterdi han ikke troede, at det alt var bortstiaalet.

Derefter fremstod 1ste Vidne, Lars Larsen Fixen, som aflagde Eed og vidnede: I afvigte Januarii Maaned vare Parterne med Vidnet paa en Jagt tilsam/m/en til Byen, hvor den instævnte var tilsatt en Dag at paapasse Jagten, imedens de vare i Land, da de kom tilbage, var han ikke paa denne, men paa en anden Jagt, imidlertid var Væng-Døren opbrudt, og borttagen fra Citanten en Fleske Side, og efter Sigende 2de Ræv skind og 1 Vaag Kiød. Vidnet anmærkede, at Døren var opbrækket om Mandagen, da de kom til Byen, men Vahrene bleve ikke savnede førend den næste Søndag. Vidnet veed ikke om Tyveriet passerede paa den Tid Ole Rycken skulle paapasse Jagten; samt, at Biørne Hellestvedt strax savnede Flesket da han kom tilbage, og saae Væng Døren opbrækket, men Kiødet blev savnet, som meldt Søndagen derefter. Videre: sagde Biørne Morgenens derefter, at det bliver ikke/ endt med det borttagne Flesk, da han har mistet meget meere.

2det Vidne, Peder Trondsen Aalvigen, aflagde Eed og vidnede: han var ommeldte Tid paa en anden Jagt, som laae ved Siden af den omstævnte hvor Vahrene vare bort tagne, da Ole Rycken kom som snarest ind i deres Væng, da de spiiste, og sagde, at det vel ikke var nogen Fare ved at han forlod Jagten for den korte Stund da han skulle oppasse Jagten, at dette passerede om Aftenen da det var mørkt. Samme Aften hørte Vidnet, at Biørne havde mistet en Side Flesk, og at Væng Døren var opbrækket. Parterne tilstode at ingen havde Nøgelen til Væng-Døren, men det første Vidne, som var i Land, da Vahrene bleve bortstiaalne, samt at Citanten ligeledes var borte i den Tid han skulle paapasse Jagten.

Contra Citanten fremstillede godvillig mødende Vidne Thore Siursen Fixen, som aflagde Eed og forklarede: ligesom første og andet Vidne i henseende til Tyveriet; men ved ikke, om Ole Rycken skulle paapasse Jagten da Tyveriet passerede, siden Vidnet forhen var gaaet i Land.

Parterne tragtede efter Forliig, og derfor stillede Sagen i beroe til næste Ting, som Retten accorderede.

Johannes Torjersen Fladebøe har med mundtlig Varsel inkaldet

1787: 84b

Niels Isachsen Botnen fordi han har taget Citanten i Struben eller Barten, derom at høre Vidnet Ragna Pedersd: Jarene under Faldsmaal, samt godvillig mødende, derefter at modtage Dom til Undgiældelse efter nærmere Paastand med Bøders Udreedelse efter Loven, og Processens Omkostning at svare.

Niels Botnen blev paaraabt, men svarede ikke.

De forrige Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel.

Vidnet Ragna Pedersdatter var ved Retten tilstæde, aflagde Eed og forklarede: at for omtrent 2de Aar siden, da Parterne havde været i nogen Kiækkel om en Deel Høe, hørte Vidnet den samme Dag, at Niels Botnen sagde, at han havde taget Johannes Fladebøe i Barten eller Struben. Vidnet demitteret.

Det godvillig mødende Vidne \Giermund Schaar/, i hvis Stæd sidder som Laugrettes Mand, Anders Jelle, aflagde Eed og vidnede: at for omtrent 2de Aar siden hørte Vidnet at Niels Botnen i Anledning af en Dispute om Høe, at han havde taget Johannes Fladebøe i Barten eller Struben, men det forrige Vidne var ikke da tilstæde: Vidnet har ikke sagt dette til Citanten, som \maae/ have hørt Niels Botnens Tale af andre.

Johannes Fladebøe begiærede Laugdag for Niels Botnen.

Eragtet.

Den udeblevne Niels Isachsen Botne gives hermed Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Johannes Fladebøe har indstævnet Niels Botnen fordi han har beskyldet Citant: at have taget hans Huusmand i Struben eller Barten; derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Jon Olsen Botnen og Ole Giermundsen ibid:, samt godvillig mødende, derefter at modtage Dom til Undgiældelse efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.

Den indstævnte mødte ikke; thi blev lovlig Varsel afhiemlet af de forbemeldte Kaldsmænd.

Vidnet Ole {Jon Olsen} \Giermundsen/ Botnen aflagde Eed og vidnede: afvigte Høst hørte Vidnet, paa Kannikebiereg at Parterne vare i nogen Kiekkel, hvorpaa Vidnet ikke gav Agt, men hørte, at Niels Botnen sagde til Johannes og beskyldte ham for at have taget sin Huusmand i Barten, men nævnte ikke hvo det var.

Johannes kaldede dette og andet Vidne til Provs.

2det [Vidne], Jon Olsen Botnen, aflagde Eed og vidnede eenstem/m/ig med forrige, som paa samme Tid og Stæd nærværende.

Citanten begiærede den udeblevne forelagt.

Eragtet:

Niels Isachsen Botnen forelægges til næste Ting Laugdag at møde med Tilsvær, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Ditto har instævnet Ditto med mundtlig Varsel, fordi hans Kalve have opædet et Citanten tilhørende Støkke Ager,

1797: 85

at høre Vidner Ole Giermundsen Botnen og Jon Olsen ibid:, som under Faldsmaal ere stævnte, derefter Dom at modtage, og Processens Omkostning at erstatte; anmeldte derhos at disse tillige ere Beskikkelses og Taxations Vidner.

Beskikkelses Vidner ere Lænsmanden og Baar Skafter.

Niels Botnen mødte ikke, derfor Varselen lovlig afhiemlet af de forrige Kaldsmænd, som under samme Eeds Kraft vidnede, at da de stævnedes, tilspurgte de først paa Forlangende af Johannes Fladebøe om Niels Botnen godvillig vilde betale den taxerede Skade med 1 mrk: 8 s:, eller modtage Stævning, og hvortil denne svarede, at han intet betalte, men var tilfreds med Stævnemaal.

1ste Vid[ne] og 2det Vidne, Ole og Jon Botnen, aflagde Eed og vidnede: for 4 Aar siden til Høsten saae Vidnerne paa een og samme Tid, at Niels Botnens Kalve /: kan ikke erindre hvormange der var :/ havde beskadiget Citantens Ager, og efter Deres Skøn var opædt omtrent 2 Skiepper Havre. Paa det Sted hvor Kalvene vare ind komne, var intet Giærde, som \dog/ tilkom Nils Botnen at vedligeholde. Vidnerne afskeediget.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Den udeblevne Niels Botnen gives hermed Laugdag til næste Høste Ting at svare til Sagen. Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Herr Foged Koren har til dette Ting ladet inkalde Helga Jansdatter Aarhus for fortilig Samme[n]leye, derom at modtage Dom til Bøders Udredelse med videre, og Sagens Omkostning at svare. Saa er og til Vædermæle og som Forsvar inkaldet hendes Mand, Soldat Tollef Gundersen.

Ingen infandt sig med Tilsvær.

Kaldsmændene Lænsmand Wiig og Baar Havnen afhiemlede lovlig Varsel.

Eragtet:

Helga Jansd: Aarhus og Mand Tollef Gundersen gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvær.

Ditto mod Brithe Siursd: Soldal for fortilig Sam/m/enleje med hendes Mand Siur Siursen, som ligeledes til Vædermæle er instævnet, derom at modtage Beviis og lide Dom til Undgiældelse efter Loven, og Processens Omkostning at erstatte.

De indstævnte svarede ikke efter Paaraab; thi blev Varselen lovlig afhiemlet af de forbemeldte Kaldsmænd.

Actor erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Brithe Siursdatter og Siur Siursen Soldal gives Laugdag til næste Ting.

Den Sag imellem Siur Axnæs og Peder Opsaaten, som nu skulde afsiges Dom udi, begiæredes formedelst introfne Omstændigheder at maatte beroe til næste Ting for Dom da at anhøre i Mangel af mindelig Forliig forinden.

Eragtet:

Atter udflyttes Sagen til næste Ting, da Dom skal vorde afsagt.

Derefter bleve følgende Almues Breve publicerede:

1mo: Øverste Residerende Capellan ved Bergens Dom Kirke, Hr: Thome von Vesten Angels Bøxel Sæddel til Erich Jonsen, paa 18 mrk: Smør og ½ Løb Salt i Gaarden Botten, No: 63 i Wigørs Præstegield og Østensøe Skibreede, afstaaet {til} af Ole Giermundsen nedre Wiig, paa den Maade, at Han svarer til Hannem i Vilkor 2 Tønder Havre Korn, føder for Hannem 2de Kiør, 3 Smaler og 3 Gieder, Foderet indhøstet og af Ole Giermundsen, alt for sin Leve Tiid, dateret 1te Novbr: 1786, med Revers. Betalt til Manufactur Huuset 8 s:

2: Lars Giermundsens paa sin Halv Broders Ole Olsen Stenes Vegne

udstædet Obligation til Lars Siursen Norem i Vigørs Præstegield for 120 Rdr., mod 3 Pro Cto Aarlig Rente, og Pant med 1te Pr: i Hands efter Skiøde, dat: og tinglyst 18 Majj 1773, ejende 2 Pd: Smør med Bøxel og Herlighed, i Gaarden Staene nedre Thun, No: 18, i Vigørs Præstegield og Kirke Sogn, samt Østensø Skibreede, dat: 9de Junii 1787.

3: Contract imellem Johan/n/es Giermundsen Ness og Hands Søkende Barn: Brigit Larsen Berven, om at bygge og oprydde til Ager og Bøe med videre til en fornøden Huusmands Plads paa Gaarden Nesses Eiendom, No: 37, i Vigørs Præstegield og Østensø Skibreede, naar Hand altid skikkelig opfører Sig, dat: 9de Junii 1787.

4: Niels Hagtorsen[s] Skiøde til sin ældste Søn: Hagtor Nielsen med Huustroe: Brithe Jons Datter, paa 1 Pd: 12 mrk: Smør med Bøxel og Herlighed i Gaarden Wangdahl, No: 1 i Vigørs Præstegield og Østensø Skibreede, der er den halvedeel af Hvad han er eiende i fornævnte Gaard, følgelig et høye Kongeligt Auctions Skiøde, dat:r paa Fredensborg, den 5te Majj 1759, og tinglyst 22de Octbr: s: A:, for 48 rd: dat: 9de Junii 1787.

5: Sogne-Præsten Hr: Andreas Schielderups Bøxel Seddel til Michel Larsen paa den anden Halve Gaard Nesthuus, No: 26, i Stendahlen, Østensø Tinglaug og Vigørs Kirke Sogn, skyldende 3 Spand Smørs Leie, hvor af det eene Spand med Bøxel og anden Rettighed er lagt Wigørs!! Vigørs Sogne Præst ad Mensam, men allene Over Bøxelen til de øvrige 2 Spand Smør, hvori 1 Spand 13 ½ mrk: tilhører den bøxlende Selv, og 4 ½ mrk: Kintzervigs Præsteboel, med den Condition: at Hands Fader: Lars Michelsen med Huustro, aarlig af Sønnen, saa lenge de begge leve, nyder a: Foster til 2de Kiør og 3 Smaler, b: 1 Bpd: Homle, og c: Tilladelse at tilsaa og høste en liden Ager, Nyelændet kaldet, af omtrent ½ Tøndes Udsæd; og naaer en af Forældrene ved Døden afg: bortfalder den ene Koes Foster. dat: 22 Majj 1787, med Revers. NB: 4 mrk:

6: Lars Michelsens Skiøde til sin ældste Søn: Michel Larsen paa den anden Halve Deel af Hands Eiendom i Gaarden Nesthuus, No: 26, i Steendalen, Østensø Tinglaug, Wigørs Kirke Sogn, skl: efter Skiøde, dat: og tingl: 13 Majj 1760, 1 Pd: 7 ½ Mrk: Smør, dog unden Bøxel, for 21 rd:; dat: 9de Junii 1787.

7: Guro Niels-Datters, Enkens efter Endre Henrichsen Scheies med Laugværges Aamund Siovarsten Kaldestads Samtykke, til Svend Henrichsen med Huustroe Christi Aamunds-Datter, givne Forpligtelse, om at fornævnte Svend maae oprette Sig en liden Huusmands Plads under Gaarden Scheie, No: 20, i Vigørs Præstegield og Østensø Skibreede, paa et Stæd, borten for Elven, kaldet: Stykket, og i øvrigt at holde Sig efterretlig den Ham derved givne Forskrift; dat: 9de Junii 1787.

8: Aflyst Endre Henrichsens Obligation til Aamund Ellingsen Nettelund, for 51 rd:, mod 3 pro Cto Rente og Pant med 1 Prioritet i 1 Pd: Smør med bygsel og herlighed i Gaarden Scheye, No: 20, i Østensø Skibr:, dat: 15 Majj 1781, og Tinglyst d: 8 Junij 1782, samt \paa/ Creditors Vegne af Lars Siursen Norem \qwitteret/ den 9de Junij 1787.

9: Ole Johan/n/essen Schalems!! (Schaalems) med de fleres, deals paa egne, deres Myndlingers og andres Vegne udstædde Skiøde til Myndlingens: Henrich Endresen Scheie, eller hendes!! (hands) Formynder paa hands vegne, Lars Siursen Noreim, over den Skyld i Gaarden Scheie, No: 20 i Østensø Skibreede, som ved Skifterne, saavel efter Cristi Osd:!! (Olsd:) Scheie, slutted 7de April, som efter Endre Henrichsen Scheie, slutted 21de Ap: indeværende Aar, vare tilfalden og udlagt, paa dem alle, beløbende til 2 pd: Smør, med Bøxel, for 108 rd:; Skiødet dat: 9de Junii 1787, Efter Fogden Korns!! (Korens) Paategning er Skylden rettelig efter Aftag ½ L: Smør, 1/3 Hud.

10: En Forpligtelse imellem Peder Siursen og Halvor Rychen, indeholdende 2de Poster: neml: 1: at Peder afstaar Gaarden Fosse, No: 75 i Østensø, for 80 Rdr:, til Myndtlingen Ole Eilevsen, naar Hand bliver myndig og paataler dette, og 2: at denne Myndtlings Formynder: Halvor Olsen, paa Myndtlingens Vegne, har lovet Peder Siursen, da at nyde Erstatning, efter

uvitterlige Mænds Sigende, for Forbedringen paa Gaardens Jord og Huuse, dat: 9de Junii 1787.

11: Siur Olsen Axnesses med de fleres Skiøde til Johanen Hansen paa endeel Skyld i Gaarden Herrastvedt, No: 2 i Østensøe, som de ved Skiftet efter Hans Johanisen, beg: 10de Ap: og sl: 19de Junii 1786, for Fordringer vare udlagde, beløbende paa dem alle til 1 Pd: 2 ½ Mrk: Smør, 3/7 Hd:, og 1 K:sk:, med Bøxel og Herlighed, samt andeel i Over-Bøxelen til 1 Pd: 5 Mrk: Sm:, 1 gdsk: og 1 F:sk: Vigørs Præstebord beneficeret, for Penge 158 rd: 5 mrk: 7 s: dat: 9de Junij 1787.

12: Johanis Hansen med Curators: Ole Aadsen Fosses Obl: til Tron Engebrigts: Samland for 160 rd:, mod 3 s: i Rente aarlig af hver Rdr:, og Pant med 1te Pr: i Gaarden Herrastvedt, No: 2 i Østensøe

1787: 86

Skibreede, som Hand ved Skiøde af Dags Dato har tilkiøbt Sig, dat: 9de Junii 1787.

13: Præstens Andræe (Andreas) Schielderups Bøxel-Seddel til Soldat Cristen Knudsen paa et Spand Smørs og en Løb Salts Leie i Gaarden: Stue, No: 42 i Vigørs Præstegield og Østensøe Skibreede, dat: 22 Majj 1787. med Revers af 9de Junii 1787. Til Manufactuur-Huset i Bergen blev erlagt 2 mrk:

14: Knud Nielsens Skiøde til sin Søn, Soldat Christen Knudsen, paa 1 Spand Smør og 1 Løb Salt udi Gaarden Sue!! (Stue), No: 42 i Østensøe, uden Bøxel, for 20 rd:, som Hand var eiende efter Skiøde, dat: 20de Octbr: 1775, og tinglyst 14de Majj 1776; dat: 9de Junii 1787.

Skatte-Registeret blev for dette Skibreede tilsidst examineret inden Retten, saavel i Laug-Rettets som øvrige Almues, men i sær de 2de mænds: Jørgen Isaachsen Bervens og Niels Johannissen Bervens Paahør, og befandtes Resntancen at være til næst-afvigte aars udgang: 70 Rd: 5 mrk: 9 s:, og for indeværende halve aar 434 rd: 3 mrk: 1 s:

Og da ingen havde videre ved Tinget at bestille, blev det denne sinde sluttet og ophævet.

Anno 1787, den 11 Junii, begyndte **Sommer-Tinget med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd**, hvor ved Retten var tilstæde Herr: Foged Korens Fuldmægtig herr: Nachschov, Lænsmand Anders Lille Graven og følgende eedtagne Laugrettes mænd: 1: Peder Iversen Medaas, 2: Knud Jacobsen Sæland, 3: Hans Iversen Næsheim, 4: Ørjans Olsen Holchevig, 5: Siur Nielsen Tvedt, 6: Niels Jørgensen Aasheim, 7: Ole Olsen Medhuus, og Ole Anvedsen Medhuus, tilligemed anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Først blev læst de Kongl: Forordninger og høye Øvrigheds Skrivelser, som for Jondals Skibrede findes specificerede.

Lænsmand Lille Graven for Wiglich Ødven og Lars Haaeim paaraabte den forrige Sag mod Torchild Lindebrekke for bortkom/m/et Tøm/m/er, og vilde fornemme, hvad han nu haver at i Rette føre.

Torkild Linebrekke anmeldte at have med mundtlig Continuations Stævning inkaldet de forbemeldte Hoved Citantere, og til Vædermæle Ole Thormosen øvre Leqve, samt Ole Bolstad, at høre Vidner, stævnte og ustævnte, neml: Wiglich Davidsen Undeland og Aslach Aslachsen Ourdal, og derefter at modtage Dom i Hoved Sag efter nærmere forbeholden Irettesættelse, og Processens Omkostning at erstatte.

Lænsmanden tog til Giænmæle for Hoved Citanterne; men Ole øvre Leqve og Ole Bolstad svarede ikke paa Udraab.

Lænsmanden og Gudmund Rønnestrand aflagde Eed, at de benævnte til Vædermæle instævnte, vare tilkaldede med fulde 14 Dages Varsel.

Vidnerne vare ved Retten tilstæde, og fremstod først Wiglich Davidsen Undeland, som aflagde Eed at ville vidne Sandhed. Torchild Lindebrekke fremlagde skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, saa lydende: Vidnet svarede til 1ste Qvæstion: Jo! lige efter Spørgsmaalet. Til 2den Qvæst: Jo! ligesom Spørgsmaalet indeholder, og, at det var Ole Tormodsen som sagde dette. Til 3de: Jo! har hørt af Ole Tormodsen ligesom Spørgsmaalet indeholder. Til 4de Qvæst: Svarede Vidnet: Jo, han har hørt det afvigte Høst. Lænsmanden bad Vidnet tilspurgt, om han veed, at Ole Tormodsen forligte Sag for nogen anden, end sig selv?

1787: 86b

Svar: Veed intet derom. Dette Vidne er afskeediget, og igien fremkaldet

2det Vidne, Aslach Aslachsen Ourdal, som aflagde Eed og vidnede til alle fremsatte Spørgsmaale eenstem/m/ig med det første Vidne, som paa samme Sted og Tid nærværende paa Lindebrekke 3de Pintse dag afvigte Aar.

Torchild Lindebrekke refererer sig til sit ved afvigte Høste Ting fremlagde Inlæg, og i Følge deraf paastod Dom, saavel i Hoved Sag, som Processens Omkostning 3 dr:

Lænsmand Lille Graven for Hoved Citanterne refererer sig til de i Hoved Sagen førte Vidner, og ligeledes var Dom begiærende, med Paastand om 5 rd: udi Omkostninger.

Eragtet:

Sagen optages til næst kommende 21de Julii.

Mad: Sal: Procurator Rodtwits af Bergen, mod Ole Westrem, lod fremlegge Laugdag saa lydende: derhos frem lagde Regning dat: 22de Maji 1786, som er saa lydende:

Ole Westrem var ved Retten tilstæde, og begiærede tilført, at han har betalt afg: Procurat: Rodtwidt de udi Regningen rigtig anførte 16 rdr:, og derhos benægtede at betale mere, førend vedkommende Øvrighed i Bergen har bestemt hvad en Procurator, som synes at gjøre alt for stor Regning, egentlig skal tilkomme i Salario. End videre begiærede det i denne Sag passerede, som Udtog af Protocollen, for derefter at i agt tage det fornødne ved Bergens Bye Ting; til den Ende maatte begiære Sagen udsat til næste Ting.

Madame Rodtvidt ved Torkild Lindebrekke paastod Dom til Betaling med Processens Omkostning 2 dr:; saa meget meere, som det af Ole Westrem tilførte allene sigter til Udhael.

Ole Westrem vedblev sit forrige.

Eragtet:

Sagen udflyttes paa Forlangende til næste Høste Ting, da Ole Westrem haver at fremføre hvad han agter fornøden til Sagens Styrke og Beslutning.

Ole Westrem mod Aslach Warberg for Giæld frem lagde Laugdag saa lydende:

Den Laugdagede mødte ikke for Retten, derfor blev lovlig Varsel for ham, og i hans Hustrues Paahør, afhiemlet af Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand.

Citanten paastod Dom til de paastævnte 11 rdr: Betaling, da 19 rdr: er betalt paa den gandske Regnings Beløb, som var 30 dr:, hvilken Regning og Haandskrift i Retten ved afvigte Høste Ting skal være fremlagt, erindrede derhos, at Processens Omkostning maatte ham erstattes med 2 rdr:, og saaledes inlod Sagen.

Eragtet:

Sagen optages til Revision til næst kommende 21de Julii, da Dom eller Kiendelse skal vorde afsagt.

Kiøbmand Ahlert Harje af Bergen mod Ole Westrem for Giæld 6 dr: 4 mrk: 6 s:, lod fremlegge den ved afvigte Ting aflæste Eragtning, saa lydende:

Ole Westrem var ved Retten tilstæde og vedtog at være Citanten pligtig de paastævnte 6 rd: 4 mrk: 6 s:, derhos sagde, at han nu havde afsendt Betalingen, og formente derfor ikke at overiiles med Dom.

Lænsmanden for Citanten paastod Dom til Betaling, efterdi den indstævnte ikke kan fremviise Qvittering, men skulle samme kunde fremviises førend Dom bliver afsagt efter Optagelse, saa skal det betimelig blive Dom/m/eren tilmeldet.

Eragtet:

Sagen optages til den 21 Julii førstkommende, og haver vedkom/m/ende, følgelig det tilførte, betimelig at tilmelde Dommeren at Kravet er betalt, paa det at Dom kan undgaaes.

Ole Hielmevold har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Tosten Westrem for Giæld 4 dr: 1 mrk:, følgelig Auctions Forretningen af 17de Novbr: 1786, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at ertstatte.

Da Tosten Westrem ikke infandt sig, saa blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af de forbemeldte Kaldsmænd.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Den lovlig instævnte, men udeblevne Tosten Olsen Westrem gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Kiøbmand Ahlert Harje af Bergen har med mundtlig Stævning ladet inkalde Bertel Andersen Lisebrekke for Giæld 73 dr: 1 mrk: 15 s:, derom at modtage Regning og Beviis og lide Dom til Betaling, med Processens Omkostning skadesløs efter nærmere Paastand.

Siur Bertelsen for sin Fader vedtog lovlig Varsel, men sagde derhos at han ey havde videre Tilsvær, end at begiære Anstand for at fremlegge og conferere hans Regnskabs Bog, med Citantens Regning, som blev fremlagt af Dato 25 April {1786} \1787/, som er saa lydende:

Comparenten paastod, at Debitor selv maatte svare til Kravet og Sagen.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting, da Bertel Andersen Lisebrekke haver at infinde sig med Tilsvær; derfor lader Citanten denne Kiendelse for ham lovlig forkynde. bet:

Derefter bleve disse Almues Breve publicerede:

1: Afl: Resterende 100 Rdr: i Thore Christophersen Aasems Obl: til ungKarl: Lars Endresen Haldanger paa 124 Rdr:, mod 4 pro-Cento Rentem og Oant med 1 Pr: i ½ Løb Smør og ½ Hud med Bøxel og Herlighed i Gaarden Aaseim, No: 53, i Gravens Præstegield og Ulvigs Kirke Sogn, dateret 25de og tingl: 26de Oct: 1763, samt qvitteret af Creditor Selv, nemlig for 50 Rdr: den 4 Dec: 1786, og for de øvrige 50 Rdr: den 11te Junii 1787.

2: Thore Christophersens nye Obl: til Elling Nielsen Langesætter, i Kintzervig, for 99 rd:, mod 3 Rdr: 1 mrk: 8 s: i aarlig Rente, samt Pant med 1 Pr: i Hands, følgel: Skiøde af 25 Oct: 1763, eiende Jorde-Part i Gaarden Aaseim, No: 53, i Gravens Præstegield og Ulvigs Kirke Sogn, Skyldende af Landskyld ½ Løb Smør og ½ Hud med Bøxel og Herl: dat: 11te Junii 1787.

3: Aflyst Viglich Ellingsen Traaes Obligation paa 150 Rdr: til Ole Siursen Ystaas, mod 4 pro-Cto og Pant med 1 Pr: i Debtors, følgel: Skiøde af 17de Jun: 1783, eiende 21 $\frac{3}{4}$ Mrk: Smør, med Bøxel, og Over-Bøxel til 12 Mrk: Smør, i gaarden Traae, i Gravens Præstegield; Obligationen dat: 17de og tingl: 18de Junii 1783, samt qvitteret af Creditor Selv, den 29de Maji 1787.

4: Lars Torbiørnsens Obl: til sin Sviger-Fader: Niels Vichingsen Hovaas, for 290 Rdr:, mod Rente 3 s: af hver Rdr: aarlig, samt Pant med 1 Pr: i 1 Løb 18 Mrk:r Smør, med Bøxel, samt 1 B:sk:, 2 F:sk:, og 2 K:skind, udi Gaarden Holve, No: 16, i Gravens Skibrede og Kirke Sogn, som Hands Eiendom, følgel: Skiøde, dateret 25de og tingl: 26de Oct: 1781. Obl: dateret 11 Junii 1787.

5: Anders Larsen Herrøes Obl: til Iver Johan/n/issen Erdal, for 80 Rdr:, mod 4 pro-Cto, og 2den Pr: i det selv-sam/m/e Pant, hvorudi Hand, følgel: Obligation, dat: 14de Maji og tingl: 22 Oct: 1779, er første Pante-berettiget, neml: i 2 Pd: 12 Mrk: Smør, 1 13/27 Løb Salt, med Bøxel i gaarden Herrøe, No: 100, i Eidfiords Sogn og Gravens Skibrede, som er Debtors Eiendom, efter Skiøde af 14de Maji 1779. Renten betales aarlig til Som/m/er-Tinget for Graven, men henstaar Renten 2 aar ubetalt, eller Creditor ei, efter $\frac{1}{4}$ Aars Opsigelse, som forbeholdes, bliver betalt, baade Capital og Renter, saavel for den/n/e, som forhen udstedde Obligation, tillades Ham, uden Rettergang, strax at fordre Pantet til offentlig auction, til sin skadesløse Betalings Erholdelse, og Regres til Debitor for det, som godset ei ved auction kand afbetale. dat: 11 Junii 1787.

6: Hr: Provst Schnabels Bøxel-Brev paa 2 Pd: 6 Mrk: Smør i nedre Legreid, No: 120, og 4 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør i under-Bruget: Qvamsdalen, No: 121, i Eidfiords Sogn, Gravens Præstegield og Skibrede, til ungKarl: Conrad Siursen Legreid, mod halvt Vilkors Svarelse til Maritha Adams-Datter, med!! (mod?) 1 rd: 3 mrk: 12 s: dat: 11 Jun: 1787. med Revers.

7: Aflyst Am/m/und Thomæsen Viigs Obl: til Ole Christophersen Erdal, for 46 rd:, mod 4 pro-Cento, og Pant med 1 Pr: i endeel Løsøre, dat: 14 Maji og tingl: 22 Oct: 1779, samt qvitteret af Creditor Selv, den 11te Junii 1787.

Anno 1787, den 12te Junii, continuerede Som/m/er-Tinget med Gravens Skibredes Almue i Overværelse af det i Gaar tilførte Laugrett.

Hvorda! Kiøbmand Ahlert Harje lod anmelde, at han har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Siur Bertelsen Scheye for Giæld 51 rdr: 5 mrk: 10 s:, derom at modtage Regning, anhøre Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning skadesløs at erstatte. Regningen fremlagt, saa lydende; og dateret 25 April 1787:

Siur Scheye mødte, vedtog lovlig Varsel, men benægtede at være Citanten saa meget skyldig, som er paastævnet, angav derhos ikke at have nogen Regnskabs Bog, paastaaer tillige, at Citanten bør beviise hvori Kravet egentlig bestaaer.

Kiøbmand Harje lod begiære, at Sagen maatte stilles i Beroe til næste Høste Ting, paa det han kunde fremkom/m/e med det fornødne.

Eragtet:

Sagen beroer paa Forlangende til næste Ting.

Siur Scheje udi Sagen mod Trond og Lars Hylden med fleere, frem lagde Laugdag af 27 Octbr: 1786: saa lydende:

Michel Hylden mødte paa egne og sine Granders Vegne, og vedtog lovlig Varsel; saa vare og Vidnerne ved Retten tilstæde. Michel Hylden benægtede Sigtelsen saaledes, at de ikke har draget til eller fra Støelen føend de andre Medeyere, sagde derhos, at \de/ har ingen Fællesskab med Citanten.

Parterne begjærede en Times Frist for at forsøge Forliig; og til den Ende blev Sagen for nogen Stund stillet i beroe.

Hans Westrem paaraabte den forrige \Sag/ mod Siur Maagestad, og vilde fornemme, hvad tilsvær han nu haver. Den ved afvigte Ting oplæste Kiendelse blev fremlagt, og er saa lydende:

Siur Maagestad anmeldte at have med Continuations Contra Stævning inkaldet Ole Ose at høre Vidner, som under Faldsmaal ere stævnte, neml: Baar Davidsen Søgnestvedt, Tosten Amundsen Leqve og Ole Bolstad, samt Ørjans Bagne,

1787: 88

derefter Ole Ose at modtage Dom i Hoved-Sagen efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte skadesløs.

Hans Westrem for Ole Ose mødte og vedtog lovlig Varsel.

Vidnerne Baar Davidsen og Tosten Amundsen vare ved Retten tilstæde. De 2de andre svarede ikke efter Udraab. derfor blev Varselen lovlig afhiemlet af Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand.

Siur Maagestad begjærede fremkaldet Vidnet Baar Søgnestvedt, som aflagde Eed efter Loven, og vidnede: der var ingen Accorde eller bestemt Aftale imellem Parterne angaaende de paastævnte Huuders Beredning, efterdi Ole Ose sagde, at de først maatte tale med Medeyeren i Stampe-Møllen, Hans Westrem. Vidnet veed ikke, om Siur Maagestad siden kom ind til, eller i denne Anledning taledes med Hans Westrem; men sagde, at de paastævnte 3 rdr: var for andre Reenshuuder, som Ole købte af Siur Maagestad. Ej heller hørte Vidnet, at Siur begjærede, at Ole Ose skulle gjøre bekostning, saasom med at købe Tran, Kalk eller Ka(n?) og deslige for at berede hans Huuder. Videre svarede, At Ole Ose købte saa mange Huuder baade hos Siur og andre, som Baaden kunde føre.

2det Vidne, Tosten Amundsen Leqve, aflagde Eed og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne, som paa samme Tid tilstæde.

Ingen havde meere at tilspørge Vidnerne.

Siur Maagestad sluttede Sagen til Doms, efterat han havde frafaldet de udeblevne Vidner, med Paastand, at Ole Ose maatte tilpligtes at betale ham de paastævnte og uimodsagde 3 dr., og udi Omkostninger iberegnet Tids Spilde og Rejse 4 dr., og saaledes inlod Sagen.

Hans Westrem referered sig til den forrige Irettesættelse, og paastod Dom.

Eragtet:

Sagen optages til næstkom/m/ende 21de Julii.

Isach Wambem har med mundtlig Varsel ladet inkalde Siur Scheje for Skiældsord mod ham, derom at høre Beskikkelses Vidner Ole Hielmevold og Aslach Scheje, og under Faldsmaal kaldte Vidner Tosten Westrem og Amund Wambem, derefter at modtage Dom til Undgiældelse efter nærmere Paastand, og Processens Bekostning at svare.

Siur Scheje mødte og vedtog lovlig Varsel.

Beskikkelses Vidnerne ere!! (var) tilstæde, samt Tosten Westrem, men Amund Wambem infandt sig ikke.

De forbemeldte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel.

Beskikkelses Vidnerne aflagde Eed og vidnede: For omtrent 4 Uger siden vare de udsendte af Isach Wambem at tilspørge Siur Scheje om han vilde vedstaae hvad han havde talet til hans Æres Fornærmelse, og hvortil Siur svarede: han vilde vist vedstaae sin Tale, da han var hverken

fuld eller galen; de spurgte da hvad ærerørigt Siur havde sagt, hvortil han svarede: Jeg har ikke skiældet ham for Tyv. men sagde at han havde Rygte for at være noget snagser, eller som man kalder \det/, langfingret.

Derefter fremstod Vidnet Tosten Westrem, som aflagde Eed efterat Eedens Forklaring var forelæst, og vidnede: Afvigte Vinter, da Vidnet med det andet udeblevne var tilstæde i Giæstgiver huuset Kiølen, hørte han, at den instævnte sagde, som ikke var drukken, men noget fortrædelig paa Isach Wambem, at denne og hans var Tyve-Pak. Dette Vidne er afskeediget.

Og Citanten begiærede det udeblevne Vidne forelagt Laugdag.

Eragtet:

Det udeblevne Vidne Amund Wambem forelægges under Faldsmaal til næste Ting, sit Vidnesbyrd at aflegge, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Niels Hallanger paaraabte Sagen mod Ole Næsheim, og fremlagde et Skrift af Dags Dato, saa lydende:

Ole Næsheim begiærede, at Sagen maatte udflyttes til næste Høste Ting, paa det hans Sviger Moder, som har bortskiænket det paastævnte, kan infinde sig med egen Tilstaaelse i denne henseende.

Niels Hallanger refererer sig til sit forrige og paastod Dom, med Tillæg i Omkostninger 3 rdr:

Eragtet:

End engang udflyttes denne Sag, og til næste Ting, da Ole Næsheim paalegges at fremkomme med det fornødne til Beslutning, eller og Dom da at modtage efter det passerede.

Iver Erdal udi Giælds Sagen mod Lars Andersen Herrejd frem lagde Laugdag af 27de Octbr: \f: A:/, saa lydende:

Lars Herreid vedtog lovlig Varsel, men var nødsaget at begiære Anstand til Høste Tinget, paa det han imidlertid kunde betale den paastævnte Giæld, som han tilstod at være rigtig, eller og stille Creditor fornøvelig Caution, da han i anden fald var nødsaget at exponere sin Gaard og Gods til offentlig Auction.

Citanten accorderede den forlangte Udsættelse, dog saaledes, at den instævnte modtager Dom til næste Ting, i Mangel af mindelig Betaling førend den Tid; og dermed var Lars Herreid tilfreds.

Eragtet:

Efter Parternes Tilførsel accorderes Udsættelse til næste Ting, da Lars Herreid uden videre Invending modtager Dom, i fald han ikke imidlertid opfylder sit Løfte med mindelig Betaling.

Torfind Wattetvedt har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Anfind Hylden for Giæld 15 rdr., derom at modtage Beviis eller Vidner og lide Dom til Betaling, med Processens Omkostning skadesløs.

Anfind Hylden mødte ikke med Tilsvær; thi blev Stævnamaalet lovlig afhiemlet af Lænsmand: L: Graven og Gudmund Rønnestrand.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Anfind Hylden, som lovlig er tilkaldet, men udbliiver med Tilsvar, gives hermed Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Lars og Torbiørn Ose har med mundtlig Varsel inkaldet Amund Larsen Ose at høre under Faldsmaal stævnte Vidner, at Græsset i deres hiem/m/e hage(r?), deres Jordeparter tilhørende, er til fælles Brug for Opsidderne, fra gammel og umindelig Tid; men at Skoven blev udbyttet ved Forretningen, som blev holden paa Gaarden Ose for omtrent 7 Aar siden, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse.

Beskikkelses Vidnerne ere Ørjans Olsen Holkesvig og Siur Nielsen Tveidt. Vidner om gammelt Brug ere Baar Davidsen Søgnevtedt, Halsteen Davidsen Spaaneim og Ole Andersen Ose. (Eeds?)-Vidnerne om Parternes Forening ved Steenings Forretningen, som er de der og da værende Laugrettesmænd: Gudmund Larsen Rønnestrand, Mads Trondsen Kierland, Jørgen Olsen ibid., Iver Ricoldsen Kierland, Tosten Olsen ibid., Niels Larsen Hougsnæs, Gunder Poulsen Berge, og Asgout Asgoutsen Qvale. Ville dernæst fornemme om de vedkommende møder for Retten.

Amund Larsen Ose mødte og vedtog lovlig Varsel. Ligesaa vare alle de benævnte Vidner ved Retten tilstæde.

Beskikkelses Vidnerne Ørjans Holchesvig og Siur Tveidt bleve fremkaldede, aflagde Eed at ville vidne Sandhed. Citanterne frem lagde skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, som ere saa lydende: Beskikkelse Vidnerne svarede paa de til dem frem satte 3de Qvæst., neml: til 1ste: Jo! de vare paa den bemeldte Tid og i omspurgte Ærende udsendte til Amund Larsen Ose, som svarede: Ney! han afstaaer det ikke uden Dom. Til 2den Qv: Jo! lige efter Spørgsmaalet. Til 3de Qv: Svarede \Vidnerne/, Amund Larsen sagde: Jo! han vilde lade Beedningen være efter gam/m/elt Brug. Paa Amund Larsens Spørgsmaal svarede Vidnerne, at imellem Parterne var megen og adskillig Tale, saa de ikke egentlig kunde legge Mærke til, da de allene og meest maatte bemærke de Svar de skulle modtage til dem, fra hvilke de vare udsendte, dog hørte de, at Naboerne sagde, at de vilde lade fare den øvrige Beedning, naar Amund vilde afstaae dette nu paastævnte og omtvistede Stykke; men dertil Amund svarede Ney! han havde ikke saa meget Græs at miste.

Vidnerne om Bruget bleve fremkaldede, og først Vidne Baar Davidsen Søgnevtedt, aflagde Eed og vidnede til den fremsatte Qvæstion:

1787: 89b

Det Stykke Mark, som nu er paastævnet, og som Amund Larsen afvigte Høst tiltog sig at slaae Høe paa, har stedse baade før og siden den ommeldte Steenings Forretning været til Opsiddernes fælles Brug; veed ikke heller, at desangaaende skeede nogen Forandring ved den nokmeldte Steenings Forretning. Paa Amund Larsens Spørgsmaal sagde Vidnet, at Older og Brake Skoven var tilfælles før den benævnte og for 7 Aar siden passerende Steenings Forretning.

2det Vidne, Halsteen Davidsen Spaaneim, aflagde Eed og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne, dennes Broder, begge fødte og opdragne paa Gaarden Ose.

3de Vidne, Ole Andersen Ose, aflagde Eed og vidnede ligesom de forrige 2de Vidner, med Tillæg, at han har tient hos Lars Larsen Ose i 8te Aar baade før og efter Steenings Forretningen, og har i den Tid selv slaat Høe for sin Hosbond i den paastævnte Mark, indtil Amund Larsen tiltog sig afvigte Høst allene at slaae Høe sam/m/estæds; har ikke heller hørt andet, end at der stedse har været fælles Græs Mark.

Derefter fremstode Vidnerne, som vare Laugrettesmænd ved Steenings Forretningen d: 22-23-24 Junii 1780, aflagde Eed og forklarede til 1ste Spørgsmaal: Jo! Til 2det: Jo! de veed

eller hørte ikke andet, end hvad Spørgsmaalet indeholder. Til 3de: Ney! veed og erindrer dette ikke.

Citanterne begiærede Tings Vidnet sluttet, og sig in forma beskreven meddeelt. Som blev bevilget.

David Sævertvedt ved Torkild Lindebrekke anmeldte, at han med mundtlig Varsel til dette Ting har ladet indkalde Amund og Lars Ose, fordi de imod Fredlysning af 27 Octbr: 1786 have fisket paa Citantens Eiendoms Grund, derom at anhøre Vidner, modtage Dom og betale Processens Omkostninger. Ville fornemme om de vedkom/m/ende møder.

Amund og Lars Ose vedtog lovlig Varsel.

Vidnerne ere Torbiørn Ricoldsen Sævertvedt, og Jon Monsen Jordre.

Torbiørn Sævertvedt aflagde Eed og vidnede: at han, som da tient hos Lars Larsen Ose, var selv med at kaste Noed paa Citantens Grund ved sidst afvigte Paaske Tid, eller sidst i Fasten; samt, at Fredlysningen paa den Tid var bekiendt, item, at Ellef Sævertvedt spurgte dem, som kastede, om de havde Tilladelse at kaste nu, da han meente, at de burde have deres Noede Kast i behold, hvilket Amund Ose tilstod rigtig at være. Paa Amund Oses Spørgsmaal svarede Vidnet, at Sævertvedt ikke har Øret Noed; men da de havde saadan Noed, kastede de ogsaa paa Ose Grund, og for omtrent 9 Aar siden. Dette Vidne er demitteret.

2det Vidne, Jon Monsen Giørdre, aflagde Eed og vidnede; at han er fremmed paa Ose; men, som Reysende, saae han omtrent 3de Uger før Paaske, det af forrig Vidne om-

1787: 90

meldte Noede-Kast paa Sævertvedts Grund. Videre havde dette Vidne ikke at forklare.

Den ommeldte Fredlysning af 27 Octbr: 1786 er aa lydende:

De indstævnte begiærede Sagen udsat til næste Ting, for at udfærdige Contra-Stævning.

Eragtet:

Paa Forlangende udflyttes denne Sag til næste Ting, da Amund og Lars Ose producerede den paaberaabte Contra Stævning.

Siur Rønnestrand har med mundtlig Varsel inkaldet Elling Jensen Dalen at udlevere et Snøre Værk, som tilhører Stephen Smed, som nu er fraværende, derom at høre Vidner Jørgen Larsen Tveite, som under Faldsmaal er kaldet, tilligemed Knud Gullichsen Sælland, derefter at modtage Dom efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare,

Elling Dale/, sagde derhos, at Citanten bør beviise, at han er Eier af det paastævnte Snøre værk, som Stephen Smed har overleveret Elling til Forvaring, og da, men ikke før, skal bemeldte Snøre Værk uden Modsigelse blive ham tilstillet.

Vidnet Jørgen Larsen Tveit aflagde Eed og vidnede: afvigte Høst var Vidnet tilligemed det andet Vidne i Bergen, hvor de fandt Stephen Smed, og hørte da, at Citanten Siur Rønnestrand købte det paastævnte Snøre Værk af ham, som derhos sagde, at han kunde faae det hos Elling \Dalen/, som havde samme i Forvaring, men Vidnet veed ikke, om Elling Dalen har vis Efterretning om dette Kiøb.

Knud Gullichsen Sælland aflagde Eed og vidnede gandske eenstem/m/ig med forrige Vidne.

Siur Rønnestrand paastod Dom, at Elling Dalen maatte tilpligtes at udlevere det paastævnte Snøre-Værk, og betale denne Processes Omkostning efter Rettens Skiøn.

Elling Dalen var lige ledes tilfreds med Dom, ligesom han er villig at udlevere Snøre Værket, nu, da han hører, at det virkelig er solgt, men undslog sig for Omkostninger at betale, efterdi denne Proces var uforuden.

Eragtet:

Sagen optages til næstkom/m/ende 21de Julii.

Ole Hielmevold har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Ole Westrem for Giæld efter Auctions Værket af 17de Nov: 1786, 3 dr: 4 s:, der om at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, med Processens Bekostning skadesløs.

Ole Westrem vedtog lovlig Varsel, ligesom han tilstod Kravets Rigtighed.

Ole Hielmevold derefter paastod Dom til Betaling, og Processens Omkostning efter Rettens Skøn.

Ole Westrem havde intet uden Vidtløftig Snak at lade tilføre.

Ole Hielmevold, nu som før paastod Dom.

Eragtet:

Sagen optages til næstkommende 21 Julii.

Ole Westrem har med mundtlig Varsel inkaldet Ole Hielmevold at aflegge Regning og Rigtighed for forrige Fordring

1787: 90b

I Anledning af Skifte brevet af 1779 eftter Amund Ose, neml: 7 dr: $\frac{1}{2}$ mrk: 8 s:/ paa egen Regning, og paa samtlige Arvingers Vegne 14 dr:, derom i alt at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.

Ole Hielmevold vedtog lovlig Varsel, men veed ikke, at han er pligtig Ole Westrem den mindste Skilling.

Citanten dernæst fremlagde til Sagens Oplysning en den 25 Junii 1779 aflæst Rettens Kiendelse, som blev læst, og er saa lydende: Ole Westrem sagde, at Skifte Brevet efter Sal: Amund Ose skal udviise Kravets Rigtighed, og derfor paastod at Ole Hielmevold maatte paalegges at fremlegge det bemeldte Skifte brev.

Destomeere maatte tilkalde Laugrettet og Lænsmanden som Vidner paa Ole Westrems grove og uartige Opførsel for Retten med at skiælde sin Contra part for Retten, at bande og viise en uanstændig Opførsel med Skraal og Larm udi Drukkenskab; derhos blev Ole Westrem tilholdet at vogte sig for saadant, saafremt han ikke vil multeres efter Loven.

Ole Westrem begiærede, at Ole Hielmevold maatte paalegges til næste Ting at fremlegge det paaberabte Skifte brev.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting, da Ole Hielmevold haver at fremlegge det paaberaabte Skifte brev til Sagens Styrke og Oplysning.

Derefter bleve følgende Almues Breve publicerede:

No: 8: Aflyst Svend Lassenes Røyses Obl: til Hans Aamundsen Tvedt, for 246 rd:, mod 4 pro.Cto, og Pant af 1 Pd: 16 $\frac{1}{4}$ Mrk:r Smør, 1 $\frac{1}{2}$ G:skind, $\frac{3}{4}$ F:skind, med Bøxel og Herlighed i gaarden Røyse, No: 110, som Eiendom efter Skiøder af 26 Oct: 1756, og 23 Oct: 1761, i Gravens Skibrede og Eidfiords Kirke Sogn, dat: 11te og tinglyst 12te Jun: 1782, samt qvitteret af Lensmand Anders Lille Graven, paa Creditors vegne, den 12te Junii 1787.

No: 9: Lasse Svendsen Røyses Obligation til Hans Aamundsen Tvedt paa 285 rd:, mod 4 pro-Cto, og Pant med 1 Pr: i Hands efter Skiøde fra Fader: Svend Lassenes, dat: og tingl: 26 Oct: 1786, i gaarden: Røyse, No: 110, i Eidfiords Kirke Sogn og Gravens Skibrede, eiende 1 Bpd: 16 $\frac{1}{2}$ (16 $\frac{1}{4}$ under No: 8) Mrk: Smør, 1 $\frac{1}{2}$ G:skind og $\frac{3}{4}$ F:skind med Bøxel og Herlighed, dateret 12te Junii 1787.

No: 10: Tinglyst Skifte-Brevet efter Maritha Joens-Datter nedre Fylchedal, No: 46, i Graven, udstæd 19de April 1786, hvor Jordegodset var: 1: Efter Skiøde af 16 Junii 1763, 2

Pd: 6 Mrk:er i Fylchedalen, No: 46, i Graven, for 120 Rdr:, der saa er udlagt til Enkemanden Amund Jonsen, 1 Pund 3 Mrk:er, eller 1 ½ Spand, for 60 Rdr:, og til enhver af de 4 Døttre, Martha – Brite – Anne – og Randi Amunds-Døttre, 6 ¾ Mrk: Smør, for 15 Rdr:, og 2: Skov-Teigen, Eschefflotten, følgerlig Skiøde af 15 Apr: 1766, vurderet for 30 Rdr:, der saa er udlagt, at Enkemanden har bekommet den halve Deel for 15 Rdr:, og enhver af de 4 fornævnte Døttre 1/8 Part i samme, for 3 Rdr: 4 mrk: 8 s:

No: 11: Afl: Anders Tronsen Eides Obl: til Lars Jonsen Fylchedal paa 150 Rdr:, mod 3 pro-Cento, og Pant af 18 ½ Mrk: Smør, med Bøxel og Herlighed, samt Over-Bøxels Ret til 4 Mrk: Smør, i gaarden: Eide, andet Thun, No: 26, i Gravens Præstegield og Skibrede, som Debitor var Eier af, følger: auctions Skiøde, dat: 30 Jun: 1778. Obligationen dat: 14de og tingl: 15 Maji 1779, samt qvitteret af Creditor Selv, den 12te Junii 1787.

No: 12: Afl: afg: Hr: Lieutenant Holger Jonæ Møllerups til Christopher Siursen Hieltnæs udstædde Obl: for 150 Rdr:, mod 4 pro-Cto, og Pant med 1 Pr: i ½ Løb, No: 24 i øvre Rønnestrand, i Gravens Skibrede, med tilhørende Huser, dat: 26de Maji og tingl: 23 Oct: 1769, samt qvitteret af Creditor Selv, den 27 Febr: 1787.

No: 13: Christopher Siursen Hieltnæsses Skiøde til sal: Hr: Lieutenant Holger Jonæ Møllerups Enke-Frue: Edel Holberg Gran, paa hvad {Hun} \Ham/ ved Skiftet efter Hendes Mand, den 20de Oct: 1785, for giæld var udlagt, men nu indfriet ved en, den 12te Jun: 1787, afløst Obligation, neml: 7 53/220 Mrk: Smør, med Andeel i smaae Landskylden, der er 3/11 Hud, 3/11 G:skind, og 3/11 F:skind, i Gaarden: Rønnestrand, No: 24, for betalte Penge 185 rd: 2 mrk: 4 s; dat: 27de Febr: 1787.

No: 14: Edel Holberg, sal: Møllerups Enke-Frues Obligation til Hr: Premiær Lieutenant Jørgen Andreas von Tausan, for 150 Rdr:, mod 4 pro-Cto aarlig, og Pant med 1ste Prioritet i de, Hende, efter Mand, ved Skifte-Brev af 10 8bris (= Octobris) 1785 paa Hoved-lod udlagde 7 277/440 Mrk: Smør, 4/11 Hud, 4/11 G:skind og 4/11 F:skind, med Bøxel, i gaarden øvre Rønnestrand, No: 24, i Gravens Skibrede, samt alle Hendes baade nu og for eftertiden eiende Løsøre

1787: 91

indtil Betaling skeer; dat: 22de Febr: 1787.

No: 15: Afl: Ole Brynildsen Seims Obl: til Iver Larsen Medaas, for 298 rd:, mod 3 pro-Cto, og Pant med 1 Pr: af 5 Spand Smør, med Bøxel og Herlighed, i Gaarden: øvre-Seim, No: 13, i Gravens Skibrede; Obligationen dat: 25de og tingl: 26 Oct: 1781, samt qvitteret af Creditors Søn: Peder Iversen paa Faderens vegne, den 29de Maji 1787.

No: 16: Bevilling for Jan Hansen Pych paa et Gæstgiverie ved Stædet: Eide, under Hardanger Fogderie og søndre Bergenhuus Amt; dat: 5 Maji 1787.

Anno 1787, den 13 Junii, continuerede Sommer-Tinget med Gravens Skibredes Almue, i Overværelse af det forrige Laugrett, undtagen Jens Fylkedalen i stæden for Peder Iversen Medaas, Berge Traae for Knud Jacobsen Sæland, og Ricold Erichsen Eide for Hans Iversen Næsheim.

Hvorda! Siur Scheje paaraabte den i Gaar incaminerede Sag mod Opsidderne paa Gaarden Hylden, og begjærede de mødende Vidner fremkaldede og afhørte.

Derefter 1ste Vidne, Lars Aslachsen Hylden, aflagde Eed og vidnede: afvigte Høst, men ikke oftere, som Vidnet veed, reyste Opsidderne paa Gaarden Hylden 1 eller 2de Dage hiem Paa!! (fra?) Støelen førend de andre Grander. Vidnet veed ikke om de der om havde advaret Citanten Siur Scheje.

2det Vidne, Lisbeth Larsd: Wambem, aflagde Eed og vidnede gandske eenstem/m/ig med forrige Vidne, med Tillæg, at hun var afvigte Aar Budeye paa Støelen, og veed at Biørnen dræbte {en} Kreature paa Støelen, og forjagede dem hjem igien. Videre sagde Vidnet, at Citantens Kreature fulgte med de andre fra Støelen, vel ogsaa bleve jagede. Vidnet er afskeediget.

Siur Scheje paastod Dom til Bøders Udredelse efter Loven for de indstævntes ubillige Omgangs Maade, og udi Processens Omkostning 2 rdr:, og saaledes inlod Sagen.

De indstævnte begiærede Sagen udsat til næste Ting, efterdi een af de indstævnte Naboer var fraværende, og kunde ikke nu infinde sig.

Eragtet:

Paa Forlangende udflyttes denne Sag til næste Ting, da Parterne have igien at fremkomme med det tilstrækkelige til Sagens Styrke.

Siur Poulsen Spaaneim anmeldte, at han har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Ole Westrem at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Hans Westrem og Poul Siursen Spaaneim, angaaende den forhen fremlagde gamle Regnings Rigtighed, og at modtage Dom i Hoved Sag efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte.

Ole Westrem mødte og vedtog lovlig Varsel.

Poul Siursen Spaaneim, som Vidne, var ved Retten tilstæde, men Hans Westrem svarede ikke efter Udraab.

Kaldsmændene Torkild Lindebrekke og Aslach Scheje aflagde Eed, at Vidnet Hans Westrem var tilkaldet, som Vidne, i eget Paahør under Faldsmaal og med fulde 14 Dages Varsel.

Ole Westrem havde ingen Contra Stævning, men benægtede Regningens Rigtighed fra Siur Poulsens Side.

1787: 91b

Siur Poulsen begiærede, at det mødende Vidne maatte admitteres til Forklaring.

Poul Siursen Spaaneim aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede: For omtrent 9 eller 10 Aar siden, førend han blev gift med Ole Westrems Datter, sin nu værende {Datter} Kone, fik han af sin Fader Siur Poulsen og Sviger Fader Ole Westrem, Fuldmagt, tilligemed det andet Vidne, som er Ole Westrems Søn, at opgiøre Liqvidations Regning imellem dem, neml: deres Forældre, hvilken Regnings Slutning blev saaledes, at Ole Westrem blev Siur Poulsen skyldig 56 rdr: 4 mrk:, hvilken Summa, 56 dr: 4 mrk:, af Ole Westrem da blev tilstaaet, den eene Regning var paa 30 rdr:, og den anden 26 dr: 4 mrk:, deraf blev dem begge overleveret Gienparter, som de beholdte. Om disse Regninger vare til den Tid ingen Tvist; og var uvedkom/m/ende de forrige gamle Regninger, hvorom de forhen havde ført Proces. Paa Ole Westrems Spørgsmaal svarede Vidnet, at omtrent 3de Aar derefter skrev han for sin Fader Siur Poulsen et Beviis paa 500 rdr:, som han blev Ole Westrem skyldig. Nogen Tid derefter bleve Parterne saaledes foreendes {saaledes}: at Ole Westrem skulle holde sig til Siur Poulsen for de bemeldte 500 dr:, som Vidnet uvedkom/m/ende, derhos leverede ham Reversen tilbage for at bringe det til sin Fader Siur Poulsen; Vidnet veed ikke, at Siur Poulsen da var Ole Westrem skyldig de nu omspurgte 100 dr:, foruden de i Reverset benævnte 500 dr: Paa nærmere Spørgsmaal svarede Vidnet: de først bemeldte Regninger bleve opgiorte i Giæstgiveriet Kiølen, dog vare ingen af dem drukne; Reverset blev skrevet paa Hesthammer hos Sorenskriveren, paa samme Tid, som Vidnets Skiøde blev skrevet; samt at Ole leverede Reverset tilbage i sit eget Huus paa Westrem. End videre: de først benævnte Regninger bleve opgiorte 1 eller 2 Aar førend han blev gift med Ole Westrems Datter; men Reverset blev leveret tilbage i den Tid han var forlovet med, eller havde faaet Løfte paa sin Kone, Ole Westrems Datter. Ole Westrem paastod, at dette Vidne ikke maatte reflecteres

paa, efterdi han er en kiødelig Søn af Citanten Siur Poulsen, derhos paastod at Siur Poulsen bør beviise sit Andragende ved lovlig Regning af Aar og Dato.

Siur Poulsen, efterat Vidnet var afskeediget, begiærede det udeblevne Vidne forelagt Laugdag.

Eragtet:

Vidnet Hans Olsen Westrem, som nu ikke møder, forelægges under Faldsmaal til næste Ting, og Siur Poulsen besørger lovlig Varsel. Rest: Incam: og Lavdag.

1787: 92

Svend Svendsen Krogevig har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Torjer Brynildsen Espeland for Giæld efter Obligation 400 rdr., derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling af Capitalen, med alle paaløbende og resterende Renter, samt at erstatte denne Processes Omkostning; derhos fremlagde Obligationen af 8de Juni 1784, som er saa lydende:

Lænsmand Anders Lille Graven for Torjer Espeland vedtog lovlig Varsel, Kravets saavel som Opsigelsens Rigtighed; men begiærede Fordrag til næste Høste Ting, da han var tilfreds med Dom i Mangel af at kunde mindelig betale til den Tid.

Citanterne accorderede den forlangte Anstand paa de tilbudne Vilkaar.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting, da Torjer Espeland modtager Dom, i Mangel af sit Løftes Opfyldelse.

Knud Ullestad af Woss har med mundtlig Varsel ladet indkalde Torjer Espeland for Giæld 5 rdr., derom at høre Vidner eller Beviis, og lide Dom til Betaling, med Processens Omkostning, alt efter nærmere Paastand.

Torjer Espeland mødte ikke efter Paaraab;

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand afhiemlede lovlig Varsel for Torjer Espeland, som ikke infandt sig efter Paaraab.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig indstævnte men udeblevne Torjer Brynildsen Espeland gives hermed Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Ole Sætre fra Woss har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Torjer Espeland for Giæld 11 dr., derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.

Ingen svarede for den indstævnte; thi blev Varselen lovlig afhiemlet af de forbemeldte Kaldsmænd.

Citanten bad om Laugdag.

Eragtet:

Torjer Espeland gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar; og Citanten besørger lovlig Varsel.

Conrad Siursen nedre Legreid imod Halgrim Lindebrekke eller Hougse fremlagde Laugdag af 26de Octbr: 1786, saa lydende:

Gudmund Rønnestrand for Halgrim Lindebrekke vedtog lovlig Varsel, saavel som Kravets Rigtighed, og tilbød at ville betale Pengene, men sagde ikke hvad Tid.

Citanten indgav Regning af 12 Junii afvigte, saa lydende: derefter paastod Dom til Betaling, og Processens Bekostning efter den fremlagde Regning.

Ingen havde meere at lade tilføre,

1787: 92b

thi blev

Eragtet:

Sagen optages til den 21de Julii førstkommende.

Ole Westrem imod Tormo Bagne udi forrige Giælds Sag, fremlagde Laugdag, saa lydende:

Vidnet Gunder Christiansen Bolstad mødte, aflagde Eed og vidnede: han kan erindre fra sin Barndom at Tormoe Bagne og Vidnets Fader for mange Aar siden købte noget Tømmer hos Citanten, men veed ikke eller kan erindre enten hvor meget det var, eller hvad de derfor blev Citanten skyldig; meener at det blev skaaret paa Bagne Saug, og mueligt kunde være med sin Fader at flaade Tømmeret, hvilket han dog ikke med Vished kan erindre.

Citanten inlod Sagen til Doms med Paastand om Betaling, og Processens Omkostning skadesløs.

Ingen infandt sig med Tilsvar for Tormo Bagne.

Eragtet:

Sagen optages til Revision til næst kommende 21de Julii.

Ole Westrem har med Continuations Stævning inkaldet Tollef Bagne at erlegge den før paastaaede Grunde Leye af Bagne Saug, derom at modtage Dom efter nærmere Paastand.

Tollef Bagne vedtog lovlig Varsel, men sagde, at han har betalt Grunde Leyen til Bøxel Manden Hans Westrem, omtrent 1 mrk: 8 s: aarlig for den halve Bagne Saug, hvilket beviises med Hans Westrems Tilstaaelse, og Vidner om fornøden gøres, til næste Ting, til hvilken Tid han begjærede Sagen udsatt.

Eragtet:

Sagen beroer paa Forlangende til næste Ting.

Siur Poulsen Spaaneim har med mundtlig Varsel ladet inkalde i Continuation af forrige Sag, hans Sviger Søn Lars Olsen ang: Vilkaar Contract at opfylde, derom at høre Vidner, {neml:} og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.

Ingen svarede for Lars Olsen Spaaneim; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Torkild Lindebrekke og Aslach Scheje.

Citanten begjærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet:

Den udeblevne Lars Olsen Spaaneim gives Laugdag til næste Ting, og Citant: besørger lovlig Varsel. Rest: Inc: og Lavd:

Ole Westrem paaraabte den forrige Sag mod Siur Poulsen, Poul Siursen og Lars Olsen \Spaaneim/, og ville fornem/m/e med hvad Tilsvar de nu infinde sig.

Siur Poulsen mødte og lod tilføre, at han ikke er Ole Westrem noget, eller det mindste skyldig, efterdi Fordringen er udpanst hos ham.

Poul Siursen lod tilføre, at han har lovlig Skiøde paa sin Gaard for 9 eller 10 Aar \siden/, og har betalt samme sin Gaarde part, formeente derhos, at han ikke er pligtig at betale

1787: 93

sin Faders Giæld, i det mindste saa længe han lever, om det end og kunde beviises, at han er Citanten noget skyldig. Angav derhos, at hans Skiøde forhen i Retten er fremlagt, samme, som beviiser Betalingen, refererer han sig til.

Siur Poulsen for sin Svoger Lars Olsen, som nu ikke er tilstæde, refererer sig til sit forhen tilførte, og paastod at vorde befriet for Tiltale.

Ole Westrem begiærede, at Lensmand Anders Lille Graven, som selv exeqverede Dom/m/en imod Siur Poulsen, vilde inden næste Ting meddeele ham en verificeret Gienpart af den ganske Executions Forretning og hvad der da passerede, paa det deraf maatte erfares om ham, som Creditor har faaet Fyldest, eller hvad mangler; og saaledes begiærede Udsættelse til næste Ting.

Eragtet:

Sagen udflyttes paa Forlangende til næste Ting.

Her: Foged Koren har til dette Ting ladet inkalde Asbiørn Pedersen Moursæter for fortilig Sam/m/enleye med sin Hustrue Anna Roars Datter, derom at lide Dom til Bøders Udredelse med videre, og Processens Omkostning at betale.

Den indstævnte mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lænsmanden og Gudmund Rønnestrand.

Actor begiærede Laugdag.

Eragtet:

Den udeblevne Asbiørn Pedersen Moursæter gives hermed Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar.

Restance-Registeret blev derefter for dette Skibrede inden Retten examineret, i Laugrettets og tilstædeværende Almues Overværelse, i Sær de 2de Mænd Siur Bertelsen Scheje og Gudmund Larsen Rønnestrand, og befandtes Restancen til 1786 Aars Udgang at være 224 dr: 2 mrk: 2 s; og for det halve Aar af 1787, 625 dr: 15 s:

Ingen havde meere ved dette Som/m/er-Ting at udrette; thi blev Retten for denne Gang ophævet.

Anno 1787, den 14de Juni, holdtes **almindelig Som/m/er Ting med Kintzervigs og Røldals Skibreders Almuer paa det sædvanlige Tingstæd Utne**, ved Retten var nærværende Herr Foged Korens Fuldmægtig Mr: Nachskov, Lænsmanden Jon Hougse, og følgende eedsorne Laugrettesmænd: 1: Knud Hanssen Jaastad, 2: Niels Ellingsen Langesæter, 3: Niels Torbiørnsen Tronæs, 4: Michel Michelsen Lothe, 5: Siur Iversen Alsager, 6: Lars Thomæsen Alsager, 7: Jon Gundersen {Alsager} \Qvalvig/, og 8: Jon Ellingsen Jaastad, tilligemed anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! først blev publiceret de Kongl: Forordninger og andre Høye Øvrigheds Skrivelser, som forhen paa dette Sommer Ting findes specificeret.

1787: 93b

Knud Bustetun anmeldte, at han har med mundtlig Varsel i Continuation af forrige Sag til dette Ting ladet inkalde Haaver Præstegaard at høre 2de godvillig mødende Vidner Torjer Jørgensen Sandven og Samson Jørgensen ibid:, og endelig modtage Dom i Hoved \Sagen/

efter forrige og nu forbeholdende Irettesættelse; og ville fornemme om de vedkommende for Retten infinder sig.

Haaver Præstegaard var ved Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel.

Vidnerne var ligeledes tilstæde.

1ste Vidne, Torjer Jørgensen Sandven, derefter aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede, at han har hørt af sin Broder Helje Jørgensen, som forhen har aflagt Vidnesbyrd, og var med paa den ommeldte uheldige Reyse, at han frasagde sig Ansvar for de indehavende Vahre paa Reysen til Stavanger, efterdi han havde ikke forhen reyst derhen Søeværts, havde ikke heller Kundskab om at besørge Vahrene afhændet, og da sagde Haaver Præstegaard, at han var bekiendt Veyen, og skulle vel afsætte Vahrene og for samme være ansvarlig, naar ikkun han, Helje Jørgensen, som da tante hos Knud Kræmmer, vilde være med paa Baaden. Dette Vidne er afskeediget, og fremstod

2det Vidne, Samson Jørgensen, er Broder til forrige Vidne, saavelsom til første Vidne Helje Jørgensen, aflagde Eed og forklarede: eenstemmig med forrige Vidne.

Citanten paastod Dom, hvorved Haaver Præstegaard maatte tilpligtes at betale den halve Deel af de forkomne eller confisqverede Vahre, og Processens Omkostning skadesløs efter Rettens Skøn.

Haaver Præstegaard tilbød at ville betale den halve Skade eller Tab i Tobakken, saavelsom i den indehavende Bark og Næver, men Smøret sagde han var ham uvedkom/m/ende, og deri havde han ingen Deel, paastod derfor at blive befriet for Ansvar, og i den Anledning og med saadan Paastand inlod han ligeledes Sagen under lovmedholdig Dom.

Ingen af Parterne havde meere at lade tilføre; thi blev

Eragtet:

Sagen optages til Revision til næstkom/m/ende 23de Julii.

Iver Berven har med mundtlig Varsel ladet inkalde Niels Langesæter for Giæld 4 rdr: 1 mrk.; derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.

Niels Langesæter mødte, vedtagende Varsel, og sagde at han er ham intet pligtig, sagde derhos, at han haver stævnet Contra i Anledning af Citantens Søgemaal, men da en anden tillige, som paagiældende er forsømt at inkaldes; saa maatte han begiære Sagen udsat

1787: 94

til næste Ting, for at i agt tage lovlig Varsel.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting, da Niels Langesæter i agt tager det fornøden agtende.

Derefter bleve disse Almues Breve publicerede:

1: Christen Siursen Sexes, med Hustroe: Mari Svends-Datters Samtykke, givne Skiøde, til sin Svoger: Ole Olsen og Hands Datter, eller dennes Hustroe: Ingeborg Christens-Datter, paa endeel Skyld i gaarden: Mit-Sexe, No: 7, i Ullensvangs Sogn og Kintzervigs Skibreede, nemlig, efter Aftæg, 2 Pd: 2 2/3 Mrk: Smør, 1/3 Løb Salt, 1/3 Hud, med Bøxel og Herl:, som Hand efter Søn: Svend Christensen var tilfalden, og Hand, følgelig Skiøde af 30 Oct: 1783, var eiende, for 450 Rdr:, dat: 26de Maji 1787.

2: Elling Jonsen yttre-Jaastads med Hustroe: Kari Tobiæ-Datters Samtykke, givne Skiøde til Hands ældste Søn: Joen Ellingsen, paa den anden halve Deel, i gaarden yttre-Jaastad, 2det Thun, No: 28, i Ullensvangs Sogn og Kintzervigs Skibreede, som Hand, følgel: 2de Skiøder, daterede 24de Julii og tinglyste 25de Jul: 1738, er eiende, skyldende før Aftæg ½ Løb Smør og ¼ Hud, men efter Aftæg, 21 Mrk: Smør, med Bøxel og Herlighed, følgel: Aftags-Forretning, holden 9de Maji 1743, for 190 Rdr:; Tilførn er Kiøberen meddeelt Skiøde paa den

anden halve Deel i samme gaard, dat: 28 Apr: og tingl: 31 Maji 1777; Saa Hand nu i alt bliver eiende den gandske gaard, med ald dens underliggende, være Sig Huse, Frugt-Træer og videre, alt ligesom Hands Fader sam/m/e havde tilkiøbt Sig, og i Hands Brugs Tid forbedret og udvidet, intet undtagen. dateret 14de Junii 1787.

Anno 1787, den 15de Junii, continuerede Sommer-Tinget med Kintzervigs og Røldals Skibreders Almuer i Overværelse af det i Gaar anførte Laugrett.

Hvorda! Lars Gahren af Eidfiord anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Sommer Ting ladet inkalde Wiching Jørgensen Jaastad for Giæld 22 rdr: 5 mrk: 12 s:, derom at høre Vidner, stævnte og ustævnte, og modtage Dom til Betaling med Processens Omkostning at erstatte skadesløs.

Wiching Jaastad mødte ikke efter Paaraab.

Kaldsmændene Brynild Hougse og Svend Grimen aflagde Eed, at Wiching Jørgensen var med fuld Varsel stævnet i denne Sag for hans Opholds Stæd Jaastad, hvor han tiener.

Citanten fremstillede Vidnerne Asbiørn Knudsen Gahren og Mari Jonsd: ibid: Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst med Formaning. Derpaa fremstod

1ste Vidne, Asbiørn Knudsen Gahren, som med oprakte Fingre aflagde Eed og forklarede: For et Aar siden i dette Foraar hørte Vidnet, at den indstævnte Wiching Jørgensen paa Gaarden Gahren i Eidfiord tilstod at være Citanten Lars Gahren skyldig de nu paastævnte 22 rdr: 5 mrk: 12 s:, og at \det/ passerede i Overværelse af det andet nu mødende Vidne.

2det Vidne, Mari Jonsd: Gahren, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne, som med dette paa sam/m/e Tid og Stæd var nærværende.

Citanten erindrede om Laugdag for den udeblevne.

Eragtet:

Wiching Jørgensen Jaastad, som nu ikke for Retten infinder sig, gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Tosten Roarsen Mykletun har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Matthias Olsen Helleland, med Fader Ole Larsen, at høre Vidner og lide Dom til at betale ham de skyldigværende 13 rdr:, og

1787: 94b

at erstatte ham denne Processes Omkostning efter nærmere Paastand.

Ole Larsen Helleland paa egne og sin Søns Vegne mødte og vedtog lovlig Varsel, derhos benægtede ikke aldeles Kravets Rigtighed; men paastod, at den Sigtende bør beviise, altsaa bør Tosten Mykletun oplyse Kravets og deres Handels rette Beskaffenhed, da den instævnte derimod efter sin Contra Paastand og Regning tilbyder at betale hvad han bliver pligtig.

Lars Gahren, som mødte for Citanten, var fremmed i Sagen, og derfor kunde ikke videre inlade sig.

Eragtet:

Tosten Mykletun haver i Anledning af forestaaende Tilførsel at infinde sig til næste Ting med de Vidner og videre, som han maatte agte fornøden til sin Sags Styrke og Oplysning.

Siur Hagen mod Ole Gryting med fleere, formedelst deres Smaler som havde beskadiget og opædt Citantens Høe, fremlagde Laugdag af 30te Octbr: 1786, saa lydende:

Vidnerne vare ved Retten tilstæde; og fremstod

1ste Vidne, Amund Berge, som aflagde Eed og forklarede: eenstemmig med det afvigte Høst afhørte Vidne Ole Nedre Berge; men Vidnet veed ikke at Skaden er taxeret, ey heller, at de instævnte har været tilbuden eller fordret i Mindelighed at betale Skaden.

Lænsmand Niels Hamre for de indste[vnte] sagde, at de vare villige at erstatte ham den lidte Skade, naar samme var taxeret, og samme var dem fordret uden Stævnemaal.

2det Vidne, Erich Ormsen Præstegaard, aflagde Eed og vidnede: Paa den før ommeldte Tid saa han de indstævntes Smaler, som gjorde den omvidnede Skade, og han just var den som bortjagede Smalen. havde ellers intet meere at vidne, uden, at han meener efter en Gisning, at der var 200 frem/m/ede Smaler.

Vidnerne taxerede nu Skaden for 2 rd:

Citanten begjærede tilført, at han var tilfreds med de 2 dr: for Skaden, naar det halve af Omkostningerne maatte ham tillige erstattes.

Lænsmanden tilbød godvillig paa de indstævntes Vegne at betale 2 rdr:, men intet meere.

Begge Parter vare Dom begjærende, og havde intet videre at lade tilføre.

Eragtet:

Sagen optages til næstkommende 23 Julii.

Lars Pedersen Maagestad mod Svend Olsen Tofte for Giæld, fremlagde Laugdag af 30te Octbr: 1786, som er saa lydende:

Svend Olsen Tofte mødte, vedtog Kravets Rigtighed, de paastævnte 23 dr: 3 mrk:, men bad om Fordrag til næste Ting, da han imidlertid lovede mindelig Betaling.

Citanten var dermed tilfreds og accorderede den forlangte Udsættelse til næste Ting.

Orm Lona mod Mons Thoresen Sæland fremlagde Laugdag af 30te Octbr: 1786, saa lydende:

Mons Sæland mødte ikke; Kaldsmændene Lænsmand Niels Hamre og Ole Nielsen Horre

1787: 95

aflagde Eed, at den oplæste Laugdag var lovlig forkyndt for Mons Sælland, som en vanvittig Mand, der af den Aarsag har lagt i Baand og Jern.

Citanten fremlagde til Beviis og Oplysning i Søgemaale en Vilkaar Contract af 15de Juni 1782, som er saa lydende: Dernæst fremlagt en Taxation dat: 1786, som er saa meldende: Derefter Citanten paastod Dom til Betaling i Hoved Sag, og Processens Omkostning skadesløs efter Rettens Skøn.

Ingen havde videre Tilsvær.

Eragtet:

Sagen optages til Revision til næstkom/m/ende 23 Juli.

Erich Roerqvam af Suldal mod Osmund Wasvig for Giæld 4 rdr:, fremlagde Laugdag, saa lydende: Citanten, da den Laugdagede havde paategnet lovlig Forkyndelse, paastod Dom til Giældens Afbetaling, og Processens Omkostning skadesløs, efter Rettens Skøn.

Eragtet:

Sagen optages til næstkommende 23de Juli.

Østen Jordal mod Osmund Wasvig for Giæld 6 rdr:, ingav Laugdag, saa lydende:

Den instævnte har paategnet lovlig Forkyndelse.

Citanten paastod Dom til Betaling, og udi Processens Omkostning 2 dr:

Ingen havde videre Tilsvær.

Eragtet:

Sagen optages til næstkommende 23de Julii.

Knud Hansen paa egne og sin Sviger Faders Friderich Jaastads Vegne, tilligemed Jørgen Pedersen Jaastad, fremstode nu for Retten \og sagde/, at den imellem dem verserende Proces i Anledning af den i Juulen forrige Aar passerende Tale og Adfærd, var nu imellem dem venlig forliigt saaledes: Jørgen Jaastad tilstaaer ubetænksom og overiilende at have talet imod Citanterne Friderich og Knud Jaastad, hvilket han fortryder, og for ydermeere herefter at viise Venskab og Kiærlighed mod sin Broder og hans Svoger, tilstaaer sin Forseelse, og at de udtalte Ord ey skal komme dem eller Familie til nogen Slags Fornærmelse paa gode Navn og Rygte; ligesaa blev inden Retten vedtaget at dette ingaaede Forliig skal holdes uryggelig, og paa ingen Maade oppripes, med mindre Sagen skal staae vedkom/m/ende lige aaben; endelig bleve de forenede, at Jørgen Jaastad betaler i Omkostning til dem begge 3 dr:, og {til} frivillig til Præstegældets Fattige 2 dr: Derpaa bleve de haandrakte i Rettens Paasyn.

Avsagt:

Det imellem Parterne frivillig ingaaede Forliig, bør efterkommes og ved Magt at stand.

1787: 95b

Peder Espe udi Sagen mod Lænsmand Niels Hamre fremlagde Rettens seeneste Kiendelse af 5te Decbr: 1786, saa lydende: Anmeldte dernæst at have i Continuation af denne Sag, med mundtlig Varsel inkaldet Lænsmand Niels Hamre at høre Vidner til Sagens nærmere Afbeviisning og lide endelig Dom udi denne langvarige Sag, med Processens Omkostning skadesløs efter nærmere Paastand. Vidnerne under Faldsmaal ere Siur Jærandsen Maagestad, og Lænsmand Jon Hougse.

Lænsmand Niels Hamre vedtog lovlig Varsel, dog han ikke veed om han var stævnet, og Kaldsmændene ey vare tilstæde.

Vidnerne ere tilstæde.

Citanten fremlagde skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, saa lydende:

Lænsmand Jon Hougse aflagde Eed og svarede til den fremsatte Qvæstion: at han veed, at Peder Espe har betalt 40 rdr: til Jærاند Maagestad efter en afsagt Dom, men han kan ikke med Vished vide eller erindre, om de bemeldte 40 dr: var for den Hest, som Niels Hamre havde kiøbt af Citanten.

2det Vidne, Siur Jærandsen Maagestad, aflagde Eed, og vidnede til 1ste Qv: han veed ikke rettere end at det var de 40 dr: for den Hest, som Jacob Hougse havde kiøbt hos Lænsmanden, og at han tilstod det her paa Tinget. Til 2den Qv: Jo! og refererer sig til sit forrige Svar. Til 3de Qv: Jo! efter Spørgsmaalet. Til 4de Qv: Kan ikke erindre andet til dette Spørgsmaal, end at han \saae/ den omspurgte borkede Hest hos Niels Hamre, og hørte, at den var solgt af Peder Espe til ham, neml: Niels Hamre, som han ligeledes hørte, havde solgt den til Jacob Hougse, veed ogsaa, at samme Hest var udborget eller krediteret af Peder Espe til Niels Hamre, og fra denne igien til Jacob Hougse; at dette passerende for 6 á 7 Aar siden. Til 5te: Han har seet Hesten paa omspurgte Tid, og refererer sig til forrige Svar.

Niels Hamre benægtede Vidnets Udsigende, saavelsom Kravet, da han aldrig har handlet eller kiøbt nogen Hest hos ham, og nu som før paastod Beviis.

Dernæst fremlagde et Skrift af Dato 26 Maji 1787, som er saa lydende:

Lænsmand Niels Hamre forstod intet af det oplæste; men nu som før benægtede, at have kiøbt nogen Hest af Peder Espe.

Citanten Peder Espe paastod Dom efter de tilførte og fremlagde Beviisligheder, og benægtede Lænsmandens tilførte, og begiærede nu som før mindelig Dom, og udi denne Processes Omkostning efter Rettens Skøn.

Lænsmanden ligeledes inlod Sagen Dom, hvorved Peder Espe maatte tilfindes Bøder for sit ulovlige og ubeviiste Krav, og at han i alle Maader maatte friefindes for Citantens Tiltale.

Eragtet:

Sagen optages til næstkommende 23de Julii.

1787: 96

Tobias Espe har med mundtlig Varsel ladet inkalde Jærand Mæland til at aflegge Rigtighed og Regnskab for deres fælles Handel, og derom i fornøden Fald at aflegge Eed i den henseende at lide Dom til Fuldbyrkelse, og Processens Omkostning at erstatte.

Jærand Mæland mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnamaalet lovlig afhiemlet af Brynild Hougse og Svend Grimen.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Jærand Mæland, som nu ikke møder, gives hermed Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Tosten \?/ Hamre paaraabte Sagen mod Opsidderne paa Gaarden Tioflaat, og stillede den i beroe til næste Ting.

Derefter bleve følgende Almues Breve og Documenter publicerede:

3: Sogne-Præstens til Fane Præstegield, Hr: Peder Brandals Bøxel. Sæddel til Siur Iversen Alsager, paa 1 Pd: Smør i yttre-Alsager, No: 32, i Kintzervigs Sogn og Skibrede; dat: 4 Apr: 1787, med Revers.

4: Hr: Rørdams Bøxel-Sæddel til ungKarl: Aschild Østensen paa ½ Løb Smør {paa} \i/ gaarden Mæland, indre Thun, No: 11, i Ullensvangs Sogn, paa den maade, at Hand til sig tager og forsørger sin Broder: Torgilds Østensen, i sin alderdom, uden nogen Betaling, nemlig med Tilsyn og Agt. dat: 14de Jun: 1787, med Revers. Efter Matriculen er dette Brug 18 Mrk: Smør, ¼ Hud; Test er: Nachschow.

5: Anders Olsens Skiøde til sin Søn: Haaver Andersen paa den halve Deel af Hands, følgel: Kongeligt Skiøde, dat. 6te Febr: 1759, og et andet Do: af 27de Maji 1765, eiende andpart i gaarden: Luthro, No: 19, i Kintzervig Præstegield, nemlig 12 Mærker Smør, med Bøxel og Herlighed, for 96 Rdr.; dat: 2 Nov: 1786.

6: Siur Siursens Skiøde til Jacob Heljesen paa en Plads under gaarden: Hagen, matr: No: 2, i Røldal, Riplefloften kaldet, samt 4 Mrk:er i sam/m/e gaard, af de 1 Pd: 6 Mrk:er, Hand ved Skiøde, dat: 10de Jun: 1785 og tingl: 15de Jun: 1786, har tilkiøbt Sig, dog Odels- og Løsnings-Retten, for saavidt Pladsens grund og de, nu solgte mærker i gaarden betræffer \Hands forbeholden/ for 28 rd.; med Kiøbet følger en Teig, Rartelien kaldet, der gaaer fra Nyegaard til en Steen, heder: Varen, alt med den Betingelse, at Hand eller Hands Hustroe: Martha Ols-Datter maae bruge samme, indtil Hands Sted-Børn, som Odels-Baarne, vil indløse det, da De derfor haver at erlægge til Kiøberen, Hands nu udlagde Penge 28 Rdr.; og dette halve Brevs Bekostninger med 7 mrk.; Hvad Rydnings-Retten og Husene andgaaer, som Tobias Haldorsen Rogde tilhører, er Hand af Kiøbren der for fornøiet med 40 rd: Retten her til har Hand solgt til uigienkaldelig Odel for Kiøberen, Hands Hustroe og Arvinger. Skiødet er dat: 15de Jun: 1787.

7: Ølver Torbiørnsens Svartveds Skiøede til sin Sted-Søn: Lars Olsen paa 18 2/3 Mrk: Smør, 5/36 Hud og 5/36 F:sk: i gaarden: Svartved, No: 26, i Kintzervig, som Hand deels ved giftermaal med Kiøberens Moder, deels fra Creditorer har indløst, og deels, som en Andeel af Hands øvrige Sted-Børns arve-Parter i Svartved, følgel: Skifte-Brev efter Mand og Fader: Ole

Larsen, af 10 Dec: 1779, og, efter Søn og Broder: Brynild Olsen, ved Deelings Brev af 16de Jun: 1785, har arvet og indløst, for Penge 34 rd: 2 mrk: 7 2/3 s.; Selv er Kiøberen arvelig tilfalden ved første Skifte 12 Mrk:r Smør, ¼ Hud og ¼ F:skind, for 31 rd: 2 mrk: 1 s.; og ved sidste Skifte, 5 1/3 Mrk:er Smør, 1/9 Hud og 1/9 F:skind, for 13 Rdr: 5 mrk: 9 1/3 s.; Saa Hand nu er eiende halve gaarden: Svartved, af Skyld ½ Løb Smør, ½ Hud og ½ F:skind, for 79 rd: 4 mrk: 2 s.; Skiødet dat: 27 Dec: 1786.

8: Siur Jonsens Obligation til Johan/n/es Helgesen Braavold for 150 Rdr:, mod 3 Rdr: af hver 100de Rdr: arlig i Rente, og halv pro-Cento Skats Svarelse, samt med 1 Pr: af halvedeelen af den Jord-Skyld, Hand, følgel: Skiøde, dat: 29de og tingl: 31te Maji 1777, har tilkiøbt Sig af Poul Jonsen, sin Sviger Fader, i gaarden Ystenæss, i Kintzervig Kirke Sogn og Præstegield, No: 13, og altsaa bliver 1 Pd: 11 7/16 Mrk:er Smør, med Bøxel; dat: 15de Jun: 1787.

9: Baard Larsen Ougenæsses Skiøde, med Hustroes Samtykke, til Jørgen Olsen Instenæss. paa ½ Løb 2 ½ Mrk:er Smør, med Bøxel og Herl: i gaarden Ougenæs, No: 14, som Hand er eiende ved Skiøde, dat: 12re og tingl: 29de Oct: 1785, for 138 Rdr:; Dog bruger Selgeren gaarden, saalænge Hand Selv lyster, og, naar Hand det ei længere formaaer, skal Hand, af Kiøberen, til sin og Hustroes underholdning i alderdom/m/en nyde det Vilkaar, som da nærmere ved Contract skal blive fastsadt; dat: 15de Junii 1787.

10: Afl: Johan/n/is Iversens Obligation til Haldor Tobiæsen Helleland, for de Resterende 200 rd:, af de 310 Rdr:, Hand, efter Obl: dat: 20de Mart: og tingl: 2den Junii 1774, var skyldig, mod Rente 3 rd: 3 mrk: af Hundrede, og Pant med 1 Pr: i Hands efter Skiøde af 31te Maji 1771, eiende 2 Pund 18 Mrk: Smør og ½ Hud, med Bøxel og Herl: i gaarden: Eidnæss, No: 2, i Ullensvang. Qvitteringen meddeelt af Creditors Søn den 15de Junii 1787. Sønnens navn var Ole Haldorsen Helleland.

11: Johan/n/is Iversens nye Obl: til Ole Haldorsen Helleland, for 200 Rdr:, og til Hem/m/ing Knudsen Helleland, for 300 rd:, tilsam/m/en, paa dem Begge, for 500 Rdr:, mod 3 ½ Rdr: aarlig Rente af Hundrede, samt den allernaadigst paabudne Pro Cento Skats Svarelse, og Pant med 1 Pr: 1: i Hands, efter Skiøde, dat: 20 Mart: og tingl: 2den Jun: 1774, eiede og nu indfrie 2 Pd: 18 Mrk: Smør og ½ Hud, med Bøxel og Herl: i gaarden: Eidnæs, No: 2:, i Ullensmang, og 2: 12 Mrk: Smør samt 1/6 Hud, ligesaa med 1 Pr: som Hands ydermere tilkiøbte Eiendom i sam/m/e gaard, ved Skiøde, Ham, fra Xsten!! (Christen) Iversen, meddeelt, den 29 Oct: 1784; Tilsam/m/en 3 Pd: 6 Mrk:er Smør og 2/3 Hud, med Bøxel og anden Herl: i oftnævnte gaard: Eidnæs; dat: 15de Junii 1787.

12: Jacob Heljesen Mæland, som Morbroder til Myndlingen: Peder Larsen, Hands Skiøde til Hands Fader: Lars Pedersen, paa hvad Hand i Arv efter Moder Ingeborg Heljes-Datter, ved Skifte, holden paa Maagestad, No: 19, i Ullensvang, begyndt 11 Apr: og sl: 22 Junii 1786. er tilfalden i fornevnte gaard: Maagestad, sc: 13 ½ Mrk: Smør, 3/8 Løb Salts Over-Bøxels Rett, som var den halve Deel af Boets eiende Jordegods, for udlægs Summen 62 rd: 3 mrk:, dog paa den Conditron, at Søn/n/en, naar Hand bliver myndig, skal uden modsigelse, være og blive tilladt, at tilkiøbe Sig

1787: 96b

sam/m/e oven andførte Jorde-Part, for den selv-sam/m/e S:a (Summa), som den i Arv er Han/n/em tilfalden, og Skifte-Brevet udviser, samt nu til Faderen er overladt; dat: 15 Jun: 1787.

13: Tinglyst Skifte-Brevet efter Ingeborg Heljes-Datter Maagestad, No: 19, i Ullensvang, beg: 11 Apr: og sluttet 22de Jun: 1786, hvor Boet blev taget til Indtægt, 1 Pd: 3 Mrk: Smør og ¾ Løb Salts Over-Bøxels Rett, hvoraf Landskylden tilhører Kintzervigs Klokke, vurderet i alt for 125 rd:, der saa er udlagt; til Enkemanden: Lars Pedersen blandt Hoved-lod det halve,

med 13 $\frac{1}{2}$ Mrk:er Smør og $\frac{3}{8}$ Løb Salts Over-Bøxels Rett, for 62 rd: 3 mrk:, og til Søn/n/en Peder Larsen den anden halve Deel, med lige Skyld for lige Summa.

14: Siur Siursen Hagens Skiøde til Ingeborg Osmunds-Datter, Enke efter Orm Halvorsen, paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør, med Bøxel og Herlighed, i gaarden: Øverland, No: 5, i Røldal, som Hand havde købt af Svend Olsen Berge, ved Skiøde, dat: 4de og tingl: 11 Jun: 1784, for den selv-sam/m/e S:a, Hand selv havde givet, nemlig 240 Rdr:, paa den maade, at Hun indfrier og afbetaler Selgerens, sam/m/e Dag, daterede og tinglyste Obl: paa 200 Rdr: til Ole Helland og Torjuls Aga, saa den bliver qvitteret og afløst, og de øvrige 40 Rdr: til Svaal Olsen Odland i Røldal; dat: 15de Jun: 1797.

15: Afl: Siur Siursen Hagens Obl: til Ole Haldorsen Helland og Torgils!! (Torjuls) Larsen Aga, for 200 Rdr:, mod Rente 4 pro-Cento og Pant med 1 Pe: i $\frac{1}{2}$ Løb Smør, med Bøxel og Herl: i Øverland, No: 5, i Røldal An/n/ex; Obligationen dat: 4de og tingl: 11te Junii 1784, samt qvitteret af Ole Haldorsen Helleland baade paa egne og Torgilds Agas vegne, den 15de Jun: 1787.

16: Ingeborg Osmunds-Datters, Orm Halvorsens Enkes, med Laugværges: Niels Helgesen Hamres Samtykke, udstedde Obl: til Ole Haldorsen Helleland, for 120 Rdr:, og til Torgilds Larsen Aga, for 120 Rdr:, tilsam/m/en paa dem begge 240 Rdr:, mod 4 pro-Cto, og Pant med 1 Pr: i Hendes, følgel: Skiøde af Dags Dato, tilkøbte $\frac{1}{2}$ Løb Smør, med Bøxel, i gaarden: Øverland, No: 5, i Røldal, samt det Løsøre, Hun eier eller eiendes bliver; dat: 15de Jun: 1787.

17: Tinglyst udtoeg af hr: Sorenskriver Schielderups Auctions-Skiøde, over Knud Henrichsen Eides Stervboes Jordegods i Odde Sogn og Kintzervigs Skibrede, af Skyld 2 Pd: 6 Mærker Smør, $\frac{1}{2}$ F:skind, med Bøxel, og Over-Bøxel efter Andeel til det beneficerede gods, i bemeldte gaard Eide, No: 9, hvorved Pladsen: Dahlen blev frietagen for Auction, og forbeholdt Enken: Barbara Peders-Datter, med Arvinger, til fuldkom/m/en Eiendom, upaataalt af Kiøberen, i fald at gaarden ellers kunde udbringes til den Sum, som hæftede paa sam/m/e, efter Pante-Obligation, med Renter; dat: Utne, den 30 Oct: 1784.

Anno 1787, den 16de Junii, continuerede Som/m/er-Tinget, med Kintzervigs og Røldals Skibreders Almue, i Ovrværelse af det i gaar andførte Laug Rette.

Sager vare efter Udraab ingen af, der nu skulde i Rette føres. men

18: Blev tinglyst Ole Helgesens Skiøde til sin anden Søn: Christen Olsen, følgelig Hands Dispensations-Brev, dat: 30 Oct: 1783 og tingl: 11te Junii 1787, paa den anden halve Deel i gaarden Hovland, No: 15, i Ullensvangs Kirke Sogn og Kintzervigs Skibrede, som Hand var eiende, følgel Auctions-Skiøde af 19de Maji 1759, og et andet Skiøde af 29 Oct: 1765, skyldende Eiendoms Gods 1 Bpd: 8 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Løb Salt, $\frac{3}{8}$ Hud, $\frac{1}{4}$ F:skind, $\frac{1}{4}$ G:skind og $\frac{1}{4}$ K:skind, med Bøxel og Herl:, samt Relutions-Retten paa samme, med de nu paa gaarden staaende Huse, samt den nys opsadte Stampe-Mølle, og de andre nye Huse, for 160 Rdr:; dat: 16de Junii 1787.

Restance-Registeret blev derefter, for disse Skibreder inden Retten examineret i Laug-Rettets og tilstædeværende Almues Overværelse, deraf i sær de 2de Mænds Brynild Jonsen Hougses og Svend Knudsen Grimens; Og befandtes Restancen til 1786 Aars udgang at være for Kintzervig med Røldal, 446 Rdr:er 8 s:, og for det halve indeværende aar, 651 Rdr: 1 mrk: 6 s:

Og, da ingen ved Som/m/er-Tinget havde meere at udrette eller erindre, blev det sluttet.

Anno 1787, den 20de Junii, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Botnen i Østensøe Skibrede og Kirke Sogn, udi følgende Sag anlagt af Mons Nielsen Botnen imod Opsidderen paa Gaarden Fladebøe i bemeldte Sogn og Skibrede; Retten blev betient af følgende eedtagne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Ole Christophersen Sandven, 2: Lars Guldbrandsen Fixe, 3: Erich Olsen Skaare, 4: Johannes Tostensen Bierche, 5: Torbiørn Larssen Øfsthuis, 6: Lars Olsen Axnæs, 7: Hagtor Hagtorsen Stensøe, og 8de: Jan Svendsen Reystvedt, hvilke alle angave sig at være med Parterne ubeslægtede. Saa var og ved Retten tilstæde Lænsmanden Johannes Wiig.

Hvorda! Citanten Mons Nielsen Botnen fremlagde skriftlig

1787: 97

Stævning dateret 28de Aprilis sidst afvigte, som blev læst og er saa lydende:

De indstævnte og benævnte Opsiddere paa Gaarden Fladebøe mødte alle og vedtog lovlig Varsel, men Johannes Fladebøe paa egne og de øvrige Opsidderes Vegne begiærede tilført, til Rettens Underretning, at de angrændsende, saasom de øvrige Opsiddere paa Gaarden Botnen, ere ikke til Vædermæle indkaldede.

De 2de øvrige Opsiddere paa Gaarden Botnen, Ole Giermundsen og Jon Olsen, bleve frem kaldede, og declarerede for Retten, at den nu incaminerede Sag og Stævning var dem aldeles uvedkommende, saa som de hverken havde forset sig med den paastævnte Skovhugst, og meere, som allene ventileres imellem Citanten Niels Botnen og Opsidderne paa Fladebøe, ey heller har de i denne Proces nogen Tvist med Citanten angaaende Kannikebiergets S(..?)dtning, altsaa var det uformøden at tilkalden dem i denne Sag, imod hvilken de havde intet at invende.

Eragtet:

Sagen nyder Fremme følgende Stævnamaalet.

De i Stævningen bemeldte 3de Vidner var ved Retten tilstæde, vedtagende lovlig Varsel.

Herr Capitaine v: Segelcke var ikke tilstæde, men for ham blev fremlagt det optagne Situations Carte den Octbr: 1786, som herefter skal vorde Acten tiltagen.

Johannes Fladebøe paa egne og Granders Vegne fremlagde skriftlig Contra Stævning dateret 18 Maji 1787, som er saa lydende:

Niels Isachsen og Søn Mons Nielsen Botnen vedtog lovlig Varsel, saa velsom de i Contra Stævningen benævnte 3de Vidner.

Hoved Citanten producerede Inlæg fra Ejeren herr: Lector Arentz, som Beneficiarius, dateret Bergen d: 30te Maji 1787, som er af saadan Formeld: Dernæst ingav en Contract ang: det omtvistede, oprettet d: 8de Juli, og publiceret den næst følgende 21 Octbr: 1775, saa lydende:

Johannes Fladebøe bad Dommeren legge Mærke til, at Enken Ingeborg Olsdatters Laugværge har ikke underskrevet den oplæste \Contract/, ligesom han agtede at beviise, at bemeldte Laugværge ey heller vilde underskrive Contracten.

Hoved Citanten refererer sig til Stævningen, og var tilfreds med, at den oprettede Contract, som dog paa 10de Aar har staaet ved Magt og været efterkommet, nu igien blev ophævet, hvorimod han forbeholdt og paastod sin Ejendom i Kannikeberg og Selje Skreen deri fastsatt efter de gamle Mærkeskiæl; Og i den Anledning begiærede fremkaldet sine mødende Vidner.

Johannes Fladebøe begiærede tilført, at Citantens Fader Niels Botnen har ligeledes brudt Forliget ved at indhægne Fladebøes Ejendom imod Forliiget, med en Grind og et Stykke Giærde, samt, at den nærværende Opsidder

1787: 97b

Mons Botnen ikke har optaget eller forandret sam/m/e Grind og Giærde.

Mons Botnen sagde, at den bemeldte Grind staaer for det meeste paa hans egen Ejendom, hvilket han agtede ved Befaringen at foreviise Retten.

Vidnerne bleve formanede at sige Sandhed, saaledes, som de trøster sig at bekræfte med Saligheds Eed.

Derpaa fremstod 1ste Vidne, Lars Olsen Froestad, 79 Aar gl., er ikke beslægtet med nogen paa Botnen, men med Enken paa Fladebøe, hvor han er fød og var der meere end 40 Aar. Mons Botnen fremlagde skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, saa lydende: Vidnet svarede til 1ste Qvæst: Jo, han veed og kan opgive de gamle Mærker saledes: Fra saa kaldet Furrue Kleyv beent op efter til Bierget Monne kaldet, imellem disse eyer Fladebøe paa den østre, og Kannikebiereg paa den vestre Side; fra bemeldte Furrue Kleyv og efter Bierg Rusten hiem efter eyer Kannikebiereg paa den Søndre, og Fladebøe paa den Nordre Side. videre hiem efter i samme Strækning, til Frydel Elven, hvilken Strækningen og Eyendom/m/en følger til Fladebøe Elv, fra Fladebøe Elven gaaer Mærket videre til Kankebiereg!! (Kannikebiereg) Bækken i samme Linie, og altsaa eyer Fladebøe paa Nordre, og Kankebiereg paa Søndre Side; derfra følger Strækningen efter Giærdet til Kankebiereg Giælet. Videre sagde Vidnet, at saa kaldet Holmen, som ligger ved Kankebergs Bøe, har stedse tilhørt Niels Botnen som Eyer af Kannikebiereg. Til 2den Qv: Veed ikke med Vished hvem Teigen Selje-Skreen tilhører, men veed at der har været Dispute og Tvist om den sam/m/e Teig. Til 3de Qv: Jo! han har hørt det, og kan i saa fald være adskilligt foretaget og passeret, men veed ikke, at Fladebøe har haft nogen Paatale i den henseende. Johannes Fladebøe begiærede Vidnet tilspurgt, om han veed og kan opgive hvor langt Fladebøes Ejendom strækker sig i den bemeldte Selje Skreede? Svar: Jo! Fladebøes Mærker er fra Ramsgrøe Bækken beent i Frydel Elven, derfra til Lyng houg efter Veyen lige til Fieldet. Johannes Fladebøe bad anmærket, at dette Vidne er meget eenfoldig. Vidnet kan anviise de omvidnede Mærker. Contra Citanten bad end nu, at Vidnet maatte tilspørges, om ikke en Mand her paa Botnen, som nu er død, fik Tilladelse af Niels Botnen at hugge Tøm/m/er til sin Løe, i Selje Skreen, og at Johannes[ses?] Formand Trond Fladebøe tog Tøm/m/eret fra ham? Sv: Jo! han tog Tøm/m/eret og hug det i Stykker; men veed ikke om han derfor kom i Fortræd og

1787: 98

Proces, sagde derhos, at Trond Fladebøe og Niels Botnen vare Brødre. Paa Niels Botnens Spørgsmaal svarede Vidnet, at han, Niels Botnen, ligeledes tog nogle 100 stk: Baand stager fra Vidnets Broder, som boede paa Fladebøe, og hugde dem i Stykker, efterdi han havde taget de bemeldte Baand stager i Selje Skreen; ingen var overværende da Niels Botnen tog Baand stagene tilbage. Paa Johannes Fladebøes Spørgsmaal svarede Vidnet, at i den Tid, for omtrent 20 eller 30 Aar siden, havde Fladebøe Heste Beyte i saa kaldet Selje Skreen, og da havde Botnen ingen Beytning der. Dette Vidne er afskeediget indtil Befaringen foretages.

2det Vidne: Jørgen Isachsen Berven, 59 Aar gl., er Broder til Niels Botnen, er fød her paa Gaarden og været her indtil han var 24 Aar gl., svarede til 1ste Qv: ligesom forrige Vidne, dog med den Forandring at Fladebøe ikke eyer aldeles til Frydel Elven, men saaledes, som paa Situations Cartet er opmaalet og antegnet. Paa Mons Botnens Subqvæstion: at Vidnets Fader fik Erstatning af Fladebøe for det Stykke Mark til Frydel Elven, som de brugte til Beyte, og ikke tilhørte Fladebøe. Ang: den omspurgte Holme eenstem/m/ig med forrige Vidne. Til 2den Qv: Sv: Veed ikke andet end at Vidnets Fader og Formænd, som Brugere af Kannikebiereg, har tilegnet sig eene Ejendom i Silje!! (Selje) Skreen, veed ikke heller at Fladebøe, saa længe Vidnet var hiemme, tiltog sig noget Brug i bemeldte Silje Skreede, som Eyendoms Rett, derunder den 3de Qvæstion besvaret. Til Johannes Fladebøes Spørgsmaal: ligesom forrige Vidne i henseende de opgivne og brugte Mærkers Strækning, men Vidnet veed ikke, som før er meldt, at Fladebøe havde nogen Eyendoms Rett. Paa de næst følgende

Spørgsmaale kunde Vidnet intet svare; men sagde at han var selv med sin Broder Niels og fratog de omvidnede Baand stager, og det paa Anmodning af den 3de Broder Trond Fladebøe. Paa Johannes Fladebøes Spørgsmaal svarede: Jo! De brugte Selje Skreden til Heste Beyte; men at Vidnet paa Faderens Ordre jagede Kreaturene derfra til deres egen Mark i Furu hougén, samt at Vidnet vogtede sin Faders Kreature i Selje Skreden. Vidnet kan gjøre Anviisning paa det omvidnede.

3de Vidne, som godvillig mødende Christen Isachsen Botnen, 62 Aar gl:, Broder til forrige Vidne og Niels Botnen,

1787: 98b

boer som Huusmand her paa Gaarden; vidnede i et og alt overeenstemmende med det forrige Vidne, og kan ligeledes gjøre Anviisning.

Derefter fremstod Vidnet Michel Olsen Floetvedt, 52 Aar gl:, er ikke beslægtet med Parterne, vidnede, at han har hørt for 24 Aar \siden/ af en gl: Mand her paa Naboe Gaarden Botnen fortælle i Anledning af deres og fleeres Samtale, at han forsikkrede og sagde, at han veed med Vished, at den omtvistede Teig Selje Skreden kaldet, \inden for Furre hougén/, virkelig tilhører Niels Botnen, som Bruger af Kannikebjerg; videre fortalte den forbemeldte gamle Mand, at en Mand paa Fladebøe først havde tiltaget sig Brug i den ommeldte Teig med Opsidderen paa Botnen hans Tilladelse, efterdi han, som en fattig Mand ofte behøvede Hielp og Laan af den velholdne Mand paa Fladebøe, som dog endelig af Ejeren paa Botnen blev tilsagt ikke meere at hugge i den ommeldte Teig. Vidnet kan ingen Mærker eller Strækning anviise, eedfæstede derfor sin Forklaring efter Loven.

Contra Citanten Johannes Fladebøe fremstille[de] sine mødende Vidner til Examination, og først

Tosten Johannesen Lepse, 67 Aar gl:, er ubeslægtet med Parterne, har ikke haft noget Ophold her, eller paa Fladebøe, forklarede: for omtrent 50 Aar siden hørte Vidnet af en gammel Mand, Haaver Rycke, da de gik igiennem Selje Teigen ved Gramsgrøe, og saae der noget Næver, som var flekket, hvorpaa en anden spurgte: hvo eyer her? Dertil den bemeldte gamle Mand svarede: Fladebøe er Eyer af denne Mark, sagde derhos, at Mærker er i Bække Sikklet ved Gramsgrøe, og gaaer Mærket efter Buefør Veyen, som han anviisede med sin Stok. Vidnet kan anviise Stædet hvor dette passerede, og hvor Mærkerne skulle være. Mons Botnen lod tilføre, at baade den ommeldte gamle Mand og Vidnet ere her frem/m/ede. Johannes Fladebøe derimod sagde, at samme Mand havde sin Gang eller Vey igiennem den omvidnede Mark, naar han reyste til Støelen, altsaa var han ikke ubekiendt.

2det Vidne, Ole Torbiørnsen Klyve, 45 Aar gl:, er Parterne ubeslægtet, har boet ude i Fixe-Sundet 15 eller 16 Aar; vidnede: Han var tilstæde, da det producerede \Forliig/ af 1775 blev ingaaet, hvor Niels Botnen selv sagde, at Mærket var fra Ramsgrøe til Frydel Elven, siden op efter

1787: 99

den gamle Bueføre Vey; men derefter bleve Parterne foreenede om Skifte og Mærkerne, ligesom den oprette[de] Contract ommelder. {Mærkene} \Vidnet/ kan gjøre Anviisning paa Mærkene. End meere sagde Vidnet, at Enkens Laugværge var ikke tilfreds med Forliget, og derfor gik han fra dem, meenede, at Fladebøe tabte for meget ved denne Foreening. Paa Contra Citantens Spørgsmaal svarede Vidnet, at da han for nogle Aar siden tillige med Niels Bierche var udsendt af Mons Botnen for at taxere den af Johannes Fladebøe foretagne og siden paastævnte Skovhugst, i det Stykke Mark som ved Forliget tilkom Botnen, og hvorom forhen er vidnet, bad Johannes Fladebøe Vidnet, at tilbyde Mons Nielsen Forliig, efterdi de

paa begge Sider kunde have feylet; men dertil svarede Mons Botnen, at Fanden skulle forlige den Sag; siden har Parterne ikke villet forlige Sagen.

3de Vidne, Niels Christophersen Klyve, 48 Aar gl.; ubeslægtet med Parterne, men noget besvogret med Mons Botnens Hustrue, har tient Niels Botnen 1 Aar, og har styret Johannes Fladebøes Brug forhen i 3 Aar. Vidnede: Hans Hosbond Trond Fladebø befalede ham at hugge i Trætte Teigen, som er Selje Skreeden, saa meget han kunde, foregav derhos, at han hug ligeledes i denne Teig, da han var paa Botnen hos sin Fader, som ogsaa var Niels Botnens Fader. Niels Botnen, da Vidnet tiente ham, viiste engang ind fra Ramsgrøe ved Vey-Skiftet, at der havde været en Steen, hvori var hugget en X, og at samme Steen var veltet paa Elven, men Vidnet saae ikke Steenen. Niels Botnen tilstod Vidnets Forklaring, og sagde, at det ikke var nogen Mærkesteen, men Korset saae ud at være gjort med en Pik-Stav for nyelig. Vidnet forklarede end meere, at han har hørt af den ommeldte Enkens Laugværge, som nu er død, at han ikke var tilfreds med den oprettede Contract af 1775, og vilde ikke underskrive den, samt at den nokme[l]dte Laugværge var vel bekendt her/, og havde tient paa Fladebø og boede her paa Gaarden. item at Fladebø upaatalt havde sine Hester og Smaler i Selje Skreden, har ogsaa hørt siden han kom herfra \for 18 Aar siden/, at Niels og Mons Botnen har sine Kreature sammestæds. Vidnet kan anviise Stæderne. Paa nærmere Spørgsmaal svarede Vidnet, at da de for nogle Aar siden bleve forligte om Giærdet, paastod Johannes, at han vilde have den lille

1787: 99b

Holme, og da svarede Niels Botnen: Du kan have Holmen, naar Du giærder for den. Niels Botnen benægtede dette.

Endelig fremstillede godvillig mødende Vidne, Enken Ingeborg Olsdatter Fladebø, som i Anledning af den nu omvidnede Holme ved Giærdet, vidnede ganske eenstem/m/ig med forrige Vidne, og kan anviise samme Holme. Ingen havde andet, eller meere at tilspørge dette Vidne.

Godvillig mødende Vidne, Ole Jonsen Botnen, 29 Aar gl.; ubeslægtet, dog en (tre?)menning med een af Parterne paa Fladebø, vidnede efter sin afdøde gamle Faders Fortælling, angaaende Mærkerne ligesom Vidnet Niels Christophersen Klyve, og kan anviise samme. Veed intet om den for omvidnede Steen med X udi, som skulle være veltet paa Elven. Vidnet havde denne Sinde intet meere at forklare.

Ragna Pedersd: Jarene, fød paa Fladebø, 35 Aar gl.; vidnede: hendes Fader Peder Fladebø befalede at vogte Smalene i Ramsgrøe og Lyng houg, hvor han sagde at Mærket gik og ind efter den gamle Bueføre Vey; Vidnet var paa den Tid en Ungdom, og maatte efterkom/m/e Faderens Befaling, kan gjøre Anviisning paa det omvidnede.

Eragtet:

Da det er sildig paa Aftenen og Dagen forløben med det passerende; saa beroer Aastæds Sagen til i Morgen tilig.

Dagen derefter, den 21 Junii, continuerede Aastæds Forretningen paa Gaarden Botnen i Overværelse af de i Gaar anførte Parter og Vidner.

Hvorda! Hoved Citanten Mons Nielsen fremlagde til Actens Følge et Protocol Udtog, som viiser den af den indstævnte Johannes Fladebøes forøvede Skovhugst udi den Teig, som ved Forliget af 8de Juli 1775 tilhører Botnen, begiærede samme oplæst og denne Sag tiltagen, saa vidt samme vedkom/m/er. Hoved Citanten fremlagde nu det optagne Situations Carte med Begiæring, at Retten ville conferere samme med de afhørte Vidners Forklaring i henseende Mærkerne og Parternes Eyendoms Strækninger, saa vel angaaende de ved det oft bemeldte

Forliig af 8de Julii 1775 fastsatte Strækninger, som hvad Vidnerne ommelder om de gamle Mærkeskiæl med videre.

Retten begav sig da med alle vedkom/m/ende ud i Marken, og foreviiste Hoved Vidnerne ganske tydelig efter deres Forklaring de bemeldte Mærkeskiæl, som paa Cartet findes antegnede, og ikke af nogen blev modsagt. Det Stykke, som differered imellem Lars Olsen Froestad og Jørgen Berven med Christen Botnens Vidnesbyrd,

1787: 100

er paa Cartet antegnet med en Linie, imellem hvilken og Frydel Elven bemeldte Stykke skal \være/. Mons Botnen sagde, at han har intet imod, at Mærket gaaer som bemeldte første Vidne har sagt, neml: i Frydel Elven.

Første Contra \Vidne/ anviiste Stædet hvor den gamle Haaver Rycken havde fortalt ham Mærket, og hvor den omvidnede Næver var beliggende, som var strax østen for Ramsgrø Steenen fra Bække Siklet, efter Veyen, som ligeledes, neml: Ramsgrø Steenen og Veyen findes rigtig antegnet paa Cartet.

Vidnet Ole Torbiørnsen Klyve og Niels Christophersen ibid: anviiste ligeledes de af dem omvidnede Mærker, og det sidste Vidne derhos viiste omtrent Stædet, hvor den benævnte Steen med foregivne X udi havde været, som er et lidet Stykke Vesten for Ramsgrø Steenen tæt ved Veyen.

De øvrige Vidner anviiste ligeledes hvad de have omvidnet hvad Mærker og Strækning angaaer, som og den liden omvidnede Holme, som er just bemærket allerførst paa Cartet, og med Rødt illumineret. Ligesaa blev sammestæds anviist den af Hoved Citanten paaklagede Grind og Giærde ved Kannikebiergets Bøe; saa tog og Retten i Syn og Betragtning den af Johannes Fladebøe paaklagede Grind ved Furue Houg.

Paa det producerede Carte findes nøjagtig antegnet og med Bogstaver indsluttet, saavel den gandske saa kaldede Trætte Teig, som Strækningerne efter det d: 8 Juli 1775 oprettede Contract; ligesom Fladebøes, Kannikebiergets sande Eyendomme tilligemed det omtvistede, med særskilte Farver er udmærket. Ingen havde ellers noget mod Cartet, eller Befaringen at invende eller modsige.

Hoved Citanten Mons Botnen havde nu intet meere til sin Sags Styrke at fremlegge eller anføre, derfor sluttede Sagen fra sin Side til Doms med Paastand, at saasom han mærker at den oprettede Contract d: 8 Juli 1775 ikke efterkommes, men af den instævnte er brudt, saa paatrængede han, at Mærkeskiæl imellem Kannikebjerg og Fladebøe maatte bestemmes og ned sættes følgelig hans eenstemmige Vidners Forklaring, grundet paa Brug og Eyendom; saa paastaaer han og, at Johannes Fladebøe maae tilpligtes at udrede Bøder for sin ulovlige Skovhugst i den Teig, som var Cannikebjerg tilstaaet, samt denne Processes Omkostning, iberegnet Situations Cartet at lade optage, ham skadesløs erstattet efter Rettens Skøn, og endelig benægtede alt ulovligt og ubeviist fra Contra-Citantens Side.

Parterne begiærede nogen Tid til at forsøge Forliig, og derefter fremstode for Retten med Tilkiendegivende at de nu udi al Kiærlighed vare forenede angaaende

1787: 100b

de imellem dem verserende Processer, og begiærede deres Forliig tilført Protocollen saaledes: Den gamle Contract af 8de Juli 1775 er med fælles Samtykke ophævet, derimod skal Byttet eller Mærkes Linien imellem Fladebøes og Kannikebjergs Eyendom herefter uryggelig være, og begynder ved den gamle Smale Broe, som staaer ved Frydel elv, hvor skal blive nedsatt en Steen eller Kors, derfra skal Mærkes Linien gaae beent eller lige op i høyeste Field; og paa det at samme Linie kan blive fuldkom/m/en lig, saa skal opmaales og derefter lignedes det

Stykke Mark imellem Furruehoug og et gammelt Giærde. Leedet ved Furue houg Kleyven bliver staaende. Fladebøe eyer paa den østre, og Kannikebiærg paa den vestre Side af den bemeldte Mærkes Linie. Dernæst anmeldte Parterne, at de videre vare saaledes forligte, at alle hidtil opkomne Processer imellem Johannes og de fleere Opsiddere paa Fladebøe, og Mons med Niels Botnen, skal være aldeles ophævede og aldrig meere paatales, hvad enten det saa angaaer Aastæds og Skovhugst eller Ting Sager. Saa har og Niels Botnen tilbage kaldet de Ord eller Beskyldninger mod {Niels Botnen} Johannes \Fladebøe/, hvorom til Tinget var anlagt \Sag/, og ligesom de udtalte Ord ey bør komme Johannes Fladebøe til nogen Slags Fornærmelse, saa blive de og herved mortificerede, og saaledes Processerne desangaaende, ligesom de øvrige, ophævede. Endelig blev vedtaget at Omkostningerne deeles i 3de lige Deeles, og saaledes betaler de 2de Opsiddere paa Fladebøe til Mons Nielsen, som haver gjort Udlegget, hver 15 rdr: 1 mrk: 9 [s:], for begge 30 dr: 3 mrk: 2 s: Den omtvistede Holme ved Kannikebiærgs Bæk skal tilhøre Johannes Fladebøe, og skal ikke meere paatales, eller Giærdet derved nævnes af Mons Botnen. Forestaaende Forliig blev i alle Poster vedtaget af Parterne, som begiærede samme ved Dom stadfæstes, og der anmærkes, at hvo, som herefter bryder eller ikke aldeles efterkom/m/er det nu ingaaede Forliig, skal til Wigøers Præstegjælds Fattig Casse betale 10 rdr:

Avsagt:

Oven anførte og inden Retten frivillig tilførte

1787: 101

Foreening bør i alle sine Poster uryggelig holdes og efterkommes, men skulle nogen af Parterne rykke, eller ikke opfylde Forliget, men viise sig trættekiær; saa skal den erlegge til Wigøer Præstegjælds Fattig Casse 10 dr., alt under Executions Tvang.

Omkostningerne beregnes saledes: 2 Dages Forretning 3 dr., Diæt i 2de Dage 1 dr: 2 mrk:, Lænsmanden 1 dr: 3 mrk:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, [er] 4 dr., Fogden for Mænds Opnævnelse 1 dr., Skydsen for Sorenskriveren leveres in natura, er 10 dr: 5 [mrk:], som Mons Botnen betalte. Og saaledes denne Sag sluttet.

Anno 1787, den 21de Junii, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Botnen i Østensø Skibrede og Kirke-Sog[n], for at behandle følgende Sag anlagt af Mons Nielsen Botnen imod hans Naboer paa bemeldte Gaard Botnen, Ole Giermundsen og Jon Olsen, og Retten beklæd med de i forrige Sag specificerede Laugrettes og Meddoms Mænd, undtagen \Tosten/ Johannes[sen?] Lepse i Stæden for Hagtor Hagtorsen Steenstøe; saa var og Lænsmand Johannes Wiig ved Retten tilstæde.

Hvorda! Mons Nielsen Botnen anmeldte at have til denne Tid og Stæd lade[t] inkalde hans Naboer, Opsidderne paa Gaarden Botnen, Ole Giermundsen og Jon Olsen, at høre stævnte og ustævnte Vidner ang: følgende Poster: 1: at fravige Kannikebiærgs Støel, Botnene kaldet, med deres Creature, 2: at steene og giærde imellem Kannikebiærgs og Botnens Eyendom i Udmarken, 3: at steene og giærde imellem Citantens og de øvriges Brug i Botnens Udmark, 4: at de instævnte slaar Høe eller Græs i fælles Fæe Gang, og 5: at de om Høsten har hiem drevet deres Creature førend Inhøstnings Tiden var udrunden, derom at anhøre Vidner, som meldt, og lide Dom efter Sagens Beskaffenhed og nærmere Paastand, samt Processens Omkostning at erstatte.

De indstævnte Opsiddere Ole Giermundsen og Jon Olsen mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel.

Ole Giermundsen lod tilføre, at han har afstaaet sit bøvlede Brug til sin Stif-Søn Erich Jonsen, som nu har tilbøxlet sig Gaarden, og derfor selv faaer at svare til Sagen.

Citanten begiærede sine Vidner fremkaldede og afhørte, og
1: Jørgen Isachsen Berven, er Citantens Farbroder, er fød her, og 59 Aar gl., forklarede:
Kannikebergs Støel Botnene kaldet, veed han hvor

1787: 101b

er beliggende; veed ikke, at de indstævnte Opsiddere paa Botnen har nogen Ejendom i bemeldte Støel; men de har stedse beytet der tillige med Citanten. Paa 2den Post kan Vidnet intet svare, ey heller paa 3de Post. Til 4de: De indstævnte har, saa længe Vidnet kan erindre, slaaet Græs paa Holmene kaldet, som er et Kalve Giærde og fælles Mark. Til 5te: Vidnet veed intet derom at svare. Vidnet veed, at de indstævnte \og Formænd/ har gjort Dags Værk, eller givet en Kiendelse for Brug i Kannikeberg. De indstævnte har intet at lade Vidnet tilspørge.

2det Vidne, Christen Isachsen, Broder til forrige Vidne, opholder sig her paa Gaarden; vidnede gandske eenstem/m/ig med det forrige Vidne, og med Tillæg, at for 3de Aar siden dreve de Kreaturene hjem i Hagen fra Udmarken før end Inhøstnings Tiden var udrunden.

3de Vidne, Størch Olsen Botnen, tiener hos Citanten, vidnede: Han har hørt, at Kannikeberg haver Støel, som kaldes Botnene. Til 2det og 3de: kan intet svare. Til 4de: Jo! han veed det i de 15 Aar han har været her paa Gaarden. Til 5te: 5te:!! Jo! det skeede eengang for 3 eller 4 Aar siden; veed ogsaa, at de indstævnte har gjort Dags Værk for Brug i Kannikeberg.

Citanten forlangte ingen Anviisning, begiærede derfor at Vidnerne maatte eedfæstes og demitteres. De afhørte 3de Vidner aflagde derpaa Saligheds Eed paa deres Vidnesbyrds Rigtighed.

Ole Giermundsen fremlagde Inlæg af 21de Junii \d: A:/, som er saa lydende:

Dernæst fremlagt et lidet Skrift fra den beneficerede Ejer af Gaarden Botnen, hr: Angel, dat: 2de Nov: 1786, saa lydende:

Mons Botnen, i Anledning af det frem komne Inlæg maatte begiære Udtog af det passerede i den paaberaabte Hiem tings Proces til denne Sags Styrke og Oplysning førend han kunde inlade den til Doms.

Contraparterne havde intet at lade tilføre.

Eragtet:

Paa Forlangende udflyttes denne Sag til næst kom/m/ende 17de Septbr., da atter her paa Aastædet at foretages; og skal det forlangte Protocol Udtog imidlertid vorde beskrevet meddeelt.

Omkostningerne beregnes saaledes: 1 Dags Forretning 2 dr., Laugrettet 2 dr., Lænsmanden 4 mrk., Diæt eftergives. Fogden for Mænds Opnævnelse 1 dr., betalt af Mons Botnen.

Anno 1787, den 21de Julii, blev Retten satt paa Tingstædet

1787: 102

Eide Grund for Gravens Skibreede til Dommens Afsigelse udi de fra afvigte Som/m/er Ting optagne Sager, og Retten beklæd med de eedtagne Laugrettesmænd, som neden til findes antegnede. Hvorda!

Udi Sagen imellem Wiglich og Ole Ødven, og Torchild Lindebrekke
som Contrapart, blev saaledes

Eragtet:

Det befindes ved Actens Revision, at Ole Tormodsen øvre Leqve og Ole Bolstad ere tilkaldede [i] denne Sag; men have ikke efter Stævnemaal infunden sig med Tilsvar; og da Kaldsmændene, Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand, have afhiemlet lovlig Varsel for de udeblevne: saa forelægges Ole øvre Leqve og Ole Bolstad Laugdag efter Loven til næste Høste Ting at indfinde Sig for Retten om de maatte finde Tilsvar fornøden. Contra Citanten Torkild haver lovlig at lade denne Kiendelse forkynde for de vedkommende.

Udi Sagen anlagt af Ole Westrem mod Aslach Nielsen Warberg
for Gield, blev saaledes

Dømt:

Aslach Warberg har end ikke efter Laugdags Foreleggelse modsagt Kravet[s] Rigtighed, derfor synes han sam/m/e at have tilstaaet. Fordringen, de paastævnte 11 rd:, er desuden godtgjort ved det i Rette lagde Beviis af 13de Maj 1775: thi Kiendes hermed for Rett: Aslach Warberg bør til Citanten Ole Westrem betale, følgelig det udstødde Beviis, 11 rd:, og udi Processens Omkostning 2 rd:, som alt udredes og betales inden 15 Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Execution.

Ole Hielmevold mod Ole Westrem for Gield 3 rd: 4 s:

Dom:

Ole Westrem har inden Retten vedtaget Kravets fulde Rigtighed; ligesom sam/m/e ved Auctions Værket af 17de Novbr: 1786 tilstrækkelig er beviist; og har desuden intet haft at invende mod Fordringen og det Sagen vedkommende. derfor Dømmes hermed for Rett: Ole Westrem bør til Citanten Ole Hielmevold betale de paastævnte 3 rd: 4 s:, alt følgelig det forbemelte Auctions Værk og egen Tilstaaelse, og desuden i denne Processes Bekostning 1 rd: 3 mrk:, tilsam/m/en 4 rd: 3 mrk: 4 s:, som betales inden 15 dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Execution

Siur Maagestad udi hans Process mod Ole Levorsen Ose, blev afsagt saadan

Dom:

Den indstævnte har ikke benægtet at være Citanten skyldig de paatalte 3 rd:; men har tilbageholdet sam/m/es Betaling i Anledning af en imellem Parterne passeret Aftale om en Deel Els Huders Bereedning. Ved de afhørte Vidners Forklaring bemærkes, at en saadan Aftale har virkelig existeret, dog med Forbeholdenhed af en Medeyeres i Stampe Møllen, hans Samtykke. End mere viises dette deraf, at de omvidnede Skind vare afsendte, men formedelst Iis blev hindret at fremkom/m/e; Her udover har Citanten acorderet med andre om Hudernes Bereedning, hvorved den Indstævnte formeener sig fornærmet og bragt i Bekostning. Ligesaa lidet, som det da er beviist tilstrækkelig, at nogen endelig Contract er sluttet om de bemeldte Els Huders Bereedning; ligesaa meget var dog Citanten pligtig at tilmælde Ole Ose saasnt mueligt havde været, end og ved reysende at den titmældte Bereedning var overdraget til andre. Efter saadan denne Sags forefundne Beskaffenhed, Kiendes hermed for Rett: Ole Levorsen Ose bør til Siur Maagestad betale de pligtige 3 rd:, og Processens Omkostninger paa begge Sider ophæves. Det Idømte betales inden 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

1787: 102b

Udi Sagen anlagt af Ole Westrem mod Thormod Bagne,
Eragtet:

Efterdi Tormod Bagne ikke indfandt sig ved Retten da Citanten sluttede Sagen til Doms; saa paa det Hand ikke skal have nogen Føye at beklage sig med Retten overilet, bliver Sagen udflyttet til næste Ting, da Tormod Bagne møder eller møde lader med Tilsvar. Denne Kiendelse besørger Citanten lovlig forkyndt.

Kiøbmand Harje af Bergen mod Ole Westrem,

Dom:

Ole Westrem har vedtaget at være Citanten skyldig 6 rd: 4 mrk: 6 s.; men foregiver derhos at Pengene ved Som/m/er Tinget vare afsendte til Creditor; derhos er vedtaget, at Betalingen skulle betimelig tilmeldes Dommeren førend Dom blev afsagt. Men da hverken Qvittering er foreviist eller Betalingen tilmeldt, saa andsees Debtors Tilførte ikkun som urigtige Uflugter; I saadan Anledning Døm/m/es hermed for Rett: Ole Westrem bør til Kiøbmand Harje betale 6 rd: 4 mrk: 6 s., og udi Processens Omkostning 2 rd:, som alt udreedes inden 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Execution.

Conrad Skaar mod Halgrim Hansen Lindebrekke for Gield, er saaledes

Dømt:

Da Sigtelsen ingenlunde er benægtet, endmere tilbuden Betaling inden Retten: saa Kiendes hermed for Rett: Halgrim Hansen Lindebrekke bør til Citanten Conrad Skaar betale de paastævnte 13 rd: 1 mrk: 8 s., og udi Processens Bekostning 2 rd:, alt at udrede inden 15 Dage efter Dommens Forkyndelse under Execution.

Siur Rønnestrand mod Elling Jensen Dalen,

Dom:

Den indstævnte har ikke benægtet at udlevere det paastævnte Snøre Værk. som ham blev leveret af Stephen Smed; men Han paastaaer, at Citanten burde godtgjøre at han virkelig er den nærværende Eier af samme Snøre Værk. I anden Fald burde ikke heller Elling Dalen udlevere det som ham af en anden var betroet. Dette kunde Citanten iagttaget, hvormed Process og Bekostning var undgaaet. I saadan Andledning Kiendes hermed for Rett: Elling Dalen bør til Citanten Siur Rønnestrand udlevere det Snøre Værk, som ham af Stephen Smed var betroet og Citanten nu har beviist at være sig tilhørende. Processens Omkostning ophæves, og det idømte efterkom/m/es paa lovlig Maade, og inden lovlig Tid.

Ved Retten tilstæde efterskrevne eedsorne Laugrettes Mænd: 1: Richold Erichsen Eide i stæden for Hans Iversen Nessem, 2: Jørgen Olsen Kierland for Knud Jacobsen Sælland, 3: Lars Olsen Eide for Peder Iversen Medaas, 4: Gudmund Rønnestrand for Niels Jørgensen Aaseim, 5: Christian Koldenes for Ørjans Olsen Holchesvig, 6: Iver Kierland for Siur Nielsen Tveite, 7: Iver Ellingsen Eide for Jon Olsen Medhuus, og 8: Anders Lille Graven for Ole Andersen Medhuus.

Anno 1787, den 23de Julii, blev Retten sat paa Tingstædet Utne for Kintzervigs og Røldahls Skibreede, følgelig den ved afvigte

1787: 103

Sommer-Ting aflæste Kiendelse, for at afsige Domme eller Eragtninger udi de da optagne Sager, og Retten beklæd med de neden anførte eedsorne Laugrettes mænd. Hvorda!

Udi Sagen anlagt af Orm Lona mod Mons Thoresen Sæland, blev saaledes

Eragtet:

Ved dette Sommer Ting er inden Retten bleven andmeldet, at den indstævnte Mons Sælland er saa vanvittig, at han af den Aarsag har lagt i Jern. En bunden Mand kan ikke gjøre Skade paa Jordens Afgrøde, uden han kom/m/er løs, og altsaa omgaaes skiødesløs af den paa Gaarden der burde holde ham inde. En gal Mand kan ikke tvinges med Loven, som den, der har Fornuftens fulde Brug. Der for reserveres Citanten paa anden Maade end ved Søgemaal, neml: ved Forestilling til Øvrigheden at sættes i Sikkerhed for den Vanvittige, og af hans Midler nyde Erstatning for den lidte Skade.

Udi Sagen anlagt af Siur Hagen mod Ole Gryting med flere, blev afsagt

Dom:

Det er beviist, at de indstævntes Smaler har foraarsaget nogen Skade paa Citantens Høe. Skaden er taxeret for 2 rd., som de indstævnte have tilbuden at betale, men vægrer sig med Erstatning af Processens Omkostning, paa Grund af, at Citanten ey har forlanget mindelig Opretning. Det er just ikke befalet at den forurettede skal tilbyde Forliig; men da ingen bør beskadige anden eller deres Ejendom: saa Kiendes hermed for Rett: Ole Grytting, Knud og Joseph ibid: samt Amund Hamre bør tilsam/m/en betale Siur Hagen den foraarsagede Skade paa sit Høe med de tilstaaede 2 rd., og udi denne Processes Bekostning 2 rd., som alt udreedes 15 Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Execution.

Knud Bustetun mod Haaver Præstegaard,

Eragtet:

Vel har Haaver Præstegaard været deelagtig med Citanten udi den paastevnte Handel, og tildeels foraarsaget det passerede Tab. men da Citanten ikke haver fremlagt bestemt Regning eller Optegnelse paa Vahrenes Værdie, for hvilke den instævnte er søgt at betale det halve, da et Vidne siger Vahrenes Værdie er omtrænt 30 rd., og Citanten selv, gjør ikkun en løselig Paastand om 16 rd., foruden Processens Bekostning: saa bliver Sagen ikke med endelig Dom besluttet førend næste Ting, da Knud Bustethun haver at fremlegge saadan bestemt og rigtig Regning.

Østen Jordal mod Osmund Wasvig,

Dom:

Den indstævnte har hverken modsagt Kravet eller infundet Sig med noget Slags Tilsvær: derfor Kiendes hermed for Rett: Osmund Wasvig bør til Citanten Østen Jordahl betale de paastævnte 6 rd., og udi Processens Bekostning 1 rd: 3 mrk., alt 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Erich Rørqvam af Suldal mod Osmund Wasvig,

Dom:

Dersom Osmund Wasvig haver haft noget mod Sigtelsen og Kravet at indvende, saa burde hand efter Laugdags Foreleggelsen infundet sig med Tilsvær, men da han aldeles er udeblivende; saa Døm/m/es hermed for Rett: Osmund Wasvig bør til Erich Roerqvam betale de paastævnte 4 rd., og udi denne Processes Bekostning 1 rd: 3 mrk., alt inden 15 Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Execution.

1787: 103b

Udi Sagen anlagt af Peder Espe mod Lensmand Niels Hamre
for Gield 40 rd., blev saaledes

Dømt:

Af de udi denne vidtløftige Sag afhørte Vidner og Documenter bemærkes klarlig, at imellem Parterne har for nogle Aar siden været Hæste Handel, og bragt til Formodning, at en borket Hæst har været solgt paa Credit af Citanten til Lensmand Niels Hamre, og af denne igien til Jacob Hougse, der siden blev uvederhæftig, og er bort reist. Det er beviist med Doms Act, at Peder Espe har btalt 40 rd: til Jærand Maagestad. Citanten paastaaer, at samme 40 rd: skulle liqvideres ved Regning hos bemeldte Jacob Hougse, og saaledes retournerer til Lensmanden, der til Jacob havde krediteret Hesten; og saa meget mere synes dette rimeligt, som Peder Espe virkelig har betalt bemeldte 40 rd: til Jærand Maagestad, og saaledes burde have Regresse til sin Debitor, Lensmand: Nils Hamre, der atter maatte søge sin Debitor Jacob Hougse. Men hos denne er intet at bekomme, og uvist om Han er levende eller død. Imidlertid benægter den indstævnte at have haft nogen Heste Handel med Citanten Peder Espe. Sagen er ikke med Vidner tilstrækkelig beviist, der for har Benægtelses Eed allene stædt: Efter saadan forefunden Beskaffenhed Kiendes hermed for Rett: Lænsmand Niels Hamre bør aflegge Benægtelses Eed, at han aldrig har kjøbt og krediteret nogen Hest af Citanten, ey heller solgt paa Credit til Jacob Hougse, eller paa dennes Regning leqvideret nogen Betaling. Til saadan Eed at paahøre bør han til næste Ting lovlig tilkalde Peder Espe. Men trøster ikke Niels Hamre sig at aflegge saadan Eed, saa bør hand betale de paastævnte 40 Rdr: under Executions Tvang, alt inden lovlig Tid og Omgangs Maade.

Ved Retten nærværende efterskrevne eedsorne Laugrettes Mænd, sc: 1: Knud Hansen Jaastad, 2: Niels Ellingsen Langesetter, 3: Niels Torbjørnsen Trones, 4: Iver Torchelsen Utne i Steden for Michel Lothe, 5: Jon Hougse for Siur Iversen Alsager, 6: Svend Knudsen Grimen for Lars Thomesen Alsager, 7: Iver To[r]bjørnsen Utne for Jon Gundersen Qvalvigen, og 8: Torgiels Guttormsen Svartvedt for Jon Ellingsen Jaastad.

Anno 1787, Tirsdagen, den 31te Julii, blev Retten sadt paa Aastædet: Gaarden Rabbe, matriculeret No: 3, i Røldals Kirke Sogn, Suldals Præstegield, Røldals Tinglaug og Hardanger Fogderie beliggende, til en Odels Løsnings Sags Behandling, andlagt af Andfind Heljesen, mod Opsidderen og Beboeren for nærværende Tid, af det formeente Odels Gods: Rabbe, Hellech Larsen. Retten beklædt med Sorenskriveren og disse 8te, af Velædle hr: Foged: Koren, udnævnte eedsvorne Laug Rettes og Meddoms Mænd, Tobias Pedersen Isberg, Østen Helgesen Jordal, Niels Ellingsen Langesætter, Knud Knudsen Maagestad, Lars Knudsen Tvet, Ole Ellingsen Jordal, Svend Knudsen Grimen, og i Haldor Haldorsen Espelands Sted, Lensmand Jon Torgildsen Hougse, alle af Kintzervigs Skibreede.

Citanten fremlagde Tægte Dagen til den/n/e Forretning, dat: 13de Jun: 1787, saa lydende: Sagde dernæst, at baade Lovens Bydende, med Løsnings Pengenes Præsentation, for Juul sidstafvigte er iagttaget, da de bleve tilbudne Hellech Larsen, der vægrede \sig/ at modtage dem, og denne fremlagde Tægte Dag ligesaa \at være/ lovlig forkyndt; hvilket i et og alt den Indstævnte, som mødte for Retten, vedstoed at medføre Rigtighed, og derfor fandtes saadant uforuden at lade afhiemle. Da Citanten ved Brevskaber vilde bevise sin formeentlige Odels Ret til gaarden: Rabbe, bade Parterne begge om nogen Stilstand med Sagens Frem/m/e, i Tanke, at de vilde stifte et venligt Forlig imellem Sig; Saadant Forlig blev og omsider truffet, og bestod i følgende: Contra parten Hellech Larsen skal give Citanten: Andfind Heljesen, efter eget Tilbud, for \at/ sidde i Roelighed ved sin gaard, 100 rd:, for hvilke Wraal Olsen Odland indgik, som Cautionist og Selvskyldner; Af Pengene bleve betalte strax de halve, med 50 Rdr:, og de andre 50 Rdr: til næstkom/m/ende Høste Ting at skal præsteres paa Ting stædet for Kintzervigs og Røldals Skibreder, Utne, eller her paa gaarden: Rabbe; Ved denne Ret blev og bestemt, hvorpaa Forliget til deels grundede Sig, hvad

Citantens ældste Broder Ole Heljesen i aarlig Vilkaar af den/n/e gaard skulle have, hvorom Vedkom/m/ende lovede til næst kom/m/ende Høste Ting, at lade oprette lovlig tinglyst Brev; Og tilsidst erklærede de øvrige Citantens Sødskende, Mons Heljesen, der er den tredie Broder, Ole Heljesen den yngre, der er den fjerde Broder, og Samson Heljesen, den femte Broder, samt Hands Søster: Randvei Heljes-Datter, ved Mand Ole Monsen, nu paa Overland, at ingen af dem nogensinde, enten efter kort eller lang Tids Forløb, vil urgere paa nogen ydermere Odels Løsning til den/n/e gaard Rabbe, men at Hellech Larsen, for Odels Prætend anføre, for saavidt den Slægts Linie andgaaer, altid skal være sikker, da De nu i Dag med Fornøielse har andhørt, baade at Ole Heljesens aarlige Vilkaar er fastsadt, og at Andfind Heljesen for sin formeentlige Odels Ret er bleven fornøiet.

Ingen af Parterne havde mere at tilføre.

Denne Forretnings Bekostninger beregnes saaledes: Incam/m/ination 5 mrk: 4 s:, Sorenskriveren for 1 Dags Forretning 2 rd:, for Diæt i 5 Dage, á 4 mrk:, er 3 rd: 2 mrk:, til 4 Roers Karle fra Hestham/m/er til Bustetun i Odde, efter Forening pro Persona 2 mrk: 4 s:, er 1 rd: 3 mrk:, til Fogden for mænds udnævnelse 1 rd:, til Lensmanden for en Dags Forretning 1 rd:, og for Diæt i 5 Dage, á 1 mrk: 8 s:, er 1 rd: 1 mrk: 8 s:, til Laug Rettet, der ere alle langveifra, og Jorde-Brugere, og derfor nu i den/n/e travle Aande-Tid har maattet leie arbeidere i deres Sted hiem/m/e, beregnes paa hver daglig 3 mrk:, der i 5 Dage bliver 2 rd: 3 mrk:, og paa alle 8 mænd, 20 Rdr:, Den øvrige Skyds end andmeldt er, er skeet in Natura; Tilsam/m/en 30 Rdr: 5 mrk: 12 s:, som Citanten betalte. Fogdens Rigsdaler blev leveret Lensmand House.

Derefter blev af fornævnte Lensmand tilført: at nu erindrede Hand først, at de 3de af de andførte Laug Rettes mænd, nemlig: Østen og Ole Jordal, samt Lars Tvedt, havde kortere Vey hiem, end de andre, og altsaa fra Deres gaarde-Brug ei vare sinkede eller forholdne, meere end 4 Dage; Hvorfore, for at moderere Omkostningerne, saavidt mueligt, de, paa enhver af disse mænd, for den femte Dag, beregnede 3 mrk:, kunde fragaae og tillægges Citanten. Ham blev da tilbage leveret 1 Rdr: 3 mrk:, hvilke Hand andvendte til Skydsens Bestridelse og Sorenskriverens tilbage Befordring, fra giæstgiver-gaarden: Bustetun i Odde, til gaarden: Hestham/m/er i Kintzervig.

Og saaledes blev denne Sag sluttet.

Anno 1787, den 17de August, blev Aastæds Retten atter sat paa Gaarden Øvre Leqve i Gravens Skibrede og Ulvigs Kirke Sogn, for at behandle den forrige Sag imellem Opsidderne paa Øvre og Nedre Leqve. Retten beklæd med følgende eedsvorne Laugrettes- og Meddomsmænd: Haaver Larssøn Seim, {Lar} Iver Richoldsøn Kjerland, Gudmund Larssøn Rønnestrand, Sjur Jonssøn Westrem, Ole Tostensøn ibidem, {og} Michel Davidsøn Hølle, Wigleich Davidssøn Underland, og Anders Josefsøn Lille Graven for {Anders} \Gudmund/ Samsonssøn Haahejm.

Hvorda Iver Olssøn Øvre Leqve fremlagde Rettens seeneste Kjendelse av 19 Septbr: 1786, som blev læst, og er saa lydende:

Lænsmand Lille Graven og Sjur Poulssøn Spaanhejm avhjemlede under deres Saligheds Eed forestaaende Rettens Kjendelses lovlige forkyndelse for de deri benævnte, undtagen Johannes Josephsøn Nedre Leqve, som siden seeneste Rettens Dag ved Døden er avgangen, følgelig deres Paategning av 22de Junii sidstleden.

Poul Torkelsøn Nedre Leqve paa egne og Søds(ters?) (Sødskens?) Vegne mødte, samt Enken Annas Laugværge Iver Johanssøn Wichnæs. Af de forelagte Vidner mødte Kristoffer Ellevssøn Torblaae og Askaut Askautssøn Qvale.

Kristoffer Ellevssøn Torblaae derefter fremstod, for Ham blev oplæst hans den 22de Junii 1785 her paa Aastædet aflagte Provemaal, som Han i et og alt gestændigede, og lovede derpaa at aflægge sin corporlige Eed efter at han i Dag har gjort Anvisning.

Vidnet Askaut Askautssøn Qvale blev ligeledes frem kaldet, og vedtog den forbemelte Tid Deponerte forklaring, efterat samme lydelig blev Hannem forelæst, samt lovede at gjøre Anvisning, og {om} sit Vidnesbyrds Rigtighed at bevidne med sin Saligheds Ed.

Poul Torkelssøn anmeldte at Vidnet Kristi Poulsdatter var ventende til Aastædet, men da hun var gammel og havde lang Vej hertil, og formodelig endnu i Dag kunde komme, saa begjærede Han at de øvrige Vidners Befaring og Anvisning maatte udsættes i det længste, for ikke dobbelt at bemøje Retten med uornøden Rejse til de omtvistede Stæder, og for at spare hende som et gammelt fattigt Menneske for de Bøder Loven i Almindelighed befaler

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges, og skal Retten ved Vidnets \Kristi Poulsdatters/ Ankomst foretage Befaringen og modtage hendes \med de fleres/ Anvisning; og stilles altsaa denne Sag i beroe til i Morgen, da Laugrettet og Parterne igjen indfinder sig.

Dagen efter, den 18de August 1787, continuerede den fra i gaar opsatte Aastæds Sag paa gaarden Øvre Leqve i Nærværelse af de forhen navngivne Laugrettes mænd.

Hvorda her bliver at anføre den i gaar opsadte Befaring og Vidnernes Anvisning, efterat det udeblevne Vidne Kristi Pouls Datter var ankommet til Aastædet, (..den?) Retten med Vidnerne sildig fra Befaringen var kommet tilbage.

Endnu en gang blev Laugrettets Befaring \sidstleden 19 Sept: 1786/ dem forelæst, i disse Vidners Overværelse, \hvilket de vedblev/, og med dette Tillæg: at det af salig Torkel Leqve opryddede og bebyggede stykke Mark i Hieskaaren er efter ohngefærlig Udregning i firkant 64 Alen. Saa befandt de og ved Befaringen adskillig Markeskov i Kaster eller Dynger nedhuggede, og som endnu laae i Marken til Skade, hvilken Hugst ikke var i det af Torkel Leqve indhægnede Stykke,

1787: 104b

men hist og her i den saa kaldte Hieskaarens øvrige Strækning. Ligeledes befandtes endel Birketræer til Upligt og Skovens Furu at være afhuggede saaledes at Løvskov ikke mere der udvoxer, \men/ dog var fornødent til at vedligeholde Gjærde paa et andet Stæd, for at indhægne for Creaturene, som ellers kunne styrte ud for Fjeldet.

Paa Iver Leqves Spørsmål til Poul Nedre Leqve: om han har, saaledes som anført, hugget i Hieskaarene, eller han veed at anmelde nogen andre, svarede han: at han reserverer at svare paa alt, saavidt Sagen vedkommer, naar Iver Leqve har sluttet Sagen fra sin Side.

Vidnet Kristi Pouls Datter Hjelmevold vedtog Rigtigheden af hendes den 22 Junii 1785 deponerede Vidnesbyrd, som nu for Retten blev hende forelæst. Ved Befaringen kunne Vidnet ikke egentlig anwise Stæderne hvor Høe var slaaet i Hieskaarene, siden det nu er omtrent 40 Aar siden, og megen forandring imidlertid foregaaet dels ved bygning og Rydding af salig Torkel Leqve; ligeledes anmeldte Vidnet at hun vel fik Tilladelse at bygge i Hieskaarene, ligesom hendes Vidnesbyrd formelder, men at fattigdom ikke tillod hendes afg: Mand eller Hende at benytte sig af denne dem givne Tilladelse af Anfind Nedre Leqve.

Vidnet Kristoffer Ellevssøn under Befaringen anviiste de Stæder hvor han i fordum Tid havde slaaet Høe efter Tilladelse af den afdøde Mand som boed paa Sævertvedt, som var Vidnets broder. Paa den Tid var ikke ryddet eller bebygget af Torkel Nedre Leqve; jtem at

Stæderne hvor Han slog var i Hieskaarene, men ikke der hvor nu er ryddet og bebygget. Videre svarede Vidnet paa Poul Nedre Leqves Spørsmal: At han, nemlig Pouel, hans broder og huusmand Odmund, som tilforn i denne Sag har vidnet, var paa samme Tid tilstæde og slog Høe, da Vidnet efter Tilladelse slog i Hieskaaren. Videre sagde Vidnet, ligesom ved Befaringen i Gaar, at han for lang Tid siden har flækket Næver i Hieskaaren efter Tilladelse af Ole Sævertvedt, hans broder, og den sidste Gang han flækkede Næver samme Stæds var just da Torkel Leqve byggede Sælshuset der, hvilken, nemlig Torkel, begjerede av Vidnet at hand vilde sælge ham imod god Betaling denne flækkede Næver, som han behøvede til at tække huuset med, det Vidnet og gjorde, men Betaling derfor har han endnu ikke faaet, efterdi Torkel imidlertid døde, og Vidnet heller ikke har krævet noget.

Poul Leqve fremlagde skriftlige Qvæstioner af 18 Augusti 1787, som han begjerede saavel dette som de 2de andre Vidner forelagt til Besvarelse, saalydende: \... nogen Befaring var fornøden/

Vidnet Kristoffer Ellevssøn svarede til 1 Spørsmal: Vidnet kunne ikke svare andet end at han af sine forfædre har hørt at Skiftet imellem Øvre og Nedre Leqve skulde være ved en fjeld nud kaldet Christinuden, liggende oven for Hieskaar, og gaar til Store Skaarnuden. 2 Sp: Jo. 3 Sp: Jo. Til det til Christoffer Ellevssøn alene begjerte Spørsmal svarede Vidnet: Han taledede vel med Iver Olssøn Øvre Leqve paa Vejen til Skoven, men intet blev talt om det omspurgte.

forbemelte Vidne Kristi Pouls Datter Hjelmevold blev forelagt de af Poul Leqve fremlagte Qvæstioner, hvor til hun til 1 Spørsmal svarede: ligesom forrige Vidne. 2 og 3 Spørsmal ligeledes, men Gjerde er ikke oprettet for andet end til at hindre Creaturenes fald ud over fjeldet.

Vidnet Askout Askoutssøn Qvale anviste ved Befaringen det Stæd hvor de forhen omvundne Høestakke stod, nemlig ud/en/ for det af Torkel indhægnede, men Hvor den sidste Næverflækning av Iver Olssøn skede, som har givet Anledning til denne Sag, kunne han ikke bestemme. Vidnet støler selv i Hieskaaren, følgelig hugger han og unyttig Skov til Gjerdefang og brændeveed. Til Poul Torkelssøn Leqves Spørgsmaale svarede Vidnet: 1 Sp: Veed han ikke. 2det Sp: ligesaa. 3 Sp: Jo. reffererede sig ellers til forhen avlagte forklaring.

De anmeldte 3de Vidner derefter, da ingen af Parterne dem videre havde at tilspørge, bekræftede deres Anvisning og forklaring med deres Saligheds Ed efter Loven, og bleve derpaa fra Retten demitterte.

Iver Olssøn Øvre Leqve, efter at Vidnerne omsider og efter saa megen Udhal havde gjort den fornøden Anvisning og {vare} edfæstet samme saavelsom deres forklaring, sluttede Sagen til Doms efter sin forrige Procedur og Irettesættelse, og med denne Anmærkning: at han ikke agtede at paatale eller gjøre mindste Indvending imod det Brug og Indhægning som afgangne Torkel Nedre Leqve har gjort i en Deel af Hieskaarenes fælles Ejendom, efterdie han derpaa har haft megen Bekostning, som bør komme Ham og Efterkommere til Nytte, alt for at undgaae Tvist og Ueenighed med Hans Naboer, men hvad den øvrige Deel betræffer i Strækningen Hieskaarene kaldet, da forbeholder han sig og absolut paastaaer fælles Ejendoms Ret; Paastod tillige at Han maatte ved Dom tilkjendes at være berettiget til /: som heller icke kan paativles :/ at oprydde til eget brug og nytte et ligesaa godt stykke Mark af deres fælles Ejendom Hieskaaren. Endelig paastod han, foruden det forrige, Tillæg i denne vidløftige Sags omkostninger efter Rettens Skjøn. Videre fremlagde han sit Adkomstbrev paa Gaarden Øvre Leqve, skyldende 3 Løber og 12 Mrk: Smør, dateret ?? Octobr: 1750, og tinglyst 8 Junii 1751, som

han til Rettens Efterretning begjerede Acten tilført, saalydende: Reserverede iøvrigt videre Tilsvar om Poul Torkelsen dertil skulde give Anledning.

Poul Torkelssøn Nedre Leqve fremlagde et Indlæg til Sorenskriveren og Laugrettet, dateret den 9 August 1787. og underskrevet av Torbiørn Leqve, som blev læst og er af saadan formeld. og dermed indlod Sagen under Dom.

Eragtet.

Efter begge Parter Samtykke, og da de intet videre til Sagen havde at svare, bliver udi Sagen avsagt Dom paa Tingstædet Ejde Grund forestaaende sidste Høste Ting Dag.

Denne Sessions Bekostninger beregnes saaledes: 2 Dages Forretning 3 rd.; Diæt i 2 Dage 1 rd: 2 mrk.; for Rettens Kjendelses Beskrivelse 1 mrk: 8 s.; Skyds, 4 Mand á 20 s.; [er] 5 mrk.; Lænsmanden for Opvartning 1 rd.; jtem for Rettens Kiendelses forkyndelse for Parter og Vidner, i alt 8 Personer á 12 s.; og for Veien 1 mrk.; er 1 rd: 1 mrk.; Laugrettet for deres umage, 2 mrk: daglig i 2 Dage, og for 8 Mand, [er] 5 rd: 2 mrk:r. Tilsammen 12 rd: 5 mrk: 8 s.; som Iver Olsson Øvre Leqve betalte, foruden Skydsen tilbage til Sorenskriverens gaard in natura.

Opsadt Aastæds Sag paa Gaarden Botnen.

Aar 1787, den 17de Septembris, blev Aastæds retten atter sat paa Gaarden Botnen i Østensø Skibrede, for at foretage, behandle, og om mueligt tilendebringe den fra 29de Junii sidstleden af Mons Nielsson Botnen mod Ole Giermundsson og Jon Olsson anlagt Sag. Retten betjent [af] Sorenskriveren tilligemed de forhen opnævnte edsvorne Laugrettesmænd, nemlig: Ole Christofferssøn Sandve, Lars Guldbrandsson Fixe, Erich Olsson Skaare, Ole Olsson Stenstøe i Stæden for Johannes Tostenssøn Bierche, Torbiørn Larsson Øftshuus, Lars Olsson Axnes, Johannes Haldorsson Aalvigen for Tosten Johannesson Lepse, som blev angivet at være Modpartiet beslægtet, og Jan Svendsson Rejstvedt.

Hvorda Mons Nielsson Botnen fremstod for Retten og tilkjendegav at han til denne Tid og Stæd, har ladet med mundlig Continuations Kald og Varsel indstevne Opsidderne av den anden halvedeel udi Gaarden Botnen: Ole Giermundsson, Jon Olsson, og Erich Johnsson som har bygslet endel av Ole Giermundssøns forhen hafte Brug i Gaarden, at paahøre stevnte og ustevnte Vidner om de forhen paaklagte Poster, \samt at der av deres Brug har været betalt Kjendelse for Bejtningen i Kanikebierget og videre Brug der/, derefter Dom modtage efter forbeholdende Irettesettelse, og denne Sags foraarsagede Omkostninger skadesløs at betale.

De indstevnte mødte og vedtog lovlig Varsel.

Citanten anmeldte at han har et godvillig mødende Vidne, Sigri Isaksdatter Wambeim, som hand begjærede edfæstet og forhørt, samt hendes Vidnesbyrd modtaget paa de forhen og ved sidste Rettesdag paaklagte Poster.

Som 4de Vidne fremstod da Sigri Isaksdatter Wambejm, der sagde at være 76 Aar gammel, en Søster til Citantens fader Niels Isaksson, fød og opdragen her paa Gaarden, vidnede, efter at Edens forklaring hende av Lovbogen var forelæst, med formaning at vogte sig for Meeneed, til den første paastevnte Post: at hun, som for 54 Aar siden flyttede her fra Gaarden, veed meget vel hvor Kanikebjergets Bøe, Botnene kaldet, er beliggende, og at Opsidderne paa Ole Giermundssøns og Jon Olssøns Parter, som da var deres formænd, bejtede der tilligemed Opsidderen paa Mons Nielssøns Part, men de havde der ingen Ejendom, og om de gav Opsidderen paa Mons Nielssøns Part nogen Kjendelse derfor, veed hun ikke, efterdi Hun, som da var ganske ung, ingen underretning gjorde sig derom. Til 2 Post: at mellem Kanikebierget og Botnen ingen Gjærde var den ommeldte Tid i udmarken. Til 3 Post: at Botnens udmark og var fælles for alle 3 Opsiddere paa Gaarden, men hendes fader Isak Botnen, som beboede Mons Nielssøns Part, sagde for hende, da hun var hjemme; at ville opføre Gierde, hvorved hans Ejendom i Udmarken fra de øvrige skulde udskilles,

hvilket han og siden gjorde, og opsatte {Sten} Gjerdet paa den indre Side af Svarthammer bækken, saalangt at ingen Creature kunde komme længer, hvilket Beliggenheden kan bevise, dette besaae Hun nogle aar efterat hun var rejst herfra. 4 Post: Ved hun ikke noget om. 5 Post: heller ikke. om Videre havde Parterne efter Tilspørsel ikke \av/ Vidnet at forlange Svar, men hun bekræftede sit Vidnesbyrds Rigtighed med sin Saligheds Ed, og der efter fra Retten blev demitteret.

Citanten Mons Botne fremlagde den beneficerede Ejers, Capellanen til Domkirken i Bergen, hr: Thomas Angels Skrift, dateret 7 Aug: 1786, saa lydende: derefter indlod Sagen under Dom efter de fremførte Bevisligheder, og begjærede Dommeren vilde paaskjønne og bestemme hvad Erstatning for de paa denne Sag medgaaede Omkostninger, havde altsaa intet videre at svare, men reserverede sin Ret om Parterne dertil skulde give Anledning.

Vederparterne fremlagde deres skriftlige Indlæg af Dags Dato, saa lydende: og til Vedhæftelse denne forventende Doms Act fremlagde en her paa Aastædet Botnen i Sagen mellem Ole Giermundssøn, Jon Olssøn, og Niels Isakssøn samt Mons Nielssøn som Contraparter, den 2 August begyndt og 23 Octobr: 1784 paadømt Aastæds Act og Dom, som findes denne Act vedhæftet. Derefter indlod de Sagen under Dom efter {hans} \deres/ forestaaende Indlæg, og havde intet videre til Sagen at svare. Hvorefter Retten

Eragtede.

Sagen optages til Revision og Eftersyn, og med begge Parters Samtykke bliver paa Tingstædet Herransholmen, naar sidste Tingdag for Østensøe Skibrede holdes, Dom udi denne Sag avlagt, da Laugrettesmændene til den Tid indfinder sig.

Denne Sessions bekostninger, nemlig: for 1 Dags forretning 2 rd., 2 Dages Diæt 1 rd: 2 mrk., for Continuations Stevningens Incammination 5 mrk: 4 s., Laugrettesmændene, hver 1 mrk: 8 s., er 2 rd., Lænsmanden for opvarthning 1 rd.: tilsammen 7 rd. 1 mrk: 4 s., som Mons Botnen betalte, og desuden besørgede Sorenskriverens Skyds in natura, ligesom han og sagde at Stevnevidnerne til denne Session har eftergivet deres Tilkommende.

1787: 105b

Aastædssag paa Yttre Jaastad i Kinservigs Skibrede.

Aar 1787, den 22de Septembris, blev Aastæds retten sat paa Gaarden Yttre Jaastad i Ullensvangs Kirkesogn og Kinservigs Skibrede, for at behandle følgende Sag. Retten beklæd med følgende edsvorne Laugrettes- og Meddomsmænd: Mathias Jørgenssøn Næss, Elling Hanssøn Hougse, Gunder Torbjørnssøn Ystenes, Ole Heljessøn Instenes, Aslak Svendssøn Ystenes, Ole Haagenssøn Espe, Jon Larssøn Øvre Qvale, og Niels Torbjørnssøn Trones, hvilke alle anmeldte sig at være med Parterne ubeslægtede. Lænsmand John Hougse tilstæde.

Hvorda Jon Ellingssøn Yttre Jaastad paa egne og de fleres Vegne fremlagde Tægtedag til denne Aastæds sag av 12 August 1787, saalydende. Dernæst producerede skriftlig Stevnemaal av 3 Septbr: d: A:, som er av saadan formeld.

De under falsmaal stevnte Vidner ere: Jacob Johannessøn Langesætter, Ingegiær Sondvedatter Ullensvang, Guro Endresdatter Age, Begga Monsdatter Maagestad, Guri Asbjørnsdatter Aakre, Margareta Larsdatter Maage, Gunder Aslakssøn Jaastad og Herborg Aamundsdatter ibm.: foruden flere godvillig mødende.

Knud Hanssøn og Amund Gunderssøn Indre Jaastad mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel, men Jørgen Pederssøn og Ole Johnssøn vare endnu ikke ankomne til Aastædet, dog forventende. Nu indfandt sig de udeblevne, og vedtog lovlig Varsel, anmeldte derhos at have seet sig nødsagede ved mundtlig Varsel til denne Tid og Stæd at contra indstevne John Ellingssøn, Helje Tomessøn og Torgiels Torgjelssøn Yttre Jaastad, samt Johannes Torssøn og Tommes Torssøn Branstvedt at anhøre stevnte og ustævnte Vidner paa deres ældgamle Brug,

Støls bejte, samt at være frie i deres Slotter og Fæehave her hjemme for Hoved Citanternes Creature, og endelig Processens Omkostning at svare efter nærmere Deduction.

De under falsmaal stevnte Contra Vidner ere, Herborg Pedersdr: Rogdeberg, Ragnilde Johannesdatter Lutro, og Joren Martensdatter Qvæstad, samt Joren Nielsdatter Ejdnæs, foruden godvillig mødende.

Dernæst begjærede de indstevnte Contraparter tilført, at de ere villige at rette Mærkes gjærde efter forrige Forening uden nogen Processes Bekostning, og om der kunne være noget nyt, hvorom de ere uvidende, da ere de ligeledes villige, samme i Mindelighed at rette uden Process.

Contra Citanterne begjærede anmærket at de havde forglemt at opgive de øvrige under falsmaal stævnte Vidner; Sigrd Tors Datter Branstvedt, Britha Torsdatter ibm.; Kari Peders Datter Jaastad, Britha Torgjelsdatter ibm.; {Gjøa Tomæsdr: Jaastad}, Britha Arnesdatter Jaastad.

Hoved Citanterne vedtog at være lovlig stevnte.

Vidnerne bleve fremkaldte og Edens forklaring dennem av Lovbogen forelæste og paa bedste Maade betydet, med hosføjet formaning til Sandheds Udsigende. Hvordan fremstod

1te Hoved Vidne, Jacob Johannessøn Langesætter, 60 aar gammel, ubeslægtet med Parterne, fød herpaa gaarden, hvor Hans fader for omtrent 40 eller 50 aar siden boede, vidnede, at Nøds Creaturene i den Tid Han var her, søgte sine Bejter, nemlig Jndre og Yttre Jaastads egne, samt at Smalerne da gik fælles og søgte fjellet, men Vidnet veed ikke at de paa nogen Maade bleve jagede paa eller til andens Ejensom. Videre havde Vidnet ikke at forklare, ej heller Parterne ham at tilspørge, og da han ikke kunde gjøre Anvisning, blev han edfæstet ved at avlægge sin Saligheds Eed efter Loven, og derfor fra Retten demitteret.

2 Vidne, Ingegiær Sondvedatter Ullensvang, omtrent noget over 40 aar gammel, ubeslægtet med Parterne, tjente her paa Gaarden for 25 aar siden i foregaaende 3 aar hos Elling Jonssøn, provede: at den Tid var ingen forhindring for Smalerne, som frit kunde bejte hvor de vilde uden at blive jagede, ligesom Vidnet og sagde at Jndre Jaastad da ikke kom med sine Smaler paa Bejtet Grind kaldet, Yttre Jaastad og Branstvedt tilhørende. End videre: at naar Jndre Jaastads Smaler gik vildt, bleve de avhentede fra Wilurenutens Bejte, som ikke vedkommer Yttre Jaastad. Videre svarede Vidnet paa Tilspørgsel: at Jndre Jaastads fæCreature ikke bejtete paa Strækningen Kirken kaldet, strax under Stølen, eller der havde nogen Slags Brug av Melkning eller deslige. Kan gjøre Anvisning paa den omprovede Strækning Kirken, hvor Creaturene fra Yttre Jaastad og Branstvedt i Uvejr søger Skjul.

3 Vidne, Guro Endresdatter Age, 74 aar gammel, ubeslægtet med Parterne, fød paa Hougse, tjent paa Yttre Jaastad i 10 aar, og 5 aar paa Jndre Jaastad, for 29 aar siden; {i den Tid} provede ligesom forrige Vidne, desuden at Naboerne da levede fredelig, var og i henseende til Bejterne ingen Misforstaaelse. Kan gjøre Anvisning ligesom forrige Vidne.

Hoved Citanterne derefter begjærede avhørt det godvillig mødende

4 Vidne, Niels Torbjørnssøn Hougse, ubeslægtet med Parterne, vidnede: at han var tilstæde for omtrent 2 aar siden, og blev kaldet til at være nærværende da Parterne, Opsidderne paa Jndre og Yttre Jaastad, indgik forening angaaende deres Bytte eller Liqvidation om Teigerne som paa begge Sider av Mærkes gjærdet er beliggende, hvordan foreningen faldt saaledes: at Jndre Jaastads Opsidderne paastode herefter som forhen at have Bejte i saa kaldet Bubergsdokken medens de vare paa Stølen, for Deres Creature, og hvortil Opsidderne paa Yttre Jaastad, {hvor} paa hvis Ejendom Bubergstokken egentlig er beliggende, sagde at Bejte skulde sammestæds ikke betages Jndre Jaastad i Tilfælde av Uvejr; Derhos sagde Vidnet: at Opsidderne paa Yttre Jaastad ligesaa lidet ved denne lejlighed frasagde sig Ejendomsret til bemelte Bubergddokken, som Jndre Jaastads Opsidderne paastode sammestæds at have eene og udelukkende Brug. Paa nærmere Spørgsmaal svarede Vidnet: at da blev ingenlunde omtalt eller tilladt at {Yttre} Jndre/ Jaastad skulde gajt(?) eller forhindre Yttre Jaastads Smaler at

komme paa Bubergsdokken. Efter Jørgen Jaastads Tilspørgende sagde Vidnet at denne Tale passerede efter at Parterne havde imellem sig byttet Teigene paa hiin og denne Side av Mærke gjærdet. Parterne begjærede ingen Anvisning av dette Vidne, derfor avlagde han sin Saligheds [Eed] og blev demitteret.

5 Vidne, godvillig mødende Helje Hanssøn Hougse, er noget beslægtet med begge Parter, vidnede i alle Ord og Meninger ligesom forrige 4de Vidne uden forandring, hvopaa Han avlagde Saligheds Ed, og derefter fra Retten demitteret.

1787: 106

6 Vidne, godvillig mødende Kari Pedersdatter Jaastad, tienende hos Elling Jaastad, vidnede, at hun 2de gange denne Sommer saae Endre Jaastads Tjenestefolk hindrede Yttre Jaastads Smaler at komme i Bubergsdokken ved at jage dem derfra. Da dette Vidne som Contra Vidne tillige er indstævnt, begjærede Vederparterne hende tilspurgt om Hun, nemlig Contrapartens Tjenestepige Ingeleiv havde Befaling at jage Yttre Jaastads Smaler fra den ommeldte Teig Bubergsdokken kaldet? Vidnet svarede, at bemelte Ingeleiv sagde for hende at hun dertil havde Befaling, samt at Hun jagede Yttre Jaastads Smaler op efter fra bemelte Bubergsdokken, men at Vidnet hindrede dette ved at drive Smalerne tilbage til samme Teig, som ligger paa Yttre Jaastads Ejendom, og uden for det av Parterne opsatte Mærkesgjærde. Parterne sagde at ingen Anvisning av dette Vidne var fornøden, men Hoved Citanten begjærede det tilspurgt: om Hun veed at Indre Jaastads Tjenestefolk har bortjaget Yttre Jaastads Smaler førend de bleve melkede. Resp: En gang i Sommer har de omspurgt Tjenestefolk bortjaget alle Yttre Jaastads Smaler fra \Stølen til Yttre Jaastads/ {bemeldte} (Tra?)gter førend de bleve mælkede. Ved andre Tider har de \og/ jaget nogle av Opsidderne paa Yttre Jaastads Smaler, ligeledes førend de bleve mælkede. End videre angav Vidnet paa Hoved Citanternes Spørgsmaal: at deres Bejter ere: Grinden, Oleskaarene, Storefjeldet, Fladefjeldet, Idlevejen; og erindrer ikke flere. Da ingen af Parterne havde Vidnet mere at tilspørge, avlagde Hun om sit Vidnesbyrds Rigtighed corporlig Ed, og derefter fra Retten blev demitteret.

7 Vidne, Margaretha Larsdatter Maage, tjenede hos Jon Ellingssøn Jaastad udi 6 aar indtil nu avvigte foraar, provede, at hun forgangen Sommer saae Indre Jaastads Tjeneste folk bortjage alle Yttre Jaastads Smaler førend de bleve malkede, {fra} \til/ de forhen ommeldte Bejter, ligesom Hun og ved andre Lejligheder har seet dem jage endeel av Smalerne derhen. Paa nærmere Spørgsmaal svarede Hun: engang for nogle aar siden at have seet Indre Jaastads Tjenestepige mælke deres fækkreatur ved den saa kaldte Kirken liggende paa Ytre Jaastads Bejter, ligesom Hun og saae flere av deres Kreature der. Angav derhos Yttre Jaastads Bejter at være de samme som næstforrige Vidne har forklaret. Kan gjøre Anvisning neden for Kirken, hvor Hun saae de ommeldte Kreature.

8 Vidne, godvillig mødende Brithe Arnesdatter, tjenende hos Helje Tommessøn Yttre Jaastad, provede, at Indre Jaastads Tjenestefolk avvigte Sommer bortjagede {fra} \til/ de av forrige Vidner omprovede Bejter alle John og Elling Yttre Jaastads samt endel af Helje Jaastads Smaler førend de bleve mælkede, fra deres fælles Støl. hun har og ved andre Lejligheder seet de forbemelte Indre Jaastads Tjeneste folk jage nogle av Yttre Jaastads Smaler førend de bleve mælkede. Paa Hoved Citanternes Spørgsmaal svarede Vidnet, at denne Sommer 2 aar siden var en Hoben Kjæggel mellem Indre og Yttre Jaastads Tjenere, da de sidstes foreholdt dem at de ikke burde bortjage Smalerne førend de bleve mælkede. Angav ellers de Yttre Jaastads Bejter at være de samme som de 2de næst forrige Vidner har angivet, samt at hun har seet Indre Jaastads fækkreature forgangen Sommer gaaende neden for Kirken kaldet, men hvor mange Kreature der var, vidste Hun ikke. Kan ligesom næst forrige \Vidne/ gjøre Anvisning hvor Kreaturene, som hun har omvidnet, gik.

9 Vidne, Ingeleiv Baaards Datter, tjener hos Jørgen Indre Jaastad, hvis Søsterdatter hun er, som under falsmaal av Hoved Citanterne er indkaldet, provede, at hun ikke kand sige at have haft nogen Befaling fra Indre Jaastads Opsiddere at jage Yttre Jaastads Smaler fra Bubergsdokken, men hun havde hørt af Opsidderne paa Indre Jaastad at de ville have saadan Jagen, for eene at benytte sig av Bubergsdokken. Vidnet behøvede ikke efter Parternes forklaring at gjøre Anvisning, men da ingen havde Hende videre at tilspørge, avlagde hun corporlig Ed med oprakte fingre efter Loven, og derpaa blev demitteret.

10 Vidne, Ingeborg Jons Datter, tjenende hos Stiffaderen og Broderen Ole Johnsen Indre Jaastad, provede: at hun hverken havde Befaling fra Indre Jaastads Opsiddere at jage Yttre Jaastads Smaler fra Bubergsdokken, eller selv jaget nogen der fra, vidste ellers intet videre til Sagens oplysning, men om sit Vidnesbyrds Rigtighed avlagde Saligheds Ed efter at Parterne havde til kjende givet ikke at behøve nogen Anvisning av Hende, og derfor fra Retten blev demitteret.

11te Vidne, Gunder Aslakssøn Jaastad, Husmand hos Helje Tommessøn Yttre Jaastad, provede paa Hoved Citanternes Spørgsmaal, at Indre Jaastads Smaler baade i denne Sommer og forhen, siden Mærkesgjerdet er opsadt, er kommen need i Yttre Jaastads Slotter og har tildels beskadiget Deponentens Høe Hesjer. At denne forurettelse nu oftere end forhen indtreffer, er det bemeldte Mærkesgjerde Skyld udi, som hindrer og hægner Indre Jaastads Smaler fra at komme paa deres egen Ejendom, og saaledes støder need paa Yttre Jaastads Mark. Videre sagde Vidnet, at i Sommer i Slotten saae han og veed at Indre Jaastads og Yttre Jaastads Smaler bleve jagede fra Bubergsdokken need i Yttre Jaastads Slotter, men saae ikke hvem der egentlig jagede dem. Vidnet avlagde sin Saligheds Ed og derpaa blev demitteret.

12 Vidne, Herborg Aamunds Datter, Hustrue til næst forrige Vidne, provede ensstemmig med hendes Mand uden forandring, hvorpaa Hun avlagde Saligheds Ed, og derfor fra Retten blev demitteret.

Hoved Citanterne indtil videre frafaldt de øvrige Vidner, og ville forvendte hvad Contra Citanterne havde at fremføre.

Contra Citanterne begjærede sine Vidner frem kaldte, edfæstede og forhørte. fremstod da

1te Vidne, som godvillig mødende, Kristi Ols Datter Mæland, ubeslægtet til Parterne, omtrent 60 aar gammel, tjende paa Indre Jaastad for 46 aar siden i foregaaende 2de aar, vidnede efter Contra Citanternes Spørgsmaal: at den Tid drog Geederne, og med dem Smalerne, ud efter til Yttre Jaastads Bejter, Gejdhelleren kaldet, {som baade} som ligger strax ved Stølen, og da var fælles Smale bejte, men Hoved Citanterne sagde nu at det er i deres fækkreatur bejte. Han hentede da Indre Jaastads Smaler fra Fladefjeldet, hvor de undertiden gik, og hørde

1787: 106b

ingen Uenighed imellem Opsidderne paa Indre og Yttre Jaastad om Smalebejterne. Ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, ligesom de heller ikke av Hende forlangede nogen Anvisning, thi blev Hun, efter at have bekræftet sit Vidnesbyrd med sin Saligheds Ed efter Loven, fra Retten demitteret.

2 Vidne, godvillig mødende Maritha Ols Datter Rogde, 54 aar gammel, ubeslægtet til Parterne, for 22 aar siden tjende paa Yttre og Indre Jaastad i foregaaende 2 aar, provede til Contra Citanternes Spørgsmaal enstemmig med forrige Vidne uden forandring, hvorpaa Hun, efterat Parterne ingen Anvisning forlangede, avlagde Ed og blev demitteret.

3 Vidne, Herborg Pedersdatter Rogdeberg, 55 aar gammel, ubeslægtet med Parterne, har for 22 aar siden tjent hos Contra Citanten Jørgen Indre Jaastad omtrent 3 aar, Vidnede ligesom de 2de forrige Vidner uden forandring, og derefter, da Parterne ingen Anvisning forlangede, eller hende mere havde at tilspørge, avlagde corporlig Ed og blev fra Retten demitteret.

4 Vidne, Ragnilde Johannesdatter Lutro, 44 aar gammel, beslægtet med Citanten Helje Jaastad, for 20 aar siden tjent hos Contra Citanten Jørgen Jaastad i omtrent 4 eller 5 aar, vidnede at Smalerne den Tid bleve drevne til fjelds, og saavel Yttre som Jndre Jaastads Smaler gik om hinanden, hvor de i fjeldet kom hen. Kan ikke erindre hvor hun hentede Smalerne, men Gederne bleve hentede i Wilurenuten, hørde ikke heller at Jndre Jaastad havde nogen Ejendom uden for Stølen. Mere var Vidnet ikke at tilspørge, derfor aflagde sin Saligheds Ed og blev fra Retten demitteret, da ingen Anvisning forlangtes.

5 Vidne, Joren Martensdatter Qvæstad, 33 aar gammel, ubeslægtet med Parterne, tjent hos Omund Gunderssøn Indre Jaastad for lidt mere end et aar siden i foregaaende 4 aar, vidnede om Smalernes drivning ligesom de 2 første Vidner, og vidste da ikke andet end Smale bejttet var fælles. ligesom og Smalerne bleve hentede samme dag som de bleve uddrevne fra Wilurenuten. I uvejrlækkede hun Indre Jaastads Kreature uden for Kirken, men tog Kreaturene strax med sig tilbage ind efter. Videre havde Hun ikke at forklare, men blev fra Retten demitteret, efterat hun avlagde corporlig Ed, og ingen Anvisning begjertes.

6 Vidne, Sigrid Tors Datter Branstvedt, 50 aar gammel, Søster til Hoved Citanten Johannes Branstvedt, fød, og al sin Tid opholdt sig paa Naboeaarden Branstvedt, provede, at da hun for omtrent 12 aar siden vagtede Branstvedts Kreature, som med Indre Jaastads var paa Stølen, bleve Branstvedts og Yttre Jaastads Smaler bejtede i Fladefjeldet, men Indre Jaastads i den saa kaldede Wasdal. Mere var hende ikke at tilspørge, og da Parterne ikke av hende forlangte nogen Anvisning, blev hun efter aflagt Ed fra Retten demitteret.

Da det allerede var sildig paa Aftenen, og Hoved Citanterne havde ført deres Vidner som de agtede fornøden, saa frafaldt de Befaring og Vidnernes Anvisning, og derimod nedlagde deres Paastand og sluttede Sagen til Doms saaledes: De paastaaer, følgelig deres Vidner, for Jndre Jaastads fornærmelse i Henseende til deres Kreaturers Bejtning saavel av fæ som av Smaler \at være fri/, som og at de herefter ubehindret nyder saavel til bejtte som Støls bejterne, nemlig Grindsbejtte opigienem til Bjønstegsæggen saavelsom Storefjeld og Idlevejen, Oleskaarene og Fladefjeldet, item Processens Omkostninger at betale efter Rettens Skjøn, og dermed paastod Dom.

Contra Citanterne begjærede Sagen udsadt til anden belejlig Tid, baade for at føre de øvrige Vidner, og for at Retten kunde modtage sammes Anvisning paa Aastædet.

Eragtet:

Sagen udflyttes paa forlangende til første belejlige Tid, som nærmere skal blive Contra Citanterne bekjendtgjort.

Denne Forretnings Bekostning, saasom: for 1 Dags Forretning 2 rd: 2 Dages Diæt 1 rd: 2 mrk:, for Stævningens Incamination 5 mrk: 4 s:, Laugrettes mændene, hver 2 mrk: 8 s:, er 3 rd: 2 mrk: {8 s:}, Lænsmanden 1 rd:, hr: Fogden for {Vurderings} \Laugrettets/ mændenes udnævnelse 1 rd:, tilsammen 9 rd: 3 mrk: 4 s:, som Hoved Citanterne betalte, og desuden betalte Sorenskriverens Skyds til og fra Aastædet, samt til Lænsmanden for Stevnepenge 1 rd:, ialt 10 rd: 3 mrk: 4 s:

Høstetinget 1787.

Jondals Skibrede.

Aar 1787, den 19 Octobris, blev **det almindelige Høste- Sage- og Skatte- ting med Almuen av Jondals Skibrede holdet paa det sædvanlige Tingstæde Herransholmen.** Retten betjenet [af] Sorenskriveren med efterskrevne 8 edsorne Laugrettes mænd, nemlig: 1: Kristoffer Engelssøn Svaasand i Tosten Torssøn Underhougens Stæd. 2: {Mads} Lars Torkildssøn Torvigen. 3: Jon Brynnildsøn Wig i Brynnild Jonssøn Wigs Stæd. 4: Svend Tostenssøn Fladebøe. 5: Salomon Johnssøn Gundtvedt. 6: Endre Torgierssøn Ouestad for

Tollef Endressøn ibm: 6: Jon Bergessøn Kopren for Lars Christofferssøn Samland, og 8: Iver Tollefssøn Torvigen for Torgiuls Asbjørnssøn Samland. nærværende Stædets Foged, Velædle Hr: Ulrich Wilhelm Koren, saavel som Lænsmanden Johannes Pederssøn Wig og samtlig tingsøgende Almue.

Hvorda allerunderdanigst blev publiceret følgende højkongelige og andre Øvrigheds Anordninger, i følgende Orden:

No: 1: Placat anlangende Skjøder og Pantebreve at med føre Ejendom og Pant, naar de inden den i Lovens 5 B: 3 28 befalede Tid ere tinglyste, omend og udstæderne i den Mellemtid fra Udstædelsen til Tinglysingen maatte være døde med videre. dateret Christiansborg Slot den 8 Junii 1787.

No: 2: Forordning angaaende den Islandske Handel og Skibsfart, dateret Christiansborg Slot den 13 Junii 1787.

No: 3: Forordning angaaende at ingen herefter maae sælge eller købe Hestehaar uden vedkommende Attest medfølger, hvorledes samme ere tilvejebragt.

{Christians}\Friderichs/berg Sl: den 3 Aug: 1787-

No: 4: Forordning angaaende den Finmarkske Handels Frigivelse med mere. Christiansborg Slot den 5 Septembris 1787.

No: 5: Stift amtmand Schouboes Brev til Fogden Koren, hvorved forlanges undersøgning om Lars Gregoriussøn Oxhollen (Ophollen?), der for Tyverie har været actioneret, og efter Høyeste rettes Dom avsonet samme, men ikke betalt eller beviist at Han intet ejer til Tvigjeldens 22 rd: 32 s:s Betaling, i Fogderiet opholder sig, og om han findes uformuende

1787: 107

til denne Tvigjelds Betaling, da at lade Ham efter Stiftets Bestemmelse forsone samme med at sidde 12 Dage paa Vand og brød hos Skibredets Lænsmand. dateret Bergen den 25 Aug: 1787.

No: 6: Stiftamtmand Schouboes Brev til Hr: Foged Koren angaaende de omkostninger som af det Søndre Bergenhusiske Amt skal udredes av Delinqvent Penge, saa vel i Bergens Bye, som efter Foged Korens og Wangenstens Beregninger, Sygehuus og Broepenge og videre til St: Jørgens Hospital, tilsammen 1559 rd: 81 s:, hvorav Sundhords og Hardanger Fogderie tilkommer at svare 858 rd: 61 s: Dateret 25 Augusti 1787.

No: 7: Stiftamtmand Schouboes Brev til Hr: Foged Koren angaaende Undersøgelse og anholdelse af 2de fra Christiansand den 29de August undvigte og der arresterede Personer Ole Iverssøn og Ole Osmundssøn, der for Tyverie vare anlagte, den 22 Sept: 1787.

Derefter bleve de til dette Ting indstevnte Sager foretagne.

Lars Knudssøn Handegaard anmeldte sig for Retten og tilkjendegav at Han til dette Ting med mundtlig Varsel har indkaldet sin Naboe Aamund Johannessøn Handegaard fordi Han, tvertimod den mellem deres Gaarde under 20 Junii 1787 og følgende Dage oprettede Steenings Forretning, har fornærmet ham baade paa Skov saavel inden som uden Gierds, samt tiltaget sig at slaae de Slotter som efter bemeldte Steenings Forretning er Citanten tildelt, efterat han først derom havde insinueret Ham en saakaldet Beskikkelse, om alt at paahøre Vidnesbyrd av stevnte og ustevnte Vidner, og derefter Dom modtage til Steenings Forretningens Fuldbyrkelse og efterlevelse, samt Processens omkostninger skadesløs at erstatte.

Den indstevnte Aamund Johannessøn Handegaard blev lovlig paaraabt, men mødte ikke, ej heller nogen paa Hans Vegne.

Citanten sagde at Han har som Vidner under Falsmaals brøde indkaldet Omund Larssøn Espeland og Niels Iverssøn Espeland, og som godvillig mødende Vidne havde tilstædt Askild Sjurssøn Molveim!! (Molven), derefter fremstillede Kaldsmændene Jon Børvessøn!! Kopre og Tomas Erichssøn Apeldalen, som under deres Saligheds Ed avhiemlede Stevnemaalets lovlige Forkyndelse for den indstevnte Aamund Johannessøn Handegaard med fulde 14 Dages Varsel, og dernæst fremlagde sit skriftlige Jndlæg av 13 October 1787, med derved fulgte Steenings Forretning, som i Stevnemaalet ommeldt, begyndt 18 og {tinglyst} sluttet 20 Junii 1781, hvorav Indlægget er saalydende #, og Forretningen, som under vedbørlig Bekræftning udstædt, findes denne Act vedhæftet, derefter begierede Vidnerne som møder frem kaldte, eedfæstede og forhørte. fremstod da som

1te Vidne, Omund Larssøn Espeland, som, efterat Edens forklaring Ham og de øvrige 2de Vidner av Lovbogen var forelæst med formaning at vogte dem for Meeneed, avlagde sin corporlige Eed med oprakte Fingre efter Loven, og vidnede: at han tilligemed det andet indstevnte Vidne vare i Selskab med Aamund Johannessøn Handegaard før Michaeli dette aar, for efter dennes forlangende at tilspørge Citanten Lars Knudssøn Handegaard, hvorfor Han slog paa det Stæd som tilhørte Ham, hvortil Lars svarede, at Hand holdt sig Steenings forretningen efterretlig og benyttede sig av den Ejendom som ved samme var Ham tildelt. forklarede ellers paa Citantens Tilspørgsel, at Parterne hver for sin deel havde brugt saavel Slotten som Løvning førend forretningen av 1781 blev avholdt, men senere er ved samme avgiort at Citanten skulde eje paa vestre, og Amund paa Østre Siden av Korsstuedalen, og paa denne vestre Side var det Lars havde begyndt at slaae da Amund lod ham beskikke. Citanten begierede Vidnet tilspurgt, om Han ikke saae at {Lars} indstevnte Aamund Johannessøn, samme dag som hand havde ladet Ham beskikke, slog Høe paa det omprovede Stæd vesten for Korsstudalen. Vidnet svarede: Nej. 2: om Vidnet saae indstevnte løve indengjerds paa Bøen de Asker som staar paa vestre Side af Korsstudalen, omendskjønt Citanten advarede Ham at ophøre der med indtil Han nærmere havde forespurgt sig? Rs: Jo, og dette skeede nogen Tid efter at Beskikkelsen var Citanten forkyndt. 3: om hand ikke har seet Aamund bruge Hattel Træer og benytte sig derav fra Citantens Ejendom. Resp: Nej. Vidnet var efter Tilspørgende ikke noget at tilspørge, thi blev Han fra Retten demitteret.

2 Vidne, Niels Iverssøn Espeland, aflagde Ed og provede angaaende Beskikkelsen lige som 1te Vidne. til Citantens 1 Sp: svarede Vidnet: Saae Aanund!! (Aamund) Johannessøn samme Dag som Beskikkelsen var Lars Knudssøn forkyndt, slaae paa det øverste Stykke, og Lars paa det nederste Stykke, og den Ejendom paa vestre Side av Korsstuedalen som er Citanten tildelt, og Høet blev av enhver hjemført saa meget som de havde avslaget. 2 Sp: ligesom første Vidne. 3 Sp: Nej. Vidnet, som intet mere havde at forklare, blev demitteret.

3 Vidne, godvillig mødende Askild Sjurssøn Molveim, avlagde Ed og lovede at vidne Sandhed. Citanten begierede Vidnet tilspurgt: om hand hørte Vederparten lod Ham beskikke, og derefter indfandt sig for at slaae Høe paa det af de forrige Vidner omvundne Stæd. Resp: Jo, det forholder sig som omspurgt, da Aamund selv samme Dag indfandt sig, og Vidnet saae Ham paa det omvidnede Stæd slaae Høe. Videre var Vidnet ikke at tilspørge, thi blev hand fra Retten demitteret.

Citanten begierede Sagen udsat til neste Ting, og den indstevnte men udeblevne Aamund Johannessøn Handegaard til den Tid Lavdaget at møde.

Eragtet

Aamund Johannessøn Handegaard, som efter Stevnevidnernes Forklaring har faaet fuld lovlig Varsel, men ikke indfundet sig med Tilsvær, gives hermed Laugdag at møde til næste Aars almindelige Sommer Ting for Jondals Skibrede, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Dagen efter, den 20de Octobris, continuerede Høste Tinget med Almuen av Jondals Skibrede udi det i Gaar anførte Laugrettes Overværelse tilligemed den meenige Almue.

Hvorda Ejeren for Tvedts Saug, Iver Amundssøn, fremstod for Retten og tilkjendegav at han paa bemelte Saug fra seeneste Angivelses Dato til denne Tid har skaaret 2200 vand kantede Bord av ænkelt Længde og Tykkelse, hvortil Tømmeret er fremdrevet av omliggende Odels Skove.

Paa Hougens Saug, som med sin Damstok staaer paa Odels grund, angav Eierens Samson Larssøn paa egne og de fleres Vegne at være fra seeneste Angivelse til denne Dato skaaret 500 vandkantede enkelte Bord, hvor til Tømmeret er kommet fra de omliggende Odels skove.

Paa Svaasands Saug, som med sin Damstok staaer paa Odels grund, sagde Eierens Kristoffer Engelssøn paa egne og de fleres Vegne, fra sammes Opbyggelses Dato den 26 Junii 1787 til denne Tid at være skaaret 200 vandkantede Bord av enkelt Længde og Tykkelse, hvor til Tømmeret er fremdrevet af omliggende Odels Skove.

og at intet mere paa disse Sauge den bemelte Tid er skaaret, derom aflagde de inden Retten Saligheds Ed.

Dernæst bleve følgende Almues Breve fremlagte til Tinglæsning, nemlig.

No: 1: Aad Olssøns Contract for Livs ophold af Gaarden Ouestad: 2 Tønder Havre Korn paa Maal, foster til en Koe og 2 Smaler, saavelsom frit Husværelse med Lys og Brændefang etc.; udstædt af Sønnen Ole Aadssøn Ouestad den 19 October 1787.

No: 2: Tostein Pederssøn Ouestads Ditto for Livs ophold og Vilkaar af Gaarden Ouestad: 1 ½ Tde: Havre Korn paa Maal, ½ Tønde reent Korn paa Maal, foster til en Koe, 2 geeder og 2 Smaler, saavelsom frit Husværelse med Lys og Brændefang, hvilket sidste Ham selv i gaardens Skov besørger sig saalænge Han kan, og skal det fulde Føderaad erlægges baade til Ham og Hustrue Boel Brynnilds Datter medens de begge leve, og naar en av dem dør, behoder den længstlevende alt, udstædt af Aad Larssøn Ouestad den 19 October 1787.

No: 3: Ole Olssøn Baches Skjøde paa 2 b(pd:?) 21 mrk: Smør, eller efter Matriculen, 2 b(pd:?) 12 bMrk: Smør, 9/16 Løb Salt, 3/8 Hud og 3/8 faareskind udi gaarden Bache, udgivet av Torbjørn Anderssøn Kjerevig mod betalte 360 rd.; paa de Vilkaar at Sælgeren og Hans Arvinger av Kjøberen eller Arvinger, i Tilfælde at han eller de nødes at sælge Gaarden, skal have første Kjøbs Ret for den betalte Summa, imod at de Bekostninger Kjøberen nedlegger paa gaardens Huse, da bliver Ham erstattet, dateret Tingstædet Herrandsholmen den 20 Octobr: 1787.

No: 4: Ole Olssøn Baches Obligation stor 150 rd.; udstædt til Lars Kristofferssøn Samland, med Pant udi 1 b(pd:?) 10 ½ mrk: Smør i gaarden Bache, og 3 pCto Rente, den 20 Octobr: 1787.

Foged Koren derefter begjerede de sædvanlige Spørgsmaale for Laugrettet og Almuen fremsadte til Besvarelse og paafølgende Tingsvidnes Erhvervelse, og blev samme i det saa kaldede store Tings Vidne besvaret saaledes som samme under Laugrettets Bekræftning er udstædt. for det 2. fremlagde Hr: Fogden Specification over Avtagene paa endel gaarde i Hardanger Fogderie og for saavidt dette Skibrede angaaer, blev Almuens Svar indhentet at Opsidderne er godtgjort deres Skatte, undtagen Udrednings og Stand qvarter Penge af den avfældte Skyld, hvorom Tings Vidne blev meddelt. 3: blev Almuen og Laugrettet tilspurgt om de sædvanlige 4 s: pr: Miil er hver Mand av Tingskydsen betalt, hvortil blev svaret Jo, og derom et særskildt Tings Vidne udstædt. 4: Differancen i Odels Mand tallet 1787 mod forrige Aar 1786 blev ligeledes forelæst Almuen, og confereret med Vedkommendes Skattebøger og Adkomster, som der med rigtig befandtes, og blev herom paa samme Maade

under Laugrettets Bekræftning et særskildt Tingsvidne meddelt. 5: Optegnelse over de i dette Skibrede befindende Qværne blev oplæst, og av Almuen besvaret rigtig at være, at ingen flere findes, og at de staaende ingen Forhøjelse til Avgift taaler. Forestaaende Tings Vidner bleve i Særdeleshed besvarede av og bekræftede ved de 2de Mænd Samson Larssøn Hougen og Iver Omundssøn Tvedt. 6: Restance Registeret for Jondals Skibrede blev oplæst og befunden rigtig, og de resterende Konglige Skatter til 1786 udgang 1 rd: 3 mrk: 6 s:, og for 1787, 3? rd: 5 mrk: 1 s:, hvilket med Laugrettets Forseglinger, og i Særdeleshed de forbemeldte 2de Mænds overværelse blev stadfæstet.

Til at betjene Retten næste Aar som Laugrettes mænd blev der paa udnevnt: Ole Olssøn Bache, ny Mand, Aad Larssøn Ouestad, ny Mand, Torbjørn Wiglichssøn Traae, Lars Samsonssøn Samland, Iver Nielssøn Bache, Giert Engelssøn Bache, Gunder Jacobssøn Bache, og Ole Evindssøn Waseld.

og da intet videre med Tinget var at bestille efter 3de ganges Udraab, saa blev Retten ophævet.

Østensø Skibrede.

Aar 1787, den 22de Octobris, blev **det almindelige Høste- Sage- og Skatte- Ting med Almuen af Østensø Skibrede holdet paa det sædvanlige Tingsted Hærrandsholmen**, og Retten betjent af Stædets Sorenskriver i nærværelse af efterskrevne edsvorne Laugrettesmænd: 1: Ole Haagenssøn Tvedt, 2: Arne Knudssøn Skeie, 3: Lars Jonssøn!! (Janssøn) Reistvedt, 4: Jermund!! (Giermund) Olssøn Skaar, 5: Erich Larssøn Thole, i hans Stæd Lars Erichssøn Thole, 6: Ellev Larssøn Axness, 7: Amund Larssøn Røen, og 8: Svend Arnessøn Røseland. Kongens Foged, S: T: Hr: Koren, var tilligemed Lænsmanden Johannes Øvre Wig og meenige tingsøgende Almue tilstæde.

Hvorda først blev publiceret de konglige forordninger etc., som for Jondals Skibrede findes specificeret.

Hvorda de til dette Ting indstevnte nye Sager bleve foretagne.

Samson Jonssøn Saalesnes mødte for Retten og anmeldte at Han til dette Ting, Tid og Stæd med mundlig Kald og Varsel har inkaldet Ole Kristofferssøn Sandven med \de/ flere \Opsiddere/, fordi de have tilladet andre at slaae græs i hans brugende og tilbygslende gods, derom at paahøre Vidnesbyrd av Lars Toressøn Underhougen, Ole Knudssøn Sjøthun, Niels Arnessøn (..)yglevig og Gyri Stens Datter ibm:, alt til et {et} lovskikket Tingsvidnes Erhvervelse for det første. Som Vederfølge ere tillige indkaldte de som efter Vederpartens Tilladelse har slaget det paastevnte Høe, Aamund Bjørnessøn, Husmand paa Sandven, og Jon Larssøn, Husmand paa Tveits grund.

Ole Kristofferssøn og Ole Jermundssøn Sandven mødte paa egne og de flere opsidderes Vegne og vedtog lovlig Varsel. Av de til Vederfølge indstevnte mødte Jon Larssøn Tveites grund, som paa egne og Aamund Bjørnsøn

1787: 108

Sandvens Vegne tilstod Stevnemaalets lovlige forkyndelse. Vidnerne mødte og tilstod lovlig Varsel.

De indstevnte sagde at de ikke fandt sig forbunden at svare videre til Søgemaaliet førend Eieren til Citanten Samson Saalesnesses tilbygsløse Jordebrug lovlig var kaldet, og da forbeholdt de sig sin nærmere Indsigelse, begjærede Sagen avvist og protesterede mod sammes Fremme.

Eragtet

Sagen udflyttes til næste Ting, da Citanten bør til den Tid indkalde den rette Ejer \av Hans tilbygsløse Jord/, førend videre med Sagen kan foretages.

Sagen paastevnt av Justitiens Actor Hr: Foged Koren mod Helga Jons Datter Aarhus for fortidlig Sammenleje, blev paaraabt, og blev Sagen av Actor stillet i beroe til næste Ting for at fremlægge den udfordrende Præste Attest. Som bevilges.

Sagen udsat fra sidste Ting mod Britha Sjursdr: Soldal for fortidlig Sammenleje, blev av Actor Hr: Foged Koren paaraabt, og begjert udsadt til Sommer Tinget for at fremlægge Sognepræstens Attest. der blev samtykket.

Sagen paastevnt af Baar Olsson Herrastvedt mod Gunder Tollevsson Aarhus for gjeld 9 rd., blev av Citanten irettefordret, som fremlagde Rettens sidste Ting passerende Laugdag, der er saalydende #

Parterne fremstode nu for Retten og declarerede at være venlig forenede saaledes: at til næst anstundende Juul betaler den indstevnte til Citanten 4 rd., og til næst følgende Korsmisse den 14 Maji, indberegnet Sagens Omkostninger, 6 rd: 3 mrk: 12 s., men i mangel av mindelig Betaling til den belovede Tid paastod Citanten Dom til næste Ting.

Eragtet

Gunder Tollevsson Aarhus opfylder sit Protocollen tilførte Løfte med mindelig Betaling, men i mangel derav, til næste Ting modtager Dom uden videre Varsel.

Sagen indstevnt av Hans Nilsson Øvre Wig mod Brigte Larsson Berven for fornærmelige Ord, blev av Citantens frænde Hans Hansson Klyve iretteædsket, som fremlagde Rettens sidste Ting passerte Laugdag, saalydende #

Indstevnte Brigte Larsson Berven mødte for Retten og vedtog saavel Stevnemaalets som Laugdagens lovlige forkyndelse.

Citanten begjærede Sagen stillet i Beroe til næste Ting, som Retten bevilgede.

Anno 1787, den 23de Octbr., continuerede Høste Tinget med Østensøe Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd, og i Overværelse af det i Gaar tilførte Laugrett.

Hvorda! Lars Larssen Moe paa egne og de flere Opsidderes Vegne paa bemeldte Gaard Moe, anmeldte \at/ have med mundtlig continuations Stævning {at have} contra inkaldet Amund Siovatsen og de flere Opsiddere paa Gaarden Kaldestad til dette Høste Ting, fordi de sidstes Smaler gaaer i Contra Citanternes Udmark om Som/m/eren, dem til Fornærmelse og Fortrængsel, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner: Gunder Aarhuus, Lars Jansen Rejstvedt, Ole Christophersen Sandven og Ole Giermundsen ibid., derefter at modtage Dom i Hoved Sag, efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte.

Amund Kaldestad paa egne og de øvrige Instævntes Vegne mødte og vedtog lovlig Varsel.

De benævnte Vidner vare alle tilstæde og vedtog lovlig Varsel. Lars Moe begjærede Vidnerne frem kaldede og afhørte, og først Besigtelses eller Beskikkelses Vidnerne Gunder Aarhuus og Lars Jansen Rejstvedt, som aflagde Eed efter Loven med oprakte Fingre, og vidnede: Løverdagen den 21de Julii sidst afvigte vare Vidnerne udsendte paa Lars Moes og de flere Opsidderes Forlangende, at eftersee, om Gaarden Kaldestads Smaler ikke gik og

beytede paa Citanernes Støels Mark, og fandt de da omtrent 18 stk: Smaler, Opsidderne paa Kaldestad tilhørende, som beytede paa Moes Støels bøe, som syntes ilde medtaget og opædt; ligeledes fandt de andres, end {Moes} \Kaldestads/ Smaler sam/m/estæds, hvis Eiere de ikke vidste. Efter Vidnernes Skøn havde de omvidnede Smaler længe gaaet i bemeldte Støels Mark. Paa Amund Kaldestads Spørgsmaal svarede Vidnerne, at imellem Moes Støelsmark, hvor de benævnte Smaler befandtes, og Kaldestads Udmark er intet Giærde, men aaben Mark.

Lars Moe derefter begiærede de øvrige

1787: 108b

Vidner afhørte, hvorpaa fremstod

Ole Christophersen Sandven, som aglagde Eed efter Loven, og forklarede paa det fremsatte Spørgsmaal, om han har seet Moes Geeder paa paa!! Kaldestads Bøe og Mark i fulde 8 Dage: Nej, han har ikke seet dem der paa eengang i fulde 8te \Dage/, ellers refererer sig til sit forhen aflagde Vidnesbyrd. Lars Moe begiærede Vidnet tilspurgt, om ikke Kaldestads Mænd har ingiærdet deres Hiem/m/e-Mark? Svar: veed, at Kaldestad Mænd i Som/m/er har opsatt et Giærde, men har ikke bemærket om sam/m/e indhegner den gandske Hiemme-Mark.

4de Vidne, Ole Giermundsen Sandven, aflagde Eed, og derpaa forklarede: han har vel adskillige Gange seet Moes Smaler \eller Geeder/ paa Kaldestad Bøe, men ikke 8 Dage paa eengang. For det øvrige vidnede eenstemmig med forrige Vidne.

Lars Moe, efterat Vidnerne vare demitterede, paa egne og de fleres Vegne paastod at ligesom de saa vidt mueligt vilde forekom/m/e og hindre deres Geeder fra Kaldestads Ager og hiemmebøe, saa paastode de, at Kaldestads Opsiddere ved Dom maatte tilpligtes at holde deres Smaler fra Moes Støels Mark, samt, at denne Processes Omkostning maatte dem erstattes efter Rettens Skøn, og saaledes inlod Sagen Dom.

Amund Kaldestad lod tilføre, at imellem Parternes Udmark, som ikke støder sam/m/en \og/ er ikke med Giærde adskilt, men aaben Mark, og saaledes, at andre har Eyendom imellem deres Strækninger, derfor var det umueligt for Kaldestad Mænd i Udmarken at vogte deres Smaler, som gik frit i den aabne Mark; paastod derfor, at Moes Mænd selv maatte inhægne deres Mark, hvori Kaldestad ikke har nogen Fællesskab; derimod, at Moe maatte ved Dom tilpligtes under Straf efter Loven at entholde deres Geeder fra Kaldestads Ager og Eng, og saaledes, næst at erindre om Processens Omkostning skadesløs, inlod Sagen til lovmedholdig Dom.

Partne vare tilfreds at Dom til næste Ting bliver afsagt her paa Tingstædet, for Omkostninger at spare.

Eragtet:

Følgelig Vedtagelse optages Sagen til næste Som/m/er Ting for Østensøe Skibrede, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Udi Sagen anlagt af Siur Axnæs mod Enken Sigrie Jonsd: og Søn Peder Olssen Opsaaten, blev paa Høste Tinget for Østensøe Skibrede den 23de Octbr: 1787, Afsagt saadan

Dom:

Til Som/m/er Tinget 1785 haver Siur Axnæs inkaldet Enken Sigrie Jonsd: med Søn Peder Olssen Opsaaten, at fravige deres paaboende og Citanen tilhørende Plads Opsaaten, samt fra Grunden at bortføre deres Eyendoms Huuse, følgelig Opsigelse af næst foregaaende Martii Maaned. Saadan Opsigelses Tid mindre end 3de Maaneder er ikke lovlig, og saa meget mindre, som det ikke synes mueligt i saadan Hast at bort flytte og anskaffe fornøden Tuft til deres Huuse. Meget mere er det efter Actens Udviis tilstrækkelig beviist, at Citanen har til bemeldte Aars Høste Ting indgaaet Forliig med de

indstævnte, saaledes, at de skulle tillades at beboe, som forhen, Padset Opsaaten, all den Stund de ikke fornærmede Citantens Jordebrug med Beedning i Hagen, med meere, imod aarlig Afgift 1 rdr., og udi den førte Processes Bekostning 1 dr: 4 mrk., hvorhos Siur Axnæs tillige har belovet at udviise Huus folkene et større Stykke Mark, efterdi Afgiften nu var større end forhen. Derimod er det ingenlunde beviist, at den indstævnte Enke eller Søn have givet Anledning til Citanten at fragaae eller ophæve den vidnesfast passerede Foreening: thi Kiendes hermed for Rett: Den Protocolen tilførte og bevidnede Foreening, bør opfyldes, som lovlig, og saaledes Enken Sigrie Jonsd: og Søn Peder Olssen at blive siddende paa Pladset Opsaaten og beboe deres Eyendoms Huuse, alt imod det fastsatte Afgift 1 rdr: Derimod paalegges de under lovlig Tiltale og Fravigelse, ikke at fornærme Grund Eyeren i hans Jordebrug med utilladelig Beedning, Skovhugst og deslige, men opføre sig, som Huusmænd ere pligtige efter Lov. Denne Processes Omkostning ophæves, og det tildømte efterkommes inden 15 Dage efter lovlig Forkyndelse under Execution.

Giørt Aalvigen anviiste Felden af en voxen Biørn, som for 14 Dage side er skudt i Aalvigens Eyendoms Mark, og af Fogden blev mærket med at afskiære den venstre Fremfor.

Anno 1787, den 23 Octbr., blev Retten satt paa Tingstædet Hærandsholmen, følgelig Optagelse paa Aastædet Gaarden Botnen d: 17 Septbr: sidst afvigte, og Retten beklæd med de samme Laugrettes og Meddoms Mænd, som ved forrige Session findes Protocolen tilført.

Hvorda! Udi Aastæds Sagen imellem Mons Nielsen og de øvrige Opsiddere paa Gaarden Botnen, blev saaledes

Eragtet:

Ligesom en Læylænding er pligtig at forsvare og forbedre sit tilbøxlede Jorde brug, saa er det og billigt og lovligt, at enhver bør være underrettet om sin Eyendoms og Brugs Strækning. Lovens 3 Bogs 12 Cap: viiser den Ret enhver Eyer har at paastaae sin Jord udskiftet fra Naboer og Medeyere. Mons Nielssen Botnen har ved Søgemaal tragtet efter at faae, ikke allene sin brugende Anpart i Gaarden Botnen udskiftet, men besynderlig det særskildte og Botnen uvedkom/m/ende Brug Kannikebiereg separeret fra de angrændsende. Den forhen passerede Forretning og Dom kan ikke hindre for saa vidt Loven tillader Gærde og Eyendom med Steene udmærket. Men Citanten Mons Botnen har baade incamineret en ubestemt Stævning, hvoraf visse Poster ere end og forhen paakiendte, og ført Vidner, som ikke have anviist Strækningerne, som her er aldeles fornøden; ey heller fremlagt Situations Cart

som en Rettesnor til at viise enhvers Eyendom; endelig er Sagen ikke besluttet med nogen endelig og bestemt Paastand til Doms. I saadan Anledning kan endelig Dom ikke afsiges, førend alt det fornødne af Citanten er i agt taget, og hvortil Tids beram/m/else til næste Sommer skal paa Forlangende vorde meddeelt; ligesom Omkostningerne ved Sagens Slutning skal blive paakiendte.

Derefter blev videre med Tinget continueret, og til Publication fremleveret følgende Almues Breve og private Documenter.

No: 1: Skifte Contract mellem Arvingerne efter afdøde Provstinde Maria Susanna Friman, Enke efter salig Hr: Christoffer Geelmuyden, hvorved ældste Arving, Dattersønnen, Studiosus theologiae Hr: Christoffer Geelmueyden Heiberg, for sin Anpart er tilfalden: I gaarden Moe: Lars Larssøns Brug, 1 Løb Smør for 40 rd:, Lars Ellingssøns Brug, 1 Løb Smør for 40 rd: I

gaarden Thole: Torkel Michelssøns og Mikel Torkildssøns Brug, 1 Løb 16 Mrk: Smør for 50 rd.; Fundalen!! (Fundeland) med underliggende Ødegaard Ilsaas som bruges av opsidderen Simon Jonssøn, og skylder 1 Løb 18 Mrk: Smør for 50 rd.; Qvamsøen med underliggende Teig i Fixesundet, 2 bpd: 15 Mrk: Smør for 35 rd.; Andreas Severin Heiberg tilfaldt i gaarden Moe, Nils Knudssøns og Sjur Larssøns Brug, 1 Løb Smør for 40 rd: og Ole Sjurssøns Brug 1 Løb Smør for 40 rd.; I Thole: Arne Olssøns Brug, 1 Løb 16 Mrk: Smør for 50 rd: Haaver Larssøns Brug, 1 Løb 16 Mrk: Smør for 50 rd: item Tholes Vaaningshuuse med underliggende 32(?) mrk: Jordegods som salig Provstinden havde brugt, for 35 rd.; Hr: Capitaine Lorent Muller Segelche paa sin Hustrues Maria Susanna Friman Heibergs Vegne: I Moe: Holger Phillipssøns Brug, 1 Løb Smør for 40 rd: Ole Michelssøns Brug, 1 Løb Smør for 40 rd.; I Thole: Lars Erikssøn og Erich Larssøns Brug, 1 Løb 16 Mrk: Smør for 50 rd.; I Nedre Wig: Giermund Holgerssøn og Endre Tronssøns Brug, 1 Løb 6 Mrk: Smør for 45 rd: og Jermund Asbjørnssøns Brug 2 bpd: 12 mrk: Smør for 35 rd: dateret 29 August 1787.

No: 2: Simon Jonssøns Skjøde paa 1 Løb Smør og 2 Løber Salt udi Fundeland med underliggende Ødejord Ilsaas, udstædt af Hr: Christoffer Heiberg, mod 750 rd.; den 22 Oct: 1787.

No: 3: Enken(?) Maritha Olsdatters Contract for Livs ophold af gaarden Fundeland, udstædt af Simon Jonssøn Fundeland den 22de Octobr: 1787.

No: 4: Michel Torkildssøns Skjøde paa 1 Løb 16 Mrk: Smør, eller efter {Avtag} \Matriculen/, 2 bpd: 16 mrk: Smør, 3 5/9 Løb Salt, udi Thole, udstædt af Hr: Christoffer Heiberg, mod 620 rd.; den 16 Octobr: 1787.

No: 5: Michel Torkildssøn Toles Obligation stor 150 rd.; udgivet til Hr: Christoffer Gelmuyden Heiberg, med Pant og første Prioritet udi 1 Løb 16 Mrk: Smør i Thole, den 22 Octobr: 1787.

No: 6: Michel Torkildssøn Toles Obligation stor 300 rd.; udstædt til Jørgen Isakssøn Berven og Amund Sjøvatssøn Kaldestad, med Pant og første Prioritet næst efter hans til Christoffer Geelmuyden Heiberg udstædde Obligation for 150 rd.; i 1 Løb 16 mrk: Smør i Tole, den 22 Oct: 1787.

No: 7: Haaver Larssøns Skjøde paa 1 Løb Smør, eller efter Matriculen, 2 bpd: Smør, 3 5/9 Løb Salt, udi Tole, udstædt af Andreas Severin Heiberg, mod 512 rd.; den 13 Oct: 1787.

No: 8: Haaver Larssøn Toles Obligation stor 499 rd.; udgivet til Andreas Severin Heiberg, med Pant udi 1 Løb Smør udi Tole, dateret 22 Octobr: 1787.

No: 9: Erich Larssøns Skjøde paa 1 Løb 16 Mrk: Smør, eller efter Matriculen, 2 bpd: 16 Mrk: Smør, 3 5/9 Løb Salt, i Tole, udgivet af Hr: Capitaine Segelcke paa sin Hustrues Vegne, mod der for betalte 620 rd.; den 13 October 1787.

No: 10: Erich Larssøn Toles Obligation stor 500 rd.; udgivet til Hr: Capitain Segelcke, med Pant udi 1 Løb 16 Mrk: Smør i Tole, og første Prioritet, den 17 de Octobr: 1787.

No: 11: Torkield Michelssøn og Hutrue Anna Rasmusdatters Contract for Livs ophold av Tole, udstædt af Michel Torkildssøn Tole den 22 Octobr: 1787.

No: 12: Andreas Severin Heibergs Skjøde paa 2 bpd: 15 mrk: Smør, eller efter Matriculen, ½ Løb Smør, ¾ Hud, udi Qvamsøen med underliggende Teig i Fixesundet, udgivet af Broderen Christoffer Geelmuyden Heiberg, mod 524 rd.; den 22 Octobr: 1787.

No: 13: Ole Arnessøns Skjøde paa 1 Løb Smør, eller efter Matriculen, 2 bpd: Smør, 3 5/9 Løb Salt, udi gaarden Tole, udgivet af Andreas Severin Heiberg, mod 540 rd.; den 22 Oct: 1787.

No: 14: Ole Arnessøn Toles Obligation stor 450 rd.; udtædt til Andreas Severin Heiberg, med Pant og første Prioritet i 1 Løb Smør i Tole, og 4 proCto Rente aarlign den 22 Oct: 1787.

No: 15: Guttorm Michelssøns Skjøde paa 1 bpd: 6 Mrk: Smør, ½ Løb Salt i Lie, udgivet av Faderen Michel Guttormssøn Lie, mod 57 rd: 3 mrk.; den 22 Oct: 1787.

No: 16: Enken Maritha Svendsdatters Contract for Livs ophold af gaarden Steene, udstæd av Erich Johannessøn Stene den 22 Oct: 1787.

No: 17: Ole Larssøns Skjøde paa 2 bpd: 6 Mrk:, $\frac{1}{4}$ Hud med bygsel, og overbygsel til 9 Mrk:r Smør Wigøers Præsteboel beneficieret, i Nedre Axnes, udgivet af Faderen Lars Olssøn nedre Axnes, mod 84 rd:, skriver 84 rd:, dateret 22de Octobr: 1787.

No: 18: Sten Olssøns Skjøde paa 2 bpd: 1 $\frac{1}{11}$ mrk: Smør, $\frac{5}{11}$ Hud i Bjotvedt, hvor Han selv den 12te Maji 1779 har arvet andre 4 $\frac{10}{11}$ mrk: Smør, $\frac{1}{22}$ Hud, udgivet av Enken Brithe Giestsdr: med flere, mod 160 rd: 2 mrk: 2 $\frac{10}{11}$ s:, den 22de Oct: 1787.

No: 19: Enken Brithe Giestsdatters Contract for Livs ophold af Bjotvedt, udgivet av Steen Olssøn Bjotvedt den 22 Octobr: 1787.

No: 20: Nils Olssøns Skjøde paa 1 bpd: 1(?) mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Hud i Sandven, udstæd av Faderen Ole

1787: 110

Kristofferssøn Sandven, mod 108 rd: med videre, dateret 22 Octobr: 1787.

No: 21: Holger Larssøn Kaldestads Obligation stor 100 rd:, udgivet til Ole Haagenssøn Moe og Anna Tollevsdatter Stene, med Pant udi 2 Bpd: 16 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør i Kaldestad, og 3 proCto: Rente, den 22 Octobr: 1787.

No: 22: Iver Olssøns Skjøde paa 1 Bpd: 12 mrk: Smør i Birkeland, udstæd af Faderen Ole Iverssøn Bircheland, mod 72 rd:, dateret den 22 Octobr: 1787.

No: 23: Mageskiftebrev mellen Peder Hanssøn Ytre Aalvigen og Nils Hanssøn ibm:, hvor ved den første faaer 1 Løb Smør, $\frac{1}{2}$ Hud og $\frac{1}{2}$ Geedskind i Ytre Aalvig, ansadt for 600 rd:, og til Jævning 380 rd:, mod at den sidste faaer 1 bpd: 20 Mrk: Smør, $\frac{2}{3}$ Hud, med Overbygsel til 14 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør, efter Avtag, i Ejde i Gravens Skibrede, for 980 rd:, dateret Hesthammer gaard den 24 Septembr: 1787.

No: 24: Tore Jonssøn Præstegaards Obligation til Amund Sjøvatssøn Kaldestad for 50 rd:, og til Hagen!! (Haagen) Jonssøn Sandven for 28 rd:, med Pant udi 12 $\frac{34}{80}$ Mrk: Smør, $\frac{111}{640}$ Hud, Myndtlingen Anna Heljesdr: tilhørende, i Kaldestad, for hvem Laanet er skeed, dateret 22 og tinglyst 23 Octobr: 1781, udlyst efter qvitteringer av 23 October 1786 og 22 Octobris 1787.

No: 25: Marita Arnesdatter Norems Obligation til Amund Sjøvatssøn Kaldestad for 260 rd:, og til Ole Torstenssøn Kaldestad for 40 rd:, med Pant udi 2 bpd: 6 Mrk: Smør, $\frac{3}{16}$ Løb Salt i Norem, dateret og tinglyst 24 Octobris 1786, udlyst efter Qvittering den 23 Octobr: 1787.

No: 26: Brithe Gjertsdatter Bjotvedts Obligation til Gjert Engelssøn Bache for 40 rd:, med Pant udi 1 bpd: 3 mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Hud i Bjotvedt, dateret og tinglyst 25 Octobr: 1782, udlyst 23 Octobr: 1787.

No: 27: Nils Johannessøn Berves Obligation stor 307 rd: 3 mrk:, udstæd til Jørgen Isakssøn Børve og Ole Pederssøn Torpe, med Pant udi 1 Løb $\frac{22}{2}$ mrk: Smør, $\frac{3}{4}$ Hud, $\frac{3}{16}$ K:skind og $\frac{3}{32}$ Løb Salt i Berven, dateret og tinglyst den 21 Octobr: 1777, qvitteret for betalte 170 rd: den 25 Octobr: 1782, og samme Dag der for udslettet, item for seenere betalte 75 rd: qvitteret og udslettet den 22 Octobr: 1784, og endelig for den resterende Summa 62 rd: 3 mrk: efter paategnet Qvittering av 23 Octobr: 1787 udslettet.

No: 28: Hr: Christoffer Geelmuyden Heibergs Avkald for Hans Arv efter Faderen Severin Andreas Heiberg og Moder Anna Margaretha Heiberg, fød Geelmuyden, følgelig Skiftebrev begyndt 26 Martii 1779 og sluttet 17 August 1780, 694 rd: 3 mrk: 10 s:, udgivet til Formynderen Ole Kristofferssøn Sandven, dateret den 23 Octobris 1787.

No: 29: Andreas Severin Heibergs Avkald for Hans Arv efter forbemeldte Hans Forældre, følgelig Skifte brevets udvis 1177 rd: 13 s:, til Formynderne Jørgen Isakssøn Berven og Amund Sjøvatssøn Kaldestad, dateret den 23 Octobr: 1787.

Hr: Foged Koren derefter fremlagde det sædvanlige Tings Vidne, og begjærede de deri anførte Spørgsmaale Laugrettet og Almuen forelæst, og deres Svar indhentet, som skeede saaledes som dette Hr: Fogden meddelte store Tings Vidne udviser. 2: Specification over Avtagene findes ligesom forrige Aar uden forandring. 3: Tings Vidnet om Tingskydsen blev udstædt ligesom for Jondals Skibrede. 4: Tings Vidnet angaaende forskjellen i Odels mandtallet 1787 mod forrige Aar 1786, blev og ligesom for Jondals Skibrede meddelt. 5: Optegnelse over Qværnene i dette Skibrede befandtes og ved Examinationen rigtig, og derom blev udstædt Tings Vidne. 6: Restance Registeret blev oplæst og befunden rigtig, og Skatterne, de resterende til 1786 Udgang at være 5 rd: 5 mrk: 1 s:, og til 1787 udgang 138 rd: 4 mrk: 15 s:, tilsammen 144 rd: 4 mrk: Forestaaende Tings Vidner bleve examinerede i Almuens, og i særdeleshed de 2de Mænd Jørgen Isakssøn Berven og Ole Kristofferssøn Sandvens nærværelse, og under Laugrettets bekræftning udstædt ligesom for de forrige Aar.

Til Slutning bleve de Laugrettesmænd som til næste Aar for Østensøe Skibrede skal betjene Retten udnævnte, nemlig: 1: Hagtor Nilssøn Wangdal, 2: Simon Jonssøn Fundeland, 3: Thomas Nilssøn Fosse, 4: Johannes Hanssøn Herritstvedt, 5: Ole Sjurssøn Skeye, 6: Sjur Hagtorssøn Skaalem, 7: Peder Jonssøn Stor Aas, og 8: Nils Olssøn Sandven.

Efter 3de ganges udraab indfandt sig ingen flere som med Tinget havde at bestille, thi blev Retten for dette Skibrede ophævet.

Gravens Skibrede

Aar 1787, den 25 Octobris, blev **det almindelige Høste- Sage- og Skatte- Ting med Almuen af Gravens Skibrede begyndt paa det sædvanlige Tingstæd Ejde grund**, nærværende Kongelig Majestets Foged, Velædle Hr: Ulrich Wilhelm Koren, og Skibredets Lænsmand Anders Josefssøn Lille Graven, saavel som efterskrevne aat[te] edsvorne Laugrettesmænd: 1: Peder Iverssøn Medaas, 2: Knud Jacobssøn Sæland, 3: Hans Iverssøn Næsheim, 4: Ørjans Olssøn Holchesvig, 5: Sjur Nilssøn Tvedt, 6: Nils Jørgenssøn Næsheim, 7: Ole Olssøn Medhuus, og 8: Ole Andvedssøn Medhuus, tilligemed meenige tilsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret de højkongelige Forordninger etc., som ved Jondals Skibrede findes specificeret.

Niels Ulgenæs har med mundtlig Varsel til dette Høste Ting ladet instævne Østen Larssen Raandestvedt for skyldigværende 1 dr: 3 mrk: 8 s: efter Auctions Forretning, som Citanten reserverer at fremlegge, og derefter at modtage Dom til Betaling og Processens Omkostning at erstatte skadesløs efter nærmere Paastand.

Den indstævnte blev paaraabt, men ingen infandt sig med Tilsvar;

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Berje Traae afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten erindrede om Laugdag for den udeblevne.

Eragtet:

Den lovlig indstævnte, men udeblevne Østen Larssen Raandestvedt gives herved Laugdag til næste Sommer-Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Knud Ullestad af Woss lod fremlegge Laugdag mod Torjer Espeland,

som blev læst og er saa lydende:

Den indstævntes Søn Siur Torjersen for Faderen Torjer Espeland vedtog lovlig Varsel, men benægtede at være Citanten saa meget skyldig, som han haver paastævnet, derfor paastod at Kravet bør lovlig beviises. Nu tilstod Comparenten, at hans Fader er Citanten pligtig 4 dr., og intet meere;

Citanten begiærede Sagen stillet i beroe til næste Ting for at i agt tage det videre fornødne til Sagens Slutning.

Eragtet

Sagen stilles i beroe til næste Ting paa Citantens Anmodning.

Ole Sættre af Woss mod Torjer Espeland for Giæld 11 rd.; fremlagde Laugdag, saa lydende:

Siur Torjersen paa sin Faders Vegne tilstod Kravets fulde Rigtighed, \11 dr./, men begiærede Fordrag til næste Ting, da han lovede imidlertid at betale i Mindelighed og foruden Dom.

Citanten accorderede den forlangte Dilation, dog med Reservation af at paastaae Dom til næste Ting i Mangel af den belovede Betaling.

Eragtet:

Torjer Espeland opfylder sit Løfte med at betale de paastævnte 11 dr: inden næste Som/m/er Ting, eller og Dom da modtager uden videre Varsel.

Dagen derefter, den 26de Octobr: 1787, continuerede Høste Tinget med Gravens Skibredes Almue i Overværelse af det i Gaard anførte Laugrett. Hvorda!

Iver Nielsen Lione af Uldvig anviiste Felden af en voxen Biørn, som er skudt ved St: Hans Tid sidst afvigte paa Gaarden Opheims Mark i bemeldte Uldvig. Felden blev mærket af Fogden med at afskiære en Kloe af den venstre Fremfod.

Johannes Aga og Svend Kraagevig udi Giælds Sagen mod Torjer Espeland, {fremlagde Laugdag, saa lydende:} som blev paaraabt, og da ingen mindelig Betaling er foregaaet, paastod Dom til Capitalens Betaling, de paastævnte 400 rdr., med resterende Renter, hvoraf intet er betalt, saa erindrede Comparenterne \og/ om Processens Omkostning skadesløs.

Torjer Espeland blev paaraabt, men ingen infandt sig med Tilsvær.

Eragtet:

Sagen optages til den Tid, som ved Høste-Tingets Slutning skal blive bekendtgjort.

Til Publication blev fremlagt en Høyeste Rettes Dom imellem Jon Jonsen Schaar og Haaver Siursen ibidem, afsagt den 15de Febr: 1787.

Aslach Scheje har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Siur Poulsen Spaanheim fordi han i Citantens Fraværelse haver taget dennes Smidie belg, derom at anhøre under Faldsmaal stævnte Vidner, og lide Dom til Bøders Udredelse med videre Erstatning, og Processens Omkostning at svare. Beskikkelses Vidner ere Lars Wambem og Ole Westrem, de øvrige ere: Siur Scheje og Erich Schierpe. Ville dernæst fornemme om de vedkom/m/ende møder.

De indstævnte bleve paaraabte. Vidnerne infandt sig og vedtog lovlig Varsel, undtagen Erich Schierpe.

Kaldsmændene aflagde Eed, nemlig Lænsmand Lille Graven og Berje Traae, at Siur Poulsen, tilligemed det udeblevne Vidne, med fulde 14 Dages Varsel ere tilkaldede.

Citanten begiærede først Beskikkelses Vidnerne fremkaldede og afhørte.

Lars Wambem og Ole Westrem aflagde Eed efter Loven

og vidnede: Sidst afvigte Augusti Maaned vare de udsendte af Citanten Aslach Scheje for at søge efter hans Smidie belg, hvilken de fandt hos en ustævnet Mand, som er Siur Poulsens Svoger, hvilken angav at have faaet den til Laans af Siur Poulsen. Vidnerne veed ikke rettere, dog veed Lars Wambem med Vished, at den bemeldte Smidie belg var Citanten tilhørende. Siur Poulsen, som nu var ved Retten tilstæde, vedtog baade lovlig Varsel, som og at den paastævnte Smidie belg, er den sam/m/e, som Citanten har købt af ham. Vidnerne afskeedigede.

Dernæst fremstod Vidnet Siur Bertelsen Scheje, som aflagde Eed og vidnede: Han veed, at Citanten har købt den bortkomne Smidie belg af Siur Poulsen, hvilket denne inden Retten ligeledes tilstod, men sagde derhos, at han, \Citanten/, ikke havde betalt den købte Smidie belg, men for 5 á 6 Aar siden har modtaget og brugt den, tilligemed Vidnet. Vidnet er afskeediget.

Citanten erindrede om Laugdag for det udeblevne Vidne.

{Eragtet:}

Nu infandt sig Vidnet Erich Jørgensen Schierpe, som aflagde Eed og vidnede: han veed at Aslach Scheje har købt den paastævnte Smidie belg af Siur Poulsen, og har haft den i sin Værge og Eye i nogle Aar. Vidnet veed, at Aslach Scheje skulle give 2 dr: 3 mrk: for Belgen, men veed ikke, om den er betalt. Vidnet er afskeediget.

Citanten sluttede Sagen til Doms med Paastand, at Siur Poulsen maatte ansees efter Fortieneste, og erstatte Processens Omkostning.

Siur Poulsen paastod, ikke at have faaet Betaling for den solgte Smidie belg, som strax skal leveres Citanten tilbage, naar han faaer sin Betaling 3 dr:

Citanten paastod at have betalt den paastævnte Smidie belg, som han i nogle Aar har haft i Værge og Eye, og aldrig har været søgt for sammes Betaling, som for længe siden er præsteret.

Begge Parter sluttede Sagen til lovmedholdig Dom.

Eragtet:

Sagen optages til den Tid, som ved Tingets Slutning bliver bekiendt giort.

Niels House har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Siur Torfindsen House til at efterleve en Aastæds Forretning passeret 24 Septbr: 1772, samt at opfylde et seenere Forliig, item at høre Vidner, som under Faldsmaal ere stævnte angaaende ulovligt Arbeyde; derom i alt at modtage Dom i Hoved Sag, og Bøders Udredelse med videre, samt endelig Processens Omkostning at erstatte, alt efter nærmere Paastand.

Beskikkelses Vidnerne ere Arve og Iver Windal, de øvrige Niels og Friderich Housnæs.

Siur House mødte ikke efter Paaraab, for ham blev lovlig Varsel afhiemlet af Lænsmand Lille Graven og Berje Traae.

Vidnerne vare ved Retten tilstæde.

Citanten begjærede Beskikkelses Vidnerne afhørte, de aflagde derpaa Eed, neml: Anve og Iver Windal, som derpaa forklarede: de vare udsendte ved St: Hans Tid afvigte fra Niels House for at eftersee Siur Houses Bygning, som han da arbejdede paa, og havde sadt den omtrent 2 Alen hen paa Citantens Grund; at Parterne derefter taledes om Forliig, hvorpaa Siur fuldførte Bygningen, hvorved Citantens Stald i Vind og Uveyr bliver bedærvet af Regn og Draabe fald.

Vidnerne Niels og Friderich Housnæs aflagde Eed og vidnede: For 2de Aar siden hørte Vidnerne paa Parternes Aftale og Forliig her paa Tinget, saaledes at den paaberaabte Steenings Forretning af 24 Sept: 1772 skulle

1787: 111b

efterkommes, og end videre blev indgaaet, at Vejen fra Tunet til Marken skulle udvides, som af Vidnerne blev foretaget, men siden er forandret; ligeledes skulle Siur udflytte Giærdet paa Støelen, paa det hans Høe Lade ikke skulle flyttes; samt at Siur ikke haver efterkommet det alt.

Citanten erindrede om Laugdag for den indstævnte og udeblevne.

Eragtet:

Den lovlig indstævnte, men udeblevne Siur Torfindsen House gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Enken, Madame Rodtwitt af Bergen, lod paaraabe Giælds Sagen mod Ole Westrem, og vilde fornemme med hvad Tilsvar han nu infinder sig.

Ole Westrem mødte for Retten og sagde, at han havde intet videre at invende.

Parterne derefter paastod lovmedholdig Dom, hvorhos Mad: Rodtwitt lod {paastaae} \erindre om/ Omkostninger 2 dr: Da ingen havde meere at lade tilføre, blev

Eragtet:

Sagen optages til den Tid, som ved Tingets Slutning skal blive bekiendt giort.

Poul Traae for Ingeborg Haagensd: Næsheim anmeldte at have med mundtlig Varsel ladet inkalde Enken Christie Næsheim med Laugværge at betale hendes Arv 15 rdr: 14 s: efter Skifte brev af 8de Jan: 1776, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling af Capitalen og efterstaaende Renter, tillige med denne Processes Bekostning efter nærmere Paastand.

Haaver Larsen, som Laugværge for den indstævnte Enke, mødte, og for hende vedtog lovlig Varsel, men ellers protesterede mod Stævnemaalet, efterdi de øvrige Medarvinger, som haver Deel i det paastævnte Formynderskab, ikke ere tilkaldede [i] Sagen; Derhos fremlagde et Beviis af Myndtlingen og Citantinden, dat: 13 Novembr: 1776, saa lydende: og hvorefter hun selv skal have oppebaaret de paastævnte 15 dr: 14 s:

Poul Traae for Ingeborg Næsheim benægtede at have laant eller bekom/m/et de anførte 15 dr: 14 s: Poul Traae derefter fremlagde det paaberaabte Skifte brev af 8de Jan: 1776, som Acten tiltages, for saa vidt denne Sag vedkommer. Derefter blev

Eragtet:

Citantinden Ingebor Næsheim haver til næste Ting lovlig at tilkalde saavel de vedkommende Arvinger i det forbemeldte Skifte, som i Sær Iver Bræche, der skal have underskrevet det fremlagde Beviis af 13 Nov: 1776, og saaledes u[d]flyttes denne Sag.

David Olsen Sævertvedt paaraabte Sagen mod Lars og Amund Ose for ulovlig Fiskerie paa hans Grund, og paastod Dom, hvorved de indstævnte maae tilpligtes at afstaae det tiltagne ulovlige Fiskerie, og erstatte Skaden og Processens Omkostning med 2 dr:, og saaledes inlod Sagen.

De Paagiældende bleve paaraabte; men mødte ikke.

Torjer Ricoldsen Sævertvedt og Siur Andersen Ose aflagde Eed, at de havde {erindret eller varslet} \forkyndet denlde Kien/delse for de instævnte, at Lars Ose var paa Tingstædet, men ved Paaraab svarede, at han intet har at svare i denne Sag.

1787: 112

Citanten nu som før paastod Dom, med Tillæg i Omkostninger 1 rdr:

Eragtet:

Sagen optages til den Tid, som ved Tingets Slutning skal bekendtgøres.

Ole Westrem udi Sagen mod Tormod Bagne fremlagde den af 21de Juli d: A: passerede Kiendelse, som er saa lydende:

Ole Hielmevold for den inkaldte Tormod Bagne vedtog lovlig Varsel, men nu som før aldeles benægtede Kravet, da han ikke er Citanten det ringeste pligtig.

Ole Westrem refererer sig til Protocollen og de anbragte Beviis, og derefter paastod Dom til skadesløs Betaling, derhos erindrede om Processens Omkostning 3 rdr: og saaledes inlod Sagen.

Eragtet:

Sagen optages, og skal Tiden til Afsigelse blive bekendtgiort.

Gunder, Lars og Torbjørn Bergoe mødte for Retten og anmeldte at de til dette Ting med mundlig Varsel haver indkaldet opsidderne paa Gaarden Hylden: Michel Davidssøn, Trond Larssøn, Lars Anderssøn og Lars Johannessøn, fordie de i Citanternes fraværelse har jaget deres Creature av de sædvanlige Bejter, derom at paahøre Vidnesbyrd af Svend Lille Berge, Torfind Notten, Lars Traaen, Konrad Onderland, Catarina Haaheim og Sigtrud Hagestad, samt Beskikkelses Vidner Iver Børsem og Peder ibm:, og derefter Dom modtage, samt Processens Omkostning at betale, alt efter nærmere forbeholdende Irettesettelse.

Paa de indstevntes Vegne mødte Michel Davidssøn og Lars {Johannes}\Anders/søn, som paa egne og de {fire} 2de andre indstevntes Vegne vedtog lovlig Varsel, sagde derhos at de ikke har drevet deres Creature andensteds end paa deres egen Eiendom, troede Sagen bør ikke behandles til Tings, men paa Aastædet, siden samme angaaer en dispute imellem deres og Citanternes Eiendom, og omend Sagen var av den Beskaffenhed at samme her kunde avgjøres, var dog flere Parter, som interesserer i den paastævnte Strækning, hertil ustevnte, protesterede derfor mod Sagens fremme, og begjerede Sagen avvist.

Citanterne sagde at de har ingen Dispute med deres Vederparter om nogen Ejendom, da Græsgangen er fælles med Hyldens Beboeres, som har været fra umindelige Tider, begjerede Sagen fremmet, og de indstevnte Vidner fremkaldte, eedfæstede og forhørte, vidste ellers ikke at de havde med andre at bestille end dem de har indstevnt.

Eragtet

Sagens Incamination viser at den angaaer Eiendom, og saadanne bør ifølge Lovens 1-16 behandles paa Aastædet, hvor den bør undersøges, Vidnernes Provemaal modtages, og beediget, og derefter paakjendes. Vederparterne paastaar at andre end de ere interesserede i de paastevnte Bejter; dette har Citanterne i deres Tilførsel ikke modsagt; og da de flere Vedkommende i denne Sag ikke lovlig ere kaldede, saa bliver Sagen avvist til ny og lovlignere Behandling.

Sagen fra næste Ting opsadt, indstevnt af Torfin Wattetevdt mod Anfin Hylden for Gjeld 15 rd:, blev av Citanten iretteæsket, som fremlagde Rettens den 12 Junii 1787 passerede Laugdag, som er saa lydende #

Indstevnte Anfin Hylden lod ved Torkild Lindebrekke, som sit Sødskendebarn, møde og tilstaae at Han i Tosten Westrems navn havde modtaget de paastevnte 15 rd: hos Citanten, som dem tilforn havde lovet bemelte Tosten Westrem, paastod derfor at Citanten bør søge sit tilgode havende hos ham.

Citanten sagde at han rigtig nok leverede Anfin Hylden de paastevnte Penge til Tosten Westrem, men Anfin Hylden lovede derfor at vilde cavere, siden hand ikke fandt sig fornøiet med 2de andre ustevnte Mænds Caution som Anfin Hylden i Citantens eget Huus anbød, begjerede Sagen udsadt til næste Ting for at frem komme med sit nærmere Tilsvær.

Eragtet

Sagen udflyttes til næste Ting, da Torfin Wattetvedt i agttager det fornødne.

Sagen paastevnt av Sjur Skeye mod Trond og Lars Anderssøn Hylden samt Michel og Lars Johannessøn ibm.; fordi de mod Lov og i urette Tid drager til og fra Stølen uden Citantens Vidende som Medejer, blev av Citanten iretteædsket, som henholdt sig til forhen nedlagde Paastand, og avvartede!! (ervartede?) Dom.

Lars Anderssøn Hylden mødte paa egne og de flere indstevntes Vegne og sagde, at naar Citanten beviser den Skade deres Kreature har tilføjet hans Eiendom, ere de villige at erstatte samme, ligesom og de paastod at de hjemdriver deres Kreature fra Stølen paa den samme Tid som de andre Naboer.

Citanten endnu som før paastod Dom.

Eragtet

Sagen optages til den Tid som ved Tingets Slutning skal blive bekendtgjort, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver avsaagt.

Sagen indstevnt af Kjøbmand Ahlert Harrier i Bergen mod Bertel Anderssøn Lisebreche for Gjeld 73 rd: 1 mrk: 14 s.; lod Citanten iretteædske, \fremlagde Lavdag saa lydende #/, og paastod Dom til Gjeldens Betaling, med Processens Omkostninger 2 rd.; og Rente av den paastevnte fordring fra Stevnemaalets Dato.

Indstevnte lod ved sin Søn møde og beklage at han formedelst Svaghed ikke til dette Ting kunde møde med den omtalte Contrabog til Confrontation med Citantens Regning, begierede derfor Sagen udsat til næste Ting, da Bogen til den Tid skal fremkomme.

Eragtet

for ikke at betage den indstevnte Tid til sit formeentlige Forsvar, udflyttes Sagen til næste Sommer Ting, da Bertel Lisebreche bør indfinde sig med det fornødne til Sagens Endskabs Befordring.

1787: 112b

Iver Erdal mødte og begierede Sagen paastevnt imod Lars Anderssøn Herreid for Gjeld efter Obligationer 260 rd.; iretteført, og den indstevnte, som efter sit Løfte sidste Sommer Ting end nu ikke har rettet for sig, paaraabt.

Lars Anderssøn Herreid mødte ikke efter Paaraab, og heller ingen paa Hans Vegne.

Citanten fremlagde de til Ham av Lars Anderssøn Herrey udstædte 3de Pante Obligationer, den første stor 180 rd.; dateret 28 Maji og tinglyst 21 Octobr: 1771, den anden dateret 14 Maji og tinglyst 22 Octobr: 1779, og den 3die, dateret 16 Juni og tinglyst 29 Octobr: 1783, som alle ere saa lydende # og da den indstevnte selv har tilstaaet Opsigelsens Rigtighed for de skyldige 260 rd.; saa paastod Citanten Dom til sammes Betaling med Renter, av den første Obligations Sum 180 rd: fra 14de Maji 1780, av den anden Obligations Sum 40 rd: fra samme Tid, og endelig Renter av den sidste Summa 40 rd.; som Citanten har eftergivet, og der for for samme nu ikke paastaaes, tilligemed udi Processens Omkostning 3 rd.; hvormed Sagen indlades under Dom.

Eragtet

Sagen optages til den Tid som ved Tingets Slutning bliver bekendtgjort.

Aschild Qvale mødte for Retten og anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel har indkaldet Iver Olsson Øvre Leqve for resterende Stevne penge for 28 Personer han og med havende Mand til Aastæds retten paa Gaarden Leqve indkaldte, derom at modtage Dom efter Rettens Bestemmelse, og Processens Omkostninger at svare.

For den indstevnte mødte hans Søn Sjur Iverssøn, som vedtog Stevnemaalets lovlige forkyndelse, sagde derhos at han for det paastevnte Stevnemaals Forkyndelse har betalt det med Citanten værende Stevne Vidne for Hans umage 3 mrk: ligesaa meget har han tilbudet Citanten, og end nu er villig at betale, men han baade har og endnu vægrer sig {der} for at modtage samme.

Citanten protesterede imod Sjur Leqves Tilførsel, men da ham er tilbudet mindre end han synes at kunde være fornøiet med, saa underkastede hand sig Rettens Skjøn og Bestemmelse hvormeget han for Stevnemaalet bør tilkomme, og derom ervartede Dom, og Iver Leqve, som ikke har villet finde sig i Billighed, tilfunden at betale denne Sags foraarsagede Omkostninger.

Sjur Leqve henholdt sig til sit forrige, og ligeledes med Rettens Kjendelse var fornøiet.

Eragtet.

Sagen optages til den Tid som ved Tingets Slutning bekjendtgjøres.

Aar 1787, den 27de October, continuerede Høste- Sage- og Skatte- Tinget med Almuen av Gravens Skibrede udi Laugrettets og flere Vedkommendes nærværelse.

Hvorda Kjøbmand Ahlert Harrier av Bergen lod iretteædske den fra Sommer Tinget opsatte Sag mod Sjur Bertelssøn Scheye for Regnings Krav 51 rd: 5 mrk: 10 s:, og fremlagde en under 9 Juli 1783 av Debitor udstæd Revers for 57 rd. 3 mrk: 8 s:, med vedfølgende nye Regning fra Citanten som nøjere og specificeret, og viser at \hd/ (= hand) tilgode kommer 51 rd: 5 mrk: 10 s: til 29 April 1786, dateret 8 Octobr: 1787, begge saa lydende # vilde dernest fornemme om indstevnte møder med Tilsvar.

Sjur Bertelssøn Skey mødte og sagde at han vel tilstaaer at have skrevet det fremlagte Beviis, men hverken har hand eller nogen paa Hans Vegne modtaget den mindste Skilling af de 57 rd: 3 mrk: 8 s: Beviset indeholder. Efter Avtale mellem Ham og Citanten leverede hand dette Bevis til Ham, paa det Hand eengang kunde faae den deri bestemte Pengesum, som han behøvede til Vahres Indkjøb; over alt er hans nu fremlagte Regning, som meget differerer i den paa sidste Sommer Ting producerede, ganske urigtig, den kan formodelig ikke gjelde til Bevis for Hans formeentlige fordring, da den er ubestemt, og hverken speciel indeholder de Vahre Comparenten har leveret og der er anført, heller ikke det øvrige Citanten paa mellem værende haver modtaget; Comparenten tilstaaer vel at endel Penge ere ubetalte, men hvor meget kan han ikke bestemme, exciperede og protesterede derfor mod Søgemaalet, da Citanten ikke saa speciel har forfattet sin Regning som Han burde.

Citanten lod henholde sig til det fremlagte Beviis og Regning, og begjerede Dom uden videre Udsettelse, da Sjur Skeyes Tilførsel alene sigter til Sagens Udhal, Benegtede Beskyldningen om at have modtaget flere Vahre end Regningen indeholder, paastod Ham der for tilfunden at betale Regningens Rest med 51 rd: 3 mrk: 10 s: med Renter fra Stevnemaalets Dato, og udi Processens Omkostninger 3 rd:, og saaledes fra sin Side indlod Sagen under Dom.

Sjur Skeye begjerede Sagen udsat til næste Ting for at bevise sit Tilførte, og at Citanten har modtaget flere Vahre end Regningen viser, hvis Sum bør avkortes hvad hand retmessig pligter, protesterede mod Rettens Overilelse.

Eragtet

for okke at betage Sjur Skeye Tid til sit formeentlige forsvar, bevilges den forlangte Udsettelse til næste Ting, da Vederparten bør fremkomme med det fornødne til Sagens endelige Befordring.

Sjur Poulssøn Spaaneim mødte og iretteædskede den fra forrige Ting opsatte Sag mod Ole Westrem angaaende den forhen fremlagde gamle Regnings Rigtighed, og fremlagde Rettens

paa sidste Sommer Ting afsagte Laugdag, saalydende #, og derefter vilde fornemme om Vedkommende møder.

Ole Westrem mødte og vilde anhøre det laugdagede Vidnes udsigende.

Vidnet Hans Olssøn Westrem mødte, for ham blev Edens forklaring av Lovbogen forelæst med formaning at vogte sig for meeneed, det hand lovede, og efter avlagde Saligheds Ed vidnede, at han vel med sin Svoger, forrige Vidne Poul Sjursen Spaaneim, for mange aar siden efter Parternes Begjer var tilstæde i Gjestgiver Stædet Kiølen, for efter deres Begier at avgjøre de mellem Parterne værende Regninger, men hvor længe det er siden, eller hvilke Regninger skulde avgjøres, kunde Han ikke erindre, men det veed hand,

1787: 113

at Sjur Spaaneim, efterat Regningen var avgjort, tilgodekom noget hos Ole Westrem, men Summen kunde Vidnet ikke erindre, eller hvor{for} av dette Tilgodehavende havde sin oprindelse, dog skrev Han noget mellem dem samme Tid til oplysning for Parternem men hvad det var, kand han ingen forklaring give om. Videre havde Vidnet ikke at forklare, og der for blev Han fra Retten demitteret.

Ole Westrem fremlagte til oplysning i denne Sag \en/ mellem Ham og Kari Rønnestrand med flere inplicerede, og til Vedermaale indstevnte den 18 Juni 1783 begyndt, og den 2 Julii 1784 avsagt Dom, som hand begjerede denne forventende Doms Act vedhæftet.

Citanten Sjur Spaaneim begjerede Dom efter Vidnernes udsigende, \og/ efter de forhen fremlagde Regninger, tilstod ellers paa {Citant} Ole Westrems Spørgsmaal, at den fremlagde Dom er avsagt efter at den omvidnede liquidation mellem dem paa Gjestgiverstædet Kjølen!! (Kjølen) blev oprettet, men ikke vedkommer de Regninger som \nu/ er paastevnt.

Ole Westrem henholdt sig til den fremlagte Act og Dom, og endnu som før paastod at Citanten bør bevise sin Paastand med vedbørlig Regning.

Eragtet

Sagen optages til Revision til den Tid som ved Tingets Slutning bekjendtgjøres, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed skal vorde avsagt.

Ole Westrem iretteædskede Sagen mod Hjelmevold til at avlægge Regning og Rigtighed for forrige fordringe i anledning av Skifte brevet efter Amund Ose, nemlig 7 rd: 2 mrk: 8 s: paa egen Regning, og paa samtlige Arvingers Vegne 14 rd:, og begjerede Sagen til næste Ting udsadt, som skeede.

Ole Westrem irette ædskede Sagen mod Tosten Bagne for Grundeleje av den halve Bagne Saug fra Skiftebrevets Dato, efter Hans salig Fader, og stillede Sagen i beroe til næste Ting.

Sjur Poulssøn Spaaneim mod Lars Olssøn til en Vilkaar Contracts opfyldelse, iretteædskede Sagen, og fremlagde Rettens sidste Sommer Ting afsagte Laugdag, som er saa lydende #

Lars Olssøn mødte og vedtog lovlig Varsel.

Citanten begjerede Gienpart av hvad tilforn i samme Sag med Vidner er bevist, for at fremlegge til Sagens Oplysning, da han til næste Ting forbeholder sin Irettesettelse, og til den Tid begjerede Sagen udsadt. Som blev bevilget.

Ole Westrem iretteædskede Sagen mod Sjur Poulssøn, Poul Sjurssøn og Lars Olssøn Spaaneim for Gjeld 174 rd: 5 mrk: 12 s:, og stillede Sagen i beroe til næste Ting, for da at fremlægge den passerede Executions Forretning paa vedbørlig stemplet Papir udstæd.

Hr: Foged Koren iretteædskede den mod gift Mand Peder Olssøn Skaar for lejermaal med ugift Qvindemenneske Helge Asbjørnsd: i anlagte Sag, og vilde fornemme om de indstevnte møder.

De indkaldte blev lovlig paaraabte, men mødte ikke, ej heller nogen paa deres Vegne.

Hr: Fogden begierede Sagen udflyttet for saavidt Peder Olssøn Skaar betreffen, siden den i Hans Boe anbefalede undersøgnings forretning endnu ej formedelst andre Embeds forretninger har kundet blevet anholdt, og til Amtets Approbation indsendt, dermed {for} hvad Pigen Helge Asbjørnsdatter angaaer, da maatte Actor frafalde Sagen, saasom Hun i mindelighed har abvetalt Bøderne, og godvillig vil sidde hos Lænsmanden paa Vand og Brød.

Eragtet.

Sagen udstaaer efter Actors Begjer til næste Ting.

Hr: Foged Koren iretteædskede den mod gift Mand Tosten Anderssøn Sæd anlagte Sag for begangen lejermaal mod Pigen Ingegier Sjursdatter, som var Hans avdøde Kones Sødskende barn, og vilde fornemme om de indstevnte mødte.

Indstevnte mødte og begierede Sagen stillet i Beroe til næste Ting, da de ville nedgaae med allerunderdanigst Ansøgning om Befrielse for Tugthusstraf og nogen forlindring i Bøderne.

Fogden havde intet mod den behjerte udsettelse at erindre, og det saa meget mindre som han endnu ej kund faaet avholdt den i Tosten Sæds Boe befalede undersøgnings forretning.

Eragtet.

Sagen udstaaer til næste Ting.

Efter lovlig Udraab indfandt sig ingen flere som havde Sager at føre, enten nye eller fra forrige Ting opsatte, hvorfor de {som} paa Sommer Tinget 1787 udsatte Sager til næste Ting Beroer.

Derefter blev følgende private Documenter og andre Almues breve tinglyste

No: 1: John Sjurssøn og Eli Sjursdatters mellem hin anden oprettede Testamente, dateret Christiansborgs Slot den 16 Juni 1787.

No: 2: Beboerne af gaardene Hjeltnes, Jndre og Yttre Wichnes og Wattetveds Tilladelse at optage Sæter eller Støel for faar, Geeder og (...?)ns dyr udi fjeldet, efter beskrevne Strækninger, udstæd av Hr: Foged Koren den 25 Juni 1787.

No: 3: Gaardene Herrey, Øvre og Nedre Legrey, Qvamen og Wig, samt Pladset Wivelien, deres Beboeres fredlysning paa deres rette Ejendomme imod gaarden Hellands Beboeres fredlysning, dateret og udstæd av Hr: Foged Koren den 25 Juli 1787.

No: 4: Ole Brynnildsøn Øvre Seims Obligation stor 320 rd., udstæd til Lars Amundssøn Indre Aalvigen, med Pant og 1ste Prioritet udi 2 bpd: 16 $\frac{3}{4}$ mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Hud efter Avtag, i Øvre Seim, og 3 $\frac{1}{4}$ pro Cento, dateret 10 Aprilis 1787.

No: 5: Skifte brev efter Ole Aamundssøn Fylkedalen, Jordegods 1 bpd: 21 Mrk: Smør, $\frac{5}{8}$ Hud i Øvre Fylkedalen for 400 rd., udlagt Enken Synneve Haaversdatter 22 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør, $\frac{5}{16}$ Hud for 200 rd: Ældste Søn Wiching Olssøn 12 $\frac{6}{7}$ mrk: og $\frac{5}{28}$ Hud for 114 rd: 1 mrk: 11 $\frac{3}{7}$ s: Herborg Nilsdr: 3 $\frac{3}{14}$ mrk: Smør, $\frac{5}{112}$ Hud for 28 rd: 3 mrk: 6 $\frac{6}{7}$ s: Ingeborg Olsdatter 3 $\frac{3}{14}$ mrk: Smør, $\frac{5}{112}$ Hud for 28 rd: 3 mrk: 6 $\frac{6}{7}$ s: og Sigri Olsdatter 3 $\frac{3}{14}$ mrk: Smør, $\frac{5}{112}$ Hud for 28 rd: 3 mrk: 6 $\frac{6}{7}$ s: dateret den 22 Novbr: 1786.

1787: 113b

No: 6: Wiching Olssøn Seims Skjøde paa 1 bpd: 8 $\frac{1}{7}$ mrk: Smør, $\frac{25}{112}$ Hud med Bygsel i Øvre Fylkedalen, hvori Han den 22de November 1786 har arvet andre 12 $\frac{6}{7}$ mrk: Smør, $\frac{5}{28}$

Hud, udstød af Enken Synneve Haaversdatter med flere, mod 285 rd: 4 mrk: 4 4/7 s: den 26 Octobr: 1787.

No: 7: Wiching Olsson Seims Skjøde paa bpd: 8 3/5 Mrk: Smør og 3/4 Hud efter Avtag, i Øvre Seim, hvor Han med sin Hustrue Sygni Haavarsdr: tilforn har arvet 1 bpd: 8 3/5 Mrk: Smør, 3/4 Hud, udstød af Haavar Larsson Øvre Seim mod 225 rd: den 26 Octobr: 1787.

No: 8: Enken Synneve Haavars Datters Contract for Livs ophold af Øvre Fylkedalen, udstød af Sønnen Wiching Olsson Seim den 26 Octobr: 1787.

No: 9: Haavar Larssøns Contract for Livs ophold af Øvre Seim, udstød af Svigersønnen Wiching Olsson Øvre Seim den 26 Octobr: 1787.

No: 10: Nils Andvessøns Skjøde paa 15 mrk: Smør, 1/4 Hud udi Schaar, udstød af Faderen {Nils} Andve Nilsson Schaar, mod 200 rd:, som efter en av forældrenes død betales, den 19 Sep: 1787.

No: 11: Andve Nilsson og Hustrues Katla Olsdatters Contract for Livs ophold af Schaar, udstød af Sønnen Nils Andvessøn Schaar den 25 Oct: 1787.

No: 12: Endre Michelssøns Skjøde paa 1 bpd: 23 1/4 mrk: Smør i Nedre Fylchedal, hvor Hand med sin Hustrue Maritha Amundsdatter den 19 Aprilis 1786 har arvet andre 6 3/4 mrk: Smør, udstød af Amund Jonsson Nedre Fylkedal med flere, mod 105 rd:, den 26 Oct: 1787.

No: 13: Anders Trondsson Ejdes Skjøde paa hans med Arvingers Andele i Skoveteigen Eskeflaaten, liggende mellem Gaarden Midt Fylkedalen og Houchenes, hvor hand selv den 17 April 1786 med sin Hustrue Anna Aamundsdatter har arvet Anpart for 3 rd: 4 mrk: 8 s:, udstød af Aamund Johnsson Nedre Fylkedal med flere, mod 36 rd: 1 mrk: 8 s:, hvori 10 rd: for Odels Retten til Brithe Aamundsdatter er indregnet, dateret 26 Oct: 1787.

No: 14: Anders Trondsson Ejdes Obligation stor 150 rd:, udgivet til Knud Arnessøn Lotro, med Pant udi 18 1/2 mrk: Smør med Bygsel, og overbygsel til 4 mrk: Smør, i Ejde, samt Skove Teigen Eskeflaaten, og 4 pro Cento Rente, den 26 Octobr: 1787.

No: 15: Amund Jonsson Nedre Fylkedals Contract for Livs ophold af Nedre Fylkedal, udstød af Endre Michelsson Nedre Fylkedal den 26 Oct: 1787.

No: 16: Iver Olsson Windals Obligation stor 70 rd:, udstød til Sjur Trondsson Tveito, med Pant og 2 Prioritet udi 1 1/2 Spand Korn i Windal, næst efter den til bemelte Sjur Tvetto for 70 rd: den 26 Maji 1777 udgivne Obligation, dat: 26 Oct: 1787.

No: 17: Mageskifte brev mellem Lars Pederssøn og Michel Larsson, hvorved den første faaer 3/4 Løb Smør, 1/4 B:skind, 1/12 G:skind, 1/4 F:skind, 1/4 K:skind og 1/2 Løb Salt i Holve i Graven, imod 1 1/2 Løb Smør i Takle paa Woss, dateret 12 Juli 1787.

No: 18: Tolleiv Danielssøns Skjøde paa 1 Løb 1 bpd: 23 2871/2880 Mrk: Smør og 1/2 Hud, med Andel udi overbygelses Retten til 16 Mrk: Smør og 1 F:skind, i Øvre Hagestad, udstød af Lars Iverssøn Øvre Berven med flere, mod 399 rd: 5 mrk: 15 s:, selv har han udi Gaarden den 28 Marts 1787 arvet 2 bpd: 12 9/2880 Mrk: Smør, 1/3 Hud, og Andel i overbygelsen, dat: 26 Oct: 1787.

No: 19: Tolleiv Danielsson Øvre Hagestads Obligation stor 190 rd:, med Pant udi 1 1/2 Løb Smør, med overbygsel til andre 10 Mrk:, og 3 1/2 proCento, udgivet til Lars Iverssøn Øvre Berven, dateret den 26 Octobr: 1787.

No: 20: Tolleiv Danielsson Øvre Hagestads Obligation stor 190 rd:, med Pant udi forbemelte Skyld, udgivet til Lars Iverssøn Berven, dateret 28 Octobr: 1782 og tinglyst 29 ditto, udlyst efter qvittering af 26 Octbr: 1787.

No: 21: Knud Jacobssøn Sælends Obligation stor 99 rd:, med Pant udi 3 Spand Smør i Sælland, 6 Kjør, 15 voxne Smaler, og 1 Hoppe, udstød til Myndlingen Eli Iversdatter, mod 4 pro Cento Rente, den 26 Octobr: 1787.

No: 22: Ricold Olsson Øvre Hagestads Obligation stor 49 rd: 3 mrk: til Iver Sjurssøn Øvre Berven, og 49 rd: 3 mrk: til Lars Iverssøn Øvre Berven, med Pant udi 1/2 Løb Smør og 1/2 Hud i Øvre Hagestad, og 3 1/2 pro Cento Rente, den 27de Octobr: 1787.

No: 23: Ricold Olsson Øvre Hagestads Obligation stor 174 rd:, med Pant udi ½ Løb S: og 1 ½ Hud med Bygsel, samt 1 Løb Smør uden Bygsel, i Øvre Hagestad, udgivet til Hr: Provsten Schnabel, {avlyst} dateret 27 Maji 1769 og tinglyst samme dag, udlyst efter qvittering for 44 rd: den 26 Oct: 1781, og for de resterende 130 rd: efter Qvittering den 27 Oct: 1787.

No: 24: Tomas Torkildssøns Skjøde paa ½ Løb Smør, ½ Bukkeskind i Haldanger, udgivet av Lars Amundsson Indre Aalvigen for 720 rd: den 26 Oct: 1787.

No: 25: Tomas Torkildsson Haldangers Obligation stor 720 rd:, udgivet til Lars Amundsson Aalvigen, med Pant udi ½ Løb Smør, ½ Bukkeskind i Haldanger, den 26 Oct: 1787.

No: 26: Jørgen Larssøns Skjøde paa Tydnings Retten til, og Husene, paa Pladset Trældalen, opryddet og bebygget i Holvens Udmark, udgivet af Faderen Lars Jørgensson, mod 40 rd:, den 24de Octobr: 1787.

No: 27: Aslach Hanssøns Skjøde paa ½ Løb Smør, ½ Hud i Windal, udgivet af Faderen Hans Aslachsson, mod 380 rd:, dateret 27de Octobr: 1787.

No: 28: Aslach Hanssøn Windals Obligation stor 270 rd: til Peder Haldorsson Kjøvig (Kjøvig) og Johannes Haldorsson Aalvigen, hvoraf den første tilhører 100 rd:, og den sidste 170 rd:, med Pant udi ½ Løb Smør, ½ Hud i Windal, og 3 ½ pro Cento Rente, den 27de Octobr: 1787.

No: 29: Hans Aslachsson Windals Obligation stor 200 rd:, udstæd til Niels Nielsson Fylkesdalen, med Pant udi ½ Løb Smør og ½ Hud i Windal, dateret 21 og tinglyst 22 Maji 1773, udlyst efter Qvittering den 27 Octobr: 1787.

No: 30: Hans Aslachsson Windals anden Obligation stor 49 rd:, udstæd til bemelte Nils Nilsson Fylchedalen, med Pant i bemelte Skyld, dateret 19 Maji 1778, og tinglyst samme dag, udlyst efter Qvittering den 27de Octobr: 1787.

No: 31: Hans Aslachsson Windals 3de Obligation stor 49 rd:, udstæd til bemelte Niels Nielsson Fylchedalen, med Pant udi bemelte Skyld, dateret 23 og tinglyst 24 Maji 1780, udlyst efter qvittering den 27 Octobr: 1787.

No: 32: Poul Sjursson Spaaneims Obligation stor 99 rd:, udstæd til Halvor Jonsson Langesætter, med Pant udi 1 Løb 12 mrk: Smør i Spaaneim, og 3 rd: 24 s:s Rente, dateret 27 Oct: 1787.

1787: 114

No: 33: Hans Aslachsson og Hustrue Anna Larsdatters Contract for Livs ophold af Windal, udgivet af Sønnen Aslak Hanssøn Windal den 27de Octobr: 1787.

No: 34: Contract mellem Kristian Gundersson og Gunder Kristiansson Bolstad, hvorved den første overdrager sin Søn alt hvad hand ejer, imod at den sidste forbinder sig til at give sine forældre Livs ophold og betale deres Gjeld, dateret 8 October 1787.

No: 35: Sjur Michelsson Hjelmoe's Obligation stor 200 rd:, udstæd til Ole Amundsson Øvre Fylkedalen, med Pant udi 1 bpd: 3 mrk: Smør og ¾ Bukskind i Hjelmoe, dateret 29 Martii og tinglyst 25 Oct: 1785, udlyst efter qvittering 27 Octobr: 1787.

No: 36: Sjur Michelsson Hjelmoe's Obligation stor 230 rd:, udstæd til Iver Johannesson Erdal, med Pant udi 1 bpd: 3 mrk: Smør, ¾ Bukskind i Hjelmoe, og 4 pro Cento Renter, den 27 Oct: 1787.

No: 37: Forening, hvorved Ole Nielsson Qvandal, som Stiffader til Sjur Johannesson, tilstaaes Livs ophold av Qvandal i Tilfælde at bemelte Sjur skulde tiltræde sin Odels (Aabos?) gaard med videre ved Contracten bestemt og udtrykkelig fastsadt, dateret 27 Oct: 1787.

No: 38: Peder Hanssøn og Nils Hanssøn Yttre Aalvigens Mageskiftebrev, hvorved den første faaer 1 Løb Smør, ½ Hud og ½ geedskind i Yttre Aalvig, ansadt for 600 rd:, mod at den sidste faaer 1 bpd: 20 mrk: Smør, 2/3 Hud, med overbygsel til 14 ½ Mrk: Smør, efter Avtag, i Eye, den 24 Septbr: 1787.

No: 39: opsidderne paa gaarden Tvedts fredlysning for deres Eiendele som de ved Strækninger har fastsadt, dateret og udstæd av Hr: Foged Koren den 26 Oct: 1787.

No: 40: Ditto for opsidderne paa Sæbøe, Lund og Hjelmoe, udstæd av Hr: Foged Koren den bemelte 26 Octobr: 1787.

No: 41: Michels Davidssøn Hyldens Obligation stor 350 rd:, udstæd til Johannes Aalvigen, Lars Oppedal, og Nils Torpe for Anna G(rips?)datter, med Pant udi 1 Løb Smør, 1 Hud i Hylden, dateret og tinglyst 8 Juni 1785, udlyst forsaavit Anna G(rips?)dr:s betalte 50 rd: angaaer efter qvittering av 27 Octobr: 1787.

No: 42: Lars Peterssøn Torblaas Obligation stor 99 rd:, hvorav Gravens Præstegjelds Skole Cassa tilhører 50 rd:, og Kristoffer Sjurssøn Hjeltnes 49 rd:, med Pant udi 27 mrk: Smør og 1 Løb i Torblaae, og 2 Prioritet næsteften den til Skole Cassen under 28 Oct: 1785 for 99 rd: udgivne Obligation, dateret 28 Oct: 1787.

No: 43: Skiftebrev efter Torsten Magnussøn Rondestvedt. Jordegods $\frac{1}{2}$ Løb 3 $\frac{1}{4}$ mrk: Smør, ell(er?) gammel Landskyld $\frac{1}{4}$ Løb 5 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør, $\frac{3}{8}$ Hud, $\frac{1}{4}$ geedskind, og overbyggesel efter Andel til 14 mrk: Smør Ulvigs Præsteboel beneficeret, i Rondestvedt for 200 rd:, udlagt Enken Eli Hansdatter den halvedel, De 2de Døttre Mallene og Catharina Pedersdøttre, hver den {halve} \fjerde/ del, den 27 Octobr: 1786.

No: 44: Iver Olssøn Børses Obligation stor 199 rd:, udgivet til Ole Magnussøn Børse mod Pant udi $\frac{1}{2}$ Løb Smør i gaarden Børse, dateret 28 og tinglyst 29 Octobr; 1783, udlyst efter qvittering den 27de Octobr: 1787.

No: 45: Beboerne av gaarden Wambeims Fredlysning paa deres Eiendomme, hvis Strækninger der(ved?) ere fastsatte, udstæd af Foged Koren den 27 Oct: 1787.

No: 46: Ditto Beboerne av Herrey Fredlysning paa deres Eiendomme, som ved bestemte Strækninger ere fastsatte, udstæd af Fogden Koren den 27 Oct: 1787.

No: 47: Gaarden Haldanger Beboeres ditto paa deres Eiendomme, som ved bestemte Strækninger ere fastsatte, udstæd af Foged Koren den 27 Oct: 1787.

Derefter fremstod Ejeren for Ejde Saug, Hans Ebbesøn, som angav at have paa denne Saug, som med sin Damstok staaer paa Odels Grund, fra sidste angivelses Dato til denne Tid skaaret 4000 enkelte og 200 dobbelte bord, hvortil Tømmeret er fremdrevet av omliggende Odels Skove.

Paa Fylkedals Saug, staaende paa Odels grund, sagde Ejeren Lars Hanssøn i bemelte Tid at have skaaret 3000 enkelte bord, og Tømmeret er kommet fra Odelsskove.

Paa Wangens Saug, som med sin Damstok staaer paa {Wangens Saug} \Odels grund/, er efter Halgrims Torbjørnssøns Angivelse skaaret bemelte Tid 1200 udførsels bord og 200 til forbrug i Bøjgden, alle enkelte, og Tømmeret fremdrevet av omliggende Odelsskove.

Paa Wambems Saug, paa Odels grund, efter Isak (.....?)ssøns Angivelse er bemelte Tid skaaret 800 firskarne Bord til Udførsel, hvortil Tømmeret er kommet fra omliggende Odelsskove.

Paa Skeye Saug, som med sin Damstok paa beneficeret grund, efter Erich Jørgenssøns Angivelse i bemelte Tid skaaret 1500 firskarne bord til Udførsel og 300 til forbrug i bøigden, hvortil Tømmeret er fremdrevet av omliggende Odelsskove.

Paa Døsebech Saug, paa Odels grund, efter Halgrim Torbjørnssøns Angivelse 1100 Bord til udførsel, og Tømmeret er fremdrevet av omliggende Odelsskove.

Paa Hagestad Saug, paa beneficeret grund, efter Erich Jørgenssøns Angivelse 1400 enkelte og 100 dobbelte bord til Udførsel, hvortil Tømmeret er fremdrevet av Odelsskove.

Paa Bagne Saug er efter Hans Olssøns Angivelse skaaret 850 enkelte bord, dels til Udførsel og dels til forbrug i Bøjgden, og Tømmeret taget fra Odelsskove.

Paa Erdals Saug, paa Odels grund, efter Tosten Hanssøns Angivelse 1600 enk/elte/ og dob/belte/ bord, hvortil Tømmeret er fremdrevet af omliggende Odelsskove, og Skuuren skeed til Udførsel og bøjgde brug.

Paa Traae Saug, staaende paa Odels grund, efter {Josef} Anders Josefssøns Angivelse 600 firskaarne og 100 vandkantede til Udførsel og forbrug i Bøjgden, hvortil Tømmeret er kommet fra omliggende Odelsskove.

Og at intet videre er skaaret, derom avlagde enhver for sig inden Retten deres Saligheds Eed.

Tings Vidnerne, som for de forrige Skibreder findes specificeret, bleve examineret, og Almuens Svar derpaa modtaget overeensstemmende med hvad der er anført, og hvorom Tings Vidnerne under Laugrettets Bekræftning, og i særdeleshed med de 2de Mænd Hans Olsson Westrem og Tosten Hanssøn Herrey deres Stadfæstelse, er udstædt.

Restance Registeret blev examineret, og den fulde Restance for dette aars udgang {en} befunden rigtig at være 444 rd: 1 mrk: 6 s:

Til at betjene Retten næste Aar udnævnes 1: Lars Torbjørnssøn Holven, 2: Erich Rikoldssøn Eyde, 3: Torbjørn Larsson Ejde, 4: Torbjørn Levorssøn Ose, 5: Svend Ellingssøn Berge, 6: David Olsson Sævertvedt, 7: Ole Christopherssøn Warberg, og 8: Lars Gunderssøn Bremnes.

1787: 114b

Og da intet mere efter 3de Ganges Udraab med Tinget var at bestille, saa blev Retten ophævet.

Aar 1787, den 27de Octobris, blev udi Aastæds sagen mellem Enken Anne Nedre Leqve og Medarvinger, og Iver Olsson Øvre Leqve, følgende Vedtagelse paa Tingstædet Ejde, efter at Sorenskriveren med Laugrettet havde Confereret, saaledes eensstemmig, undtagen Ole Westrem, som derom ikke var eenig, afsagt

Dom

Til Høste Tinget 1783 har Enken Anna Nedre Leqve med Søn Poul Torkildsøn paa egne og de flere Arvingers Vegne ved Laugværge Iver Wichnes ladet indstevne Iver Olsson Øvre Leqve for fornærmelse i deres formeente eene tilhørende Mark Hieskaarene ved sammestæds at slaae Høe og flække Næver. Den indstevnte har tilstaaet at have slaacet Høe og flækket Næver i Hieskaarene, derhos paastaaet ikke udi Citantens egen, men udi deres fælles Ejendoms mark. Sagens Natur fordrede at den maatte behandles paa Aastædet, for at bevise fælles Ejendom og fralægge sig Beskyldning af ulovligt Brug, har Iver Olsson fordret Retten til Aastædet, for der at føre Vidner, og ved Befaring begrænse den omtvistede Eiendoms Strækning. Det er noksom oplyst af Vidnernes Forklaring, at afgangne Torkild Nedre Leqve, Enkens Mand, omtrent 12 Aar førend denne Sags Anlæg, har, ongefær midt i fjeldstrækningen Hieskaarene kaldet, opryddet et Stykke Mark, og der opbygget er Støels- eller saa kaldet Sæhlshus for Kreaturene. Det er saa langt fra at Iver Olsson mod saadan Foretagelse har gjort nogen Indsigelse, at Han meget mere har benægtet at være behjælpelig til Oprydningen, efter Tilbud av Torkild Leqve. Her ved har Iver Olsson ligesom renonceret paa Ejendom og Brug i det opryddede Stykke Mark. Billighed fordre at Arbejderen selv nyder Frugten af sit Arbejde og Bekostning. Derimod formodes at afgangne Torkild Leqve formedelst saadant Tilbud og Forespørgsel ikke har anseet sig alene ejendoms berettiget til fjeldstrækningen Hieskaarene.

Udi Sagen ere førte mange Hoved og Contra Vidner. Ved at confrontere de Acten tiltagne Vidners forklaring saavelsom Anvisning paa Aastædet, befindes ikke at de aldeles bestemme Hieskaarene som Citantens og Medarvingers eene tilhørende Ejendoms Mark; meget mere bliver det klart at bemelte Fjeldstrækning og Udmark Hieskaarene er fælles Ejendom til Beedning og Brug, ikke alene for øvre og nedre Leqve, men ogsaa for andre omgrænsende Gaarde, saasom Syse og formodentlig Sævertvedt. Under Befaringen er anvist hvor afgangne Torkild Leqve tilligemed Iver Olssøn Øvre Leqve have fordum slaget Høe, end og der, hvor den opryddede Stykke Mark nu befindes. Enhver kan entholde sig fra Brug i sin Eiendoms Mark, men Eiendommen selv tabes ikke {ved} uden ved fraskrivelse eller en andens erhvervet Hævd. Tiltagen Brug eller Tilladelse dertil, der i Tilfælde, som her, hvor Gierningen ikke aarlig kan bemærkes, giver ingen Grund til Eiendoms Ret mod Paatale. Overalt har denne Sag været ligesaa bekostelig som langvarig, formedelst det Udhael, som av Acten tydelig bemærkes. Det omtvistede er af ringe Værdie, men - naar Misundelse hersker, saa agtes ikke Bekostning. Det opryddede er, følgelig Befaringen ikkun et lidet Stykke Mark av Strækningen Hieskaarene. Dog bør ingen nægtes sin lovlige Ret, hvor ubetydelig det paastaaede end maatte være. Imidlertid kjendes og dømmes hermed af os undertegnede eensstemmig for Ret: Da afgangne Torkild Poulssøn Nedre Leqve med nyttigt Arbejde og Bekostning har eene opryddet og indhægnat et Stykke Mark i fieldstrækningen Hieskaarene, omtrent 64 Alen i firkant, saa bør samme opryddede og indhægnede Mark komme Hans Arvinger tilgode som deres alene tilhørende Eiendom, hvor fra de angrænsende Medejere bør entholde sig. Den øvrige Strækning af Hieskaarene bør, herefter, ligesom forhen, være fælles Eiendom for Opsidderne paa Øvre og Nedre Leqve, der ikke have frasagt sig Eiendom og Brug sammestæds; saa forbeholdes og de angrænsende Gaarder deres Rett, saavidt dem kan tilkomme. Saaledes friefindes Iver Olssøn Øvre Leqve for den paastevnte næver flækning og videre, som efter Forklaring og Anvisning er foretaget udi den fælles Mark af Hieskaarene. Da Iver Olssøn øvre Leqve ved Aastædsagen haver haft betydelig Ugift som kunde været besparet dersom ikke Sagen fra den anden Side var bragt i unyttig og modvillig Udhaal; saa bør Enken Anna Nedre Leqve og Medarvinger til nogenlunde opretning betale Iver Olssøn udi Omkostning 20 rd: Det tildømte udredes inden 15 Dage efter Dommens lovlige forkyndelse under Execution.

Poul Leqve lod ved sin Befuldmægtigede begjære Dommen beskreven, og til stemplet Papir leveret 1 rd:

Eragtet

Udi De paa forestaaende Høste Ting med Gravens Skibreedes Almue forbemeldte Tingdage til Dom eller Kiendelse optagne Sager, bliver førstkommende 7de Decembris efter de da skeede Eragtninger herved optagne og Dom eller Kjendelse efter Omstændighed afsagt.

1787: 115

Kinservigs og Røldals Skibreder.

Aar 1787, den 29de Octobris, blev **det almindelige Høste, Sage og Skatte Ting med Almuen av Kinservigs og Røldals Skibrede holdet paa det sædvanlige Tingstæd Utne**, nærværende Stædets Foged, Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Skibredernes Lensmænd Jon Torgiuldssøn Hougse og Niels Helgessøn Hamre, tilligemed efterskrevne aatte edsvorne Laugrettesmænd: 1: Asbjørn Johannessøn Maage for Knud Hanssøn Jaastad. 2: Tobias Olssøn Espe for Niels Ellingssøn Langesætter. 3: Nils Torbjørnssøn Trones. 4: Michel Michelssøn Lothe. 5: Sjur Iverssøn Alsager. 6: Lars Tomæsøn Alsager. 7: Jon Gunderssøn Qvalvig, og 8: Torgiuls Guttormssøn Svartvedt, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda allerunderdanigst blev publiceret de kongelige forordninger og andre Øvrigheds Anordninger som for Jondals Skibrede findes registeret.

Hvorda de til dette Ting indstevnte Sager bleve foretagne.

Svend Tuften af Røldal har med mundtlig Varsel ladet inkalde Helje Ormsen Hamre fordi han har taget en Rødsidet Qvige i Stæden for en hvid ditto, som var ham, neml: Helje, solgt, paa hans Støel, imod Citantens Vidende; derom at modtage Dom efter nærmere Beviis og Oplysning til Erstatning i Hoved Sag, og Processens Omkostning at erstatte.

Helje Ormsen infandt sig for Retten og vedtog lovlig Varsel; men sagde, at han veed ikke rettere end at han tog den Qvige, som han havde tilhandlet sig. Den indstævnte tilstod at have taget den Qvige, som han havde tilforhandlet sig.

Citanten derimod fremlagde Beviis af {21de} 4de Maj 1777, som viiser, at den omtvistede Qvige var forhen pantsat, derfor kunde ikke sælges, sagde derhos, at han ikke engang satt Værdie paa den Rødsidede Qvige. # Citanten fremstillede godvillig mødende Vidne Amund Berge, som den instævnte vedtog at anhøre;

Vidnet aflagde Eed og forklarede: Omtrent 14 Dage efter St. Hans Tid afvigte, hørte Vidnet paa Parternes Handel, saaledes at Helje skulle give 4 dr: for den hvide Qvige, dog skulle Helje tage imod Betalingen som han skyldede istæden for at tage Qvigen.

Citanten paastod at det var den hvide, og Helje foregav, at Handelen var om den rødsidede Qvige.

Citanten stillede Sagen i beroe for at føre Vidner, eller see Processen mindelig bielagt.

Tobias Olsson Espe mødte og iretteædske den fra forrige Ting opsatte Sag mod Jerrand Mæland til at avlægge Regnskab for deres fælles Handel, fremlagde Rettens Laugdag, saalydende # hvorefter Han ville forvente den indstevntes Møde med Tilsvar.

Jærrand Mæland blev lovlig paaraabt, men mødte ikke, ej heller nogen paa Hans Vegne.

Citanten begjerede Sagen udsadt til i Morgen i formodning at indstevnte da møder, som blev bevilget.

Lars Pederssøn Maagestad lod iretteædske Sagen mod Svend Olsson Tofte for Gjeld 23 rd: 5 mrk:, og forventede indstevntes Møde, som efter sit Løfte forrige Ting endnu ike har rettet for sig med den resterende fordring, hvorpaa alene er betalt 8 rd:

Indstevnte mødte og beklagede at Han endnu ikke har kunnet betale hvad han endnu skylder, men lovede saasnart Hans Lejlighed tillader, at satisfacere Citanten, og begjerede fordrag.

Citanten paastod Dom til de resterende 15 ½ rd:s Betaling, og udi Processens Omkostninger indberegnet Ting Rejser 3 rd: 4 mrk: 12 s:, da han ikke kan være fornøjet med Debtors frugtesløse Løfter, men var fornøjet om Han skulde stille Caution.

Indstevnte lovede at gjøre sig umage for at faae en Cautionist for fordringen.

Eragtet

Sagen optages til den 8 Decembr: førstkommende, da Dom udi Sagen bliver avsagt.

Evind Særen av Tellemarken lod iretteædske den forhen anlagte Sag mod Knud Houge og Ole Berge av Røldal, for Gjeld 5 rd:, og formodede de indstevntes møde, omendskjønt den paa Høste Tinget 1786 passerede Laugdag er forsømt at forkyndes til sidstavvigte Sommer Ting.

for de indstevnte mødte Ole Sjurssøn Gryting og paastod at Citanten bør bevise den paastevnte Fordring.

Citanten lod fremlegge sit Indlæg uden Dato, saalydende: #

Ole Gryting havde ingen ordre videre at svare i Sagen.

Citanten lod henholde sig til sit Indlæg, og paastod Dom.

Eragtet

Sagen optages til den 8 Decembr: 1787, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed skal vorde avsaagt.

Lænsmand Nils Hamre anmeldte at Han til dette Ting med mundtlig Varsel har indkaldet Amund Olsson Berge av Røldal, fordi Han, ved at sende sin Dreng Øst i Fjeldet for at reparere hans der staaende Bue, havde taget Troe og fjeler av Citantens paa samme Sted staaende Boe huus, til at forbedre sit Boehuus med, derom at modtage Dom, og Processens Omkostning skadesløs at erstatte.

Indstevnte mødte og vedtog lovlig Varsel, benægtede Søgemaalet og paastod at Citanten bør bevise sit foregivende, begjerede Sagen udsat til næste Ting, for tillige at indkalde Amund Berge,

1787: 115b

Tjenestedreng, som nu ikke er indkaldet.

Eragtet

Sagen udstaaer til næste Ting, og Nils Hamre bør til den Tid besørge det fornødne.

Lars Garen af Ejfjord iretteædskede den av Ham mod Wiking Jørgenssøn Jaastad for Gjeld 22 rd: 5 mrk: 12 s: anlagte Sag, og fremlagde Rettens paa sidste Sommer Ting passerte Laugdag, saalydende: #

Indstevnte Wiking Jaastad blev lovlig paaraabt, men mødte ikke, ej heller nogen paa Hans Vegne.

Citanten fremstillede Kaldsmændene som afhjemlede Laugdagens lovlige forkyndelse for Wiking Jaastad i Helge Jaastads Paahør, nemlig Brynnild Jonsson Hougse og Svend Knudssøn Grimen,

nu indfandt sig Wiching Jørgenssøn Jaastads Broder Peder Jørgenssøn Espe og anmeldte at Han med mundtlig Varsel til dette Tong contra har indkaldet Lars Garen at fremvise sin Specifications Regning, hvori Gjelden bestaaer, (...?) han har anlagt Stevnemaalet for, saa og at paahøre hans Contra Regning, derefter Dom modtage til frifindelse, og Processens Omkostning at svare.

Lars Garen vedtog lovligt Varsel, og sagde at fordringen med Vidner er bevist, følgelig behøvedes ingen Regning.

Wiching Jaastad {for sin b} lod fremlegge sin Contra Regning, dateret 29 Octobr: 1787, paa vedbørligt stemplet Papir, saalydende: #

Lars Garen sagde han tilstaaer den fremlagte Regning, men den deri benævnte Summa (...?)ed en foregaaende Regning mellem Ham og Wiching Jaastad, avgjort udi en Handel med endel Skind, men den nu paastevnte Fordring har han virkelig tilgode; og da Contra Citanten selv har udi sin fremlagte Regning tilstaaet det paastevnte Krav, saa paastod Han Dom til samme 22 rd: 5 mrk: 12 s:s Betaling, med Processens Omkostning skadesløs, samt for hans lange Rejser og bekostninger, med Renter fra Stevnemaalets Dato, hvilket alt Han indlod under Rettens Skjøn; sagde derhos paa C: Citantens Spørgsmaal, at Han ingen Handel har haft med Wiching Jaastad efter den Tid Vidner har prøvet Regningen mellem dem blev avgjort.

Peder Espe paastod at Citanten bør bevise at den fremlagte Contra Regnings Sum er godtgjort udi foregaaende Regninger mellem hans broder og Citanten, og begjerede Sagen udsat til næste Ting for at fremskaffe nøjere Bevis og Oplysning i Sagen.

Citanten henholdt sig til sin forrige Paastand, og avvartede Dom.

Eragtet.

Sagen udstaaer til næste Ting, da Wiching Jaastad fremkommer med sit fornødne, og i manglende Fald bliver Sagen til Doms optaget.

Knud Larssøn Bustetun anviste Felden av en voxen Bjørn som denne Sommer St: Hansdags Tider er skudt av Asbjørn Samsonssøn Jørdal i Jordals Mark, og av Fogden bemærket ved at avskjere den venstre fremfod.

Nils Hamre anmeldte at Han til dette Ting med mundlig Varsel har inkaldet Peder Jørgenssøn Espe til at paahøre Hans Saligheds Ed udi den forhen imellem dem værende Sag, følgelig Rettens forhen avsatte Dom.

Peder Espe mødte og begjerede udsettelse til i Morgen.

Eragtet

Sagen beroer til i Morgen.

Peder Jørgenssøn Espe anmeldte at have til dette Ting med mundtlig Varsel indkaldet Svend Ragde til at gjøre Regnskab angaaende Penge som Han skulde betale paa Svend Toftes Vegne, derom Dom modtage, og Processens Omkostning at erstatte.

Indstevnte Svend Ragde blev lovlig paaraabt, men mødte ikke, og!! (ej) heller nogen paa Hans Vegne.

Citanten erindrede om Laugdag, og først fremstillede Stevnevidnerne Brynnild Jonssøn Hougse og Svend Knudssøn Grimen, som under deres Saligheds Ed avhjemlede Stevnemaalets lovlig forkyndelse for den indstevnte for Hans Boepæl i hans fraværelse og Iver Ragdes Paahør.

Eragtet

Den lovlig stevnte men udeblevne Svend Ragde gives hermed Laugdag til næste Ting at møde, denne Sag at tilsvare, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Dagen derefter, den 30te Octobr: 1787, continuerede Høste Tinget med Kintzervigs og Røldal Skibreder, overværende det i Gaar tilførte Laugrett, undtagen Niels Langesæter, som nu er selv tilstæde.

Hvorda! Tobias Espe paaraabte den i Gaar incaminerede Sag, og vilde fornemme om Jærand Mæland nu møder med Tilsvar, eller nogen paa hans Vegne.

Siur Jærandsen Maagestad for Jærand Mæland vedtog lovlig Varsel, men benægtede Kravet, som han paastod at Citanten bør beviise, da den instævnte ikke har oppebaaret mere end ham tilkom. Comparenten paastod, at Jærand Mæland agtede at beviise, at \han/ hverken har krævet eller oppebaaret meere for den solgte Hest, end ham selv tilkommer, og derfor maatte begiære Sagen udflyttet til næste Ting.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Som/m/er Ting, da Jærand Mæland i Rette fører de paaberaabte Beviiser.

Knud Bustetun paaraabte Sagen mod Haaver Præstegaard, fremlagde Rettens afsagde Eragtning, saa lydende, og ville fornem/m/e om Haaver Præstegaard møder eller møde lader, derhos

1787: 116

fremlagde specificeret Regning af 29de Octbr: d: A:, saa lydende:

Haaver Præstegaard svarede ikke, ej heller nogen paa hans Vegne, efter lovlig Udraab.
Citanten Knud Bustetun paastod Dom efter sin Regnings Formeld.

Eragtet:

Sagen optages til Doms til den 8 Decbr: førstkommende.

Lænsmand Niels Hamre i Røldal paaraabte den i Aftes til i Dag udsatte Sag mod Peder Espe, som ei var ved Retten tilstæde, og fremlagde Rettens Kiendelse eller Dom af 23de Juli d: A:, som er saa lydende:

Eedens Forklaring blev Niels Hamre forelæst med Formaning, og vedblev han at ville aflegge den paalagde Benægtelses Eed, hvilken at paahøre Peder Espe ved Retten infandt sig. Niels Hamre aflagde den i Dom/m/en paalagde Saligheds Eed inden Retten, og saaledes er denne Proces ophævet.

Herr Foged Koren lod tilføre, at han i Anledning af Stiftets høye Skrivelse under 25 Aug: sidstleden havde ved Skrivelse til Lensmanden ladet Elling Aakre betyde, at han enten maatte angive sig, som Ejer for de {t} 14 ½ Anker Fransk Brændeviin, som den constituerede Udhavns Betient Georg Holterman i Kobbervigen ved det Stæd Røgsund kaldet, i et aabet Nøst til confi[s]cation havde anholdet, eller og angive anden lovlig Eyer til samme Brændeviin; thi i manglende Fald saae Fogden sig nødt efter den ham tillagde Ordre, at inkalde ham til Eeds Aflæg paa dette Ting. Som nu Fogden herom intet Svar havde erholdet, havde han ladet bemeldte Elling Aakre til dette Ting, Tid og Stæd inkalde for at aflegge sin corporlige Eed, det hverken han selv er, eller veed nogen anden Eyer til det foran førte anholdte Brændeviin; vilde fornem/m/e om den indstævnte møder.

Elling Aakre infandt sig ikke efter Udraab, ey heller infandt sig nogen paa hans Vegne.

Kaldsmændene Brynild Jonsen Hougse og Svend Grimen aflagde Saligheds Eed, at Elling Aakre for meere end 14 Dage siden er tilkaldet [i] denne Sag.

Fogden, som mærkede, at den indstævnte Elling Aakre hverken selv mødte, eller møde lod, havde ingen Ordre at begiære Laugdag for den udeblevne, maatte derfor begiære det passerede, sig, som et Udtog af Protocollen beskreven meddeelt, for samme Stiftet underdanig at insinuere, og deri tillige indraget foran førte Stiftets høye Skrivelse under sidstleden 25 Aug:, som han nu i Retten producerede, og er saa lydende:

Det forlangte Udtog skal forderligst vorde beskreven meddeelt.

Ingeborg Ols Datter Ullensvang mødte for Retten og anmeldte at Hun til dette Ting med mundtlig Varsel contra har indkaldet Sjur Hildal til at anhøre Dom i den forhen mellem dem verserende Sag, og Processens Omkostninger at svare.

Sjur Hildal mødte og vedtog lovlig Varsel, henholdt sig til sit forrige Protocollen tilførte.

Contra Citanten fremlagde sit skriftlige Indlæg av 23de hujus, underskrevet af Hr: Rørdam paa hendes Vegne, saalydende:

Sjur Hildal sagde at kunde avlægge sin Saligheds Ed, at Han ikke meere end den forhen tilstaaede Tid eengang har haft legemlig Omgjengelse med Ingeborg Ols Datter, og kand saadan Ed ikke Ham paalægges eller tillades, anbyder hand sig selv at modtage Barnet og forsørge dets sømmelige Opdragelse.

Contra Citanten paastod Dom efter sit Indlæg, og saaledes sluttede Sagen fra sin Side.

Eragtet.

Sagen optages til den 8de Decembr: førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed skal vorde avsaagt, {hast} paa Tingstædet!

Velærværdige Hr: Høegh lod fremlegge een mellem Ham og Johannes Haldorssøn Aalvigen den 26 Julii 1786 avsaagt Laugtings dom, som hand med sin forkyndelses Paategning

begjerede for Retten oplæst, og Johannes Aalvigen paaraabt om hand møder for at opfylde det Ham udi samme Dom paalagde.

Johannes Aalvigen blev efter Begjer paaraabt, men mødte ikke, ej heller nogen paa Hans Vegne.

Knud Thoressøn Djønne mødte for Retten og anmeldte at Han til dette Ting med mundtlig Varsel haver indkaldet sin Naboe Jon Ørjanssøn at paahøre Vidnesbyrd og lide Dom til at holde det forlig som de med hinanden indgik angaaende deres Agerbytte, samt at svare Processens Omkostninger. Som Vidner vare under Falsmaal indkaldte Lænsmand Jon Torgiulssøn Hougse og Svend Knudssøn Grimen.

Indstevnte Jon Ørjanssøn blev lovlig paaraabt, men mødte ikke, ej heller nogen paa Hans Vegne.

Varsels vidnerne Brynnild Jonssøn og Svend Knudssøn avhiemlede under deres Saligheds Ed Stevnemaalets lovlige forkyndelse.

Vidnerne mødte, Edens forklaring blev dennem av Lovbogen med formaning at vogte sig for Meeneed, hvorpaa Vidnerne eensstemmende forklarede: at de vare forrige 1786 Aars foraar tilkaldte av Jon Ørjanssøn for om mueligt at bielegge en Tvistighed mellem Ham og Citanten angaaende deres Agre, som laae om hin anden paa \hver/ deres Ejendom, hvorpaa de saaledes bleve foreenede at Parterne skulde eje de agre som laae paa deres egen Ejendomme, og skulde foreningen dette Aars foraar saaledes opfyldes, men dette forlig veed de Jon Ørjanssøn ikke siden har holdet sig efterretlig. {Videre} omendskjønt samme ved Haanddrækning som forbemeldt blev avgjort. Videre havde Vidnerne ikke at forklare, thi bleve de fra Retten demitteret.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet

Den lovlig stevnte men udeblevne Jon Ørjanssøn {Hougse} Djønne gives hermed Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Torkel Helgessøn Maagestad anmeldte at Han til dette Ting med mundtlig Varsel har indkaldet Lars Jonssøn Maagestad fordi hand ikke vil underskrive det ham paa gaarden Maagestad meddelte Skjøde, dertil Dom modtage og Processens Omkostninger skadesløs at erstatte.

Indstevnte Lars Jonssøn Maagestad mødte, vedtog lovlig Varsel og fremlagde sit skriftlige Indlæg af Dags Dato, saalydende:

Citanten benægtede Lars Jonssøns foregivende, og fremlagde hans udstædte Revers underskrevet og stadfæstet i de 2de Vidner Hans Olssøn Westrem og Poul Sjurssøn Spaaneims nærværelse den 8de Septembr: 1785, saalydende: End videre fremlagde Citanten til oplysning en den 18 April 1786 efter Lars Jonssøns forlangende avholdt Auctions forretning over Gaarden Maagestad, hvor Comparentens fordring er uimodsagt, hvorav det vedkommende denne Act tilføres, saalydende: og endelig det Ham av Auctions Directeuren meddelte lovformelige Skjøde, udstæd den 30 Dec: 1786, med Incassators paategnede qvittering om Pengenes rigtige Betaling, av 21 April 1787, som det Lars Jonssøn paa Grund av hans Indvendinger imod Reversen ikke har villet underskrive, samme begjerede han Acten tilført, saalydende: Havde forøvrigt intet videre at fare!! (føre?), men paastod Dom efter de fremlagte Documenter og Beviser, samt den skyldige tildømt at svare Processens Omkostninger, men forbeholdt sit nærmere Tilsvar om indstevnte dertil skulde give Anledning.

Lars Jonssøn Maagestad sagde at Retten behageligt maatte anmærke at den fremlagte Revers er dateret fra Maagestad, omendskjønt samme efter Hans Indlægs formeld er beskrevet af en dertil uvedkommende Person paa Gjestgiverstædet Kjølen, hvor Comparenten var tilstæde og meget beskjenket, og da samme ikke er udfærdiget af de dertil autoriserede Personer, troer Han den ingen Kraft kand beholde. begjerede i øvrigt Sagen udsat for at fremkomme med de fornødne Beviser om at Han har Contra Regning imod Citantens fremlagte Revers.

Eragtet

Sagen beroer til næste Ting efter Lars Maagestads Begjer, da Han paalægges at fremkomme med det fornødne til Sagens Slutning fra sin Side.

Sjur Jærandssøn Maagestad anmeldte at Han til dette Ting med mundtlig Varsel har indkaldet Torkel Helgessøn Maagestad at anhøre Vidner, at han var tilbudet Løsnings Penge for sin Gaard førend hand købte samme paa Auctionen den 18 April 1786, derom Dom modtage efter nærmere forbeholdende Paastand, og Processens Omkostninger at svare.

Indstevnte mødte og tilstod lovlig stevnt.

Citanten fremlagde til Sagens oplysning Extract af Skiftebrevet efter Torkel Helgessøns Hustrue Brithe Nilsdatter Maagestad, holdet den 21de April 1787, som Han begjerede Acten tilført, saalydende: og vedblev sin der gjorde Proposition.

Torkeld Maagestad sagde at gaarden skal staae ledig for Sjur Jærandssøns Myndlinger for den Summa Extracten af Skifte brevet indeholder, nemlig 605 rd: 5 mrk:, naar samme inden Aar og Dag efter Bestemmelse i en samlet Sum udtælles, fra Skiftets Dato den 21 April 1787.

Sjur Maagestad var med denne den indstevntes Tilførsel fornøjet, og saaledes fra sin Side ophævede Sagen.

Helge Tomæsøn Yttre Jaastad anmeldte at Han til dette Ting med mundtlig Varsel haver indkaldet Gjestgiver Hans Utne for skyldige 15 rd:, derfor Dom at lide, samme at betale med Rente, og Sagens Omkostninger at erstatte.

Indstevnte Hans Hanssøn Utne blev lovlig paaraabt, men mødte ikke, ej heller nogen paa Hans Vegne.

Kaldsmændene Brynnild Jonssøn og Svend Grimen avhjemlede under deres Saligheds Eed Stevnemalets lovlige forkyndelse for den udeblevne i hans Hustrues og Datters Paahør.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet

Hans Hanssøn Utne, som befantes lovlig stevnt, gives hermed Laugdag at møde til næste Ting, denne Sag at tilsvare, eller Dom at modtage, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Endre Torstenssøn Hamre lod iretteædske den [Sag] fra forrige Ting mod opsidderne paa Tjoflaat for fornærmelse med deres Kreatures Jagning og Bejtning, med videre, og begjerede Sagen udsadt til næste Aars Sommerting, som skeede.

Aar 1787, den 31te Octobris, continuerede Høstetinget med Almuen af

1787: 117

Kinservigs og Røldals Skibreder udi Stædets Foged og Vedkommende Almues nærværelse.

Hvorda til Publication blev fremlagt følgende Documenter og Almues breve, nemlig

No: 1: Ole Heljessøn Rabbes Contract for Livs ophold af Rabbe i Røldal, udstæd af Hellich Larssøn Rabbe den 31te Julii 1787.

No: 2: Lars Nieldssøn Horres Obligation stor 40 rd.; udstædt til Asbjørn Mouge med Pant udi $\frac{1}{2}$ Løb Smør i Horre i Røldal, dateret 20 og tinglæst 21de Junii 1783, udlyst efter qvittering av 29 Oct: 1787.

No: 3: Lars Nieldssøn Horres Obligation stor 120 rd.; med Pant udi 1 bpd: 12 mrk: Smør i Horre, udstædt til Asmund Asbjørnssøn Maage den 30 Oct: 1787.

No: 4: Foreening mellem Mons Michelssøn Horre, Ole Michelssøn Djuve og Wetle Olsson Horre angaaende Strækningen for deres Ejendomme med videre, underskrevet av 8 Laugrettesmænd den 1ste August 1787.

No: 5: Helga Erichs Datters Contract for Livs ophold av Lione, udstædt af Ole Michelssøn Lione med videre, dateret den 29 Octobr: 1787.

No: 6: Aslak Gunderssøn Jølloes Obligation stor 111 rd.; udstædt til Helje Aadssøn Qvæstad med Pant udi 1 Løb Smør i Jølloe, dateret 18 og tinglyst 19 Maji 17(?)9, udlyst for betalte 55 rd: 3 mrk: den 31te Oct: 1783, og for den resterende Summa efter qvittering av 29 October 1787.

No: 7: Anna Aslaks Datter og Henrich Eliæsøns Skjøde paa 1 bpd: 12 mrk: Smør i Jølloe, udstædt av Aslak Gunderssøn Jølloe, mod 112 rd: den 30 Octobris 1787.

No: 8: Henrich Eliæsøn Jølloes Obligation stor 112 rd.; med Pant udi 1 bpd: 12 mrk: Smør i Jølloe, udgivet til Jacob Christenssøn Ejtrem og Søster Marita Christensdr: den 30 Oct: 1787.

No: 9: Tormod Olsson Seljestads Obligation stor 100 rd.; med Pant udi 12 mrk: Smør i Seljestad, udgivet til Johannes Larssøn Jaastad, dateret 18 og tinglyst 19 Maji 1779, udlyst efter qvittering av 29de Octobr: 1787.

No: 10: Aslach Tomæsøns Skjøde paa 12 mrk: Smør i Seljestad, udstædt af Tormod Olsson Seljestad, mod 99 rd: 5 mr: 4 s.; den 30 Octobris 1787.

No: 11: Aslach Tomæsøns Pante Obligation stor 99 rd: 5 mrk: 4 s.; udstædt {af} til Johannes Larssøn Qvæstad, med Pant udi 12 mrk: Smør i Seljestad, den 30 Oct: 1787.

No: 12: Samson Larssøns Skjøde paa 21 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør i Frøsvig, udstædt av Lars, Haagen, Guri og Gjæa Samsons Børns Morbroder Ole Haagenssøn Espe, mod 43 rd.; hvor hand selv den 30 Martii 1786 har arvet andre 21 $\frac{1}{2}$ mrk.; dateret 30 Octobr: 1787.

No: 13: Jørgen Jacobssøn Ejtrems Skjøde paa 1 bpd: 7 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør i Diggrenes, udstædt af Jon Iverssøn Diggrenes mod 150 rd.; og forsikring om den anden Halvedeel for lige Summa naar udgiveren dør, eller vil avstaae bruget, dateret 30 Oct: 1787.

No: 14: Sjur Wiglichssøn Maagestads Obligation stor 299 rd.; med Pant udi 2 bpd: 6 Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Hud, $\frac{1}{2}$ Geedskind, udstædt til Torsten Aadson Bleye, mod 3 $\frac{1}{4}$ proCento, den 30 Oct: 1787.

No: 15: Lars Larssøn Lothes Obligation stor 90 rd.; udstædt til Endre Amundssøn Qvalvig, med Pant udi 2 bpd: 19 Mrk: Smør, 1 $\frac{1}{2}$ Løb Salt, med overbyggsel efter Andel, i Lothe, dateret 9de og tinglæst 11te Junii 1785, udlyst efter qvittering av 9 Octobr: 1787.

No: 16: Asbjørn Svendssøn Ejdnæs Obligation til Lars Jonssøn Aga, stor 350 rd.; med Pant udi Gaarden Ejdnæs, dateret og tinglæst 24 Maji 1775, udlyst den 31te Octobr: 1787.

No: 17: Asbjørn Svendssøn Ejdnæs nye Obligation stor 300 rd.; med Pant udi $\frac{1}{2}$ Løb Smør, $\frac{1}{2}$ Hud i Ejdnæs, udgivet til {Asbjørn Svendssøn Ejdnæs} \Haagen Arnessøn Lutro(?)/ den 9 Januar 1787.

No: 18: Jacob Torbjørnssøn Lothes Obligation stor 55 rd.; med Pant udi 2 bpd: 2 $\frac{7}{8}$ Mrk: Smør i Lothe, udgivet til Knud Aadssøn Sandvig, dateret og tinglæst 26 Maji 1770, udlyst efter paategnet qvittering av 30te Octobris 1787.

Derefter fremstillede sig følgende Saug ejere og anmeldte at de paa deres Sauge, som med sin Damstok staaer paa Odels grund, undtagen Tvisme, Biotvedts og Tjongdals Sauge, have skaaret følgende, nemlig:

1: Paa Strand Saug efter Ole Halvorssøn Ejtrems Angivelse 4332 enkelte og 168 dobbelte bord av enkelt Længde og Tykkelse.

2: Paa Qvitne Saug efter Ole Olssøn Apeles Angivelse 1800 enkelte og 200 dobbelte bord.

3: Paa Huus Saug er og skaaret bord, men Saugmesteren mødte ikke.

4: Paa Tvisme Saug efter Sjur Olssøns Angivelse 600 enkelte bord.

5: Paa Biotvedts Saug efter Knud Toressøns Angivelse 1300 enkelte bord.

6: Paa Schartz Saug er ligeledes skaaret bord, men Angiveren mødte ikke.

7: Paa Alsager Saug efter Sjur Iverssøns Angivelse 3000 enkelte bord.

og at det skaarne Tømmer er fremdrevet av omliggende Odels skove, {og} samt at intet mere fra sidste Angivelses Dato til denne Tid er skaaret, derom avlagde Vedkommende inden Retten deres Saligheds Ed.

Peder Jacobssøn Lothe anviste Felden av en fuldvoxen Bjørn som av ham i Normannevigen øst paa Fjeldet er skudt, samme blev av Hr: Fogden mærket ved at avskjære den venstre fremfod.

Videre blev tinglyst

No: 19: Anfin Iverssøns Skjøde paa 1 bpd: 3 mrk: Smør, 3 ½ Løb Salt, med Andel i Overbygelsen til andre 6 Mrk: Smør Lyse Closter gods tilhørende, i Lofthuus, underskrevet af Omund Pederssøn Lofthuus og Gunder Anfinssøn Langesætter paa egne og de øvrige medejeres Vegne, for 200 rd:, dateret 22de Junii 1787.

No: 20: Tore Johannessøn Brandstvedts Obligation stor 110 rd:, med Pant udi 18 Mrk: Smør, ¼ Hud i Brandstvedt, udstæd til Tosten Torssøn Brandstvedt, dateret og tinglyst 21 Maji 1778, udlyst efter qvittering af 27de Augusti 1787.

No: 21: Johannes Toressøns Skjøde paa 1 bpd: 1 207320/211200 mrk: Smør i Brandstvedt, hvor H/an/d selv den 3 April og 22 Maji 1786 har arvet andre 1 42520/211200 mrk:, og for det solgte Gods betalt 153 rd: 1 mrk: 4 8/33 s:, udstæd af Torsten Toressøn Brandstvedt med flere den 30 Octobr: 1787.

No: 22: Helje Christofferssøns Skjøde paa 21 mrk: Smør, 7/48 Hud i Qvalnes, udstæd af Margaretha Helgesdatter og Torbjør!! Christoffers!! formynder, mod 29 rd: 1 mrk:, og selv har h/an/d den 18 Julii 1787 arvet 6 Mrk: Smør, 1/24 Hud, dateret 31te Octobr: 1787.

No: 23: Erich Olssøn Hengs Obligation stor 160 rd:, udstæd til Sjur Jærandsen Maagestad, med Pant udi 9 Mrk: Smør i Hæng, dateret 9 Junii 1785 og tinglyst 29 Oct: 1785, udlyst efter qvittering den 31te Octobr: 1787.

No: 24: Erich Olssøn Hengs Obligation stor 180 rd:, udstæd til Samson Samsonssøn Qvitne og Peder Larssøn Frøsvig, med Pant udi 9 Mrk: Smør i Heng, og en Kaaberkjedel, dateret 3te Octobr: 1787.

No: 25: Niels Torbjørnssøn Hougse Obligation stor 120 rd:, udstæd til Halvor Johnsen Langesætter, med Pant udi 2 bpd: 9 Mrk: Smør, ½ Hud, med overbygelse, udi Hougse, dateret 18 og tinglæst 19 Maji 1779, udlyst efter qvittering af 30te Octobr: 1787.

No: 26: Niels Torbjørnssøn Hougse Obligation stor 199 rd:, udgivet til Amund

1787: 117b

Larssøn Alvigen, med Pant udi 2 bpd: 9 Mrk: Smør, ½ Hud, med overbygelse, udi Hougse, den 31 Oct: 1787.

No: 27: Orm Nilssøn (Nelssøn) Lonnes Obligation stor 52 rd:, udstæd til Iver Jacobssøn Ejtrem, med Pant udi 9 Mrk: Smør i Liønne, og 4 proCento Rente, dateret 22 og tinglyst 23 October 1778, udlyst efter Qvittering dateret 30 Octobr: 1787.

No: 28: Orm Nilssøn (Nelssøn) Lønnes Obligation stor 80 rd., udgivet til Iver Jacobssøn Ejtrem, med Pant udi forbemelte 9 Mrk: Smør i Lønne, og 4 proCento Rente, dateret 31 Oct: 1787.

No: 29: Tostein Anderssøn Bottens Obligation stor 50 rd., udstædt til Haldor Espe, med Pant udi 12 mrk: Smør i Botten i Røldal, dateret 31 Oct: og tinglæst 1 Novnr: 1782, udlyst efter paategnet qvittering av 1. Junii 1786.

No: 30: Sten Larssøns Skjøde paa 2 bpd: 19 Mrk: Smør, 1 ½ Løb Salt, ½ faarskind, og overbygssel efter Andeel, i Lothe, udgivet af Faderen Lars Larssøn Lothe, mod 150 rd., den 17de Junii 1787.

No: 31: Knud Larssøn Bustetuns Obligation stor 500 rd., udgivet til Haldor Tobiassøn Helleland, med Pant udi 2 bpd: 5 ¼ mrk: Smør og i gaarden Ophejms Egenes liggende men gaarden Bustetun tilhørende 9 mrk: Smør, 1 geedskind, samt det ved samme gaard fra ældgamle Tider liggende Kræmmer og Gjestgiver brug og Privilegier med videre, dateret 29 Octobr: 1766 og tinglyst samme Dag, udlyst efter qvittering for 300 rd: av 28 Oct: 1787, og for de øvrige 200 rd: efter qvittering 31te Octobr: 1787.

No: 32: Michel Ingebretssøn Instennesses udstædte Vilkaars brev til Tomas Torkildssøn Instenæs for Vilkaar av Gaarden etc: dateret 31te Oct: 1787.

No: 33: Knud Larssøn Bustetuns Obligation stor 499 rd., udstædt til Torgjuls Michelssøn Tjoflaat, med Pant udi 2 bpd: 5 ¼ mrk: Smør og i gaarden Ophejms Egenes liggende men gaarden Bustetun tilhørende 9 Mrk: Smør, 1 geedskind, samt det ved samme gaard fra ældgamle Tider liggende Kræmmer og Gjestgiver brug og Privilegier med videre, d: 31 Oct: 1787.

No: 34: Michel Jonssøn Luttros Obligation stor 40 rd., (hv?)or for 15 mrk: Smør i Luttro er pantsadt til Baar Heljessøn Oppedal, dateret 22 Maji og tinglæst 31 Oct: 1781, udlyst efter qvittering af 31 Octobr: 1787.

No: 35: Skiftebrev efter Ole Aamundssøn Fylkedalen i Gravens Skibrede, hvorved 12 mrk: Smør og 1 Bukkeskind i Rogdeberg er udlagt til Haaver Olssøn for 60 rd., dateret den 22 Novbr: 1786.

Nu indfandt sig Saug ejeren for Huus Saug, Johannes Asbjørnssøn, og anmeldte at paa denne Saug er fra sidste Angivelses Dato og til denne Tid skaaret 3400 enkelte Bord, hvortil Tømmeret er fremdrevet af omliggende Odels skove, og at intet meere den bemeldte Tid er skaaret, derom avlagde Han inden Retten sin Saligheds Ed.

Tings Vidnerne, som for Jondals Skibrede findes specificerede, bleve hver for sig examinerte, og særdeles beskreven meddelte, under Laugrettets Bekræftning.

Restance Registeret blev ligeledes examineret, og de resterende Kongelige Skatter for Kinservigs og Røldals Skibreder befunden til 1787 udgang rigtig at være 602 rd: 2 mrk: 3 s:

Til at betjene Retten som Laugrettesmænd dette Anstundende Aar er opnævnte; 1: Knud Amundssøn Maage. 2: Peder Jonssøn Lindvig. 3: Samson Pederssøn Frøsvig. 4: Jon Samsonssøn Qvitne. 5: Jacob Krestenssøn Ejtrem. 6: Nils Olssøn Freim. 7: Sjur Svendssøn Lothe, og 8: Lars Svendssøn Lothe.

De 2de Mænd som, foruden Laugrettet og den tingsøgende Almue, i Særdeleshed besvarede de forestaaende anmeldte Tings Vidner, vare Brynnild Jonssøn Hougse og Svend Knudssøn Grimen.

Og da ingen havde videre efter 3de ganges udraab med Retten at bestille, blev Tinget hævet.

Aar 1787, den 7de December, blev Retten sadt paa Tingstædet Eide Grund for Gravens Skibrede til Dømmes Afsigelse, udi de fra afvigte Høsteting optagne Sager, og Retten betient med de eedtagne Laugrettes mænd som neden til findes antegnede. Hvorda!

Udi Sagen anlagt af Svend Krogevig og Johannes Aga, mod
Torgier Espeland for Gield 400 rd., blev afsagt saadan

Dom:

Debitor Torjer Brynildsen Espeland har ikke allene vedtaget Kravets fulde Rigtighed, men end og Obligationens lovlige Opsigelse. Fra afvigte Sommerting, da Sagen faldt i Rette, har han ikke opfyldt sit Løfte med mindelig Betaling til næstfølgende og dette Aars Høste Ting; og da er Han aldeles udebleven med Tilsvær; Thi Dømmes hermed for Rett: Torjer Brynildsen Espeland, bør til Citanterne Johannes Aga og Svend Krogevig betale den paastevnte Capital 400 rd.; skriver Fire Hundrede Rigsdaler, følgelig den lovlig udstædde og fremlagde Obligation af 8de Junii 1784 med alle resterende og paaløbende Renter, indtil skadesløs Betaling præsterer. Saa betaler og Debitor til Citanterne denne Processes Omkostninger med 2 rd.; alt inden 15 Dage efter Dømmens lovlige Forkyndelse, under Executions Tvang.

Udi Sagen af Aslach Scheye mod Siur Poulsen Spaanheim, angaaende en Smidje-Belg,

1787: 118

blev saaledes

Dømt:

Det er beviist, at Citanten for nogle Aar siden har kiøbt en Smidje belg af Siur Spaanheim, hvilken har taget den tilbage i afvigte Sommer. Den indstevnte tilstaar dette, men foregiver til sin Undskyldning, at Han ikke har faaet den accorderede Betaling for samme Smidje Belg; dog har Han ligesaalet beviist, som anbragt at ville beviise Rigtigheden deraf, men ligefrem indladt Sagen til Doms. Derimod er det klart, at den paastevnte Smidje belg nogle Aar har været i Citantens Eie og brug; og burde Siur Spaaneim paa lovlig Maade have søgt sin Betaling, som endnu Reserveres Ham at beviise, istæden for egenraadig at tage det solgte tilbage. Efter saadan denne Sags Beskaffenhed Kiendes hermed for Rett: Siur Poulsøn Spaanheim bør levere Citanten Aslach Scheie tilbage den paastevnte Smidje belg, og det i samme Stand som da den frakom Eieren. Saa bør Hand og formedelst sin uforsigtige Adfærd betale til Gravens Præstegields Fattig Cassa 1 rd.; og til Citanten udi Processens Omkostning 1 rd: 3 mrk.; alt at udredes inden 15 Dage efter Dømmens lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Enken Madame Sal: Procurator Rodtwitts mod Ole Westrem blev afsagt saadan

Dom:

Den indstevnte Ole Westrem har ikke directe modsagt Kravets Rigtighed. Hand har erhholdet Udsettelse som Han har forlanget, for at bestyrke sin Sag med formeent bedere Oplysning; men ingen lunde har Ole Westrem andbragt noget, som kunde formindske Kravet. Derimod er Sagen af Ham, ligesom af Citantinden indladt til Doms. Derfor Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Ole Westrem bør til Citantinden Mad:me Sal: Procurator Rodtwitts betale de paastevnte 13 rd: 4 mrk: 8 s.; og udi Processens Omkostning, formedelst unødigt Udhal, 2 rd.; samt 3 Rigsort til det stemplede Papir saafremt Acten tages beskreeven. som alt betales inden 15 Dage efter Dømmens lovlige Forkyndelse under Execution.

Udi Sagen af David Sævertvedt mod Amund og Lars Ose

for Fiskerie blev afsagt saadan

Dom:

Ligesom enhver er berettiget af freede og benytte Sig af sin Eiendom; saa er og enhver uvedkommende forpligtet at entholde Sig fra brug i en andens Eiendom. Citanten har under 26de Oct: 1786 freedlyst ogsaa sit Øret Fiskerie for sit Land. Imidlertid er det beviist og tilstaaet at de indstevnte Opsiddere paa Gaarden Ose have engang, siden den bemelte Freedlysning, kasted med deres Nod for Citantens Land. Formodentlig har de ikke i agttaget den Feil de derved have begaaet. Imidlertid er ikke oplyst, at de oftere have benyttet sig af saadan Nodekast, ey heller hvad eller om nogen Skade derved er foraarsaget: derfor Kiendes hermed for Rett: Amund og Lars Ose bør for Eftertiden aldeles entholde sig fra Node Kast og andet Fiskerie /: Sild undtagen :/ paa Citantens Grund, uden Hans Samtykke og Tilladelse, alt under vedbørlig Tiltale efter Loven. Saa bør og Amund og Lars Ose een for begge og begge for een, betale til Citanten David Sævertved, denne Processes Bekostning med 2 rd: inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Udi Sagen af Ole Westrem mod Tormoe Bagne for Gield blev saaledes

Dømt:

Til Sommer Tinget 1784 har Ole Westrem stævnet Tormod Bagne for Gield 13 rd: 1 mrk:, og derom at høre Vidner og Beviis i Sagen har, som Acten udviiser, lenge henstaaet; men

1787: 118b

intet tilstrækkelig til Oplysning er præsteret. Det i Retten fremlagde Beviis er ligesaa uefterrettelig, som Vidnernes Forklaring intet bestemmer til Sagens og Kravets sande Oplysning. Og da den instevnte Tormod Bagne bestandig har benegtet Kravet: saa kunde Dommeren ikke andet end herved frifinde bemelte Tormod Bagne for Citantens Tiltale i denne Sag, hvorhos Processens Omkostning ophæves.

Udi Sagen af Siur Scheye mod Thron Hylden med fleere, blev

Eragtet:

Loven bestemmer, at ingen maa drage til eller fra Stølen uden i den sædvanlige Tid, og med alle Gaardens Afvidende. Nødvendighed kan dog heri gjøre Undtagelse. Det er beviist at nogle af de indstevntes Kreature kom hiem om Høsten 1 á 2 Dage før de andre; men det er derhos af det eene Vidnes Forklaring at formode, at dette er foraarsaget af Skræk for Biørnen, som da har været paa Stølen. Citanten har ikke beviist, at Ham nogen Skade ved denne Anledning er tilføyet. Derimod har de instevnte tilbudet at ville godtgjøre Ham den beviiste Skade. Paa det saadant af Citanten kan blive opfyldet, udflyttes Sagen til neste Ting; og imidlertid advares de instevnte at iagttage Lovens bydende, om de vil undgaae lovlig Tiltale og Straf.

Iver Erdal mod Lars Herreid for Gield 260 rd:

Dom:

Den instevnte har vedtaget at være pligtig efter Obligationer af 28 Maj 1771, 14 Maji 1779, \og 16 Junij 17(62?)/ de paastevnte 260 rd:, saavel som at Capitalen er ham lovlig opsagt. Adskillige Udsettesler er Debitor tilstaaet, men ingen mindelig Betaling er paafulgt: thi Kiendes og Døm/m/es hermed for Rett: Lars Herreid bør til Citanten: Iver Erdal betale de paastevnte og tilstaaede 260 rd: med forfaldne og paaløbende Renter indtil skadesløs Betaling skeer, samt udi Processes Omkostning 2 rd: 3 mrk:, alt inden 15 Dage efter lovlig Forkyndelse, under Executions Tvang.

Askild Qvale mod Iver Olsen øvre Leqve,
Avskediget

Rescriptet af 14de Maii 1762 berettiger Lensmændene at forkynde Stævninger, Beskikkelser med meere, og bestemmer deres Betaling, mod at de staar til Ansvar for Stevnemaalenes Rigtighed. Ingen maa for Betaling paatage sig saadan Forretning, og naar dette skeer, da gøres Indgreb i Lensmandens Embede. I saadan Anledning frifindes Iver Leqve for Citantens Tiltale, efterdie Han har paastaaet Betaling for Stevnemaal som Hand vel maatte forrette, naar Han uden betaling var der til at formaae:

Siur Paalsen Spaanheim mod Ole Westrem angaaende en gam/m/el Regnings Rigtighed,
Eragtet:

Denne Sag er saa aldeles indviklet og ubestemt, at Dommeren ingenlunde kand afsige endelig Dom, førend Parterne have fremført det fornødne til tilstrækkelig Oplysning; og til den Ende beroer Sagen til næste Ting.

Laugrettes mændene som betjende Retten vare Gudmund Larssøn Rønnestrand, Ricold Erichssøn Ejde, Nils Hanssøn ibm., Andve Andvessøn Windal, Iver Ricoldssøn Kjerland, Sjur Torfindssøn Hougse, Anders (...?)rssøn Ejde, og Knud Jacobssøn Selland.

1787: 119

Aar 1787, den 12te (10?) Decembris, blev Retten sadt paa Tingstædet Utne, for i Continuation av sidste Høste Ting for Kinservigs og Røldals Skibreder at paadømme de da opsatte Sager, i nærværelse av efterskrevne aatte edsvorne Laugrettesmænd: 1: Jon Torgjulssøn Hougse. 2: Lars Larssøn Utne. 3: Ole Ølverssøn Utne. 4: Iver Torkildssøn ibm:. 5: Iver Torbjørnssøn Utne. 6: Samson Hanssøn Utne. 7: Michel Michelssøn Lothe. og 8: Svend Knudssøn Grimen. Hvorda!

Udi Sagen anlagt af Lars Pederssøn Maagestad mod
Svend Tofte for Gjeld 23 rd: 5 mrk: er saaledes
Dømt og avsagt.

Svend Tofte har inden Retten tilstaaet at være Citanten skyldig de paastevnte 23 rd: 5 mrk:, men derhos begjert fordrag med Løfte om mindelig Betaling til sidst avvigte Sommer Ting; Citanten accorderede det begjerte fordrag, men da ikkun 8 rd:s Betaling er paafulgt, er Sagen sluttet til Doms. thi kjendes og dømmes hermed for Ret: Svend Tofte bør til Lars Pederssøn Maagestad betale de skyldige værende og manglende 15 rd: 5 mrk:, tillige med denne Processes Omkostning 2 rd:, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Exsecutions Tvang efter Loven.

Udi Sagen af Evind Særen fra Tellemarken indstevnt mod
Knud Houge og Ole Berge for giæld 5 rd: blev saaledes
Eragtet.

Uagtet denne Sag ikke er noksom oplyst, saa gives dog stoer Formodning at de indstevnte, som skyldige, af Modvillighed udbliver: thi paalegges Knud Houge og Ole Berge til næste Ting enten selv, eller ved Fuldmegtig at fralegge sig Kravet, i Mangel deraf bliver Dom afsagt efter det passerede. Denne Kiendelse haver Citanten ved Lensmanden lovlig at lade forkynde.

Udi Sagen af Knud Bustethun mod Haaver Præstegaard
i Anledning af Hander!! (Handel), blev afsagt saadan

Dom.

Benægtelse gielder intet imod eenstemmige Vidners Forklaring. Det er klart af Acten, at Haaver Præstegaard har paataget sig til Fælles Fordeel at afhende de paa Hans Baad modtagne og siden paastævnte Vahre. Haaver Præstegaard har saa lidet beviist det modsatte, at endog Formodning hviler imod Ham, som vaklende, der først angiver at være deelagtig med Citanten udi noget Bark og Næver at afhende, og derefter tillige udi den confisqverede Tobak. Det bemerkes ligeledes af Vidnerne at de paastævnte Vahre bleve confisqverede og forlorne formedelst Haavers Uforsigtighed og Mangel paa rigtig Angivelse ved Toldboden i Stavanger. Citanten har paastaaet Betaling for det halve Tab. Dette følger af sig selv, naar Handelen var til Fælles Forliis eller Fordeel. Ikke destomindre har Han vaklet i sin Irettesættelse, først ved at fordre 16 rd., foruden Processens Omkostning, men tilsidst paastaaet 38 rd.: Dette Tab er ikke beviist, ey heller er fra Førstningen paastaaet noget Forlis af reede Penge. Citantens første Paastand stem/m/er da meest overeens med Stævnamaalet og Vidnernes Forklaring. Thi Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Haaver Præstegaarden bør erstatte Citanten Knud Bustetun det halve Tab af de forkomne Vahre med 16 rd., og udi denne af Ham forvoldte Processes Omkostning 4 rd., alt at udreedes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Executions Tvang.

Udi den Sag, som Siur Hildal haver anlagt mod Pigen Ingebor Ols-Datter blev afsagt
Dom:

Det er saalangt fra, at Siur Hildal har benægtet at have havt utilladelig Omgang med Pigen Ingeborg Ols-Datter, at Han meget meere har tilstaaet Factum. De vaklende Svar som befindes af Ham Acten tilført, viiser endmeere Forseelsens Rigtighed, og at Han bør ansees for Barnefaderen. Ingenlunde kan Eed have Sted efter en saa klar Formodning som her. Med Loven bør ikke drives Spot; og Meen Eed bør forekom/m/es. Ingebor Ols-Datter har derimod ikke viist Ustædighed i sin Bekiendelse; Hun er vedbleven at benevne Siur Hildal som Barne fader, end og i Fødsels Smerterne. Efter saadan Bekiendelse er ogsaa det avlede Pige barn døbt som Siur Hildals. Citanten har ingenlunde beviist noget som kunde

1787: 119b

end og give Formodning til Pigens urigtige Bekiendelse. De vedkommende Reserveres den for deres til \og/ Paatale for Tort, paaført Mistanke, og ligesaa ulovlig som ubeviist Beskyldning. Imidlertid Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Siur Hildal bør som Fader til det med Ingebor Ols-Datter Sandven avlede Pige Barn, som er født den 4de Januarii 1784, tillige med Moderen være delagtig i at bekoste dets Oplysning, indtil samme Barn har fuldent sit 10 Aar, alt efter de Kongel: Anordningers Bydende og Kongens Fogeds nærmere Assistance; saa bør og Siur Hildal betale til Ingebor Ols-Datter, udi denne af Ham forarsagede Processes Bekostning 2 rd., alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

1787

1788

(1788: 119b)

Notarial Forhør.

Aar 1788, den 10 Januar, om Aftenen Klokken 6, blev paa Gaarden Hesthammer holdet et præliminair Forhør i Anledning nogle her anholdte Vahre. Nærværende som Vidner Tore {Knuds}\Jons/søn Præstegaard og Gullich (Knu?)dssøn Hesthammer. Hvorda 2de Mænd, navnlig Helge To(llev?)ssøn Sørhuus og Johannes Johannessøn Svantesvold, som angav sig at boe i Wadtz Skibrede og Ryfylke Fogderie, andragede hvorledes 4 dem mistænkelige Personer havde attaqueret dem paa deres lovlige Reise til Ulvig her i Hardanger for at besøge deres Venner, derved, at de ved at forfølge dem fra Gjestgiverstædet Utne ½ Miil herfra, og saasart de havde lundet (landet?) ved Havmands pladset under Hesthammer, for der at søge Logie denne Nat, truede med at ville borttage deres Baad med deri værende Vahre: og da de formedelst Aftenen ikke kunde kjende disse Personer der opførte sig som Voldsmænd, maatte de nødes til at søge Assistance hos nærmeste kongelige Betjent for at anholde om Beskjermelse mod den Overlast de befrygtelig kunde tilføyes. Førend nu have de ikke vidst hvem disse Personer vare, men erindrer sig at have seet og talt med dem paa Utne i Dag, og veed at deres navne er: den meget berygtede Hans Blom, Løsgjenger Haavar Torbjørnssøn Mæland, Torbjørn Iverssøn Utne og Aamund Iverssøn Utne, begge unge Personer, og formode[n]tlig saadanne Personer, der foruden at ville borttage deres fartøj, ogsaa kunde udøve en haardere Behandling mod dem!

Hans Blom, Haavar Mæland, Torbjørn og Aamund Utne var alle tilstæde, og sagde: at da de paa Gjestgiverstædet Utne fik underretning \om/ at disse forbemelte \rejsende/ Personer som have anklaget dem for Overlast paa deres foregivne lovlige Rejse, udsolgte Brændeviin, hvilket de og fornåm i deres Baad at være 6 ankere, har de villet efterkomme deres Sognepræstes Hr: Rørdams Befaling ved Tillysning av Prædikestolen, forfulgt disse Landprangere, søgt at bemægtige sig Brændevinet, og havde det forsæt at bringe samme til Sognepræsten, efter den Ordre alle i Præstegjeldet i Almindelighed var givet - de troede at de ikke har gjort andet end deres Pligt udfordrede – og da dette nu er anmeldt, saa overlod de til Øvrigheden hvorledes med det anholdte, der endnu findes i Baaden, nærmere skal forholdes.

Halsten Aamundssøn Smeed, hos hvem de 2de angrebne Personer i Aften var ankommet, sagde at de efter Begjer vilde Logere hos Ham denne Nat, for videre i Morgen at fortsætte sin Rejse – de handlede med Ham om Smedearbejd, og Comparenten vidste i ingen maade hvad deres Ærinde egentlig var, eller hvad Sorter Vahre de førte i deres Fartøj, ligesom de heller ikke hverken har anbudet eller solgt Brændevin til Ham.

Helge Sørhuus og Johannes Svantesvold sagde at de rigtig nok havde en liden Deel fransk Brændevin med sig i Baaden, hvilket de havde kjøbt til deres Venner, men maatte derav efter Torbjørn og Aamund Utnes indstændige Forlangende overlade til den første 2 Potter, og til den sidste 15 Potter, uden at de i mindste maade befrygtede nogen Angivelse av dem som selv tilhandlede sig Brændevin, for igjen i smaae Qvantiteter at udsælge. Den øvrige liden Deel, som nok ikke overgaaer et halvt Anker, vil endnu findes i deres Baad blant deres øvrige Ejendele.

Torbjørn og Aamund tilstod at have kjøbt saa meget Brændevin som angivet er, hvilket de foregav at ville bruge til deres egen fornødenhed.

Notarius, som havde modtaget enhver av de tilstædeværendes Forklaring, lod saavel den attraperede Baad som Angiverne og de formodentlige Ejere til det Brændevin som maatte findes, strax henbringe til Stædets Lænsmand Jon Torgjulssøn Hougse, med ordre at undersøge om og hvor meget Brændevin virkelig ogsaa findes, til hvilket at efterkomme, dette Forhør til i Morgen blev udsat.

Dagen efter, den 11 Januar 1788, indfandt sig de forbemelte i gaar navngivne Personer, tilligemed Lænsmand Jon Torgjulssøn Hougses Søn Brynild Jonsson, som anmeldte at Han i de 2de tiltagne nu værende Vidners Michel Michelssøn Lothes og Niels Torbjørnssøn

Hougses samt de formeentlige Ejeres og Angiveres overværelse eftersaa den attraperede Baad, og befandt 4 gamle tomme Ankere, hvorpaa efter deres Skjøn ikke havde været Brændevin, og et ditto med en Slump fransk Brændevin udi, som efter opmaaling befandtes at være 23 Potter, hvilket Han har forsegleet paa Ankeret og igien hidbragt til nærmere foranstaltning.

Helge Sørhuus og Johannes Svantesvold vedblev deres i Gaar gjorte Forklaring, og sagde at de slet intet mere Brændevin end det forefundne havde.

Hans Blom og de øvrige sagde at de formodede Ejerne af Brændevinet, havde practiseret den øvrige Deel bort, saa at intet mere nu kunde forefindes, da de ere overbeviiste om at saa mange Ankere som de i Gaar har angivet, var i Baaden.

1788: 120

Ingen havde mere at lade tilføre, thi blev dette Forhør sluttet, og de ovenmeldte Personer Helge (To)llevssøn Sørhuus og Johannes Johannessøn Svantesvold hendsendt til Stædets Foged Hr: Koren, paa det (En?) vedbørlig Anmeldelse paa sine Stæder fra Ham kunde skee, og videre Anstalter føjet til de skyldiges (....?)tion og Angivernes nærmere Examination.

I Continuation af den paa Folio 40, den 29 Junii 1786, mellem Aslach Endressøn Scheye og angrendsende Naboer incaminerede Sag, har Parterne forlanget Markeskiellet mellem Aslach Endressøn Scheye og Siur Bertelssøn ibm.: Protocollen tilført efter den optegning de Selv ved indbyrdes Forening skriftlig havde forfattet, saa lydende:

Optegnelsen paa de Mærker som blev nedsadt paa Gaarden Scheye imellem Siur og Aslachs Ejendomme: først ope i Marken ned ved tver Elven, er nedsadt en Markesteen som viiser op ad i en lige linje, først til en Markesteen, og siden i 6 efter hin anden hugne Korser, hvoraf den sidste er staaende i Sionder Hallen. Her af disse Mærker ejer Aslach {fra} \paa/ den østre, og Siur paa den væstre Side, undtagen et Slaatte træ, som ligger paa den østre Side af disse Mærker, tilhører Siur allene. I Hagen under Hættere løbe, er huggen en X i en steen og viiser op i 5 efter hinanden hugne Korser, hvor den sidste er staaende ope i bierget. af disse Mærker ejer Aslach paa den østre, og Siur paa den væstre Side. Siurs Ager (Agre), som ligger i Aslachs bøe, Fladageren og Dalsageren kaldet, er indhægnat med 12 Mærkesteene. Haugeflækket kaldet, som er Siur tilhørende, og ligger i Aslachs bøe, er indhægnat med 10 Mærkesteene. Kieldeflækket er og Siur tilhørende, og er skilt ifra Aslachs Bøe med 3 Mærkesteene. Aslachs Ager, som ligger i Siurs Bøe, Flor ageren kaldet, er indhægnat med 7 Mærkesteene.

Dette tilstaar vi begge med vore Hender: Aslach Endressøn Scheye, Siur Bertelssøn Scheye. Til Vitterlighed: Lars Wambem, Siur Poulssøn Spaanheim.

Aastædssag paa Gaarden Tvisme i Kinservig

Aar 1788, den 5te Maji, blev Retten sat paa Gaarden Tvisme i Kinservigs Præstegjeld, for at behandle efterfølgende Sag, af Sorenskriveren, og betjent med efterskrevne edsvorne Laugrettes mænd: 1: Matthias Jørgenssøn Ness. 2: Ole Johannessøn Trones. 3: Niels Torbiørnssøn ibm.: 4: Niels Ellingsøn Langesætter. 5: Niels Torbiørnssøn Hougse. 6: Asbjørn Matthiæssøn Ness. 7: Halgrim Torbiørnssøn Mæland, og 8: Svend Knudssøn Grimen. Nærværende Skibredets Lænsmand Jon Torgiulssøn Hougse.

Hvorda! Sjur Olssøn Tvisme fremstillede sig for Retten og anmeldte at Han med mundtlig Kald og Varsel til denne Ret havde indkaldet sin Naboe Asbjørn Endressøn Tvisme at anhøre alle de Vidner som han for Retten agter at fremføre, og derefter at holde en lovlig Steenings

Forretning baade inden og uden Gjerds, samt at rette alt som rettes kand og bør, og endelig Dom at anhøre som Sagvolder, denne Processes ibragte Omkostninger skadesløs at erstatte.

Velærværdige Hr: Rørdam som Beneficiarius, samt Lars Michelssøn Tvisme og Peder Ulsnes var til Vedermæle indkaldte.

Asbiørn Endressøn Tvisme mødte og vedtog lovlig Varsel. ligesaa var Lars Tvisme og Michel!! (Peder?) Ulsnes nærværende. For hr: Rørdam blev indleveret Hans Tilstaaelse om Stevnemaalets rigtige forkyndelse, saalydende #

Citanten fremlagde den Ham under 4 Aprilis sidstleden meddelte Tægtedag til denne Forretning, saalydende # og det Ham af Asbiørn Endressøn Tvisme paa ½ Løb Smør her i Gaarden meddelte Skjøde, dateret og tinglyst 11 Junii 1784, samt hr: Rørdams paa samme Skyld udstædte Bygselseddel, dateret og tinglyst 11 Junii 1784, saalydende # hvorefter Han paastaaer sig af Dommer og Meddomsmænd tildelt hvad disse hans irettelagte Documenter indeholder, og de af Ham indkaldte Vidner Lars Michelssøn Tvisme, Asbjørn Michelssøn Tvisme og Endre Sjurssøn Utne forklarer og anviser; Disse Vidner begjerede hand forhørte, deres Anvisning modtaget og derefter eedfæstede. Fremstod da

1 Vidne, Lars Michelssøn Tvisme, som forklarede at være 31 aar gammel, fød og opdraget her paa Gaarden, og i Henseende til agernes Brug vidnede at i Hans Barndon og lige indtil Hans Fader for 18 aar siden døde, brugte Asbjørn Endressøn den halve Løb, eller 2 Spand, som Sjur nu er tilskjødet, og Vidnets Fader et Spand, som Asbjørn nu bruger tilligemed de øvrige 3 Spand Vidnet styrer. I den Tid brugte Asbjørn følgende Agre: Nylænden, halvedelen av Brejaageren, 2 flækker ved Nylænden uden Navn, (..)aliaflækken, S(n?)ørapelflækken; 3 smaae flækker ved Søen uden Navn, Bueflækken; af de 3 smaae flækker ved Søen, kaldes den eene Dalsaageren. af disse Agre har Sjur, som forrige aars foraar antog Gaardebruget, styret alle, undtagen endel af halve Bregaageren, som Contra parten Asbiørn Endressøn, efterat Han antog til Brug efter Vidnets Fader det eene Spand, udgik de, {som} \hvilket/ Vidnet efter Gisning kan anvise, saavel som en flæk paa samme Stæd, i de forrige 3 indregnet, som for omtrent 8 aar siden blev overladt Vidnet for en Huse Toft, {Vidnet} Asbjørn, og nu Sjur {bruger} ejer. Citanten

1788: 120b

tilspurgte Vidnet: om ikke Asbiørn Endressøn, da han styrede den halve Løb, havde Gaarden Husetoft paa det Stæd hvor Ageren Toften nu er og av {Gaard} Asbjørn bruges. Resp: Jo, alle Gaardens Huse som henhører til den halve Løb stod paa det omspurgte Stæd inden for 8 aar siden, da Husene bleve bortflyttede af Asbiørn, og da Sjur havde købt Gaarden, saaede Han paa Flortofte Potatos, og paa Madstuetofte lidt Rug, men da havde hand endnu ikke modtaget Gaarden til Brug. Efter denne Tid har Asbjørn udvidet Ageren og brugt det fulde. 2: Hvorledes Skov og Mark i den Tid blev brugt? Resp: Skoven {og} er for 20 aar siden udsteenet af Sørenskriver og Mænd, og da skulde Slotten Stølsdalen, Indre Svadalen og et Stykke i Hæsiebachene {som saaledes blev delt at} samt Midtteigen paa Stranden, Graaur inden for Broen, \enhøre til den ½ Løb/. Siden Asbjørn efter Vidnets Fader fik det eene Spand til sit Brug, blev disse Slotter saaledes ombyttet, at alle, undtagen Graaur, skulde henhøre til Vidnets Part, og dermed blev henlagt til fælles for Sjurs Ejendom og Asbjørns eene Spand, Tverbachene, Tagskaar, Knapslotte, Hæsiebachene paa Vidnets Ejendom, samt {øverste} \yste/ teigen paa Stranden, (Hid?)lebachen, og endelig Svarteberjet, samt Graaur som endelig henhørte til den halve Løb, hvilken sidste Asbiørn fra Byttet undtog. af Hjemmebøen, som ved forbemeldte Forretning er udsteenet, blev og endel af Engslotten, Aareslotten kaldet, udsteenet til Sjurs halve Løb. Citanten sagde, at de ombyttede Slotter er det han ønsker udsteenet for saa meget som kommer paa Hans Part, siden samme efter Vidnets forklaring har været fælles; Hjemmebøen viser Deelet, og derover har Asbiørn

slaget, hvilket Han og nu paataler. Contra Parten sagde at han ikke var fornøiet med Steening, tilstod at have slaget over Deelet, som han paastod at vilde bevise var efter Avtalen da Sjur kjøbte, hvilket han med Vidner efter Contra Stevning vilde bevise. Videre forklarede Vidnet paa nærmere Tilspørgsel, at et Slottetræ kaldet Flostræ blev ligeledes brugt af Asbjørn Endressøn mestedelen til Ager, da han styrede den halve Løb, item et Stykke \Mark/ omtrent paa et Maal, kaldet Tveiten, som var udsteenet og endnu er indhægnet. Flostræet er af Sjur forrige Aar bestyret, og Tveiten ligger i (Bor?)haven. Vidnet lovede at gjøre Anvisning paa de omprovede Stæder.

2 Vidne, Asbjørn Michelssøn Tvisme, 28 Aar gammel, fød og opdraget her paa Gaarden, og Broder til 1te Vidne, provede ligesom sin Broder, efter hvad baade han selv har erfaret og af andre hørt.

3 Vidne, Endre Sjurssøn Utne, 55 Aar gammel, fød paa Jaastad, tjente hos Asbjørn Endressøn for omtrent 23 Aar siden i foregaaende 1 aar, og Husmand i 2 aar, provede at Han ikke andet kan erindre end Asbjørn, som da brugte den halve Løb, styrede Agrene Nylænden, halve Brejaageren og 2 smaae flækker ved Nylænden. Kan anvise hvor Husene som henhørde til den halve Løb paa den saa kaldede Ager Toften, stod. Erindrer ellers intet om Brugen av Slotterne eller Hjemmebøen, eftersom han tjente her førend den af forrige Vidner omprovede Steenings Forretning var avholdt.

Dommeren, ifølge af Forordningens Bydende. tilspurgte Parterne: om de vilde bekoste Cituations Kart over det omtvistede til Oplysning for Oberretterne? Hvortil de svarede, at de hver for sig ikke kunde bestride de bekostninger afridsning medtager; følgelig troede de saadant var uforødent.

Retten ifølge med Laugrettet, Parter og Vidner begav sig derpaa til de omtvistede Stæder, og anviste Vidnerne den Deel af Breyageren som Asbjørn Endressøn har udvidet, og hvoraf Sjur Olsson paastaaer sin Part uddelt, hvilken befantes at være saa meget at der paa kan auvles omtrent 6 Skjepper Korn. Dalsaageren ved Søen, som Asbjørn forrige Aar brugte, blev anvist og befunden at derpaa kunde auvles omtrent 2 Skjepper Korn. Ligeledes anviste Vidnerne den ager og Eng som Asbjørn Endressøn havde overladt til Lars Michelssøn for den Husetoft Vidnerne tilforn har forklaret, hvilket efter Rettens Skjøn kunde være: Ageren til 2 Skjeppe Korn Auvling, og \Engen/ en Bør Høe. Ageren Tuften, hvor Husene tilforn stod, og Sjur Olsson det første Aar efter Hand havde kjøbt Gaarden, saaede Potatos og Rug, blev ligesaa anvist, og kunde efter Rettens Skjøn derpaa auvles en Skjepe Korn.

Vidnerne avlagde deres Saligheds Ed saavel paa deres Vidnesbyrds som Anvisningens Rigtighed, og derefter bleve fra Retten demitterede.

Asbjørn Endressøn derefter anmeldte at Han med mundtlig Varsel havde indkaldet Sjur Olsson Tvisme med Contra Stevnemaal til at amhøre Vidner, fremvise sit Adkomst skjøde, og fordie Han havde slaget i halve Graaur, som ikke tilkom ham, samt i Melkestølen av den deel som tilhører Contra Citantens endnu brugende eene Spand, og endellig, Processens Omkostninger at svare. Som Vidner vare under Lovens falsmaal indkaldet Endre Anbjørnssøn Ulsnes, Mons Endressøn ibm., og Ole Olsson Windal.

Sjur Olsson Tvisme vedtog lovlig Varsel, og vilde anhøre hvad Vidnerne havde at forklare.

Vidnerne mødte, for dem blev Edens forklaring af Lovbogen oplæst, og de formanet til Sandheds Udsigende, Fremstod da

1te Vidne, Endre Asbjørnssøn Ulsnes, som \avlagde Ed, og/ efterat Stevnevidnerne Torbjørn Amundssøn Ulsnes og Svend Østenssøn Rateig havde nærmere forklaret at Sjur Olsson var indkaldet at paahøre Vidner, hvorledes den mellem Parterne indgangne mundlige Contract var oprettet, og derpaa, saavelsom det øvrige av Stevnemaalets Indhold, avlagde deres Saligheds Ed, provede at Han tilligemed Mons Endressøn Ulsnes hørde Accorden mellem Asbjørn Endressøn og Sjur Olsson Vinteren førend den sidste!! (første?) skjødede Gaarden saaledes: at Asbjørn vilde undtage en Høehæse, Snorten kaldet, Graaur skulde de slaæ hver den

halvedeel, en liden frugt have, hvori Plommetræer, skulde de benytte sig av tilsammen, mod at Sjur skulde vedligeholde Gjerdet derom. En Qværnhuus toft paa Sjurs Ejendom

1788: 121

skulde Asbjørn alene tilhøre. Skov Slottene Tagskaar, Hæsiebachene den indste Part, skulde tilhøre Sjur. Asbjørn sagde der hos at den Ager som paa den halve Løb var udlagt, var ikke deelt. (...)d kunde med T(..h..?) deles, ligesom og Engeslotten Aareflaaten, som heller ikke var delt. De (..se?) som Sjur Olssøns Skjøde udviser, skulde tilligemed et Sæls huus paa Stølen tilhøre Sjur Olssøns halve Løb.

2 Vidne, Mons Endressøn Ulsnes, aflagde Ed og provede eensstemmende med første Vidne uden forandring. Contra Citanten begjerede dette Vidne tilspurgt: om det veed at Citanten Sjur Olssøn Tvisme forrige Aar slog saavel heele Graaur som {den} alt hvad paa Melkestølen kunde Slaaes? Resp: Jo, det forholder sig som omspurgt.

3 Vidne, Ole Olssøn Windal, aflagde Ed og provede, at Han var med avvigte Aar og slog Høe saavel i Graaur som paa Melkestølen, kunde ikke vide hvem som plejer slaa der, siden hand var fremmed, heller ikke om noget stod tilbage.

Vidnerne, som intet videre havde at forklare, bleve fra Retten demitterte.

Citanten Sjur Olssøn Tvisme, som havde anhørt disse Vidners Udsigende, maatte anmærke at den Contract som de omprover var omtalt førend Skjødet som en seenere Contract var oprettet, troede derfor samme ingen Kraft kunde have. og da hans indkaldte Vidner var avhørte, og Anvisning, saa meget som fornøden gjøres, avholdt, saa paastaaer Han Dom, og nedlægger sin Paastand saaledes: at Han ved Dom faaer den halve Løb som hans Skjøde og Bygselseddel indeholder, lovlig udsteenet og reenet saavel inden som udengjerds, fra det eene Spand Contra Citanten endnu bruger, samt sin Andel af Breyageren som Asbjørn har udvidet, item Vederlaug for den Deel af Dalsaagerne ved Søen som Asbjørn har overladt til Lars Michelssøn for Husetomten, og endelig, at Contra Citanten bør tilpligtes at betale denne Processes Omkostninger efter Rettens Skjøn, hvormed hand indlod Sagen til Doms med forbeholdenhed af nærmere Tilsvar om fornøden gjøres.

Contra Citanten Asbjørn Endressøn sagde at Sjur Olssøn havde 5 Husetofter, og Comparenten ikke meere end 2, paa de Stæder hvor de gamle Huse stod, førend de af Ham bleve flyttede, ligesom og de Tofter Sjur med Jorden kjøbde, endnu ligger til ubehindret Brug for ham, var forøvrigt fornøiet med Dom og Rettens Skjøn, hvorefter Han formodede at blive frikjendt for Citantens Tiltale, men derimod at den Contract som Vidnerne have omprovet, maatte staae ved Magt og stadfæstes til uryggelig Efterlevelse

Da ingen havde videre Forretningen at lade tilføre, saa blev saaledes av Retten

Eragtet.

Sagen optages til Revision og Eftersyn af det passerede og indleverede, efter Parternes eenstemmige Vedtagelse, til sidste Tingdag for Kinservigs Skibrede, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed skal vorde avsagt, og haver Laugrettet da at indfinde sig.

Denne Forretnings Bekostning beregnes saaledes: en Dags Forretning 2 rd:, 2 Dager Diet 1 rd: 2 mrk:, for Stevningens Incamination 5 mrk: 4 s:, Laugrettesmændene hver 2 mrk: 8 s:, er 3 rd: 2 mrk:, Lænsmanden 1 rd:, og for Stevningens forkyndelse 1 rd:, hr: Fogden for Laugrettets opnævnelse 1 rd:, ialt 10 rd: 3 mrk: 4 s: Sorenskriverens Skyds til Aastædet 2 mrk:, og tilbage in natura, tilsammen 10 Rdlr: 5 mrk: 4 s:, som Sjur Olssøn Tvisme betalte.

Aastæds sag paa Gaarden Fladebøe i Jondal.

Aar 1788, den 2 Junii, blev Aastæds Retten sat paa Gaarden Fladebøe i Jondal, for at behandle efterfølgende Sag mellem opsidderne Svend og Wiglig Tostens Sønner. Som Laugrettes og

Meddoms mænd vare av Kongens Foged udnævnte og tilstæde: Lars Iverssøn Traae. 2: Lars Samsonssøn Samland. 3: Lars Berjessøn Brattebøe. 4: Torgiuls Asbjørnssøn Samland. 5: Johannes Salomonssøn Svaasand. 6: Johannes Johannessøn Traae. 7: Lars Samsonssøn Baggegaard, og 8: Peder Johannessøn Brattebøe, som alle angav sig at være med Parterne ubeslægtede. Lænsmanden for Jondals og Østensøe Skibreder, Johannes Pederssøn Wignes, tilstæde.

Hvorda Citanten Svend Torstenssøn Fladebøe mødte for Retten og fremlagde Tægtedag til denne Forretning af 18 Martii sidstleden, samt sit udstyrede skriftlige Stevnemaal af 2 Maji næstefter, som til Acten henlegges, saalydende #

Som Vidner ere under Lovens falsmaal indkaldte, deres edelige Vidnesbyrd i Sagen at avlægge: Iver Pederssøn Fladebøe, Jon Børjessøn Kopren, Peder Wigligssøn Fladebøe, og Sjur Tostenssøn Fladebøe. De 2 sidste ustevnte.

Wiglig Tostenssøn Fladebøe, som Vederpart i denne Sag, mødte og fremlagde sit skriftlige Indlæg av 26 Maji sidstleden, som Han nu begjerede taget ad Acta, saalydende #

Vidnerne mødte, de Citanten begjerede frem kaldte, eedfæstede og forhørte.

Kaldsmændene Sjur Sjurssøn Baggegaard og Jon Nielssøn ibidem avhjemlede under deres Saligheds Ed Stevnemaalets rigtige forkyndelse for Vederparten Wiglig Tostenssøn efter det oplæste Stevnemaals formæld, samt at Vidnerne, de 2de første benevnte, under Lovens falsmaal ere indkaldte. For Vidnerne blev Edens forklaring af Lovbogen oplæst med hos fulgte formaning til Sandheds Udsigende. Fremstod da

1ste Vidne, Iver Pederssøn Fladebøe, ubeslægtet til Parterne, \avlagde Ed og/ vidnede: at for 5 Aar denne Vaar siden, da Parternes Fader laae paa sit yderste, var Vidnet indkaldet for at høre den Forening som mellem dem angaaende Gaardeskiftet skulde indgaaes, og hørte Vidnet da at Faderen, avdøde Tosten Wigligssøn, sagde det han ønskede og vilde at begge Hans Sønner skulde skjøde hver den Halvedel, og derefter lade sig samme tilstaae og udmærke ved Sorenskriver og Mænd, da skulde Wiglig som ældste Søn have friehed at vælge hvilken af Delene han vilde, naar Gaarden først var skiftet i 2 lige Dele, men Wiglig svarede, at ifald Retten saadant tilholdt, vilde hand dermed være fornøjet. Anderledes hørte Vidnet ingen Forening om det paastevnte. Paa Citantens Spørgsmaal sagde Vidnet at han av andre hørde at nogle skulde rejse ud til Sorenskriveren for at lade Skjøderne skrive, men hvem som skulde rejse, vidste han ikke.

2 Vidne, Jon Børjessøn Kopren, ubeslægtet til Parterne, provede enstemmig efter avlagde Saligheds Ed, med første Vidne, uden forandring. Til Citantens Spørgsmaal vidnede dette Vidne eenstemmig, med Tillæg, at denne forehavende Rejse hørde han tale om nogle Dage før Han og første Vidne var indkaldet til at høre Foreningen.

3 Vidne, Peder Wigligssøn Fladebøe, Farbroder til begge Parter, avlagde Saligheds Ed og provede: at Samme Dag som Vidnets broder døde, og Avgjørelsen om Jordeskitet mellem hans

1788: 121b

Sønner, Parterne i denne Sag, endnu ikke var afgjort, var Vidnet tilstæde og hørte Faderen paatrænge at Han vilde Gaarden Fladebøe skulde skiftes i 2 lige Dele mellem hans Sønner saaledes at Wiglig som den ældste skulde have Kaaret, men Wiglig fandtes længe uvillig, og siden sagde Han, at siden Han saae Faderen ikke kunde faae døde førend hans Villje blev opfyldt, vilde hand efterkomme alt hvad han havde befalet i henseende til Jordebtyttet, og derpaa gav Wiglig Faderen sin Haand.

4 Vidne, Sjur Tostenssøn Fladebøe, Broder til begge Parter, aflagde corporlig Ed og provede: ensstemmende med 3 Vidne uden forandring, som med dette paa samme Tid tilstæde: Parterne havde Vidnet intet videre at tilspørge, thi bleve de fra Retten demitterte.

Citanten fremlagde sit Indlæg af Dags Dato, saaledes lydende #

Wiglig Tostenssøn Fladebøe henholdt sig til sit fremlagde Indlæg, og sagde at en Contract efter Faderens Død saaledes er indgaaet, at Comparenten skulde beholde det brug Faderen havde styret, den holder Han sig efterretlig, og vil være fornøjet med Steening naar Hans Broder dertil giver sit Samtykke; end meere da han med sin broder har været foreenet i Vidners nærværelse, hvilket Han agtede at bevise, og altsaa at Svend Tostenssøn, ved at indgaae en seenere Contract, har brudt den Vidnerne omprover.

Parterne begierede Tid for at handle om Forlig, hvilket blev dem forundet i saa lang Tid at Dagen dermed var forløbet, da de omsider fremkom og sagde at de venlig vare foreenede, saaledes som de i Morgen vilde begiere Protocollen tilført til uryggelig Efterlevelse.

Anden Dag, den 3 Junii 1788, continuerede Forretningen i alle Vedkommendes nærværelse:

Hvorda Parterne indfandt sig for Retten og anmeldte at de have indgaaet saadan kjerlig Foreening til ophørelse af denne dem mellemværende Process, at Jorden, Aastædet Fladebøe, skal skiftes mellem dem og Mærkesteene nedsettes af 8 Laugrettesmænd paa de Stæder saavel inden som uden Gierds, som deres Farbrødre Torbiørn Wigligssøn Traae og Peder Wigligssøn Fladebøe, der om Merkeskiellet er bekjendt efter det gamle Bytte, anviser. Til Vederlaug for det Wigligs Part er bedre, og til større lejlighed for Svend at komme til sin Lade med Læs, skal Han nyde, som Laugrettesmændene have udmærket og nærmere ved Mærkesteene udvises, et Stykke Mark kaldet Løebachen, samt et Stykke Mark {ved} under Gierdes Ledet, som de begge have ejet tilsammen, men nu bliver Svend alene tilhørende, saavelsom en Slotte i Halskaarene, som de ligesaa tilsammen have ejet, og at det gamle Markeskjel af forbemeldte deres Farbrødre rigtig skal anvises saaledes at Mærkesteene av Laugrettesmændene kan nedsettes, og derefter af Sorenskriveren i Protocollen indføres, begierede de forbemeldte deres Farbrødre under Ed maatte tilstaae at de rigtig og efter deres beste Vidende vilde udvise det gamle Bytte, som herefter bliver til Regel for Steeningen mellem dem.

Hvad Omkostningerne angaaer, da betaler de hver den halvedel, nemlig til Svend Tostenssøn for Rettens Underholdning og videre Udlæg 10 rd., samt Rettens Gebyr, som efter Reglementet av 24 Febr: 1708 beregnes saaledes: Sorenskriveren for 2 Dages Foretning 3 rd., 3 Dages Diæt 2 rd., for Stevningens Incamination 5 mrk: 4 s., Laugrettet for Forretning, hver 2 mrk: 8 s., [er] 3 rd: 2 mrk:, Fogden for Opnævne 1 rd., Lænsmanden for Møje og Opvartning 1 rd., tilsammen 11 rd: 1 mrk: 4 s., saa at de hver tilsvare 10 rd: 3 mrk: 10 s., og at denne Forretning saaledes skal holdes og efterleves, derom bleve Parterne inden Retten ved Haandrekning fornøjet.

I Anledning av denne Parternes forestaaende Foreening, fremstode Torbiørn Wigligssøn Traae og Peder Wigligssøn Fladebøe, som under deres Saligheds Ed med oprakte Fingre efter Loven bekræftede at de rigtig vilde anvise Mærkerne mellem de tvistende Parters Eiendomme, paa det Mærkesteene av Laugrettet kan blive nedsat.

Og saaledes bliver denne Forretning for denne Gang sluttet, og Steeningen skal efter forlangende blive Protocollen tilført.

Sommerthinget 1788

Jondals Skibrede

Aar 1788, den 4de Junii, blev det **almindelige Sommer- Sage- og Skatte-ting med Almuen af Jondals Skibrede holdet paa Tingstædet Herrandsholmen.** Ved Retten var nærværende Stædets Foged Hr: Korens Fuldmægtig Mr: Nachschou, Skibredets Lænsmand Johannes Pederssøn Wig, tilligemed efterskrevne for indeværende Aar opnævnte edsvorne Laugrettesmænd: 1: Ole Olssøn Bache, i Hans Stæd Iver Olssøn Bache. 2: Aad Larssøn

Ouestad. 3: Johannes Knudssøn Torvigen for Torbiørn Wigligssøn Traae. 4: Brynild Jonssøn Wig for Lars Samsonssøn Samland. 5: Iver Nielssøn Bache. 6: Giert Engelssøn Bache. 7: Gunder Jacobssøn Bache, og 8: Ole Evendssøn Waseld.

Hvorda allerunderdanigst blev publiceret følgende højkongelige Anordninger og andre øvrigheds foranstaltninger i følgende orden:

No: 1: Placat angaaende dobbelte Skatter og dobbelt Mandskb der efter norske Lovs 3. 14. 26. bør udreedes av alle Jorder i Kongeriget Norge som bruges til Underbrug. Christiansborg den 24 Oct: 1787.

No: 2: Placat angaaende forlængelse paa 6 Aar av det ved Placaten av 12 Januar 1784. udgangne forbud paa at jage, skyde eller fange Elsdyr i Kongeriget Norge. Christiansborg den 19 Decbr: 1787.

No: 3: Placat angaaende hvorledes en Creditor have at forholde sig, som vil nyde godt av den Ret over sin Debitor og Hans Gods, som Danske Lovs 1. 24. 26., og 5. 13. 18., samt Norske Lovs 1. 22. 28., og 5. 3. 33., tillegges Ham. Dateret Christiansborg Slot den 18 Januarii 1788.

No: 4: Placat angaaende at den i Hertugdømmerne Slesvig og Holsten ind førende Species og Skillemynt, og de af Banken i Altona udgivende Species Sedler ikke maae coursere i Kongerigerne Danmark og Norge som Dansk Courant. Christiansborg den 19 Martii 1788.

No: 5: Placat angaaende Opdagelse og Anmeldelse af de Midler og Effecter som maatte tilhøre forrige Foged udi Rachestad, Heggens og Frølands Fogderie under Smaalenenes Amt, Oluf Jelstrup, og ikke av Vedkommende allerede ere angivne. Rente Cammeret den 10 Maji 1788.

No: 6: Stiftets Skrivelse til Fogden angaaende at Almuen som til Bergen til Udsalg indbringe levende eller død fisk, skal, førend de med deres baade med fisk henfare til Nøstet, Sandvigen eller andre Stæder, for der at udsælge, med samme anlegge ved fiske tiende boden, for den at angive og den derom pligtige Tiende mod Bevis erlegge, under Straf av fiskens forbrydelse og tredobbelt Tiende om de selge uangiven fisk med videre. Dateret Bergen den 8 Martii 1788.

No: 7: Rescript av 19 Martii angaaende hvorledes skal forholdes med Indretnings Bekostninger paa Husebygninger paa en allerede skyldsats Plads i en Kongelig Almindig, communiceret fra Stiftet til Fogden den 19 April 1788.

No: 8: Det Vestindiske, Genuiske, Rente og General Toldkammers Skrivelse til Fogden angaaende Consumptions Svarelse 64 s: av hver Person som bruges ved Saugene, og over Personerne Saugejerne til Saug

1788: 122

skuren bruge deres gaardsfolk, naar pa Saugen skjeres 200 Udførsels bord og der over, og av Saug ejerne i Sundhord og Hardanger kræves fra 1788 aars Begyndelse. Dateret 12 April 1788.

No: 9: Stiftets Skrivelse til Fogden angaaende Undersøgelse og Anholdelse av en fra Lænsmanden i Sigdal under Buskerud Amt undvigt for grovt Mord arresteret Person Ole Hellichssøn, samt en fra Lænsmanden i Hole paa Ringerige i samme Amt undvigt og for grovt Tyverie paa det Modumske Compagnies Telthuus arresteret Person Amund Larssøn Frøehoug; ligesa den i Kragerø arresteret og actioneret Pige Anna Maria Hans Datter som undvigt. Dateret 27 Octobr: 1787.

No: 10: Ditto til Fogden angaaende adskillige paa endel Gaarde i Omlie Præstegjeld i Raabøygdelaugets Fogderie begaaede store Tyverier, især paa gaarden Engenes, sammes undvigelse. Dat: 3 Nov: 1787.

No: 11: Ditto til Ditto angaaende Undersøgelse og Anholdelse af 2de fra Trondhjems Tugthuus undvigte og de(...) til for begaet Tyverie paa Livs tid hendømte Beret Christina (...)dersdr. og Beret Lucia Arentsdr., den 17 Nov; 1787.

No: 12: Ditto til Ditto om Johannes Larssøn Espeland, undvigt av Fahrsunds Arresthuus under Listers og Mandals Amt, hans Eftersøgning og Anholdelse. Dateret 29 Decbr: 1787.

No: 13: Ditto til Ditto om Ole Iverssøn, undvigt av Stavanger byes ArrestHuus den 26 Januar 1788.

No: 14: General Major og Commandant (Fa..evigs?) Skrivelse til Fogden angaaende Undersøgning og Anholdelse av 3de for stort Tyverie til fæstnings Arbejde hendømte og undvigte B(...) Ole N(...)ttestad, Hans (...)ssen og Jan Nielssøn, dateret Bergenhuus den 2de Martii 1788.

No: 15: Stiftets Skrivelse til Fogden angaaende en i Tønsbergs Arresthuus for Tyverie heftet og derfra undvigt Hans Tolleivssøns Undersøgelse og Anholdelse, dateret 24 Maji 1788.

No: 16: Stiftets Bevilling for Morten Johan Barth at være edsvoren fuldmægtig hos Sørenskriver Schielderup, dateret 15 Aprilis 1788.

Hr: Foged Koren ved fuldmægtig Mr: Nachschow begjerede tilført at Han til underdanigst følge av Stiftets høie ordre under 20 Octobr: 1787. maatte i Retten f(.....?) saavel bemeldte høye Skrivelse som den derved lagde Gjenpart af een fra eendel Bønder i Aggershuus Stift ved sendt allerunderdanigste Ansøgning om Odels Rettens ophævelse i Norge, med ærbødig Begjer at samme for Almuen maatte oplæses og deres Svar modtages om de ønsker Odels Retten ophævet eller fremdeles vedblivet saaledes som den nu paa nogen Tid haver været. Forbemelte Stiftets Skrivelse og Ansøgning blev efter forlangende for tilstædeværende tingsøgende Almue oplæst, hvorefter de enstemmig med Laugrettet paa Rettens Spørgsmaal svarede, at de gierne ønskede {at} den sidst udgangne Kongelige allernaadigste forordning om Odels Retten i Norge maatte staae ved Magt, da ophævelsen herav vilde medføre adskillige Vidløftigheder.

Herom Fogdens fuldmægtig et lovligt Tings Vidne var begierende, som meddeles under Laugrettets Bekræftning.

Aar 1788, den 5 Junii, continuerede Sommer Tinget med Jondals Skibredes Almue i Nerværelse af det i Gaard tilførte Laugrett.

Hvorda Lars Knudssøn Handegaard fremlagde Laugdag mod Aamund Johannessøn Handegaard af 19 Octobr: 1787, saalydende, hvorefter han ville forvente indstevntes Møde med Tilsvær.

Aamund Johannessøn Handegaard mødte og vedtog lovlig Varsel saavel efter Stevning som Laugdag, og sagde at Han vil holde sig efterretlig hvad paa Aastædet blev avgjort {paa Aastædet} med Samtykke i Laugrettets Nærværelse, efter de(.....?) brug.

Citanten paastod Dom til den forhen fremlagde Aastæds Forretnings Stadfæstelse som tydelig (lydelig) bestemt.

Aamund Johannessøn Handegaard begjerede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe Vidner, der skal forklare hvorledes det gamle brug haver været, og at foreningen derefter blev oprettet.

Eragtet

Sagen udstaaer til næste Ting, da Aamund Johannessøn Handegaard bør iagttage det fornødne til Sagens Avgjørelse.

Niels Johannessøn Wig mødte for Retten og anmeldte at Han til dette Ting med mundtlig Varsel haver indkaldet Jacob Larssøn Sandven med de flere opsiddere paa Sandven, undtagen

Jon Haagenssøn Sandven, at paahøre stevnte og ustevnte Vidner, at det stedse har været Saalesness tillagde Brug med Bejtning og Slotte i den saa kaldede Sandvens Skoveteig, men aldrig Sandvens Beboere har hverken bejtet eller slaget der, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse for det første. Som Vidner ere under Lovens falsmaal indkaldte Niels Ellevssøn Selsvig, Ole Knudssøn Sjøthun, Niels Arnessøn Trøvlevig, Sidselle Samsonsdr: Ystevig, Ole Iverssøn Underhougen og Aad Helgessøn Breche.

Indstevnte opsiddere paa Gaarden Sandven mødte ikke efter Paaraab, ej heller nogen paa deres Vegne.

Kaldsmændene Lænsmand Johannes Wig og Baar Jacobssøn Havnen avhjemlede under deres Saligheds Ed Stevnemaalets lovlige forkyndelse for de indstevnte Vederparter for 4 uger siden.

Vidnerne mødte alle. for dem blev Edens forklaring av Lovbogen forelæst, med formaning til Sandheds Udsigende. hvorefter de avlagde deres Saligheds Ed med opragte fingre efter Loven. fremstod da

1ste Vidne, Niels Ellevssøn Selsvig, provede at være 70 aar gammel, er næste Naboe med Gaarden Saalesnes; Saa længe Vidnet kan mindes, som er fra Han var 20 aar gammel, har Beboerne af Saalesnes bestandig bejtet og slaget i den saa kaldede Sandvens Skoveteig uden Modsigelse af nogen, indtil foer 1 Par Aar siden Sandvens Beboere deri regnede sig Ejendom.

2 Vidne, Ole Knudssøn Sjøthun, 66 aar gammel, tjent paa Svaasand, og nu boer paa Pladset Sjøthun under Svaasand, som Naboegaard til Saalesnes og Sandven, provede ligesom første Vidne efter hvad hand selv i 30 Aar har erfaret.

3 Vidne, Niels Arnessøn Trøvlevig, 49 aar gammel, har været som Husmand paa Selsvig, og i omtrent 21 Aar for Beboerne av Saalesnes slaget i Sandvens Skoveteig uden Paaanke af Sandvens Mænd. ligesom og Saalesnes Beboere i den Tid, og saalænge Vidnet har hørt, har bejtet der.

4 Vidne, Sidselle Samsonsdr: Ystevig, 63 Aar gammel, tjent i Saalesnes for 42 aar siden i foregaaende 4 Aar hos afdøde Peder; i den Tid baade bejtet og slog Saalesnes Mænd i den paastevnte Teig uden Anke av Naboeгаarden Sandvens Mænd.

5 og 6 Vidne, Ole Iverssøn Underhougen og Aad Helgessøn Breche, vidnede, at de av Lars Thoressøn Underhougen, der nu er 86 aar gammel, og saa døv at Han ikke selv kunne komme til Tinge, have hørt av hand (ham) selv, aldrig havde hørt eller viist andet end at de Saalesnes bejtet og slog i Sandvens Skoveteig uden Anke af nogen, efterdie han var opfød der i Naboeгаuet.

Vidnerne, som ikke mere var at tilspørge, bleve fra Retten demitterte.

Citanten begierede Laugdag for de udeblevne til næste Ting at møde med Tilsvær.

Eragtet

Sagen udsættes til næste Ting, og de lovlig indstevnte men udeblevne opsiddere paa Gaarden Sandven, Jacob Larssøn med flere, gives Laugdag at møde til næste {Sommer} \Høste/ Ting, denne Sag at tilsvare. ligesom og Citanten besørger lovlig Varsel.

1788: 122b

Fogdens fuldmægtig anmeldte at Han til dette Ting med mundtlig Varsel havde indkaldet Ragnille Ingebretsdr: for Lejermaal med Soldat Samson Jacobssøn Ystevig, derom at lide Dom til Bøders Udredelse, og Processens Omkostning at svare. Saa var og indkaldet Pigens Fader Ingebret Olssøn som hendes forsvær.

Indstevnte mødte ikke, ej heller nogen paa deres Vegne.

Lænsmand Johannes Wig og Tomas Apeldalen avhjemlede Stevnemaalets lovlige forkyndelse.

Actor erindrede om Laugdag.

Eragtet

Ragnille Ingebretsdtr., som befindes lovlig indstevnt, gives Laugdag til næste Ting, denne Sag at tilsvare. ligesa og hendes forsvar, faderen Ingebret Olsson, samme Tid møder, og {Citanten} Actor besørger lovlig Varsel.

Derefter blev følgende private Documenter tinglæste.

No: 1: Christoffer Olsson Tørvigens Skjøde paa 6 Mrk: Smør uden Bygsel i Tørvigen, udgiven af Iver Olsson med Tilsynsmand, den 4 Junii 1788, mod betalte 4 rd:

No: 2: Christoffer Olssøns Bygselbrev paa ½ Løb Smør, ½ Hud i Tørvigen, udstædt af Doctor Hans Mossin, med førstefæste, den 12 Januar 1788. Til Manufactur huset betalt 1 mrk: med Revers.

No: 3: Johannes Nielssøns Bygselbrev paa Pladset ved Søen under Underhougen, udstædt af Tosten Torsson Underhougen, mod bygsel 4 rd: og Grundleje aarlig 1 rd:, den 5 Junii 1788.

Restance Registeret for Jondals Skibrede blev examineret i Almuens og Laugrettets overværelse, og iblandt dem de 2 Mænd Tomas Erichsson Apeldalen og Tosten Torsson Underhougen, og var Restancen til 1787 Aars Udgang 2 rd: 5 mrk:, og for det halve Aar 1788, 183 rd: 3 mrk: 15 s:

Da ingen efter Udraab havde videre ved Jondals Sommerting at forrette, saa blev Sommer-Tinget ophævet.

Østensø Skibrede

Aar 1788, den 6te Junii, blev det **almindelige Sommer- Sage- og Skatte Ting med Almuen av Østensø Skibrede holdet paa Tingstædet Herrandsholmen**. Som Laugrettes mænd vare for indeværende Aar udnævnte og tiltæde disse 8 eedsvorne: 1: Hagtor Nielsson Wangdal. 2: Simon Jonsson Fundeland. 3: Ole Nielsson Herrastvedt for Tomas Nielsson Fosse. 4: Johannes Hanssøn Herrastvedt. 5: Ole Germundsson Sandven for Ole Sjursson Skeye. 6: Haagen Jonsson Sandven for Sjur Hagtorsson Skaalem. 7: Lars Erichsson Tole for Peder Jonsson Storaas. og 8: Niels Olsson Sandven. Nærværende hr: Foged Korens fuldmægtig Mr: Nachschow, Bøigdelænsmanden Johannes Pederssøn Wig og samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda først blev publiceret de kongelige Placater og andre Øvrigheds Anordninger som for Jondals Skibrede findes specificeret.

Fogdens fuldmægtig begierede det for Jondals Skibrede fremlagte Stiftets Skrivelse og Ansøgning angaaende Odels Retten oplæst, og Almuens Svar av dette Skibrede indhentet, om de ere for at Odels Retten skal ophøre, hvilket skeede, da Almuen svarede eensstemmig med Almuen af Jondals Skibrede uden forandring, hvorom Hr: Fogden Ting Attest forlangede, som Ham meddeles under Laugrettets Bekreftning.

I efterfølgende Sag betjente Tosten Ingebretsson Soldal Retten.

Tosten Olsson Bircheland med Svoger Ole Germundsson Sandven anmeldte at Han til dette Ting med mundtlig Varsel har indkaldet sin fader Ole Iverssøn Bircheland for at igjen kalde det Skjøde Han har udstædt til sin anden Søn Iver Olsson, og beholde selv sit Gods for at

forekomme Trætter, Tvistigheder og ukjærlighed mellem sin Børn, samt Broderen Iver Olsson at møde med sit Skjøde til Eftersyn, samt Helje Olsson til Vederfølge.

Stevnevidnerne Lænsmand Johannes Pederssøn Wig og Baar Jacobssøn Havnen avhjemlede under deres Saligheds Ed Stevnemaalets forkyndelse for vedkommende, ligesom samme er incamineret.

Ole Iverssøn mødte og vedtog at Stevnemaalet er Ham forkyndt, sagde derhos at han har solgt til sin Søn Iver Olsson, som han vedblev, og ikke vilde tilbage kalde Skjødet uden Øvrigheden saadant paalagde Ham.

Iver Olsson og Helje Olsson mødte ikke efter Paaraab, og heller ingen paa deres Vegne. Citanten begierede Sagen til næste Ting udsat, og Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Iver Olsson, og Helje Olsson Bircheland som til Vederfølge er indkaldet, gives hermed Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvær, da Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Jan Olsson Østensøe med flere havde til dette Ting med mundtlig Varsel indkaldet Brynnild Christofferssøn Rychen med flere Hans Naboer, fordi de uden Tilladelse bruger og bejter paa Østensøe Ejendom i fjeldet, udvider og udbeeder sig med deres Creature Tid efter Tid og Aar efter Aar, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner samt beskikkelses Vidner, og endelig, Documenter at modtage om Østensøes Grendseskjel, derefter Dom i Hovedsagen at modtage, og Processens Omkostninger at svare, efter nærmere Paastand.

De indstevnte opsidere paa Rychen mødte ikke efter lovlig 3 Ganges Udraab, ej heller nogen paa deres Vegne.

Kaldsmændene Johannes Pederssøn Wig og Baar Jacobssøn Havnen avhjemlede under deres Saligheds Ed Stevnemaalets lovlig forkyndelse for de udeblevne.

Citanterne anmeldte at de til Vidner havde tilstædt: Arne Larsson Hellestvedt og {Lars} \Tron/ Sjurssøn Tegland, hvorav den sidste var syg, og derfor er hans Vidnesbyrd modtaget af de 2 Mænd Tosten Ingebretssøn Soldal og Ole Olsson Stenstøe, hvilke mødte.

Citanterne fremlagde deres skriftlige Indlæg af 31 Maji 1788, saalydende # anmeldte derhos at have som Beskikkelses Vidner indkaldet og tilstædt Lænsmand Johannes Pederssøn Wig og Baar Jacobssøn, hvilke tilligemed de øvrige, de begierede fremkaldte, eedtagne og forhørte. fremstod da

1 Vidne, Arne Larsson Hellestvedt, som avlagde Ed efter Loven og provede: at Han tilligemed det andet indstevnte Vidne Tron Sjurssøn Tegland have lejet Støels bejttet af Østensøe opsidere, og der for betaler aarlig Att(.....?), derfor veed at Rychens opsidere, som har Udmark tilfælles med Østensøe, for omtrent 30 Aar siden bejtede med deres Creature til en der befindende Elv, men efter den Tid har de bejttet over Elven og aarlig nærmer sig meere og mere ind paa Østensøes Eiendom til fornærmelse.

2 Vidne, Tosten Ingebretssøn Soldal og Ole Olsson Stenstøe avlagde Ed og vidnede efter Trond Sjurssøn Teglands Sigende, der er svag og sengeliggende: at han har lejet Støelsbejttet af af!! Østensøe opsidere, og veed at Rychens opsidere have bejttet oven for de gamle Kan og Mærker som ere imellem Rychen og Østensøe, og fornemmelig i de 5 sidste Aar, da {h} de trænge sig mere og mere ind paa Østensøes Eiendom.

1788: 123

3 og 4 Vidne, Johannes Pederssøn Wig og Baar Jacobssøn Havnen, avlagde Ed og vidnede: at de for 4 uger siden efter Citanternes forlangende vare hos opsidderne paa Gaarden Rychen for at tilspørge dem om de vilde entholde sig fra Brug i den omtvistede Strækning, eller om de vilde modtage Processen, men da var ingen hjemme. for mere end 14 Dage siden var de der atter, og da gav Bjørne Sjurssøn, Sjur Johannessøn og Omund Olsson saadant Svar: at de

vilde bruge saaledes som de forhen havde brugt. Vidnerne vare ikke mere at tilspørge, thi bleve de fra Retten demitterte.

Citanterne fremlagde et mellem dem og Arne Hellestvedt under 24 Octobr: 1786 oprettet forlig, hvor i Markeskjellet skal finde v(..?)d ført, hvilket de begierede Acten tiltaget, saalydende # samt en den 21 Octobr: 1785 av Stedets Foged udstød Fredlysning, som samme Dag er tinglæst, saalydende # hvorefter de erindrede om Laugdag for de udeblevne.

Thi blev saaledes

Eragtet.

Brynild Christofferssøn med de flere opsidere paa Gaarden Rycken, som efter Stevnevidnernes forklaring befindes lovlig at være stevnte, gives hermed Laugdag til næste Høste Ting at møde, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanterne besørger lovlig Varsel. bet:

Sagen indstevnt av hr: Foged Koren mod Helga Jons Datter Aarhuus for fortidlig Sammenleje med Soldat Tollev Gunderssøn, blev av Actors fuldmægtig iretteædsket, som forventede indstevntes Møde med Tilsvær.

Indstevnte blev lovlig paarabt men mødte ikke, ej heller nogen paa hendes Vegne.

Actor begierede fornyelses Laugdag for den udeblevne, efterdie den skyldige ikke nu 3 Ting møder, omendskjønt Laugdag til Høste Tinget er Hende forkyndt, da han forbeholdt sig til næste Ting at fremlegge Sognepræstens Attest til Sagens Oplysning.

Eragtet.

Helga Jans Datter Aarhuus og Mand Tollev Gunderssøn Aarhuus gives til næste Høste Ting Laugdag at møde med Tilsvær, hvortil Actor besørger ved lovlig Varsel.

Sagen anlagt av Hr: Foged Koren mod Brithe Sjursdr: Soldal for fortidlig Sammenleje med Sjur Sjurssøn, ædskede Fogdens fuldmægtig i Rette, og ervartede indstevntes Møde.

Indstevnte mødte ikke efter lovlig Paarab, ej heller nogen paa deres Vegne, hvor for Actor begierede fornyelses Laugdag for de udeblevne til møde næste Ting.

Eragtet.

Britha Sjursdr: Soldal og mand Sjur Sjurssøn gives herved fornyelses Laugdag til næste Ting, denne Sag at tilsvare eller Dom at paavente, hvortil Actor besørger lovlig Varsel.

Derefter bleve følgende Almues breve tinglæste.

No: 1: Hagtor Tostenssøn Kaldestads Obligation stor 89 rd.; udstød til Ole Sjurssøn Moe, med Pant udi Gaarden Kaldestad, dateret 4 Junii 1784: udlyst efter Qvittering av 6 Junii 1788.

No: 2: Gyri Sjursdatter Børves Disposition, at Hendes Mand Niels Johannessøn skal beholde de $\frac{3}{4}$ Parter af Boets Beholdning efter Hendes Død, dateret 28 Decembr: 1787.

Aar 1788, den 7 Junii, continuerede Østensøe Skibredes Sommer Ting udi de i Gaar anførte Laugrettesmænds Nærværelse, undtagen Peder Jonssøn Storaas, som selv var tilstæde.

Hvorda først blev publiceret følgende Almues breve i Continuation av forrige Nummere.

No: 3: Ole Sjurssøns Skjøde paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør og 1 Huds Landskyld i Moe, No: 12, udstød af Andreas Severin Hejberg mod 499 rd; den 6 Junii 1788.

No: 4: Guro Nielsdr:s Contract for Livs ophold av Hellestvedt, udstød av Hendes Mand Arne Larssøn Hellestvedt den 6 Junii 1788.

No: 5: Michel Torkildssøn Toles Obligation stor 150 rd.; udstød til Hr: Christoffer Heiberg, med Pant udi 1 Løb 16 Mrk: Smør i Thole, dat: 22 og tinglyst 23 Oct: 1787. qvitteret for 80 rd: den 15 Maji 1788, og for 70 rd: den 20 Maji 1788. udlyst den 7 Junii 1788.

No: 6: Michel Torkildssøn Toles Obligation stor 100 rd.; udstædt til Amund Sjøvatssøn Kaldestad, med Pant udi 1 Løb 16 Mrk: Smør i Tole, og 3 ¼ Procento Rente, den 6 Junii 1788.

No: 7: Ole Stegssøn Bervens Obligation stor 98 rd.; hvorav 59 rdlr: er Jorand Engelsdr: tilhørende, udstædt til Sjur Arnessøn Indre Alsager, med Pant udi 2 bpd: 15 mrk: Smør, 1/16 Løb Salt, ½ Hud, 1/8 Kalvskind udi Berven, dateret 7 Junii 1788.

No: 8: Skiftebrev efter Engel Gulbranssøn Bache i Sundhorlehn, hvorved Jordegods 4 4/5 mrk: Smør i Stene for 4 rd: 4 mrk: 12 s: er udlagt til Datteren Herborg Engelsdr:, dat: 3 Decbr: 1787.

Udi Sagen anlagt af Amund Kaldestad med flere mod opsidderne paa Gaarden Moe, blev efter Vedtagelse sidste Høste Ting saaledes

Dømt og avsagt

Parterne i denne Sag, opsidderne paa Gaardene Kaldestad og Moe, have indkaldet hinanden for Fornærmelser av Faar og Geeder paa deres Hjemmebøe og Udmark, hvilket og med de afhørte Vidner oplyses. Hvad Skade enhver Eiendom er tilføjet, er ikke taxeret, eller {.....} Paastand om Godtgjørelse der for i Retten nedlagt. Ved Continuations Contra Stevning til Høste Tinget 1787 have Contra Citanterne Lars Larssøn Moe med flere atter med Vidner bevist at Kaldestads Smaler have været bejtede paa Moes bøe, og Hoved Citanterne have dertil angivet Aarsagen at være fordie intet Gierde imellem deres Eiendomme er oprettet. Hoved Citanternes Udmark er, som de selv have forklaret, ikke med Gierde adskildt fra Contra Citanternes, men deres Ejendomme saaledes beliggende at andre ejer mellem deres Strækninger. Naar dette oplyses tilkommer det enhver Eier der vil være fredet for Fornærmelse at hægne for sine Strækninger. De have paastaaet Moes opsidderne tilpligtede at indhægne sine Ejendomme for at hindre de Fornærmelser deres Smaler og Geeder kunde tilføje dem i Udmarken, men derom er intet i det incaminerede Stevnemaal bemærket. Efter saadan Sammenhæng kjendes og dømmes hermed for Ret: Opsidderne paa Gaardene Kaldestad og Moe bør hver for sig entholde sig fra at bejte med deres Smaler og Geeder paa hinandens Hjemmebøe og Udmark, for saavidt samme ikke er fælles, under Straf efter Loven. Hvad angaaer det af Hoved Citanterne paastandne Gierdes oprettelse av Contra Citanterne, til Hinder for deres Smalers Bejtning i Moes Stølsmark, da siden intet derom i Hoved Stevningen er bemærket, eller under Sagen bevist Nødvendigheden derav, saa kan samme heller ikke av Retten paalægges, men Parterne forbeholdes hver for sig at indhægne sine Eiendomme, som efter Syn og Grandskning paa Aastæderne maae bestemmes, naar samme skal komme under Rettens Skjøn. Processens Omkostninger ophæves paa begge Sider.

Hr: Andreas Severin Heiberg mødte for Retten og begjærede den tingsøgende Almue tilligemed Laugrettet tilspurgt, om det ikke [er] dem bekjendt at {paa} Qvamsøe No: 86 i Østensøe Skibrede, som Comparenten

1788: 123b

er tilhørende og arvelig tilfalden, beboes og bruges av 3 Huusmænd. Laugrettet og Almuen ensstemmig svarede: at det forholder sig som omspurgt. hvorom Hr: Heiberg Tings Vidne forlangede, som Ham meddeles under Laugrettets Bekræftning.

Restance Registeret for Østensøe Skibrede blev derpaa i Almuens, Laugrettets, og i Særdeleshed de 2de Mænds Jørgen Isachssøn Bervens og Baar Jacobssøn Havnens Nærværelse, examineret, og befindes de Kongelige Skatters Restance til 1787 Aars Udgang at være 29 rd: 1 mrk: 12 s:, og for det halve Aar 1788, 446 rd: 1 Mrk: 10 s:

Ingen havde mere ved Tinget at bestille, thi blev Retten ophævet.

Gravens Skibrede

Aar 1788, den 9de Junii, begyndtes det **almindelige Sommer- Sage- og Skatte ting med Almuen av Gravens Skibrede \paa Tingstædet Eyde Grund/**, i Nærværelse av hr: Foged Korens fuldmægtig Mr: Nachschow, Skibredets Lænsmand Anders Josephssøn Lille Graven og efterskrevne for indeværende Aar opnævnte 8 edsvorne Laugrettesmænd: 1: David Olssøn Sævertvedt. 2: Svend Ellingssøn Berge. 3: Ole Jonssøn Solberg. 4: Lars Torbiørnssøn Holven. 5: Ole Christofferssøn Warberg. 6: Erich Ricoldssøn Eyde. 7: Torbiørn Larssøn Eyde. og 8: Lars Gunderssøn Bremnes.

Hvorda først blev publiceret de kongelige Forordninger og andre Foranstaltninger som for Jondals Skibrede findes specificeret.

Det for forrige Skibredes fremlagte Stiftets Skrivelse og Ansøgning blev for dette Skibredes Almue oplæst, og deres Svar modtaget eensstemmende med hvad de forrige Skibreders Almue svaret haver, hvorom Tings Vidne udstædes, under Laugrettets Bekræftning.

Niels Ulgenes fremlagde Laugdag mod Østen Larssøn Rondestvedt for Gield 1 rd: 3 mrk: 8 s:, saalydende # hvorefter han forventede indstevntes Møde med Tilsvar.

Indstevnte blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Varsel Vidnerne afhjemlede Laugdagens lovlige forkyndelse.

Citanten fremlagde Attest av Auctions Protocollen, som viser Kravets Rigtighed, saalydende # derefter paastoed Dom til Kravets skadesløse Betaling, og Processens omkosning med 2 rd: 3 mrk:

Eragtet

Sagen optages til den Tid som ved Tingets Slutning skal blive bekjendtgjort.

Sagen av Knud Ullestad mod Torjer Espeland for Gield blev av Knud Rochne paa Citantens Vegne iretteædsket.

Torjer Espeland mødte og var nødsaget at begiere Sagen udsat til næste Ting for at fremlægge Contra Regning.

Knud Rochne for Citanten paastod Dom.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges, hvorhos Torger Espeland paalægges at fremlegge den paaberaabte Contra Regning og slutte Sagen til Doms.

Ole Sættre av Woss irette ædskede Sagen mod Torger Espeland for Gield 11 rd:, og paastod Dom efterdie den indstevnte ikke har opfyldt sit Løfte ved avvigte Høste Ting, med Processens Omkostning, iberegnet hans lange Rejse og Umage 3 rd:

Torger Espeland mødte og paastoed at han havde Contra Regning og at fordre hos Citanten, hvilket hand til næste Ting agtede at bevise, om Udsettelse blev Ham bevilget, hvori han saa meget mere haabede Rettens Biefald, som han ved avvigte Høste Ting selv var svagelig, og der for til Tinget maatte avsende sin Søn som ukyndig i denne Handel.

Citanten endnu som før paastod Dom.

Eragtet

End een gang og for alle bevilges Udsettelse til Høste tinget, da Torger Espeland paalægges uden videre Udhal at slutte Sagen til Doms.

Poul Traae for sin Myndling Ingeborg Haagens Datter Nesheim anmeldte at han i Continuation av forrige Sag med mundtlig Varsel havde indkaldet Enken Christi Anders dr: med Laugværge, og Hendes samtlige Børn med Formyndere, at betale efter Andel hendes tilfaldne Arv efter Skiftebrev av 8 Januari 1776, samt Iver Isachssøn Breche som Vitterligheds Vidne. De indstevnte Formyndere ere: Brynild Iverssøn Hougen, Haaver Endressøn Øvre Fylkedalen, Wicking Olssøn Øvre Seim, Lars Torbiørnssøn Holven, og Ole Sjurssøn Ystaas, vilde dernest fornemme om de indstevnte møder.

Enkens Laugværge Haaver Larssøn Seim mødte og vedtog lovlig Varsel, tilligemed de øvrige Børnenes Formyndere.

Citanten begierede at det fremlagde Bevis av 13 Novbr: 1776 maatte forevises Vitterligheds Vidnet Iver Isachssøn Breche, og Hans Declaration under Ed derhos antages. Bemeldte Iver Isachssøn Breche avlagde Ed med opragte Fingre efter Loven, og forklarede: at Han hverken kan læse eller skrive; at han er aldeles uvidende og ukyndig om det fremlagte Bevis, og altsaa ikke har selv eller med paaholden Pen underskrevet samme, som Han derfor paastaaer at være urigtig. Sagde derhos at Han vilde anbyde sin Saligheds Ed, det han ikke har modtaget den mindste Skilling af Ingeborg Haagensdatters Arvemidler, eftersom Han formærker at Han til Formynder er indsat.

Enkens Laugværge reserverede at fremlegge Attest av Formynder Protocollen, at Iver Breche var indsat til Formynder for Ingeborg Haagensdatters Arv efter det fremlagte Skiftebrev.

Eragtet

Myndlingen Ingeborg Haagens Datter bør personlig til næste Ting avlegge sin Declaration angaaende det producerede Bevis og dets Underskrift, eller og i Svagheds Tilfælde ved 2de paalidelige Mænd angive herom sit Svar. Skulde Iver Isachssøn Breche trøste sig til at avlægge den anbudne Ed om Bevisets Urighed og Hans Uvidenhed desangaaende, saa haver Han til næste Ting lovlig at tilkalde vedkommende for at paahøre saadan Hans Ed. Til den Tid beroer Sagen til næste Høste Ting.

Knud Selland anmeldte at Han til dette Ting med mundtlig Varsel havde indkaldet Iver Isachssøn Breche og Søn Isach Iverssøn Breche for Gield 3 rd:, der for Dom at lide, samme at betale med Sagens Omkostninger skadesløs.

Indstevnte Iver Breche og Søn blev lovlig paaraabte, men ingen svarede.

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand afhiemlede Stevnemalets lovlige forkyndelse.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet;

Lovlig indstevnte men udeblevne Iver Isachssøn Breche og Søn Isach Iverssøn gives herved Laugdag til næste Høste Ting, denne Sag at tilsvare, og Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

1788: 124

Niels Sondve af Woss havde til dette Ting med mundtlig Varsel inkaldet Knud Store Graven for Gield 9 rd: til Citantens døde Søn, og for mange Rejser 2 rd:, derom at høre stevnte og ustevnte Vidner, samt lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning skadesløs. Citanten stillede Sagen i beroe til i Morgen, da Han formodede indstevnte mødte!! (møder) med Tilsvær.

Anno 1788, den 10 Junii, continuerede Som/m/er Tinget med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd og i Overværelse af det i Gaar tilførte Laugrett, undtagen Richold Eide i Stæden for Sønnen Erich Ricoldsen, Gudmund Rønnestrand for Ole Warberg, og Berje Traae for David Olsson Sævertvedt. Hvorda!

Asbiørn Knudsen Gahren af Ejdfjord anviiste Felden af en voxen Biørn, som er skudt paa Gaarden Espelands Grund afvigte 8de Junii, og Felden af Fogden inden Retten mærket med at afskiære den venstre Frem klov.

Peder Borse for Niels Høysæter anmeldte at have til dette Sommer Ting med mundtlig Varsel inkaldet Wiglich Onderland (Audneland?/Undeland?) for Giæld efter Obligation 298 rd.; derom at modtage lovlig Tinglyst Beviis og lide Dom til Betaling, saa vel af Capital, som skadesløse Renter, samt denne Processes Omkostning at erstatte.

Halsteen Davidsen Hylden for sin Broder, den indstævnte, vedtog lovlig Varsel, og lovede Betaling til næste Ting, om Sagen til den Tid maatte udflyttes.

Citanten accorderede den forlangte Anstand, men paastod Dom i Mangel af mindelig Betaling til næste Ting, til hvilken Tid han og reserverede i fornøden Fald at fremlegge den paastævnte Obligation af 26 Octobr: 1781.

Eragtet.

Paa Forlangende og efter Parternes Vedtagelse beroer denne Sag til næste Ting, da den indstævnte imidlertid opfylder sit Løfte, eller Dom modtager efter Citantens nu forbeholdende Beviis.

Ole Haldorssen Helleland anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Frue Hiermand for Gield 16 dr.; derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, samt Processens Omkostning at svare, alt efter nærmere forbeholden Irettesættelse.

Efter lovlig Udraab infandt sig ingen med Tilsvær for den indstævnte; thi blev lovlig Varsel afhieulet af Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand.

Citanten erindrede om Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Frue Hiermand, som lovlig er tilkaldet, men ikke lader møde med Tilsvær, gives Laugdag til næste Ting at frem komme med hvad fornøden maatte agtes til Forsvær; og Citanten besørger lovlig Varsel.

Elling Store Graven fremstod for Retten og til kiende gav, at han har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Aslach Windal for Gield 4 dr.; derom at modtage Dom til Betaling, eller sin Benegtelses Eed at aflægge, og Processens Omkostning at erstatte, forbeholdende nærmere Procedure og Irettesættelse; vilde nu først fornemme, om den instævnte for Retten finder sig.

Aslach Windal vedtog lovlig Varsel, men aldeles benægtede Kravet, og anbød at aflegge sin Saligheds Eed, ikke at være Citanten noget pligtig.

Eragtet.

Aslach Windal haver til næste Ting lovlig at tilkalde Citanten Elling St: Graven, den anbudne Eed at paahøre, og imidlertid stilles denne Sag i beroe.

Niels Sondve af Woss paaraabte nu den i Gaar udsatte Sag mod Knud Ellingsen Store Graven, og vilde fornemme om han nu er ved Retten tilstæde.

Elling Knudssen paa sin Faders Vegne, mødte og vedtog lovlig Varsel; derhos fremlagde en Regning paa stempl: Papier, dat: 19 Maji 1786, som han begiærede læst, og er saa lydende: havde ellers intet videre denne Gang at svare.

Citanten benægtede den oplæste Regnings Rigtighed, og begiærede Sagen udsat til næste Ting for at føre Vidner.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting, da Citanten i Rette fører det fornøden agtende til sin Sags Styrke, og lader denne Kiendelse lovlig forkynde for Knud Ellingsen Store Graven.

Tosten Westrem mødte for Retten og anmeldte at Han til dette Ting med mundtlig Varsel havde indkaldet Elling Store Graven at være ansvarlig for en Ham leveret Tegnebog med sine fulde Penge udi, derom at høre Tings Vidne og taale Dom efter nærmere Paastand, samt Processens Omkostninger at erstatte.

Elling Store Graven mødte og vedtog lovlig Varsel, sagde derhos, at som han havde stevnet contra udi denne Sag, men selv ikke forstod at anhängiggjøre dette Contra Stevnemaal, saa var Han nødsaget at begiere Udsettelse til næste Ting for at iagttage sin Rettes Tarv.

Lars Wambem paa Citantens Vegne var fornøjet med den forlangte Udsettelse, da Han til den Tid forbeholdt at iretteføre sine Vidner og Beviser.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Enken Guro Børsem anmeldte ved sin Laugværge Lars Wambeim at Hun til dette Ting med mundtlig Varsel havde indkaldet Iver Børsem at levere Hende 10 Skjepper Korn som rester Hende paa sit Vilkaar, samt at betale den Koe han havde fra sin Moder til Leje, derom at modtage Dom efter nærmere Paastand, samt Processens Omkostning at erstatte.

Efter lovlig Paaraab mødte ikke Iver Børsem eller nogen paa Hans Vegne.

Lars Wambem fremlagde Skiftebrevet efter Ole Magnussøn Børsem, av 8 August 1786, hvorav han beviste den Contract mellem Citanten og Hendes Søn Iver Børsem er indgaaet paa grund af den der indførte Vilkaars Contract 17 Juni 1783, hvilket saaledes er lydende # hvorefter han begiærede Laugdag for [den] udeblevne. X)

Eragtet.

Lovlig indstevnte men udeblevne Iver Børsem gives hermed Laugdag til næste Ting, denne Sag at tilsvare, hvorda Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

X) Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand avhiemlede under deres Saligheds Ed Stevnemaalets lovlig Forkyndelse for den udeblevne i Hans Naboes Paahør.

Berge Nielssøn Traae mødte paa sin beslægtede, Pigen Christi Larsdr: Hyldens Vegne, og anmeldte at Hun til dette Ting med mundtlig Varsel havde indkaldet Sjur Bertelssøn Scheye for ulovlige Beskyldninger, derom at anhøre Vidner og lide Dom til undgjeldelse, og Sagens Omkostninger at svare.

Sjur Bertelssøn Skeye mødte og tilstod lovlig stevnt, sagde derhos at Han vilde anhøre de indstevnte Vidners Udsigende.

Citanten anmeldte at have til Vidner indkaldet under falsmaals Straf Aslach Endressøn Skeye og Ole Olsson Hjelmevold, hvorav det første Vidne mødte.

Kaldsmændene Poul Sjurssøn Spaaneim og Wiglig Davidssøn Undeland avhjemlede under Saligheds Ed Stevnemaalets lovlige forkyndelse for det udeblevne Vidne.

Vidnet Aslach Endressøn Scheye fremstod, aflagde Saligheds Ed efter Loven og vidnede: at Han var i Selskab med Sjur Bertelssøn Scheye og det andet indstevnte Vidne for at rejse her til Tingstædet forleden Aars Høst, og da hørte Sjur Bertelssøn sige at han havde nogle Viser som Christi Larsdr: havde digtet om Ham, hvilke han læste efter det hand havde opskrevet, men hvad disse indeholdt, kan Vidnet ikke erindre. Paa den Tid var ingen flere tilstæde. Citanten begierede Vidnet tilspurgt, om disse Viser indeholdt noget som kand fornærme Sjur Skeye eller andre. Resp: henholde sig til hvad forhen er forklaret, da han ikke kan erindre nogen til fornærmelse var nævnt. demitteret.

Citanten erindrede om Laugdag for det udeblevne Vidne.

Eragtet.

Det udeblevne Vidne Ole Olssøn Hjelmevold, som befindes lovlig stevnt, gives hermed Laugdag \under falsmaal/ til næste Høste Ting at møde til edelig Vidnesbyrds Avlæg i denne Sag, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel. bet:

Sjur Bertelssøn Skeye anmeldte at Han med mundtlig Contra Kald og Varsel havde indkaldet Christi Lars Datter at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, modtage Hans nærmere Paastand og Irettesættelse til friefindelse, Bøders Udredelse for tillagte, og Processens Omkostninger at svare.

Berge Traae mødte paa indstevntes Vegne og vedtog lovlig Varsel.

Som Vidne vare under falsmaal indstevnte Tosten Olssøn Westrem og Lisbet Larsdt: Wambem, Knud Aslachssøn Scheye og David Anvessøn Espeland, hvorav Tosten Westrem alene mødte, for de udeblevne avhiemlede de forbemeldte Kaldsmænd lovlig Varsel.

Contra Citanten begierede det mødende Vidne fremkaldet, hvorpaa

Tosten Olssøn Westrem aflagde Saligheds Ed og lovede at vidne Sandhed. og efter Contra Citanten begierede Vidnet tilspurgt: om hand ikke hørde Christi Larsdt: sang den for Vidnet nu anvisende Vise, og derav de første 2 Vers. Resp: Vidnet besaae den anviste Vise, og tilstod at hand omtrent et aar denne Vinter siden hørde Christi Larsdr: synge de 2 første Vers i et florhuus paa Hylle, som hun sagde selv at have digtet, og da var indkaldte Vidner Lisbet Wambem og Knud Skeye tilstæde. 2: om Vidnet hørde at hun sagde dette var Køyle verset. Resp: Jo. 3: om Vidnet ikke hørde seenere, efter at Contra Citantens Hustrue tiltalede Christi, da hun i Køylen var nærværende,

1788: 125

for de omprovede Viser. Resp: Jo, det forholder sig som omspurgt, og Christi sagde at hun kunde iche undres over at Sjurs Kone var vreed derover, efterdie noget kunde være hende urettelig forebragt. Berge Traae protesterede mod dette Vidnes udsigende, siden hans egen forklaring viser at han selv er Angiver. Contra Citanten end videre begierede Vidnet tilspurgt, om det ikke ved at Comparenten bestandig opholder sig i Køylen. Resp: Jo. Videre var det ej at tilspørge, men Contra Citanten begierede Laugdag for de udeblevne Vidner til næste Ting.

Thi blev saaledes

Eragtet

Vidnerne Lisbet Larsdr: Wambem, Knud Aslachssøn Scheye og David Anvessøn Espeland forelægges herved under falsmaals Straf at møde for edelig at afgive deres Vidnesbyrd i Sagen til næste Ting, hvortil besørger lovlig Varsel. bet:

Sagen av Kjøbmand Harrier mod Bertel Anderssøn Lisebreche for Gield blev irretteædsket ved Lænsmand Lille Graven, som forventede indstevntes møde.

For indstevnte mødte hans Søn {Bertel} Sjur Bertelssøn Scheye og fremlagde et skriftligt Indlæg av GaarDags dato, samt hans Faders Contrabog til Confrontation med den fra Citanten fremlagte Regning, som i Acten indtages, saalydende: #

Citanten sagde at han senere har tilsendt Bertel Lisebreche Vahre med hans Sønner som ikke i Contrabogen er indført, refferede sig derfor til den forrige Høste Ting nedlagde Doms Paastand, med Tillæg i Omkostninger 1 rd:

Sjur Scheye for sin Fader havde ej videre at svare.

Eragtet.

Sagen optages til den Tid som ved Tingets Slutning bekendtgøres, da Dom eller Kjendelse efter beskaffenhed bliver avsaagt.

Kjøbmand Harriers Sag mod Sjur Bertelssøn Scheye for Gield blev ved Lænsmand Lille Graven iretteædsket, som forventede indstevntes Møde med Tilsvær.

Indstevnte mødte og fremlagde en Regning fra Citanten til Ham, dateret 8 Aug: 1784, hvorefter hand ikkun skulde skylde 47 rd: 2 mrk: 14 s: Seeneres har Comparenten ingen Vahre bekommet; Hvormeget hand skylder, kand hand ikke bestemme, men dette veed hand, at paa det Harrier havde tilgode for et Pr: Aar siden, betalte 10 rdlr.; paastod end nu som før at Citanten bør oplyse og bevise Søgemaallet, protesterede mod Bevisets Antagelse, som ikke vedkommer denne Sag, og at samme maatte avvises og uden Reflection bort falde, siden Comparenten ikke er stevnet, samme at anhøre, men alene at betale Regnings Krav. Den fremlagte Regning er saalydende #

Citanten endnu som før paastod Dom.

Eragtet.

Sagen optages til den Tid som ved Tingets Slutning bekendtgøres.

Lars og Halsten Garen anmeldte at {Han} \de/ til dette Ting mundtlig havde indkaldet Poul Leqve for en Rein han har mærket, og at bevise hvad Merke hans Rejner havde den Tid de kom paa Hallingdahl, derom at anhøre de under falsmaal indstevnte Vidner Lars Tveitoe, Jon Tveito, Iver Hjeltnes, Peder Skaar og Jon Lille Graven, saavelsom flere godvillig mødende, derefter Dom modtage til Bøders Udreedelse efter Lovens Beskaffenhed, og Processens Omkostninger at svare.

Indstevnte Poul Leqve mødte og vedtog lovlig Varsel.

Af Vidnerne mødte alle, undtagen Lars Tveito. For ham avhiemlede Varselsmændene Anders Lille Graven og Gudmund Rønnestrand Stevnemaallets lovlig forkyndelse i Jon Tveitos Paahør. Som godvillig mødende Vidner havde Citanten tilstede Lænsmand Anders Lille Graven og Niels Hougsnæs.

Poul Leqve anmeldte at Han med mundtlig Contra Stevning havde indkaldet Citanterne Lars og Halsten Garen at lide Dom til friefindelse, og anhøre stevnte og ustevnte Vidner, samt Processens Omkostninger at svare.

Citanterne vedtog lovlig Varsel.

De under falsmaal Stevnte Vidner Iver og Ole Hjeltnes mødte, og som godvillig mødende havde Contra Citanten tilstede Ørjans Jenssøn Nedre Leqve.

Citanterne begierede deres Vidner fremkaldte, edfæstede og forhørte; Thi blev Edens forklaring Vidnerne forelæst og betydet med hosføyet formaning til Sandheds Udsigende, hvorpaa de samtlige aflagde Saligheds Ed. fremstod da Citanternes Vidne

{Lars} John Tronssøn Tveito, som Citanterne begierede tilspurgt: 1: om Vidnet var tilstæde nogen Tid før Pintsefæsten dette Aar og besaae Mærket paa en Rejn, og hvorledes Mærke da befantes. Resp: Vidnet svarede, at han var tilstæde den omspurgte Tid efter Citanternes forlangende, og befandt at Mærket paa det højre Øre af den omspurgte Rejn var saaledes, at det var avskaaret tversover næstved Hovedet, saa at intet mere end en Tomme omtrent \var/

tilbage, hvilket Mærke, formedelst Laadenheden der var lige overalt paa Øret, maatte være gammelt. Det andet Øre derimod var mærket med et Svalemærke i Toppen, og en Bjor(?) enten frem eller for, kan Vidnet ikke mindes, men hvem disse Mærker tilhørte, veed Vidnet ikke. 2: Om dette sidste Mærke paa det venstre Øre var nye, og om Vidnet saae at de Dyr som samme Tid bleve udtagen, tilhørende Poul Leqve, havde samme Mærke. Resp: Jo, det forholder sig som omspurgt, og saavit Vidnet synes havde de udtagne Dyr, Poul Leqve tilhørende, ikke saadant Merke paa det højre Øre, som det første Dyr Vidnet har omprovet.

Poul Leqve protesterede mod Vidnernes Avhør paa andet end det Dyr hvorom de haver stevnet.

Eragtet.

De qvæstioner hvor paa Vidnerne skal give deres Svar, ere fra Citanterne saaledes fremsatte, og til den Ende at den rette Oplysning i Sagen skal erhverves, derfor bør den sidste qvæstion tillige antages, og Vidnernes Svar derpaa Protocollen anføres.

Poul Leqve begierede Vidnet tilspurgt: om det veed at den omprovede Rejn var Lars Garen tilhørende. Resp: Nej.

2 Vidne, Iver Andersson Hjeltne, vidnede at han var tilstæde og besaae Mærket paa den av forrige Vidne omprovede Rejn, og til 1 Sp: provede eenstemmig med hand. 2: Det venstre Øres Merke var nyt, var ikke tilstæde da de andre Dyr, Poul Leqve tilhørende, blev udtaget. 3: Citanterne begierede Vidnet tilspurgt: om ikke Poul Leqves Mærke paa sine Dyr er lige med det {nye} \Mærke/ han saae, hvorom han til 1 Sp: har vidnet Jo – alene paa venstre, men ikke paa højre Øre. 4: om Poul Leqve talte noget med Vidnet da hand mærkede denne Rejn, hvor-

1788: 125b

om Han forhen har forklaret. Resp: Jo, saae Poul Leqve mærke den til første Spørgsmaal omprovede Rejn, og da samme skeede, spurgde Poul Vidnet med flere nærværende om denne Rejn ikke var Hans, hvortil de svarede, at de ikke vidste andet end det var hans Rejn. Denne var da mærket med det Mærke paa højre Øre som forhen er forklaret. Kjende ikke Lars Garens Mærke, men Poul Leqves som forhen meldt. 5: Om Poul ikke spurgde Vidnet om det var Christoffer Hieltnes Rejn som Han mærkede, og senere, om det var Citanternes.

Resp: Kan hand ikke erindre. Poul Leqve tilspurgte Vidnet ifølge Contra Stevnemaalet: om Vidnet veed at denne omprovede Rejn er Contra Citanten tilhørende? Resp: Vidnet og flere holdt det for Poul Leqves, og vidste ej andet. 2: Hvor mange Rejner der var da Hægningen skeede St: Hans Tid, og om ikke der var 2 tilhørende Poul Leqve, og en ikkun Lars Garen.

Resp: Jo, saavidt de vidste, men Hægningen skeede efterat Poul, som før meldt i Januar havde merket den paastevnte Rejn. 3: om ikke alle Rejner var tilstæde, og ligesaa mange da de bleve hægnede sidste Gang, de kom fra Slondals Fjeldet, og samme Slags Rejner. Resp: Tallet var det samme, og Dyrene bleve holdte for at være de samme. 4: om ikke Lars Tveito, som Gietede Dyrene, ogsaa har sagt, baade da Poul Leqve merkede Rejn, og andre Tider, at denne Rejn var Contra Citanten tilhørende. Resp: Jo, det forholder sig som omspurgt. 5: om Vidnet veed at Michel Solem købte mange Dyr i Finmarken, og derav uddelte til adskillige i Bøigden, og deriblant til Contra Citanten. Resp: Jo, har saa hørt. 6: om Vidnet veed at der ogsaa bruges saadant Merke paa det højre Øre, som han har forklaret fandtes paa det paastevnte Dyr. Resp: Jo, har hørt at det bruges paa det ene Øre, i Findmarken. 7: om Vidnet veed at det omprovede Mærke skeede for Svig eller Bedragerie eller Voldsomhed. Resp: Nej, kunde ikke formærke saadant, saae ikke Poul Leqve merke flere end den eene, og for Resten henholder sig til hvad han forhen har forklaret.

3 Vidne, Peder Sjursson Skaar, vidnede at Lars Garens Mærke paa sine Dyr er saaledes, at det højre Øre avstyves. til 1 Sp: {Var ikke tilstæde den Tid} eenstemmig med første Vidne.

2 Sp: ligesaa. 3 Sp: Veed ikke Poul Leqves Mærker. 4 Sp: Var ikke tilstæde den omspurgte Tid. 5 Sp: forbiegaaes. 6. blev Vidnet tilspurgt om det ikke veed at 2 Dyr var i Flokken Citanten tilhørende. Resp: omspurgte var rigtig forrige Aar ved 1te Juni Maanedes Tider, nogen Tid derefter, 4 uger for Midhalla, saae Vidnet de samme Rejner, og havde \de/ samme Merke som Citanternes er, og Vidnet før har forklaret. Efter nøjere Betenkning sagde Vidnet at de havde samme Mærke, men om det var samme Rejner kan Vidnet ikke bestemt sige. 7 Sp: om Vidnet veed at andre har saadant Merke som Citanterne. Resp: Nej, ingen andre end de, for hvem Vidnet gieter, hvilke have kjøbt av Lars Garen, men Poul Leqve har deri ingen Eiendom. Poul Leqve begierede Vidnet tilspurgt, om Vidnet saae andre Merker paa Rejnerne end Lars Garens? Resp: Nej, der var ingen andre Merker. 2: om Vidnet veed at Lars og Halstens Rejner vare iblant de som bleve bragte til Slondals Field Junii forrige Aar. Resp: Veed Vidnet intet om, da hand ikke da var tilstæde. 3: om Vidnet veed hvad Tid Lars Garens Rejner kom til de andre Dyr. Resp: Kan han ikke saa lige sige, men veed at disse var der den til Citanternes 6 Spørgsmaal omvundne Tid.

4 Vidne, Jon Josefssøn Lille Graven, vidnede, at Vidnet veed at Poul Leqve tilligemed andre 1786 aars Høst kjøbte Dyr av Michel Solem, hvilke 1787 aars April Maaned, 14 Dage efter Paaske, bleve hægnede paa Tveite Støl, og da havde Vidnet endel derudi, hvilke han mærkede; vidste og at Poul Leqve havde Dyr, men om han mærkede sine samme Tid, er Vidnet ubekjent. Veed ikke Lars Garens Mærke anderledes end han har hørt at det skulle være ved at avstyre det {højre} \eene/ Øre.

5 Vidne, Lænsmand Anders Josefssøn Lille Graven, vidnede enstemmende med 4 Vidne, med denne forandring, at Vidnet ikke andet veed end Poul Leqve mærkede sine Dyr, og da havde Poul 2 Reiner som Vidnet saae, men hvad gamle Mærker de havde, kan Vidnet ikke sige eller erindre. Da samlige Dyr skulde drives til Slondals fjeldet, saae Vidnet 2 Reiner som tilhørte Lars Garen, hvorpaa var deres Mærker. det er: ved at avstyre det højre Øre. Siden har Vidnet ingen seet. men den først omprovede Tid blev avgiort mellem alle, at enhver skulde mærke sine, og enhvers Mærke vises, paa det ingen Omstændighed skulde indtreffe. Vidnet blev av Contra Citanten tilspurgt, om begge Comparenters Rejner blev mærkede den samme Tid. Kan ikke saa bestemt sige det omspurgte, men reffererer sig til sit forrige Vidnesbyrd. 2: om Vidnet veed at Lars og Halstens Garens Reiner vare til stæde samme Tid som alle bleve bragte til Slondals Fieldet. Resp: Jo, veed ikke rettere.

6 Vidne, Niels Larssøn Hougsnes, vidnede, at da alle Dyr skulde drives fra Hægningen avvigte Aars St: Hans Tid paa Slondals Fieldet, saae Vidnet Lars Garens 2 Reiner, som havde mærke det avstyrede højre Øre, der er Lars Garens, hvilket Vidnet veed efterdie hand har kjøbt Dyr af ham, og Lars Garen befalet ham at drive dem fra Hægningen. Veed ikke om de kom til Slondals

1788: 126

fieldet med de andre.

Disse Vidner, som ej mere havde at tilføre, bleve fra Retten demitterte.

Citanten reserverede at lade avhøre et godvilligt Vidne som nu ikke er tilstæde.

Poul Leqve begierede sine Vidner frem kaldet, hvorav

1 Vidne, Ole Ricoldssøn Hjeltne, fremstod, og blev av Contra Citantenten tilspurgt: om Vidnet var tilstæde forrige Aars St: Hans Tid da alle Rejner skulde drives til Slondals Fieldet, og av Christoffer Hjeltne havde befaling at alle Dyr skulde tælles førend de bleve opdreven til Fieldet? Resp: Jo, han var tilstæde, havde vel ingen Ordre, men Rejnerne bleve talgte, og Tallet befunden rigtig. 2: om Poul Leqves 2 Rejner var der, og ikkun en som tilhørte Lars Garen. Resp: Jo, det forholder sig som omspurgt, thi Vidnets Haarmærke var paa Poul Leqves 2 Rejner da de kom fra Hallingdahl, og derfor kjendte Vidnet dem saa nøje. Saae den

eene, som tilhørde Lars Garen, og vidste ikke Han havde flere. 3: Om Vidnet har hørt om det samme Tid befandtes d(a?) Rejnerne kom fra Slondals Fjeldet? og samme Slags Dyr? Resp: Jo, har saa hørt, men var ikke selv tilstæde. 4: om Vidnet har hørt at den Rejn som blev mærket, tilhørde Contra Citanten, og hvorom nu er stevnet? Resp: Jo, har hørt at andre har holdt den for at være Hans. 5: Veed Vidnet at Contra Citanten maatte tilspørge Gietledrengene hvilke hans Rejner vare, {saa at} efterdie han selv saalang Tid ikke havde seet dem, førend han vilde sette sit Merke, saa at intet Bedragerie derunder var øvet? Resp: Hørte Vidnet ikke selv, men vel \av/ andre. 6: om Contra Citantens Dyr ikke førend denne Vaar {vare} \bleve/ merkede. Resp: Veed ikke at de før vare merkede. 7: om Vidnet veed at i Findmarken bruges saadant Merke som fandtes paa den omstevnte Rejn, nemlig: at Øret avstyves? Resp: Jo, har saa hørt af et Finde Fruentimmer, som derom av Poul Leqve tilspurgt. 8: om Vidnet veed at Michel Solem købte mange Dyr i Findmarken, og derav uddelte til adskillige i Bøigden, og der iblant til Contra Citanten? Resp: Jo, har saa hørt, har selv faaet Dyr fra Michel Solem som vare komne fra Findmarken. {Contra} Citanterne tilspurgte Vidnet: om det veed hvad Slags Øre merke der fandtes paa Pouls Rejner, eller der alene var Haarmerke? Resp: Kan Vidnet ingen Forklaring give om, men reffererer sig til sit forrige Vidnesbyrd. 2: om de samme Rejnr som Vidnet kjendte, og hvorom for ham er forklaret, kom tilbage fra Slondals Fjeldet? Resp: Kan Vidnet ikke med Vished sige, henholder sig til hvad tilforn er udsagt. 3: om Vidnet veed at begge Rejner som tilhørte Poul, vare friske da de blev sendte til Slondals Fjeldet? Resp: Hørte at den eene var ikke rigtig tilpas, hvilket Vidnet og saa; ligesom og andre Dyr samme Tid vare syge.

2 Vidne, Ørjans Jenssøn Nedre Leqve, vidnede til 1 Sp: af Contra Citanten fremsat: Var ikke tilstæde. 2 Sp: Hørte at Poul havde sine 2 Rejner der da de bleve drevne til Slondals fjeldet. 3 Sp: Veed Vidnet intet om. 4 Sp: Veed selv det ikke, men har hørt det af andre. 5 Sp: ligesom forrige Vidne. 6 Sp: Veed Vidnet ikke. Denne Vinter {var} blev Pouls Rejn mærket, og da de andre bleve drevne til Slondals Fjeldet, bleve de merkede denne Vaar. 7 Sp: Veed Vidnet intet om. 8 Sp: ligesom forrige Vidne. Hoved Citanterne tilspurgte Vidnet: om det veed hvorfor Pouls Rejn blev mærket i Vinter, og den andre senere. Resp: fordie Han en anden Tid skulde kjende den igjen. Veed ikke hvad Tid Pouls anden Rejn blev mærket, men har hørt at det skeede forrige Aar, da de alle bleve drevne til Slondals Fjeldet. Veed ikke om den paastevnte Rejn var den samme som tilhørte Poul Leqve, eller havde Klave paa sig da den blev sendt til Slondals Fjeldet, og siden av Poul blev merket. har hørt at Klaven var {gammel og} slet forsynet, at den kunde falde av, men selv ikke seet den. Til Hoved Citanternes øvrige 3 Spøragsmaal ensstemmende med forrige Vidne, men hørte av Gietledrengen som havde været i Fjeldet, at {de v} begge Pouls Rejner vare friske efter at de i Fjeldet vare opkomne. Paa nærmere Forklaring og Tilspørgsel sagde Vidnet at han hørte af Poul at Klaven, som forhen er omvidnet, var slet forsynet.

Hoved Citanterne fremstillede de 2de godvillige Vidner Tormod Amundssøn Warberg og Asbiørn Knudssøn Garen, som de begierede avhørte.

Contra Citanten protesterede imod deres Antagelse, efterdie de ikke i Incaminationen ere indførte.

De forbemelte Kaldsmænd under forhen aflagde Eds Kraft bevidnede at Poul Leqve er indkaldet at høre stevnte og ustevnte Vidner.

Eragtet.

Vidnerne antages efter Stevnemaalet.

De forbemelte 2 Vidner aflagde Ed og vidnede: det de veed Lars Garens Merke paa sine Rejner er saaledes at det højre Øre avstyves, men ved ikke at nogen anden har saadant Mærke. Demitteret.

Hoved Citanterne begierede Laugdag for det udeblevne til næste Ting.

Eragtet.

Vidnet Lars Tveito, som befindes lovlig stevnt, gives hermed foreleggelse under falsmaal til næste Ting at møde for at deponere sit edelige Vidnesbyrd i Sagen, hvortil Hoved Citanterne besørger lovlig Varsel. bt:

Sjur Poulssøn Spaaneim iretteædskede Sagen mod Lars Olssøn til en Vilkaar Contracts opfyldelse, og begierede Udsettelse til næste Ting for at fremlegge det paa sidste {Sommer} Høste Ting omtalte Protocoll Udtog, hvilket bevilges.

Aar 1788, den 11. Junii, continuerede Sommer Tinget i forbemeldte Laugrettes mænds nærværelse.

Sjur Poulssøn Spaaneim paaraabte Sagen mellem ham, Poul og Lars Spaaneim samt Ole Westrem, som Citant, og begierede Rettens Kjendelse eller Dom.

Lars Wambeim paa Citantens Vegne paastod Dom efter forrige Indførsel.

Poul Leqve paa Poul og Lars Spaaneims Vegne benægtede Søgemaal aldeles, og paastaaer friekiendelses Dom.

Eragtet.

Sagen optages til den Tid som ved Tingets Slutning bekendtgøres.

1788: 126b

Torkel Lindebreche for sin Frænde Knud Ellingssøn Store Graven anmeldte at han med mundtlig Varsel havde indkaldet Ole Westrem fordi han har taget en Hoppe fra Citantens Søn Elling Knudssøn Store Graven, {at i} der for Dom at lide til sammes Betaling efter Vurdering, Bøders Udreedelse og Processens Omkostninger at svare, efter at han har anført de under Falsmaal stevnte Vidner Sjur Skeye, {Poul Spaaneim}, og Tosten Westrem samt Ole Spaaneim.

Indstevnte Ole Westrem mødte ved Lars Wambem og vedtog lovlig Varsel.

Av Vidnerne mødte Sjur Skeye og Tosten Westrem, for det udeblevne avhjemlede Anders Lille Graven og Gudmund Rønnestrand lovlig Varsel.

Citanten fremlagde skriftlige qvæstioner av 9 Juni, saalydende # hvorefter fremstod

1 Vidne, Sjur Bertelssøn Skeye, som avlagde Ed og vidnede til 1 Sp: Jo, Ole Westrem svarede han havde taget Øgen under Lovfæstelse. 2: Jo. 3: Veed ikke hvem som førte den til Westrem, men der blev den vurderet. Lars Wambem begierede Vidnet tilspurgt, om Ole Westrem sagde at han gjorde, eller vilde gjøre Lovfæstelse paa Øgen. Vidnet henholdt sig til forrige Forklaring, med Tillæg, at Ole Westrem sagde Han tog Øgen formedelst et Forlig mellem Hans Sønner.

2 [Vidne], Tosten Westrem, avlagde Ed og provede til 1 Sp: Hørte Vidnet ikke. 2 Sp: Hørte det. og blev Øgen vurderet med Sadel, Bjelet!! (Bikselet?) og Klave. 3 Sp: Veed ikke. 4 Sp: Reed selv paa Øgen da den var paa Skeye, og ikke lenger end frem og tilbage i Tunet. Lars Wambem tilspurgte Vidnet: om Vidnet veed enten Ole Westrem beholdt Øgen, eller den blev taget tilbage? Lænsmanden kom og modtog Øgen tilbage, siden Ole ikke kunde skaffe Caution for Øgen og det hand havde forbrudt sig med, hvilket skeede efter forlangende av Citanten, men Ole var da ikke tilstæde, men hans Søn var, med hvem Lænsmanden talede.

Citanten forbeholdt at føre flere Vidner, og begierede Laugdag for det udeblevne.

Eragtet

Ole {Spaaneim} \ {Westrem} Spaaneim/ gives foreleggelse under Falsmaal til næste Ting at møde, sit edelige Vidnesbyrd i Sagen at avlegge, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel. bt:

Fogden iretteførte Sagen mod Torchel Leqve for Overfald paa en Wosse, og anmeldte at bemelte Torchel Leqve i Continuation er indkaldet til dette Ting \til Doms lidelse/.

Torchel Leqve mødte ikke efter Paaraab, ej heller nogen paa Hans Vegne.

De forbemelte Kaldsmænd avhjemlede lovlig Varsel.

Fogden erindrede om Laugdag.

Eragtet

Torchel Leqve gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, hvortil besørges lovlig Varsel.

Torbiørn Larssøn Kongsthun under Matriculs No: 22, fremstod for Retten og begierede Laugrettet og samtlig tingsøgende Almue tilspurgt, om det ikke er dem bekjendt at underbruget Røen No: 2(?) (20?), er aldeles fornøden, og ikke uden Tab kand skilles fra Hoved gaarden Kongsthun. Hvortil eensstemmig blev svaret: at dette underbrug aldeles er fornøden, og naar samme skulde skilles fra Hoved gaarden, blev denne derved ganske ruineret. herom Tings Vidne blev begieret.

Jon Christofferssøn Ystaas, i Anledning Underbruget Teigen No: 48, under Ystaas No: 48, begierede svar av Laugrettet og Almuen, hvortil blev svaret at dette underbrug er saa lidet at {intet} ikke en Kalv derpaa kand fødes.

Conrad Legreids Underbrug Qvamsdahl No: 119, under N: Legreid No: 121, blev ligeledes anmeldet at være fornøden for Hoved gaarden, da de hverken havde Slotte eller Bejte paa hoved gaarden for deres Creature.

Herom særskilte Tings Vidner udstædes.

Eragtet.

Da de berammede Tingdage for Gravens Skibrede formedelst den usædvanlige Mængde Processer næsten ere medtagne, og endeel Citantere saa sildig have indfundet sig at deres Sager ikke kunde foretages, ligesom og endnu er meget i Henseende Almuens Breve at extrahere og videre at udrette førend Tinget kand sluttes; Saa bliver i medhold af Forordningen av 19 August 1735 berammet Udsettelses Sage Ting her paa Tingstædet at foretages næstkommende første Augusti; Til hvilken Tid de vedkommende som agte at irette føre deres nu incaminerede Sager, have at indfinde sig og iretteføre hvad de agte fornøden, da Sommer Tinget continuerer. Og da mange allerede berammede Forretninger hindrer Dommeren at avsigte Domme eller Kjendelser i de allerede optagne Sager, saa berammes den forbemelte 1. August til de bemelte Dommes eller Kjendelsers Avlæsning, hvorefter de vedkommende indfinder sig, samme da at anhøre. Til samme Tid haver Laugrettet at møde her paa Tingstædet.

Derefter blev følgende Almues breve tinglæste og udslettede.

No: 1: Lars Tormodssøn Klyves og Hustrues Ingeborg Iversdr:s mellem hinanden oprettede Forskrivelse anlangende et paa Klyve opført Huse bygning, den 9 Juni 1788.

No: 2: Peder Aadssøn Skaars Vilkaars Contract til Hans Hustrue Brithe Gulbrandsdr: af gaarden Schaar, dateret 9 Juni 1788.

No: 3: Bertel Anderssøn Lisebreches Obligation stor 190 rd:, udstæd til Christoffer Sjurssøn Hieltnes, dateret 27 Maj 1771, udlyst efter Qvittering av 27 Maj 1788.

No: 4: Bertel Anderssøn Lisebreches Obligation stor 299 rd:, udstæd til Elias Torchelssøn Langesetter, med Pant udi 3 Spd: Smør i Lisebreche, og 4 proCento Rente, den 9 Juni 1788.

No: 5: Knud Gulligssøns Bygselbrev paa 2 bpd: 6 Mrk: Smør i gaarden Selland, Bispestolen tilliggende med Bygsel og Landskyld 1 bpd: 18 Mrk:, den 20 Febr: 1788, med Revers.

No: 6: Amund Hanssøns Skjøde {til} paa 1 bpd: 3 mrk: Smør efter Aftag, i Nedre Tvedt No: 99, og 7 7/20 mrk: Smør i Pladset Selgerøde, udstæd av Faderen Hans Amundss., mod 158 rd: 4 mrk: 8 s., d: 9 Juni 1788.

No: 7: Jacob Olssøns og Giertrud Tostensdr:s Contract for Livs ophold af Nedre Tvedt, udstæd av Amund Hanssøn Tvedt den 9 Juni 1788.

No: 8: Jon Olssøn Medhuus Obligation stor 240 rd:, udstæd til Baar Larssøn Sebbe, med Pant udi 9 3/8 Mrk: Smør, med overbygsel til 1 5/16 mrk: Smør Ejdfjord Præstebord beneficiert. den 9 Junii 1788.

1788: 127

No: 9: Elling Olssøn Liones Obligation stor 142 rd: 3 mrk: 8 s., udstæd til Lars Amundssøn Indre Aalvigen, dateret 26 Maji 1769, udlyst efter qvittering av 9 Juni 1788.

No: 10: Elling Olssøn Liones Obligation stor 200 rd:, udstæd til Lars Amundssøn Indre Aalvigen, med Pant udi ½ Løb Smør, ¼ Hud, ¼ Tønde Salt i Lione, dateret 9 Juni 1788.

No: 11: Torfin Torfinssøn Bues Obligation stor 50 rdlr:, udstæd til Lars Amundssøn Aalvigen, med Pant udi 1 Pund 7 ¼ mrk: Smør, 2 2/3 Geedskind, og 1/6 Hud i Indre Bue, dateret 9 Juni 1788.

No: 12: Sjur Larssøn Spildes Obligation stor 199 rd:, udstæd til Niels Sjurssøn Moe, med Pant udi Gaarden Øvre Spilden, dateret 17 Juni 1783, udlyst efter qvittering 10 Juni 1788.

No: 13: Sjur Larssøn Spildes Obligation stor 210 rd:, udstæd til Halvor Jonssøn Langesetter, med Pant udi 1 Pund 21 7/16 mrk: Smør, 1/8 Løb Salt, 13/64 Hud, med overbygsel til 9 Mrk: Smør, 3/64 Hud Domkirkens Gods, i Øvre Spilde, dateret 10 Juni 1788.

No: 14: Torbiørn Amundssøn Sygnestvedts Obligation stor 200 rd:, udgivet til Wiglig Olssøn Ødven, med Pant udi Gaarden Sygnestvedt, dateret 17 Juni 1783, udlyst efter Qvittering av 10 Juni 1788.

No: 15: Amund Torbiørnssøns Skjøde paa 19 Mrk: Smør, ¼ Hud i Sygnestvedt, udstæd av Faderen Torbiørn Amundssøn Sygnestvedt mod 230 rd: den 29 Maj 1788.

No: 16: Tollef Anderssøns Skjøde paa 2 bpd: 23 ¾ mrk: Smør i Opheim No: 54, hvorved h/an/d selv den 22 Maji 1767 ejer 1 bpd: 12 mrk:, ialt 1 Løb 1bpd: 11 ¾ mrk:, udstæd af Faderen Anders Torkildssøn Opheim, med 228 rd:, d: 10 Juni 1788.

No: 17: Torkel Anderssøns Skjøde paa 2 bpd: 1 ¼ mrk: Smør i Opheim, hvori hand den 22 Maji 1767 ejer 2 bpd: 10 ½ mrk: Smør, for 124 rd: 3 mrk:, udstæd av Anders Torkildssøn Opheim den 10 Juni 1788.

No: 18: Anders Torkelssøn og Hustrue Ragna Larsdr:s Contract for Livs ophold av Opheim, udstæd av Tollef og Torckel Anders Sønner den 10 Junii 1788.

No: 19: Torger Brynildssøn Espelands Skjøde til Halsten Davidssøn paa 22 ½ mrk: Smør, ¼ Geedskind i Espeland for 364 rd: 6 s., med Vilkaar, dateret 31 Martii 1788, med paategnet Protest.

No: 20: Lars Anderssøn Herreids Obligation stor 40 rd:, udstæd til Iver Johannessøn Erdal den 16 Junii 1783, udlyst efter Qvittering av 9 Junii 1788.

No: 21: Ditto Obligation til ditto, stor 40 rd:, udstæd til do: den 14 Maji 1779, udlyst efter qvittering av 9 Junii 1788.

No: 22: Ditto Obligation til ditto, stor 180 rd:, dat: 28 Maji 1771, udlyst efter qvittering av 9 Junii 1788.

No: 23: Erich Olssøn Medaas Obligation stor 249 rd:, til Iver Wichingssøn Hovaas, dat: 7 Junii 1784, udlyst efter qvittering av 8 Junii 1788.

No: 24: Halsten Larssøns Skjøde paa 2 bpd: 10 mrk: Smør i Herreid, udgivet av Auctions Forvalteren efter Lars Anderssøn Herreid, mod betalte 551 rd: 1 mrk:, den 10 Junii 1788.

No: 25: Peder Aadssøn Skaars Obligation stor 140 Rdr., udstæd til Lars Amundssøn Aalvigen, dateret 17 Junii 1783, udlyst efter Qvittering av 10 Junii 1788.

No: 26: Lars Pederssøns Skjøde paa 6 Mrk: Smør i Sysendalen, udstæd af Halsten Pederssøn Garen mod 150 rdlr: den 10 Junii 1788.

No: 27: Lars Olssøn Nessems Obligation stor 480 rd., udstæd til Lars J(e?)nssøn Oppedal og Tobias Haldorsøn Helleland, dateret 17 Junii 1783, udlyst efter Qvittering av 9 Junii 1788.

No: 28: Lars Olssøn Nessems Obligation stor 670 rd., udstæd til Tobias Helleland og Lars Oppedal, med Pant udi 2 bpd: 6 Mrk: Smør, 1 ½ Geedskind i Nessem, Løsøre og Creature, den 9 Junii 1788.

No: 29: Torger Brynildssøn Espelands Obligation stor 400 Rdlr., udstæd til Svend Svendssøn Krogevig og Johannes Larssøn Aga, \dat: 8 Junii 1784/, udslettet for betalte 300 rd: efter qvittering av 11 Junii 1788.

No: 30: Fredlysning for gaardene Yttre og Indre Bues Stølsbeiter, udstæd af hr: Foged Koren den 11te Junii 1788.

Restance Registeret for Gravens Skibrede befandtes rigtig at være til 1787 Aars udgang 171 rd: 84 s:, og for det halve Aar 1788, 566 rd: 85 s:, hvilket især attesteredes af Lars Wambem og Sjur Spaaneim.

Og da ingen havde videre at tilføre, blev Retten ophævet.

Notarial Instrument.

Aar 1788, den 11 Junii, indfandt sig hos Notario paa Tingstædet Ejde Grund i Gravens Skibrede den Dannemand Ole Endressøn Lillethun af Ejdfjord og fremstillede de 4 Dannemænd, Svend Larssøn Lund, Knud Larssøn ibid:, Conrad Sjurssøn Legreide og Gunder Christianssøn Bolstad, som Han begierede notarialiter maatte tilspørges: om de vedstaae den af dennem herved fremleggende Attest, bekræftet med dere Ed, og at samme i alle Dele medfører Sandhed. Forbemelte Attest blev paa vedbørlig stemplet Papir for Notario fremlagt, og i de tilstædeværende Notarial Vidner Anders Josephssøn Lille Gravens og Torchel Poulssøn Lindebreches Nærverelse for de bemelte 4 Mænd oplæst, saa lydende # Hvorefter de forhen benevnte 4 Mænd forklarede at forestaende deres afgivne Attest befindes i alle Maader rigtig, og af dennem herved stadfæstes. Herom Ole Endressøn Lillethun begierede en lovformelig Notarial Attest meddelt, som blev bevilget.

Kinservigs og Røldals Skibreder

Aar 1788, den 12 Junii, begyndte det **almindelige Sommer- Sage- og Skatte-ting med Almuerne af Kinservigs og Røldals Skibreder, \og/ holdet paa Utne Tingstue.** Ved Retten var nærværende Kongens Fogeds Hr: Ulrich Wilhelm Korens Fuldmægtig Mr: Nachschow, Skibredernes Læns mænd Jon Torgiulssøn Hougse og Niels Helgessøn Hamre, saavelsom efterskrevne 8 edsvorne Laugrettes mænd, som for dette Aar ere opnævnte: 1: Grip Sjurssøn Maagestad for Knud Aamundssøn Maage. 2: Peder Jonssøn Lindvig. 3: Samson Pederssøn Frøsvig. 4: Halgrim Torbiørnssøn Mæland for Jon Samsonssøn Qvitne. 5: Jacob Christensøn Ejtrem. 6: Guttorm (Jon?)ssøn Jordal. 7: Sjur Svendssøn Lothe, og 8: Lars Svendssøn Lothe, tilligemed {efter} samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda først blev publiceret de kongelige Placater og andre øvrigheds Foranstltninger som for Jondals Skibrede findes anført.

Derefter blev det for Jondals Skibrede av Fogdens Fuldmægtig fremlagte Stiftets Skrivelse og Ansøgning for disse Skibreders Almue oplæst, og deres Svar modtaget eensstemmig med hvad de andre Skibreders Almue har svaret, uden forandring, hvorom Tings Vidne udstædes under Laugrettets Bekræftning.

Johannes Huus for Præsten Hr: Høgh fremlagde en Avbigt f(r?) (for?) Johannes Haldorssøn Aal-

1788: 127b

vigen, dateret 20 Martii 1788, som blev oplæst og i Pante og Skjøde Protocollen indført, derefter med Paategning tilbageleveret.

Johannes Huus for Sognepræsten Hr: Høgh fremlagde skriftlig Stevning mod Tobias Haldorssøn Helleland, dateret 8 Maji 1788, saalydende #

Indstevnte Tobias Helleland som Fornærmer, og de til Vedermæle indkaldte hr: Provst Schnabel og Hr: Rørdam, blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Kaldsmændene Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen avhiemlede under deres Saligheds Ed Stevnemalets lovlige Forkyndelse for Tobias Helleland og hr: Rørdam. Hr: Provst Schnabels Paategning viser samme lovlig Ham er anvist.

Citantens Fuldmægtig begierede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Tobias Haldorssøn Helleland og Sognepræsten Hr: Rørdam som med Stevnelæsernes Forklaring befindes lovlig at være stevnt, gives hermed Laugdag til næste Høste Ting at møde med Tilsvær i Sagen, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel. bt:

Johannes Huus for Sognepræsten hr: Høgh fremlagde skriftlig Stevning mod Sognepræsten hr: Rørdam angaaende Tiende av den residerende Capellans gaard i Kinservig, dateret 8 Maji 1788, saalydende #

Indkaldte Hr: Rørdam mødte ikke efter Paaraab, ej heller nogen paa Hans Vegne. De forbemelte Kaldsmænd avhiemlede lovlig Varsel.

Citantens Fuldmægtig erindrede om Laugdag.

Thi blev

Eragtet.

Efter Stevnevidnernes Avhjemling er Sognepræsten hr: Rørdam i denne Sag lovlig indkaldt, men da han ikke møder, gives ham herved Laugdag til næste Ting, denne Sag at tilsvære, hvortil Citanten besørger vedbørlig Varsel. bt:

Enken Kari Hamre anmeldte tilligemed hendes Broder og Laugværge Niels Hamre at Hun til dette Ting med mundtlig Varsel havde indkaldet Svend Tufte for ulovlig Beskyldning, derom at anhøre under Falsmaal stevnte Vidner Ole Nedre Berge og Niels Berge, derefter Dom modtage til Bøders Udreedelse, Skjeldsordenes Mortification og Processens Omkostning at svare.

Indstevnte mødte og sagde at han ikke vidste enten Han var lovlig stevnt eller ej, siden Han ikke var hjemme.

Kaldsmændene Niels Hamre og Niels Osmundssøn Berge afhiemlede under deres Saligheds Ed at Stevnemalet er forkyndt for indstevnte Svend Tufte og udeblevne Vidne Ole Nedre Berge med fulde 14 Dages Varsel.

Det andet indkaldte Vidne Niels Berge mødte. for Ham blev Edens Forklaring av Lovbogen oplæst med Formaning til Sandheds Udsigende, hvorpaa Han avlagde Saligheds Ed og vidnede, at avvigte 1787, noget før Juni, hørde Vidnet \af andre/ at Citanten og indstevnte skulde have været i Kieglén, og just som Vidnet kom ud i Thunet av Svend Toftes Stue paa Tofte, hørde han Svend sagde til Kari at hun løy som en Hore. Indstevnte begierede Vidnet tilspurgt: om han ikke veed Anledningen hvorefter de den omprovede Tid kjeglede? Resp: Hørte af andre at Kari havde sagt, at de som vare Uvenner med hendes Sønner havde lagt l(..?)g sammen. demitteret.

Indstevnte sagde at han til næste Ting vilde bevise Anledningen hvorfor de omprovede Ord bleve udtalte, og hvorledes samme faldt.

Citanten erindrede om Laugdag for udeblevne Vidne.

Eragtet

Vidnet Ole Nedre Berge, som lovlig er stevnt, forelægges under Falsmaal til næste Høste Ting at møde med sit edelige Vidnesbyrd, hvortil besørger lovlig Varsel. bt:

Lænsmand Niels Hamre paaraabte Sagen mod Amund Berge, og anmeldte at han med Continuations Stevnemaal havde indkaldet Jacob Olsson til Vedermæle følgelig hans Forbeholdenheit seeneste Rettes Dag, forventende derefter indstevntes Møde.

Amund Berge henholdt sig til det forhen Protocollen tilførte.

Jacob Olsson mødte ikke efter Paaraab, ej heller nogen paa Hans Vegne.

Kaldsmændene Ole Monsson Øveland og Niels Berge avhjemlede under deres Saligheds Ed lovlig Varsel for udeblevne.

Citanten begierede Laugdag for udeblevne.

Eragtet

Jacob Olsson, som befindes lovlig stevnt, bør efter denne hermed givende Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar i denne Sag, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel. bt:

Amund Berge anmeldte at Han med mundtlig Contra Stevnemaal havde til dette Ting indkaldet Lænsmand Niels Hamre til {ha} at bevise de mod ham nedlagde ulovlige Beskyldninger, for samme Dom modtage til bøders Udredelse efter Rettens Skjøn, og Processens Omkostninger at svare, med Comparentens Tids Spilde indregnet.

Lænsmand Hamre mødte og vilde anhøre Stevnevidnernes Forklaring.

Kaldsmændene Niels Berge og Østen Grove avhiemlede lovlig Varsel efter Stevnemaalets formeld.

Contra Citanten paastod Dom efter Stevnemaalet.

Eragtet

Sagen beroer til næste Ting ifølge den forhen for Jacob Olsson givne Laugdag.

Evind Særen av Tehlemarken lod iretteædske Sagen mod Knud Houge og Ole Berge for Gield 5 rd., og fremlagde Rettens den 8 Decbr: 1787 givne Kjendelse, saalydende #

Ole Berge paa Knud Hougés og egne Vegne mødte og benegtede Kravet, derhos sagde: at Anledningen til dette Krav deriverer derav: at Knud Houge skulde have tilgode hos Citanten 13 rd., som Comparenten fordrede, og derfor blev Ham leveret en Hæst, hvis Værd skulde være efter Accord 18 rd., hvilke Knud Houge skulde erlægge ved at liqvidere de tilgodehavende 13 rd., og de øvrige 5 rd: skulde halv parten erlegges til halv skade saafremt Comparenten og broder, ved at sælge den modtagne Hæste for saa mange Penge, der for, som mellem Citanten og dem var aftalt skulde gives; og da Hæsten ved Salg ikke blev udbragt til saa meget at Knud Hougés Fordring blev betalt, saa kunde Comparenten ikke troe at han blev tilpligtet at betale de paastevnte 5 rd.; hvorimod han protesterede, og uden at kunde bevise dette sit opgivende, var han fornøjet med Dom efter Rettens Skjøn.

Citanten paastod Dom efter det fremlagte Indlæg.

Eragtet

Sagen optages til den Tid som ved Tingets Slutning bekjendtgøres.

Ole Monssøn Øveland havde til Sommer tinget med mundtlig Varsel indkaldet Ole Nedre Berge for for Gield 9 rd.; der for Dom at lide, samme at betale med Processens Omkostning skadesløs.

Indstevnte mødte ikke efter Paaraab, ej heller

1788: 128

nogen paa Hans Vegne; Thi afhiemlede Varsels Vidnerne Niels Hamre og Niels Berge lovlig Varsel, hvorefter Citanten begierede Laugdag.

Eragtet

Ole Nedre Berge gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar. bt:

Svend Tufte anmeldte at Han med mundtlig Continuations Stevnemaal havde indkaldet Helge Ormssøn Hamre i Anledning av den paa sidste Høste Ting incaminerede Hoved Sag til at anhøre Vidner og lide Dom efter nærmere Paastand. Som Vidne var under falsmaal stevnt Ingebiør Jacobsdr., som mødte, tilligemed godvillig mødende Ole Gryting.

For indstevnte mødte Hans Morbroder Niels Helgessøn Hamre, som tilstod lovlig stevnt efter det incaminerede Stevnemaal, og henholdt sig til hvad han selv forhen i Sagen har svaret, paastod bevis for det modsatte, og vilde anhøre Vidnernes Udsigende.

De indkaldte Vidner mødte, for dem blev Edens Forklaring forelæst og betydet, hvorpaa de avlagde Ed efter Loven.

Ingebiør Jacobsdr: derefter provede, 1: at omtrent 14 Dage {før} \efter/ St: Hans Tid avvigte Aar kom Helje Ormssøn paa Stølen til Vidnet og fortalte at han havde kjøbt en rødsidet Qvige av Svend Tufte, som han begierede Vidnet vilde bringe til Ham, men da Vidnet nægtede saadant, blev Qvigen av Helje dagen derefter borttaget. 2: omtrent 8 Dage forhen var Helje Ormssøn ligesaa paa Stølen og anviste den Kjøbmand som havde kjøbt (Fedrift?) af Ham, den Qvige, hvorom forhen er provet. 3: Nogen Tid efter den først omprovede Tid hørde Vidnet at Citanten bød indstevnte Penge for det Han var skyldig, men Helge svarede at Han havde faaet sit.

Ole Gryting, som godvillig mødende, i henseende til den første Post av Vidnets Udsigende, vidnede eensstemmig med Ingebiør Jacobsdr: uden Forandring, efterdie han paa samme Tid var tilstæde og hørde denne Tale. Til de 2 sidste Poster vidste h/an/d intet.

Begge Vidner sagde eensstemmig at de ikke vidste om nogen Handel, eller hvad enten (den rette?) Qvige som var kjøbt, blev taget eller ej. demitteret.

Citanten paastod at indstevnte bør bevise at han havde faaet Tilladelse at tage nogen Qvige fra ham.

Niels Hamre for Helge Ormssøn sagde at han vilde aflægge Ed paa hvad han har ladet tilføre, tillige begierede Sagen udsat til næste Ting, paa det Helge Ormssøn selv, som nu [med] lovlig Forfal fraværende, selv kunde møde for at forsvare sin Sag.

Eragtet.

Sagen bliver efter Forlangende til Høste Tinget forflyt.

Torgiuls Sondvessøn af Gaarden Grøve i Røldal No: 6, fremstod for Retten og begierede Laugrettet og samtlige tingsøgende Almue tilspurgt, om Underbruget Mehuus No: 20 ikke er fornøden og uadskillelig fra hoved gaarden Grøve, saa at samme altid har været brugt under

gaarden, saaledes at samme ej kan underholde en familie? Hvortil enstemmig blev svaret Jo, det forholder sig som omspurgt. Hvorover Tings Vidne blev begiært, som bevilges.

Aar 1788, den 13 Junii, continuerede Sommer Tinget med Kinservigs og Røldals Skibreder paa Tingstædet Utne i nærværelse af det i Gaar tilførte Laugret, {undtagen}

Hvorda blev til Tinglæsning fremlagt følgende Almuesbreve

No: 2: Østen Jonssøn og Bar(bai.?) Pedersdatters Skjøde paa 18 1/5 Mrk: Smør i Grøve No: 6 i Røldal, udstæd av Jon Jærandssøn mod 140 rd: den 15 Junii 1786.

No: 3: Hr: Capitaine Møllerups fæstebrev paa en Grund under Gaarden Bustethun i Odde, udstæd af Knud Larssøn Bustethun, mod aarlig Grundeleje 1 rd: 3 mrk:, dateret 12 Junii 1788.

No: 4: Hr: Capitaine Møllerups Obligation stor 250 rd:, udstæd til Erich Pederssøn Aachre og Hagtør Pederssøn Aachre, med Rente fra 1 April 1788 og Pant udi Debtors Huse og Løsøre Eiendes, dateret 12 Junii 1788.

No: 5: Anders Osmundssøns bygselbrev paa 2 ½ bpd: Smør i Hægerland i Røldal, udstæd af Sognepræsten hr: Hans Qvale den 6 Junii 1788, med Revers.

No: 6: Halsten Gunderssøns Skjøde paa Bygselretten til 10 2/3 mrk: Smør i Rogde No: 24, Kinservigs Præstebord og Ullensvangs Kirke tilhørende, udstæd av Enken Synneve Jonsdatter Rogde med flere, mod der for betalte 18 rd:, den 12 Junii 1788.

No: 7: Iver Olssøn Reisetters Obligation stor 160 rd:, udstæd til Haagen Knudssøn Bratespe, dat: 27 Octobr: 1777, qvitteret den 9 Junii 1788 og udslettet 13 Junii 1788.

No: 8: Iver Olssøn Reisetters Obligation stor 180 rd:, udstæd til Brynnild Michelssøn Tjoflaat, med Pant udi 1 Spd: 4 mrk: Smør, 1 Geedskind i Rejsetter, dat: 12 Junii 1788.

Helje Ormssøn Hamre anviste Kloen af en voxen Bjørn skudt i Horre Mark, som af Hr: Fogden blev modtaget, og var Kloen avskaaret den højre fremfod.

Ole Osmundssøn Hegerland anviste ligesaa den venstre fremkloe af en voxen Bjørn skudt i Lione Mark, som Fogden modtog.

Iver Larssøn Bustethun anviste ligesaa den venstre fremkloe af en voxen Bjørn skudt i Jordals Mark, den Fogden modtog.

Videre Tinglyst

No: 9: Iver Aamundssøn Maages Skjøde paa 1 Løb Smør, ½ Hud i Hildal No: 4, udstæd av Michel Olssøn Hildal, mod 350 rd:, den 13 Junii 1788.

No: 10: Jacob Torbiørnssøn Lothes Obligation stor 60 rd:, udstæd til Arne Svendssøn Wines, med Pant udi 2 bpd: 2 7/8 mrk: Smør, med overbygsel til 2 bpd: 6 ,rk:, i Lothe, den 3 Maji 1788.

No: 11: Sten Larssøn Lothes do: stor 150 rd:, udstæd til Torbiørn Svendssøn Wines, med Pant udi 2 bpd: 19 mrk: Smør, 1 ½ Løb Salt, ½ Faareskind, med overbygsel efter Andel, i Lothe, den 21 Maji 1788.

Svend Olssøn Tofte, Niels Olssøn Berge, Nils Asmundssøn Berge, Ole Michelssøn Lione fremstode for Retten og beklagede at de som Eiere til Røldals Annex Kirke i Christiansands Stift ikke fandt sig i Stand til at bekoste de Istand settelser samme nødvendig behøver, der efter Sognepræsten Hr: Hans Qvales Attest av 29 Maji 1788 beløber til 900 rd:, de vare derfor begierende at denne Attest for Retten maatte oplæses: og Almuen saavel av Røldals Sogn som Kinservigs Skibrede tilspurgt: om det ikke forholder sig saaa rigtig at de,

Comparenterne, ere aldeles uformuende til at bekoste Reparationerne fuldførte; Almuen, saa mange som vare bekjendte Ansøgernes Tilstand, forsikkrede: at de slet ikke ere formuende til at reparere Kirken, men vilde ønske at en Collect maatte dem bevilges, paa det Kirken kan komme i brugbar Stand. Herom Reqvirenterne Ting Attest forlangede – Som bevilges.

1788: 128b

Engel Torgerssøn Brathuus lod fremlægge skriftlig Stevning mod Lænsmand Niels Hamre, dateret 14 April 1788, saalydende #

Indstevnte Niels Hamre mødte og protesterede mod Søgemaalet, vilde anhøre Stevnevidnernes forklaring.

Kaldsmændene Niels Osmundssøn Berge og Ole Wraalsøn Gryting avhjemlede Stevnemaalets forkyndelse for Lænsmanden og de indkaldte Vidner, hvilke efter Stevnemaalets formeld under falsmaal ere indkaldte og nu var tilstæde, nemlig Aamund Berge og Svend Tofte.

Peder Jørgenssøn Espe, som til Vederfølge var indkaldet, mødte.

Citanten lod begiere Vidnerne fremkaldte, edtagne og forhørte, fremlagde skriftlige Qvæstioner i denne Sag, av 7 Junii 1788, saalydende # Hvorefter fremstod

1 Vidne, Svend Olssøn Tofte, som \avlagde Ed og/ svarede til 1 Sp: Jo, har hørt Lænsmand Hamre tilstaae det omspurgt, og veed at Kjøbet var sluttet for omtrent 8 eller 9 Aar siden. 2 Sp: Veed at Lænsmanden solgte den til Jacob Hougse, efterdie Vidnet saae Hæsten hos Niels Hamre, og hørde Jacob Hougse selv sige at han havde kjøbt den. 3: begierede Citanten Vidnet tilspurgt: om det veed denne nu omstevnte Hæst er den samme hvorom tilforn har været Process mellem Vederparten og Peder Espe, og hvori Niels Hamre har aflagt sin Ed. Resp: Jo, veed det med Vished. 4: Veed Vidnet hvormeget Niels Hamre skulde give for den Hæst han kjøbte av Citanten, og som siden blev solgt til Jacob Hougse. Resp: Har av Niels Hamre selv hørt at hand skulde give 42 rd: der for. demitteret.

2 Vidne, Aamund Olssøn Berge, aflagde Ed og vidnede til 1 Sp: Ja. 2 Sp: Det forholder sig [som] omspurgt. 3 Sp: Niels Hamre har selv sagt at hand kjøbte denne Hæst af Engel Brathuus for 8 á 9 aar siden. 4 Sp: Veed at Lænsmand Hamre solgte denne Hæst til Jacob Hougse for 44 rd:, men var selv ikke nærværende ved denne Handel. Det til første Vidne fremsatte 3 Spørgsmaal blev dette Vidne forelagt; hvortil han svarede: Jo, han veed ej andet. Til 4 Sp: eensstemmig med første Vidne. demitteret.

Citanten begierede Sagen udsat, for til næste Ting at slutte samme til Doms med skriftligt Indlæg og efter Omstændighed iagttage det fornødne.

Niels Hamre sagde, at ifald Engel Brathuus havde noget tilgode hos Ham, vilde han uden Process avbetale samme, men da han syntes samme var ubilligt anlagt, saa protesterede han mod Søgemaalet i alle maader.

Eragtet.

Efter Citantens forlangende udstaaer Sagen til næste Ting, da det fornøden agtende iagttages.

Torbiørn Selsvig havde til Sommer Tinget med mundlig Varsel indkaldet Gunder Torgerssøn Hougstvedt til at høre Vidner og lide Dom til at betale de skyldig værende 10 rd:, samt at svare alle ibragte Omkostninger efter Rettens Skjøn.

Indstevnte mødte og aldeles benegtede Kravet, tilstod for øvrigt at være stevnt ligesom Incaminationen ommelder.

Citanten fremlagde et skriftligt Vidnesbyrd fra Svend Knudssøn Gelland i Suldal, dateret 16 Maji 1788, og et ditto fra Aad Heljessøn Breche av 7 Junii 1788, saalydende #

derefter begierede det under Falsmaal indstevnte og mødende Vidne Omund Johannesson Brandstvedt fremkaldet, edfæstet og forhørt; Thi aflagde Vidnet sin Saligheds Ed med opragte Fingre efter Loven, og provede: at han avvigte Aars Vinter krævede Gunder Hougstvedt de paa Alsager 10 rd: for Citanten, men Gunder svarede at han havde betalt 10 rd: tilforn til Svend Gielland, nemlig ved Contant 7 rd:, og en Børse 3 rd:, saa at han intet skyldede Torbiørn Selsvig. demitteret.

Citanten begierede Dom efter det passerede til den paastevnte Gields betaling, og Processens Omkostning at erstatte.

Indstevnte var fornøjet med Dom.

Eragtet.

Sagen optages til den Tid som ved Tingets Slutning bekendtgøres, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed skal blive avsaagt.

Peder Espe mod Svend Rogde fremlagde Laugdag afsagt 29 Octobr: 1787, saalydende #

Indstevnte mødte ikke efter Paaraab, ej heller nogen paa Hans Vegne.

Laugdags Vidnerne Jacob Ejtrem og Michel Hildal afhiemlede Laugdagens lovlige forkyndelse.

Citanten, som maatte fornemme at indstevnte ikke møder, begierede Udsettelse til næste Ting for at oplyse Sagens sande beskaffenhed.

Eragtet.

Efter forlangende bliver Sagen til Høste tinget forflyt.

Tosten Rovarsson Møchletun havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Matthias Olsson Helleland til at høre Vidner og lide Dom til at betale de skyldig værende 13 rd:, samt at svare Omkostninger. Som Vidner vare tilstæde Halsten Pedersson Garethun og {Halsten} Ole Christoffersson Warberg.

Indstevnte Matthias Olsson Helleland mødte ved sin Fader, og tilstod lovlig stevnt.

Citanten fremlagde skriftlig Indlæg av 7 Junii 1788, saalydende #

Ole Larsson Helland sagde for sin Søn at han vel var skyldig Penge, de paastevnte 13 rd:, til Citanten, men da han fra denne sidste havde Commission at hjem bringe fra {Bergen} \Stavanger/ 16 Potter Brændevin, hvilke tilligemed meget andet Ham blev frataget, og Comparentens Søn derfor har betalt de fra hr: Toldforvalter Lassen paastandne Bøder og Omkostninger efter herved fremleggende Regninger av 23 og 30 Januar 1788, saa for(menede?) Comparenten at det som bliver at beregne og komme til Ansvar paa disse 16 Potter, bør decourteres i den paastevnte Gield, efterdie samme Bekostninger meget overstiger den fordrende Summa, havde intet videre at svare, men sagde at det var ufornøden at avhøre de indkaldte Vidner efterdie Kravet er tilstaaet, vilde ellers lade det ankomme paa Dommerens Skjøn hvorvit denne Contra Regning kan antages til Liqvidation eller ej. De fremlagte Regninger ere saaledes lydende #

Citanten, som maatte fornemme at indstevntes Fader {frafaldt} tilstod Kravets Rigtighed, frafaldt Vidnernes førelse, paastod at indstevnte bør bevise baade om og hvormeget brendevin han skulde hjem føre fra Stavanger, og for hvis hazard det skulde være, ervartede Dom efter sit indgivne Indlæg, og havde intet videre at svare.

Ole Helland begierede Sagen til næste

1788: 129

Ting udsat for at bevise Rigtigheden av sit opgivende, og derom forventede Rettens Kjendelse.

Eragtet.

Sagen bliver efter Vederpartens forlangende til næste Ting udsat, da han paalægges at iagttage det fornødne til Sagens Afbevisning.

Wiching Jaastad mod Lars Garen i Ejdfjord, lod ved sin Broder Peder Espe anmelde at Han med mundlig Continuations Contra Stevnemaal havde indkaldet Lars Garen til at høre Vidner om den mellem værende Regning, og derom Dom at anhøre, og svare alle ibragte Omkostninger. Som Vidne er under faldsmaal indkaldt Halsten Garen i Ejdfjord, og som godvillig mødende Sjur Jerandssøn Maakestad.

Lars Garen tilstod lovlig Varsel.

Det godvillig mødende Vidne Sjur Jerandssøn Maakestad aflagde Ed og vidnede: at Citantens broder Halsten Garen omtrent ved St: Hans Tid for 3 aar siden fortalte Vidnet at Han skulde føre fra Wiching Jaastad en del Vare som denne sidste havde hjem ført fra Byen for Ham, men derhos sagde at noget stod tilbage som hand ikke fik. Samme Tid handlede Halsten Garen med Vidnet saaledes, at Vidnet skulde have Penge hos Halsten, hvilke denne sidste anviste at modtages hos Wiching Jaastad, hos hvem Halsten Garen sagde han skulde have tilgode, hvilket Vidnet antog, efterdie Vidnet selv var skyldig Wiching Penge.

Contra Citanten begierede Sagen udsat for at fremføre de udeblevne – og derefter slutte Sagen til Doms ved skriftlig Indlæg.

Lars Garen paastod Dom efter hvad forhen er tilført, men var dog fornøjet med Udsettelse, efterdie Han ikke vilde hindre Vederparterne at (frem? føre??) de \mod/ Beviser af Fordringens Rigtigheder som de kunde opdigte.

Eragtet

Efter Vedtagelse forflyttes Sagen til næste Ting, da Wiching Jaastad uden videre Udhael bør befordre Sagen til Doms.

Knud Djønne fremlagde Laugdag av 30 Octobr: 1787 mod Jon Djønne, saalydende #

Indstevnte mødte og fremlagde sit skriftlige Indlæg av 20 Maji 1788, saalydende: #

Citanten benegte Vederpartens i oplæste Indlæg anførte, paastod Dom efter de beviser som forrige Rettens dag i Sagen ere avhørte, med denne herved nedleggende Paastand: at det indgangne og med Vidner beviste Forlig ved Rettens Dom stadfæstes, og Jon Djønne tilfunden at betale Sagens Omkostninger efter Rettens Skjøn.

Jon Djønne henholdt sig til sit Indlæg, og paastod Sagens Udsettelse.

Eragtet

Den av Jon Djønne forlangte Udsettelse bevilges, og bliver han som Vederpart paalagt, siden Sagen fra Citantens Side allerede er sluttet til Doms: at fremføre hvad han finder fornøden til Afbevisning.

Jon Ørjanssøn Djønne fremlagde skriftligt Stevnemaal mod Sognepræsten hr: Rørdam til Tingsvidne, dateret 19 Maji 1788, saalydende #

For hr: Rørdam lod Jon Hougse tilføre, det han ikke mødte hverken selv eller Medhjelpere.

Lønmand Jon Hougse og Ole Larssøn Helland avhiemlede lovlig Stevnemaals Forkyndelse.

Av Vidnerne mødte ikkun Ellev og Lars Djønne. De 3 udeblevne ere ved Lønsmænd House og Svend Grimen lovlig {afhieml} stevnte, som disse avhjemlede. \For Brithe Godvinsdr: var Jon Djønne til Gienmæle/

Citanten begierede Vidnerne fremkaldte, edfæstede og forhørte, fremstod da

1 Vidne, Ellev Olsson Djønne, avlagde Ed og provede: at han med flere Almues mænd var til stæde i Præstestuen i Kinservig 3 Søndag i Advent 1787 og hørde Præsten hr: Rørdam sagde til Citanten, at han havde hørt et ont Rygte om Ham og Pigen Berthe Godvinsd:, som tjente ham, og derhos at han enten skulde egte hende, eller vise hende af sin Tjeneste, hvilket Rygte Jon negtede. Citanten tilspurgte Vidnet, om det hørde Præsten sagde, at ifald Pigen

ikke kom fra ham, skulde han sættes paa Bergen Tugthuus. Kan h/an/d icke erindre, men Præsten sagde, at ifald hand ikke egtede hende eller viste hende av sin Tjeneste, vilde han angive det for Justitien. 2: Om Vidnet har hørt saadant Rygte om Jon Djønne af andre. Rs: Nej. dem:

2 Vidne, Lars Larssøn Djønne, avlagde Ed og vidnede ensstemmig med første Vidne. dog til 1 Sp: Nej, hørte det ikke. 2 Sp: Jo, har af andre hørt det samme Rygte om Jon Djønne (iolvs?) (Grænderne?), men av hvem kan han ikke sige eller nøje angive. hørte Præsten sige, at ifald Jon ikke ægtede Pigen eller viste hende af sin Tjeneste, vilde han angive det for Justitien, hvormed Jon var fornøjet, og sagde derhos med Bevis av Bibelen, at Præsten ikke burde troe alt hvad han hørte, hvortil Præsten svarede efter nogen Tale imellem: Skjørlevnere skal Herren selv dømme. dem:

3 Vidne, Christoffer Olssøn Djønne, som godvillig mødende, aflagde Ed og vidnede: at han tilligemed andre 4 á 5 uger efter den Tid forrige Vidner have omprovet, var indkaldet i Præstestuen til Præsten hr: Rørdam, som tilspurgte dem om de vidste noget om det Rygte som gik om Jon Djønne, hvortil Vidnet svarede, at Han vidste ikke videre end hvad han selv havde hørt af andre. Veed heller intet om denne Sag end hvad han, som før er sagt, af andre har hørt. dem:

Citanten paastod Laugdag for de udeblevne.

Eragtet

Velærværdige hr: Rørdam Laugdages til næste Ting, og Vidnerne Tron Amundssøn Djønne, Niels Johannessøn Tjoflaat og Asbjørn Brynildssøn Huus, som befindes lovlig stevnte, gives hermed Foreleggelse under Falsmaal at møde {til næste Ting} \samme Tid/, deres Vidnesbyrd i Sagen at avlegge.

Tobias Olssøn Espe iretteædske Sagen mod Jerrand Mæland, og paastod Dom efter hvad forhen i Sagen er passeret.

Jerrand Mæland mødte og fremlagde en Tilstaaelse fra Torkel Amundssøn Nysted i Rolands Annæx, dateret 13 Sep: 1787, saalydende # I Anledning heraf meen[e?]de Han at han har gjort Rede for Handelen, hvorom er paastevnt, og at Peder Espe maatte være den til hvem Tobias Espe matte henholde sig.

Citanten, i Anledning af det fremkomne, maatte begiere Sagen til Høste Tinget udsat, for at irette føre sine Bevisligheder, der nu formedelst mellemløbende Omstændigheder ikke kunde skee.

Eragtet.

Tobias Espe paalegges uden videre Udhael at fremføre sine Beviser til Sagens Slutning til næste Høste Ting, da Udsettelse til den Tid bevilges.

Wiching Jaastad havde mundlig indkaldet Sjur Jerrandssøn Maagestad at lide Dom til at betale skyldig værende 14 rd., samt at svare denne Sags bekostninger.

Sjur Maagestad mødte og tilstod at være lovlig stevnt, samt Kravets fulde Rigtighed med 12 rd: 1 mrk: 8 s.; de øvrige 1 rd: 4 mrk: 8 s:

1788: 129b

er ved Mellemregninger godtgjort, men da denne Gield er ham af en ustevnt Person forbudet at udbetales, siden ingen Liqvidation mellem dem var skeed, saa kunde han ej heller beqvemme sig dertil; nægtede heller ikke nu at betale alt førend han rejser af Tinget.

Citanten var hermed fornøjet, og der for ophævede Sagen.

Sjur Jerrandssøn Maagestad havde mundlig indstevnet Torchild Maagestad til at modtage sine Penge for Jorden, efter Lars Jonssøns og andre Vidners edelige Bekjendelse. 2: til at føre Vidner og lide Dom til at betale efter indlagde Regning. 3: til at bevise at Qværnen er kjøbt efter Auctionen, ligesaa at svare Auctions Omkostningerne, s(?)g om et og alt Dom at anhøre, samt at svare alle de nu ibragte Omkostninger.

Indstevnte mødte og vedtog lovlig Varsel, sagde derhos at han henholder sig til sit Skjøde og de avholdte Forretninger.

Som Vidner havde Citanten indkaldet Peder Bleye, Svend Knudssøn Langesætter, Anna Pedersdr: Maagestad, Sjur Wigligssøn Maagestad, Grip Sjurssøn ibm:, Ole Larssøn, Wiglig Pederssøn Nedre Berge, Isach Olssøn ibm:, Holger Nielssøn Øvre Berge, Ole Helgessøn ibm:, Peder Age. Vidnerne mødte alle. For dem blev Edens Forklaring af Lovbogen forelæst med Formaning til Sandheds Udsigende.

Citanten, forinden Vidnerne bleve afhørte, fremlagde sit Indlæg af 12 Junii 178(?) (1788?), saalydende # anviste derhos de Penge som hand vilde indstevnte for godset skulde modtage. Indstevnte henholdt sig til sit forrige tilførte.

Dommeren derefter

Eragtede.

Stevnemaalet er ikke alene ubestemt, men ineholder tillige det som ifølge 5. 3. 10. paa anden Maade bør paatales. Citanten i sit Indlæg befindes og meget vaklende, og Hans Bestemmelser uovereens stemmende med Stevnemaalet. Dommeren kunde der for ikke understaae sig imod L/ovens/ 1. 4. 5. \at/ antage det incaminerede Stevnemaal som lovlig, men forbeholdt vedkommende efter de allegerede Lovens Artikler at proseqvere sin Sag paa lovlig Maade; og saaledes bliver Sagen til lovligere Anlæg avvist.

Den paafølgende 14 Junii 1788 continuerede Kinservigs Skibredes Sommer-Ting i forbemelte Laugrettes mænds nærværelse.

Hvorda følgende Almues breve til Publication bleve fremlagte.

No: 12: Ole Olssøn Apels Skjøde paa Qvitne Bord saug, udstæd af Sjur og Samson Samson Sønner Qvitne mod 96 rdlr: den 8 Martii 1788.

13: Wraal Olssøn Aadlands Disposition angaaende Gaarden Aadland i Røldal, Deling mellem Hans 2 Sønner Ole og Osmund Wraals Sønner, dat: 13 Junii 1788.

14: Ole Wraalssøns Skjøde paa 1 bpd: 6 Mrk: Smør efter Aftag i Aadland No: 10, udstæd af Faderen Wraal Olssøn Aadland mod 120 rd: den 13 Junii 1788.

15: Sjur Olssøns Skjøde paa 1 bpd: 16 10/11 mrk: Smør i Indre Bleye No: 17, hvori han selv den 14 Maji 1783 har arvet andre 13 1/11 mrk: Smør, udstæd af Aad Olssøns Formynder med flere, mod 87-1-11 7/11, d: 13 Junii 88.

16: Sjur Jærrandssøn Maakestads Obligation stor 299 rdlr:, udstæd til Samson Sjurssøn Qvalnes og Johannes Johanssøn Hovland, med Pant udi ½ L: S:, ¼ Hud, ½ B:skind i Maachestad, d: 12 Junii 1788.

17: Sjur Samsonssøns Bygslebrev paa 1 ½ Løb 4 ½ mrk: Smør i Qvalnes, udstæd av Sognepræsten Hr: Rørdam, mod 16 rd: førstefæste, den 13 Junii 1788, med Revers.

18: Ølver Torbiørnssøn Svartvedts Obligation stor 99 rd:, udstæd til Elling Nielssøn Langesætter, med Pant udi 1 bpd: S:, ½ Hud og ½ Faareskind i Svartvedt, dat: 13 Junii 1788.

19: Gunder Anfinssøn Langesætters Obligation stor 120 rd:, udstæd til Elling Nielssøn Langesætter, med Pant udi 1 bpd: 6 Mrk: Smør, ½ Hud i Indre Langesætter, den 13 Junii 1788.

20: Lars Knudssøns Bygselbrev paa 1 bpd: 4 mrk: Smør, ½ Hud i Mæland, ustæd af Sognepræsten Hr: Rørdam, mod Første bygsel efter Loven, den 11 Junii 1788, med Revers.

21: Iver Tobjørnssøns Bygselbrev paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør, $\frac{1}{2}$ Hud i Scholtvedt, udgivet av bemelte Hr: Rørdam, mod første Bygsel efter Loven, den 11 Juni 1788, med Revers.

22: Ingebret Christofferssøns Bygselseddel [paa] 3 Spand Smør og 2 $\frac{1}{4}$ mrk: i Qvalnes, hvorav Landskylden av de 2 $\frac{1}{2}$ Spd: tilhører Ingebret Christofferssøn, og de $\frac{1}{2}$ Spd: 2 $\frac{1}{4}$ mrk: Baroniet Rosendal, udstæd av hr: Rørdam som Bygselraadig, mod første Bygsel efter Loven, den 13 Junii 1787!! (1788?), med Revers. Ved Tinglysningen fremkom Peder Henrichssøn Sexe, som anviste en fra Hr: Rørdam under 12 Junii 1788 udstæd Bygselbrev paa 3 Spd: Bondegods, samt 2 $\frac{1}{4}$ mrk: beneficeret til Ingebret Christofferssøn, som Han begierede tinglæst, og der for protesterede mod Tinglysningen af denne Bygselseddel.

Fogdens Fuldmægtig anmeldte at Elling Hanssøn Hougse til dette Ting paa Justitiens Vegne var indkaldet for Slagsmaal med sin broder Helje Hanssøn, derfor Dom at lide til bøders Udredelse og Processens Omkostninger at svare.

Helje Hanssøn var til Vederbmæle indkaldet.

Som Vidner vare under Lovens Falsmaal indkaldte Gunbjør Hansdr: Hougse og Johanne Anfinsdatter ibm:

Ingen af de indstevnte Parter eller Vidner mødte, thi avhjemlede Kaldsmændene Lænsmand Hougse og Svend Grimen lovlig Varsel.

Actors Fuldmægtig erindrede om Laugdag, Thi blev
Eragtet.

Elling Hanssøn Hougse, som befindes lovlig stevnt, bør tilligemed hans til Vederbmæle indkaldte broder Helje Hanssøn til næste Ting møde med deres Tilsvær. Ligesom og Vidnerne Gunbjør Hansdr: og Johanne Anfinsdr: forelægges under Falsmaal til næste samme Tid at møde for at avlegge deres edelige Provemaal i Sagen.

Jacob Christenssøn Ejtrem af gaarden Ejtrem under No: 15, fremstod for Retten og begierede den tingsøgende Almue tilspurgt, om det ej er dem bekjendt at Tvedt øde, Matriculeret No 14, altid har været et Under brug under Gaarden Ejtrem, og ikke uden Tab derfra kand adskilles. Laugrettet og Almuen svarede at dette Underbrug ligger højt til fields, og kan aldeles ikke underholde nogen familie, men tjener til Bejtte for Hoved gaarden. herom Tings Vidne forlangedes.

Jon Iverssøn \av/ Deggernes No: 16, før Aæn No: 41, tilspurgte Laugrettet om dette Underbrug, og blev der svaret at samme under Gaarden var fornøden.

Ole Knudssøn for Bloen(?) No: 17, tilspurgte ligeledes Almuen og Laugrettet om Underbruget Aæn No: 41, og Svaret blev ligedan.

1788: 130

Matthias Samsonssøn af Flaaen No: 35, tilspurgte om Almansteig, og de svarede at dette var alene en Skoveteig og fornøden for gaarden.

Michel Michelssøn af Lothe No: 28 tilspurgte Almuen om de opgivne Underbrug No: 28 (1? eller 2?) Thun, og Lothe 3 Thun No: 29 (...?) ere ande(....?) de(?) beskaf(enhed?) der paa kan underholde en familie, og at disse særskilt (numer..g..e?) gaarde aldeles ikke kan underholde 2 familier. Almuen svarede, at om Bruget var større, kunde det være fornøden til en families nødvendige Underholdning. Herom særskildte Tings Vidner udstædes.

Og da ingen havde flere Sager at føre efter Udraab, blev avlæst saadan
Eragtning.

Formedelst andre allerede berammede og uopsettelige Forretninger kan Dom eller Kjendelse udi de for dette Skibrede optagne Sager ikke foretages før end den 4 August næstkommende, da Vedkommende Parter med Laugrettet vilde indfinde sig her paa Tingstædet.

End videre blev efterfølgende Almues breve tinglæst i Continuation av forrige No:

23: Den forbemeldte Ingebret Christofferssøns Bygselbrev paa 3 Spd: Bondegods, hvorav Han selv ejer Landskylden, undtagen av 3 mrk:, 1/48 Hud, hvorav Landskylden tilhører Synneve Christoffersdr:, samt 2 ¼ mrk: Smør, hvorav Landskylden tilhører Baroniet Rosendal, udstæd av Kinservigs Sognepræst, hr: Christian B: Rørdam den 12 Junii 1788, hvortil {Land} Reversen blev anvist, men Ingebret Christofferssøn inden Retten nægtede sammes Underskrift.

24: Peder Jørgenssøn Espes Skjøde paa 1 bpd: 21 Mrk: Smør efter Aftag i Indre Jaastad No: 26, udstæd af Jørgen Pederssøn Jaastad mod 300 rd:, og andre Vilkaar, den 13 Junii 1788.

25: Jørgen Pederssøn Jaastads og Hustrues Gyri Larsdatters Contract for Livs ophold og aarligt Vilkaar av Indre Jaastad, udstæd av Sønnen Peder Jørgenssøn Espe den 13 Junii 1788.

26: Ingebregt Christofferssøns Skjøde paa 3 mrk: Smør, 1/48 Hud i Qvalnes, udstæd av Samson Sjurssøn Qvalnes paa Synneve Christoffersdr:s Vegne, mod 4 rd: 1 mrk:, Selv er Kjøberen ejende efter Skiftebrev av 18 Julii 1787, 6 Mrk: Smør, 1/24 Hud, og efter Contract inden samme Skifte, 1 bpd: 12 mrk:, ¼ Hud, dateret 15 Martii 1788.

27: Jon Larssøn Øvre Qvales Obligation stor 80 rd:, udstæd til Halvor Jonssøn Langesætter, med Pant udi 2 bpd: 6 Mrk: Smør, ¼ Hud i Øvre Qvale, dateret og tinglyst 27 Maji 1775, udlyst efter Creditors paategnede Qvittering af dato 13 Junii 1788.

28: Jon Larssøn Øvre Qvales Obligation stor 130 rd:, udstæd til Elling Nielssøn Langesætter, med Pant udi 2 bpd: 6 Mrk: Smør, ¼ Hud i Øvre Qvale, den 14 Junii 1788.

29: Anfin Olssøn Trones Obligation stor 200 rd:, udstæd til Lars Galtung i Strandebarm, med Pant udi 1 bpd: 3 mrk: Smør, ¼ Hud i Trones No: 23, dateret 25 Sept: 1784 og tinglyst den 11 Junii 1785, udlyst efter Creditors paategnede Qvittering av 7 Junii 1787.

30: Østen Svendssøns Skjøde paa 9 Mrk: Smør efter Aftag i Radeteig, udstæd av Faderen Svend Østenssøn Radeteig mod 55 rd: den 14 Junii 1788.

31: Contract mellem opsidderne paa Gaarden Huuse og Østen Svendssøn Radeteig angaaende deres Kreaturers Bejtning med videre, dateret 14 Junii 1788.

32: Ole Helgessøns Skjøde paa 2 Spd: 2 mrk: Smør i Berven, hvor han selv efter Skjøde av 31 Maji 1771 ejer 1 bpd: 14 mrk:, udstæd av Enken Jorand Torchels Datter med Laugværge, mod 136 rd. 4 mrk:, den 13 Junii 1788.

33: Svend Olssøn Trappetuns Obligation stor 300 rd:, udgivet til Kinservigs Præstegields Sogne og Fattig Casse, med Pant udi 1 Løb Smør, 1 Geedskind i Midt Sexe Trappetun, den 14 Junii 1788.

34: Lars Jacobssøn Bustetuns Obligation stor 180 rd:, udstæd til Guttorm Jonssøn Jordal, med Pant udi 2 bpd: 15 Mrk: Smør i Bustetun, og 4 proCento Rente, den 14 Junii 1788.

35: Contract mellem Opsidderne paa Gaardene Hougse og Utne angaaende et Gierdes oprettelse og Utnes Souv Smalers Bejtning med videre, den 13 Maji 1788.

36: Torkild Helgessøns Skjøde paa ½ Løb Smør, ¼ Hud og ½ bukskind gammel Landskyld, i Maagestad, udstæd av Auctions Directeuren efter Lars Jonssøns Forlangende, den 30 Dec: 1786

37: Helje Christofferssøns Bygslebrev paa 2 Spd: Bondegods, hvorav Han selv ejer Landskylden, og 1 Spd: 2 ¼ Mrk:, Baroniet Rosendals Landskyld tilhørende, i Qvalnes/, udstæd av Sognepræsten hr: Rørdam som overbygelses berettiget, dateret 12 Junii 1788, hvortil Revers blev anvist.

Derefter fremkom Opsidderne paa Gaarden Tvisme, Asbiørn Endresen og Sjur Olsson, og fremlagde en mellem dem sidstleden 16 Maji 1788 oprettet Contract, hvorved den til Aastædet Tvisme den 5 Maji anlagte Sag er ophævet, hvilken Contract de begierede tinglæst, hvilket skeede, og i Publications Protocollen findes indført folio 237. Hvor med denne Sag, som paa folio 121 optages, herved ophæves.

Fogdens Fuldmægtig derefter fremlagde Restance Registeret for Kinservigs og Røldals Skibreder, som i Almuens, og i Serdeleshed de 2de Mænd Brynild Jonsson Hougges og Svend Larsson Grimens Nærværelse blev examineret, og Restancen til 1787 udgang befunden rigtig at være 461 rd: 3 mrk: 15 s:, samt for det halve Aar 1788, 793 rd: 5 mrk: 3 s:, tilsammen 1255 rd: 3 mrk: 2 s:

og da ingen efter Udraab havde videre med Tinget at bestille, blev Retten ophævet.

Opsadt Aastæds Sag mellem Indre og Yttre Jaastad, vide folio 106.

Aar 1788, den 26 Junii, blev Aasteds Retten atter sat til Sagens Behandling mellem Gaarden Yttre og Indre Jaastads Opsiddere i Continuation av den sidstleden 22de Septembr: 1787 udsatte Sag. Retten betjent [av] hr: Sorenskriver Schielderups eedtagne Fuldmægtig Morten Johan Barth med de forrige Rettes Dag udnevnte edsorne Laugrettes og Meddoms mænd, undtagen i Elling Hanssøn Hougges Stæd blev anmeldt at være indkaldet til Vidne i denne Sag, og derfor i Hans Stæd udnevnt Lars Larsson Bleye, som var {Sødskend} beslægtet Jon Ellingssøn Yttre Jaastad i 2 og 3 Leed, men ej til nogen av de andre.

Hvorda, Helje Tomæssøn Jaastad paa egne og de flere Opsiddere paa Yttre Jaastads og Brandtvedts Vegne fremlagde skriftlig Continuations Stevning av 9 Junii sidstleden, hvorved Opsidderne paa Indre Jaastad, Jørgen Pederssøn, Knud Hanssøn, Omund Gunderssøn og Ole Jonssøn, ere indkaldte at modtage deres Paastand og anhøre Dom til deres ejende og fra

1788: 130b

gammel Tid brugte Støel og Støls bejters udskiftning, Steening og Reening fra Contra Citanternes Eiendomme med videre, samt at anhøre stevnte og ustevnte Vidner om samme fornødiges, alt efter Stevnemaalets nærmere formæld, saalydende #

De indstevnte Opsiddere paa Indre Jaastad, undtagen Ole Jonssøn, mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel. for den udeblevne tog de mødende til Gienmæle.

De Vidner som i Sagen skal avhøres efter Stevnemaalet vare: Begga Monsdatter Maagestad, Gunder Aslachssøn Yttre Jaastad, Begga Sjursdr: Maagestad, Sigrid Toresdatter Brandstvedt, og Brithe Knudsdr: Yttre Jaastad.

Contra Citanterne fremlagde Tægtedag til denne Forretning af 18 Martii 1788, saa lydende # derhos anmeldte at de til denne berammede Tægtedag med mundtlig Contra Continuations Kald og Varsel havde indkaldet Opsidderne paa Gaardene Yttre Jaastad og Brandstvedt til at anhøre deres Paastand at de maae være ubehindrede paa deres ældgamle Brug med deres Smaler nu som før alle Tider fra gammelt har været efter Vidnesbyrd i alle de Bejters Navn som Yttre Jaastads Opsiddere tilskriver sig i uskiftede Støls bejter, dernest at nyde deres eldgamle Brug med deres Creature i Bubergs dokken efter giorte Accord og Paastand, da Tejgerne bleve bejtede, som de ville med Ed bekræfte om samme tillades, hvis ikke begieres at Yttre Jaastads Opsiddere vilde avlægge deres Ed paa bemelte Accord som blev gjort dem imellem da Tejgerne bleve byttede. Endelig at møde i Retten for at anhøre baade stevnte og ustevnte Vidner som de agte at fremføre til deres Sags oplysning og Styrke til Støls og

deres Bejters udgranskning og Syn, samt Dom modtage og Processens Omkostning at svare. Som Vidner herom vare under Falsmaal stevnte, deres Vidnesbyrd i Sagen at avlægge, og paa Spørgsmaal at svare, Britha Knudsdr: Jaastad, Guri Knudsdr: Hougstvedt og Britha Torjelsdr: Jaastad, samt som godvillig mødende: Anna Olsdr: Hougstvedt.

Hoved Citanterne vedtog lovlig Varsel.

Hoved Citanternes Vidner mødte tilligemed Contra Citanternes Vidner, saa mange som ere navngivne. for dem blev Edens Forklaring af Lovbogen forelæst med Formaning til Sandheds Udsigende, hvilket de lovede.

Hoved Citanterne derefter fremlagde en Doms Act mellem deres brugende og Contra Citanternes gaarde, afsagt 24 Sept: 1771, som beviser deres Eiendom paa Stølen ved de afhørte Vidner, med videre efter Doms Actens Formeld, som de i sin Tid begierede observeret og ad Acta tilføjet. Samme findes denne Act in originali vedhæftet. Derefter begierede deres Vidner fremkaldte, edfæstede og forhørte, fremstod da Hoved Citanternes

13 Vidne, Begga Monsdr: Maagestad, 55 Aar gammel, har været til Huse hos Hoved Citanteren Helje Tomæssøns Fader for 10 Aar denne Vaar siden i foregaaende 12 Aar, veed Yttre Jaastads Bejter for deres Creature at være Grinden, paa Storefieldet, paa Fladegieldet, Oleskaarene, borten og hjemmen for Idleveyen, Josettevaatne kaldet. Andre Gaarders Creature bleve ikke bejtede paa disse Stæder, undtagen Brandtvedts, som paa nogle af disse Bejter bleve henførte. Lovede at gøre Anvisning paa de omprovede Stæder om paastaaes. Veed ikke hvor Bejtet var for Smalerne tilhørende Yttre og Indre Jaastad, men i den Tid Vidnet var her og gjetede efter Anpart for sine egne Creature, gik Smalerne hvor de vilde, men hørde ikke om for disse Gaarde var fælles Mark. Melkede ikke selv sine Creature da hun holdt til Huse her paa Gaarden, men lod andre forette dette arbejde for sig, dog gjetede hun selv en Tid, som forhen forklaret.

14 Vidne, Gunder Aslachssøn Yttre Jaastad, 40 Aar gammel, har været Husmand hos Hoved Citanteren Helje Tomassøn i foregaaende 10 Aar denne Vaar siden, provede efter Hoved Citanternes Spørgsmaal, at Yttre Jaastads Opsidderes Creatures Bejtning har, siden Vidnet kom her paa Gaarden, været Grinden, Storefield, Fladefield, Oleskaarene, fra Storefields Enden til Grydekjøn, borten og hjemmen for Idleveyen, Josettevaatne kaldet, samt bortigjennem Langesvane. Andres end Brandstvedts Creature har ikke kommet paa disse Bejter, og Indre Jaastad har ingen lunde bejtet her, men de har sine Bejter andenstæds. Veed ikke eller har hørt at Indre Jaastad har noget Brug uden for Stølen Joset, men Creaturene gaaer hver for sig i særskildte Eiendommer. Har aldrig hørt at Bejterne for Smalerne har været fælles for begge Gaarders Opsiddere, uden for sidstnævnte Støl, følgelig derom ingen beskeed veed. Har selv ikke melket paa Melkestølen, men mange Gange hentet Melk derfra, og ellers i andet Ærinde været der. Har hørt de forhen opgivne Mærker baade af Yttre og Indre Jaastads Folk, med hvem Vidnet har været i Fieldet baade Vinter og Sommer. Veed for Resten intet Bytte mellem Yttre og Indre Jaastad i henseende til Støls bejterne. Vidnet kan gøre Anvisning paa de omprovede Stæder. Forklarede end videre paa Tilspørgsel, at Indre Jaastads Opsiddere har drevet sine Smaler fra {Melke} Stølen uden om Gildehelleren ved Sæhlet, refererede sig ellers til det sidste Rettes dag avlagte Vidnesbyrd, som hun blev forelæst og i alt gestændigede.

1788: 131

15 Vidne, Begga Sjursdr: Maagestad, 46 Aar gammel, har været opfostret her paa gaarden fra hun var et lidet Barn indtil for 18 Aar siden, beslegtet til begge Parter, provede eensstemmig med forrige Vidne, med den Forandring, at Vidnet selv har melket paa Stølen da Hun var paa Indre Jaastad, og (..gilig?) av egen Erfaring kan anwise Beiterne ligedan som næste Vidne Gunder Aslachssøn forklaret haver. Smalerne fik gaae hvor de vilde naar de

bleve drevne fra Stølen uden om Gildeshelleren, {og gik} og kan ikke erindre nogen ueenighed herom af Indre og Yttre Jaastads Opsiddere.

16 Vidne, Sigrid Torsdatter Brandstvedt, som forhen i Sagen har aflagt Vidnesbyrd, provede end videre efter Tilspørgsel angaaende Yttre Jaastads Bejter ligesom 14 og 15 Vidne. Brandstvedts Creature blev bejtede i Fladefieldet og Grinden samt Bjørnstens æggen og (R?)indene ned efter ud med Nudene i en Strækning. Veed ikke om Indre og Yttre Jaastads Bejter var fælles, men Yttre Jaastad gjetede sine egne Smaler uden Fælligskab med nogen anden – provede for Resten eensstemmig med 15 Vidne saaledes, at Smalerne fra Indre Jaastad gik som de vilde da de bleve drevne fra Stølen. Hørte ingen ueenighed derom, men Gietlepigerne spurgde hverandre hvorfor de bleve drevne, og Svaret blev at ingen Smaler skulde komme i Wilurenuten. Kan gjøre Anvisning.

17 Vidne, Brithe Knudsdatter Yttre Jaastad, av Contra Citanterne ligeledes indkaldet til Vidnesbyrds Aflæg, sagde at være 31 Aar gammel, fød og opfød paa Indre Jaastad, og tjener nu hos Hoved Citanten Helje Tomassøn, og langt ud beslægtet til begge Parter, provede om Yttre Jaastads Bejter ligesom forrige 3 avhørte Vidner, og i øvrigt eensstemmig med 15 Vidne. Da hun tjente paa Indre Jaastad, hentede hun Smalerne fra Wilure nuten til Stølen, men hvem som havde Eiendom deri, veed hun ikke. Contra Citanterne fremlagde sine skriftlige Qvæstioner av i Dag, saalydende: # hvortil Vidnet svarede: 1 Sp: henholder sig til forrige forklaring. 2 Sp: Jo, (Nøds?) Creaturene har gaaet ved Kirken til Græes bejte saavel fra Yttre som Indre Jaastad. 3 Sp: henholder sig til forrige Vidnesbyrd. Kan gjøre Anvisning.

Contra Citanterne, som i Anledning sit Stevnemaal havde ladet avhøre næst forestaaende Vidne, begierede end videre fremkaldet som

8 Vidne, Guri Knudsdr: Hougstvedt, 26 Aar gammel, Søster til næste Vidne, fød og opalet paa Indre Jaastad, og nu til Huse paa Hougstvedt, provede til 1 Sp: Veed Vidnet intet om. 2 Sp: ligesom næst forige Vidne. 3 Sp: Ja, det forholder sig som omspurgt, og fordie Smalerne ikke skulde komme til Wilurenuten, hvilket de som gietede sagde mellem sig. Contra Citanterne frafaldt Anvisningen av dette Vidne, der for aflagde Hun sin Ed efter Loven, og fra Retten blev demitteret.

9 Vidne, Britha Torgersdatter Jaastad, 32 Aar gammel, Søster til Hoved Citanten Torgiuls Yttre Jaastad, fød og opholder sig her paa gaarden, vidnede til 1 Sp: Har intet derom hørt. 2 Sp: Veed ikke hvem som ejer det omspurgte Stæd Kirken, men har seet begge Parter Creature gaae der. 3 Sp: ligesom 8 Vidne. Forklarede end videre, at Smalerne fik gaae hvor de vilde naar de vare drevne ud for Gildehelderen, har ellers ikke seet om de kom paa Yttre Jaastads Bejter, men Smalerne bleve hentede om Aftenen fra Wilurenuten og dels fra Lierne. Har ellers ikke hørt nogen Tvist mellem Parterne derom førend denne Sag blev anlagt. Parterne forlangede ingen Anvisning, men Vidnet blev edfæstet og derpaa avskeddiget.

10 Vidne, Anna Olsdatter Hougstvedt, 67 Aar gammel, fød og opalet paa Indre Jaastad, er Faster til Contra Citanten Ole Jonssøn, og for nærværende Tid opholder sig paa Hougstvedt, og flyttede fra Indre Jaastad for omtrent 30 Aar siden, vidnede til 1 Sp: Jo, i Vidnets Tid var Smale bejtet fælles. 2 Sp: ligesom de 2 forrige Vidner. 3 Sp: Jo, det forholder sig som omspurgt, men hvorfor dette skeede, kan Vidnet ikke sige. Har ikke hørt eller veed noget Skifte mellem Indre og Yttre Jaastad. Parterne forlangede ingen Anvisning av dette Vidne, der for blev det edfæstet og fra Retten avskeddiget.

11 Vidne, godvillig mødende Britha Torsdr: Brandstvedt, 28 Aar gammel, Søster til Hoved Citanten Tomas Brandstvedt, og tjener paa samme Gaard, hvor Hun er fød, vidnede til 1 Sp: Veed intet om. 2 Sp: ligesom forrige Vidner. Indre Jaastads Creature har gaet oven og inden paa Kirken, om Aftenen vare de blevne melkede. 3 Sp: lige med 8 Vidne; og Smalerne fik gaae hvor de vilde efterat de vare neddrevne. Kan gjøre Anvisning.

Contra Citanterne derefter, da de ingen flere Vidner havde at afhøre, fremlagde deres skriftlige Indlæg av i Dag, saalydende #

Da Dagen nu er forløbet, saa kunne Granskningen paa Aastæderne ikke modtages eller avgjøres, thi udsettes Sagen til i Morgen, da Parter og Vidner behager at indfinde sig.

Denne Dags Forretning beregnes til 2 rd:, 1 dags diæt 4 mrk:, for Hoved og Contra Stevningens Incamination 1 rd: 4 mrk: 8 s:, Fogden 1 rd:, Lænsmanden 1 rd:, Laugrettet, hver 1 mrk: 8 s:, [er] 2 rd:, tilsammen 8 rd: 2 mrk: 8 s:, hvorav Hoved Citanterne betalte halvedelen, og Contra Citanterne den [anden] halvedel.

Den paafølgende 27 Junii 1788, continuerede Mærkeskjels Forretningen i Vedkommendes Parter og Vidners Nærværelse paa Aastædet Gaarden Yttre Jaastad.

Hvorda

1788: 131b

Contra Citanterne Knud Indre Jaastad med de flere fremstode for Retten og begierede det i Gaar afhørte 14 Hoved Vidne Gunder Aslachssøn Yttre Jaastad fremkaldet til Examination og nærmere Besvarelse paa de qvæstioner de for Ham agtede at fremsette.

Vidnets i gaar deponerte Forklaring blev Ham forelæst, det Han i alt tilstod rigtig at være. Contra Citanterne derefter tilspurgte Vidnet: av hvem han har hørt de i Gaar omprovede Mærker. Resp: Vidnet henholdt sig til den i Gaar aflagde Forklaring, og havde intet videre at sige til Sagens Oplysning. 2: om han veed at nogen Forhindring er skeed Fæe creaturene tilhørende Indre Jaastad i Bejterne, og om de ikke have gaaet hvor de vilde. Resp: Vidnet, som forhen har angivet sin Forklaring, henholdt sig dertil. Mere var Vidnet ikke at tilspørge.

Contra Citanterne begierede Hoved Citanternes Svar i Protocollen modtaget: om de vilde være eenige med dem at opsette Mærkesgierdet mellem Indre og Yttre Jaastad efter Mærkesteeningen, og saaledes flytte Gierdet fra det Stæd hvor det nu er opsat – hvortil de eensstemmig svarede Ja, for saa meget som kommer paa deres Part.

Dommeren derefter tilspurgte Parterne, om de agter efter den kongelige Anordning at lade forfatte Situations Kart over de stridende Strækninger til Oplysning for Over Retterne, eller de vare fornøjede med Dom uden at dette først iagttages – hvortil saavel Hoved som Contra parter svarede, at de uden Situations Kart var fornøjet med Dom i Sagen, naar Anvisning er skeed og Sagen sluttet til Doms.

Retten i Følge med {....} Laugrettet, Parter og Vidner derefter begav sig til de omtvistede Aastæder, og tog samme Sjun og Granskning saaledes som efterfølgende Befaring udviser. Vidnerne anviste de Stæder de have omprovet, og Parterne blev under Befaringen venlig foreenet, og ved Tilbagekomsten til Yttre Jaastad fremstode de for Retten og anmeldte at de frafaldt de avhørte Vidners Edfæstelse, efterdie følgende Foreening mellem dem er indgaaet, som de begierede Protocollen tilført til uryggelig Efterlevelse paa begge Sider: Mellem Gaarden Indre og Yttre Jaastad skal oprettes Mærkes gierde efter denne Strækning, fra inderste Ende i Store Buberg i lige beent \op efter/ til en firkantet Steen op under (S.or.....?)t Kirken kaldet, derfra ind efter Bjerg rusten, og siden lige i Vest efter samme Bjerg rust hen til Grydekjøn, siden efter Vas faldet, eller Vandets Løb i 3de efter hinanden værende Kjøn, lige til Wines(?) Eiendom modtager. Norden for disse Mærker skal tilhøre Yttre Jaastad, og Sonden for Indre Jaastad, og Gierdet skal bekostes {og}, opføres \og vedligeholdes/ efter enhvers Anpart. Betreffende Bubergs dokken, da skal et Gierde opsettes tvers over Skaret, med et Leed eller Grind, som bør aabnes naar Indre Jaastads \Nøds/ Creature kommer paa Stølen, paa det de kand have frie Adgang der til i Uvejrr og naar de selv kommer derhen. Eiendommen i Bubergsdokken tilhører Yttre Jaastads Opsiddere. Dette Gierde bliver ligeledes at opsette og vedligeholde av begge Parter, enhver efter sin Anpart. Angaaende

Sæhlet paa Stølen, da skal Yttre Jaastads beboere have frihed at samme skal staae paa sine Tofter hvor det nu er bestaaende, og frie Adgang \der/ til fra sine Ejendomme, men ifald Sæhlet \efter Indre Jaastads Mænds Paastand/ skulde flyttes, da skal Indre Jaastads Opsiddere være delagtig i de Omkostninger der til udfordres, men dette har ikke Stæd naar Yttre Jaastads Mænd selv skulde falde paa at flytte Sæhlet. Saaledes ere alle Tvistigheder ophævede, og Sagen saaledes sluttet.

Denne Sags Forretning beregnes saaledes: Anden Dags Forretninge 1 rd:, 2 Dages Diæt 1 rd: 2 mrk:, Laugrettet, hver 1 mrk: 8 s:, [er] 2 rdlr:, tilsammen 4 rd: 2 mrk:, samt til Lænsmanden for Opvartning 1 mrk: 8 s:, foruden Skydsen in natura som Contra Citanterne betalte. Sagens Omkostninger betales av Parterne hver den halvedel med 11 rd: 4 mrk: 10 s:

Delings Forretning paa Gaarden Hovland i Ullensvang.

Aar 1788, den 28 Junii, blev Retten sat paa Gaarden Hovland i Ullensvangs Sogn og Kinservigs Skibrede, for at behandle efterfølgende Delings og Steenings Forretning, Retten beklæd med efterskrevne edsorne Laugrettes mænd: 1: Samson Sjurssøn Qvalnes. 2: Haldor Larssøn Mæland. 3: Tobias Olssøn Espe. 4: Tosten Johannessøn Hovland. 5: Østen Østenssøn Mæland. og 6: Ole Haagenssøn Espe. Tilstæde Lænsmand Jon Torgiulssøn Hougse.

Hvorda Reqvirenten af denne Forretning, Christen Olssøn Hovland, mødte og fremlagde Tægtedag til denne Forretning, av 2 Maji 1788, saalydende # Anmeldte derhos at have til denne Tid indkaldet med mundlig Stevnemaal sin Broder Helje Olssøn Hovland til at modtage Steening og Reening af enhvers ejende halvedel i Gaarden efter den av deres nu avdøde Fader oprettede Dispensation og derpaa følgende udstædte Skjødebreve.

Indstevnte Helje Olssøn mødte og sagde at han lovlig er varslet til denne Forretning, derhos anmeldte at ingen Tvistighed mellem dem existerer, men paa Grund af Faderens Disposition, indrettet efter den kongelige Forordnings Bydende av 14 April 1769, ere de eenige om Gaardens Deeling.

Reqvirenten fremlagde den af hans salig Fader udstædte Disposition, dateret 30te Octobr: 1783, og tinglæst 11 Junii 1784, samt Comparentens Skjøde paa den Halve Gaard, dateret og tinglæst 16 Junii 1787, som til Actens følge henlægges, saalydende #

Helje Olssøn anviste ligeledes det ham meddelte Skiøde, dateret og tinglæst 21 og 22 Maji 1788, saalydende #

og da ingen Dispute mellem Parterne existerer, begierede de ensstemmig at Retten med Laugrettet vilde behage at modtage deres Anvisning om Mærkerne saaledes som samme efter Forening mellem dem er bestemt, hvilket skeede som følger:

1788: 132

Bøen inden for Elven blev udmærket saaledes: I Agerlægbrotet under Vejen er hugget et X som viser ned i en Steen staaende ved Ageren. paa den yttre Side ejer Helje Olssøn, og paa den indre Side Christen. Under Øreflækket er nedsat een Steen som viser op over Ageren i en anden Steen, som er Endemærket; paa den yttre Side ejer Helje Ageren, men Christen ejer Bøen, og paa den (..?)dre Side ejer Christen baade Ager og Bøe. I Bjerker Ager Reenen nedsat en Markesteen som viser op over Ageren og op i Agerbredden, hvor der atter er nedsat en Steen, som er Endemærket, paa den yttre Side ejer Helje, og paa den indre Side Christen. Inden for Bjerker Ageren i en Steen hugget et X, paa den nedre Side ejer Helje Bøen, og paa den øvre Side ejer Christen. Paa Bjerketeigen ved Vejen er nedsat en Steen som viser ind efter Vejen i 2de efter hinanden i Steene hugne X, den sidste staaer ved Bækken. oven for ejer Helje, og unden for ejer Christen. Paa Lille Mjöstøls teigen ved Bækken nedsat en Steen

som viser ind i en X ved indste Seljebækken, paa den nedre Side ejer Helje, og paa den øvre Side ejer Christen. Paa Selljeteigen ved Bækken i en Steen hugget et X som viser tværs over til et andet X ved yste bækken, som er Endemærket. oven for ejer Helje, og neden for ejer Christen. Neden for Gangevigen ejer Helje, og oven for ejer Christen. paa Wandevig nedsat en Mærkesteen som viser indtil et X hugget i et Skarv. paa den øvre Side ejer Helje, og neden for ejer Christen. Ved (Pa?)adekielhoughen i et Skarv hugget et X som viser ind over i et X hugget i et Skarv, som er Endemærket. neden for ejer Hellie, og oven for ejer Christen. I Egehoughen i et Skarv er hugget et X som viser op i 3 efter hinanden i Skarv og Steene hugne Korser; uden for ejer Hellie, og inden for ejer Christen. Ved Skrebækken i en Jord fast Steen er hugget et X som viser ind i 2de i Skarv og Steene hugne Korser som viser ind i en Markesteen, der igjen viser ind i 2de i Steene hugne Korser, av hvilke den sidste staaer ved Øghage byttet, som er Endemærket. oven for disse Mærker ejer Hellie, men neden for ejer Christen. Atter paa Skarpeteigen ved Søen, i en jordfast Steen hugget et X som viser op i 2de efter hinanden nedsatte Mærkesteene, av hvilke den sidste staaer ved Gange vejen. uden for ejer Helje, og inden for ejer Christen. Ved Søen i Øghageteigen, i en jordfast Steen hugget en X som viser op i en Markesteen, der atter viser op i fem efter hinanden i Skarv og Steene hugne Korser, av hvilke den sidste er staaende under Skrebyttet som Endemærket. paa den yttre Side ejer Hellie, og paa den indre Side ejer Christen. Neden ved Gaarden, i Øgeflaatræet nedsat en Mærkesteen som viser op i en anden nedsat Mærkesteen, som er Endemærket. paa den indre Side ejer Hellie, og paa den yttre Side ejer Christen. I Nyslaatdalen i en jordfast Steen hugget et X som viser op i 2de efter hinanden i Steene hugne Korser, den sidste er Endemærket. Paa den indre Side ejer Hellie, og paa den yttre Side ejer Christen. Ved Mitteigebækken paa den yttre Side nedsat en Mærkesteen som viser ud i en anden nedsat Mærkesteen i Ager bredden. fra samme gaaer Byttet op ved Ageren i en nedsat Mærkesteen, som er Endemærket. inden og oven for ejer Hellie, og uden og neden for ejer Christen. Den nye Udgiersle oven for Mitteigen udmærket med 3de Korser, paa den nedre Side ejer Hellie, paa den øvre Side ejer Christen. Under Mitteig Ageren nedsat en Markesteen som afdeeler Bøen, paa den yttre Side ejer Hellie, og inden for ejer Christen. I lige Strækning oven for Ageren nedsat en Markesteen som viser i et X hugget i et Skarv som er Endemærket. uden for ejer Hellie, og inden for ejer Christen. Ved Madbækken paa den indre Side hugget en Vinkel Gloppe som viser ned efter Ækrebrotet i en Markesteen der viser ind i en Vinkel Gloppe, der igjen viser op i 3de efter hinanden i Steene hugne Korser. Uden og oven for ejer Hellie, og neden og inden for ejer Christen. Paa den øvre Side tæt ved Gaardens Huse paa Ildhuus bakken nedsat en Mærkesteen som viser op til et X hugget i en jordfast Steen, hvilket viser op i en L Gloppe hugget i en jordfast Steen som viser ind i 2 Markesteene, og derfra i et X hugget i en Steen, videre op efter Dalebrottet i en Markesteen som tilforn er anmeldet i en herpaa Gaarden afholdet Steenings Forretning. inden og nedenom ejer Hellie, og uden og oven om ejer Christen. Paa den indre Side i Kirsebær gaarden nedsat en Markesteen som viser ud tværs over Gaarden i en anden nedsat Mærkesteen, som er Endemærket, neden for ejer Hellie efter som Gierdet nu staaer, og oven for ejer Christen. I Æble gaarden ovenfor Stuen nedsat en Mærkesteen som viser op til en anden Mærkesteen staaende under øverste Gaardebolken. inden for ejer Hellie, og uden for ejer Christen. Paa Elvebraatet i Qværnehuus vejen er et X hugget i en Steen som viser lige ind i Elven. fra bemelte X gaaer Byttet lige efter Vejen udi en i en jordfast Steen hugget X som viser bort i en L Gloppe, der igjen viser i 3 efter hinanden i Steene hugne Korser. Neden og inden for ejer Christen, og uden og oven for ejer Hellie. Under Gangevejen i Næsset er i en jordfast Steen hugget en X som viser lige need i en anden X, ligeledes hugget i en jordfast Steen. Paa den yttre Side ejer Christen, og paa den indre Siden ejer Hellie. Brueteigen oven for Vejen ejer Hellie.

Saaledes er heele Gaardens Bøe udmærket baade inden og uden for Elven.

Skoven udengiærds, saavel inden som uden for Elven, er saaledes stenet.

I Mjöstøls vejen i Krogen i en jordfast Steen er hugget en X som viser op i Elve Brottet i 2 efter hinanden i Steene hugne Korser, av hvilke den sidste viser i Smalbruberget. Olderskoven paa den yttre Side ejer Hellie, og paa den indre Side ejer

1788: 132b

Christen. I Lille Mjöstølshougen i et Skarv hugget en X som viser op efter Skrebækken i 4 efter hinanden i Skarv hugne Korser, som alle viser op efter Smalestølbrunene, og den sidste viser op i højeste Fjeld. Ask og Birk paa den indre Side ejer Helje, og paa den yttre Side ejer Christen. Hatleskoven i øvre og nedre Øghagene ejer Hellie, men al den Hatle skov som siden er uden gierds ejer Christen, tilligemed Hatle skoven paa begge Øghageteigene, som ligeledes tilhører Christen. Efter Stølsvejen op efter (Rj?)ødt(laare?)steen er i en stor Steen hugget en X som viser op i inderste Moseberg Enden i et X hugget i en Steen som viser op i 3de efter hinanden i Skarv hugne Korser, af hvilke den sidste staaer oven for Navevejen som viser op i Fjeldet. Ospeskougen paa den indre Side ejer Hellie, og paa den yttre Side ejer Christen. Fra Søen op efter Fløegaardbækken og op uden for Gie(rs?)hougen og op i et X hugget i Idleskaarberget som viser op under Barke helderen i et X, der igien viser op i Humberskovberget, hvor der atter er hugget et X som viser op til Fjelds. Ask, Birk og Hæg paa den yttre Side ejer Hellie, og paa den indre Side ejer Christen. Aarreskougen i Glaameteigen ejer Hellie, men Miteig Skaar teigen ejer Christen. Olderskougen paa Stongeteigen ejer Hellie, men paa Tveiteteigen ejer Christen.

Saaledes er Udmarken udsteenet.

Videre angave Parterne at de ellers vare saa forenede at Qværnestøen som staaer paa Hellies Eiendom, og en Stampestøe paa Christens Eiendom, bestandig skal være til fælles Brug for begge Parter. En Holme i Vandet, som formedelst {Van} Elvens Højde nu ikke kunde tilkommes, skal saaledes være skiftet at Helje skal eje den øverste, og Christen den nederste Part. Et Æbletræ staaende i inderste Kanten av Gaardens Huse paa Heljes Eiendom, er Christen tilhørende, tilligemed Tompten hvorpaa samme staaer. Paa Ildhuus bakken tæt ved Heljes Vedeskygge, skal denne sidste have Frihed og Rum til at legge sit Brende om Vinteren, uden Modsigelse. Brageskougen i Udmarken er Naboerne paa heele Gaarden, Helje og Christen Ols Sønner samt Tosten Johannessøn Hovland, forenede om at skal bestandig være fælles for Eftertiden.

Forestaaende Mærkeskjel og Steening blev for begge Parter inden Retten oplæst, og af dem i alle Maader vedtaget, hvormed Forretningen sluttes til vedbørlig Udstædelse.

Denne Forretnings Bekostning beregnes saaledes: 1 Dags Forretning 2 rd.; Diæt 1 rd: 2 mrk.; for Sagens Incamination 5 mrk: 4 s.; Fogden for Laugrettets opnævne 1 rd.; Lænsmanden for opvartning \1 rd:/, Laugrettet, hver 1 mrk: 8 s.; [er] 1 rd: 3 mrk.; tilsammen 7 rd: 4 mrk: 4 s:

Aastæds Sag paa Gaarden Mæland i Ullensvang

Aar 1788, den 28 Junii, blev Aastæds Retten sat paa Gaarden Mæland i Ullensvang Sogn og Kingtzervigs Skibrede, for at behandle efterfølgende Sag mellem Opsidderne paa denne Gaard, Jacob Heljessøn og Askild Østenssøn, mod Peder Jørgenssøn Espe. Retten betjente Hr: Sorenskriver Schielderups edtagne Fuldmægtig Morten Johan Barth med efterskrevne af Fogden udnævnte Laugrettes og Meddoms mænd: 1: Matthias Jørgenssøn Ness. 2: Knud Hanssøn Jaastad. 3: Niels Torbiørnssøn Trones. 4: Elling Hanssøn Hougse. 5: Jon Larssøn Øvre Qvale. 6: Wier Tomassøn Mæland. 7: Halgrim Torbiørnssøn ibidem, og 8: Svend Knudssøn Grimen. Tilstæde Tinglaugets Lænsmand Jon Torgiulssøn Hougse.

Hvorda Citanterne, Opsidderne paa Gaarden Mæland, Jacob Heljessøn og Askild Østenssøn, anmeldte, at de efter den av Sorenskriveren dem meddelte Tægtedag av 4 Junii sidstleden, som de herved fremlagde, saalydende # med mundlig Stevnemaal havde indkaldet Peder Jørgenssøn Espe for Fornærmelse et af Ham til Trængsel for Citanterne opsat Qværnehuus med Støe, hvorved de mangle Vand til deres Korns maling, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner om det ældgamle brug derav, derefter modtage Dom efter nærmere Paastand efterat Syn og Granskning paa Aastædet er skeed, samt Processens Omkostning at erstatte.

Som Vidner vare under Falsmaal indkaldte Haldor Olssøn Espe, Tobias Olssøn Espe, Haldor Larssøn Mæland, Ole Jerrandsøn Mæland og Ole Haagenssøn Espe, samt flere ustevnte om fornødiges. Til Vedermaele var Tobias Olssøn Espe indkaldet.

Indstevnte Peder Jørgenssøn Espe mødte og vedtog lovlig Varsel. De forhen benævnte Vidner mødte, saa var og Tobias Olssøn Espe, som til Vedermaele indstevnet, tilstæde.

Peder Jørgenssøn Espe derefter anmeldte, at Han med skriftlig Contra Stevnemaal til denne Ret havde indkaldet Hoved Citanterne at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, og modtage Dom for ulovlig beskyldning med videre, efter Stevnemaalets nærmere formeld av 12 Junii sidstleden, saalydende #

Hoved Citanterne tilstod lovlig at være stevnte.

Af de indkaldte Contra Vidner mødte Tosten og Ole Mæland. Det udeblevne lod anmelde lovlig forfald formedelst Svaghed, men dog nu indfandt sig.

Hoved Citanterne begierede deres Vidner fremkaldte, avhørte, deres Anvisning modtaget og derefter eedfæstet. Thi blev Edens Forklaring saavel Hoved som Contra Vidnerne forelæst, med Formaning til Sandheds Udsigende, hvilket de lovede. Thi fremstod Hoved Citanternes Vidne

Haldor Olssøn Espe, som sagde

1788: 133

at være 53 Aar gammel, fød, opfød og sin heele Tid været her paa Naboeagaarden Espe, hvor Han endnu boer, Veed at {...} saalænge Vidnet kan mindes, at der alletider har været Qværn paa den Side som støder til Mæland, men aldrig har der været Qværn paa det Stæd hvor Peder Espe nu har ladet samme opføre, men vel længer nede i Elven, hvilket ikke var til \saadan/ Fornærmelse for Mælands Opsiddere som Peder Espe nu har tilføjet dem. Contra Citanteren begierede Vidnet tilspurgt, om det kan gjøre Anvisning paa det gamle Brug som Tvistigheden angaaer? Resp: Jo, saavit Vidnet kan erindre. 2 Sp: om Vidnet veed hvorlænge det er siden Peder Espe opsatte Qværnehuset. Resp: Kan han icke erindre. 3 Sp: Kan Vidnet erindre hvorlænge det er siden Skreen tog ud hans Formænds gamle Qværne huus i Elven. Resp: Kan slet ikke erindre det omspurgt.

2 Vidne, Tobias Olssøn Espe, 46 Aar gammel, Broder til næste Vidne, provede eensstemmig med forrige Vidne uden Forandring. Til Contra Citantens 1 Sp: ligesaa. 2 Sp: omtrent 5 eller 6 Aar siden blev Qværnehuset opsat, og fik Contra Citanteren Tilladelse der til av Vidnet som ejer grunden, dog med denne Erindring at Mælands Opsiddere derved skeede Fornærmelse. 3 Sp: omtrent 9 Aar siden.

3 Vidne, Haldor Larssøn Mæland, 53 Aar gammel, fød og opfød paa Mæland, næste Thun herved, beslægtet til {begge Parter} \Hoved Citanterne/, og Svoger til Hoved Citanteren Askild Østenssøn, vidnede eensstemmig med 2 Vidne uden Forandring.

4 Vidne, Ole Jerrandsøn Mæland, 58 Aar gammel, fød og opfød paa Mæland, næste Thun herved, lidt beslægtet til Hoved Citanteren Jacob Heljessøn, provede i alle Deelee eensstemmig med forrige Vidner uden mindste Forandring.

5 Vidne, Ole Haagenssøn Espe, 44 Aar gammel, fød, opfød og boer paa Naboeegaarden Espe, Svoger til Jacob Mæland, og beslægtet med Peder Espes Kone i 3 Leed, provede i alle ord og Meeninger eensstemmig med forrige Vidner uden Forandring.

6 Vidne, godvillig mødende Sjur Jerrandsøn Maagestad, 52 ½ Aar gammel, fød paa Mælands yttre Thun, og bekjendt her paa gaarden til Vidnets 26de Aar, lidt beslægtet til begge Parter, vidnede eensstemmig med forrige Vidner, undtagen til Contra Citantens 2 og 3 Sp:, hvorom Vidnet ingen Beskeed vidste.

Hoved Citanterne havde ingen flere Vidner at føre, men Contra Citanten begierede anmærket at det av ham indstevnte Contra Vidne Ole Jerrandsøn Mæland forhen er avhørt, og derfor var ham intet videre at tilspørge, men derimod blev

Tosten Jerrandsøn Mæland fremkaldet, som sagde at være 61 Aar gammel, fød og opfød paa Mælands yttre Tun, provede til Contra Citantens Spørgsmaal, som han for dette Vidne begierede fremsat, ensstemmig med de forrige Vidner. 4 Sp: om Vidnet kan sige og kjende samme Plads og Mærker hvor omtrent Dammen til Citanternes Formænds Qværnehuus begyndte: Res: Jo. 5 Sp: om Vidnet kan sige hvor langt op samme Dam og Dæmning tog sin Slutning ved Vandets Indløb? Resp: Jo, kan anvise samme paa Aastædet.

Jerrand Tostenssøn Mæland, 36 Aar gammel, Søn til næst forrige Vidne, mødte nu og provede eensstemmig med sin Fader uden Forandring.

Flere Vidner var fra Contra Citantens Side ikke at fremføre.

Begge Parter begierede Vidnernes Anvisning paa Aastædet modtaget og derefter Protocollen tilført.

Retten ifølge med Laugrettet, Parter og Vidner begav sig derpaa til de omtvistede Aastæder. Hvorda saavel Hoved som Contra Vidnerne efter deres Vidnesbyrd anviste Stæderne hvor Qværnefaldet til Mælands Qværn i den av dem omprovede Tid var, nemlig: I Enden av en stor flad Steen liggende paa Nordre Side av Elven, som efter Rettens opmaaling befandtes at være omtrent 13 Favner i længden og 9 Alen i bredden neden for hvor Qværnefaldet, Mæland tilhørende, for nærværende Tid befindes, hvorfra Vandet gik need efter til en endnu synlig Huustomt, hvor Mælands Qværnehuus i forrige Tider var bestaaende, der fra gik Vandet tvers over Elven til et Qværnehuus tilhørende Espe, som paa den anden Side av Elven var bestaaende ved en anvist rød Steen, og neden for det forhen ommelte Qværnehuus, Mæland tilhørende, saaledes at Vandet gik fra Mælands Qværnehuus til Espe. fra det nye Mæland tilhørende Qværnehuus, hvor samme nu er opført, og need til det forhen anviste Stæd hvor Mælands Qværnehuus da stod, befandtes efter Rettens opmaaling at være 5 Favner i lige Strækning.

Efter at denne Anvisning av Vidnerne var skeed, og dennem intet videre var at tilspørge, aflagde de inden Retten deres Saligheds Ed efter Loven om Vidnesbyrdets og Anvisningens Rigtighed, hvorfor de fra Retten bleve demitterede.

Hoved Citanterne derefter fremlagde deres Indlæg, underskrevet af deres forige Sognepræst hr: Rørdam, dateret 27 Junii 1788, saalydende # og dermed efter samme paastod Dom med Reservation av nærmere Tiltale om fornødiges.

Contra Citanten anmeldte, at Han førend denne Sags Anlæg har tilbudet Hoved Citanterne følgende Forlig: At da de har anlagt Stevnemaal mod Comparenten paa Grund av Tvist om Qværnevandet ved at avvige og avstaae hans formeentlige Ret han synes at have og holde Ret at paastaae, men som Comparenten, for at undgaae Kiv og Trætte, har hand nu paa samme Grund, som i Vidners overværelse, tilforn før noget Stevnemaal var anlagt, tilbudet Hoved Citanterne

følgende: 1: at jeg vilde holde mig berettiget at deele Vandet i lige Parter naar at Vandet var at skiftes og noget nær fuldt Vand for os til begges Qværner. 2: at naar det blev forliget at bruge Vandet for os til begge Qværner, da at have alt Vandet (..?)g (to?)g naar de haver det 4 Dager. 3: at ville være eenige at oprette skriftlig Contract til Efterlevelse paa begge Sider. 4: at sø(r?)ge (..f....?) (...?) naar Tosten Mæland bruger for at nærme Vandets Indløb for dem efter Beskaffenhed. 5: Skal jeg strax vige, ej heller hindre deres paaraabende gamle Brug naar at det paa sine gamle Grunde og Mærker bliver opsat efter alle bekjendte Vidnesbyrd. 6: Begieres af mig et vænligt og kjerligt forbunds forliig i at oprette til Betyggelse.

Hoved Citanterne hertil svarede, at de henholdt sig til hvad de forhen haver svaret paa disse urimelige saa kaldede forligs Tilbud. kunde end nu ikke antage samme, men avvartede Dom efter deres Indlæg.

Contra Citanten derefter sluttete Sagen til Doms saaledes: Efterdie at Syn og Granskning saavel av Dommer som Laugrett i Vidners Anvisning er iagttaget hvorvidt det omtvistede strækker sig, seer jeg mig beføjet at slutte Sagen til Doms med Paastand at de mine Contraparter, som vel var bekjendte, egentlig selv om deres gamle Brug hvorvidt dette strakte sig, har villet iagttage Lovens Indeholdende Artikler om gammelt Brug og Eiendom, og har ifølge deraf anlagt Sag mod (...ge?) (l...?) dennes overtrædelse at vorde anseet, men da det ej er mig overbevist at have rørt eller forvoldet det allermindste af deres paastevnte, end saavit mine(?) Acter og Bevisligheder er i Retten anbragt, saavel inden Retten som i alle muelige Tilfælde førend nogen Sag var rejst eller anlagt, tilbød mindelige Foreeninger, og er allerede af mig bevist at det er og maae (..?)ldes og holdes for nødsaget nyt Brug at tage ved at bygge og forarb(ejde?) paa begge Sider formedelst saadan uroelighed som av hver øjensynlig er at see, da synes af mig og ej tvivlende paa Retten at han indseer det bedste hvad Ret og billigt er, thi vil jeg derfor anføre min Paastand til Doms ved at jeg maae nyde og beholde halvedelen til mit fornødne brug av Qværnevandet, saavel i Mangel som naar fuldt qværne vand er, og benytte mig af min Eiendom saavel som andre frit foruden Fornærmelse som andre Vedkommende, og derover at blive skadesløs holden, og frie funden for denne Avtvungne Processes Bekostninger, som maatte av Retten anseed at jeg har ingen Anledning eller Aarsag givet til denne Process.

Hoved Citanterne endnu som før vedblev sin Paastand, og vilde ikke svare paa Contra Citantens for vidtløftig og usammenhængende anførte, men stolede paa at Retten anmærkede Contra Citantens Trætkekjerhed.

Ingen av Parterne havde videre at tilføre, men begge indlod Sagen Dom.

Denne forretnings bekostning beregnes saaledes: 1 Dags forretnings 2 rd.; Diæt 1 rd: 2 mrk.; for Stevnmaalets Incamination 5 mrk: 4 s.; Fogden for opnævnelse 1 rd.; Lænsmanden for opvarthning 1 rd.; Laugrettet, hver 1 mrk: 8 s.; [er] 2 rd.; tilsammen 8 rd: 1 mrk: 4 s.; som Hoved Citanterne betalte.

Hvorfore Dommeren saaledes

Eragtede

Efter Vedtagelse optages Sagen til Revision og Eftersyn til den 4 Augusti førstkommende paa Tingstædet Utne, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed skal blive afsagt. Til den Tid vilde Laugrettet paa bestemte Sted indfinde sig.

Aastæds Mærkeskiels Forretning paa Kjerland i Graven.

Aar 1788, den 1te Julii, blev Retten sat paa Gaarden Kjerland i Gravens Kirkesogn og Skibrede, for at behandle efterfølgende Sag. Retten betjente hr: Sorenskriver Schielderups edsvorne Fuldmægtig Morten Johan Barth med efterskrevne av Fogden udnævnte Laugrettes og Meddomsmænd: 1: Lars Tormodssøn Kløve. 2: Berge Nielssøn Traae. 3: Anders Tronssøn Eyde. 4: Wiching Olsson Seim. 5: Lars Larsson Ose. 6: Omund Larsson ibidem.

7: Ole Olsson Hjelmenvold, og 8: Niels Hanssøn Eyde, som alle angave sig at være til Parterne ubeslægtede. Nærværende Skibredets Lænsmand Anders Josefsson Lille Graven.

Hvorda Reqvirenten av denne Forretning, Mads Tronssøn Kjerland, fremlagde Tægtedag til denne Sag av 26 April 1788, saalydende # derefter anmeldte at Han med mundlig Stevnemaal ifølge av samme havde indkaldet hans Naboer, Opsidderne paa Kjerland, Iver Ricoldsson, Tosten Olsson og Peder Christofferssøn, at møde Ham i Retten for at anhøre stevnte og ustevnte Vidner om fornøden giøres, samt Dom anhøre

1788: 134

til Udskiftning, Steening og Reening av Hans ejende Andel her i Gaarden, og Processens Omkostning at erstatte, efter nærmere forbeholdende Paastand. Ligesaa havde Han med skriftligt Stevnemaal av 19 Maji sidstleden indkaldet Ejeren til Tosten Olssøns Brug, øverst residerende Capellan i Bergen, hr: Tomas von Westen Angel, efter Stevnemaalets nærmere Formæld, som Han i Retten ind lagde, av denne Indhold # Endelig var Niels Larssøn Hougse, {som} hvis Ejendom grændser til endel av Gaarden Kjerland, indkaldet, og uden Stevnemaal lovet at møde som Vedermæle at svare til Sagen.

De indkaldte Opsiddere Iver Ricoldsson og Tosten Olsson Kjerland mødte for Retten, og tilligemed Peder Christofferssøn vedtog lovlig at være stevnt.

Som Vidner var under Falsmaal indstevnt Christian Olsson Kolleness og Peder Christofferssøn, som begge vare tilstæde.

Iver Ricoldsson Kjerland derefter anmeldte at Han med mundlig Contra Stevnemaal havde indkaldet Mads Tronssøn Kjerland til at paasee Syn og Grandskning, samt modtage Steening og Reening til Adskillelse fra enhvers Eiendomme, derefter at anhøre stevnte og ustevnte Vidner om fornøden giøres, og endelig Dom modtage efter nærmere Paastand og Irettesettelse. Til Vedermæle var de andre Opsiddere Tosten og Peder Kjerland indkaldet. Som Vidne var indstevnt under Falsmaal Mourits Larssøn Kjerland.

Alle, saavel Parter som Vidner, mødte og vedtog Varsel.

Parterne derefter, førinden Vidnerne bleve anhørte, begierede at Retten med Laugrettet vilde besee Strækningerne og nedsette Mærkesteene der hvor de anviser og ere forenede, eftersom ingen Disputte existerer mellem andre end Mads Tronssøn og Iver Ricoldsson, hvilke reservede at fremkomme hver med sin Paastand, saa fremt Foreening som de ønskede ikke skulde træffes. Og da adskillige Disputter mellem disse 2de Parter ventileredes at det meeste av Dagen var medtaget, begav Retten med Laugrettet og samtlige Parter sig til de anviste Strækninger, og efter Anvisning nedsatte Mærkeskjel saaledes som følger:

Paa Agrene og Hjemmebøen: En Ager kaldet Stue ageren, Mads tilhørende, er indhægnat med 4 Korser og 16 Mærkesteene. Bøen paa W: og N: W: Side av Ageren ejer Peder Christofferssøn og Tosten Olsson, paa Ø: og N: N: O: Side ejer Iver, og i S: O: ejer Mads lige til Huusene. Langeflæk aageren, ligesaa Madses Ejendom, indhægnat med en X og 8 Mærkesteene, hvorav Mads ejer Ageren, og Iver Bøen, undtagen en liden Kant i W, Mads tilhørende. Kalvebræk ageren, indhægnat med 5 Korser, en L Gloppe og 24 Mærkesteener. Bøen omkring denne Ager ejer Iver, undtagen endel paa Ø: Kant, som Mads ejer. Fra denne bemelte L Gloppe vises Skiftet af Bøen hen i et Bierg, hvor et X er hugget, som er Endemærket. Paa den W: Side av disse Mærker ejer Iver Bøen, undtagen Skoven, som tilhører Mads, og paa den Ø: Side ejer Mads Skov og Bøe. Ved Kalvebrækkelloen paa Ø: Side er ved Ageren nedsat en Steen som viser lige op i Ø: i en L Gloppe, der igien viser i S: i 6 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, hvorav den sidste viser i samme Strækning til en L Gloppe som viser i W: ned til Alfarevejen, hvor en X er hugget i en jordfast Steen, og hvor er Endemærket. Paa W: Side av disse Mærker ejer Iver Bøen, undtagen Skoven, og paa Ø: og S: Side ejer Mads Skov og Bøe. Ved Søndre Kanten i hiørnet av Krosageren er nedsat en

Mærkesteen, sønden for denne ejer Iver Bøen, og paa Nordre Side Mads. Krosageren indhægnat med 10 Markesteene paa vestre Side. Mads ejer Bøen, og Peder Ageren. Ved Alfarevejen nedsat en Mærkesteen som viser i S: W: til en anden Steen, derfra N: W: til 3 efter hinanden nedsatte Steene til en Agstevej fra Gaarden. Paa Nordre Side af disse Mærker ejer Mads, og Iver paa søndre, men al Skoven tilhører Mads paa begge Sider. Fra Krosagerens østre Side er nedsat en Mærkesteen som viser i 2 andre Steene nedsatte i Bergagerkloen, hvilke igjen viser i Ø: Paa S: Side af disse Mærker ejer Iver baade Skov og Mark, og Mads paa den Nordre. Endeel av Bergagerkloen som tilhører Iver, er indhægnat med 8 Markesteene, hvorav den sidste viser hen til et X hugget i et Bjerg, som igjen viser i Ø: til 2 andre efter hinanden hugne Korser, hvorav den sidste viser i S: O: til en anden X hugget i en stor Steen, derfra til en ditto X hugget i et Bjerg, hvor Endebyttet er. Paa Nordre Side ejer Mads, og paa søndre Side Iver, men Skoven paa begge Sider ejer Mads. Ved Æsper aagerhøken, paa nedre Side av Agstevejen, er nedsat en Mærkesteen som viser i Ø: op i Alfarevejen til en X hugget i en jordfast Steen som viser i N: til en anden X, ligesaa hugget i en jordfast Steen, derfra i samme Linie ned efter Alfarevejen til 5 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, hvorav den sidste er Ende byttet. Paa Østre Side ejer Mads Skov og Mark, og paa W: Side Tosten, og Vejen skifter imellem disses Eiendomme. Fra Alfarevejen ved Kjødne er nedsat en Mærkesteen som viser i lige Linie til 6 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, og fra den sidste til 2 efter hinanden {nedsatte Mærkesteene} i jordfaste Steene hugne Korser, derfra til en anden X hugget i et bjerg, som er Endebyttet. Paa Nordre Side af disse Mærker ejer

1788: 134b

Iver Skov og Mark, og Mads paa den søndre Side Slotten, men Iver Skoven, som er indhægnat saaledes: Ved Bjørnkækseflaatten er hugget en X som viser i S: til en anden X som viser i en nedsat Mærkesteen, derfra i en L Gloppe, som igjen viser i en X hugget i en jordfast Steen til en ditto X hugget i et Bierg op ved Bækken, hvilket er Ende byttet.

De øvrige Mærker sagde Parterne ingen Disputte var om, hverken inden eller uden Gierds, men forbeholdt at anvise samme, paa det de fornødne Markesteene av Laugrettet de paafølgende Dage kunde nedsettes, hvorefter de med Sorenskriverens Samtykke vilde lade samme paa belejlig Tid Protocollen tilføre.

Mads Tronsøn, som havde (.....?) Disputter med Iver Ricoldssøn, forbeholdt sig endnu som før at føre Vidner som nu vare indstevnte, om fornøden gjøres, men begge haabede naar Steeningen var sluttet, at blive forenede.

Eragtet

Da Sagen nu allerede er forløbet, det meeste av Steeningen indengierds fuldført, og Sorenskriveren har andre berammede Forretninger, saa kunde denne Forretning ikke videre continuere, men Parterne haver efter deres indbyrdes Foreening at anvise de manglende Strækninger saavel inden som udengierds, paa det Laugrettet derefter kand nedsette Mærker, hvilke derefter i belejlig Tid skal blive Protocollen {av} tilført. Skulde Mads og Iver Kjerland ikke om deres Disputter under Steeningen blive forenede, reserveres hver for sig at prosequere Sagen til sin formeentlige Rettes Hevdelse, da Sagen en anden belejlig Tid kan foretages, og de indkaldte Vidner avhøres, og til den Ende bliver denne Forretning udsat.

Denne Sessions Bekostning beregnes saaledes: 1 Dags Forretning 2 rd.; Diæt 1 rd: 2 mrk.; Skyds til Sorenskriveren 4 mrk: frem og tilbage, for Stevnemaalets Incamination 5 mrk: 4 s.; Fogden for opnævnelse 1 rd.; Lænsmanden for opvarthning 1 rd.; Laugrettet, hver 1 mrk: 8 s.; tilsammen 2 rd.; i alt 8 rd: 5 mrk: 4 s.; som Reqvirenterne betalte.

Udsettelses Sageting for Gravens Skibrede

Aar 1788, den 1te Augusti, blev Retten sat paa Tingstædet Eyde Grund, for i Continuation af indeværende Aars Sommerting efter da avlæste Eragtning at behandle og paadømme efterfølgende Sager. Ved Retten tilstæde disse edsvorne Laugrettesmænd: 1: Iver Ellingssøn Eyde. 2: Svend Ellingssøn Bergo. 3: Berge Nielssøn Traae. 4: Ole Jonssøn Solbjerg. 5: Gudmund Larssøn Rønnestrand. 6: Sjur Bertelssøn Skeye. 7: Lars Larssøn Wambem, og 8: Ricold Erichssøn Eyde. Saa var og Lænsmand Anders Lille Graven tilstæde.

Hvorda Michel Solem af Hallingdahl mødte for Retten og anmeldte at Han til Sommertinget med mundlig Varsel havde indkaldet Lars og Halsten Garen samt Tormod Warberg og Tosten Møchletun at anhøre Vidner og lide Dom angaaende 13 ½ Simle som skulde være tilsendt Poul Leqve og Johannes Frøsten, og {med} til at irette legge det Brev som dem med Hans Dreng var tilsendt, alt efter skriftlig optegnelse, som blev irettelagt, saalydende #

De indstevnte Paagiældende bleve lovlig paaraabte, men ingen svarede.

Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand avhiemlede lovlig Varsel.

De under Falsmaal stevnte Vidner vare Knud Garen og Ole Moursætter, hvilke ikke mødte efter Paaraab. thi avhiemlede Lars Wambem og Johannes Frøsten lovlig Varsel.

Citanten sagde at Han til næste Ting vilde oplyse Sagen, imidlertid begierede Han Laugdag for de udeblevne. Thi blev av Retten

Eragtet

Lars og Halsten Garen samt Tormod Warberg og Tosten Møchletun gives hermed Laugdag til næste Høsteting at møde med Tilsvær, ligesom og Vidnerne Knud Garen og Ole Moursætter forelægges under Falsmaals Straf at møde samme Tid til edelig Vidnesbyrds Avlæg, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel. bt:

Sjur Scheye fremlagde Rettens paa sidste Høsteting avlæste Kjendelse mellem ham og Opsidderne paa Gaarden Hylden, dateret 7 Decbr: 1787, saalydende #

De Paagiældende bleve lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Citanten fremlagde sit Indlæg av 9 Junii 1788, saalydende # og derefter paastod Dom.

Eragtet

Sagen bliver efter Vedtagelse optaget til Revision til næste Høste ting, da Dom eller Kjendelse efter beskaffenhed skal blive avsaagt.

Fogden lod iretteædske (.a.tu.?) Sagen mod Tosten Anderssøn Sæd for Hoer i Ægteskab, og fremlagde Kongelig bevilling av 11te Apriel, at Forbryderen og den av ham besvangrede Inger Sjursdr: for Straf skal være frie, og da de fastsatte bøder ere betalte, saa begierede han det Kongelige Rescript indtaget # og Sagen ophævet.

Fogden iretteædskede Sagen mod gift mand Peder Olssøn Skaar, og fremlagde den i Forbryderens Boe den 5 Decbr: 1787 avholdte Undersøgnings Forretning, som av Amtet er approberet den 31 Maji 1788, og da samme viser intet til yderste Formues Fastsettelse er at finde, saa lod han begiere Udsettelse til næste Ting for at slutte Sagen til Doms som vedbør. hvilket Retten accorderede.

1788: 135

Udi Sagen anlagt {av} \mod/ Østen Larssøn Rondestvedt {mod} av Niels Ulgeness for Gield, blev efter Vedtagelse paa sidste Sommerting saaledes
Dømt og Avsaagt

Foruden at Debitor Østen Larssøn Rondestvedt ved sin Udeblivelse fra Retten efter Stevnemaals og Laugdags Forkyndelse har paadraget sig Ansaret av den paastevnte Gield, saa beviser og den fremlagde Attest av Auctions Protocollen Kravets Rigtighed. Thi kjendes for Rett: Østen Larssøn Rondestvedt bør til Citanten Niels Ulgeness som Incassator betale de Ham den 29 Junii 1779 ved offentlig Auction tilslagne Vahres Værd med 1 rd: 3 mrk: 6 s:, samt udi denne Sags foraarsagede Omkostninger 2 rd:, tilsammen 3 rd: 3 mrk: 6 s:, femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang efter Loven.

Udi Sagen av Kjøbmand Ahlert Harrier mod Bertel Anderssøn Lisebreche
for Gield 73 rd: 1 mrk: 15 s:, blev saaledes
Dømt og Avsagt

Ved at conferere den fra Kjøbmand Ahlert Harrier fremlagte Regning av 25 Aprilis 1787 med Debitor Bertel Anderssøn Lisebreches Contrabog, befindes denne rigtig til 1. Sept: 1784 at være skyldig 63 rd: 4 mrk: 15 s:, hvilket Han og for Retten har tilstaaet. Citantens Regning derimod viser at Bertel Lisebreche den paafølgende 5 Novbr: 1784 er krediteret Vahre til 9 rd: 3 mrk:, som ikke følgerig Lovens 5. 13. 49 er anført i Contrabogen, og da dette ikke er iagttaget observeres Kjøbmand Harrier paa den i Loven befalede Maade at oplyse Kravets Rigtighed saavit denne benegtede Fordring angaaer. Imidlertid bør bemelte Bertel Anderssøn Lisebreche til Citanten Kjøbmand Harrier betale den tilstaaede Fordring 63 rd: 4 mrk: 15 s:, samt udi Sagens Omkostninger 2 rdlr:, tilsammen 65 rd: 4 mrk: 15 s:, femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd som vedbør.

I Sagen av Kjøbmand Ahlert Harrier mod Sjur Bertelssøn Scheye
for Gield 51 rd: 5 mrk: 10 s:, blev avsagt saadan
Dom.

Ved det av Sjur Bertelssøn Scheye udstædte Bevis av 9 Julii 1783, som Han ikke fragaaer at have skrevet og underskrevet, oplyses at Han til den Tid skyldede Kjøbmanden Sr: Ahlert Harrier 57 rd: 3 mrk: 8 s:, omendskjønt ubenevnt baade i den av Harrier irettelagte, som og i den Debitor meddelte Regning, hvorav dette Krav dependerer, befindes dog den fulde Summa i begge indført, saavelsom Vahre bekommet den 8 Augusti 1784 til 17 rd:, tilsammen 74 rd: 3 mrk: 8 s:, hvorpaa er leveret Bord for 27 rd: 10 s:, saa at den resterende Fordring blev 47 rd: 2 mrk: 14 s: at Harrier fra den 2 Sep: 1784 til 14 Martii 1786, særskildte Data har leveret Vahre til 23 rd: 2 mrk: 12 s:, hvorpaa Tid efter Anden er betalt 19 rd:, viser bemelte Hans Regning, hvor av Sjur Scheye ikke er meddelt Gienpart. Av indstevntes Tilførsel sidste Sommerting, at 10 rd: paa Harriers Fordring for (...?) (...?) Aar siden var betalt, virker stor formodning om dette sidst krediteredes Rigtighed, efterdie dennes Regning viser saadan Summa at være avskrevet den 29 April 1786, og Sjur Scheye stiltiende har acqvisceret med den Ham leverede Regning av 8 Augusti 1784, uden at bevise at disse 10 rd: paa de 47 rd: 2 mrk: 14 s: ere avbetalte, men Harrier har ikke herved iagttaget Lovens 5. 13. 49. 50. Efter saadan Sagens sande Sammenheng og Beskaffenhed kjendes og dømmes for Rett: Sjur Bertelssøn Scheye bør til Citanten Kjøbmand Ahlert Harrier av Hans Regning betale det overeensstemmende med Contra Regningen til 8 Augusti 1784, 47 rd: 2 mrk: 14 s:, samt udi denne Sags foraarsagede Omkostninger 2 rd:, tilsammen 49 rd: 2 mrk: 14 s:; Hvorimod Citanten efter foregaaende lovligt Bevis reserveres sin Paatale for de øvrige 4 rd: 2 mrk: 12 s: av den paastevnte resterende Summa som ikke {findes} indeholdes i den av Debitor fremlagde Ham meddeelte Contra Regning, ligesom og Sjur Scheye forbeholdes Ret til Citanten, om Han kan bevise det mere Han foregiver paa Regningen at have leveret. Det idømte udreedes og betales femtem Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Nam og Exsecution i Debtors Ejende.

Udi Sagen indstevnt av Ole Westrem mod Sjur, Poul, og Lars Spaaneim
for Gjeld 174 rd: 4 mrk: 12 s:, blev saaledes

Dømt og Avsagt

Til Sommertinget 1785 har Ole Westrem indkaldet Poul Sjurssøn og Lars Olssøn Spaaneim til at betale deres Faders Sjur Poulssøns Gield til Ham, efterdie dennes Boe ved passeret Exsecutions Forretning skulde befindes utilstrækkelig til sammes Betaling. Ligesaa lidet som Citanten har med lovlige Beviser oplyst hvorav den paastevnte Gield har sin Oprindelse, saa har Han heller ikke godtgjort om de indstevnte have forbundet sig at indestaae for det han efter mislig Betaling hos Sjur Poulssøn manglede, efter de i Acten ommeldte Domme har Ole Westrem iagttaget alle Lovens beneficia mod Sjur Spaaneim, og Exsecutions Forretningen som den sidste Lovens Tvang maae viise hvorvidt enten alt eller endeel er bleven godtgjort. Ved Hoved Stevnemaalet, som den 8de Junii 1785 incamineres, er Sjur Poulssøn atter indkaldet som Hoved Debitor at være ansvarlig, og for saavit Sagen vedkommer, men Continuations Stevnemaalet til 28 Octobr: 1786 er Hans Navn icke benevnt. Naar altsaa Ole Westrem vilde søge Betaling for det, som efter at {Auctio} Exsecutions Forretningen var passeret, restede, matte det skee hos Sjur Spaaneim selv, som den der tilforn for samme Gield var stevnt og dømt, om han end nu var Sufficant, men icke hos saadanne Personer der icke ved Caution eller anden Forpligtelse havde forbundet sig at erstatte det manglende, og omend Ole Westrem kunde bevise saadant, har han dog forsømt at fremlegge Exsecutions For-

1788: 135b

retningen, der i saa fald maatte blive et Hoved Document i Sagen. Uden at fremføre noget Bevis imod de indstevntes bestandige Benægtelse, har Ole Westrem indladt Sagen til Doms. De irettelagte Skjøder udstædte av Sjur Poulssøn til sin Søn Poul Sjurssøn og Svoger Lars Olssøn, viser at det solgte Jordegods er betalt, og andre Handlinger mellem dem, hvorved de sidste skulde paadrage sig ansvaret av Sjur Poulssøns Debet, er ikke under denne Sag beviist. Thi kjendes for Rett: De indstevnte Poul Sjurssøn og Lars Olssøn Spaaneim bør for Citanten Ole Westrems Tiltale i denne Sag frie at være.

Efter lovlig Udraab havde ingen mere ved Retten at bestille, thi blev Retten ophævet.

Opsat Aastæds og Stenings Forretning paa Kjerland

Aar 1788, den 1te Augusti, indfandt sig hos Sorenskriveren paa Tingstædet Eyde Grund efter Vedtagelse og for Omkostninger at spare, Opsidderne paa Gaarden Kjerland i Gravens Skibrede, Iver Ricoldssøn, Mads Trondssøn, Tosten Olssøn og Peder Christofferssøn, som i de 2de tilnevnte Vidner Anders Josephssøn Lille Gravens og Gudmund Larssøn Rønnestrands nærværelse begierede efterskrevne Steening Protocollen tilført, som de efter Forening ved Forretningen den 1 Julii sidstleden ved de tilstædeværende Laugret havde nedsat saaledes som følger:

Ved Smidieageren oven for den Alfare Vej er hugget en X som viser i Sør til en nedsat Mærkesteen der viser Øst efter den gamle Alfarevej til en X hugget i en Steen som viser i 2 hugne Korser, hvorav den sidste viser Nord til en nedsat Mærkesteen som viser i Øst til en anden Mærkesteen i lige Linie til 4 efter hinanden hugne Korser, hvorav den sidste viser til en Mærkesteen visende i 2 hugne Korser, hvorav den sidste viser i 2 Mærkesteene, og den sidste til 4 efter hinanden hugne Korser, hvorav den sidste viser til 2 Mærkesteene, og den sidste til 11 efter hinanden hugne Korser, hvorav den sidste er Endebyttet. Paa vestre og søndre Side av disse Mærker ejer Tosten Olssøn, og paa den østre og nordre Side ejer Mads Trondssøn. Den sidst bemeldte X viser i N: O: til en ditto X som er i Linie med 13 efter hinanden hugne

Korser, den sidste i et højt Bierg, som viser op efter samme Bierg. Mads ejer Skoven paa den Nordre Side af disse Mærker, og Tosten paa den S: O: Side Skov og Mark. I Skaatte Kleiven er fra den forbemelte X som viser i West, hugget en X i en Bjerg nult som viser i Nord til 6 efter hinanden hugne Korser, hvorav den sidste er Endebyttet. Mads ejer Skoven paa begge Sider af disse Mærker, og Iver ejer Slotten paa den Østre Side. Den sidst bemelte X viser i Øst til 5 efter hinanden hugne X, og den sidste er Endebyttet. Paa begge Sider af disse Mærker ejer Mads Skoven, paa Søndre Side ejer Iver Slotten, og Mads ejer Skoug og Mark paa Nordre Side. I Æske skaarene, nederst paa Bjerget ved Bækken, er hugget en X som viser til Øst udi en L Gloppe hugget i en Steen, visende til Sør i en X huggen i en Steen, der fra i Øst til 2 hugne Korser, hvorav den sidste er Endebyttet. Mads ejer paa Søndre, og Iver paa Nordre Side. I Eskeskaar Kleiven er hugget en X som viser til S: O:, og derfra til 2 hugne Korser, som er Endebyttet. Mads ejer paa den Nordre, og Iver paa den søndre Side af disse Mærker. I Souegiøtten ved Bakken (Bækken?) er hugget en X som viser til 2 hugne Korser, hvorav den sidste er Endebyttet. Iver ejer paa den Nordre, og Mads paa den søndre Side af disse Mærker. Ved Byttesholderen er hugget en X som viser i Sør til 4 efter hinanden hugne Korser, hvorav den sidste er hugget i et Bierg, som er Ende byttet. Den første X ved Byttesholderen viser og op efter i et Bierg, Svarthammerberget kaldet, hvor et X er hugget. Iver ejer paa den vestre Side, og Mads ejer Græsset paa den østre Side, men Iver Skoven. Oven paa Eskeskaar hammeren er hugget en X som viser i Sør efter Bjerget til Midt Soue giøtten, hvor atter en X er hugget. Paa den østre Side ejer Mads Græsset, og Iver Skoven. Fra bemelte X op efter ved Bækken er hugget en ditto X som viser til 8 efter hinanden hugne Korser, hvorav den sidste er hugget i Lillenuten, og den 7de X viser i S: O: til den 8de, og siden efter Bjerget. Mads ejer paa den Søndre Side, og ved den Nordre Side i Midt houe!! (Soue?) giøtet ejer Mads Græsset, og Iver Skoven, men der ovenfor ejer Iver Skov og Mark. I Sameye bjerget er hugget en X som viser i Nord til en Bæk, og der fra til øst i 3 efter hinanden hugne Korser, hvorav den sidste er Endebyttet. Mads ejer paa den søndre Side, og Iver paa Nordre Side af disse Mærker. I Sameigen er hugget en X som viser i Øst til 4 efter hinanden hugne Korser, hvorav den sidste viser til Hougse byttet. Mads ejer paa Nordre, og Iver paa søndre Side af disse Mærker, og Mads ejer Furren paa Ivers Ejendom. Ved Mærkes gierdet i Hagen er nedsat en Mærkesteen som viser til 13 efter hinanden hugne Korser efter Braatet, derfra til en Mærkesteen og videre til 3 X hugne efter hinanden ved den gamle Alfare vej, hvor Ende byttet er. Mads ejer paa den søndre Side Skov og Mark, og Peder Christofferssøn paa den Nordre Side af disse Mærker. Paa den Nordre Side ved Mærkes gierdets Leed er hugget en X som viser til en anden X ved Vejen i Nord til en Mærkesteen efter Vejen. Mads ejer paa vestre, og Peder paa søndre Side. Ved Vejen er nedsat en Mærkesteen som viser efter Vejen i 3 hugne X, hvorav den anden viser i Sør til en ditto X, der fra til en Mærkesteen og 2 efter hinanden hugne X i øst til en ditto X huggen i en Steen op efter Brakaløbet til 4 X, hvorav den sidste viser til en Mærkesteen og 3 efter hinanden hugne X, hvorav den sidste er Ende byttet. Paa Nordre Side af disse Mærker

1788: 136

ejer Mads, og paa den søndre Side Iver. Paa Braavold Slotten er hugget en X i en jordfast Steen som viser til øst i 16 X og 4 Mærkesteene, og den sidste Kors er hugget i et Bierg som er Ende byttet. Mads ejer paa den Nordre og østre Side, og Iver paa den søndre og Vestre Side af disse Mærker. Furre Skoven paa Braavold paa Madses Ejendom, tilhører Iver. Ved Elven er hugget en X i en Steen som viser i Sør i ? Mærkesteene og 5 X, hvoraf den sidste er huggen i et Skarv som er Ende byttet. Mads ejer paa den vestre, og Tosten Olsson paa den østre Side af disse Mærker. Paa Stølstræet ved Elven er hugget en X i en Steen som viser i N: O: til 3 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, derfra i en X hugget i en Steen til 2 efter

hinanden nedsatte Mærkesteene, hvorav den sidste viser i en X hugget i en Steen som er Ende byttet. Peder ejer paa den søndre Side, og Mads paa den Nordre Side. Paa bemelte Stølstræe ved Elven er hugget en X i et Skarv som viser i N: O: til en Mærkesteen, der fra i en X hugget i en Biergnult til 2 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, der fra i en X hugget i en Steen til 2 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, og en X huggen i en Biergnult til 5 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, hvorav den sidste viser i en X hugget i en Steen til en nedsat Mærkesteen som viser i en X hugget i en Steen, og derfra til en Mærkesteen som er Ende byttet; denne sidst benevnte Mærkesteen viser i S: O: til en X hugget i en Steen, og er Endemærket. Iver ejer paa den Nordre og østre, og Mads paa den søndre Side av disse Mærker, og Iver ejer Skoven inden samme Mærker. Bemelte Stølstræe er indhegnet med en X og 6 Mærkesteene, beliggende oven for Madses Ejendom, og tilhørende Iver. Paa Staaksels dalen ved Elven, i Sameigeteigen kaldet, er hugget en X som viser i øst i 3 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, der fra i en X til 2 Mærkesteene, og fra den sidste til 3 andre X i lige Linie til Fjeldet. Tosten ejer paa den Søndre, og Mads paa den Nordre Side av disse Mærker. Angaaende Støls husene bleve de saaledes foreenet: at ifald Tosten Olsson ikke skulde finde det tjenligt at Støls husene, som Han agtede at flytte paa sin egen Ejendom, der blev bestaaende, skal han have Frihed uden Paatale at flytte dem tilbage paa samme Støel. I bemelte Dal ved Elven østen for Stølen er hugget en X som viser i Øst i 8 hugne X, og fra den sidste til Fjelds. Her ejer Iver paa den Nordre, og Mads paa den søndre Side av disse Mærker. Paa Stølen under øverste Gierde er hugget en X i en jordfast Steen, som viser øst udi en X hugget i en stor Steen, der fra i lige Linie op i Giedtheldernubbn, hvor en X er hugget, videre i 7 X, alle hugne i jordfaste Steene, hvorav den sidste viser i Thonaalden i en X til en ditto X hugget i Bistesnaalden til en Mærkesteen, derfra til en X hugget i en Steen der viser op til en X hugget i et Bierg og videre opad i lige Linie til Fjelds. Her ejer Peder paa den søndre, og Mads paa den nordre Side. Ved Stølstræets Leed er nedsat en Mærkesteen som viser i 5 efter hinanden hugne X til en Mærkesteen, derfra i 5 X hugne efter hinanden til en Mærkesteen som viser til 5 andre hugne X, og disse Mærker ere hugne ved begge Sider av Stølsvejen, hvorav Mads ejer paa den østre, og Iver paa den vestre Side. Ved Lisegrov bækken er hugget en X som viser til 5 andre X hugne ved Bækken, derfra i øst til Fjeldet. Mads ejer paa søndre, og Iver paa nordre Side av disse Mærker. Ved Elven i Turterskaarene er hugget en X i en Steen, som viser i N: O: til 2 X, derfra i N: til en X under Vejen, derfra til 6 ditto X hugne efter Bjerg upserne, og den sidste viser til Jorberghougen, hvor en X er hugget, som er Endebyttet. Mads ejer paa den nord vestre Side, og Iver paa den østre Side av disse Mærker. Ved Svedne er hugget en X som viser i Nord til en ditto X hugget i Byttesklejven, og derfra i 6 efter hinanden hugne Korser til Jorberghougen. Mads ejer paa den søndre, og Peder paa den vestre og østre Side av disse Mærker. Fra forbemelte X i Jorberghougen i lige Linie er hugget en Kors i en Steen der viser til en X hugget i Bjerget, som er Ende byttet. Peder ejer paa den vestre Side Skoug og Mark, og paa den søndre Side ejer Mads Slottem, og Iver Skougen. En Slotte kaldet Aalderflaaten og Jalaene er indhegnet med 14 X og en Mærkesteen og en L Gloppe. Mads ejer Græsset, og Iver Skoven inden disse Mærker, men Gierdefang og Hesjeveld til fornødenhed efter gammelt Brug og bedste Skjøn tilhører Mads. Damstødet til Florstuften er indhegnet med 2de Mærkesteene. Iver tilhører Tuften, og Mads ejer Ageren.

Derefter begjerede Parterne at efterfølgende Steening, hvorved endel av det sidstleden 1 Julii passerede er forandret, maatte tilføres saaledes: Den sidste X hvormed Stuageren er indhegnet og forhen beskrevet hugget i en liden jordfast Steen, viser i sør efter Vejen til 2 X hugne i jordfaste Steene, og den sidste i W: til en nedsat Mærkesteen, som igien viser i S: til en anden Mærkesteen, som er Endemærket. Paa vestre Side av disse Mærker ejer Mads, og Iver paa Ø: Side. Ved Ivers Skyggestav er nedsat en Mærkesteen som viser i S: til en anden Mærkesteen, som er Endebyttet. Paa vestre Side herav ejer Mads, og Iver paa østre Side.

Endel av Bergagerkloen som tilhører Iver, og den 1 Julii indhegnet saaledes at Mads skulde tilhøre Skoven paa begge Sider, derom ere disse nu saaledes foreenede, at Iver skal eje Skoven oven for Bergageren og under Berget, men ikke op i Skaarene. Efter de indhægnede Mærker i Bjønkækseflaaten ejer Mads alt, baade Skov og Mark. Fra Alfarevejen ved Kjødne som er indhægnet, ejer nu Mads baade Skov og Mark paa søndre Side, i Stæden for at Iver efter forrige Foreening ejede Skoven.

Saaledes er Steeningen sluttet; og da forestaaende var tilført, blev samme for de tilstædeværende Parter ord lydende oplæst, og av dem i alle Dele bekræftet rigtig at være.

For Indførselen herav blev av Iver Ricoldssøn betalt 1 rd.; hvilke tilligemed de forrige Sesion betalte 8 rd.; Laugrettet for 3 Dages Forretning, á 4 mrk: 8 s.; = 6 rd.; Lænsmanden 4 mrk: 8 s.; den udtagen Tægtedag 2 rd.; For Laugrettets og Lænsmandens Underholdning i 4 Dage Steeningen varede, 8 rd.; ialt 25 rd: 4 mrk: 8 s: efter Foreening betales efter Anpart for de Markesteene hvormed enhver av de 4 Opsidderes Eiendom er indhegnet.

1788: 136b

Udsettelses-Ting for Kintservigs og Røldals Skibreder

Aar 1788, den 4de Augusti, blev Retten sadt paa Tingstædet Utne i Continuation af indeværende Aars Sommerthing, for at paadømme følgende da optagen Sager, i nærværelse af efterskrevne eedsorne Laugrettes Mænd: 1: Matthias Ness. 2: Elling Hougse. 3: Wier Mæland. 4: Knud Jaastad. 5: Niels Trones. 6: Sjur Lothe. 7: Halgrim Mæland, og 8: Svend Grimen. Hvorda!

Udi Sagen indstevnt af Evind Særen fra Tællemarken mod
Knud Houge og Ole Berge for Gield 5 Rdr.; blev saaledes
Dømt og Avsagt:

Citanten Evind Særen har ved sit til Retten afvigte Aars Høste Ting indgivne Indlæg angivet Beskaffenheden med Handelen mellem Ham og de indstevnte Knud Houge og Ole Berge, saaledes at Han, for at afbetale een Fordring til Knud Houge, stoer 13 rd.; som Broderen Ole Berge krævede, leverede denne sidste en Hæst, som efter Accord skulde betales med 18 rd.; hvilket og Ole Berge paa Knud Hougens og egne Vegne har tilstaaet rigtig at være ved Hans Møde, sidste Sommer ting, og altsaa at Evind Særen tilgodekom 5 rd.; men foruden at de indstevnte ikke har fremført noget Bevis at Aftalen var anderledes end de fulde 5 rd: rigtig uden Afkortning skulde betales, saa har de heller ikke kunnet gotgiøre til hvor mange Penge den ommelte Hæst blev udbragt; Thi kjendes for Rett: Knud Houge og Ole Berge bør en for begge og begge for en imod indbyrdes Regresse til Hinanden, betale til Citanten Evend!! (Evind) Særen de paastevnte 5 rd.; samt udi Sagens Omkostning 2 rd.; tilsammen 7 rd.; femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Udi Sagen indstevnt af Torbiørn Selsvig mod Gunder Hougstved
for Gield 10 Rdr.; blev saaledes

Eragtet:

Ligesom de i Sagen anførte Vidner ere uoverensstemmende, og de 2de Partes Vidnesbyrd viiser at de forskjellige Tider have hørt om indstevnte Gunder Hougstvedts foregivne Debet, saa har Citanten Torbiørn Selsvig heller ikke under sin Procédur bevist det mindste, hvorved Vederparten kunde paabindes Ansvar af den paastevnte Gield, men ligefrem indladt Sagen til Doms. 3de Vidne, Amund Johannessøn Branstvedt forklarer derhos at Gunder Hougstvedt afvigte Vinter, da Han fra Citanten blev krævet disse 10 rd.; svarede: at Han havde betalt dem til Svend Gælland (Gelland). Men da denne ikke er til Vederfølge indkaldet, og Han selv i

Sagen har aflagt Vidnesbyrd, saa kand samme som intalt ikke gielde imod Lovens 1: 13 1: at der dog virkelig har været Handler mellem Parterne, hvorved Penge mellem dem har været vexlet, derom haves Formodning; Thi bør Citanten til næste Ting forfriske Sagen med nyt Stevnemaal, og paa lovlige Maade oplyse den rette Sammenhæng, saafremt Han agter samme tjenligt.

Optaget Aastæds Sag paa Gaaarden Mæland

Aar 1788, den 4de Augusti, blev paa Tingstædet Utne efter Vedtagelse og Rettens Eragtning paa Aastædet Gaarden Mæland i Ullensvang den 28de Junii sidstleden udi Sagen anlagt af Aschild Østenssøn og Jacob Helgessøn Mæland mod Peder Jørgenssøn Espe, af Dommer og de forbemelte Meddoms Mænd, undtagen i Jon Larssøn øvre Qvales Stæd, som ikke mødte, Jon Torgilssøn Hougse, saaledes

Dømt og Avsagt:

Ved de i denne Sag afhørte 6 eensstemmige Hoved og Contra Vidner er det noksom oplyst at indstevnte Peder Jørgenssøn Espe har opført Qværne Huus paa et Stæd i den mellem Hans og Citanternes Gaarde rindende Elv, hvor fra det fornødne Vand i meere end Hævd's Tid har været til Brug for Gaarden Mælands Opsiddere. Ved Befaringen paa Aastædet have Vidnerne anvist de Stæder hvor Mælands og Espes Qværnehuuse tilforn var bestaaende, hvor af befindes at det Vand som behøvedes til Espes Qværne huus, først gik fra Demningen, af Mælands Opsiddere opsadt, ned til Mælands Qværn, og derfra tvers over Elven til Espes, saaledes at Mælands Opsiddere først fik det fulde Vand før end Espes Opsiddere deraf kunde gjøre sig nogen Nytte. Ved Contra Citantens til Vidnerne fremsadte Qvæstioner, søger

1788: 137

Han at ville beviise det Mæland har tabt sin Ret til gammelt Brug, efterdi Qværnefaldet i den seenere Tid er forandret, og derfor formeener sig berettiget til det halve Vand, men foruden at de fleeste af Vidnerne forklarer det ikkun er omtrent 9 Aar siden denne Forandring skeede, saa har Hoved Citanterne dog meere end fuld Hævd's Ret til det fulde Vand, som desuden ikkun i Floms Tid var tilstrekkelig for begge Qværner. Efter saadan Sagens Sammenhæng og Beskaffenhed kjendes og dømmes hermed for Rett: Peder Jørgenssøn Espe bør ikke benytte sig av de, til det af Ham, til Fornærmelse for Mælands Opsiddere opførte Qværne Huus, anlagte Demninger uden Mælands Opsidderes Tilladelse, under Straf og Tiltale paa lovlige Maade efter Lovens 5-11-8, hvorved Mælands Opsiddere tilkiendes deres gamle brug af Vandet herefter som tilforn, uden nogen Paaanke af Peder Espe, som dertil ikke er berettiget, uden forsaavidt Hannem dertil gives Tilladelse, eller naar Han opfører sin Qværn paa det Stæd Vidnerne have omprovet og fra Ældgammel Tid været haver. Og da Peder Espe vel vidende har fornærmet Hoved Citanterne, end og imod den Advarsel Grund Ejeren har givet Ham, og saaledes anlediget denne Process, saa bør Han til Hoved Citanterne: Aschild Østenssøn og Jacob Helgessøn Mæland, betale Sagens foraarsagede Omkostninger, som til Rettens Personer, Stevnemaalets Forkyndelse, og Laugrettets Møde i Dag, er udlagte, i billigste Maade 13 rd: Saaledes dømmer Dommer og Meddoms Mænd for Ret at være, og bør denne Dom af Peder Espe efterkommes, og Omkostningerne udredes 15 Dage efter dens lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Odels Sag paa Gaarden Berge i Røldahl:

Aar 1788, den 11te Augusti, blev Retten sat paa Gaarden Berge i Røldals Sogn og Skibrede, for at behandle følgende Odels Løsnings Sag anlagt av Brynild Helgessøn og Helge Ormssøn

mod Niels Osmundssøn med flere. Retten betjente Sorenskriver Schielderups edtagne Fuldmægtig med efterskrevne Aate edsvorne og av Kongens Foged udnævnte Laugrettes- og Meddoms Mænd: 1: Knud Knudssøn Maagestad. 2: Ole Haagenssøn Espe. 3: Frederich Pederssøn Jaastad. 4: Niels Torbiørnssøn Hougse. 5: Niels Ellingssøn Langesætter. 6: Halgrim Torbiørnssøn Mæland. 7: Guttorm Jenssøn (Jonssøn?) Jordal, og 8: Svend Knudssøn Grimen, som angave sig at være til Parterne ubeslægtede. Saa var og Lænsmand Jon Torgiulssøn Hougse, som forestaaer Kinservigs Skibredes Ombud, tilstæde.

Hvorda Citanterne i denne Sag: Brynild Helgessøn og Helge Ormssøn Hamre, fremstode for Retten og anmeldte at de under 1 Decbr: 1787 havde udvirket Tægtedag til denne Forretnings Avholdelse den 29 Julii sidstleden, men som Dommeren da havde Forfald, blev Sagen til i Dag udsat efter den dem meddelte ny Tægtedag av 13 Junii sidstleden, som de fremlagde, saalydende # Dernest foregav at Lovens Bydende med Løsnings Summens Anbydelse og Stevningens Forkyndelse før Juul er iagttaget, ligesom det seenere udstyrede skriftlige Stevnemaal av 4 Martii 1788 ommelder, saalydende #

Indstevnte Niels Osmundssøn Berge mødte og sagde at Vidnerne maatte forklare om Stevnemaallet rigtig er forkyndt.

De i Stevningen benevnte Vidner mødte alle, undtagen Ole Heljessøn Rabbe.

Kaldsmændene Knud Sem og Orm Præstegaard afhjemlede Stevnemaallets rigtige Forkyndelse før Juul for indstevnte Niels Osmundssøn, ligesom det oplæste Contuations Stevnemaal formelder.

Niels Osmundssøn derefter fremlagde sit skriftlige Indlæg av 11 Aug: 1787, saalydende # med derved følgende 2de Skjøder, det første dateret 27 Oct: 1777, udstæd til Osmund Olsson Øvre Berge av Niels Holgerssøn Hamre, og det andet dateret 30 Octobr: 1781, udstæd til Vederparten Niels Osmundssøn, der begge ere saaledes lydende #

Citanterne, som nu maatte formærke at indstevnte Niels Osmundssøn, ved at fremlægge de oplæste Dokumenter, har meent at retfærdiggjøre sin Sag dermed, at han vil forestille Retten at det er det Gods eller Andeel i Kirken som disse Skjøder indeholder, hvorpaa nu søges, men da det er den Deel som Svend Olsson Tuften forhen har ejet, og uden at oprette noget lovligt Dokument, solgt til Niels Osmundssøn, hvorom denne Sag skulde behandles, saa da de som uforstandige ikke have forstaaet paa lovlig Maade at anlegge Søgemaallet, maatte de nødsages at begiere denne Odels Sag udsat til næste Jorde tirsdag, da de paa Lovens befalede Maade vilde besørge Stevnemaallet forkyndt for alle Angiældende, og derefter prosequere sin formeentlige Ret.

Eragtet

Efter Citanternes Forlangende, og da det oplæste Stevnemaal for Svend Olsson Tuften lovlig er forkyndt, udstaaer denne Sag til en anden belejlig Tid, at foretages, naar Aarets Lejlighed og andre berammede Forretniunger det tillader, da Citanterne haver paa lovlig Maade at anlegge Søgemaallet, hvorefter Sagen skal nyde sin Fremme.

Denne Sessions Bekostninger beregnes saaledes: Incamination 5 mrk: 4 s:, 1 Dags Forretning 2 rd:, 5 Dages Diæt á 4 mrk:, [er] 3 rd: 2 mrk:, Fogden for Laugrettets opnævnelse 1 rd:, Lænsmanden for Møde 1 rd:, og 5 Dages Diæt 1 rd: 1 mrk: 8 s:, 7 Laugrettesmænd, hver 5 Dage á 3 mrk:, er 2 rd: 3 mrk:, og Guttorm Jordahl i 3 Dage, 1 rd: 3 mrk:, Skyds fra Bustetun til Hesthammer 3 rd:, tilsammen 31 rd: 2 mrk: 12 s:, som Citanterne betalte.

1788: 137b

Aastæds Sag paa Gaarden Halderager i Jondals Skibrede.

Aar 1788, den 22 Augusti, blev Retten sat paa Halderager i Jondals Kirkesogn og Skibrede, for at behandle efterfølgende Aastæds Markeskjels Forretning. Retten blev beklæd med

Sorenskriver hr: Schielderups edsvorne Fuldmægtig Morten Johan Barth og efterskrevne udnævnte Aatte edsvorne Laugrettes mænd: 1: Erich Gunderssøn Wangdal. 2: Ole Christofferssøn Sandven. 3: Arne Larssøn Øvre Axnes. 4: Jørgen Isachssøn Berven. 5: Ole Sjurssøn Moe. 6: Ole Nielssøn Herrastvedt. 7: Hagtor Sjurssøn Wangdal, og 8: Svend Knudssøn Scheye, som angave sig at være av Østensøe Tinglaug, og til Parterne ubeslægtede. Saa var og nærværende Lænsmanden Johannes Pederssøn Wig.

Hvorda Lars Tostenssøn Halderager mødte for Retten og fremlagde Tægtedag til denne Forretning av 16 Junii sidstleden, saalydende # Derefter anmeldte at Han til dette Stæd med mundlig Varsel havde indkaldet Samson Larssøn Hougen, Torbiørn Wigligssøn Traae, Ole Knudssøn Deggerbreche, Helje Olssøn Molven, Gunder Tolstenssøn Yttre Wigene, og Sjur Nielssøn Wig, fordie de tvertimod den av dem (.n....t.?) med (ovenskriveren?) forhen avsaage Dom, hvorved Skiftet mellem Gaarden Tørvigen og Halderager er bestemt, have nedsat adskillige Merkesteene uden Citantens som Medejer i de omtvistede Strækninger hans Samtykke, og uden for de i Dommen fastsatte rette Mærker, derom at paahøre Beviser, og lide Dom til Bøders Udreedelse, og at paasee nye Syn og Granskning paa Aastædet til den forhen ergangne Aastæds Doms Efterlevelse, samt Processens foraarsagede Omkostninger at erstatte, alt efter den nærmere forbeholdende Irettesettelse, dem ved Stevnemaalet forbeholden, hvorved bemelte tillige ere indkaldte at fremlægge den holdte Steenings Forretning.

Til Vedermæle var Opsidderne paa Gaarden Tørvigen indkaldte.

Opsidderne paa Gaarden Tørvigen mødte og vedtog lovlig Varsel.

De indkaldte Laugrettesmænd, undtagen Samson Hougen, var ligeledes tilstæde, og for den udeblevne vedtog de nærværende saavelsom og paa egne Vegne Varsel.

Tørvigens Opsiddere derefter fremlagde den forhen i denne \Sag/ passerede Dom med sin fulde Act, begyndt 8 Octbr: 1784, og sluttet 20 Octobr: 1785, samt den i Anledning derav udvirkede Exes(..?)utions Forretning, hvorved Dommen er fuldbyrdet, hvilket de begierede Acten tiltaget.

De indkaldte Vederparter og Laugrettesmænd henholdt sig til den fremlagte Doms Act og den i Anledning av Øvrighedens Ordre fuldførte Exs(cui?)tions (Exsecutions?) (Ekskursjons? / Eksekusjons?) Forretning, som de formeente var lovlig og overeensstemmende med forhen avsaage Dom, og havde intet videre at svare.

Citanten derefter begierede at Retten behagelig vilde lade sig anvise de omtvistede Strækninger, for derefter at erfare om den avsaage usvækkede Dom virkelig er fulgt.

I Anledning herav begav Vi os i Følge med de indkaldte Vederparter til de i Hjemtings dommen av 20 October 1785 benevnte Stæder, og derav befandt at de indstevnte 6 Laugrettes mænd have udflyttet det av Tørvigens Mænd opsatte Gierde, som ved den skeede Indstevning er paaanket, men efter Lars Halderagers Paastand ikke saa langt (fra?) behøves til frie Vej (til?) Hans Mark oven og neden, for hans Kreature. Vi ansaae derfor at Lars Halderager ej har saa frie Vej til at drive sine Kreature som Dommen fastsetter, men deri meget inskrænket. Derefter besaae vi de efter Mændenes Forretning nedsatte Mærkesteene og det derefter av Tørvigens Mænd opsatte Gierde som gaaer efter Hageleds bækken i lige Linie med Hougen, /: et Stæd, som av Tørvige Mændene kaldes for MidtHougen, midt udi Tungene :/, og derefter tværs over Hougen lige til et Kors hugget i en jordfast Steen ved Tver Elven, som viser tværs over Elven til et X, hvor Herrastvedts Ende bytte med Halderager modtager. Her forekom en Disputte mellem Tørvigens og Halderagers Opsiddere, saaledes, at de første paastaaer at ved den i Dommen fastsatte Houg forstaaes den hvor Gierdet er opsat, og den sidste, at ved denne Houg skulde forstaaes en højere Houg liggende ovenfor denne, og gaaer fra Hageleds Gierdets østre Kant til et Stæd hvor en stor grøn Furre er bestaaende. Saaledes skulde den Mark som befindes oven for dette av Laugrettet opsatte Gierde være fælles Eiendom, hvilket synes urimeligt efterdie Kreaturene der ingen Tilgang kan have, men dette Stykke Mark som indhegnes ved Hageleds Gierdet paa vestre, den ommeldte Houg paa nordre, Tverelven paa

østre, og det av Laugrettet opsatte Gierde paa søndre Side, og egentlig efter Lars Halderagers Paastand kaldet Tungen, at være eendeel av Lars Halderagers hiemme Udmark, og følgelig synes det efter Situationers Beskaffenhed at den Houg Lars Halderager paastaaer er den Dommen fastsetter som Endemærke.

Citanten derefter, da Retten havde befaret de omtvistede Stæder, og befundet hvorledes de indstevnte have nedsat Mærkesteene, uden nogen Anledning dertil ved Dommen er givet dem, paastod den ergangne Hjemtings Dom i alle Deelee stadfæstet, hvorefter de vil forvente sig frie vej oven og neden for Melkestølen {med} \for/ sine Creature, og de ulovlig opsatte Merkesteene casserte, samt det opsatte Tværgierde, som Dommen intet melder om, vorder nedrevet, og Mærket derimod at gaae til den øvre Houg, og midt paa samme hvor den grønne Furre er bestaaende, efter Dommens Formeld, Sagvolderne derhos at erstatte Ham Processens Omkostninger skadesløs, hvorhos h/an/d under Reservation af nærmere Tilsvær indlod Sagen Dom.

Vederparterne sagde at de henholdt sig til den ergagne Dom hvorefter Steeningen efter den dem tillagde ordre er fuldført, og vil det ufeilbarlig findes rigtig at det er den Houg de have steenet som i Dommen benevnt.

Da ingen havde videre for denne Gang at lade tilføre, saa blev

1788: 138

saaledes for Retten

Eragtet

Under Befaringen er forekommet en Disputte mellen Lars Halderager som Citant og Opsidderne paa gaarden Tørvigen, angaaende hvor den i Hjemtings Dommen benevnte og fastsatte Houg Midt Hougén, hvor Mærket mellem disse Gaarde skulde være, er beliggende: førend den rette Houg anvises denne Rett, kan ikke bestemmes om de indstevnte Laugrettesmænd have fulgt hvad Dommen fastsetter; Det bliver derfor Citanten Lars Halderagers Pligt, saafremt Han med den opsatte Gierdesgaard finder sig brøstfælden, med (.)or faste Vidner at godtgjøre, Midthougens sande beliggenhed, da derefter av Dommer og Laurett skal blive skjønnét og dømt efter Loven, saaledes og i denne Anledning bliver Sagen udsat til en for Retten og Parter beleilig Aarets Tid, som efter Forlangende nærmere kan blive bekjendt giort, og bør Lars Halderager efter foregaaende lovligt Stevnemaal indkalde Vedkommende til Vidners Anhørelse, og derefter proceqvere sin formeentlige Ret, om hand dertil finder sig berettiget.

Denne Forretnings Bekostning beregnes saaledes: en Dags Forretning 2 rd.; 3 Dages Diæt 2 rd.; Stevningens Incamination 5 mrk: 4 s.; Lænsmanden for opvartning 1 rd.; Fogden for opnævne 1 rd.; Laugrettet, hver 2 mrk.; [er] 2 rd: 4 mrk.; i alt 9 rd: {1} 3 mrk: 4 s.; foruden Sorenskriverens Skyds in natura, som Lars Halderager betalte.

Høstethinget 1788.

Jondahls Skibrede.

Aar 1788, den 22de Octobris, begyndtes det **almindelige Høste ting med Jondals Skibredes Almue paa Tingstædet Herrandsholmen**. Ved Retten var tilstæde hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Nachschow, Skibredets Lænsmand Johannes Pederssøn Wig, og efterskrevne 8te eedsvorne Laugrettesmænd, nemlig: 1: Ole Olssøn Bache. 2: Aad Larssøn Ovestad. 3: Torbiørn Wigligssøn Traae. 4: Lars Samsonssøn Samland. 5: Iver Nielssøn Bache. 6: Giert Engelssøn Bache. 7: Gunder Jacobssøn Bache, og 8: Niels Giertssøn Bache, saavelsom samtlig tingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret følgende Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger.

1: Nye Fundation og Anordning for Kjøbenhavns Universitet. Christiansborg Slot den 7 Maji 1788.

2: Instruction for Doctor Theologiæ Hr: Hector Frederich Jansen som Procanu(.....?) ved Universitetet i Kjøbenhavn, dateret Christiansborg Slot den 9 Junii 1788.

3: Forordning om Kornhandelen i Danmark og Norge. Christiansborg Slot den 6 Junii 1788.

4: Placat angaaende hvad der skal iagttages ved nye Brever og Bevisligheders fremlæggelse for Oberhof Retten. Christiansborg Slott den 6 Junii 1788.

5: Sportel Reglement for Rettens og andre publicke Betjente i Norge. Christiansborg Slot den 11te Junii 1788.

6: Placat anlangende Foranstaltninger til at forekomme smitsomme Sygdommes Udbredelse blandt Hæstene i Norge. Christiansborg Slott den 16 Julii 1788.

7: Forordning, at (.i....?), geistlige og de ved begge Kongelige Militær Enker foruden Officierer, ansatte Betjente, og enhver som nyder Pension eller Vartpenge av den Kongelige Kasse, skulde være forbundne til, førend deres Giftermaal, at gjøre et efter deres Embeds Indkomster, Pension eller Vartpenge, bestemt Indskud i den almindelige Enke Kasse, til hvis Betaling skal tilstaaes dem rum Tid, og i fornødent fald Understøttelse av Postpensions Kassen, dateret Christiansborg Slott den 4 Augusti 1788.

8: Placat angaaende {Hæstes} Forbud mod Hæstes Udførsel av Norge. Friderichsberg den 20 Aug: 1788.

9: Stiftets Skrivelse angaaende Jens Jensøns og Ingeborg Olsdatters Undvigelse fra Dahlerne i Stavanger Amt, dateret 2 Junii 1788.

10: Ditto angaaende Johan Arnesøns, Tosten Olsøns og Johan Narvessøn Orgen(..?)gens Undvigelse fra Bragnæs Arrest-huus, dateret 26 Juli 1788.

11: Ditto angaaende at den russiske Esqvadre og de til Fogderiets Kyst sig nærmende russiske Skibe skal underrettes om at Krigen mellem Sverrig og Rusland er begyndt, og at 3 svenske Fregatter krydser paa Grændserne av Norge, dateret 29 Julii 1788.

12: Ditto angaaende en quantitet graat Vadmél at leveres til det Kongsvingerske Infantries Compagnies Mundering, dateret 29 Julii 1788.

13: Ditto angaaende Johannes Anderssøns Undvigelse av Christiania Tugthuus, den 9 Aug: 1788.

14: Ditto angaaende Lars Nielssøns, Peder Johnssøn Mandahls og Martha Hansdatters Undvigelse av Christiania Tugthuus, hvor de paa Livs Tid vare indsatte, dat: 6 Septbr: 1788.

15: Ditto angaaende Hospitals, Delinquent og Sygepenge, samt Broe omkostninger av Sundhords og Hardange[r]s Fogderie, 648 rd: 80 s:, sammes Repartition, dateret 6 Septembr: 1788.

16: Ditto angaaende Gulbrand Olssøns og Søren Olssøns Undvigelse fra H(ur?)dalens Glasværk i øvre Rommerige og F(...??) paa nedre Rommerige, dateret 13 Septbr: 1788.

17: Ditto om at baade stampet og ustampet Vadmél til det Kongsvingerske Compagnies Mundering modtages imod Betaling efter Forhold av Brede(..?), dateret 13 Septbr: 1788.

18: Ditto om Underretning angaaende Andreas Jochensens, som skal være fød i (Derne?) ved Bergen, hans Arvingers Eftersøgning som berettigede til dennes Efterladenskab, dat: 20 Sep: 1788.

19: Ditto om Tyvs Delinquenten Ole Olssøn (.....?)s Undvigelse fra Romsdals Fogderies Arrest huus, dateret 4de Octobr: 1788.

20: Ditto, at de Soldater som og med Pass er forynet, eller hvis Permissions Pass er udløbet og blant Almuen paa Landet sig maatte opholde, skal arresteres, og vedkommende Regiment til meldes til fornøden Efterretning, dateret Bergen den 11te Octobr: 1788.

Aar 1788, den 23de Octobr:, continuerede Høstetinget med Jondahls Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd i Vedkommendes nærværelse.

Hvorda Niels Johanssøn Wig fremlagde Laugdag mod Opsidderne paa Gaarden Sandven til Tings Vidne, saalydende, og forventede indstevntes Møde.

Ole Christofferssøn Sandven paa egne og de øvrige Opsidderes Vegne mødte og tilstod lovlig Varsel, og sagde at denne Sag formedelst Disputte om Mærkerne ikke kan behandles paa Tinget, derfor paastod den henvist til Aastædet, hvor de vilde proseqvere sin formentlige Rett.

Parterne derefter fremstode for

1788: 138b

Retten og sagde at de nu saaledes i Venlighed ere foreenede: at Skiftet mellem Sandvens Skoveteig Qværnuren kaldet, og Saalesnes Ejendom, skal begynde i dybeste Mækelsvigen efter et lidet Bekkesige, til Rundehougen, derfra til Qvideberg, midt i samme, og videre til høieste Hedsnuden, hvor Bjerget er Endebyttet. I Qværnuren skal Saalesnes Beboer have frie Bejtning ligesom gammelt haver været, men ingen Slot eller Hugst udøve, hvorimod Sandvens Mænd som sædvanlig nyder natteherberge paa Saalesnes naar de rejser over Fjorden til denne deres Ejendom. Ligesom Sandvens Mænd heller ikke skal selv eller ved Fremmede slaae i denne Skoveteig, men derimod tillade Saalesnes Mand nar det maatte begieres.

Saaledes bleve Parterne foreenede, og derom begierede Stadfæstelses Dom. Thi blev saaledes

Dømt og Avsagt.

Det inden Retten indgangne forlig bliver i følge Lovens formeld i alle Maader stadfæstet, og bør samme efterkommes av de angjeldende Parter under Lovens Tvang.

Lars Knudssøn Haandegaard iretteædskede Sagen mod Aamund Johannessøn Haandegaard, og vilde forvente hvad han nu havde at fremkomme med.

Aamund Haandegaard mødte og fremlagde sit Indlæg av 20 Octbr:, hvor han paastaaer Sagen til Aastædet henvist, saalydende.

Citanten sagde, at han alene henholder sig til hvad den avholdte Steenings Forretning indeholder, hvorefter han og vil bruge sin tildeelte Eiendom.

Eragtet.

Uden Syn og Granskning paa Aastædet kan denne Sag ikke paakjendes, efterdi Sagen angaaer Mærkeskjel og Eiendom, hvorom disputeres; Thi bliver Sagen til Aastædet henvist, hvor Parterne hver for sig bør fremkomme med hvad de finder fornøden, og anwise deres formeentlige Eiendomme, da derefter skal blive handlet og dømt efter Loven. Ligesom og Tægtedag til Sagens foretagelse paa Aastædet paa nærmer[e] forlangende næste foraar kan blive meddeelt.

Justits Sagen mod Ragnille Ingebretsdatter for Lejermaal blev anmeldt at være i Mindelighed afgjort.

Ejeren for Tvedts Saug, Iver Amundssøn, angav at paa denne Saug fra sidste Angivelses dato til denne Tid er skaaret 1800 vandkantede Bord af enkelt Længde og Tykkelse, hvortil Tømmeret er fremdrevet av underliggende Odels skove.

Paa Hougens Saug efter Samson Larssøns Angivelse 200 vandkantede enkelte ditto av Odels skoue.

Paa Svaasands Saug efter Anders Torchelssøns Angivelse 600 vandkantede enkelte, alle til Bøigdens fornødenhed, og Tømmeret fremdrevet fra omliggende Odels skove.

hvilket de samtlige inden Retten med Ed bekræftede.

Derefter bleve følgende private Documenter tinglæste.

1: Lars Samsonssøns Skjøde paa 1 Løb 9 Mrk: Smør, eller efter Matriculen, 2 bpd: 6 mrk: Smør, $\frac{3}{4}$ hud, i Hougén No: 12, udstæd av Faderen Samson Larssøn mod 87 rd: den 22 Octobr: 1788.

2: Endre Wigligssøns ditto paa 2 bpd: 8 $\frac{1}{4}$ mrk: Smør i Samlands første Thun No: 1, og 4 $\frac{1}{2}$ mrk: i Faugestøedt, hvor av \paa/ de 2 $\frac{1}{4}$ Mrk: i Samland intet Adkomst er anvist, udstæd av Viglig Jonssøn Eyde mod 113 rd: 3 mrk: den 22 Octobr: 1788.

3: Jon Wigligssøns ditto paa 2 bpd: 6 mrk: Smør i Eye, udstæd av Wiglig Jonssøn Eyde, No: 34, mod 108 rd: den 22de Octobr: 1788. efter Matriculen 1 pd: 11 $\frac{3}{4}$ Mrk:r S:, 1/8 Løb Salt og $\frac{1}{2}$ Huud Landskyld.

4: Christoffer Larssøns ditto paa 2 bpd: 6 mrk: Smør i Samland No: 1, og 4 $\frac{1}{2}$ mrk: i Faugestøedt, samt 2 $\frac{1}{4}$ Mrk: i Samland, hvor for intet Adkomst er anvist, udstæd av Lars Christofferssøn mod 85 rd: 3 mrk: den 22 Octobr: 1788.

5: Lars Larssøns Skjøde paa 1 Spd: 13 mrk: Smør i Tørvigen No: 40, udstæd av Tosten Larssøn Halderager mod 110 Rd: den 26 April 1788. efter Matriculen 17 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør, 3/8 Hud.

6: Lars Olssøns Skjøde paa 1 Løb Smør, 1 hud i Drage, udstæd av Faderen Ole Larssøn Drage mod 108 rd:, den 22 Octobr: 1788.

7: Jacob Johannessøn Torvigens Obligation stor 75 rd:, udstæd til Lars Endressøn Eyde, med Pant udi 1 Løb Smør i Torvigen, dateret 23 Oct: 1783, udlyst efter Qvittering av 23 Octobr: 1788.

8: John Olssøns Skjøde paa 1 bpd: 9 $\frac{3}{4}$ Mrk: Smør, 3/8 Tønde Salt i Berje, hvor han selv den 21 Januari 1788 har arvet andre 11 $\frac{1}{4}$ Mrk: Smør, 1/8 Tønde Salt i Berje, udstæd av Ole Jonssøn og Guro Johnsdatter, samt Johnssøns og Giertrud Johnsdatters Formyndere, mod 90 rd: den 4 Junii 1788.

Fogdens Fuldmægtig derefter fremlagde: 1: Det saa kaldede store Tings Vidne bestaaende av 10 Poster. 2: ditto over Avtagene. 3: om Tingskydsen. 4: Differencen i Odels mandtallet, og 5: Restance Registeret, som viser at Skatten rester til 1788 Udgang med 15 rd: 5 mrk: 7 s:, hvilke bleve examinerede, og attesterte i Særdeleshed av de 2de Mænd Ole Larssøn Drage og Lars Tostenssøn Halderager.

Til at betjene Retten næste Aar som Laugrettesmænd bleve udnævnte: 1: Lars Samsonssøn Hougén. 2: Endre Wigligssøn Samland. 3: Christoffer Larssøn Samland. 4: Lars Olssøn Drage. nye Mænd: 5: Iver Omundssøn Tvedten. 6: Lars Brynildssøn Wig. 7: Johannes Salomonssøn Svaasand, og 8: Anders Torchelssøn ibid:

Derefter fremkom Wiglig og Svend Tostensønner af Gaarden Fladebøe i Jondahls Skibrede, og begierede, at den efter deres Forening under Aastæds Sagens Behandling den 2 og 3 Junii 1788, vide folio 121, avgjorte og med det fulde Laugrette fuldførte Steening mellem deres Ejendomme, maatte Protocollen tiltages, hvilket skeede saaledes:

I Kalhagen ved Elven nedsat en Mærkesteen som viser i Sønder til en anden Mærkesteen, og derfra til den tredje ved den søndre Elv. Wiglig ejer paa den østre Side, og Svend paa den vestre Side. Ved den søndre Elv nedsat en Mærkesteen som viser hen i Nord, og siden til 3de ditto efter hverandre. Ved den Nordre Elv ligesaa nedsat en Mærkesteen som viser i Ost, og derfra til 3 efter hinanden nedsatte Mærkesteene. Wiglig ejer paa den Nordre Side, og Svend paa den Søndre Side. Ved Flækket nedsat en Mærkesteen som viser i Øst til en Mærkesteen i Ager Reenen, og derfra i Sør til en anden. Wiglig ejer paa den øvre Side, og Svend paa den nedre Side. Under Ildhuus flækket nedsat en Mærkesteen som viser i øst til en anden Mærkesteen. Svend ejer paa den øvre, og Wiglig paa den nedre Side. Oven for Ildhuus flækket nedsat en Mærkesteen som viser i øst til en anden Mærkesteen. Wiglig ejer paa den søndre Side, og Svend paa den nordre Side. Ved Elven staaer en Mærkesteen som viser i N: til 2de efter hinanden nedsatte Mærkesteene, og siden op efter Bækken til en Smalevej. Svend ejer paa den søndre Side, og Wiglig paa den nordre Side. Imellem Tunet og Bøen staaer en X som viser i Sør til en Mærkesteen med en X udi, hvilken viser i øst til en anden Steen med en X udi, og derfra til Bækken i en Steen, hvor er hugget en X, siden efter Bækken op til

1788: 139

en Steen ved fæ og folke vejen, hvori er huggen en X som viser i Sør, og siden til 3de efter hverandre nedsatte Mærker, og derfra til Rusten i Ager5en. Wiglig ejer paa den søndre Side, og Svend ejer paa den nordre Side. Ved Bakkeageren staaer en Mærkesteen som viser til Elven i en Steen hvori er hugget en X. Wiglig ejer under, og Svend oven for. I (..)orinden ved Vejen er en Steen med en Vinkel i som viser i øst op til en Mærkesteen, og derfra til en anden som viser i Sør til 2de efter hverandre nedsatte Mærkesteene til Bøegierdet. Wiglig ejer paa den nordre Side, og Svend paa den søndre Side. Udi en Steen i (..)orinden er hugget en Vinkel som viser i Nord til en X, og derfter til en Mærkesteen i øst op til en X som viser i N: til 3 efter hinanden nedsatte Mærkesteene. Fra Sælebachen med Lorastaa er en X som viser i N: til en Mærkesteen, derfra op til en X som viser i Sør til en anden X, og der fra til en Mærkesteen i øst til anden Steen som viser op efter Vejen, og siden til 2de efter hverandre nedsatte Mærkesteene. Svend ejer paa den søndre Side, og Wiglig paa den nordre Side av disse Mærker. Under Sælelejten staaer en Mærkesteen som viser i Nord til en anden Mærkesteen. I Sælelejten i Bakken staaer en X som viser i S: O: til 2 efter hverandre hugne X, hvorav den sidste viser til en X i Halsbierget. Wiglig ejer paa den søndre Side, og Svend paa den nordre Side. Under Rendemyren staaer en Mærkesteen som viser i Synder til 4 efter hinanden nedsatte Mærkesteene op til Giøten i en X. Svend ejer paa den søndre Side, og Wiglig paa den nordre Side. Ved det østre Bytte paa Rendemyren staaer en Mærkesteen som viser i Sør og siden 4 efter hverandre op til Halsberget. Svend ejer paa den østre Side, og Wiglig paa den vestre Side. Under Flækket staaer en Mærkesteen som viser i øst til en anden Mærkesteen i Langager Rejnen, hvor en Mærkesteen er nedsat, som viser i øst til en anden Mærkesteen. Svend ejer paa den nordre Side, og Wiglig paa den søndre Side Ageren. Ved Kastestaden staaer en Mærkesteen som viser op til 2de X, og derfra i nord til Damryggen i en Mærkesteen. Svend ejer ovenfor, og Wiglig neden for. Ved det nederste Flæk staaer en Mærkesteen som viser i Sør til en Mærkesteen i Elven. I Storager Reenen staaer en Steen som viser i øst til en X. Wiglig ejer paa den søndre Side, og Svend paa den nordre Side i Ageren (Agerne?). I Wasdahlen neden for Ormehollet staaer en X som viser i Sør til en anden X, og der fra til en Mærkesteen som viser op til en X under Skreen. Wiglig ejer paa søndre Side, og Svend paa nordre Side av disse Mærker. Ved Pederbakken staaer en X som viser op efter Breen til Bjerget, Svend ejer paa den søndre Side til Sprengsbækken, og Wiglig paa den nordre Side Græsset. Uden for Røvestenen staaer en X som viser i øst til en Mærkesteen, og

der fra til Bjerget. Svend ejer paa den søndre Side, og Wiglig paa den nordre Side. Norden for Røvestenen staaer 3de Korser som viser op til Fjeldet, ved den nordre Udgiersle er nedsat en X som viser op til en Markesteen under Tver byttet. Wiglig ejer paa den søndre Side, og Svend paa den nordre Side græsset. Ved Vandet staaer en Markesteen som viser op til 2de efter hverandre nedsatte Markesteene til en X i Bjerget. Wiglig ejer paa den nordre Side Vehden, og Svend ejer paa Søndre Side Veden. Ved Spreng bækken ligger en stor Steen, hvori er hugget en X som viser op til en Markesteen, og siden til 2de efter hverandre hugne Markesteene!! (X?) til en Hammer. Svend ejer paa nordre, og Wiglig paa søndre Side. I Orfalshougen staaer en X som viser i nord til en Markesteen, der fra til fem efter hinanden nedsatte Markesteener need til Bøegarden paa den nordre Side over Renderne. Wiglig ejer paa den østre Side, og Svend paa den vestre Side. Oven for Svoerne staaer en Markesteen som viser i Sør til en anden Markesteen, og der fra til en X. Svend ejer paa vestre Side, og Wiglig paa den østre Side. Paa Halsbierget staaer en Markesteen som viser i øst til en anden Markesteen som viser i nord til 2de efter hinanden nedsatte Markesteene need til Halsnoven. Wiglig ejer paa den østre Side, og Svend paa den vestre Side. Ved Kl(ouen?) staaer en X som viser i Vejen. Svend ejer paa den søndre, og Wiglig paa den nordre Side. Ved Klybet staaer en Markesteen som viser i nord i Slotte byttet til en X, og derfra til en anden X. Wiglig ejer paa den nordre Side, og Svend paa den søndre Side. Ved Bjerget over Renderne staaer en X imellem Veden og Slotten, som viser fra nord til Sør. Wiglig ejer Veden oven for Slotten. I Lien staaer en Markesteen som viser i Sør til en anden Steen, og der fra til en X. Svend ejer paa søndre, og Wiglig ejer paa østre Side. Ved det andet Bytte i Lien er nedsat en Markesteen som viser i Sør til en X. Svend ejer paa den søndre Side, og Wiglig paa den østre Side. I Norhagen med det vestre Leed staaer en X som viser i nord til 2de X efter hverandre, og siden efter Vejen til en Markesteen, og der fra til Bjerget. Wiglig ejer paa den østre Side, og Svend paa den nordre Side. I Tungegilen staaer en Markesteen som viser i nord til 2de efter hverandre nedsatte Markesteene op til Garen. Svend ejer paa den vestre Side, og Wiglig paa den østre Side. I Lien paa den vestre Side af Vandet staaer en Markesteen som viser i S: O: til en X, og der fra til 2de efter hverandre hugne X til Fjeldet. Wiglig ejer paa den østre, og Svend paa den vestre Side. I Sundet efter Bækken er en Markesteen som viser til et X i den vestre Kant af Blpmrejskaret. Svend ejer paa den vestre Side, og Wiglig paa den østre Side. Oven for Homlene staaer en Markesteen som viser i Sør til en anden Markesteen, og der fra til en X, siden efter Bækken til Fjeldet. Wiglig ejer paa den vestre Side, og Svend paa den østre Side. I nederste Ende i Homlene staaer en Markesteen som viser i Sør til en ditto. Wiglig ejer paa den vestre Side, og Svend paa den østre Side. Oven for Kjønshougen staaer en Markesteen som viser i Sør til en anden Markesteen som staaer i Gangevejen. Svend ejer paa den vestre Side, og Wiglig paa den østre Side. I Bakkerne i Udgiersels Enden staaer en X som viser i S: O: efter Hamrelaget til en Markesteen, og der fra til en X, og videre til en Markesteen over Bakkeschaaene. Svend ejer paa nordre, og Wiglig paa søndre Side. Ved Byttet efter den Lille Bæk paa vestre Side af Maritheberg er en Markesteen imellem Svend og Wiglig som viser tvers over til en Kors, og der fra til en anden X ved Udgierselen, derfra i N: O: til en anden X oven for i Bakken, og der efter Hamrelaget til en Markesteen i Stor Skove. Paa den østre Side ejer Svend, og Wiglig paa Vestre Side.

Denne Markesteens forretning er oplæst for os Laugrettesmænd: Lars Iverssøn Traae, Johannes Johannessøn Traae, Lars Samsonssøn Samland, Torgiuls Asbiørnssøn Samland, Lars Bergessøn Brattebøe, Johannes Salomonssøn Svaasand, Peder Johannessøn Brattebøe, og Lars Sam-

sonssøn Baggegaard, og stemmer samme overeens baade med Bytterne efter deres navner og hvorledes de viser hen, ligesom og Ejerne have samtykt og er nu fuldfærdiggjort efter Vidnesbyrd og Forening, saa at vi have intet at klage eller sige, hvilket her ved bekræftes under Vore Hænder. Wiglig Tostenssøn Fladebøe. Svend Tostenssøn Fladebøe.

forestaaende Steenings forretning blev for Parterne oplæst og af dem bekræftet rigtig at være, og begierede de samme sig in forma beskrevet meddeelt.

Østensøe Skibrede

Aar 1788, den 24de Octobr., begyndte det **almindelige Høste, Sage og Skatte Ting med Østensøe Skibredes Almue, holdet paa Tingstædet Herrandsholmen.** Ved Retten nærværende hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Nachschow, Lænsmand Johannes Pederssøn Wig, og efterskrevne 8 eedsorne Laugrettesmænd: 1: Hagtor Nielssøn Wangdal. 2: Simen Jenssøn Fundeland. 3: Tormod Nielssøn Fosse. 4: Johannes Hanssøn Herrastvedt. 5: Ole Olssøn Stene. 6: Baar Larssøn Stene. 7: Peder Johnssøn Storaas, og 8: Ole Christofferssøn Sandven for Niels Olssøn ibd.: saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda allerunderdanigst blev publiceret de kongelige forordninger og andre Øvrigheds foranstaltninger som for Jondals Skibrede findes specificerede.

Hvorda Tosten Olssøn Bircheland fremlagde Laugdag mod Ole Iverssøn Bircheland av 6 Junii 1788, saalydende #

De Laugdagede Iver Olssøn og Helge Olssøn Bircheland blev paaraabte men ingen svarede. Kaldsmændene Lænsmand Wig og Johannes Jørgenssøn avhjemlede Laugdagens lovlige forkyndelse.

Citanten sagde, at som han nu maatte fornemme at hans f(ader?) og 2de Brødre ikke møder for Retten hverken med Tilsvær eller med Skjødet paa Godset til Rettens Oplysning, saa maatte han see sig nødsaget at begiere Sagen, som han formodede til Ting kunde blevet avgiort, henvist til Odels tomten, hvor han agtede at proceqvere sin Sag og faae disputerne paakjendte, hvortil hand udbad sig Rettens Kjendelse. Thi blev saaledes

Avskediget

Efter Citantens forlangende bliver denne Sag til Aastædet henvist, der Citanten Tosten Olssøn Bircheland efter nærmere Anfordring kan faae Berømmelse meddeelt til Sagens foretagelse næste Foraar, naar andre Embeds forretninger det tillader.

Johannes Olssøn paa egne og de fleres Vegne iretteædskede Sagen mod Rychens opsiddere, og sagde at Rettens paa sidste Sommerting udstædte Laugdag dennem lovlig er forkyndt.

Brynild Christofferssøn Rychen paa egne og øvrige Naboers Vegne mødte og tilstod lovlig Varsel, sagde derhos at de holder sig det ældgamle brug efterretlig, hvor de have bejttet med deres Creature, saasom de ingen Steening have holdt med Østensøe Mænd, og heller ikke med nogen Mærker.

Eragtet

Sagens Incamination viser at fornærmelser paa Ejendom er paastevnt, og at de gamle Kan og Mærker disputeres om; Uden Syn og Grandskning paa Aastædet kan den derfor ikke paakjendes, og de omtvistede Strækninger bør anvises førend Kjendelse kan skee; Thi bliver Sagen ifølge Lovens 1. 16. til Aastædet henvist, hvor de for nærværende Personer bør indkalde Opsidderne og Gaardenes Eiene, da Lovens Bydende skal blive iagttaget.

Sagen indstevnt af hr: Foged Koren mod Helga Jonsdatter Aarhus for fortilig Sammenleje med Soldat Tollev Gundersen, da Actor fremlagde den paa sidste Sommerting udstædte Laugdag, saalydende, #, samt Sognepræstens Attest av 31 Maji 1788. saalydende #

Soldat Tollev Gunderssøn mødte, tilstod Laugdagens lovlige forkyndelse, og sagde at han intet havde at svare, andet end at han ikke betalte førend Dom.

Actor paastod Dom til bøders Udredelse og Procesens omkostninger erstattet med 3 rdlr: Thi blev saaledes

Dømt og Avsagt.

Av indstevnte Helga Johnsdatter Aarhus Udeblivelse fra Retten og Sognepræstens fremlagde Attest er det bevist at hun har havt fortilig Sammenleje med sin Mand Tollev Gunderssøn; Thi kjendes for Rett: Helga Jonsdatter Aarhus bør ifølge Lovens 6. 13. 1 betale bøder 2 $\frac{1}{4}$ Lod Sølv, eller Penge 1 rd: 12 s:, samt udi Sagens Omkostninger 2 rd:, tilsammen 3 rd: 12 s: femten Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Nam og Exsecution i hendes Eiendele.

Hr: Foged Koren fremlagde Laugdag mod Brithe Sjursdatter Soldahl for fortilig Sammenleje, samt Sognepræstens Attest av 31 Maji 1788, saalydende #

Indstevnte blev lovlig paaraabt, men ingen svarede. Kaldsmændene avhiemlede lovlig Varsel.

Actor paastod Dom til Bøders Udredelse og omkostninger 3 rd: Thi blev saaledes for Ret
Kjendt, Dømt og Avsagt.

Det paastevnte fortilig Sammenleje er med den fremlagde Sognepræstens Attest oplyst og bevist; thi bør Brithe Sjursdatter, gift med Sjur Sjurssøn Moe, femten Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse betale udi fortilig Sammenleje bøder 1 rd: 12 s:, samt i denne Sags Omkostninger 2 rd:, ialt 3 rd: 12 s:, under Exsecutions Tvang efter Loven.

Aar 1788, den 25de Octobr, continuerede Høstetinget med Østensøe Skibredes Almue paa Tingstædet Herrandsholmen i nærværelse af det i Gaar anførte Laugrett.

Hvorda følgende Almues breve bleve fremlagte til Tinglysning.

1: Lars Larssøns Skjøde paa 1 Løb Smør, $\frac{1}{2}$ Hud og $\frac{1}{2}$ Geedskind i Indre Aalvigen, udstæd av Faderen Lars Amundssøn Indre Aalvigen mod 180 rdlr:, den 24 Octobr: 1788.

2: Iver Ellevssøns ditto paa 2 bpd: 6 Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Hud i Nedre Axness No: 4, udstæd af Faderen Ellev Larssøn Nedre Axness mod 84 rd:, den 24 Octobr: 1788.

3: Ole Sjurssøns ditto paa 1 $\frac{1}{2}$ Løb Smør, $\frac{1}{2}$ Hud med bygsel, og overbygsel til andre 18 Mrk: Smør beneficeret Gods, i N: Axness/, udstæd av Faderen Sjur Olsson mod 140 rd:, den 26 Augusti 1788.

4: Lars Larssøns Skjøde paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør, 1 hud udi gaarden Moe, udstæd av Hr: Christoffer Geelmuyden Heiberg mod 550 rd:, den 20 Junii 1788.

5: Sjur Haagenssøns Skjøde paa 1 bpd: 19 $\frac{5}{16}$ Mrk: Smør, $\frac{11}{32}$ Hud, $\frac{11}{256}$ Løb Salt, og $\frac{11}{128}$ Kalvskind i Berven, udstæd av Britha Johannesdatter og Haagen Sjurssøn Bervens Børn, mod 132 rd: 1 mrk: 8 $\frac{3}{4}$ s:, Selv ejer Kjøberen efter Skiftebrev av 31 Maji 1786 og 31 Octobr: 1779, 15 $\frac{11}{16}$ mrk: Smør, $\frac{4}{32}$ hud, $\frac{7}{256}$ Løb Salt, og $\frac{5}{256}$ K:skind, dateret 23 Octobr: 1787.

1788: 140

6: Sjur Haagenssøns Skjøde paa 1 bpd: 11 $\frac{7}{16}$ mrk: Smør, $\frac{9}{32}$ Hud, $\frac{9}{256}$ Løb Salt, og $\frac{9}{128}$ Kalvskind i Berven, udstæd av Haagen Sjurssøn Bervens Børns Formyndere, mod 108 rd: 18 s:, den 7 Junii 1788.

7: Elling Aamundssøns Skjøde paa 2 bpd: 12 mrk: Smør, 1 Løb Salt i Lie, udstød av Faderen Amund Ellingssøn Lie mod 138 rd:, den 24 Octobr: 1788.

8: Aamund Ellingssøns og Giertrud Svendsdatters Contract for Livs ophold av Lie, udstød av Sønnen Elling Aamundssøn Lie den 24 Octobr: 1788.

9: Gunder Arnessøns Skjøde paa ½ Hud og ½ Løb Smør i Soldal, udstød av Hr: Johan Friderich Krøpelin i Bergen, mod 290 rd:, den 29 Septembr: 1788. Selgerens Adkomst ej bevist.

10: Ole Olssøns Skjøde paa ½ Løb Smør, ½ Hud i Soldal, udstød av hr: Johan Friderich Krøpelin i Bergen, mod 280 rd:, den 16 Septembr: 1788. Selgerens Adkomst ej bevist.

11: Contract mellem Ole Olssøn Soldal og Sjur Sjøvatssøns Formynder Ole Olssøn Østensøe, at den sidste skal faae gaarden Soldal for en omforenet Summa om den første ej inden 20 Aar skulde faae Børn med Myndlingens Moder med videre, dateret 24 Octobr: 1788.

12: Arne Nielssøns Skjøde paa ½ Løb Smør, ½ hud gammel Landskyld i Torpe, udstød av Faderen Niels Arnessøn mod betalte 100 rdlr:, dateret 24 Octobr: 1788.

13: Ole Arnessøn Toles Obligation stor 380 rd:, hvorav Matthias Jørgenssøn Ness tilhører 180 rd:, og Elias Nielssøn Langesætter 200 rd:, med Pant udi 1 Løb Smør i Tole, og 4 proCto Rente, dat: 24 Oct: 1788.

14: Arne Nielssøn Øvre Wigs Obligation stor 147 rd:, udstød til Brigte Johannessøn Torpe med Pant udi 1 bpd: 7 ½ mrk: Smør, 1/8 Faarskind, 1/8 Geedskind, og 1/8 Tønde Salt i Øvre Wig, og 2 proCto Rente, den 24 Ovt: 1788.

15: Amund Larssøn Røens Obligation stor 150 rd:, hvorav Anders Larssøn tilhører 70 rd:, og Niels Tostenssøn Wig 80 rd:, men Pant udi 18 Mrk: Smør og 1 Faarskind i Røen, og 3 proCto Rente, den 24 Oct: 1788.

16: Endre Tronssøns Skjøde paa 1 Løb ? mrk: Smør og ½ Hud udi Nedre Wig, udstød av hr: Capitaine Lorents Muller Segelcke mod 530 rdlr:, den 16 Augusti 1788.

17: Giermund Holgerssøns Contract for eendeel Kaar av Gaarden Nedre Wig, udstød av Endre Trondssøn nedre Wig, den 24 Octobr: 1788.

18: Østen Larssøns Skjøde paa 1 Spd: 12 mrk: Smør udi gaarden Hovland, hvor udi han selv den 14 Maji 1782 har arvet andre 6 Mrk: Smør, udstød af Anna Torchelsdatter og avdøde Lars Hovlands Børn, mod 25 rd:, dateret den 24 Octobr: 1788.

19: Niels Sjøvatssøns Skjøde paa 1 bpd: 3 mrk: Smør, ¼ Hud i Biotvedt, udstød av Faderen Sjøvat Nielssøn Biotvedt mod 60 rd:, som betales efter Selgerens eller Hustrues Død, den 25 Aug: 1788.

20: Haaver Larssøn Toles Obligation stor 499 rd:, hvorav Erich Pederssøn Aachre tilkommer 250 rd:, og Hans Tomessøn Hjorteland 150 rd:, og Amund Sjøvatssøn Kaldestad 99 rd:, med Pant udi 1 Løb Smør i Thole, og 4 proCento aarlig Rente, dateret 24 Octobr: 1788.

21: Niels Haagenssøn Bervens Avkalds Qvittering for hans Arv efter Synneve Olsdatter Berven den 31 Octobr: 1779, 56 rd: 5 mrk: 6 s:, til Formynderen Sjur Larssøn Skutleberg, den 25 Octobr: 1788.

22: Ditto for Arv efter Guro Sjursdatter Skutleberg, falden den 31 Octobr: 1779, 3 rd: 1 mrk: 14 s:, til bemeldte Formynder Sjur Larssøn Skutleberg, dateret 25 Octobr: 1788.

23: Ditto for Arv efter Haagen Sjurssøn Berven, falden den 31 Maji 1786, 27 rd: 5 mrk: 3 1/3 s:, til bemeldte Formynder Sjur Larssøn Skutleberg, dateret 25 Octobr: 1788.

24: Skiftebrev efter Haagen Torbiørnsøn Lille Aass, hvorved Jordegodset 1 bpd: 21 Mrk: Smør, ½ Hud, og ½ Geedskind i Lille Aass for 75 rd: er udlagt Enken Guro Thoresdatter den halvedeel, og Børnene den anden halvedeel, dateret 12 Novembris 1787.

25: Haaver Larssøn Tholes Obligation stor 499 rd: \til A: Holberg/ med Pant udi 1 Løb Smør i Thole, dat: 22 og tinglyst 23 Octobr: 1787, udlyst efter Qvittering av 24 Octobr: 1788.

26: Baar Larssøn Stenes Obligation stor 200 rd.; udstæd til Ole Sjurssøn Moe, Torbiørn Tollachssøn Nøtteland og Guri Ellings Datter, dateret og tinglyst 23 Octobr: 1786, udlyst for betalte 100 rd: til Ole Sjurssøn Moe efter Qvittering av 24 Octobr: 1788.

27: Erich Larssøn Tholes Obligation stor 500 rd.; udstæd til hr: Capitaine Segelscke med Pant udi 1 Løb 16 Mrk: Smør i Thole, dat: 17 og tinglyst 23 Octobr: 1787, udlyst efter Qvittering 17 Octobr: 1788.

28: Ole Arnessøn Tholes Obligation stor 450 rd.; udstæd til hr: Andreas Severin Heiberg med Pant udi 1 Løb Smør i Thole, dateret 22 og tinglyst 23 Octobr: 1787, udlyst efter Qvittering av 8 Octobr: 1788.

De for Jondahls Skibrede extraherede Tings Vidner, og deriblant Restance Registeret, som viser at de Kongelige Skatter til 1788 Udgang rester med 72 rd: 2 mrk: 6 s.; bleve examinerede, og i Særdeleshed attesterte av de 2de Mænd Ellev Larssøn Axnes og Haaver Larssøn Thole.

Til at betiene Retten næste Aar bleve udnævnte: 1: Lars Larssøn Indre Aalvigen. 2: Iver Ellevssøn nedre Axness. 3: Sjur Haagenssøn Moe. 4: Elling Aamundssøn Lie. 5: Gunder Arnessøn Soldahl. 6: Ole Olsson Soldal. 8: Arne Nielssøn Torpe. 8: Niels Siovatssøn Bjotvedt, alle nye Mænd.

Efter Udraab havde ingen mere med Tinget at bestille, thi blev Retten ophævet.

Gravens Skibrede.

Aar 1788, den 27de Octobris, begyndte det **almindelige Høste, Sage og Skatte ting med Gravens Skibrede[s Almue] paa Tingstædet Eyde Grund**. Ved Retten tilstæde Hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Nachschow, Lænsmand Anders Josephssøn Lille Graven og efterskrevne 8te eedsvorne Laugrettesmænd: 1: David Olsson Sævertvedt. 2: Svend Ellingssøn Berge. 3: Ole Johnssøn Solberg. 4: Lars Torbiørnss: Holven. 5: Ole Christofferssøn Warberg. 6: Erich Ricoldssøn Eyde. 7: Torbiørn Larssøn Eyde, og 8: Lars Gunderssøn Bremness.

Hvorda de for Jondals Skibrede specificerede Kongelige forordninger (..?) (m: m:) bleve publicerede.

Derefter bleve publicerede følgende Almues breve.

No: 1: Torger Brynildssøn Espelands Obligation stor 400 rd.; udstæd til Svend Svendssøn Krogevig og Johannes Larssøn Age med Pant udi 1 bpd: 21 mrk: Smør, ½ Geedskind i Espeland, dat: 8 og tinglyst 9 Junii 1784, udlyst for betalte 300 rd: efter qvittering av 11te Junii 1788, samme dag og for de resterende 100 rd: efter qvittering av 27de Octobr: 1788.

No: 2: Torger Brynnildssøn Espelands Obligation stor 300 rd.; udstæd til hr: Etatsraad Fleischer med Pant udi 23 ½ mrk: Smør, ¼ Geedskind i Espeland, og 4 pCto Rente under Caution av Anders Josephssøn Lille Graven, Svend Nielssøn Kirketeig og Peder Halvorss: Børsem, den 27 Octobr: 1788.

No: 3: Niels Erichssøns Skjøde paa 13 ½ Mrk: Smør, 1/8 Bukskind, 3/8 Faareskind og ¼ Kalveskind i Nestaas, hvori h/an/d selv den 27 Januar 1785 har arvet ligesaa meget, udstæd av Faderen Erich Nielssøn Nestaas for sine 2de umyndige Døttre, mod 37 rd: 3 mrk.; den 27 Octobr: 1788.

No: 4: Anders Tostenssøns Skjøde paa 2 bpd: Smør, 8/9 Løb Salt udi Herrald!! (Herreid), udstæd af Lars

1788: 140b

Tostenssøn Sæd mod 96 rd., den 27 Octobr: 1788.

No: 5: Anders Tostenssøn Herreids Obligation stor 96 rd., udstæd til Knud Larssøn Lund med Pant i forbemelte Skyld, og 5 proCto Rente, den 27 Octobr: 1788.

Baar Larssøn Sæbbe paa egne og sine Grander og Naboers Vegne, \av Sæbøe, Lund og Hielmoe/ anmeldte at hand til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Lars og Halsteen Garen, Asbiørn ibm., Tormod Warberg, for fornermelse med deres Dyrs Bejtning paa Citanternes Støler, derom at paahøre Vidnesbyrd af de under Lovens falsmaal indkaldte Niels Garen, Johannes Tvetoe, Asbiørn Stenberg og Svend Røyse, derefter Dom modtage til Skadens Erstatning og Processens Omkostning at betale efter nærmere Paastand, samt til dette ulovlig tiltagende Brugs Avstaaelse.

De indkaldte bleve lovlig paaraabte, da Lars Garen og Tormod Warberg mødte og paa egne og øvriges Vegne vedtog lovlig Varsel, men begierede Sagen stillet i beroe til i Morgen, da de agtede at fremføre hvad de fandt fornøden til deres Sags Styrke, imidlertid vilde de anhøre hvad Vidnerne havde at sige.

Av Vidnerne mødte Asbiørn Stenberg og Svend Røyse. for de udeblevne Vidner avhiemlede Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand lovlig Varsel.

Vidnerne blev betydet Edens forklaring, hvorefter de aflagde Saligheds Ed efter Loven, og

1te Vidne, Asbiørn Stenberg, provede: at han tilligemed Svend Røyse 14 Dage før dette Aars Sommerting saae omtrent 40 Dyr paa Citanternes Støel at bejtte der, men hvem samme tilhørde, veed Vidnet ikke. Vidnet saae at Stølen var ganske opbejttet. Videre sagde Vidnet, at hand tilligemed det andet indstevnte Vidne tilspurgte \Dyr/ Ejerne (...?)len hvem som havde givet dem Tilladelse at sette deres Dyr paa Citanternes Støel, og at de ikkun fik Svar hos Tormod Warberg saaledes, at ifald hans Dyr havde gjort Citanternes Eiendom nogen Skade, skulde det erstattes. af de andre indstevnte taledede Vidnerne ikke med, men da Vidnerne spurgde Tormod om han havde været med at sette Creaturene i Citanternes Bejter, svarede han: at hand brugte indtil videre fornemmelig Vinters Tider. Vidnet havde intet mere at forklare, thi blev det demitteret.

2 Vidne, Svend Røyse, vidnede eensstemmig med første Vidne uden forandring. demitteret.

Indstevnte og mødende Vederparter sagde, at ifald det kan bevises at deres Dyr paa Citanternes Ejendom have gjort Skade, saa baade har de været og ere villige samme at godtgjøre.

Citanterne begierede Laugdag for de udeblevne Vidner. Thi blev saaledes

Eragtet.

Lovlig indstevnte men udeblevne Vidner Niels Garen og Johannes Tvetoe gives hermed Laugdag at møde til næste Aars almindelige Sommerting, deres eedelige Vidnesbyrd i Sagen at avlægge, hvortil Citanterne besørger lovlig Varsel.

Aar 1788, den 28de Octobr., continuerede Høstetinget for Gravens Skibrede i de forbemelte Laugrettesmænds nærværelse.

Hvorda Ole Sættre av Woss ved sin beslægtede Niels Øfsthuus iretteædskede Sagen mod Torger Espeland for giæld, og avvartede Dom til Betaling med Rente fra Stevnemaalets Dato til betaling skeer, og Processens Omkostning 4 rd: 3 mrk:

Indstevnte mødte og sagde at han vilde betale Citanten naar de i Mindelighed kunde foreenes, havde ellers ikke stevnet contra i denne Sag.

Citanten paastod Dom.

Eragtet

Sagen optages til den 10de Decembr: førstkomende, da Dom eller Kjendelse efter beskaffenhed skal blive avsagt.

Knud Ullestad lod ved Knud Rochne iretteædske Sagen mod Torger Espeland, og paastod Dom efter forrige Irettesettelse, med Tillæg for sine Rejser 2 rd:, eller efter Rettens Skjøn.

Torger Espeland havde intet at svare.

Eragtet.

Sagen optages til den 10 Desbr: 1788.

Niels Sondve av Woss havde med mundlig Continuations Stevning i forrige Sag indkaldet Knud Ellingsøn Store Graven at paahøre Vidner, derefter Dom modtage til Gieldens betaling, og Processens Omkostningers Erstatning.

Indstevnte mødte, tilstod Continuations Stevningens lovlige forkyndelse, henholdt sig til den paa sidste Ting fremlagte Regning, og paastod Dom.

De indkaldte Vidner vare godvillig mødende Peder Olssøn Skutleberg og Ole Herlougssøn Jeraldstvedt, som Citanten begierede eedfæstede og forhørte. Thi fremstod Vidnerne og aflagde Saligheds Eed med oprakte fingre efter Loven og provede: nemlig

1 Vidne, Peder Olssøn Skutle:!! (Skutleberg), at han var nærværende paa gaardens Sandve da Citantens afdøde Søn laae syg, omtrent et Par Maaneder før han døde, og hørde at bemelte Cintantes Søn efter Faderens Tilspørgsel sagde at hand tilgode kom 8 rd: og nogle Mrk:, som Vidnet ikke vist kan erindre, hos Knud Store Graven.

2 Vidne, Ole Jeraldstvedt, vidnede, at han av Citantens afdøde Søn hørde, medens han var syg, men ikke paa samme Tid som første Vidne, at han sagde at have tilgode hos Knud Store Graven imod 10 eller 11 rd:, hvilket han paa Vidnets Efterspørgsel havde forklarede.

Citanten paastod Dom til Gieldens Betaling med Omkostninger 3 rd:, og Bekostninger for 12 Rejser for at indfordre og kræve Gielden efter Rettens Skjøn, samt Vidnernes Møde fra et fremmed Tinglaug.

Indstevnte begierede Sagen til næste Ting udsat for at føre Contra Vidner.

Eragtet.

Efter {Citante} Indstevntes Forlangende bevilges Udsettelse til næste Ting, da det paaligger ham at fremkomme med hvad han finder fornødent, eller i manglende fald Dom modtage.

Velærværdige hr: Kahrs fremlagde skriftlig Stevning mod Gunder Larssøn Ose av 8 Oct: 1788, for fornærmelser, som blev oplæst, saalydende #

Indstevnte Gunder Ose blev lovlig paaraabt, men ingen mødte eller svarede.

Av Vidnerne mødte icke Omund, Lars, Torbiørn og Ole Ose samt Tollef Hagestad. thi afhiemlede Kaldsmændene Poul Leqve og Iver Nedre Leqve lovlig Varsel.

Citanten fremstillede Vidner, for hvem Edens forklaring av Lovbogen blev oplæst, og hvorav

1te Vidne, Mandrup Johanssøn Ødven, avlagde corporlig Eed og vidnede: at dette Aars 11te Junii, da Vidnet som Kjøgemester var ved Ulvigs Kirke med et Par Brudefolk, og vilde fornemme om Præsten var færdig, og i den Anledning fandt Provsten Schna-

-bel, som strax sagde Vidnet at Gunder Ose, formedelst hans opførsel skulde bindes, hvilket Vidnet sagde Gunder Ose, med formaning at han skulde holde sig roelig, men i Stæden for Gunder Ose efter Begier skulde holde sig denne Varsel efterretlig, tog han Vidnet i Brystet og sagde han skulde være hans Mand, og da Vidnet vilde gaae ind i Kirken efterat Provsten allerede var gaaet derind for at forrette sit Embede, tog Gunder atter fat paa Vidnet og greb ham i brystet just da han en ceremo(nell?) som Kjøgemester fulgte Brudefolket, hvorfor 2 Mænd maatte skille indstevnte fra Vidnet. Vidnet veed heller ingen anden Anledning til denne Opførsel end den formaning Vidnet efter Provstens Tale, som slet ikke var uden god Grund, gav den indstevnte, men han var derhos noget drukken. Citanten begierede Vidnet tisluprgt: om det har hørt at Gunder Ose tilforn i Værtskaber har været uroelig og yppet Klammerie. Svar: Jo, har selv hørt, men ikke erfaret det.

2 Vidne, Aschout Aschoutssøn Qvale, avlagde Ed og vidnede: at han ikke var nærværende ved Kirken den af forrige Vidne udsagde Tid, derfor heller ikke noget veed om hans Opførsel anderledes end hvad Kirke folkene forklarede ved deres Hiemkomst, men dette veed han, at Gunder Ose udskjelte Vidnet for en Prakker, fordi han ikke vilde tilstæde at Kirke folket fik Brændevin til Kirke med sig fra Vidnets Huus, hvor Brylluppet stod, og at Vidnet har hørt at Gunder Ose tilforn i Værtskaber har været urolig og underlig. Gunder var drukken da han rejste fra Bryllups gaarden. Paa Citantens Tilspørgsel sagde Vidnet, at han efter Gunder Oses forlangende var med ham \hos Præsten/ for at tilstaae sin Forseelse, vilde forlige Sagen, men Præsten svarede at han ikke vilde være fornøjet med Gunders Bud 6 rd: til Fattig kassen, derimod paastod han en skikkelig Mulct, som til trængende Fattige skulde uddeeles.

3 Vidne, Omund Aschoutssøn Qvale, avlagde Ed og vidnede: at den af forrige Vidner omprovede 11te Junii, da Brudefolket gik til Kirke, saae Vidnet at Gunder Ose tog eller greb Kjøgemesteren, som fulgte Brude folket i Kirke, i Brystet, da de vare komne paa Kirkegaarden, og af 2de Mænd kom Kjøgemesteren til hielp, hvilken sagde at en gammel Mand burde have Roe. Kjøgemesteren gik stille med folket, og viste ingen Anledning fra sin Side til denne Overlast. Samme Tid, førend Kirketjenesten gik an, var Gunder inde i Provstens Stue, hvor ikkun Fruentimmere og Provsten, som en gammel Mand, var tilstæde, og begierede 3 glas Brændevin for sig og 2de andre Personer, men hvad blev ham svaret, kand Vidnet ikke erindre, eller om ham blev givet noget, da Vidnet før gik ud av Stuen. Har ellers hørt at Gunder Ose er i Værtskaber uordentlig og uroelig.

4 Vidne, Askild Samsonssøn Qvale, avlagde Ed og provede: at Vidnet efter Gunder Oses Overtalelse fulgte ham ind i Præstens Huus, for efter Gunders Begiering at faae brændevin hos hr: Kahrs, som ikke var hjemme, hørde at Gunder begierte Brændevin hos Præstens Kone, som sagde at han ikke den Dag kunde faae, siden hendes Mand icke var hiemme, og derfor gik Gunder tilligemed Vidnet ud av Stuen, men saavit Vidnet veed, var Gunder atter inde i Stuen hos Præstens familie, efter at han havde skjenket Vidnet brændevin av en liden flaske hand havde i Lommen, men hvorledes hans Opførsel der var, veed Vidnet icke. Gunder var meget beskienket. Vidnet, i henseende til Gunders Opførsel mod Kjøgemesteren, provede at han saae ham gribe Kjøgemesteren i brystet, først i Præste Thunet, og siden paa Kirkegaarden, og som Vidnet skjønnede, med Vrede.

5 Vidne, Niels Olssøn Haaeim, avlagde Ed og vidnede: at han den af forrige Vidner omprovede Tid saae Gunder Ose gribe Kjøgemesteren i Brystet, først i Præstens Borregaard eller Thun, og derefter paa Kirkegaarden, da han med Brudefolket gik i Kirke, hvorfor Vidnet med en anden Mand maatte løse Gunders Hænder av Kjøgemesterens Bryst, men hvad Anledning hertil var, veed eller hørte Vidnet icke. har hørt tale om Gunders uroeligheder i Værtskaber, og videre, at han den omprovede Tid var drukken.

6 Vidne, Johannes Olssøn Haaeim, aflagde Ed og provede: lige med næst forrige Vidne, alene med denne forandring, at han ikke saae Gunder Ose tog Kjøgemesteren i brystet i Præstens Borgegaard, dem:

7 Vidne, Lars Danielssøn Haaeim, frafaldes.

8 Vidne. Lars Madssøn N: Hagestad, aflagde Ed og vidnede: at den av forrige Vidner omvundne Tid, efter at Brudet var kommet til Kirke og Vidnet var i Borgestuen, blev han hentet til sin Husbondes hr: Provst Schnabels Huus, hvor han forefant Jomfruen indelukket i Spisekammeret, under Beklagelse at Gunder Ose havde forskrækket hende, saae Gunder Ose kom ud af Stuen, men veed ikke hvad hand havde foretaget sig, i den Tid da hr: Kahrs ikke var hiemme. Vidnet fulgte Provsten i Kirken, hvor hand skulde forrette den forlangte Brudevielse, og efter ordre blev Kirkedørene lukket. Vidnet forføjede sig hiem og forefandt hr: Kahrs hjemkommen, værende i Borgestuen hos Gunder, som da allerede var bunden, hørde da Gunder sige at Præsten skulde miste den hvide Klud hand havde om Halsen, at Præsten var ligesaa stor fant som han, en fangeslutter, og mange andre Ord Ærerørende mod Præstens Stand, som Vidnet undseer sig ved at nævne eller kan erindre, ligesom og Præsten intet modsagde alt dette eller talte noget fornærmende til Gunder, derimod talte \Gunder/ forstandig til Vidnet og andre nærværende naar Præsten ikke var tilstæde.

9 Vidne, Torbiørn Stegssøn nedre Hagestad, avlagde Ed og provede: at den forhen omtalte Tid fik Vidnet ordre at være tilstæde ved Huusene hos sin huusbonde hr: Provst Schnabel, som havde Tjeneste i Kirken, og efter samme ordre lukkede Døren for Gunder Oses uroelige Opførsel, som Vidnet dog ikke saae, men da hr: Kahrs var hiem kommen, saae Vidnet at Gunder blev bundet, og at denne udøste de samme og mange flere fornærmelige ord, som næst forrige Vidne haver forklaret. Ligesom og Gunder iblant andet sagde at her kanskee skulde gaae ligeledes til som i Christiansand. Gunder var beskjenket, men dog taledede skikkelig til

1788: 141b

de andre nærværende naar Præsten ikke var tilstæde. Præsten svarede ham heller ikke noget fornærmende.

10 Vidne, Anved Andvedssøn Windal, aflagde Ed og vidnede, at han som Skyds Karl med hr: Kahrs kom til Præstegaarden den forhen omtalte Dag, og hørde at Gunder Ose havde været uroelig, at han sagde Præsten maaskee skulde miste den hvide Klud hand havde om halsen, at han udøste mange andre ord til fornærmelse, og at Gunder var beskjenket, saae ham og at være bundet i Provstens Borgestue. Videre sagde Gunder at her skulde gaae til ligedan som i Christiansand. demitteret.

hr: Kahrs begierede Laugrettet og Almuen tilspurgt hvordan Gunder Oses opførsel i almindelighed i Meenigheden har været, hvortil eensstemmig blev svaret: at Almuen ved mange Lejligheder og i Almindelighed i Værtskaber have befundet Gunder Ose som en urolig Person og opsetsig mod dem han har omgaaes, og ellers ikke opført sig som andre freedelige og omgiengelige Mennesker.

Citanten frafaldt de øvrige indstevnte Vidner, og begierede Udsettelse til næste Ting for at fremskaffe andre Vidner om Gunder Oses opførsel inde i huset den omstevnte Tid.

Eragtet

Sagen beroer til Sommertinget, da hr: Kahrs behager at besørge det fornødne; Ligesom og Gunder Ose forelægges at møde samme Tid til Sagen at svare hvad han agter tjenligt, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Peder Børsem for Niels Høysetter i rette ædskede den paa forrige Ting incaminerende Sag mod Wiglich Davidssøn Aandeland for Obligations Gield 298 rd: efter hans udstædte Pante Forskrivelse af 26de Octobr: 1781, den hand fremlagde, og derefter paastod Dom til sammes betaling med 6 Aars resterende Renter, som, naar ProCento Skatten fragaaer, beløber til 67 rd:, og endelig, i Processens Omkostning 1 rd: 3 mrk:

Instevnte blev lovlig paaraabt, men ingen svarede. Thi blev

Eragtet

Sagen optages til den 10de December førstkomende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt.

Knud Rochne fremlagde Laugdag mod Vidnet Ole Hjelmevold i Sagen mellem Christi Larsdatter og Siur Bertelssøn Scheye for ulovlige Beskyldninger, saalydende #

Det laugdagede Vidne mødte.

Vederparten blev paaraabt men mødte ikke.

Vidnet Ole Hjelmevold aflagde Saligheds Ed med oprakte Fingre efter Loven, og provede: ensstemmig med forrige Vidne uden forandring. demitteret.

Contra Citanten Siur Bertelssøn Scheye fremlagde Laugdag mod Contra Vidnerne. saalydende:

af de Laugdagede Contra Vidner var David Anderssøn Espeland ikke tilstæde, men det blev anmeldet at Han i Kongelig Tjeneste var udcomanderet. for de mødende blev Edens forklaring af Lovbogen oplæst med formaning til Sandheds Udsigende, hvorefter

Vidnet Lisbeth Wambem aflagde Eed og provede: at hun vel for omtrent et par Aar siden udi et Florhuus paa Gaarden Hylle, hvor de 2de andre instevnte Vidner, og ej flere, vare nærværende, hørte Christi Hylden synge endeel af de nu for Vidnet oplæste Viiser, men hvad de indeholt, eller om hvem de til fornermelse var skrevet, kan Vidnet ikke erindre at have faaet beskeed om, dog kand Vidnet nu erindre at Christi Hylden sagde den af Hende sungne Viise var Køyle Verset. Efter nøyere Betenkning sagde Vidnet at det var de sange for Hende nu oplæste Værs som Christi Hylden sang, erindrer heller ikke at Christi Hylden sagde det var om Siur Scheye eller hans Kone disse Viser vare digtede. Citanten begierede Vidnet tilspurgt, om Christi Hylden selv, eller efter Tilspørsel af Vidnet, sagde at det var Køyle Værsat. Svar: Vidnet spurgte Christi derom, og da falt Svaret som forhen forklaret. 2: om Vidnet selv, eller den instevnte, viste at flere var i Floren den omprovede Tid. Svar: Vidnet viste selv at de andre omtalte vare nærværende, men ikke om samme var Christi bekjendt.

2 Vidne, Knud Aslachssøn Scheye, aflagde Eed og vidnede: at hand var nærværende sam/m/e Tid i Floren paa Hylden og hørde Christi synge Viser, men ved ikke hvad de indeholt, eller om det var de sam/m/e Ham nu for Retten blev forelæst. Paa Citantens Spørsmal svarede Vidnet, at Christi sagde paa Lisbeth Wambems Tilspørgsel, at Hun havde gjort disse Værs, men om hvem, kan Vidnet ikke erindre efter saa lang Tids forløb. Vidnet var ikke videre at tilspørge, thi blev det demiteret.

Knud Rochne for Citanten benegtede at have digtet Viser til fornermelse for Siur Scheye, paastod derfor frifindelses Dom, Opretning for ulovlige Beskyldninger, og Processens Omkostning erstattet efter Rettens

1788: 142

Skjøn.

Siur Scheye ligeledes indlod Sagen Dom efter Vidnernes Udsigende og Dom/m/erens Skjøn, samt Processens Omkostning vedbørlig erstattet.

Ingen havde mere at lade tilføre, thi blev saaledes

Eragtet

Sagen optages til den 10de Decemb: førstkom/m/ende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt.

Torkel Lindebreke for Knud Ellingssøn Store Graven udi Sagen mod Ole Westrem angaaende en Hoppe, fremlagde Laugdag mod Vidnet Ole Spaaneim, som han begiærede paaraabt, eedfæstet og forhørt, saalydende #

Citanten begiærede de paa forrige Ting fremlagte skriftlige Qvæstioner for dette mødende Vidne fremsadte, hvilket skeede, hvorefter Vidnet aflagde Saligheds Eed efter Loven, og provede til første Spørgsmaal: Ja, det forholder sig som omspurgt, og Ole Westrem sagde: Han beholt Øgen til han fik sine Penge. 2: Nej. 3: heller ikke. demiteret.

Ole Westrem var under Vidnets Examination kom/m/en til stæde, sagde at han ikke havde lovfæstet nogen Øg for Knud Ellingssøn, men vel modtaget en Hoppe til Bevaring for Elling Knudssøn Graven ved Midnats Tider, hvor for han ikke kunde staa til Ansvar.

Torkel Lindebreke fremlagde sit skriftlige Indlæg med Paastand og i Rettesettelse til Doms, af 27 Octob:, saalydende:

Ole Westrem begiærede Udtoeg af det passerede, og Sagen udsadt til næste Thing.

Torkel Lindebreke for Citanten paastod Dom, og refererede sig til sit indførte.

Eragtet:

Den forlangte Udsettelse af Ole Westrem bevilges til næste Ting, da det paaligger Ham at fremkom/m/e med hvad hand finder fornøden til Sagens Slutning. Ligesom og det forlangte Udtoeg paa nærmere Anfordring skal blive meddeelt naar det stemplede Papir leveres.

Ole Helland lod i Rette æske Sagen mod Frue Hiermand for Gield, og fremlagde Laugdag, saalydende: #

Frue Hiermand blev lovlig paaraabt men svarede ikke. \Kaldsmændene avhiemlede lovlig Varsel/

Citantanten!! paastod Dom med Omkostninger efter Rettens Skjøn.

Eragtet:

Sagen optages til den 10de Decemb: førstkom/m/ende.

Siur Spaanejm iretteæskede Sagen mod Lars Spaanejm angaaende Vilkaar, og fremlagde det paaberaabte Protocol Udtoeg som følger Acten, \derefter paastod Dom/.

Lars Spaanejm møtte ikke efter Paaraab.

Eragtet

Sagen optages til den 10de December.

Lars Garen paa egne og Broders Vegne iretteæskede Sagen mod Poul Leqve angaaende en Rejn, og fremlagde Rettens foreleggelse for Vidnet Lars Tveito, saalydende:

Po[u]l Leqve mødte.

Saa var og det Laugdagede Vidne tilstæde, hvilket aflagde Saligheds Eed efter Loven, og provede efter Citantens Begiær, da E(en?)s forklaring hannem af Lovbogen var forelæst. Contra Citanten Po[u]l Leqve begiærede for dette Vidne oplæst, førend hans forklaring i Protocolen antages, hvad de forhen i Sagen afhørte Vidner Ørjans Nedre Leqve og Iver Hieltnes under Eed have deponeret, da Dom/m/eren saaledes

Eragtede

Dette Vidne er indkaldet at afgive sit Vidnesbyrd om hvad hand i Sagen er vidende. Det paaligger saavel Hoved som Contra Citanten at fremsette sine Qvæstioner saaledes at Oplysning i Sagen kand erholdes om hvad Stevnemaaleet indeholder. Vidnet Lars Tveite er ikke indkaldet at anhøre Provemaale om hvad hans egen Persohn angaaer. Poul Leqve paalegges der fore herved at holde sig til Sagens Realia, da alt lovligt skal blive iagttaget.

Citanten begiærede Vidnet tilspurgt, 1: om Vidnet saa hvad Mærke Poul Leqves 2 Rejne havde, og hvor stoere og gamle de vare? {Svar} nemlig strax efter Maria Bebudelses Dag et Aar siden. 2. Spørs: om Vidnet hørte at Poul sine Rejner vare syge den Tid de rejste til

Slondals fjeldet? 3: om Vidnet ej veed hvad Mærke Lars Garens 2de Rejner havde? 4: om Vidnet saae at nogen af Rejns Hoben havde det Mærke som Lars Garens 2de Rejner, nemlig afskaaret i høyre Øre tet ved Haarene. 5: om Vidnet ej veed, hvem den Rejn ejer som Poul Leqve haver mærket? Vidnet svarede til første Spørsmål: at saavidt Vidnet kan mindes var det den omspurgte Tid han saae Poul Leqves ene Rejn at være mærket med Svale Mærket og en Bior afklippet paa sam/m/e Øre, og saavidt Vidnet kan mindes var Mærket nyt. om Vidnet saae flere Dyr tilhørende Poul Leqve, kand hand ikke erindre, men hørte sige at en skulde være dertil. 2. Spørsmål: Ja, den ene af Poul Leqves Rejner vare syge. 3 Sp: Mærket paa Lars Garens Rejner var saaledes at det høyre Øre var

1788: 142b

afskaaret. 4 Sp: Nej. 5 Sp: Viste ikke andet end den af Poul Leqve merkede Rejn var Lars Garens, efterdi Vidnet saae den sisten gamle Mærke. Ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, thi blev han demiteret.

Lars Garen anmeldte at han med muntlig Continuations Stevning havde indkaldet Poul Leqve at paahøre Vidner i forrige Sag, derefter Dom modtage efter nermere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte.

Poul Leqve vedtoeg lovlig Varsel.

som Vidner havde Hoved Citanten indkaldet Peder Siurssøn Schaar, Jon Tvete, og Lensmand Anders Lillegraven, hvilke for ham i Sagen have afgivet deres eedelige Vidnesbyrd til nøyere Examination og forklaring, og derfor blev de paaraabte. fremstod da

Jon Trondssøn Tvete, som blev forelæst hans forhen aflagde Vidnesbyrd, som han i alt vedstoed, og under forhen aflagde Eeds Kraft svarede til de af Citanten fremsatte og forhen anførte Qvæstioner saaledes: 1 Sp: Vidnet blev vel viist de omspurgte Rejner den benevnte Tid paa Fjeldet, men kand ikke erindre hvad Mærke de havde. 2 Sp: Veed Vidnet ikke. 3 Sp: ligesom forrige Vidne. 4 Sp: Nej. 5 Sp: Veed ikke. Vidnet var ikke videre at tilspørge, thi blev det demiteret.

Peder Siurssøn Schaar blev ligeledes forelæst hans forhen aflagde Vidnesbyrd, hvilket Han gestendigede, og under forrige Eeds Kraft vidnede til 4 Sp: Saae det slet ikke. 5 Sp: Veed ikke. Poul Leqve begjærede Vidnet tilspurgt: om Vidnet var bekjent alle Dyre Mærker? Svar Nej, men Vidnet saae nøye efter om der vare Dyr mærkede med Lars Garens Mærke andre end hans, fornem/m/elig den siste Tid han var i Slondals Fjeldet, men fant det ikke. Demiteret.

Anders Josephssøn Lillegraven henholt sig til sit forrige Vidnesbyrd, og provede til det fremsatte 1 Sp: at Vidnet den omprovede Tid saae Poul Leqves 2 Rejner at være mærket med en liden afstevning i et af Ørene, men hvilket deraf kand Vidnet ikke erjndre. 2 Sp: Hørte af Poul selv at den ene af Hans Rejner skulde være syg den omspurgte Tid. 3 Sp: ligesom forrige Vidne. 4 Sp: Nej. 5 Sp: Efter hvad Vidnet i (...?)ne (ud?)ledning har hørt og veed om Parternes Mærker paa deres Dyr, kand han ikke andet vide end den omspurgte Rejn tilhører Lars Garen, med mindre Poul Leqve skulde have tilkiøbt sig en af denne sidsten Mærke. Contra Citanten begjærede Vidnet tilspurgt, om det veed vist at den omspurgte Rejn er Lars Garen tilhørende? Svar: han holder sig til sin forrige forklaring. Poul Leqve, som efter mange advarsler (ikke?) enthoder sig fra at forvirre Vidner i sine Udsigende, advares engang for alle at holde sig skikkelig for Retten, saafremt han ikke strax maa vente at blive mulcteret. Ingen af Parterne havde Vidnet meere at tilspørge, thi blev hand demiteret.

Citanten Lars Garen paastod Dom efter Sagens Beskaffenhed, og Poul Leqve tilfunden enten at levere Rejnen tilbage, eller Betaling derfor, og at betale Processens Omkostning skadesløs.

Poul Leqve begjærede Udsettelse til næste Ting for at fremkom/m/e med det fornødne til Sagens Slutning.

Citanten vedblev sin Doms Paastand.

Eragtet.

For ikke at betage Poul Leqve Tid til sit formentlige forsvar, udflyttes denne Sag til næste Som/m/erting, da Poul Leqve paalegges uden Udhal at fremkom/m/e med det fornødne til Sagens Slutning.

Derefter bleve følgende Almues breve Tinglyste.

6: Ole Erichssøns Skjøde paa 1 pd: 16 ½ Mrk: Smør, ¾ g:sk:, ¾ f:sk: i Medaas, No: 28, udstød af Faderen Erik Olsson Medaas mod 225 rd:, den 11 Junii 1788.

7: Ole Erichssøn Medaases Obligation stoer 225 rd:. udstød til Ole Siurssøn Ystaas med Pant i forbemelte Skyld, dat: 11te Junii 1788.

8: Jens Erichssøns Skjøde paa 2 pd: 6 Mrk: Smør, ½ B:sk:, 1 ½ f:sk: og 1 K:sk: i Nestaas, No: 47, udstød af Faderen Erich Jenssøn mod 196 rd:, den 27 Octob: 1788.

9: Daniel Tollevsøns Skjøde paa 1 L: S:, 1 Hud med Bygsel, og Overbygsel til 6 mrk: S:, 1 f:sk: Ulvigs Kirke tilhørende, udi Øvre Hagestad, udstød af Faderen Tollef Danielssøn mod 298 Rdr:, d: 27 Octob: 1788.

10: Torkel Tostenssøns Skjøde paa 17 ½ Mrk: Smør i Øvre Tvet, No: 98, ud-

1788: 143

-stød af Faderen Tosten Torkelssøn mod 149 rd:, den 27 Octob: 1788.

11: Tosten Torkelssøn og Huustrue Maria Andersdatters Contract for Livs ophold af Øvre Tvet, udgivet af Sønnen Torkel Tostenssøn Øvre Tvet, den 27 Octob: 1788.

12: Knud Nielssøn Sæbbes Obligation stor 198 rd:, udgivet til Marithe Tobias Datter med Pant udi 1 pund 16 ½ Mrk: Smør, 2 geedskind, ½ Hud i Sæbbøe, dateret og tinglyst 27de Octob: 1780, udlyst efter Qvittering af 27 Octobr: 1788.

13: Knud Nielssøn Sæbbes Obligation stoer 250 rd:, udgivet til Johannes Johannessøn Bue med Pant i forbemelte Skyld, den 27 Octob: 1788.

14: Tosten Anderssøn Herreids og Jorond Eilevs Datters Contract for Livs Ophold af Herrej, udgivet af Anders Tostenssøn, den 27 Octob: 1788.

15: Isach Iverssøns Skjøde paa 1 pd: 3 Mrk: Smør, ¾ gedskind i Breche, No: 2, udgivet af Faderen Iver Isachssøn mod 150 rd:, den 27 Octob: 1788.

16: Niels Knudssøns Skjøde paa 2 pd: 15 Mrk: Smør i Nesseim, udstød af Faderen Knud Nielssøn Nesseim, den 12te Junii 1788.

17: David Størkssøns Skjøde paa 1 bpd: 13 ½ Mrk: Smør, 5/8 gedskind, 5/8 faarskind i Moe, No: 1, udgivet af Enken Christi Andersdatter med fleere Arvinger efter David Størkssøn!! mod 300 rd:, den 27 Octob: 1788.

18: David Størkssøns {Skjøde} Forpligtelse til Ingeborg Sjurs Datter paa et aarligt Vilkaar af Moe, dat: 27de Octob: 1788.

19: Christi Andersdatters {Skjøde} Contract for Livs Ophold af Moe, udstød af David Størkssøn, den 27de Octob: 1788.

20: Asgout Asgoutssøn Qvales Obligation stoer 80 rd:, udgivet til Hr: Provsten Schnabel med Pant udi 1 pd: 21 Mrk: Smør i Qvale, dateret og tinglyst 21 Maji 1773, Transporteret til Jomfrue Inger Margaretha Schnabel den 20 Junii 1773, udlyst efter Qvittering af 27de Octob: 1788.

21: Aamund Asgoutssøns Skjøde paa 1 bpd: 21 Mrk: Smør i Gaarden Qvale, udstød af Faderen Asgout Asgoutssøn mod 180 rd:, den 27 Octob: 1788.

22: Aamund Asgoutssøn Qvales Obligation stor 80 rd:, udgivet til Jomfrue Inger Margaretha Schnabel med Pant udi 1 pd: 21 Mrk: Smør i Qvale, og 4 proCento Rente, den 27 Octob: 1788.

23: Asgout Asgoutssøn og Johanna Aamunds Datters Contract for Livs Ophold af Qvale, udstædt af Aamund Asgoutssøn, d: 27 Octob: 1788.

Aar 1788, den 29de October, continuerede Høste Tinget med Gravens Skibrede i forbemelte Laugrettes Mænds Nærværelse.

Hvor da efter Vedtagelse paa Udsettelses Tinget for Gravens Skibrede den 1te Augusti udi Sagen af Siur Scheye mod Opsidderne paa Hylden blev saaledes

Dømt og Avsagt:

Lovgiverens Viisdom har udi Norske Lovs 3 B: 12 – 12 omhyggelig forebygget fornærmelse i Hensigt til Almuens Kreatures Drift til og fra Sæters eller Støels Bejter. Men ingen Lov kand forud bestem/m/e tilfældige Hændelser, og saaledes kand i mange Tilfælde ikke alle Overtrædelser bemærkes med (lii?)ge Straf. Citanten Siur Scheye, har med 2 Vidner beviist at de instævntes Creature ere een eller toe Dage forud den sædvanlige Tid fra Stølen hjemkomne. Men dette er ikkun een gang intruffen, og der hos maae bemærkes, at det eene Vidne, som paa den Tid var Budeje, har forklaret at Biørnen i de sam/m/e Dage drepte Creature, hvilket rimelig viis kand have foraarsaget saavel Creaturenes egen Drift til at fly deres fiende, og Ejerne at søge deres Sikkerhed ved at Hjemdrive, og saameget meere, som ikkun manglede saa kort en Tid til Hjemdriften. Citanten burde derimod været meere omhyggelig for at faae sit Høe eller Korn indbjerget, da Han saa hastig maatte vente Creaturene. De indstevnte paastaar at de ikke har nogen fælles Ejendom med Citanten, som ikke har beviist, eller sagt at beviise det med sa(.l.?). at taxere og beviise den foraarsagede og paastaaede Skade var en Pligt som endelig maatte paaligge Citanten, saa meget meere, som det af Retten var Ham paalagt. End og heri har hand været ligegyldig, og altsaa ikke kan vente nogen Nytte af den allegerede 3 B: 12 – 12, som end og paalegger Femte Stævne – for at godtgjøre sin Sags Rigtighed. Paastand er ikke nok i Rettergang; her fordres Beviis og nøyagtige Grunde for Søgemaalet, tilstrækkelig Oplysning for at følge Retfærdighedens Dom. Efter foranførte Om-

1788: 143b

-gangs Maade kunde Sagen synes at være reist af blot Trættekjærhed; men da det ogsaa kan være en Virkning af Enfoldighed: Saa Kjendes hermed for Ret: De instevnte Opsidderne paa Gaarden Hylden bør for Citantens Tiltale i denne Sag frie at være, dog forbeholdes Tiltale efter Loven, om de for Eftertiden uden fælles Samtykke drive deres Creature til eller fra Stølen førend den sædvanlige Tid. Saaledes ophæves Processens Omkostning, og med Dom/m/en omgaaes paa lovlig Maade.

Tosten Westrem iretteædskede Sagen mod Elling Store Graven angaaende en ham leveret Tegnebog, og anmeldte at han med mundlig Continuations Varsel til dette Ting havde indkaldet Vederparten at anhøre Vidner og lide Dom efter nærmere Paastand, samt Processens Omkostninger at erstatte.

Knud Rochne fremlagde Stiftets Constitution at gaae i Rette i denne Sag for indstevnte {for}, dateret 1te Octobr: 1787, saalydende # Dernest i Rettelagde Han et Tings Vidne af 10 Julii 1787, til Bevislighed at der tilforn i denne Sag har været ført Vidner, altsaa protesterede han i kraftigste Maade imod dette Stevnemaal, da Lovens 1 b: udtrykkelig fastsetter, at naar Vidne skal føres mod Vidne paa Sag, skal de først avhørte Vidner indkaldes til at anhøre de sidste, altsaa forventer hand den højstærede Rettes Kjendelse, og Stevningen som ulovlig avvist, følgelig Lovens 1. 13. 13.

Det fremlagde Tings Vidne blev oplæst sag!! (som?) følger Acten.

Citanten sagde at de indkaldte Vidner rigtignok skal vidne mod de andre \som/ i det oplæste have deponeret deres forklaring.

Knud Rochne paastod Rettens Kjendelse.

Eragtet.

Efter Stevnemaalets Incamination bemærkes det at de i fremlagde Tings Vidne afhørte Vidner ikke ere indkaldede til Vedermæle at anhøre de Beviser Citanten denne Tid agter at fremføre, hvilket er stridende mod Lovens 1. 13. 13. Thi kan Dommeren ikke modtage Citanten Tosten Westrems Vidner førend dette iagttages, men han forbeholdes at anlegge Søgemaalet paa lovlig Maade.

Ole Westrem fremlagde skiftlig Stevning mod Lænsmand Anders Josephssøn Lille Graven for fornærmelse ved en Exsecutions Forretning, dateret 26 Octobr: 1788, saalydende # efter samme at anhøre Vidner {og lide Dom} \til Tings Vidne/ efter Paastand. Vilde fornemme om indstevnte møder.

Lænsmand Lille Graven mødte og vedtog lovlig Varsel.

De indkaldte Vidner Torkel Lindebreche og Ole Hielmevold mødte. hvilke aflagde Saligheds Ed og vidnede eensstemmig at de tilligemed Lænsmanden vare udnævnte at forrette Exsecution hos {Ole} Sjur Spaaneim, som nu var tilstæde og tog til Gienmæle, omtrent i Aaret 1783, hvilken de(..?) fuldbyrdede saaledes som den af dem udstædte Forretning formelder, hvilken de efter saa lang Tids forløb ikke kan erindre. Ved den sidst afholdte Exsecutions Forretning var Ole Westrem tilstæde og anviste de exsequerende Vahre, men da saadan Forretning første Gang blev holdt, var Ole ej nærværende. Paa Citantens {Vid} Tilspørgsel sagde Vidnerne, at de ikke kan erindre om Lænsmanden havde skrevet sin Haand under Exsecutions Forretningen, men Vidnerne satte sine hænder derunder. De udpantede Vahre bleve nedlagde hos en anden Mand paa Spaaneim, og eendeel blev angivet av Ole Westrem til Exsecution, som Vidnerne ikke saae. Ole Westrem tilspurgte Vidnerne, om hand ikke angav for Lænsmanden halve Skeye Saug, hvor i skulde gøres Indførsel. Resp: Jo, men Sjur havde i den ingen Eiendom efterdie den var solgt, og derfor kunde Lænsmanden heller ikke gøre Indførsel deri. Paa Lænsmandens Spørgsmaal sagde Vidnerne, at de hørde ikke andet end Ole Westrem var fornøjet med den sidste Exsecutions Forretning, dog knurrede hand fordie Lænsmanden ikke vilde gøre Indførsel i Skeye Saug. demiteret.

Ole Westrem henholdt sig til den irettelagde Dom av 3 Decbr: 1782, og paastod at Lænsmand[en] burde giort Indførsel i Scheye Saug, som var solgt efter Citantens Nams Dom var foregaaet, paastaaer at Lænsmand[en] derfor bør ansees efter Lovens bydende. begierede alt det passerende i denne Sag som et Tings Vidne sig beskrevet meddeelt, saavel det i dag forhandlede som forhen.

Besluttet

Dette Tings Vidne bliver efter forlangende sluttet, og skal det af Ole Westrem begierte Udtog blive hannem beskrevet meddeelt naar han nærmere og tydelig opgiver hvad han forlanger, og dertil leverer vedbørligt stempelt Papir. Leveret 24 s: Stempl: Papir.

Hr: Foged Koren fremlagde Laugdag mod Torkel Leqve for Overfald paa en Woss, saalydende.

Torkel Leqve lod møde og begiere Udsættelse til næste Ting, da hand i Mindelighed vilde rette for sig. hvilket Retten accorderede, med Paaleg at Torkel Leqve fremkommer med det fornødne, eller Dom modtager.

Iver Lione, Iver Michelssøn ibm: og Endre ibm: anviste fælden af en voxen Bjørn som er skudt i Lione Mark denne Sommer, og av Fogden mærket ved at afskjære den højre fremfod, for derefter at oppebære Skudpenge.

Sagen indstevnt av Elling Store Graven mod Aslach Windal for giæld, blev af Citanten iretteædsket, som paastod Dom hvorved indstevnte maatte tilfindes enten at aflægge eller modtage Ed om de paastævnte 4 rd.; samt erstatte ham Processens Omkostninger {med} efter Rettens Skjøn.

Aslach Windal blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Eragtet

Sagen optages til den 10de Decembr: først kommende, da Dom eller Kjendelse efter beskaaffenhed bliver afsagt.

1: Ejeren for Eyde Saug, Hans Ebbessøn, angav at paa samme Saug siden sidste Angivelser Dato er skaaret 4360 enkelte, og 112 dobbelte bord.

2: Fylkedals Saug efter {Lars Hanss} Erich Nielssøns Angivelse 800 enkelte.

3: Paa Wangens Saug efter Niels Olssøns Angivelse 800 Udførsel, og 100 til forbrug i bøigden.

4: Wambems Saug efter Isach Sjovattssøns Angivelse 1000 Udførsels Bord.

5: Skeye Saug efter Halsten Davidssøns Angivelse 1500 Udførsels, og 300 til Bøigdebrug.

6: Dössebech Saug efter Lars Danielssøns Angivelse 900 Udførsels, og 300 til Bøigdebrug.

7: Hagestad Saug efter Knud Aslachssøn Skeyes Angivelse 1500 Udførsels, og 300 til Bøigdebrug.

8: Erdals Saug efter Tosten Hanssøns Angivelse 1600 til Udførsel og Bøigdebrug.

9: Traae Saug efter Jon Josephssøns Angivelse 1190 Udførsels bord.

10: Bagne Saug efter Tormod Olss: Ang: 900 bord.

At intet mere er skaaret blev inden Retten med Ed bekræftet.

Tings Vidnerne for dette Tinglaug som for de øvrige Skibreder extraheret, bleve oplæste og bekræftet, i Særdeleshed af de 2de Mænd Gudmund Larssøn Rønnestrand og Torkel Poulssøn Lindebreche. Restance Registeret blev befunden til dette Aars Udgang at beløbe og Skatterne rester med 247. 3. 3.

1788: 144

Derefter bleve følgende Almues breve tinglyste.

No: 24: Anders Haaverssøns Skjøde paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør og $\frac{1}{4}$ Hud i Nesseim, udstæd av Faderen Haaver Endressøn mod 150 rd.; den 27 Octobr: 1788.

No: 25: Anders Størkerssøns Skjøde paa 1 bpd: 8 mrk: Smør, $\frac{2}{9}$ hud i Nessem, hvori han selv den 23 Sep: 1781 har arvet andre 4 mrk: Smør, $\frac{1}{36}$ Hud, udstæd av Enken Christi Anders Datter med flere, den 28 Octobr: 1788. mod 106 rd: 4 mrk:

No: 26: Trond Nielssøns Skjøde paa $14 \frac{8}{11}$ mrk: Smør, $\frac{9}{44}$ Hud i Rønnestrand, hvori han selv den 28 Febr: 1783 har arvet andre $3 \frac{3}{11}$ mrk: Smør, $\frac{1}{22}$ hud, udstæd av Ole Nielssøn og de flere formyndere, mod 130 rd: 5 mrk: $7 \frac{3}{11}$ s.; dateret den 27de Octobr: 1788.

No: 27: Anders Johannessøns Skjøde paa 2 bpd: 9 Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ hud og $\frac{1}{2}$ g:skind i Frøsteen, udstæd af Faderen Johannes Anderssøn mod 300 rd.; den 10 Septembr: 1788.

No: 28: Lars Snaressøn Saaqvines udstædte Skjøde til sin Søn Lars Larssøn paa 1 bpd: 12 mrk: Smør i Saaqvite mod betalte 190 rdlr.; den 27 Octobr: 1788.

Lensmand Lille Graven anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Iver Øvre Leqve fordie han har tiltaget sig at beordre Stevnemaale forkyndte ved andre end

Comparenten som Stædets Lænsmand, ham uavvidende, derom at anhøre Vidner og lide Dom efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte.

Indstevnte blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Sjur Scheye afhiemlede lovlig Varsel.

Som Vidner vare tilstæde Aschild Qvale og Aslach Scheye, hvilke aflagde Saligheds Ed og vidnede: at de i en Aastæds Sag mellem indstevnte og flere have indkaldet 28 Personer efter Iver Leqves forlangende imod Løfte om Betaling, som det eene Vidne Aslach Scheye har modtaget med 2 Mrk.; men det andet Vidne har intet faaet. dem/itteret/.

3 Vidne, Sjur Spaaneim, aflagde Ed og vidnede, at han ligesaa har stevnet for Iver Leqve 13 Personer i den samme Aastæds Sag, hvor for Iver lovede betaling, men Vidnet har intet modtaget.

Citanten begierede Laugdag for udeblevne.

Eragtet

Sagen udstaaer til næste Ting, da Iver Øvre Leqve til Den Tid Laugdages at møde til Sagen at svare det han fornøden agter.

Justice Sagen mod gift Mand Peder Olssøn Skaar, ædskede Actor i Rette og paastod Dom til Bøders Udredelse og Sags Omkostning erstattet.

Peder Olssøn Skaar mødte ikke.

Eragtet.

Sagen optages til den 10 Decbr: førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter beskaffenhed bliver afsagt.

Hr: Foged Koren havde med mundlig Varsel paa Justitiens Vegne til dette Ting indkaldet Tosten Olssøn og Tosten Torfinssøn Sæd samt Haagen Sjurssøn Legreid for Skyds nægtelse mod Serge[a]nt Wines paa hans Reise til Bergen i Kongelig Tjeneste, derfor Dom at lide til Bøders Udredelse og Processens Omkostninger at erstatte.

Indstevnte bleve lovlig paaraabt, men ingen svarede for Tosten Olssøn, \Tosten Torfinssøn/ og Haagen Sjurssøn, thi afhiemlede Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand lovlig Varsel.

Actor pastod Laugdag.

Eragtet:

Tosten Olssøn og Tosten Torfinssøn Sæd samt Haagen Sjurssøn Legreid, som befindes lovlig stevnt, gives hermed Laugdag at møde til næste Sommerting, denne Sag at tilsvare, hvortil Actor besørger lovlig Varsel.

Eragtet

Efterdie de for dette Skibrede berammede Tingdage nu ere forløbne, og Klokken nu 9 Aften, der desuden forestaaer Tingdage for Kingservigs Skibrede i Morgen, og adskilligt endnu er at bestille førend Retten kan ophæves: Saa bliver i Medhold af Forordningen dateret 19 Augusti 1735 herved berammet et Udsættelses Sage ting for Gravens Skibrede herpaa Tingstædet at foretages den 10 Decbr: førstkommende. Til hvilken Tid de som agte at irette føre deres nu uincamminerede Sager have at indfinde sig, da {Som/m/er}\Høste/tinget continuerer, og de til dette Ting forkyndte Stevnemaale og Laugdage staaer i sin fulde Kraft uden videre forkyndelse. Laugrettet haver samme Dag at indfinde sig, da de paa dette Ting optagne Sager bliver efter Beskaffenhed paakjendte eller dømte.

Videre Tinglyst

29: Wiching Iverssøn Sæbbes Obligation til Aamund Christianssøn Warberg, stor 98 rd., med Pant i 1 pd: 3 Mrk: Smør, ¼ Hd: i Sæbbe, dateret 1te Maji 1767, tinglyst 22 Octbr., udlyst efter Qvittering af 27 Octbr: 1788.

30: Wiching Iverssøn Sæbbes Obligation til Enken Ragnilde Tormods Datter Warberg, stoer 120 rd., med Pant i forbemelte Skyld, dat: 28 Octob: 1788.

31: Erich Jenssøn Nestaases Obligation til Tosten Olssøn Kierland, stoer 140 rd., med Pant udi 1 pd: Smør, 1 Faarskind, 1/3 bukskind og 1/3 kal[v]skind i Nestaas, dateret 18de og tinglyst 19 Maji 1778, udlyst efter Qvittering af 28 Octob: 1788.

32: Jens Erichssøn Nestaases Obligation stor 99 rd., udgivet til Tosten Olssøn Kjerland, med Pant udi 2 pd: 6 Mrk: Smør, 1 ½ f:skind, ½ b:skind, 1 Kal[v]skind i Nestaas, dateret 28 Octob: 1788.

33: Jacob Olssøns Skjøde paa 1 pd: 3 Mrk: Smør efter Aftag i Nedre Tvet, og 7 7/20 Mrk: i Pladset Selgerøde, udstæd af Faderen Ole Jacobssøn Tvet mod 300 rd., den 26 Augustii 1788.

34: Halsten Davidsøn Spaaneims Obligation stor 198 rd: til Hr: Provst Schnabel og Magnus Rondestvedt, med Pant udi 2 pd: Smør, 1/3 Tønde Salt, 1/3 Hud i Spaaneim, dateret 26 og tinglyst 27 Octb: 1780, udlyst for 100 rd: den 9 Junii 1784 efter Qvittering af 7 Ditto, og for de 98 rd: efter Qvittering af 28 Octob: 1788.

35: Ditto Obligation til Magnus Olssøn Rondestvet og Knud Larssøn Lund, stor 350 rd., med Pant i sam/m/e skyld i Spaaneim, den 28 Octb: 1788.

36: Ole Jacobssøn Nedre Tvets Obligation til Iver Johannessøn Erdal, stor 112 rd: 3 mrk: 8 s:, med Pant i 1 pd: 3 Mrk: Smør i Nede Tvet, dat: og tinglyst 24 Octob: 1766, udlyst efter Qvittering af 24 Octob: 1788.

37: Jacob Olssøn Nere Tvets Obligation til Iver Johannessøn Erdal, stoer 200 rd., med Pant i sam/m/e skyld i Tvet, og Selgerøde, den 28 Octb: 1788.

1788: 144b

38: Ole Jacobssøn og Catrine Torfindsdatters Contract for Livs ophold af Tvet, udgivet af Sønnen Jacob Olssøn den 28 Octob: 1788.

39: Elling Haaverssøn Holvens Obligation stoer 99 rd., udgivet til Anders Lutro, med Pant udi 1 pd: 12 Mrk: Smør, ½ b:skind, 1/12 gedskind, ¼ f:skind, ¼ K:skind og 1/? Løb Salt med Bygsel i Holven, dat: 28 Octob: 1788.

40: Jens Ørjanssøn og Anna Aadsdatters Contract for Livs ophold af Nedre Leqve, udgivet af Sønnen Ørjans Jenssøn den 28 Octob: 1788.

41: Ole Rikoldssøns Skjøde paa 1 Løb Smør uden Bygsel, samt ½ Løb Smør og 1 ½ Hud med Bygsel, hvoraf Baroniet Rosendal har Overbygsel Ret til den ene Løb, i Øvre Hagestad No: 56, udgivet af Faderen Rikol Olssøn mod 290 rd., den 28 Octob: 1788.

42: Johannes Iverssøns Skjøde paa 1 Løb 12 mrk: Smør, 1 Hud i Erdal, udgivet af Faderen Iver Johannessøn Erdal mod 399 rd., den 29 Octob: 1788.

43: Iver Johannessøn og Kirsti Andersdatters Contract for Livs ophold af Erdal, udgivet af Sønnen Johannes Iverssøn Erdal den 29 Octob: 1788.

44: Sjur Anderssøn Hyldens Skjøde paa 9 Mrk: Smør, ¼ b:skind i Jelmoe, udgivet af Christopher Siurssøn Hieltne mod 125 rd., den 28 Octob: 1788.

45: Aad Anfindsøns Bygselbrev paa 1 Løb Smør i Torblaae, udgivet af Sognepræsten hr: Rørdam mod lovlig Bygsel, den 27 Octob: 1788, med Revers.

46: Aad Anfindsøns Skjøde paa 2 pd: Smør, 1/? Hud i Torblaae No: 62, udgivet af Faderen Andfind Haldssøn mod 62 rd., den 29 Octob: 1788.

47: Contract mellem Opsidderne paa Gaarden Holven og Huusmand Lars Jørgenssøn Treldalen angaaende Pladset Treldalens afstaaelse og brug med videre, dateret 24 Octob: 1788.

48: Christopher Siurssøn Hjeltnesses Skjøde paa endeel Rejns Dyrs bejter af Langevadstøl, udgivet af Ole Olsson Hielmevold med fleere, mod 10 rd: og videre, den 7 Decb: 1787.

49: Siur Anderssøn Hjelmoes Obligation stor 49 rd:, udgivet til Christopher Siurssøn Hjeltnes med Pant udi 9 Mrk: Smør, ¼ b:skind i Hjelmoe, d: 29 Octb: 88.

Til at betjene Retten som Laugrettes Mænd næste Aar blev udnevnt følgende: Lars Richoldssøn Taschieldet. 2: Peder Nielssøn Hougén. 3: Aamund Iverssøn Schaar. 4: Torbiørn Levorssøn Ose. 5: T[r]ond Larssøn Hylden. 6: Ole Siurssøn Spaaneim. 7: Siur Larssøn Sæd. 8: Conrad Siurssøn Læg Reid.

Og da intet videre med Tinget var at bestille blev Retten ophævet.

Kingservigs og Røldals Skibreder.

Aar 1788, den 30 Octobris, begyndte det **almindelige Høste Ting med Kingservigs og Røldals Skibreder[s Almuer] paa Tingstædet Utne gaard**. Ved Retten tilsæde Foged Korens Fuldmægtig Mr: Nachschow, Lænsmand Jon Torgiulssøn Hougse, og efterskrevne eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Knud Aamundssøn Mouge. 2: Peder Jonssøn Lindvig. 3: Samson Pederssøn Frøsvig. 4: Jon Samsonssøn Qvitne. 5: Jacob Christenssøn Ejtrem. 6: Guttorm Jonssøn Jordal, i hans Stæd Iver Torbiørnssøn Utne. 7: Siur Svendssøn Lothe, i hans Stæd Aslach Svendssøn Lothe. og 8: Lars Svendssøn Lothe, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda allerunderdanigst blev publiceret de Kongelige forordninger og andre Øvrigheds foranstaltninger som for Jondals Skibrede findes Specificerede.

Lænsmanden Niels Hamre lod ved sin Søn iretteædske Sagen mod Aamund Berge, og begierede Sagen til næste Ting udsatt for lovlig at indkalde Vidnerne som nu ikke møder, og Aamund Berge samme at anhøre.

Eragtet

Efter Citantens forlangende beroer Sagen til Sommertinget, da hand bør iakttage det fornødne til Sagens Slutning.

Enken Kari Hamre lod fremlægge Laugdag mod Svend Tufte for ulovlig Beskyldning avlæst sidste Høste ting, saalydende #

Vidnet mødte.

Svend Tufte var ligeledes tilstæde.

Ole Nedre Berge aflagde Saligheds [Eed], og vidnede: at paa det af forrige Vidne omprovede Stæd og Tid hørde Vidnet at Svend Berge, efter at {hand havde talet} Kari Hamre havde sagt til Vidnet og Citanten, at de havde lagt Lag sammen om hendes Søn, sagde at det ikke var sant, hvor ved hand sagde videre, hun løgs som en Hore, eller hun var en Hore, men hvorledes Ordene faldt, kand Vidnet ikke erindre. Ligesom Kari og efter Vidnets Overtalelse var aldeles uvillig til forlig, som de nærværende søgte at bringe Parterne til. Svend var som de øvrige i Værtskabet beskjenket. Vidnet blev demiteret.

Citanten begierede Sagen udsat til næste Ting for at føre flere Vidner.

Eragtet

Sagen beroer til næste Ting, da Citanten iagttager det fornødne til Sagens Slutning.

Svend Tofte ædskede Sagen i Rette mod Helge Ormssøn Hamre, og ventede indstævntes Møde med Tilsvar.

Helge Ormssøn fremlagde sit Indlæg av 20 Sept: 1788, saalydende #

Citanten benægtede det fremlagde, og paastod der for bevis, samt Sagen til næste Ting udsat for at slutte Sagen til Doms skriftlig.

Helge Ormssøn vedblev sit Indlæg.

Eragtet.

End eengang og for alle bevilges den forlangte Udsættelse, da det paaligger Svend Tofte at fremkomme med hvad han maatte finde fornøden, og slutte Sagen fra sin Side.

Den {forbi} paafølgende 31 Octobr: 1788 continuerede Høstetinget for Kingservigs og Røldahls Skibreder.

1788: 145

Hvorda Jacob Helgessøn Ripeflaaten anviste Kloen af en fuldvoxen Bjørn som denne (Vinter?) er skudt i Nedre Rabbe Mark i Røldahl, som av Fogden blev modtaget og Skudpengene derefter leveret.

Narve Ansgerssøn Langerud af Nummedal lod fremlegge skriftligt Stevnemaal mod Omund Berge af Røldal, af 10 Sep: 1788, saalydende #

Aamund Bærg mødte og vedtoeg Stevnevidnernes afhiemling, thi blev lovlig Stevnemaal afhiemlet for Aamund Berge af Brynnild Hamre og Anfin Josephsøn Sem.

Citanten, uden at kunne for nærværende Tid indlade sig i videre Procedure, begierede Udsettelse til næste Ting, for da at fremskaffe Vidner. Thi blev

Eragtet.

Efter forlangende beroer Sagen til næste Ting.

Engel Brathuus lod paaraabe Sagen mod Niels Hamre, og fremlagde skriftlig Indleg af 22 Octobr: 1788, saalydende #

Niels Hamre sagde han henholdt sig til det forrige tilførte, og paastod Bevis at fordring, om Citanten noget skulde have, var krævet og nægtet, begierede Sagen til næste Ting udsat for nærmere samme at oplyse.

Citanten paastod Dom, og protesterede mod Sagens Udsættelse.

Eragtet.

For ikke at betage Niels Hamre Tid til sit formeentlige forsvar, udflyttes Sagen til næste Ting, da hand paalegges at frem komme med det fornødne til Sagens Slutning uden videre Udhael.

Wiching Jaastad paaraabte Sagen mod Lars Garen som denne har anlagt, og fremlagde skriftlig {Bev} Indlæg av 22 Oct: 1788, saalydende #

Lars Garen henholdt sig til sine Vidner, protesterede mod alt ubevisligt, og avvartede Dom.

Ingen havde mere at tilføre, thi blev

Eragtet.

Sagen optages til den 13 Decbr: førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter beskaffenhed skal blive afsagt her paa Tingstædet.

Sjur Samsonssøn Qvitne havde med mundlig Varsel indkaldet Omund Asbiørnssøn Maage for Gield 22 rd.; derom at anhøre Vidnesbyrd og lide Dom til betaling av Capitalen med Sagens foraarsagede Omkostninger.

Indstevnte blev lovlig paaraabt, men ingen svarede, Thi blev Stevnemaalet lovlig avhjemlet af Brynild Jonsson og Svend Kraa(...?).

Som Vidner var tilstæde Helge Helgesson Oppedal, Østen Toressøn ibm:, og Peder Gunderssøn ibm:, hvilke aflagde Saligheds Ed, og vidnede, at de samtlige vare tilstæde paa gaarden Oppedal i Helge Helgesson, det eene Vidnes Huus, hvor Omund Asbiørnsson denne Vaar taledede med {indstevnte} Citanten Siur Qvitne angaaende en gaard de tilsammen havde kjøbt, og efter Samtale blev foreenet saaledes, at fordie Omund alene vilde beholde den kjøbte gaard skulde Sjur have 22 rd: fordi han skulde avstaae Kjøbet for sin Part, hvilke Omund lovede at skulde være ansvarlig for og betale sidstleden Michaelii, hvilket Vidnerne veed han icke har efterkommet.

Indstevnte lod ved Knud Omundsson Maage begiere Udsettelse til næste Ting, efterdie hand paa Vederpartens Vegne havde anhørt Vidnernes Udsigende, for at oplyse Sammenhængen.

Eragtet.

Den forlangte Udsettelse bevilges til næste Ting, da Omund Maage møder med Tilsvaret af det h/an/d finder fornødent.

Tobias Espe ædskede Sagen i Rette mod Jerrand Mæland, og paastod Dom efter hans anførte Bevisligheder, med Tillæg i Processens Omkostninger 3 rd:, indberegnet Rejser og Tids Spilde.

Jerrand Mæland mødte ikke efter Paaraab.

Eragtet.

Sagen optage til den 13de Decbr: førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt.

Engel Sjursson Ringøen paa egne og øvrige Opsidderes Vegne paa Gaardene Ringøen og Yttre Bjotvedt anmeldte at til dette Ting lovlig var indkaldet Tobias, Johannes, Ole og Peder Yttre Bue, samt Gunder og Torfind Indre Bue, til at høre stevnte og ustevnte Vidner, og derefter lide Dom til at betale den Skade som deres Hæster haver gjort paa deres fredlyste Eiendoms [??], samt at betale alle andre ibragte Omkostninger efter nærmere Paastand.

De indstevnte bleve lovlig paaraabte, da Opsidderne paa Yttre Bue fremlagde deres skriftlige Indlæg av 30 Octobr: 1788, saalydende # Gunder Bue paa egne og Torfin Indre Bues Vegne sagde at hand ikke til dette Ting lovlig er kaldet, efterdie hand sorterer under et andet Tinglaug.

Lænsmand John Hougse og Svend Grimen afhiemlede under Saligheds Eed at Stevnemaalet ikke er forkyndt for Gunder og Torfind Bue uden med 14 Dages Varsel, da de henhører under Gravens Tinglaug.

Citanterne sagde at det fornemmelig {...} \er/ Yttre Bue, mod hvem Søgemaalet er anlagt, og at de Indre Bue i handelen eller Sagen er interesseret, forsaavit de tillige have fornærmet.

Eragtet

Imod Lovens 1. 4. 1. kan det incaminerede Søgemaal ikke antages, efterdie de 2de Opsiddere paa Indre Bue som delagtig {ikke} i den paastevnte fornærmelse ikke antager lovlig Stevnemaal, som heller ikke er iagttaget; thi bør Citanterne ved lovligt Stevnemaal forfriske Sagen om de dertil finder sig beføjet.

Jon Ørjanssøn Djønne paaraabte Sagen mod Kund Toresøn ibm: af denne anlagt, og anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Knud Djønne at høre Vidner og lide Dom til at opfylde den sidste foreening angaaende deres Agerbytte, samt Processens Omkostning at svare efter nærmere Paastand.

Knud Djønne vedtog lovlig Stevnemaal.

Som Vidner vare indstevnte Engel Sjurssøn Ringøen, og Sara Sjursdatter, Knud Djønnes Hustrue, hvorav den første mødte, for udeblevne avhjemlede Jon Hougse og Svend Grimen lovlig Varsel.

Det mødende Vidne aflagde Ed og provede, at dette Aars foraar et Aar siden hørde Vidnet at Parterne bleve foreenede saaledes: at dersom Jon Djonne vilde holde det øvrige av det Forlig som det 2de Hoved Vidne have omprovet, skulde Knud eftergive 2de Agerflækker som ikke ved det første Forlig var benevnt, og da dette samme Tid var vedtaget, blev Vidnet begiert at rejse til Tinget for at faae en ordentlig Contract herom skrevet, men paa Vejen fragik Jon Djonne at hand ikke vilde være eenig i Bekostningerne for Contractens Skrivning og Tinglysning, hvorfor intet blev opfyldt, men Knud Djonne var nød at begiegne Vederparten med Stevnemaal. Videre sagde Vidnet, at Jon Djonne samme tid fragik det sidste Forlig paa Vejen til Tinget.

Citanten begierede Laugdag.

Eragtet.

Udeblevne Vidne Sara Sjursdatter Laugdages (..?)ste Falsmaal at møde næste Ting til eedelig Vidnesbyrds Aflæg, og Contra Citanten besørger lovlig Varsel.

1788: 145b

Peder Espe ædskede Sagen i Rette mod Svend Rogde, og begierede Udsettelse til næste Ting, efterdie at Stevnevidner som have forkyndt Stevnemaal mod ham til dette Ting, ikke møder. Som bevilges.

Derefter bleve publiceret følgende Adkomstbreve.

No: 1: Aamund Johannessøns Skjøde paa 22 ½ mrk: Smør, ½ B:sk:, ½ F:sk:, med overbygsel til 22 ½ mrk: Smør, ¼ Hud, ¼ Løb Salt, i Yttre Bue, udgivet av Faderen Johannes Johannessøn Yttre Bue mod 200 rd:, den 26 Junii 1788. efter Matriculen 1 bpd: 21 mrk: Smør, ½(?) (1/5?) Hud, 1 Faareskind.

No: 2: Johannes Johannessøn og Kari Lars Datters samt Cicilia Johannes Datters Contract for Livs Ophold av Yttre Bue, udstæd av Aamund Johannessøn den 26 Junii 1788.

No: 3: Mons Toressøns Skjøde paa 16 30/384 mrk: Smør i Bratteteig i Røldal, hvori h/an/d selv den 11 August 1788 har arvet andre 19 354/384 mrk:, udstæd av de øvrige Arvinger efter Tore Toresøn, mod 35 rd: 4 mrk: 6 s:, den 12 Sept: 1788.

No: 4: Helge Nielssøns Skjøde paa 1 bpd: 13 5/8 mrk: Smør efter Aftag i Hanne!! i Røldal, udstæd af Faderen Niels Helgessøn mod 120 rd:, den 30 Octobr: 1788.

No: 5: Ole Knudssøns Skjøde paa 1 bpd: 12 mrk: Smør i Seim i Røldal, udstæd af Faderen Knud Olssøn Seim mod 160 rd:, den 30 Octobr: 1788.

No: 6: Andfin Josephssøns Skjøde paa 12 mrk:, eller 9 Mrk: efter Aftag, i Seim, udstæd af Faderen Joseph Pederssøn mod 100 rd:, den 30 Oct: 1788.

No: 7: Bellest!! Bjørnessøns Skjøde paa 4 mrk: Skatteskyld og 18 mrk: Landskyld i Grytøe No: 21, udstæd av Faderen Bjørne Baarssøn mod 40 rd:, den 30 Octobr: 1788.

No: 8: Bjørne Baarssøns og hustrues Ingerie Bellest Datters Contract for Livs ophold af Grytøen, udstæd af Sønnen Bellest Bjørnssøn den 31 Oct: 1788.

No: 9: Gunder Ormssøns Skjøde paa 1 bpd: 12 mrk: [Smør] i Houge No: 4, udstæd av Ole Jonssøn Houge mod 80 rd:, den 30 Octobr: 1788.

Fogden Koren lod fremlægge Laugdag mod Elling Hanssøn Hougse for Slagsmaal paa hans broder, som blev læst, saalydende #

Indstevnte blev lovlig paaraabt, men ingen svarede. Helge Hougse var tilstæde.

Vidnerne mødte.

Kaldsmændene Jon Hougse og Svend Grimen afhjemlede lovlig Varsel.

Edens Forklaring blev Vidnerne forelæst, hvorefter Gunbiør Hans Datter aflagde Saligheds Eed og provede: at afvigte Aars Høst efter Tinget var Parterne i Vidnets nærværelse i nogen Kjeggel angaaende Laaven paa Gaarden Hougse, som Elling begierte at vilde bruge, og da Helge sagde at han nok kunde nægte den naar han vilde, slog Elling ham med et Riveskaft over Ryggen, og formodelig vilde slaget ham mere dersom Vidnet ikke havde avværget det. Efter endel Kjeggel mellem dem, og efterat Elling havde taget Helge i Skjegget, som denne, ved at tage Elling for Brystet igjen søgte at avværge, skildtes de ad. Demiteret. Er Søster til begge Parter.

2 Vidne, Johanna Andfindsdt., aflagde Ed og provede: eensstemmig med forrige Vidne uden forandring. Dem:

Actor, da Sagen med eensstemmige Vidner tydelig er oplyst, paastod Dom til Bøders Udredelse efter Loven, og Processens Omkostninger erstattet.

Eragtet

Sagen optages til den 13 Decbr: førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt.

Saugejerne i Kingservigs Skibrede angav deres Skjørsel paa Saugene dette Aar saaledes:

- 1: Paa Strands Saug efter Knud Larssøns Angivelse 1760 vandkantede enkelte bord.
- 2: Qvitne Saug efter Ingebret {Aads} Olssøns Angivelse 2000 vandkantede bord, hvorav 66 dobbelte, i forrige Tal.
- 3: Huus Saug efter Jacob Madssøns Angivelse 4000 enkelte bord.
- 4: Tvisme Saug efter Sjur Olssøns Angivelse 700 enkelte bord til bøjgdebrug.
- 5: Bjotvedts Saug efter Amund Endressøns Angivelse 1000 enkelte og 500 firskaarne, hvorav 50 dobbelte.
- 6: Skartz Saug, men Saugmesteren mødte ej.
- 7: Alsager Saug efter Torbjørn Tomassøns Angivelse 2000 bord.

Nest paafølgende 1te November continuerede Høstetinget med Kintzervigs Skibredes Almue, i overværelse af foranførte Laugrette.

Hvorda blev Publiceret.

10: Johannes Johannessøn Bues Skjøde paa 22 ½ Mrk: Smør, ½ Bukskind, ½ Faarskind med Bygsel, samt overBygsel til 22 ½ Mrk: Smør, ¼ Hud og ¼ Løb Salt, i gaarden Yttre Bue første Thun, til sin Søn Omund Johannessøn for 200 rd., Dateret 26 Junii 1788.

11: Johannes Johannessøn Yttre Bue og Hustrue Kari Larsdatters samt Datter Cicilia Johannesdatters Contract for Livs ophold af gaarden Yttre Bue, udstød af Omund Johannessøn Yttre Bue den 26de Junii 1788.

de 2 sidste Documenter pr(?) A bus(?) anført. (Anført ovanfor som nr. 1 og 2)

{12:} 10: Ole Torbjørnssøn Bues Skiøde til sin Søn Torbjørn Olssøn paa 22 ½ Mrk: Smør, 1/? (1/4?) Hud, ¼ Løb Salt i gaarden Bue 2de Thun, for 96 rd., den 31te Octobr: 1788.

{13:} 11: Michel Jonssøn Lutro, og Torchel og Michel Michelssønners Skiøde til Jon Michelssøn paa 1 bpd: 1 Mrk: Smør i gaarden Luthro, hvorudj Kiøberen forhen er Arvefalden andre 5 Mrk: Smør, datt: 31te Octb: 1788.

{14:} 12: Mons Jonssøn Nedre Sexes Obligation for 387 rd: til Christen Sjurssøn Øvre Sexe, med Pandt i 3 Spands skyld i gaarden Nedre Sexe, dateret 31te October 1788.

Til dette Ting og Stød havde Jacob Olssøn Kallem af Ryefylche Fogderie ved skriftlig Stevning, dato 30te Augustii dette Aar, til et lov-

-ligt Tingsvidnes erhvervelse, indkaldet Omund Torbjørnssøn Jordestad af Ryfylche Fogderie at høre Morten Johan Barths Vidnesbyrd i en mellem dem verserende Sag betreffende 22 rd:s Krav; Stævningen, paategnet for alle at være lovlig forkyndt, blev læst og er saameldende:

den indstevnte Omund Torbjørnssøn Jordestad mødte ikke, eller nogen paa Hans Vegne.

(Terr?) (Herr?) Morten Johan Barth mødte og {aflagde} fremlagde sit skriftlige Vidnesbyrd af 30te October sidstleden, det han inden Retten oplæste og med corporlig Eed bekræftede, saalydende.

Ingen havde videre at erindre, altsaa blev Tingsvidnet sluttet.

Johannes Huus for hr: Høgh fremlagde Laugdag mod hr: Rørdam, saalydende #

Hr: Rørdam havde til Sorenskriveren under forsegling indsendt sit skriftlige Indlæg av 28 Octobr: sidstleden, saalydende #

Hr: Høgh lod benægte og modsige det oplæste Indlæg, og fremlagde sit skriftlige Indlæg av 25 Oct: med vedfølgende 5 Bielager, som blev oplæst, saalydende # hvori han nedlagde sin Paastand om Dom.

Efter Paaraab havde ingen mere at svare. Thi blev saaledes

Eragtet

Sagen optages til den 13 Decbr: førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter forefunden Beskaffenhed bliver afsagt.

Ditto fremlagde Laugdag mod Tobias Rogde og hr: Rørdam, saalydende #

De laugdagede blev lovlig paaraabte, men ingen svarede.

Fra Hr: Rørdam var indhændiget Sorenskriveren et forseglet brev av 28 Oct:, saalydende #

Johannes Huus sagde at Sagen med hr: Høgh og Tobias Helland i Mindelighed er afgjort formedelst den sidstes afgivne Skrivelse av 25 Sep: 1788, og hr: Høghs derpaa givne Svar av 11 Octobr: 1788, som h/an/d begiærede oplæst, saalydende # Johannes Huus sagde end videre, at han paa hr: Høghs Vegne havde ordre at tilføre Protocollen at Sagen mellem han og hr: Høgh fuldkommen var afgjort formedelst Tobias Hellands Skrivelse, og derfor heller ikke forlanger nogen mundlig Declaration, men har eftergivet alt paa de Vilkaar, at ifald Tobias ikke holder sig efterrettelig det indgangne og med Comparenten paa Præstens Vegne sluttede Forlig, skal Sagen staae lige aaben til Undgiældelse, imidlertid var h/an/d fornøjet med at Sagen ophæves.

I Anledning heraf blev Sagen ophævet.

Derefter blev end videre følgende Almues breve tinglyste:

No: 13: Aad Olssøns Skjøde paa 2 bpd: 4 ½ mrk: Smør udi Qvæstad No: 20, udgivet af Morten, Johannes og Rasmus Hanssønner Furreberg, samt Ole Godschalssøn Sundal, mod 285 rd: 4 mrk: 8 s:, den 31 Octobr: 1788.

No: 14: Aad Helgessøns Skjøde paa 21 mrk: Smør udi Qvæstad No: 20, udstædt af bemelte Morten Hanssøn Furreberg med flere, mod 114 rd: 1 mrk: 8 s:, den 31 October 1788.

No: 15: Magne Tostenssøn Espes Bygselbrev paa ½ Løb Smør, ½ Hud i Skaaltvedt, udstædt af Sognepræsten Hr: Rørdam mod Vilkaars Svarelse til Iver Iverssøn og Hustrue, den 28 Octobr: 1788, med Revers.

No: 16: Helge Jacobssøns og Guro Salomons Datters Contract for endeel Kaar af Gaarden Mæland, udstædt av Sønnen Jacob Helgessøn Mæland, den 27de Octobr: 1788.

No: 17: Jorand Torkels Datters Contract for Livs ophold af Gaarden Berven, udstædt af Sønnen Ole Helgessøn Berven den 13de Junii 1788.

No: 18: Aad Jonssøn Eydes Skjøde paa det under Gaarden Eyde i Odde Sogn liggende Plads Dahlen kaldet, udstæd af Østen Janssøn Grøve mod 70 Rdlr., den 12te Junii 1788.

No: 19: Jerrand Olssøns Skjøde paa 1 bpd: 12 mrk: Smør, 3/8 Hud i Yttre Mæland, udgivet af Faderen Ole Jerrandssøn Yttre Mæland mod 114 Rdlr: 5 Mrk: 8 s:, den 31 Octobr: 1788.

No: 20: Holger Matthiæsøn og Maritha Knuds Datters Contract for Livs Ophold af Gaarden Øvre Berven i Ullensvang, udstæd af Holger Nielssøn Øvre Berven med videre, den 31 Octobr: 1788.

No: 21: Svend Olssøn Berges Obliagtion stor 99 rd:, udstæd til Tobias Haldorssøn Rogde med Pant udi 7/24 Parter i Røldahls Annex Kirke, næst efter Debtors til Ole Haagenssøn Espe den 14 Junii 1786 for 60 rd: udstædte Obligation, samt første Prioritet i alt Løsøre af hvad Navn nævnes kand, den 31 Octobr: 1788.

No: 22: Jørgen Aadssøns Skjøde paa 9 Mrk: Smør med Bygsel, og overbygsel efter Andeel til ½ Løb Smør, 3 Løber Salt Baroniet Rosendahl tilhørende, udi Insteness No: 12 i Kingservig, hvori han selv den 27 Martz 1786 har arvet andre 9 Mrk: Smør, med overbygsel efter Andeel til ½ Løb Smør, 3 Løber Salt Baroniet Rosendahl tilhørende, udstæd af Ingeborg og Sigrid Aadsdøttres Formyndere, for 24 rd: 4 mrk: 8 s:, den 14 Junii 1788.

No: 23: Ole Wigligssøns Skjøde paa 23 ¾ mrk: Smør, 5/32 Hud, samt en Sjettepart af Fæbejtet Ødemarken, \i Reisetter/, udstæd af Faderen Wiglig Olssøn Reisætter mod 150 Rdlr., den 31 Octobr: 1788.

No: 24: Andfind Iverssøns Skjøde paa 1 bpd: 3 mrk: Smør, 3 ½ Løb Salt med Bygsel, og overbygsel til andre 6 Mrk: Smør Lyse Klosters Gods, i Lofthuus, udstæd af Elling Helgessøn Oppedal mod 100 rd:, d: 31 Octobr: 1788.

No: 25: Andfind Iverssøns Obligation stor 150 rd:, udstæd til Elling Helgessøn Oppedal med Pant udi forbemeldte Skyld, og 3 ¼ pro Cento Rente, den 31 Octobr: 1788.

No: 26: Gunilde Ols Datters Contract angaaende bemeldte Gaardeparts Bestyrelse i 14 efterfølgende Aar, og Vilkaars Nydelse efter den Tid derav, udstæd af Andfind Iverssøn, den 31 Octobr: 1788.

No: 27: Tobias Ellingssøns Skjøde paa 1 bpd: 12 mrk: Smør i Huus No: 10, udstæd af Broderen Ole Ellingssøn Jordahl mod 340 rd:, den 31 Octobr: 1788.

No: 28: Elling Jørgenssøn Jølles Obligation stor 150 rd:, udstæd til Iver Aamundssøn Maage med Pant udi ½ Løb Smør i Jølle i Odde, dateret 9 og tinglyst 10 Junii 1785, udlyst efter qv: av 29 Octobr: 1788.

No: 29: Elling Jørgenssøn Jølles Obligation stor 199 rd:, udstæd til Peder Larssøn Frøsvig med Pant udi forbemeldte Skyld, og 4 proCento Rente, den 31 Octobr: 1788.

No: 30: Jon Olssøns Skjøde paa 1 bpd: 12 mrk: Smør i Aga No: 24 i Ullensvang, udstæd af Faderen Ole Jonssøn Aga mod 120 rd: og videre, dateret 31 Octobr: 1788.

No: 31: Lars Aamundssøns Gavebrev paa 15 mrk: Smør, ¼ Hud, ¼ Løb Salt i Indre Alsager No: 30 i Kingservig, udstæd af Faderen Aamund Torgerssøn I: Alsager, af Værd 60-3-12. d: 31 Oct: 1788.

No: 32: Holger Aamundssøns Gavebrev paa 15 Mrk: Smør, ¼ Hud, ¼ Løb Salt i Indre Alsager No: 30 i Kingservig for 60. 3. 12. udstæd af Faderen Aamund Torgerssøn I: Alsager, den 31 Octobr: 1788.

No: 33: John Pederssøn Rogdes Obligation stor 300 rd:, udstæd til Wiglig Aschildssøn

1788: 146b

Sexe med Pant udi 1 Pd: 7 ½ mrk: Smør, 1/6 Hud i Rogde, dateret og tinglyst 29de Octobr: 1784, udslettet af Pantebogen og udlyst den 30 Octobr: 1788 efter Qvittering af denne Dato.

No: 34: Mons Jonssøn nedre Sexes Obligation til Wiglig Aschildssøn Sexe, stor 340 rd., med Pant udi 3 Spand Smør i nedre Sexe, dat: 9 og tinglyst 10 Junii 1785, udlyst efter qvittering av 31 Oct: 1788.

No: 35: Erich Knudssøn Mouges Obligation til Asbiørn Johannessøn Mouge, stor 300 rd., med Pant udi 1 bpd: 18 mrk: Smør, 21/65 Hud, 21/23 Løb Salt i Mouge, dateret 27 og tinglyst 28 Octobr: 1785, udlyst efter Creditors paategnede Qvittering den 1te Novembris 1788.

No: 36: Peder Johnssøns Skjøde paa 1 pd: 7 ½ mrk: Smør, 1/6 Hud i Rogde i Ullensvang, udstæd af Faderen John Pederssøn Rogde mod 340 rd., den 1 Novembr: 1788.

No: 37: Peder Johnssøn Rogdes Obligation stor 340 rd., udstæd til Wiglig Aschildssøn Sexe med Pant udi forbemeldte Skyld, dateret den 1 Novbr: 1788.

No: 38: Mons Toressøn Røens Obligation stor 99 rd., udstæd til Knud Hanssøn Mouge med Pant udi 4 Mrk: Smør i Røen og Løsøre, dat: 1te og tinglæst 2 Novbr: 1782, udlyst efter Qvittering av 1 Novbr: 1788.

No: 39: Mons Toressøn Røens Obligation stor 99 rd., udstæd til Ellev Jonssøn Lindvig med Pant udi forbemelte Skyld og Løsøre, dateret 1 Novbr: 1788.

No: 40: Peder Pederssøn Bleyes og Christi Aamunds Datters Skjøde paa 1 pd: 15 Mrk: Smør, 1 Hud i Lofthuus i Ullensvang, udstæd af Aamund Aamundssøn Lofthuus mod 240 rd., d: 1 Nov: 1788.

No: 41: Birgitha Aamunds Datters Contract for Livs ophold af gaarden Lofthuus, udstæd af Peder Pederssøn Bleye den 1te Novbr: 1788.

No: 42: Aamund Aamundssøns Skjøde paa 2 bpd: 15 Mrk: Smør, 1 ½ Geedskind i Utne, udstæd af Stedfaderen Lars Larssøn mod 153 rd., den 1 Novbr: 1788.

No: 43: Lars Larssøns og Mari Aamunds Datters Contract for Livs Ophold af Utne, udstæd af bemeldte Aamund Aamundssøn den 1 Novembris 1788.

No: 44: Catharina Sophia Hansdatter Blombergs og Mands Johannes Iverssøns Fæsteseddel paa den Grund som alle de Huse Giestgiveriet Utnes Huse er bestaaende, udstæd af Halvor Jonssøn Langesætter, den 1 Novbr: 1788.

No: 45: Lodseddel efter Simon Jacobssøn Huse i Kingservig, hvorudi Jordegodset 5 1/13 mrk: relueret Gods i Huuse for 15 rd: 1 mrk: 6 2/13 s: er udlagt saaledes, at Moderen Anna Simons Datter Huuse, Brødrene Svend, Trond, Lars, Jacob og Knud Jacobs Sønner, hver er tilfalden 132/169 mrk: for 2 rd: 2 160/169 s:, og Søsteren Helga Jacobsdr: 66/169 mrk: for 1 rd: 1 80/169 s:, dateret 26 Maji 1788.

Tings Vidnerne, som for de øvrige Skibreder findes specificerede, og deriblant Restance Registeret, der viser at Restancen af de udestaaende Kongelige Skatter til 1788 Aars udgang beløber 142 rd: 11 s:, blev for dette Tinglaug ligeledes examinerede og rigtig befunden efter Laugrettet og Almuens, og i Særdeleshed de 2de Mænd Brynild Johnssøn Housges og Svend Larssøn Grimens eensstemmige forklaring.

Til at betjene Retten næste Aar 1789 blev opnævnte: 1: Christen Olssøn Hovland. 2: Askild Østenssøn Mæland. 3: Lars Knudssøn ibm: 4: Torkild Ingebrigtssøn Aase. 5: Lars Olssøn Apel. 6: Jacob Svendssøn Winess. 7: Jacob Torbiørnssøn Lothe, og 8: Niels Tomæsøn Lothe. alle nye Mænd.

Hr: Foged Koren derefter begierede Laugrettet og samtlige tingsøgende Almue tilspurgt: om de Sommeren 1786 paa Sjur Olssøns og Asbiørn Endressøns Brug udi gaarden Tvisme avbrændte Huuse bygninger nu ere opbygte, og med hvilken Indretning. (dertil?) blev eensstemmig svaret, at de avbrændte Huuse paa de omspurgte Brug ere istandsatte og opbygte efter dette Bøjgdebrugs Skik, nemlig Røgstue til Vaaning, efterdie de ved den Højkongelige Resolution befalede Skorsten ikke formedelst Uvidenheden i Indretningen og Arbejdet, samt

den kostbare Transport til Materialiernes Avhentelse af Opsidderne og flere Indvaanere i denne Egn kunde opføres. De øvrige Huuse ere ligeledes nu i fuldkommen Stand.

Herom Hr: Fogden Tings Vidne forlangede, som bevilges.

Efter Udraab havde ingen mere ved Tinget at bestille, thi blev Retten ophævet.

Udsettelses Sage Ting for Gravens Skibrede

Aar 1788, den 10de Decembr:, blev i Continuation af {Sommer} \Høste/ Tinget for Gravens Skibrede efter da aflæste Eragtning Retten sat paa Tingstædet Eyde Grund til efterfølgende fra Sommer Tinget tilbagestaaende Sagers Behandling og deels paadømme, conform Forordningen af 19 Augusti 1735. Som Laugrettes mænd vare tilstæde: 1: Iver Ricoldssøn Kjerland for David Olssøn Sævertvedt. 2: Erich Ricoldssøn Eyde. 3: Lars Torbiørnssøn Holven. 4: Torbiørn Larssøn Eyde. 5: Ricold Erichssøn Eyde for Lars Gunderssøn Bremness. 6: Anders Trondssøn Eyde i Stæden for Svend Ellingssøn Bergo. 7: Anders Josephssøn Lille Graven for Ole Johnssøn Solberg, og 8: Gudmund Larssøn Rønnestrand for Ole Christopherssøn Warberg.

Hvorda Poul Leqve, i Anledning den forhen incaminerede Sag af Michel Solem anlagt mod Lars og Halsten Garen angaaende Rens dyr, fremlagde den under 1te Aug: udstædte Rettens Kjendelse, hvorved Vidnerne Knud Garen og Ole Moursætter, saavelsom de angjeldende Vederparter, ere til Høste Tinget forelagt og Laugdagede at møde, men da Sagen formedelst mange Forretninger ikke kunde komme i Rette, er den i(s..d?) (..)ald Forordningen udsat til Udsettelses Tinget i Dag; {saa} \Han/ fremlagde {hand} Stiftets Constitution for sig at gaae i Rette i denne Sag, men derhos begierede anmærket at han alene for denne Gang forbandt sig at være Michel Solems befuldmægtigede ifølge den ham givne Fuldmagt, og om Svaghed eller anden lovlig Forfald hindrede ham fra Møde, maatte Sagen eene og allene beroe paa Michel Solem, og af ham udføres saa bedst hand veed. De fremlagde Documenter ere saalydende #

De Laugdagede Vederparter Lars og Halsten Garen, Tormod Warberg og Tosten Møchletun, nmlig den første og sidste mødte og vedtog Varsel. Vidnerne bleve lovlig 3de Gange paaraabte, men ingen svarede.

Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand afhjemlede at den fremlagte Laugdag lovlig er forkyndt for Vidnerne til Høste tinget med fuld Varsel.

Poul Leqve paastod at de udeblevne

1788: 147

Vidner som ikke efter Stevnemaal og Laugdags Forkyndelse møder, maatte formodelig forelegges til en anden Tid, da de kunde have Forfald som nu ikke er anmeldet.

Laugrettet anmeldte at Vidnerne paa sidste Høste Ting mødte og vilde aflegge sit Vidnesbyrd. Thi blev

Eragtet

At Vidnerne paa dette Aars Høste Ting vare tilstæde for at deponere deres idelige Vidnesbyrd, viser at de ikke af Modvillighed paa denne besværlige Aarets Tid udebliver fra Retten, thi bør de ære Retten med Møde ved næstholdende Sommer Ting for Gravens Skibrede, til hvilken Tid de under Lovens Falsmaals Straff 20 Lod Sølv forelegges at aflegge sit eedelige Vidnesbyrd, og Citanten haver denne Kjendelse for dem, Vidnerne Knud Garen og Ole Moursetter i lovlig Tid og paa lovlig Maade at lade forkynde.

Poul Leqve anmeldte at han ifølge Stevnemaalet havde som godvilligt Vidne tilstæde Johannes Frøsten, som hand begierede afhørt.

Lars Garen anmeldte at Johannes Frøsteen er interesseret i Sagen, som Stevnemaalet formelder, og der for protesterede mod sammes Antagelse.

Johannes Frøsten mødte og sagde at han intet ejer i de paastevnte Simler, og derfor var villig at avlegge sit Vidnesbyrd.

Eragtet

Vidnet antages til Afhør, ogvil det ankomme paa endelig Dom hvorvidt hans Vidnesbyrd kan reflecteres eller ei.

Vidnet Johannes Andersson Frøsteen aflagde Ed og lovede at vidne Sandhed, derefter forklarede: at næst kommende Pintsefæst 2 Aar siden var Vidnet hos Michel Solem i Hallingdahl, for med Halsten Garen at tilhandle sig Rens dyr, og da hørte Vidnet en Accorde mellem Michel og Halsten, at denne sidste for 80 Dyr skulde betale 6 rd: 3 mrk: Stk: til 14 Octobr: næst efter, hvormed Michel paa sin egen Bekostning skulde lade Dyrene frembringe til Syssendalen, som var Halsten Garens Tilholds Stæd, men Vidnet har af Michel Solem selv hørt at Pengene ikke den bestemte Tid paafulgte, og at han desaarsage maatte laane Penge, hvorimod 300 rd: fra(?) Halsten Garen efter den bestemte Tid blev betalt, saa at alt efter Accorden ikke blev avclareret. Veed ikke om noget derefter paa denne Credit er betalt, men samme Tid som Accorden skeede, lovede Michel flere Dyr om hand kunde bekomme dem fra Finmarken. Michel Solem, som altsaa ikke efter eget Sigende har faaet mere end 300 rd:, har selv sagt Vidnet at Halsten Garen skulde faae Dyr for denne Summa, og de øvrige tilhørte ham selv, og disse var det Vidnet og Poul Leqve formedelst Mellemandhandel med Michel Solem skulde faae. Videre forklarede Vidnet, at de Dyr som han og {Johann} Poul Leqve skulde købe af Michel Solem, og samme Tid skulde hjemsendes, blev ikke fuldt leveret, og derfor skulde de Dyr som var tilovers i de 80 Halsten Garen efter første Accord havde købt, tilhøre dem og paa dette Kjøb leveres. Endelig sagde Vidnet, at han af Lars og Halsten Garen Paasketider 1788 hørte dem selv sige at de havde sendt 300 rd: paa de bekomne Dyr til Michel Solem, men hørte ikke de sagde at Pengene og paa den bestemte Tid blev betalte. Poul Leqve havde Vidnet intet mere at tilspørge. Lars Garen begierede Vidnet tilspurgt, om han ikke fik saa mange Dyr som h/an/d efter Contracten tilkom af de samme som han før har omvidnet. Resp: han skulde haft 20, og fik kun 18 stk:

Lars Garen paa egne og Med Interessenteres Vegne sagde at han med {mundlig} \skriftlig/ Varsel havde indkaldet Michel Solem at anhøre Vidner og lide Dom efter Stevnemaalets nærmere Formeld, dateret 11 Sep: 1788, som blev læst, saalydende #

Poul Leqve sagde at han intet kunde svare paa det oplæste Stevnemaal, eftersom samme ikke er hans Principal bekjendt, protesterede derfor mod at anhøre Vidner.

De Varsels Vidner som have forkyndt Stevnemaalet og bekræftet samme med deres Ed, mødte ikke.

Eragtet

Efterdie Varsels Vidnerne som have forkyndt det oplæste Stevnemaal ikke møder for paa Lovens befalede Maade med corporlig Ed at bekræfte sammes Rigtighed, \og derfor Dommeren er ubekjendte/, saa kunde Dommeren ikke imod Poul Leqves Protest antage Vidners edelige Provemaal i denne Sag, thi haver Contra Citanterne at bekjendtgjøre denne Foreleggelse for Citanten Michel Solem eller hans Fuldmægtig til næste Sommer Ting, og derefter fremstille Kaldsmændene til Stevnemaalets Afhjemling, da Sagen derefter nyder sin Fremme, og Contra Citanterne besørger denne Rettens Eragtning saavel for Vederparten som Vidner lovlig Forkyndt.

Udi Sagen anlagt af Ole Sættre paa Woss mod Torger Espeland
for Gield 11 rd:, blev saaledes

Dømt og Avsagt.

Den indstevntes Søn har paa Faderens Vegne inden Retten tilstaaet Kravets fulde Rigtighed. Torjer Espeland har efter erholdet Udsettelse og Laugdag anbragt at have Contra Regning mod Citanten, og i den Anledning atter bevilget Anstand. Men da han paa ingen Maade haver bevist sit anbragte, eller produceret sin Contra Regning, derimod foregiver at ville betale i Mindelighed, saa er det klart at han blot har bragt Sagen i Udhael til Omkostning for Citanten og sig selv: thi kjendes hermed for Rett: Torjer Espeland bør til Citanten Ole Sættre betale de paastevnte 11 rd., og udi Processens Omkostning 3 rd., som alt udreedes og betales inden 15 Dage, under Lovens Tvang.

Udi Sagen af Knud Ullestad af Woss mod Torger Espeland
for Giæld 5 rd., blev avsagt saadan

Dom.

Efter at være forelagt Laugdag haver den indstevntes Søn for Retten indfundet sig med Tilsvar, at Giælden ikkun var 4 rd., og foregav at have Contra Regning. Efter atter erhvervet Udsettelse

1788: 147b

mødte den indstevnte personlig, og til afvigte Høste Ting endnu intet har bevist til Styrke fra sin Side, men allene indladt Dom: thi dømmes hermed for Rett: Torjer Espeland bør til Creditor Knud Ullestad betale de paastaaede 5 rd., og udi denne Processes Omkostning 2 rd: inden femten Dage efter lovlig Forkyndelse, under Exsecutions Tvang.

Niels Pederssøn Høysetter mod Wiglig Davidssøn Aandeland
for Obligations Giæld 298 rd., er saaledes avsagt

Dom.

Den fremlagde lovlig forfattede og ikke modsagde Obligation beviser Kravets og Søgemaalets fulde Rigtighed; der for Kjendes og Dømmes hermed for Rett: Wiglig Davidssøn Aandeland som Debitor bør til Citanten Niels Pederssøn Høysetter betale den paastevnte Obligations Indhold med 298 rd., samt paaløbende og resterende Renter indtil Betaling skeer, og udi Processens Omkostning 1 rd: 3 mrk., som alt udredes 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Exsecutions Tvang.

I Sagen af Ole Haldorssøn Helland mod Frue Hjerman for Giæld 16 rd., er saaledes
Dømt og Avsagt.

End ikke efter Laugdags Forkyndelse haver Frue Hjerman selv, eller nogen paa hendes Vegne frembragt det mindste Tilsvar, dog hendes Sviger Søn formedelst egne Sager paa Tinget haver været tilstæde. Kravets Rigtighed bliver da, som tilstaaet at ansee, der for Kjendes for Rett: Frue Hjerman betaler til Citanten Ole Helleland de paastevnte 16 rd., og udi Processens Omkostning 1 rd: 3 mrk., alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Lovens Tvang.

Udi Sagen mellem Kristi Lars Datter Hylden og Sjur Scheye, blev avsagt saadan
Dom.

Landet har ingen Mangel paa Psalmer og Viser til Opbyggelse og Fornøjelse. Naar nogen af Christi Hyldens Opdragelse og Kundskab befatter sig med at forfatte Vers og digte Viser, saa kan man være vis paa, at det skeer af Ondskab eller Letsindighed, hvoraf Virkningen dog bliver nogens Beskjæmmelse; ligesom Kristi Lars Datter efter Actens Udvis selv haver sagt at have digtet de af hende saa kaldte Kjøle vers, saa er det med Vidner beviist at hun har syngt

de bemeldte Vers. Nyttigere var det at beflitte sig paa Arbejdsomhed og god Opførsel, end at digte og synge unyttige, om ikke Platte Viser, hvilket og blant Almuen altfor meget gaaer i Stang. Hermed Kjendes da for Rett: Kristi Larsdr: Hylden bør for sin Letsindighed at digte og synge slette Viser, sig selv til Straf og andre til Advarsel, bøde til Gravens Præstegields Fattig Casse 1 rd., og udi Processens Omkostning betale 1 rd: til Sjur Scheye, alt inden femten Dage \efter denne Doms lovlige forkyndelse/ under Lovens Tvang.

I Sagen af Sjur Poulssøn Spaaneim mod Lars Olssøn ibm: angaaende
Vilkaars Svarelse, er afsagt saadan
Dom.

Hvor langsom, ubestemt, og af Citanten uefterretlig denne Sag har været tracteret, det udviser Acten. Imidlertid er det dog til Høstetinget 1783 med 2de eensstemmige Vidner beviist at imellem Citanten og hans Sviger Søn Lars Olssøn, ved Jordekjøbet, der for 9 Aar siden blev aftalt, at den første skulde nyde aarlig Vilkaar af Lars Olssøn $\frac{1}{2}$ Tønne Korn og 1 Koes Foster, ligesom Sjur Poulssøn paa egen Bekostning skulde lade udsteene \den/ til Lars Olssøn afhændede Jordepart i Gaarden Spaaneim. Den indstevnte har ikke benægtet Sigtelsens Rigtighed i Hensigt til Vilkaarets mislige Betaling, men allene paastaaet Opfyldelsen af Citantens Løfte at lade udsteene den købte Eiendom i Spaaneim. Dette har han dog ligesaa lidet beviist at mangle, som Citanten godtgjort at være efterkommet. Contracter, mundlige eller skriftlige, bør følgelig Lovens 5. 1. 1. ubrødelig opfyldes. Vilkaars Contracter bør efter deres Natur, og formedelst de ellers skadelige Virkninger nøiagtig efterkommes. Ikkun den daarlige afstaaer i levende Live sin Jord til sit Barn, for selv at mangle det nødtørftige i Alderdommen. Hermed kjendes da for Rett: Lars Olssøn Spaaneim bør uden Vægning erlægge det udlovede Vilkaar med $\frac{1}{2}$ Tønne Korn og 1 Koes Foster aarlig til Sjur Poulssøn Spaaneim, for saavit samme ikke er betalt fra den Tid Gaarden til ham blev overladt, hvorimod han efter foregaaende Stevnemaal og Bevis forbeholdes Regresse til Sjur Spaaneim, om han ikke fra sin Side har efterkommet den omvidnede Contract, hvorpaa ikke under denne Sag er stevnt. Efter Sagens Beskaffenhed ophæves Processens Bekostninger. Det tildømte efterkommes under Exsecutions Tvang.

I Sagen af Elling Store Graven mod Aslach Windahl for Gield, er saaledes
Dømt og Avsagt.

Aslach Windahl har benægtet Kravet, de paastevnte 4 rd., derhos anbudet at aflægge den paastaaede Benægtelses Eed. Endskjønt saadant af Dommeren er ham paalagt at efter-

1788: 148

-komme, Saa er dog han til dette Aars Høste Ting udebleven, der for Kjendes hermed for Rett: Aslach Windahl bør til næste Ting lovlig indkalde Citanten, sin Benægtelses Eed at anhøre, og skulle han ikke trøste sig saadan Eed at avlegge, saa bør han betale de paastævnte 4 rd: til Elling Store Graven, og udi Processens Omkostning 1 rd: 3 mrk:, alt under Exsecution inden lovlig Tid.

Udi Justice Sagen mod Peder Olssøn Skaar for Hoer i Egteskab, er saaledes
Dømt og Avsagt

At gift Bondemand Peder Olssøn Schaar haver begaaet Lejermaal med Pigen Helga Asbiørns Datter, det er af Acten noksom at erfare, og da den producerede og approberede Undersøgelses Forretning i den skyldiges Boe, viser at Gielden overstiger Formuen, altsaa intet til yderste Formues Erleggelse at bestemme; Saa kjendes for Rett: Peder Olssøn Skaar bør, følgelig Lovens 6. 13. 1. samt Forord: 6 Decbr: 1743, udrede dobbelte Lejermaals Bøder

24 rd.; samt ifølge Forordningen av 8 Junii 1767, i Stæden for aabenbare Skriftemaal, at hensettes paa Vand og Brød i 8 Dage, alt at efterkommes inden femten Dage efter lovlig Forkyndelse under Exsecutions Tvang.

Continuation av Kingservigs Høste thing.

Aar 1788, den 13de Decembr.; blev Retten sat paa Tingstædet Utne for at afsige Domme udi efterfølgende paa sidste Høsteting optagne Sager. Som Laugrettes mænd vare tilstæde disse eedsvorne: 1: Ole Utne. 2: Iver Torbiørnss: ibm: 3: Ole Iverssøn ibm: 4: Lars {Torbiøns} \Lars/søn Utne. 5: Halgrim Torbiørnssøn Mæland. 6: Samson Hanssøn Utne. 7: Lars Jørgenssøn Jaastad, og 8: Brynild Johnssøn Hougse.

Hvorda udi Sagen af Lars Garen mod Wiching Jaaastad
for Giæld 22 rd: 5 mrk: 12 s.; blev afsagt saadan
Dom.

Den indstevnte Wiching Jaastad haver rettelig anbragt udi sit Indlæg av 22 Octobr: 1788: at Snak uden Bevis aldrig bliver antaget udi nogen Rettergang. Sandheden deraf bør ogsaa denne Process udvise. Ved at revidere Acten og bemærke hvad udi Sagen fra begge Parter er fremkommet, befindes at Hoved Citanten Lars Garen med 2de eensstemmige Vidner har beviist den indstevntes Tilstaaelse om den paastevnte Giælds Rigtighed, og at denne Vedtagelse i Aaret 1786 er passeret. Contra Citanten Wiching Jaastad har fremlagt Contra Regning af 29 Octobr: 1787: stor 27 rd: 1 mrk: 2 s.; der for paastaaer Bevis for, at denne Contra Regning forhen er liquideret, og endelig til Sommer Tinget dette Aar ført eet eeneste Vidne, som prover om en Handel passeret for 3 Aar siden, altsaa i Aaret 1785, og tildeels angaaer en anden ustevnet, ligesom der er ingen Formodning at dette Vidnesbyrd vedkommer den nu ventilerede. Naar legges Mærke til de omvidnede, paa(?) Contra Regningen tegnede Aars Tall: saa sees ingen Grund til egen(?) Tilstaaelse om Giældens Rigtighed, naar Wiching Jaastad Aaret forhen havde Fordring paa Citanten, som oversteeg den af Lars Gahren paastevnte. Vare de i Contra Regningen benævnte Vahre betroede i Aaret 1787, hvorom dog intet meldes, saa kunde Wiching Jaastad lettelig have bevist Rigtigheden af samme. I Rettergang gjelder den Regel: Den Sigtende bør bevise. Nu har Hoved Citanten bevist Sigtelsen fra sin Side, men Contra Citanten ikkun frembragt Snak: Altsaa dømmes hermed for Rett: Wiching Jørgenssøn Jaastad bør til Lars Pederssøn Garen betale de paastevnte 22 rd: 5 mrk: 12 s.; og udi Processens Omkostning 3 rd.; alt inden 15 Dage efter lovlig Forkyndelse under Exsecution.

I Sagen af Tobias Espe mod Jerrand Mæland er saaledes
Eragtet.

Førend Dom kan afsiges udi den af Tobias Espe mod Jerrand Mæland anlagde Sag, paaligger det den sidste lovlig at tilkalde Peder Espe til Forklaring, og at oplyse Beskaffenheden, saavit ham og Sagen vedkommer, efterdie Jerrand Mæland under Proceduren haver benevnt ham som im(.)olicent(?). Sagen beroer da til næste Ting, og Tobias Espe lader denne Kjendelse for Jerrand Mæland lovlig forkynde.

Udi Justice Sagen mod Elling Hanssøn Hougse for Slagsmaal,
Dømt og Avsagt

Det er bevist at Elling Hougse har haft Klammerie og Slagsmaal med {Elling} \Helge/ Hanssøn. Ligesaa er det klart at denne sidste har givet Anledning til Klammeriet. Men da Helge Hanssøn ej er stevnt at lide Dom: saa kjendes hermed for Rett: Elling Hanssøn Hougse bør, følgelig Lovens 6. 7. 8., udrede Slagsmaals Bøder 9 rd.; og udi Processens

Omkostning, indbereget det stemplede Papir 12 s: til Laugdagen, 2 rd: 1 mrk: 8 s:, samt 4 Rigsort til det stemplede Papir saafremt Acten tages beskreven. Det idømte udredes 15 Dage efter lovlig Forkyndelse under Exsecution.

Udi Sagen af hr: Høgh mod hr: Rørdal angaaene Tiende
af Capellans gaarden Sandvig, er saaledes

Eragtet

Uden Bevis gielder intet i Rettergang. Var denne Setning ikke rigtig, saa havdes den eenes Benegtelse den samme Vægt som den anden Partes Paastand. Dommerne (dvs. Dommene) vare da ufoernødne, i det mindste betagen Muelighed rigtigen at decidere. Førend endelig Dom udi forestaaende Sag om Tiendefriehed imellem Hr: Sognepræsten Høgh som Citant, og Rørdam, som Citatus, kan vorde afsagt, bliver det foernødent at det fra begge Sider paaberaabte bliver fremlagt til Oplysning og Styrke. Hr: Høgh ville da producere den paaberaabte og af Citato benægtede Kammer Resolution af 19 Augusti 1699, som vel i adskillige Regsitere findes antegnet, men ikke verbaliter inddragen. Og da Sigtelsen grunder sig paa den bemeldte Kammer Resolution, som ikke findes ved dette Sorenskriverie, saa bliver

1788: 148b

det saa meget mere foernødent at søge udvirket verificeret Gienpart fra Stifts Contoiret, eller fra det høj Kongl: Danske Cancellie; eller og et Responsum om, og hvorvidt nokbemeldte Resolution virker i Hensigt til de nu værende residerende Capellans gaarders Tiende Friehed. Ligesaa ville Hr: Rørdam irettelægge den af ham udi Indlæg av 28de Octobr: 1788 ommeldte Stiftets høje Resolution til Efterretning for Dommeren, saavit denne Sag fra hans Side vedkommer, og endelig godtgjøre, følgelig det anbragte udi bemeldte Indlæg, at den for nogle Aar siden udnevnte residerende Capellan gaard Sandvigen er virkelig Annex Gaard, og at Sognepræsten ingen Refusion er tilstaaet i den forrige Capellan eller anden Mensal Gaard. Saaledes beroer denne Sag til næste Sommer Ting. Og skal denne Eragtning betimelig gives Parterne beskreven meddeelt.

1788

.....
1789

(1789: 148b)

Stenings Forretning paa Gaaarden Tvedt i Ejdfiord.

Aar 1789, den 17de Februarii, indfandt sig hos Sorenskriveren Opsidderne paa Gaarden Tvedt i Ejdfiord og Gravens Skibrede, og begierede efterskrevne Steenings Forretning, som efter fælles Foreening mellem dem og angrændsende Naboer i Aaret 1786, den 20 Junii, er afholdt, men formedelst mellem kommende Omstændigheder ikke fuldbyrdet førend nu, maatte blive Protocolen tilført, efterdie de nu alle ere eenige om at deres fastsatte Mærker, og til den Ende blev Forretningen, som ved 6 Laugrettesmænd afgjort, saaledes protocolleret:

Anno 1786, den 20 Junii, blev paa Gaarden Tvedt i Ejdfiord efter forlangende af Opsidderne David Ørjanssøn og Torchel Tostenssøn, og Stædets Sorenskrivers udstyrede Berammelse af 27 Maji 1786, efterfølgende Steenings Forretning foretaget af os 6 eedsvorne og udnævnte Laugrettes mænd, der ere Parterne ubeslægtede: 1: Ole Tostenssøn Westrem,

Sjur Bertelssøn Scheye, Lars Larssøn Wambem, Gudmund Larssøn Rønnestrand, Tosten Hanssøn Herreid, og Aamund Haaverssøn Medhuus.

Hoved Citanterne, David Ørjanssøn Tvedt, Tosten Torchelssøn ibm:, Torchel Tostenssøn ibm:, og Anders Jacobssøn ibm:, haver indkaldet Nedre Tvedts Opsiddere, Hans Amundssøn, Ole Jacobssøn, Knud Halstenssøn og Baar Tostenssøn, samt Opsidderne paa Sæd, Tosten Olsson, Tosten Anderssøn, Tosten Torfindssøn, samt Ole og Sjur Lars Sønner, som alle mødte og vedtog lovlig Varsel.

Parterne, som alle mødte, tilligemed Opsidderne paa Medhuus, Ole Anderssøn og John Olsson, der ligeledes lovlig var tilkaldet, declarerede at være forenede om Mærkerne mellem deres Gaarde, derfor begiærede at vi efter deres Anvisning vilde nedsette Mærkeskjel til uryggelig Regel og Rettesnor i nu og tilkommende Tider.

Velærværdige Hr: Provst Schnabel, som Beneficiarius for det Gravens Præsteboel tilhørende Stykke Jord Seljen, har ved Paategning paa Berammelsen vedtaget lovlig Varsel, saalydende #

Vi bagav os derefter i Marken, og først efter nærværende Parters Anvisning huggede en Gloppe i en jordfast Steen ved Elven, som viser op i en Mærkesteen staaende i et Braat op under Huusene, og viser i en anden Steen staaende mellem Huusene paa Gaarden Tvedt. Denne Linie viser fra Nord til Sør opad i lige Linie. I samme Linie ejer David Tvedt 2de smaae Agre paa Torkel Tvedts Bøe. David ejer paa vestre, og Torkel paa østre Side. Under Ager Reenen, kaldet Maalet, er nedsat en Mærkesteen som viser i en X hugget i en stor Steen, der fra i Linie til en Gloppe hugget i en jordfast Steen, som viser op til en stor Ur, som er et Tver bytte mellem Nedre og Øvre Tvedt. David ejer paa den østre, og Torkel paa den vestre Side af disse Mærker. Ved Elven, i en jordfast Steen østen ved Smidestenen, er huggen en X som viser i en anden X huggen i en jordfast Steen, der fra i en Gloppe huggen i en Steen, hvilken igjen viser op i et Tverbytte mellem Øvre og Nedre Tvedt. Inden disse Mærker ejer David 8 smaae Agre i Torkels Bøe, og David ejer fælles Birke skov paa Torchels Bøe. David ejer paa den vestre, og Torkel paa den østre Side af disse Mærker. Under en Ager kaldet Aasageren er nedsat en Mærkesteen som viser i lige Linie op til en X huggen i en jordfast Steen, samme X viser op i Linie i 2de X efter hinanden, hvorav den sidste er huggen i en stor Steen, og viser i Linie op til Tverbyttet mellem Øvre og Nedre Tvedt. David ejer paa den østre, og Anders paa den vestre Side af disse Mærker. Oven for en Ager kaldet Borvhall er hugget en Gloppe i en Steen som viser i en anden Gloppe huggen i en Steen, og der fra til et Tverbytte mellem Øvre og Nedre Tvedt. David ejer paa den vestre, og Torchel paa den østre Side af disse Mærker. Neden i Griottet er hugget en X tæt ved en gammel Gloppe. Samme X viser op ad Storebækken til en Mærkesteen som viser op i Rusket og Braatet under den yderste Ager i Byttet, gaaer saa ud ad efter Braatet til Klovsteen, hvor der er hugget en X, denne viser ned efter til en Gloppe, og der fra ned til en Mærkesteen som viser ned imellem 2de Udløer, hvor en X er hugget i en Steen. Anders ejer paa den østre og søndre Side, og Torchel paa den vestre og nordre Side af disse Mærker, David ejer vesten for disse Mærker, og Overhugsten baade paa sin egen Teig og paa Torchels Teig ud til Gillen ved Klævehoug, undtagen 4 Birker som tilhører Torchel. Fra den sidste X i Biolleteig

1789: 149

gaaer Byttet i Vest efter et Braat til en Gloppe huggen i en Steen ved Raattekjøn braatet, samme viser til en anden Gloppe som viser i Vest til en Mærkesteen, hvilken Steen viser op efter (...?)n og Gillen. David ejer inden for disse Mærker, John Medhuus væsten for, og Ole Medhuus norden for samme Mærker. Paa Tveidedalen overfor Kaldevadet er huggen en Gloppe i en stor Steen som viser op igjennem Brædenaadt gillen og midt i et stort blegt Bjerg, hvor i en jordfast Steen er hugget en Gloppe som viser op i en stor Steen paa Qvandebacke

hougen. Paa den vestre Side af disse Mærker ejer Torchel Slotterne til Bækken, og paa den østre Side ejer David Slotterne samt Overhugsten paa begge Sider til Qvandegiottebækken. Samme Bæk bytter fra Elven lige op til Bjerget til det højeste Fjeld. Ved Løehammeren, i en stor Helle er hugget en Gloppe som viser op i en jordfast Steen, hvor en Gloppe er hugget, der viser op i Gillen ved Langevig hammeren. David ejer paa den østre, og Torchel paa den vestre Side, og Torchel ejer Skougen paa begge Sider til Qvandegiotte bækken. I Middagsnaalden er hugget en X i en stor Heldersteen ved Elven, som i lige Linie viser op i en Gloppe hugget i en Bjergnult, der igjen viser i samme Linie op til Bjerget. David ejer paa den vestre Side, og Torchel paa den østre Side af disse Mærker, dog ejer de et lidet Stykke Slotte paa hver af deres Ejendom. Ved Elven, i en stor Steen er hugget en X som viser op efter en Gil lige til Bjerget. David ejer paa den østre Side af samme Gil, men Hans og Ole Nedre Tvedt paa den væstre Side. I Bakkeløb hougen er hugget en Gloppe i en Steen som viser need i Elven, og samme Gloppe viser i Linie op i en Anden Gloppe hugget i en Steen, der viser i lige Linie i højeste Bjerg. David ejer paa den østre Side, og Torchel paa den vestre Side. Under Aadeteigen væsten for Bjørneheldereren er hugget en X i en Steen, samme viser i Sør need i Elven, og i Nord op i en stor Steen, hvor er hugget en X der viser Nord op i Fastebierget. David ejer Overhugsten paa den østre Side, undtagen en Almestue, der tilhører alle Opsiddere paa Øvre Tvedt. I Bjørnebachen er hugget en X i en stor Steen som viser i Linie op til Bjerget. David ejer paa Østre Side, og Torchel Slotten paa vestre Side. Ned under Bjørnebachen ved Elven er hugget en X i en stor Steen som viser i Linie til Bjørnebachen, hvor er hugget en X i en flad Steen som i samme Linie viser nord op i Bjerget. Anders Øvre Tvedt ejer Skougen paa den vestre Side, og David ejer Skougen paa den østre Side. Under Bjørnebachen er huggen en X i en jordfast Steen som viser i Linie op i Bjerget, der samme gaaer længst ned. Anders Øvre Tvedt ejer Slotten paa den vestre, og Torchel ejer Slotten paa den østre Side. Vesten for Aalderhougen er hugget en X i en Steen ved Elven. Samme viser i Linie op ad til en anden X huggen i en Steen, hvilken igjen viser i Linie op til Bjerget. Øvre Tvedt ejer Aalderskougen paa den vestre, og Nedre Tvedt paa den østre Side. Østen for Aalderhougen er hugget en X i en Steen som viser op i en anden X hugget i en stor Steen der viser op til Bjerget. Øvre Tvedt ejer paa den østre Side, og Nedre Tvedt ejer Olderskougen paa den vestre Side. I Aadeteigen er hugget en X i en Steen, samme viser ned i Elven og lige op til en X i en stor Steen, der igjen viser op til Bjerget, og ejer Øvre Tvedt Olderskougen paa den vestre Side, og Nedre Tvedt ejer Olderskougen paa den østre Side. Under Aadeteigen ved Elven er hugget en X som viser op under Bjørneheldereren i en stor Steen, hvor en X er hugget, den viser op til Bjerget. Øvre Tvedt ejer Olderskougen paa den østre Side, og Nedre Tvedt Olderskougen paa den vestre Side. Udi en stor Steen kaldet Brustaad er hugget en X, samme viser op til en anden X hugget i en Svad, og derfra til det højeste Bjerg. David ejer paa vestre, samt Ole og Baar paa østre Side af disse Mærker. Fra Elven i en Linie viser Byttet op til en X hugget i en stor Steen, der viser i Linie til en anden X hugget i en Steen, og viser samme til Bjerget. Øvre Tvedt ejer paa den vestre, og Nedre Tvedt paa den østre Side af disse Mærker.

David Øvre Tvedt anmeldte at han ejer en Slotte Teig i Nedre Tvedts Ejendoms Mark, som han begjærede udsteenet, men Baar Nedre Tvedt benægtede samme, under Forevend(t?)ing at han holder sig den forrige Forretning af 6 Junii 1771 efterretlig, der intet derom melder. David Ørjanssøn sagde at han og hans Formand Thore Torchelssøn havde brugt samme Slotte Teig som sin Ejendom, og lovede at bevise med Vidner at bemelte Thore Torchelssøn, nogle Dage førend bemelte Steenings Forretning, var foreenet med Knud Nedre Tvedt, at han skulde bruge samme Slotteteig, Slobachen kaldet, ligesom af gammel Tid været havde, men denne da indgangne Foreening havde han forsømt at anmelde ved den holdte Forretning. Ikke destomindre har dog saavel han som hans Eftermænd, David og Tosten Tvedt, brugt og

benyttet sig af Teigen uden nogen Paatale, og endnu vedbliver at benytte sig deraf indtil den ved Dom bliver dem frakiendt. Imidlertid blev denne Disputt udsat indtil videre.

I en Teig kaldet Wedefelden, er hugget en X i en Steen som viser op i en anden X hugget i en Steen, der viser i Linie op til et rødt Støk i Bjerget. Øvre Tvedt ejer Olderskougen paa den vestre Side, og Nedre Tvedt Olderskougen paa den østre Side. Paa Seljen ved Elven er hugget en X i en Steen, samme viser i Linie op ad til en X og 2de Glopper, hvoraf den sidste viser op til en X hugget i Bjerget under Hageschaar. Øvre Tvedt ejer Olderskougen paa den vestre Side, og Nedre Tvedt paa den østre Side. I Hageschaar, nederst i Svaen er huggen en X som viser saa langt ned som kand slaaes Høe. Samme X viser og op til et Bleg i Bjerget, hvor en X i Bjerget er hugget. Nedre Tvedt ejer paa den østre, og Øvre Tvedt paa den vestre Side. Ved Mærkes Gierdet mod Sæd ved Elven er hugget en X som viser i Linie i Sør til en stor Giil kaldet Aaldergillen, som gaaer op til Fjeldet. Tvedt ejer paa Østre Side, og Sæd paa Vestre Side.

1789: 149b

Paa den nordre Side af Elven Almionen gaaer Byttet mellem Øvre og Nedre Tvedt under Bjerget, hvor en X er hugget i en flad Steen, som viser i en X huggen i en Steen, og derfra vest i Løgne Steenen ved Sæd Byttet. Øvre Tvedt ejer da oven paa disse Mærker, og Nedre Tvedt ejer ned til Elven, uden Olderskogen. Oven for Almgjøtten, i et Bjergnult er huggen en X, samme viser i vest til en Hammer, hvor ligeledes er hugget en X der viser i Linie til den tredie X, og derfra til Gillen. Øvre Tvedt ejer under, og Nedre Tvedt oven om disse Mærker. Udi en Rust i vestre Ende paa Selgeskaaren er hugget 2de X efter hinanden som viser til højeste Fjeldet. Nedre Tvedt ejer i West ud til Gillen, hvilken bytter mellem Øvre og Nedre Tvedt op til Fjeldet, og Øvre Tvedt ejer vesten for samme Gil ud til Sæds Skiftet.

Older bytte mellem Øvre og Nedre Tvedt paa samme Side af Elven, fra Elven til en X op ad i en Steen, denne viser i Linie op til en anden X huggen i en Steen, der viser i 2de efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste viser i Linie op til Bækken. Øvre Tvedt ejer vesten for, og Nedre Tvedt ejer østen for Olderskougen. Kaldehollen kaldet, er til fælles som tilforn, og bruges efter Andeel og enhvers Jordskyld. Klævehagen er til fælles for David og Torchel Tvedt.

Tosten Anderssøn Sæd tilkjendegav at have en Slotte beliggende i Øvre og Nedre Tvedts Ejendom, nemlig nederst i Tagknutten i en Skaar, en der beliggende Strimmel som gaaer op under en anden Storeschaar som David Tvedt ejer paa bemeldte Sted.

I en stor Skaar i Tagknutten, hvor Byttet gaaer tvert op over samme Skaar, er en X hugget i en Steen der viser i Linie til det højeste Fjeld. Anders og Torchel Øvre Tvedt ejer paa den vestre Side, og Nedre Tvedt ejer paa den østre Side. Neden paa Seljen er hugget en X i en Steen, samme viser i en anden X hugget i en Steen, derfra til en ditto X, og videre til en ditto X hugget i en Steen. Disse Mærker bytter Olderskougen mellem David og Anders Tvedt, saa at David ejer Olderskougen og grændser til Medhuus Skiftet, og Anders tilligemed Torchel Tvedt ejer paa den vestre Side af disse Mærker. Ved Mærkes Gierdet Norden for Elven er hugget en X i en Steen som viser op i en anden X {hugget} hugget i en Steen, derfra i en ditto X, ligesaa hugget i en stor Steen, og videre op i Linie, i Bjerget. Af disse Mærker ejer Tvedt paa den østre Side, og Sæd paa den vestre.

Hjemmen i Bjørchenesset er hugget en X som viser op i en stor Steen, hvor udi blev hugget en X. Øvre Tvedt ejer Olderskougen paa den vestre, og Nedre Tvedt paa den østre Side.

forestaende Mærker og Steening blev oplæst for alle Vedkommende, og tilstod Parterne samme at være rigtig efter deres egen Anmeldelse. og at saaledes rigtig er forrettet, det bekræftes under Vores som Laugrettes mænds Hænder og Signeter, som her findes anført og

beskrevet. Lars Wambeim. Sjur Scheye. Gudmund Larssøn Rønnestrand. Ole Westrem og Lænsmand Anders Josephssøn Lille Graven.

Angaaende Slotte Teigen Slobachen, hvorom under Steeningen forekom Dispute (Disputte) mellem David Øvre Tvedt og Baar Tostenssøn Nedre Tvedt, da ere disse derom saaledes foreenede: at bemelte Slobachen, som er beliggende i Baars Ejendom, skal tilhøre David, men Overhugsten Baar. Bækken bytter paa den vestre Side, og fra Svaen op til en stor Steen over bemeldte Bakke er Byttet paa den anden Side.

Saaledes ere alle nu fuldkommen foreenede, derfor begierede David Ørjanssøn og Anders Jacobssøn Øvre Tvedt denne Forretning bekreven meddeelt saasnart mueligt. Hvilket blev bevilget.

Extra Forhør

i anledning den sig selv ombragte Gunnilde Børrevigen af Kingservigs Præstegield. Aar 1789, den 19 Martii, efterat mig ved de 2de Dannemænd Amund Torgerssøn og Lars Guttormssøn Indre Alager, Klokken 8 Slet i Dag er tilmeldet at Qvinden Gunnilde Børrevigen havde ombragt sig selv ved at styrte sig i Søen, indfandt jeg mig paa Gaarden Indre Alsager i Kingservigs Præstegield og Skibrede, for at foretage en lovlig Examinations og Undersøgnings Forretning over denne ulykkelige Tildragelse. Ved Retten var nærværende de 2de eedsvorne Laugrettesmænd Haavar Larssøn Lothe og Lars Larssøn Scharpen.

Hvorda Retten lod fremkalde Amund Torgerssøn Alsager, hos hvem det sig selv ombragte Qvindemenneske havde sit sidste Tilhold, for at afgive sin Forklaring, om hendes Levnet, Tilstand og Dødsmaade.

Bemelte Amund Alsager derefter forklarede: At afdøde Gunnilde Børrevigen, som var i Ægteskab med endnu levende Jens Hanssøn, har, saavidt Deponenten afveed, saalenge hun har opholdt sig i Naboe lauet paa Gaarden Svartvedt og Pladset Børrevigen, opført sig skikkelig og roelig. Hendes fattigdom, høje Alder, og Mandens Ubequemhed til Arbeide, efterdie han er berøvet sit Syn, gjorde hende uvirksom til at ernære sig selv uden Tilstød af Almisser, dog har hun, som var forbunden at sørge for sin Mand, opholdt sig paa et Plads kaldet Børrevigen, i et lidet Huus de tilsammen ejede, hvortil hun sammensamlede de ringe Gaver godædige Folk understøttede hende med, indtil nogle Uger før Juul afvigte, da hun, bekymret over sine Lidelser, beklagede sig for nødtørftig Udkomme, og derved geraadede udi Vankelmodighed. Hendes Huusbonde lod besørge hendes opvartning og Underholdning i den Tid, indtil 3 uger efter Ny Aar, da hendes blinde og skrøbelige Mand blev henbragt i Lægd efter Fattig Commissionens Foranstaltning, og hun blev af Naboerne paa Lothe antaget til Huus for at nyde den Pleje hun efter hendes fattige Kaar og kummerlige Omstændigheder behøvede, hvor fra hun for omtrent

1789: 150

? Dage siden kom her til Gaarden Alsager, og har været hos Deponentens Grander, indtil sidste Mandag Aften den 16 hujus, da hun kom i Hans Huus; I disse 2de Dage har hun opført sig roelig og stille, læst, synget og anraabt sin Gud baade Morgen og Aften, men stædse har hun været vankelmodig og jamret sig, med Udladelse at hun var den største Synder som ikke kunde faae Naade, hvorimod Deponenten har søgt at trøste hende, og bevæge hende til den faste Forsikkring at hendes Frelse ville hjælpe hende. Hun fortalte ikke nogen Synder i Særdeleshed som nagede hende, men syntes (....?)elig, og bekymret over at hun skulde være bleven sat i den Tilstand at Folk skulde bebyrdes med hende. Omenskiønt hun var 74 Aar gammel, havde hun dog et sundt Legeme, spiste, drak og sov rolig, men i Morges før Dag vilde hun under idelig Jammer over sin Skjebne staae op af sin Sæng og gaae ud, hvilket

Vidnet afholdt hende fra, og overtalte hende igjen at begive sig til Rolighed. Deponenten, som i Dagningen var faldet i Søvn, blev opvognet av sin Hustrue som savnede den afdøde, og efterdie hun var saa længe ude, mistvivlede om at hun havde tilføjet sig selv noget ondt. Deponenten med flere af hans Grander søgte derfor efter hende, og omsider efter 1 ½ Times Forløb fandt hende liggende næsgruus i Søen ved et Næs inden for Gaarden ved Pladset Punseteigen, hvor de optog hende og bragte hende ind i et Nøst her paa Gaarden. At hendes Vankelmodighed har bragt hende til denne ulykkelige Gjerning, og at hun siden før Juul, og saalænge hun har opholdt sig hos Naboerne paa denne Gaard, har været henhalden til Tungsindighed og Bekymring for sin Sjæl, kan bevidnes af mange.

Deponenten fremstillede derfor Herborg Holgers Datter, hans Tjenestepige Christi Tronds Datter, Huusmands Kone Gunnilde Torgers Dr: Punseteigen, Naboerne Guttorm Larssøn Alsager, Torger Tostenssøn, og Lars Guttormssøn ibm:, samt Eli Sjurs Datter, og Christi Johannes Datter, der kan forklare hendes Tilstand, Udladelser og Bekymringer. De forbemelte Vidner fremstode for Retten og bleve formanede at sige sin Sandhed, saa oprigtig som de i sin Tid om paafordres, med Saligheds Ed ville bekræfte. Thi forklarede

1te Vidne, Herborg Holgers Datter, Hustrue til Amund Torgerssøn: At hun altid har hørt et godt Rygte om den sig selv ombragte Gunnilde Børrevigen. Hun har været nøisom og tilfreds med sine Omstændigheder og ikke sukket over sin Skjæbne førend nogle Uger før Juul, da Vidnet har hørt hun forfaldt til Tungsindighed. I Vidnets Huus har hun opført sig rolig, men undertiden har hun ytret Misfornøjelse over at hun skulde være i saadanne Omstændigheder at hun maatte forlade sin Mand og bebyrde andre. Ofte har hun beklaget sig over sine Synder, de hun sagde vare saa store at Gud ikke ville tage hende til Naade. Vidnet med flere har stræbet at afholde hende fra saadanne Tanker, og fæste sin Tillid til Gud, men hun har svaret, at omendskjønt hun gjorde sig Umage at fordrive disse fortvivlende Tanker, saa havde denne ond Aand saaledes betaget hende, at det ikke var mueligt. Hun læste, bad, og ønskede gjerne af andre læse for hende. Angaaende hendes Døds maade, da henholdt Vidnet sig til hvad hendes Mand derom har forklaret, med denne Forandring, at dette Vidne ikke vidste hvor hun var afbleven førend Manden kom hjem.

2 Vidne, Christi Tronds Datter, aflagde sit Vidnesbyrd overeensstemmende med første Vidne, uden Forandring, dog vidste hun ikke at den afdøde var borte eller gaaet ud førend hendes Husbonde fortalte det.

3 Vidne, Gunnilde Torgers Datter Punseteigen, vidnede om den afdødes Vankelmodighed ligesom første Vidne. Sidste Søndag 8 Dage siden taledes Vidnet med hende hos sin Broder, den anden Opsidder her paa Gaarden, hvor hun var tungsindig og jamrede sig meget. I Morges tidlig kom Amund Torgerssøn til Vidnet og søgte efter den afdøde, men Vidnet havde da ikke seet hende, derfor, da hun vidste om hendes Melancholie og frygtede for Selvmord, søgte hun med ham, og efter nogle Timers Forløb fandt hende ved et Næs uden for Pladset Punseteigen, hvor hun laae flydende paa Søen.

4 Vidne, Guttorm Larssøn Alsager, vidnede: at den afdøde var i hans Huus 4 Dage her paa Gaarden, og i den Tid viiste hun samme Vankelmodighed som forrige Vidner have forklaret. Ligesom han og var eensstemmig med dem i Henseende til hendes Levnet og Tilstand førend hun kom her paa Gaarden.

5 Vidne, Torger Tostenssøn Alsager, provede eensstemmig med forrige Vidne, og at den afdøde har opholdt sig hos ham i 5 Dage. Efter Amund Torgerssøns Anmeldelse søgte han efter hende, og fandt hende flydende paa Søen under Land ved Punseteigen, hvor hun laae næsgruus.

6 Vidne, Lars Guttormssøn Alsager, vidnede ligeledes eensstemmig med forrige Vidne.

7 Vidne, Eli Sjurs Datter, som har opholdt sig hos sin Svoger Gullig Knudssøn, og altsaa meget vel kjender den sig selv ombragte Gunnilde Børrevigen, med hvem hun 2 Aar har omgaaes. I den Tid har hun været nøysom og roelig, indtil omtrent 6 Uger før Juul afvigte, da

hun forfaldt til Tungsindighed, og beklagede at end!! (en) ond Aand kom over hende. Vidnet opvartede hende omtrent en Maaned, og da befandt hun at den afdøde havde besynderlig Lyst til at læse, og ønskede at kunne blive frie for de hende paakomne fortvivlende Tanker. Hun yttrede adskillige {Tanger} Gange Lyst til at ville dræbe sig selv, men Vidnet afholdt hende derfra, og søgte at dæmpe den Mistvivl hun fattede om sit Udkomme og Guds Godhed mod hende. 3 Uger efter Ny Aar blev hun bragt fra Børrevigen til Lothe, og derfra, som Vidnet har hørt, til Alsager, for hos Naboerne at nyde den Pleje hendes Tilstand udkrævede.

8 Vidne, Christi Johannes Datter, som har kjendt Gunnilde Børrevigen saa længe hun har været i Børrevigen, vidnede eensstemmig med næstforrige Vidner, uden mindste Forandring.

Derefter lod Retten de bemeldte 2de Mænd Haavar Larssøn Lothe og Lars Larssøn Scharpen besigte det døde Legeme, og befandtes samme paa ingen Maade beskadiget, eller der paa noget Tegn til voldsom Behandling. Stedet hvorfra hun havde styrtet sig i Søen, var et stejlt Næs og belagt med \saa megen/ Iis at hun lettelig kunne gledet ud over, men derimod var det saa afsides at hendes Vej ikke kunde falde der om hun havde villet gaae fra Alsager til Punseteigen. Legemet, som var iført en gammel Skjorte, et gam/m/elt Skjørt med Overliv, et Par Lister og et Par Skoe, blev forvaret i Amund Torgerssøns Nøst, og tildækket saaledes at det ingen Skade faaar, indtil en Kiste bliver færdig, som strax blev beordret

1789: 150b

anskaffet, da den derefter bliver beroende paa Gaarden indtil nærmere Foranstaltning.

Og da nu saaledes intet videre ved denne Examinations Forretning var at iagttage, blev samme sluttet for strax at beskrives, og vedkommende høje Øvrighed tilstilles til nærmere Godtbefindende.

Odels Sag paa Gaarden Bircheland i Wigøer.

Aar 1789, den 21de Aprilis, blev Retten sadt paa Gaarden Bircheland i Wigøer Præstegjeld og Østensø Skibrede af Sorenskriver Schielderups eedtagne Fuldmægtig Morten Johan Barth, til efterfølgende Odels Løsnings Sags Afhandling anlagt af Tosten Olssøn Bircheland mod Broderen Iver Olssøn. Som Laugrettes- og Meddomsmænd vare af Fogden udnævnte og tilstæde: 1: Amund Sjovattssøn Kaldestad. 2: Ole Arnessøn Moe. 3: Arne Nielssøn Øvre Wig. 4: Sjur Larssøn Moe. 5: Ole Sjovattssøn Nettelund. 6: Michel Larssøn Nesthuus. 7: Jacob Hanssøn Øvre Wig, og 8: Tollev Gunderssøn Aarhuus, som alle angav sig at være Parterne ubeslægtede. Saa var og tilstæde Lænsmanden Johannes Pederssøn Øvre Wig.

Hvorda Citanten i denne Sag, Tosten Olssøn, fremstod for Retten og fremlagde den ham meddelte Tægtedag og Berammelse til denne Forretning af 1 Decbr: 1788, saalydende: Dernæst anmeldte at Lovens Bydende med Løsnings Pengenes Tilbydelse før Juul er iagttaget og lovligt Stevnemaal forkyndt, hvorved Iver Olssøn Bircheland til denne Jorde Tirsdag og berammede Tægtedag er indkaldet til at modtage Løsnings Summen for de ham tilskjødede ½ Løb Smør udi Gaarden Bircheland, anhøre Vidner, stevnte og ustevnte, samt paasee de Beviser og Documenter han i Retten kunde finde fornøden at fremlægge, derefter Dom modtage til Gaardens Ryddiggjørelse mod Betaling af de Penge Vederpartens Skjøde indeholder, paa samme at meddeele ham lovligt Skjøde brev, efterdie han dertil er nærmest Odels berettiget, og endelig, denne Odels Løsnings Sags foraarsagede Omkostninger i alle Deelee at erstatte, efter nærmere Paastand.

Til Vedermæle var Faderen Ole Iverssøn Bircheland indkaldet at anhøre Procedure og Paastand.

For den indstævnte Iver Olssøn Bircheland, som nu ikke var tilstæde, mødte hans Fader, som tilstod lovlig Stevnemaal saaledes som Incaminationen formelder, baade for sin Søn og sig,

samt paa hans Vegne sagde at Løsnings Summen rigtig før Juul er tilbuden. Dernæst fremgav hand et Indlæg underskrevet af Sønnen Iver Olsson, samt det deri paaberaabte Skjøde, hvilket ere alt det han for nærværende Tid fandt sig beføjet at svare til Sagen. Samme Documenter ere saalydende #

Citanten Tosten Olsson fremlagde sit Indlæg af Dags Dato, som blev oplæst, saalydende: Derefter fremlagde det ham paa den anden Halvedeel i Gaarden meddelte og af John Simonsson Fundeland udstædte Skjøde paa 1 pd: 7 13/20 mrk: Smør for 52 rd: 4 mrk: 8 s:, hvori findes indført andre 4 7/20 mrk: han ifølge Skiftebrevet efter sin salig Moder den 6 Marti 1776 har arvet, samt et af Faderen Ole Iverssøn Bircheland den 20 Octobr: 1772 til John Simonsson Fondeland udstæde Pante Obligation stor 62 rd:, som viser at denne Summa ved ham er betalt den 16 Maji 1781, og derfor er Obligationen udslettet. Altsaa vil det befindes at Comparenten har betalt imod 10 rd: mere for Jordegodset end hans Skjøde formelder og samme indeholder, hvilket han har beqvemmet sig til at udbetale, efterdie han troede selv allene at være berettiget til sin Faders Odels jord, der aldeles ikke kan underholde 2de Familier, som Iver Olsson udi sit Indlæg urettelig anfører. Erindrede derhos at Comparentens Fader har været tilbudet om han vilde indløse Godset for sig selv, hvortil han inden Retten paa Høste Tinget 1788 har svaret at han vedblev Skjødet, og ikke vilde tilbagekalde samme uden Rettens Dom. Og da saadant mindelig Tilbud ikke har frugtet, saa har Comparenten været nødsaget at anlegge Sag til Odels tomten, hvor han med sin Faders Tilstaaelse har beviist at være den rette Odelsmand og nærmest berettiget til Gaardens Indløsning, efterdie ingen Disposition, som Forordningen af 14 Apr: 1769 paabyder, før Salget er foregaaet. De fremlagde Documenter ere saaledes lydende #

Citanten derefter i Anledning af Stevnemaalet fremstillede godvillig mødende Vidner: Sjur Torbiørnsson Øvre Bircheland, Ole Knudsson ibm:, og Amund Ellingsson Netteland, samt Mons Tollachsson Netteland, Jan Johannesson Bircheland og Arne Olsson Nedre Bircheland, tilligemed Ole Olsson Nedre Bircheland og Isach Olsson Bircheland, de han begierede under Eed maatte aflægge deres Vidnesbyrd om Gaarden er i Stand at underholde 2de Familier, med hvad videre han maatte finde fornøden dennem at tilspørge til fornøden Oplysning, hvilket at anhøre, Vederparten var tilkaldet at anhøre. Vidnerne bleve forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen og formanede til Sandheds Udsigende, hvilket de lovede. fremstod da

1 Vidne, Sjur Torbiørnsson Øvre Bircheland, som sagde at være 60 Aar gammel, fød og opfød her paa Gaarden, langt ud beslægtet, vidnede: at Bruget i Gaarden Bircheland, den fulde 1 Løb Smør, aldrig har været beboet af meere end een Familie, og følgelig kan Vidnet ikke skjønde den nu i nærværende Stand kan underholde flere. Vidnet om sit Vidnesbyrds Rigtighed aflagde Saligheds Eed, og fra Retten demitteret.

2 Vidne, Ole Olsson Nedre Bircheland, 58 Aar gammel, fød og opfød paa Nedre Bircheland, næste Gaard herved, og kjender meget vel Gaarden Øvre Bircheland og Ole Iverssøns forhen hafte Brug, vidnede eensstemmig med forrige Vidne, og med dette Tillæg, at Beboerne ville blive ruinerede om tvende skulde ville beboe Gaarden. Vidnet aflagde Eed og blev demitteret.

1789: 151

3 Vidne, Amund Ellingsson Netteland, 50 Aar gammel, fød her i Bøygden og boer paa Gaarden Netteland, nærmeste Naboegaard, vidnede eensstemmig med 2det Vidne uden Forandring. aflagde saligheds Eed og blev fra Retten demitteret.

4 Vidne, Mons Tollachsson Netteland, 30 Aar gammel, fød og opfød paa Netteland, vidnede ligeledes eensstemmig med forrige Vidne, og derpaa aflagde sin Saligheds Ed efter Loven. demitteret.

Citanten, som noksom havde oplyst at Gaarden hverken har eller kand underholde flere end een Familie, frafaldt de øvrige nærværende Vidner, der for paastod Dom, og nedlagde sin Irettesættelse saaledes: at han paastaaer de ommeldte 1 pd: 12 mrk: i Gaarden Bircheland, ham som ældste Søn og nærmeste Odels berettiget tildømt, og hans Broder Iver Olsson tilfunden at ryddig gjøre og afstaae samme, og derpaa meddeele ham lovligt Skjødebrev imod Betaling af den Summa Skjødet indeholder, hvori decourteres de 9 rd: 1 mrk: 8 s: han ifølge de forhen fremlagte Dokumenter for meget paa Godset har udlagt; derefter at erstatte ham denne Processes Omkostning i et og alt efter Rettens Skjøn. Endelig, paa det hans Broder ikke skulde klage over Citantens Ubillighed, frembød hand endnu her i Retten Løsnings Pengene 72 rd:, om han samme ville modtage.

Ole Bircheland paa sin Søns Vegne nægtede at modtage Pengene, men derhos sagde at han selv vilde indløse Godset for sin egen Ejendom, saa at hans ældste Søn deri ingen Deel skal faae saa længe han lever; Havde forøvrigt intet videre at svare, men henholdt sig til sit Indlæg, og overlod alt til Rettens Skjøn.

Tosten Olsson sagde at han vil give sin Fader saa meget Vilkaar af Gaarden som kan skjønnes ret og billigt af upartiske Mænd naar han allene fik bruge og bestyre Gaarden, der slet ikke er levebrød for flere end en Familie, og dette Tilbud bad han maatte tages i gunstig Betragtning.

Ingen af Parterne havde meere at tilføre, thi blev saaledes

Eragtet.

Sagen optages til Revision og Eftersyn til sidste Tingdag for Østensøe Skibrede dette Aar paa Tingstædet Herrandsholmen, da Dom eller Kjendelse efter forefundne Beskaffenhed skal blive afsagt, og haver Laugrettet samme Tid at indfinde sig.

Denne Forretnings Bekostning: Stevningens Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, 4 Vidner 3 mrk:, 1 Dags Forretning 3 rd:, en Dags Diæt 1 rd:, Diæt 2 ½ Mil paa Rejsen 2 mrk: 8 s:, Fogden for opnævne 5 mrk:, Lænsmanden 3 mrk:, Laugrettesmændene, hver 24 s:, [er] 2 rd:, tilsammen 9 rd: 4 mrk: 12 s:, som Citanten betalte.

Aastæds Markeskiølds Forretning paa Ednes i Ullensvang.

Aar 1789, den 12 Maji, blev Retten satt paa gaarden Ednæs i Ullensvangs Kirkesogn og Kintzervigs Skibrede i efterstaaende Sag, og Retten betjent med efterskrevne edsorne Laugrettes og Meddomsmænd, sc:!! (saasom): 1: Peder Jørgenssøn Espe. 2: Ole Haagenssøn ibidem. 3: Elling Hanssøn Hougse. 4: Sjur Iverssøn Berven. 5: Halgrim Torbjørnssøn Mæland. 6: Ole Heljessøn Insteness. 7: Svend Knudssøn Grimen, og 8: Gunder Torbjørnssøn Ysteness, alle til Parterne ubeslægtede og Besvogrede. Ved Retten var nærværende Skibredets Lænsmand Jon Torgildssøn Hougse.

Hvorda, Reqvirenterne af denne Forretning, Lars Jonsson Ednes og Christen Iverssøn ibidem, fremlagde Tægtedagen til denne Forretning af 21de April sidstleden, saa meldende # og tillige anmeldte at have med Mundtlig Varsel indkaldet Asbjørn Svendssøn Ednæs, Johannes Iverssøn Ednæs, Ole Larsson Helland, Ole Haldorssøn Helland, Peder Pederssøn Lofthuus, og Enken Abelone {Peders}\Erichs/datter Lofthuus med Laugværge Tobias Haldorssøn Rogde, til Udskiftning, Steening og Reening af deres ejende Jordskyld heri Gaarden Ednæs, saavel inden som uden gierdes.

af de Indstævnte mødte Asbjørn Svendssøn Ednæs, Johannes Iverssøn Ednæs, Ole Larsson Helland, Ole Haldorssøn Helland og Peder Pederssøn Lofthuus, og vedtog lovlig Varsel. Enken Abelone Erichsdatter Lofthuus mødte ikke, ey heller hendes benævnte Laugværge. Men Ole Haldorssøn Helland vedtog lovlig Varsel, som Mødende for dend!! (ham).

Citanterne saavel som de indstævnte tilkiendegav samtlige at der ingen Desputte var dem imellem om Skiæl og Mærker, og at de allerede havde udskiftet enhvers Ejendom og nedsadt

Mærkeskiæls steener og Hugget Mærker i de forbenævnte Laugrettesmænds Nærværelse. De begjærede at nedsatte Mærkesteener og udhugne Mærker Protocollen tilført, og til den ende opgav dem at være følgende:

Imo: Indengierdes. Ved et Mærkesgierde imellem Helland og Ednæs, i Halvpunds Teigen, nedsadt en Mærkesteen, som viser indunder Klakken, hvor der er hugget en Vinkel gloppe, som er endeMærke. Imellem disse 2de Hoved Mærker er en steen og Tvende X. Neden for er Christen og Johannes tilhørende, og oven for

1789: 151b

Asbjørn og Lars tilhørende. Fra sidst benævnte Vinkel gloppe i samme Linie Viser op til Udrødningsteigen, hvor der er Huggen en Vinkel gloppe, som er endemærket. Imellem disse 2de Mærker er 5 X og 7 steener samt en Vinkel gloppe. Uden for samme Linie er Lars tilhørende, og inden for Christen og Johannes tilhørende. Fra samme sidstommelte Vinkel gloppe i Udrødningsteigen Viser udefter til Haafieldet, hvor der der nedsadt en Mærkesteen med en T gloppe, som er endemærket. Imellem disse 2de Mærker ere 3 steener og 2de X. neden for er Lars og Asbjørn tilhørende, og ovenfor Christen, Lars, Asbjørn og Johannes tilhørende. I Skaarene er nedsadt en Mærkesteen, hvori hugget en T gloppe, der viser ned til Haafieldet i 2de steener. Lars ejer inden for, og Christen uden for. Ned ved Søen ved Nøstet er nedsadt en Mærkesteen i Kaalhaugen, som viser opefter til Laamandsscharvet, hvor der er Hugget en X, som er endemærket. Imellem disse 2de Mærker er 2de X og 2de steener, uden for er Christen, og inden for Johannes tilhørende. Oven for Myhr ageren nedsadt en Mærkesteen, der Viser op efter i Uren under Langeskaar, hvor der er hugget et X. Imellem disse 2de Mærker er en Steen og en X. Inden for er Johannes, og uden for Christen tilhørende. Fra samme sidstbemelte X, som viser indtil Qvelven, er nedsadt en Mærkesteen, hvori er Hugget en Vinkel gloppe. Christen ejer oven for disse Mærker, og Johannes neden for. Ved Spanskskaarbierget er Huggen en X, som viser op efter under et Bøegierde ved Spanskskaarbekken, i et Bierg hugget en X. Imellem disse 2de Mærker er nedsadt steene og hugget en X. Inden for er Abelone, og uden for Christen tilhørende. Leeageren kaldet, er indhægnet med 14 steener og Mærker, og tilhører Lars. Nielsageren er indhægnet med 7 Mærker og steener, tilhører Asbjørn. Storageren og Kielageren er indhægnet med 4 Mærker og steener, Storageren tilhører Asbjørn, og Kielageren Lars. Kaalhougageren, som er indhævnet!! (-hægnet) med 23 Mærker og steener, tilhører Asbjørn. Dueageren, som er indhægnet med 26 Mærker og steener, er ligesaa Asbjørn ilhørende. Paa Halvpundsteigen er nedsadt en Mærkesteen med en T gloppe deri huggen, som viser op efter i en anden Mærkesteen, som atter viser i den tredie Mærkesteen, som er nedsatt i Potager reynen, og hugget en T gloppe i, som viser i en Mærkesteen, derfra i en X, og derfra i 7 efter hinanden staaende Mærker, det sidste viser i en Jordfast steen, hvori er hugget en L gloppe, som viser udefter i en Mærkesteen, hvori og er hugget en L gloppe, som viser op efter i en Mærkesteen ved Hæste Stalden, og hvori er hugget en L gloppe udi, som viser udi en X som er huggen i en Steen ved Løe novens indre og nedre Side, hvilke viser i den Nordre og Nedre Side, hvor og er huggen en X, som viser udefter i en Jordfast steen, deri huggen en L gloppe, der viser op efter i en Mærkesteen nedsadt ved Kielager reynen, som er endebyttet. Uden og neden for disse Mærker Ejer Asbjørn, og inden og oven for Lars. Oven for Nielsageren er nedsatt en Mærkesteen, som viser op efter i en anden Mærkesteen under Veyen, denne viser i en Mærkesteen ved Klybet, som atter Viser op i en Mærkesteen paa Udrødningsbrattet, og er endemærke. Inden for disse Mærker ejer Lars, og uden for Asbjørn. Paa Haafieldet er nedsadt en Mærkesteen, som viser op i en X huggen paa Skiæreberg, uden for disse Mærker ejer Lars, og inden for Asbjørn. Fra \en/ Mærkesteen{en} nedsadt i Udrødningsbrattet,

Hvori er hugget en T gloppe, som viser op efter i 2de andre steener, den sidste neden under Langeskaarstien. Inden for disse Mærker ejer Christen, og uden for Johannes. Paa Skiærebierget hugget en X som viser op efter i 4 Mærker, hvoraf det sidste er en X huggen i Langeskaarbiergets yderste ende. Lars ejer uden for, og Johannes inden for. Slotteteygen Nyeslotten kaldet, deri nedsadt en Mærkesteen, deri huggen en L gloppe som viser op efter i 4 andre hugne Mærker, deraf det sidste en X hugget i et stort Bierg. Inden for ejer Lars, og uden for Asbjørn. Neden for Christens Floer ved Floersageren nedsatt en Mærkesteen som viser op efter i Myhr ageren, hvor er nedsatt en Mærkesteen, som er endeMærket. Imellem disse 2de Mærker er en X, Johannes ejer uden for, og Christen inden for. Ved et Kirsebær Hauge gierde, Johannes tilhørende, er nedsatt en Mærkesteen, der viser op til en anden Mærkesteen, hvor i er huggen en Vinkel gloppe, som viser ind efter i en nedsadt Mærkesteen, og derfra op efter i en Holveyte. Johannes ejer inden og oven for, og Christen uden for. Oven for Dueageren er et stykke med 4re Mærker indhægnet, Christen tilhørende. I Spanskschaar bierget er Huggen en X, som viser op til et Bøegierde, hvorudi i en Jordfast steen er huggen en X, imellem disse 2de Mærker er nedsatt 3de Steener. Johannes ejer uden for, og Christen inden for. Fra den Vinkel gloppe som er Huggen i en steen nedsatt ved Qvelven, vises i en nedsatt steen op efter i lige Linie, i en Huggen T gloppe i en steen, denne viser udefter i en huggen X i en Jordfast steen oven for Langeskaarstien. Imellem disse 2de Mærker er en X og 2de Steener. Neden for ejer Christen, saavel Bøen som Skoven, og oven for ejer bemelte Christen Bøen og Aske Skoven, den øvrige Skov ejer Johannes. Fra sidst melte T gloppe vises op i en nedsatt steen, og derfra i en Vinkel gloppe, atter derfra i Langhamre bierget ved Gløshougstien, hvor der er huggen en X. Peder og Abelone ejer oven for Bierget. I Haafieldtskaares indre kant nedsatt en Mærkesteen, viser udefter i en X huggen i et Skarv, derfra i 2de Mærke(nen?) i lige Linje, den sidste staaende under garen. Neden og uden for ejer Christen, oven og inden for Johannes. Paa yttre Haafieldet nedsatt en Mærkesteen, som viser udefter i en Vinkel gloppe, og derfra op efter i en anden Vinkel gloppe, derfra i en Mærkesteen, som er endemærket. Christen ejer oven for, og Asbjørn neden for. Fra Haldorsstøels gards ende gaaer Byttet op i Brachehoug bierget i en der huggen X, Ole Larssøn Helland ejer paa den Nordre, og Christen Ednæs paa den Syndre Side. Markesgaren som gaaer fra Brachehoug bierget til Ole Slotten, deraf ejer Ole Larssøn Helland paa Nordre, og Christen paa Syndre Side. Den liden Agerflæk som ligger under Laamandsskarvet, er afdeelt med 2 Mærkesteene fra Bøen, Christen ejer Bøen, og Johannes Agerflækken. Laggemaal Ageren kaldet, indhægnet med 10 steener, tilhører Christen. Paa den indre Side af Johannes sin Storager nedsatt 3de steener, som fraskiller Christens Bøe fra denne Ager. Christens Storager indhægnet paa nedre og yttre Side fra Johannes sin Ager med 3 steener. Floerageren indhægnet med 6 Steener fra Johannes sin Ager og Bøe, denne Fløerager!! (Floer-) tilhører Chisten. Becheflech ageren, som er fra Johannes sin Bøe indhegnet med 7 Steener, ejer Christen. Myhrageren, ligeledes Christen {sin} tilhørende, er indhægnet med 5 Steener fra bemelte Johannes Ager og Bøe. Myhrageren, Johannes tilhørende, er adskilt med 7 Steener fra Christens Bøe.

Ved Ponsteigen, i den gamle Steenmuur, udi en steen huggen en X, som viser op efter i Muuren udi 7 Steener og en X, hvoraf den sidste Steen staar oven og uden for Peder Lofthuus sin Hæste Stald, under Veyten fra samme gaaer Byttet ud efter til Kirsebær Huges Hiørne, hvor er nedsatt en steen, fra samme gaar byttet lige ned efter Kirsebær Hauge gierdet, ned i Steen muren. Paa den indre Side af dend gamle Steengar ejer Peder, og uden for Christen,

neden for de 2de sidste steener ved Kirsebær Hauge gierdet, ejer og Christen ned til Steen Muuren.

Een Løetuft liggende i Larsses Ejendeel, er indhegnet med 4re Vinkel glopper, samme tilhører Johannes og Christen saaledes at Christen ejer 1/3die Deel, og Johannes 2/3die Deele deraf. Een Floertuft, ligesaa beliggende i Larsses ejendom, indhegnet med 4 Vinkel glopper, tilhører Christen og Johannes med lige Deel som Løetuften. Eet støkke Bøemark oven for Johannes sit Stabur, er indhegnet med 2de Steener, har forhen tilhørt Lars, men nu skal tilhøre Johannes, som derfor har til Vederlaug {be-} givet Lars et støkke Bøe Mark i Myren kaldet, indhægnat med 4 Mærker.

2do: Udengierds, blev anmeldet Skifte og Deeling, samt Markesteenens og Mærkerne saaledes: Ved Bøe gierdes Lehd, er en X Hugget i en Jordfast steen, som viser lige op efter Kiørle Veyen i 8te efter hinanden Hugne Mærker, det sidste en X Huggen i en Jordfast steen ved Oleslotte gierdet, som atter viser op efter gierdet i en L gloppe Hugget i en Biergs Ups, som viser udefter Opslaget, og er endebyttet, paa indre Side af disse Mærker ejer Lars, men Christen til det 8de Mærke paa yttre Side, og Ole Larssøn fra bemelte 8de Mærke til endebyttet. Paa indre side af Bøe gierdes Lehd er nedsadt en Markesteen, som viser op efter i 8te i lige Linje staaende Mærker, det sidste en T gloppe, hugget i et Skarv oven for Skitne Skarvet kaldet, samme viser ind efter i en anden T gloppe i et Skarv ved Melkestøels Veyen, og er endebytte. Uden for disse Marker ejer Lars fra Bøe gierds Lehdet til den første T gloppe, og inden for Asbjørn fra Bøe gierds Lehdet til den sidste T gloppe. I Kurgiersteenen er huggen en X, som viser op efter i 9 Mærker og Markesteenens, det sidste en X hugget i Jalleskaerstien og viser ud i en L gloppe, som er endeMærket. Asbjørn ejer paa indre, og Lars paa yttre Side. I et Skarv paa Kolgravflaaten hugget en L gloppe, som viser op efter i en Markesteen, denne viser op i en X i en Biergnolte, samme viser i en X Hugget i en Jordfast steen, der viser i en Markesteen hugget en T gloppe i, denne viser i en X hugget i Rundeskarvhougen, som viser i en X huggen i en Biergnolte, hvilken viser i en L gloppe Huggen i et Sort bierg, Jalleskaarbierget kaldet; Inden for disse Marker ejer Lars, og Johannes udenfor. Under Jalleskaerstien ved en Steen Uhr, huggen en T gloppe i en steen, som viser op efter i 2de andre Hugne Mærker, som atter viser i lige Linje i et X Hugget i et stort Bierg kaldet Øvre Axlen, dets yttre kant. uden for disse Mærker ejer Asbjørn, og Lars inden for. I Den ved en Steen Uhr i en steen, under Jalleskaerstien, forbenævnte første T gloppe viser ind efter i en X, som atter viser op efter i 2de andre Hugne Mærker i lige Linje, disse 2de Mærker viser op efter i et X Huggen i en Biernolte ved Øvre Axlen, uden for disse Mærker ejer Lars, og inden for Christen, denne ommelte T gloppe viser ud i en X ved Markes gierdet, neden for ejer Christen, og oven for Asbjørn.

I Hellet ved Kugiersgaren er Huggen en X, samme viser udefter i en T gloppe huggen i en Steen, samme viser op efter i en X Huggen i en steen, som viser lige efter Veyen i 4 andre Mærker, det sidste viser i en L gloppe, og denne i en X Hugget i en Biergnolte, som er endebyttet. Uden for disse Mærker ejer

1789: 153

Asbjørn, og \In/den for ejer Lars, og neden for Christen, i bemelte Larsses ejendom ejer Asbjørn Birke Skoven. Oven for Oleslotten, i Løvskaaen, er nedsadt en Markesteen der viser op efter i en X huggen i en stor Jordfast Steen, som viser i en anden X huggen i et Biernolte, som er endebyttet. Inden for disse Mærker ejer Asbjørn, og uden for Lars. I yste Løvskaarhougen er huggen en X oven for garen i en stor Steen, som viser op i en anden X huggen i en Biergnolte, som er Lars sit endebytte. Inden for ejer Lars Ednæs, og uden for Ole Haldorssøn Helland. oven for sidst benævnte X gaaer byttet efter Markesgierdet op til Baarsuren, hvor ved garsenden er huggen en X som viser op i Jnderste ende paa Baarsbjerget,

hvor der og er hugget en X, siden gaaer efter Høyeste bierget og atter efter Markes gierdet til øverste Baarsenden. Neden og uden for bemelte Mærker og Markesgierder ejer Ole Haldorssøn Helland, og oven og inden for Christen Ednæs. Ved Skidneskallen huggen en X ved Veyen, der viser op efter i en stor Steen, hvor er huggen en Vinkel gloppe som viser indefter i en huggen X i Løvskaarbierget, der viser lige ind i Kurgiergrinden, hvor i et Skarv er huggen en X som viser et efter andet til et Mærkes gierde imellem Lofthuus og Ednæs, i dette Mærkesgierde er huggen en X i en Jordfast steen, denne Plan er Christen tilhørende, og er af alle Naboer Indhæget. Et lidet Stykke inden for Kurgierdsgrinden, i Johannes sin Teig, er Øspen!! (Ospen) Christen tilhørende, og indhegnet med 2de X. Ved Kurgierdsgrinden huggen en X, der viser op efter i en Vinkel gloppe, denne viser ind efter i en stor Steen, hvor i huggen en X som viser ind efter i bemelte Kurgierde, hvor der er huggen en X i en Jordfast steen, fra dette X vises i en T gloppe. Oven for disse Mærker ejer Asbjørn, og neden for Christen. Neders[t] i Markeskaarbrottet er huggen en Vinkel gloppe i en Jordfast Steen, der viser op efter i lige Linje til Nedre Axlen, og siden op til Høyeste Field, imellem disse Marker i lige Linje er en steen og 6 X. uden for disse Marker er Christen tilhørende, og inden for Johannes tilhørende, i denne Johannes tilhørende Eiendom paa Kolgravflekkerne er Olderen og Braken Christen tilhørende, og er indhegnet med 2de X og 1 Markesteen samt en Vinkel gloppe som viser i en T gloppe.

Den Vey som gaaer \fra/ Asbjørn og Larsses Floerhuus, nærmeste ved gaards Kilden, til Kioldageren, skal bemelte Asbjørn og Lars bruge til Kiørsel Vey paa den kandt, uden at nogen maae optage nogen anden Brug.

Asbjørn og Lars anmeldte at de vare bleven forenede om, at den, som af dem for at Conservere sine Agre, fandt fornøden paa den andens Bøe, Veyter at optage, maatte dertil have Tilladelse, uden at den anden skulle formene ham samme, det skulle og finde stæd, om Veyterne af nødvendig[hed] kom at gaae igjennem den enes eller anden[s] Ager.

Fra gangesteenen uden for Kurgierd Lehdet viser en deri huggen X op og udefter Veyen til øverste og yderste ende nederste Kolgrovflaaten til et Skarv, hvor er huggen en Vinkel gloppe som viser ned!! efter til det Høyeste Bierg, neden for denne Vey ejer Lars Birken, og Johannes den øvrige Skov.

Efter at forestaaende for saavel Citanterne som de indstevnte var oplæst, og af dem vedtaget i alle maader at være rigtig, i Laugrettes nærværelse, blev Parterne saaledes foreenet, at Asbjørn Svendsøn Ednæs og Johannes Iverssøn Ednæs begge tilsammen skal betale til Lars Jonssøn Ednæs og Christen Iverssøn 4re rd: for tilgaaende Mad og Fortæring til Laugrettesmændene og flere ved denne Forretning,

1789: 153b

og detsuden betaler de 4re benævnte {at betale} enhver en Fierdepart af de omkostninger som er medgaaet til Retten og dets betiente formedelst denne Forretning.

Ingen havde videre Forretningen at tilføre; Thi blev samme sluttet.

Denne Forretnings bekostninger er: Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s.; 1 Dags Forretning 3 rd.; en Dags Diet 1 rd.; for en Miils Diet 1 mrk.; Fogden for Mændenes opnævnelse 5 mrk.; Lænsmanden 3 mrk.; og Laurettet for denne Dags Forretning 2 rd.; tilsammen 9 rd: 4 s.; som af Citanterne blev betalt.

Aastæds Markeskiels Forretning paa Rogde i Ullensvang.

Aar 1789, den 2 Junii, blev Aastæds Retten sat paa Gaarden Rogde i Ullensvangs Sogn og Kingservigs Skibrede, efter Reqvisition af Opsidderen Tobias Haldorssøn, og Sorenskriverens derpaa meddeelte Berammelse. Retten betjente Hr: Sorenskriver Schielderups eedsvorne

Fuldmægtig Morten Johan Barth tilligemed efterskrevnte af Kongens Foged opnævnte 8te eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Friderich Pederssøn Jaastad. 2: Haldor Larssøn Mæland. 3: Niels Torbiørnssøn Hougse. 4: Sjur Wigligssøn Maagestad. 5: Knud Knudssøn ibm: 6: Ole Haagenssøn Espe. 7: Knud Hanssøn Jaastad, og 8: Halgrim Torbiørnssøn Mæland. Saa var og nærværende Skibreedets Lænsmand, Velagte John Torgiulssøn Hougse.

Hvorda Reqvirenten Tobias Holgerssøn Rogde fremlagde Tægtedag til denne Forretning af 4 April 1789, samt sit udstyrede skriftlige Stevnemaal, hvorved Opsidderne paa Gaardene Rogde, Rogdeberg, Krogevig og Age ere indkaldede til denne Tid og Stæd at møde for at paasee Steening og Reening og Rettens Syn og Grandskning med videre, efter Stevnemaalets nærmere Formeld, dateret 24 April 1789. og endelig, Jomfrue Formans Forvalter Hr: Jørgen Biørn Hauerbergs Vedtagelse af lovlig Varsel for saavit Krogevigs Eiendom vedkommer, hvilket et efter andet er saaleedes lydende #

For de indstevnte Jacob Nielssøn Rogde og Wiglig Aschildssøn Sexe mødte Christen Olssøn Hovland som deres beslægtede. for Elling Ellingssøn mødte hans Sødskende barn Jens Erichssøn Krogevig. Hans Pederssøn Rogde mødte selv. Peder Johnssøn Rogde mødte med sin Fader John Pederssøn, samt Aad Aamundssøn og Halsten Gunderssøn, der alle vedtog Varsel. Ligesaa mødte Tollev Michelssøn paa egne og Faders Vegne, tilligemed Elling Erichssøns Fader Erich Ellingssøn, og Svend Svendssøn, som ligesaa tilstod lovlig Stevnemaal. Ligeledes mødte Ejeren Haaver Olssøn Fylkedal til Gaarden Rogdeberg, og hans Lejlænding Lars Bjergessøn, samt paa Ole Johnssøn, John Olssøn og Michel Johnssøn Agas Vegne Knud Maagestad, som tilstod lovlig at være stevnte. Endelig, mødte og Vidnerne John Pederssøn Rogne, Jørgen Ellingssøn Krogevig og Isach Knudssøn Aga. Det fjerde indstevnte Vidne, Jens Erichssøn Krogevig, frafaldt Citanten.

Citanten først begierede Vidnerne fremkaldet og afhørte, thi blev Eedens Forklaring dennem af Lovbogen forelæst med Formaning til Sandheds Udsigende, hvilket de lovede, thi fremstod:

1 Vidne, John Pederssøn Rogde, som Citanten begierede tilspurgt: 1: Om han veed hvem som har optaget de paastevnte 2de Huul Vejter? 2: Om Han veed at disse Vejter aarlig giør Skade paa Citantens {Bøe} Huuser? 3: om han veed og kan giøre Anvisning hvor Byttet gaaer for Citantens Ejendom i Rogde, og tvers over Leirdalen. 4: Om han veed at Bjerke byttet under Rueskaarene gaaer lige ud efter disse Skaarer, og derfra lige op efter samme Skaarv i Jotten kaldet? 5: Om han veed noget Albue bytte imellem de 2de forhen needsadte Mærkesteene i Traaen. 6: Om han veed at Byttet i Bjaarleteigen har gaaet lige op til den \nederste/ søndre Kant af Citantens Ager, og om Citantens Formænd ikke have slaaet ind til Elling Ellingssøns Ager, som er Endebytte, uden nogen Tvist? 7: Om han veed at Hans Pederssøn, foruden den nødvendige Vej til sit Qværnehuus, haver brugt adskillige andre undødvendige Veje, og om han kand erindre hvor længe det er siden Qværnehuset blev opsat. Citanten reserverede flere Qvæstioner om fornøden gøres, under Forbeholdenhed af alt lovligt, imidlertid begierede Vidnets Svar modtaget og Protocollen tilført. Vidnet svarede til 1 Sp: Veed at Gunder Halstenssøn og Niels Jacobssøn, som Fædre til Vederparterne Halsten Gunderssøn og Jacob Nielssøn, optog de omspurgte Vejter, hvoraf den første for omtrent 29 eller 30 Aar siden er optaget, og den anden ikkun for omtrent 10 eller 12 Aar siden. 2 Sp: Ja, veed for vist at disse Vejter Aarlig \kan/ giøre Skade i Floms Tid paa Citantens huser. 3 Sp: Veed at Byttet for Citantens Eiendom tvers over Leirdalen gaaer fra en Skarvende, Jetteskarvet kaldet, ind over Braatet og ind i Roebyttet (Røe-?), og kan derom giøre Anvisning. 4 Sp: Bjerke byttets første Begyndelse veed Vidnet ikke, men fra {Lovhæld} Rueskarvene op efter samme Skarv, saa langt som {kan} \Elling, Jacob og Wiglig/ slaaer i Jotten kaldet, hvilket han kan anvise. 5 Sp: Veed derom ingen Beskeed, men kan anvise hvor de omspurgte 2de Mærkesteener staaer. 6: Sp: det forholder sig som omspurgt, at Byttet gaaer beent af Citantens Agerhjørne og need i Endebyttet. Veed ikke hvordan

Citantens Formænd paa det omspurgte Stæd har slaget, men har aldrig derom hørt nogen Tvist. 7 Sp: Den Vej som Hans Pederssøn havde benyttet sig af da han for omtrent 10 eller 11 Aar siden opbyggede det omspurgte Qværnehuus, veed Vidnet ikke rettere end han endnu bruger, men dog kan vel mange som haver Tilladelse at male, gaae andre Veje som Vidnet ej kan sige. Kan giøre Anvisning. Christen Olsson Hovland for Jacob Nielsson og Wiglig Aschildsson begierede Vidnet til-

1789: 154

-spurgt: om Vidnet veed enten den til Citantens 1 Sp: omvidnede for 30 Aar siden optagne Huul Vejte, af nyt blev optaget, eller da allene forfrisket. Svar: Veed ej om den ganske Vejte af nyt blev optaget, dog blev den uden og oven for Citantens Huus af nyt optaget. Citanten, i Anledning af dette Spørgsmaal, tilspurgte Vidnet, 8: om han veed at en aaben Vejte paa det Stæd hvor denne omvidnede huul Vejte nu befindes, var, og gik lige fra Citantens huuse nord(?) ost(?) hen førend denne huul Vejte var anlagt. Svar: Jo, hvilket ved Befaring vil synes. 9: om Jacob Nielsson og Niels Jacobsson optog den sidste Vejte. Svar: Jo. Meere var Vidnet ikke at tilspørge.

2 Vidne, Jørgen Ellingsson Krogevig, svarede til 1 og 2 Sp: Veed derom ingen Beskeed. 3 Sp: Veed at Byttet gaaer fra Jotteskarvet og ind over Braatet, men længer ikke. 4 Sp: Veed det ej. 5 Sp: Kan anvise Mærkesteenene og Byttet imellem dem som gaaer mestedeelen lige, og paa nogle Stæder lidt Skraae. 6 Sp: om Byttet i Bjaarleteigen sagde Vidnet ligesom det forrige Vidne, kan anvise hvor Citantens Formænd slog lige ind til Elling Ellingssøns Ager, og hørte derom ingen Tvist. 7 Sp: frafaldes. 8 og 9 Sp: Veed det ej. Til Vederpartens Spørgsmaal heller ikke. Vidnet sagde at være 63 aar gammel.

3 Vidne, Isach Knudsson Aga, 55 Aar gammel, svarede til 1 Sp: at Gunder Halstenssøn og Niels Jacobsson for omtrent 29 eller 30 Aar siden optog den først omprovede Vejte, men veed intet om den anden Vejte. 2 Sp: Jo, ligesom første Vidne. 3 Sp: ligesom 2 Vidne. 4 Sp: ligesaa. 5 Sp: ligeledes. 6 Sp: ligesom første Vidne. 7 Sp: frafaldes. 8 Sp: Kand han ej erindre. 9 Sp: Veed det ikke. Christen Hovland frafaldt Contra Spørgsmaalet.

4 Vidne, Gunilde Knuds Datter Rogde, 72 Aar, godvillig mødende, og Værmoder til Tobias Rogdes Hustrue, altsaa beslægtet til Citanten, svarede til 1 Sp: Efter at Vidnet for 22 Aar siden kom her til Gaarden, blev den sidste Vejte optaget af {Gund} Jacob Nielsson, men kan ikke erindre hvor længe siden; Men den første Vejte var optaget førend Vidnets Tid, og som hun da hørde skulde være skeed af Gunder og Niels Rogde. 2 Sp: De har vel ingen Skade endnu giort, men kan befrygtes, og dette veed Vidnet, at Tobias Rogde og Huus Folk ofte i Floms Tid har været bange der for. 3 Sp: ligesom første Vidne. 4 Sp: Veed derom ingen Beskeed. 5 Sp: hæller ikke. 6 Sp: ligesom 2 Vidne, da hendes Mand boede her paa Gaarden. 7 Sp: Som første Vidne. 8 Sp: Veed det ikke. 9 Sp: henholder sig til Svaret paa 1 Sp: Meere var Vidnet ikke at tilspørge.

Citanten derefter begiærede at Retten vilde modtage Vidnernes Anvisning paa Aastæderne, da han derefter forbeholdt sig at afgive flere Qvæstioner som kunde tjene til Oplysning, førend Vidnerne bliver eedfæstede.

Retten i Følge med Laugrettet, Parter og Vidner begav sig derefter til de omtvistede Strækninger; og da Dagen ved hiem komsten af Marken allerede var forløbet, blev Forretningen udsat til i Morgen tidlig, da alle Vedkommende haver at indfinde sig.

Anden Dag, den 3 Junii, continuerede Aastæds Forretningen i alle Vedkommendes Nærværelse.

Hvorda Befaringen, som i Gaar foretaget, blev tilført saaledes:

De af Vidnerne omprovede Vejter bleve anviste, og befunden at begge gaaer sammen og need imellem Citanten Tobias Rogdes 2de Løer, hvor de efter al Skjøn kan synes at tilføje huusene Skade, og befrygtelig de andre Gaardens Huuse, naar samme ikke kunde blive endret; ligesom og Laugrettet fandt at disse Vejter uden Skade og Fornærmelse kunde leedes andensteds.

De andre af Vidnerne omtalte og provede \Qvæstioner:/ Bierkebyttet fra Rueschaarene anviste Vidnerne saa meget som Vidnesbyrdet indeholder, og da samme ej kunde tilstrækkelig oplyses, saa forbeholdt Citanten at frem komme med sin nærmere Deduction derom.

Ved Besigtelsen af de 2de Mærkesteene i Traaen og Byttet i Biaarleteigen blev Parterne forenede, og samme Strækninger af Laugrettet udsteenet, som herefter forklares.

Derefter blev den af Hans Pederssøn anlagte Vej til Qværnehuuset over Tobias Haldorssøns Bøe af Retten og Laugrettet {blev} besigtet, og befandtes ingen anden Veje for nærværende Tid tilsyne, men disse Parter bleve saaledes forenede: at Vejen skal gaae fra Almanne- eller Alfarevejen {uden for} ud under Humlegarsflæchen, til og under en Høe Hæs til Qværnehuuset. Ligesaa skal Hans Pederssøn være forbunden at opsette Steene paa den øvre Side af hans Qværnedam, paa det Vandet ingen Skade skal gjøre paa Citantens Bøe. Endelig forbinder sig bemælte Hans Pederssøn ingen andre Veje at anlægge til bemælte Qværnehuus,, og i fald han skulde overbevises samme ikke at efterkomme, skal han være forbunden at flytte Qværnehuuset fra det Stæd det nu staaer.

Endelig blev og Byttet tvers over Leirdalen anvist af Vidnerne som derom have prøvet, og en Forening derom mellem Parterne treftes, hvor for Laugrettet efter Parternes Anvisning nedsatte Mærkesteene, og derfor denne Deel af Disputten ophævet.

Vidnerne om Anvisningens og deres Vidnesbyrds Rigtighed aflagde Saligheds Eed efter Loven, og derfor fra Retten bleve demitterede.

Derefter begierede Citanten Protocolen tilført de Mærker og Strækninger som af Laugrettet forhen efter fælles Forening er needsat, hvilket skeede saaledes:

Paa den yttre og øvre Kant af en Ager kaldet Stokkene, i en stor Steen er hugget en X, og denne X skifter baade Ager og Bøe, siden er Ageren indhægnat med 25 X, 6 Mærkesteene og en L Gloppe. Oven for disse Mærker ejer Hans Pederssøn Bøen, neden for ejer Tobias baade Ager og Bøe. {Af} Ved den indre Ende af samme Ager er hugget 3 X, oven for ejer Elling Ellingsen, og Tobias neden for. Den sidste er hugget i en stor Steen af en Ager ved den yttre Kant, kaldet Dye, siden er denne Ager indhægnat med 10 X og en Mærkesteen i den søndre Kant, men i den yttre Kant af samme Ager er indhægnat en Steen Røys med samme Mærkesteene, Røysen ejer Jacob tilligemed Ageren, og Tobias ejer Bøen neden for disse Mærker,

1789: 154b

saavelsom baade Ask og anden Skoug i den førnævnte Steen Røys. Det nederste Fugleflæk er indhægnat med 6 X og 2de Mærkesteene, og det øvre Fugleflæk er indhægnat med 15 X og 9 Mærkesteene, Kirkeflækken er indhægnat med 2 Korser og 4 Mærkesteene, alle 3 disse Agerflækker ejer Peder Johnssøn, og Tobias ejer Bøen. Ved den indre og øverste Kant af Florageren er en X og en Mærkesteen, siden gaaer Byttet ud efter en Muur til 3 efter hinanden hugne X og en Mærkesteen. Neden for disse Mærker ejer Peder Ageren, og Tobias baade Bøe og Ager oven for. Ved den yttre Kant af Myrageren er Ageren indhægnat med 24 Mærker, dels Korser og dels Mærkesteene, men fra en Mærkesteen paa den nordre og nederste Kant af samme Ager gaaer dette Bytte lige ind efter en Muur til 5 Mærkesteene, hvorav det sidste Mærke er en X. Uden og neden for ejer Hans Bøen, og Tobias ejer Ageren. Ved den yttre Kant af en Ager kaldet Braatet, er nedsat 4 Mærkesteene og hugget 4 {Mær}

Korser, fra den sidste gaaer Skiftet lige ind efter en Muur til en Steen Røys, Tobias ejer Ageren og Steen Røysen, og Peder Bøen. Ved den samme Ager er hugget en X i en stor Steen som viser op i en anden stor Steen, hvori er hugget 2de X i lige Linie viser den sidste X op udi en needsat Mærkesteen; Her ejer Tobias paa den søndre Side, og Hans paa den nordre Side. Fra den sidst bemeldte Mærkesteen er Hans Pederssøns Ager indhægned med 5 X og 10 Mærkesteene. Inden for disse Mærker ejer Tobias Bøen, og Ageren ejer Hans. Den atterbemelte Mærkesteen viser ind efter til en X hugget i en stor Steen ved en Ager kaldet Herremaalet. Ved samme X iberegnet er Ageren indhægned paa yttre, øvre og indre Kant med aate!! (8) Mærkesteene og elleve X, hvorav den sidste Mærkesteen staaer paa den øvre Side af Kalbergvejen, som er Endemærke for Peders Bøe. Peder ejer Bøen omkring disse Mærker, og Tobias baade Ageren og Bøen neden for samme Mærker. En Ager kaldet Melkestølflechen, er hugget en X som viser op i en nedsat Mærkesten, og derfra ud efter en L Gloppe; Samme viser i 2de X, Tobias ejer Ageren paa den søndre Side, og Peder paa den nordre Side. Samme Peders Ager, nemlig hans Ejendom i bemelte Melkestølflek, er inhægned paa den øvre og yttre Kant med 7 Mærkesteene og en X, samt en L Gloppe hugget i den nederste og nordre Kant, hvilken viser lige ind efter en Steenmuur. Tobias ejer Bøen omkring disse Mærker, og Peder Ageren som forbemeldt. Inden for Hans Pederssøn og Peder Johnssøns Løe ligger et Agerflæk kaldet Biørneflækken, som er indhægned med 2 L Gloppe, en Mærkesteen og en X. Neden for samme Ager gaaer det lige efter en Steenmuur. Hans og Peder ejer omkring denne Ager, og Tobias ejer Ageren. Udi et Skarv ved Leirdals Bækken er hugget en X som viser lige ind efter Vejen i 2de Mærkesteene, derfra i en X som viser ind i en L Gloppe, der igien viser i 5 X som indhægger Rueflækket, hvoraf den sidste viser udi en Mærkesteen {som er sat i en aaben Ask}, derfra i en X og videre til en ditto Mærkesteen som er sat i en aaben Ask; denne sidste viser i en L Gloppe, derfra til en Mærkesteen, som er Endebyttet. Ovenfor ejer Tobias, og neden for ejer Peder og Hans. Udi Sichene nederst paa Nicolai Teigen er nedsat en Mærkesteen som viser i 4 andre Mærkesteene, hvoraf den sidste viser ind efter udi en L Gloppe, derfra op i 3 Mærkesteene, og den sidste deraf i en X hugget i en jordfast Steen, videre i samme Strækning til en Mærkesteen og 2de hugne X, hvilke igien i samme Linie viser til 7 needsatte Mærkesteene, hvorav den sidste viser ud i en L Gloppe der atter viser op i en X udi Ovnsbierget. Tobias ejer uden for, og Hans Pederssøn inden for disse Mærker. Ved Biaarleskarvene er hugget en X som viser ud i 2de Mærkesteene, hvilke atter viser i en X hugget i en jordfast Steen, hvilken atter viser i en Mærkesteen, og denne i en X ved Leirdals Bækken, og er Endemærket. Tobias ejer oven for, og Michel og Svend Krogevig nedenfor. I Stokkene ved Kirseflækken er hugget en X som viser i 5 efter hinanden hugne X, hvorav den sidste er hugget i en Steen ved Jacobs Qværnehuus i Wosseteigbekken, denne viser op i en anden X i samme Bæk, hvilken atter viser efter ommeldte Bæk i Stokkerejnen, hvor der atter er hugget en X øverst i samme Stokkerejnen, der er Endemærket. Oven og inden for ejer Tobias, samt neden og uden for ejer Michel Krogevig. Neden for Ure er nedsat en Mærkesteen som viser need efter i 4 efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste er hugget i et Skarv ved Leirdals Bækken. Inden for ejer Tobias, og uden for Peder. Ved Madbækken ved Vejen er Byttet efter Bækken op til en X. neden for Kalhagevejen, som viser udi 3de Mærker, hvorav den sidste er en L Gloppe, og viser need i en X, derfra lige ud i 2de Mærker, hvorav den sidste er en L Gloppe, der viser lige op efter Bækken. Oven for Bækken er hugget 2 X, hvorav den sidste i et Skarv, som atter viser ud efter i 2de Mærkesteene, og den sidste derfra i 2de X, den sidste hugget i en Steen under Bøegierdet. Inden og oven for ejer Jacob og Peder, samt Tobias uden og neden for disse Mærker. Inden for Elling Ellingsens Løe er hugget en X som viser fra en stor Steen, hvori samme er hugget, ud efter i en anden X, denne viser op efter i 3 hugne X, hvoraf den sidste viser op i en L Gloppe, og denne igien i en anden L Gloppe need i en Mærkesteen, som atter viser op i 2 Mærker

op i Vejen, og siden lige efter Vejen i en X hugget i en Steen ved Leirdals Bækken, siden need efter Bækken til Kalbergs vejen, der fra ud efter Vejen i en X, som er Endemærket. Tobias Haldorssøns Ejendom er ved disse Mærker indhægnat. Ved Vejen i Leirdals bækken er hugget en X paa indre Side af denne Bæk, som viser op efter Bækken i 7 hugne X, mestedeelen paa yttre Side, men Byttet gaaer dog efter Bækken; Det sidste X af disse syv, viser op efter Indre Dalen i 2de andre X, hvoraf den sidste viser i en L Gloppe, derfra lige ind over Leirdalen i 3 X, videre til en L Gloppe som viser lige op efter i 2 X og en Mærkesteen, derfra i 3 Korser alt op i Roeberget. Inden og neden for ejer Tobias, samt uden \og/ oven for de andre Opsiddere.

Da Vidnerne som ere afhørte ej kunde give nogen tilstrækkelig Oplysning om Bierke byttet, hvorom de til Citantens 4 Sp: have Vidnet, saa blev ikkun følgende Mærkeskjel nedsatt under forbeholden af Citantens formeentlige Ret for den øvrige Deel som nu ikke er udsteenet og skift: Noget op i Jotten, kaldet Stelle, er hugget en X som viser op i 3 andre hugne X, hvorav den sidste er Endebyttet. Inden for ejer Tobias, og uden for Naboerne. I nederste Ende af Bjorleteigen er nedsat en Mærkesteen med en L Gloppe udi, som viser i lige Linie op efter i 2de Mærkesteene og en X, som viser atter op efter i 7 andre needsatte Mærkesteene, og saa videre op efter i 2 Korser, som viser atter op til en L Gloppe hugget i en jordfast Steen, der igien viser ud til Bækken i en L Gloppe hugget i en Steen, der viser op efter Bækken saaledes samme gaaer til Kalbergveien. Tobias ejer uden og neden for disse Mærker, samt Elling Ellingssøn inden og oven for. Ved Kalveledet i Wosseteigen er hugget 5 efter hinanden X i store Steene; hvorav den sidste viser i en L Gloppe, derfra ind efter i 6 andre X, hvorav den sidste viser ind efter en Steen muur i en Mærkesteen, som viser lige op i 4 X til en Mærkesteen, som er Endemærket. Derved er de omdisputerede Strækninger i Traaen udsteenet og afgjort. Tobias ejer uden og oven for, og Aad neden, samt Jacob inden for. Ud ved Uren paa Traaen kaldet er hugget en X udi en jordfast Steen, som viser ind efter i 2de X, derfra til en Mærkesteen der viser til en X hugget i en jordfast Steen, denne viser op i en gammel Mærkesteen needsat for Wigligs Eiendoms Strækning i Gaarden; Oven for ejer Hans, og neden for ejer Tobias. I Melkestøls bakken er en Mærkeskjels Steen nedsat ved Wiglig Aschildssøns forrige Forretning, den viser op i 2de nu needsatte Mærkesteene, og i samme Linie er hugget 4 X, hvoraf den sidste er hugget i en stor Steen; I samme Steen paa den nordre Kant er og hugget en X som viser ud i en needsat Mærkesteen; Denne Mærkesteen viser og op efter i tvende X, hvoraf den øverste staaer tæt ved Bøes gierdet, og er Endebyttet. Inden og oven for disse Mærker ejer Tobias, og Elling neden og uden for. Paa Store Grinde ved Elven er hugget en X som viser ud efter i 4 Mærkesteene, hvoraf den sidste viser op i en X hugget i en jordfast Steen, som viser i lige Linie op i 5 Mærkesteene, derfra gaaer Byttet lige \op/ efter qvasseste Rinden alt oven for Finskieggebachen, hvor en L Gloppe er hugget, derfra gaaer det lige op og ind efter Bjergelaget i øverste Kanten af Roeheller bierget, videre derfra til inderste Grindeloen. Inden og neden for ejer Tobias, samt neden for Jacob, og uden for Peder. Oven for Bjerge laget ejer de andre Naboer og Opsiddere paa Rogde. Ved den indre Grindeloen paa Lille Grinde er hugget en X udi et Skarv {ved}, som viser ud i en Mærkesteen, der igien viser i en X hugget i et Skarv, og derfra i fem andre needsatte Mærkesteene, videre til fire Ditto Mærkesteene og en X, der igien viser til en Vinkel Gloppe hugget i et Skarv ved Elven; Siden gaaer Byttet lige need efter Elven til en X ved Jacobs Endebytte paa Store Grinde. Tobias ejer inden og oven for, samt Hans og Peder uden og neden for, ligesom og Tobias ejer uden for Elven. Udi Lysetiøn braatet er hugget en L Gloppe som viser lige ud i 4 efter hinanden hugne Korser i store Steene, og hvorav den sidste er hugget ved den indre Kant af Lysetiøn. Paa den nordre Kant af denne Tjøn staaer en Mærkesteen, hvori er hugget en L Gloppe som viser ind i Lysetiøn, saavelsom lige need efter

i 3de X efter hinanden hugne, og den sidste deraf i en L Gloppe. fra denne gaaer Byttet lige op efter Tværbækken kaldet. I en stor Steen oven for Bækken er hugget en X som viser i en anden stor Steen, hvori en L Gloppe er hugget; Denne viser lige op efter i 4 efter hinanden hugne og i Store Steene indsatte X, og hvorav den sidste viser i fornævnte L ved Lysetiøn braatet. Oven for ejer Jacob, uden for Ole, Jon og Michel Aga, needen for Lars Rogdeberg, og inden for Peder Rogde, samt inden om disse Mærker Tobias Rogde. Ved Vejen i Øxnedsbraatet er nedsat en Mærkesteen som viser op i 3 X. hvoraf den sidste viser op i en liden Steen, imellem 2de store Steene, og denne viser op i lige Linie op til en X som er hugget i en liden jordfast Steen ved Byttesbiørken kaldet, end d(a?) i lige Linie i Nibbesteenen, og atter i samme Strækning i en X som er hugget ved en Bierk paa Melkestølen, der viser i en X ved Hans Pederssøns Flor. Uden for disse Mærker ejer Tobias al Skoug, undtagen Hattel og Brake, og Hans inden for, ligesom og Tobias ejer 2 store Lindetræer staaende ved de i denne Strækning anmærkede 2 store

1789: 155b

Steene. Ved Sorte{pyt}tiønpytten er hugget en X som viser op i en anden X i en jordfast Steen, denne viser i lige Linie i Skierenibben, hvor atter en X er hugget, og derfra til en Ditto X hugget i en stor Steen, som viser op i Furresteenen, hvor tillige en X paa nederste Side er hugget, og derfra lige op i Segelbiørg, hvor Endebyttet er. Inden for ejer Tobias, og Hans ejer uden for, men Aarreskouven inden for paa Tobias' Egn ejer de andre Naboer. I den nordre Kant af Langetiøn er hugget en X som viser op i lige Linie i 3de Korser, hvorav den sidste er hugget ved Dæmmen kaldet, der fra lige op efter en Bæk, hvor er hugget 4 X, hvoraf den sidste staaer uden for Giedhelleren. Uden for disse Mærker ejer Elling og Peder Olderen, og inden for ejer Tobias al Skov, undtagen Brake, samt uden for ligeledes al Skov, undtagen Older og Brake. Paa Halvgiengen, i en gl: X som viser ud i 3 andre X i Øxnedsalen, indtil Øxnedsbraatet. Oven for ejer Tobias, og neden for ejer Svend Krogevig. Ved Tilførselen heraf forbeholdt saavel Rogde som Krogevigs Mænd sin formeentlige Rett i Henseende til Fæbeittningen paa denne Strækning. Ved Lindesteenen paa Hougebiørg er nedsat en Mærkesteen som viser lige op i 5 X, alle hugne i jordfaste Steene, hvoraf den sidste staaer i Tostenshelderen, og viser i lige Linie op i en Vinkel Gloppe, derfra lige ind i en anden Vinkel, som begge ere hugne i store Steene, og den sidste viser need i en Kors hugget i en stor Steen, oven for Hullesteenen. Udi denne Hullesteen er ogsaa hugget en X som viser lige need i 3de andre X, hvoraf den sidste staaer ved {og i} Ekornesteenen, der atter viser lige ud efter Vejen i den første Mærkesteen. Tobias ejer Hasselskoven inden disse Mærker, og de andre Opsiddere paa Rogde ejer uden om. Ved Vejen paa Hat er hugget en X i en stor Steen kaldet Maasesteenen, der viser lige op i en X hugget i Kulhellerstenen, denne viser op i lige Linie i en anden X, og derfra i lige Strækning alt op til Mælkestølen. Inden for disse Mærker ejer Tobias Hasselskoven alt ind til Hiemmebøen, og ud efter Smaagaatte vejen, og uden for ejer Hans og Peder Hasselskov med videre. Strax oven for Melkestølen i en stor Steen er hugget en X som viser op i en nedsat Mærkesteen, derfra til en X i en jordfast Steen, derfra i samme Linie til en Mærkesteen som er hugget en L Gloppe udi, og er Endebyttet; denne viser lige ud efter til en L Gloppe som er hugget udi en jordfast Steen, derfra lige need i 4 andre X til yttre og øvre Kant af Melkestølen. Inden om disse Mærker ejer Tobias \Olderskoven/, inden og oven for Hans, og uden for ejer Jacob Rogde. Udi Souedigsteenen er hugget en X som viser lige op i en X hugget udi en anden stor Steen, derfra i lige Strækning op i en L Gloppe, og saa i en stor Steen der viser ind efter udi en X hugget i Fladehellen, derfra lige ind efter udi 2de i store Steene hugne X; Den sidste er hugget paa den nordre Kant af en stor Steen under Traebraatet. Inden og neden for disse Mærker ejer Tobias al Skoven, uden Ask og Lind, samt uden og oven for ejer Peder Johnssøn Rogde. Udi Hatsteenen er hugget en X som viser

i en anden X strax neden for Hatgroven, derfra i en X hugget oven paa en stor hvid Steen, der viser lige op til Melkestøls Vejen. Uden for disse Mærker ejer Hans Olderen, men inden for ejer Tobias Older. Ved den yttre Kant af Langetiøn er hugget en X i en {stor} \liden jordfast/ Steen som viser N: O: i en X hugget i en anden stor Steen, derfra i samme Linie er huggen L Gloppe, ligeledes i en stor Steen, hvilken igien viser op i Sortetiøn. Oven for disse Mærker ejer Tobias Espeskougen, og Elling neden for. Udi Klaammeren neden for Vejen er hugget en X i en Steen, der viser op i en anden stor Steen, hvor ligeledes en X er hugget, op under Lyungesteenen, den sidste X viser op paa Lyengesteenen, hvor ligesaa en X er hugget, derfra lige op til en jordfast Steen neden for Bækken, hvorpaa og er hugget en X, som er Endemærket. Inden for ejer Hans Olderen, og Tobias ejer al Skoven baade inden og uden for, undtagen Brake. I Flættesteenen er hugget en X paa den yttre Kant, som viser lige op i 3de andre X hugne i store Steene, den sidste viser op i Løvgiellestenen. Uden for ejer Hans Olderskov, og Tobias inden for. Ved den indre og øvre Kant af Langetiøn er hugget en X i en stor Steen, som viser lige ind i en ditto X hugget i en anden stor Steen. Peder ejer Olderen oven for disse Mærker, og Tobias ejer al Skov, Older og Birk neden for, og Birkeskov oven for. Udi Wigligstenen kaldet er en X som viser lige op udi Røvehiestenen, hvor der atter er hugget en X, derfra i samme Linie er atter hugget en X udi en flad lang Steen, som ligger tæt ved Tiønnet paa den østre Side. Tobias ejer Olderen inden for disse Mærker, og Peder uden for. Ved Kalveledet er hugget en X som viser lige ud ved Vejen i 6 andre X ud til Souedig stenen, hvor en L Gloppe er hugget, som viser lige need i Skarvenden, hvor en X er hugget, derfra need i en L Gloppe som viser ud til Hatsteenen, hvor Endemærket er. Uden og oven for ejer Tobias Olderen, samt inden og neden for ejer Krogevigs Opsiddere. I Øxnedsbraatet er nedsat en Mærkesteen som viser lige ved Vejen i 6 hugne X ind til Souedig stenen. Oven for ejer Tobias Hasselskoven, og Halsten ejer neden for. I Indre Kanten af Ryg er hugget en L Gloppe som viser lige op i 5 efter hinanden i samme

1789: 156

Strækning hugne X, hvorav den sidste er hugget i en stor Steen som ligger udi Tiønnet, Langetiøn kaldet. Tobias ejer Hasselskoven inden for, og Naboerne paa Rogde uden for lige til (...b.tt?) under Tjødne. I en stor jordfast Steen, som ligger midt i Vejen til Lysetiønnet, er hugget en X som viser lige ud efter Vejen til de andre Korser og Mærker som forhen ere hugne og ansatte for Bjerkebyttet mellem Tobias og Jacob Rogde. Tobias ejer Braken oven for, og Hans samt Peder ejer neden for. I yttre Enden af Sortekiøn paa øvre Side er hugget en X som viser op i en anden udi en stor Steen hugget X, og i samme Linie til Bortnehelderen. Tobias ejer Braken uden for, og Wiglig samt Jacob og Elling inden for, {lige ned i}. Fra den forrige anførte og beskrevne L Gloppe i Lysetiøn braate, er nedsat en X som fra den forbemelte Vinkel Gloppe i lige Linie efter Gaupebaasvegen gaaer; hvilken X er hugget i en jordfast Steen som viser lige op i en stor Steen, hvor tillige en X er hugget, derfra lige op i forbenævnte Bortnehelderen. Inden for ejer Tobias Hasselskoven ind til Melkestølen, og uden for ejer Elling, Jacob og Wiglig. I en stor flad Steen som førmeldt ligger i Langetiønnet, findes en X hugget og forhen beskreven, denne viser atter paa en anden Kant need efter til Røvehiestenen udi den samme X, der ogsaa ligeledes forhen er anført, derfra i 2 X hugne i store Steene, hvorav den sidste viser i en stor Steen, Niben kaldet, hvor en L Gloppe er hugget, der viser atter ud til den forhen beskrevne L Gloppe i Ryg. Inden disse Mærker ejer Tobias Hasselskoven, og uden for ejer de andre Opiddere paa Rogde, men neden for ejer Rogdebergs Opsiddere. Omtrent midt ned for Myrageren er nedsat en Mærkesteen som viser op i 2de X, hvormed Tobias Rogdes Ager er adskildt fra Ellings Ellingsøns Ejendom; den sidste X viser op i 4 efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste er hugget i en Steen under Agneskuden, Tobias tilhørende, der atter viser i lige Linie af Tobias Rogdes Løe

op i Vejen. Paa den yttre Side ejer Elling, og paa den indre Side ejer Tobias. Paa den øverste og yttre Ende af Florageren, Halsten tilhørende, er en forhen hugget og anført X som viser op i en nedsat Mærkesteen, der atter viser op i Vejen, og siden lige ind efter Vejen, og af Vejen ned i en X tæt ved den, denne viser ned efter i en forhen hugget X {af} udi Halstens Ager. Inden disse Mærker ejer Tobias, og uden omkring ejer Elling Ellingssøn.

Citanten derefter anmeldte: at ligesom han ejer Askeskov paa Hans Pederssøns Bøe, saa ejer og Hans Pederssøn og Peder Johnssøn Askeskov paa hans Bøe og Mark, paa begge Sider saavel inden som uden gierds, derfor paastod han at sammes Brug maatte være for enhver saaledes som fra gammel Tid været haver, uden Fornærmelse i nogen Maade indtil samme ved Lejlighed og efter forefindende Omsændighed kan blive udsteenet og skiftet, hvilket Hans Pederssøn og Peder Johnssøn samtykkede. Ligeledes er heller ikke de Udslotter i Udmarken denne Gang udsteenet, men som sædvanligt bliver til fælles Brug for Citanten og Vederparterne Hans Pederssøn og Peder Johnssøn. Endelig anmeldte Citanten: at han endnu for sin Part tilfælles med alle de andre Opsiddere paa Gaarden Rogde har Ejendom i Udslottene Sveu(re?)ne og Brechene med flere, der ligeledes ikke ere udsteenede, og hvori han forbeholdt sin lovlige Ret og Brug samt Eiendom uden Anke.

Paa samme Maade har det sig og med en Teig tvers over fra Gierdeveden til Gaarden, som efter Peder Johnssøn Rogdes forklaring under forhen aflagde Eeds Kraft begynder fra Moldebachen need efter Gangevejen, til og ud efter en Kjørslevej til Wosseteig bechen kaldet. Denne Strækning har Vidnet selv \1/ benyttet \4/ og \5/ brugt \2/ sig \3/ af \6/ under Vejen. Men de andre Opsiddere have paastaaet og for Vidnet angivet andre Mærker og Strækninger, men Vidnet veed at det første Mærke er det retteste. Saaledes, og da Peder Johnssøn Rogde saaledes i Vederpartens Nærværelse have aflagt denne Forklaring, saa forbeholdt Citanten Tobias Rogde sig at paastaae sin Rett paa beqvem Tid og Maade, og imidlertid \ville/ efter gammelt Brug benytte sig tilfælles med de andre Opsiddere udi denne Teig saaledes som enhvers Part kand taale og efter Omstændigheder bedst kan eragtes paa alle Sider. Videre sagde Citanten Tobias Rogde, at han ingen Brake ejer paa den østre Kant af Langetiønnet, men ellers den anden Skov som der befindes.

Endelig blev af samtlige Parter og Opsiddere paa Gaarden Rogde samtykket og frivillig indgaaet denne Foreening: at ingen uden fælles Samtykke skal fordriste sig at hugge udi den liden Gaarden tilliggende Furre skov, med mindre de som dermed maatte antræffes vil vente at blive anseede med den Straf som for Fred Lysnings Overtrædelse befales. Ligesom heller ikke nogen uden fælles Samtykke maae indsette fremmede Kreature eller indtage nogen udi Parternes fælles tilhørende Udmark, under Straf som vedbør, men de skal allene have Frihed at beite med sine Kreature der, for saa mange som enhver paa sin Part styrer og til sin Gaards Brug behøver.

Den oprettede Heste hage skal staae ved Magt, og bruges til fælles af alle Gaardens Rogdes Opsiddere, men dersom det med lovlige Vidner kan bevises at denne Hage for de samtlige Naboer er og kan befindes skadelig, saa skal samme reent kuldcastes, ligesom heller ikke nogen under Mulct af 12 s: for hver Gang til Sognets fattige, med Forset og frie Villje maae indsette sine Hæste i Fæbeitet, dog har denne Mulct ikke Stæd, om vamfulde!! (vomfulde?) Hæste skulde springe Garen, og derfor uforvarende komme paa dette Fæbeite.

Endelig og tilsidst blev indhægnen en Sten Røjs, Jacob Rogde tilhørende, og beliggende paa den yderste og nedre Kant af Dyeageren, med 3 L Glopper og 2 Korser, hvor af den sidste viser op til en anden X, hvormed Ageren tilforn er indhægnen. Omkring Røjsen og disse Mærker tilhører Tobias Rogde Bøen, som paastod at denne Røjs ej

maae udvides saa at Markesteenene og Glopperne bliver usynlige, hvilket Christen Hovland paa Jacob Nielssøns Vegne forbandt sig til.

Derefter bleve alle forbemeldte Mærker og Strækninger Parterne forelæst, og blev samme af dem i alle Maader vedtaget, ligesom og den øvrige Forening af Vedkommende blev samtykket, og saaledes er alt det paastevnte mellem Parterne afgjort, undtagen hvad Citanten Tobias Rogde i sin efterstaaende Paastand anfører, og herefter haver anført.

Jens Erichssøn Krogevig, som under Sagen har beskyldt Laugrettet for Partiskhed i denne Sag, og samme ikke efter Anfordring har villet tilbage kalde, blev anmærket til Strafs Lidelse efter Lovens Strænghed; og derfor leverede 1 rd: til de Fattige, og altsaa tilgivet af Laugrettet.

Citanten Tobias Rogde lod tilføre: at de 2de paastevnte Huelvejter som Vederparterne og deres Forældre have anlagt og ledet Vandet ej allene hiem paa hans Ejendom, hvilket Lovens 5. 11. 7. 8. 10 saa udtrykkelig forbyder, men de have gjort det som er langt skadeligere for ham, da de har ledet Vandet hiem paa Comparentens Huuse, saa at ej allene mine Foer og Fæehuuse tillige med de andre staaer i Fare for at ned brydes derved, især om Vinters Tid naar hastigt Tøvejr tilfalder, løber Vandet som sagt er, ind i hans Huuse, hvorved Kreaturene staaer i Fare for at crepere formedelst det skadelige Vand: Thi bliver min Paastand og Irettesettelse denne, ifølge Lovens førnævnte Befaling endelig: at de maae vorde tilfunden strax at bort flytte de højst skadelige Huelvejter, og desuden at betale for deres egenraadige Omgang og skadelige Fornærmelse mod Citanten, som han herved lidt haver, og for eftertiden stedse staaer i Fare for saalenge Huelvejterne vedvarer og ikke bliver bort flyttet, i et og alt med denne Processes Bekostning indberegnet med 30 rd:, og desuden til Justice Cassen alt efter Dommerens Godtbefindende, og saaledes indlade Sagen fra sin Side til den respective Rets Dom under al lovlig Forbeholdenhed af Anke. De indstevnte henholdt sig til Lovens 5. 5. 4., og paastod sig frifundne for Citantens Tiltale.

Christen Hovland begierede tilført: at han ej noksom kunde forundre sig at Citanten lod indstevne og tilkalde Jacob Nielssøn og Halsten Gunderssøn til denne Sag, da den paastevnte gamle Vejte, som af Vidner er beviist, har i saa langsammelig Tid ikke af dem i ringeste Maade [været]? forandret, men meere at Tobias eller hans Formænd inden denne Tid haver opsat Huuser paa den Stæd som synligt var, at samme Vands Udløb egentlig maatte fornærme, og end meere, da samme gamle Vejte ej er beliggende i nogen af de indstevntes Eiendom, altsaa kunde han ikke lade Sagen indgaae til Doms med mindre at Ejeren Wiglig Aschildssøn, som ejer baade Ager og Bøe hvor den gamle Ager er beliggende, lovligen maatte være til denne Sag indstevnt, ifølge Lovens 1. 4. 1., og saaledes paastod han Sagen udsat paa Citantens egen Bekostning.

Tobias Rogde lod atter tilføre, at han tydelig haver beviist med Vidner hvem der har optaget de paastevnte Vejter, og udi hvad Anledning samme er optaget, er ved den respective Rets Besigtelse og Granskning befunden at de ikke er optaget for Ager eller B(øe?), men allene for at fritage Vederpartens Huuser, og beskadige Comparentens. Videre, for ikke at kjede Dommerens Taalmodighed, vilde han ikke anføre, uden at dette han haver anført, er ikke dette andet \end/ Male(ve?), som i sin Tid ikke bør finde Stæd i Acten, men vedbliver sin forrige Doms Paastand.

Christen Hovland vedblev sit forrige, og {vedblev} \ventede/ Rettens Kjendelse.

Eragtet

Hverken ved Besigtelsen og Befaring paa Aastædet, eller før nu da Sagen er sluttet fra Citantens Side, har Christen Hovland som Fuldmægtig for Jacob Nielssøn fremkommet med nogen Protest mod Rettens Behandling eller Slutning i denne paastevnte Casus, ligesom heller ikke \2/ Aschild: \1/ Wiglig Navn som Eier eller angrendsende til de paastevnte Vejter, har været nævnt, eller han indstevnt som fornærmer. Christen Hovland som Lovkyndig burde under Besigtelsen frem kommet med deres Indsigelse, naar det ikke skulde synes at samme sigtede til Sagens Udhael. Det vil ellers ankomme paa endelig Dom hvorvit Qvæstionen uden

Tilkaldelse af flere end Fornærmerne, kand udfalde, og naar Sagen er sluttet, skal samme dertil blive optaget.

Citanten vedblev sin forrige Doms Paastand under al lovlig Forbeholdenhed af Anke.

Christen Hovland var ligeledes med Dom fornøjet.

Citanten sagde at de Bekostninger han har udlagt til Laugrettets og Vidners Underholdning er 22 rd.; Skydspenge, Stevnepenge for de uden for Tinglauget boende, 2 rd: 2 mrk.; samt for Tægtedagen 2 rd.; tilsammen 26 rd: 2 mrk.; som han tilligemed Rettens Bekostninger der herefter vilde formodelig beregnes, han vilde paastaae sig ved Dom erstattet, saa fremt ingen Foreening derom kunde træffes.

Denne Forretnings Bekostning beregnes saaledes: Incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s.; 4 Vidner 3 mrk.; 2 Dages Forretning 5 rd.; 2 Dages Diæt 2 rd.; 1 ½ Miiles Diæt 1 mrk: 8 s.; Fogden for Opnævne 5 mrk.; Lænsmand[en] for 2 Dages Forretning og Møde 1 rd.; samt for Stevnepenge 3 rd: 1 mrk.; Laugrettet, 2de for fem Dages Forretning á 1 rd: 1 mrk: 8 s.; [er] 2 rd: 3 mrk.; 2 i 4 Dage á 1 rd.; [er] 2 rd.; samt 4 Mand i 2 Dage á 3 mrk.; [er] 2 rd.; tilsammen for Laugrettet 6 rd: 3 mrk.; i alt 20 rd: 4 mrk: 12 s:

Eragtet

Sagen optages til den Tid som ved næste Sommer Ting for Kingservigs Skibrede bliver bekiendtgiort, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed paa det anførte skal blive afsagt, og vilde Laugrettet da indfinde sig paa Tingstædet Utne, for med Dommeren om Sagen at conferere.

1789: 157

Besigtelses Forretning paa Gaarden Rogde i Ullensvang.

Aar 1789, den 4de Junii, blev Retten sat paa Gaarden Rogde i Ullensvangs Sogn og Kingservigs Skibrede til efterfølgende Besigtelses og Taxations Forretning. Ved Retten var tilstæde de opnævnte eedsvorne Laugrettes- og Besigtelses mænd: 1: Friderich Pederssøn Jaastad. 2: Sjur Wigligssøn Maagestad. 3: Ole Haagenssøn Espe. 4: Haldor Larssøn Mæland. 5: Knud Knudssøn Maagestad, og 6: Niels Torbjørnssøn Hougse. saa var og nærværende Lænsmand John Hougse.

Hvorda Reqvirenten af denne Forretning, \Tobias H: Rogde/, anmeldte at han til denne Ret efter den af Sorenskriveren meddeelte Berammelse havde indkaldet med mundlig Varsel Formynderne for hans Stedsøn Niels Nielssøn, de 2de Dannemænd John Olssøn Aachre og Wiglig Olssøn Reisetter, til at bievære denne Besigtelses Forretning over Gaardens Huuse bygninger, til Betyggelse for Citanten, og de nødvendige Bekostningers Erstatning i sin Tid, i Tilfælde af Odels Løsning.

Indkaldte John Olssøn Aachre mødte og tilstod lovlig at være stevnt. Wiglig Olssøn Reisetter, som, omendskjønt han ej var stevnt, sagde at han godvillig ville tage til Gienmæle.

Derefter blev Gaardens Huuse bygninger efter Reqvirenten Tobias Haldorssøn Rogdes Begier besigtede, og derefter beskrevne og taxerede saaledes som følger:

1: Røgstuen, blev med den underbygte Kjelder, Fordør og videre blev i den Stand den nu forefindes, af Mændene taxeret for 20 rd: Den befandtes noget brøstfældig, og behøver Reparation, (men?) Reqvirentens Hensigt med denne Forretning har ikke været for at faae taxeret de Mangler nødvendige Istandsettelses Bekostninger som kunde udfordres, men allene hvad de efter nuværende Stand er virkelig værd.

2: en Madstue med Kjelder under og Fordør, blev ansat for 14 rd:

3: en Stav boed med Underhuus og Fordør, 14 rd:

4: en Høelade med Smalehuus, 16 rd:

5: en Ditto Korn lade med Flor under, for 30 rd: Paa den nordre Side af denne Lade har Tobias opsat Bord klædning, som fra Taxationen er undtaget. og paa den østre Side er ligeledes et lidet huus, Løvskygge, som Reqvirenten selv har opbyggt, og heller ikke vurderet.

6: et Dam eller Giødnings Huus, 3 rd:, er ganske brøstfældigt og strax behøver Reparation.

7: et gammelt Fjøs, ligesaa i fald færdig Stand, værd 1 rd: 2 mrk:

8: et lidet Svinehuus, ganske forfaldet, 2 mrk:

9: en Sængeboed med Lem, og Svale paa Siden, for 42 rd: Reqvirenten lod anmærke, at han havde indrettet Sængene paa Loftet, og tilsat et lidet Kammer i Forstuen med Dør og Laas, som under Vurderingen er indregnet.

10: et Ildhuus. og

11: et Smidie Huus, for 4 rdlr: Disse 2de Huuse (dvs: 10 og 11) haver Tobias Rogde forbedret, og flyttet. Ildhuuset fra den Tomt hvor samme forhen stoed, da det efter Angivelse var brøstfældigt.

12: et Flor paa Melkestølen, indvendig brøstfældig og behøver Reparation, værd 9 rdlr:

13: et Qværne huus, ganske forfaldet og vil istandsettes, værd 1 rd: og

14: et Sæhls Huus paa Stølen, af Muur opsat, mangler ligeledes Forbedring, 2 rd: samt

15: et Nøst eller Baadehuus ved Søen, foruden Lem som Tobias Rogde har opsat, 16 rd:

Flere Huuse henhører ikke til gaarden, thi beløber forestaaende Beregnede og taxerede Huuse til den Summa 172 rdlr: 4 mrk:

Formynderne John Olsson Aachre og Wiglig Olsson Reisetter sagde: at de {ikke} vilde forlange Huusene i samme Stand leverede naar Tobias Rogde skal overlade gaarden til sin Stedsøn som Odelsberettiget, og meere Bekostninger kunde de ikke antage; Iøvrigt vidste de ikke om de antog Mændenes Vurdering.

Tobias Rogde sagde, at han var fornøjet med den ansatte Taxation, undtagen Røgstuen, som han synes for høj ansat, allerhelst da Gulvet i Fordøren og Døren til Stuen \samt Vindue/ af ham er bekostet.

Ingen havde videre denne Forretning at tilføre, men Tobias Rogde begierede Forretningen sluttet og sig beskrevet meddeelt. Som bevilges.

Denne Forretnings Bekostning: Tægtedag 2 rd:, en Dags Forretning 3 rd:, 1 Dags Diæt 1 rd:, 1 ½ Miils Diæt 1 mrk: 8 s:, Sagens Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, Fogden for Opnævne 4 mrk:, Lænsmanden 3 mrk:, Laugrettes mændene, hver 1 mrk: 8 s:, [er] 1 rd: 3 mrk:, tilsammen 10 rd: 2 mrk: 12 s:, som Reqvirenten Tobias Haldorssøn betalte.

Sommer Tinget 1789.

Jondahls Skibrede

Aar 1789, den 8de Junii, begyndte det **almindelige Sommer- Sage- og Skatteting med Almuen af Jondahls Skibrede, holdet paa Tingstædet Herrandsholmen.** Ved Retten var tilstæde Velædle Hr: Foged Koren, Tinglaugets Lænsmand Johannes Pederssøn Øvre Wiig saavelsom efterskrevne 8 eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Lars Samsonssøn Hougen. 2: Endre Wigligsen Samland. 3: Christopher Larsson Samland. 4: Lars Olsson Drage, i hans Stæd Ole Larsson Drage. 5: Iver Omundssøn Tvedten. 6: Lars Brynildssøn Wiig. 7: Johannes Salomonssøn Svaasand, og 8: Anders Torchelssøn Svaasand, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda følgende Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger bleve tinglæste:

No: 1: Placat anlangende hvorleedes herefter i Norge skal forholdes med Indførseler for resterende Kongelige Skatter udi Jord. Christiansborg Slot d: 16 Julii 1788.

No: 2: General Pardon for alle de som fra Armeen udi Kongerigerne Danmark og Norge samt Hertugdømmene ere undvigte. Christiansborg Slot den 3 Octobr: 1788.

No: 3: Forordning, som bestemmer en Enkemands Ret til at fordrø Erstatning ved Skiftet efter sin afdøde Huustrue for den Capital, som han for hende har indskudt i Enke Kassen. Christiansborg Slot den 7 Novembr: 1788.

No: 4: Forordning angaaende nærmere Bestemmelse af Straff for Tyve og Hælerie. Christiansborg Slot den 20 Februari 1789.

1789: 157b

No: 5: Forordning for Kongeriget Norge angaaende et Paalæg af Formue, Indkomst og Næring, til at bestride de forefaldne overordentlige Udgifter til Statens nødvendige Udrustninger. Christiansborg Slot den 11 Martii 1789.

No: 6: Placat som nærmere bestemmer de forholds Regler, der skulle iagttages, i Hensigt til de med smitsomme Sygdomme befængte Hæster i Norge. Christianborgs Slot d: 3 Apr: 1789.

No: 7: Forordning angaaende et Laan paa Annuiteten til 3 procent i forbindelse med den under 11 Martii d: A: allernaadigst paabudne Skat. Christianborg Slot d: 1 Maji 1789.

No: 8: Placat angaaende at enhver som til allernaadigst Confirmation indsender Testamenter, Egtepagter eller andre deslige Documenter, skal tillige deraf lade følge rigtige Gienparter. Det Kongelige danske Cancellie d: 23 Januarii 1789.

No: 9: Placat angaaende forandring og nærmere Bestemmelse af adskillige Poster i Forordningen af 5 Septembr: 1787 om den Finmarkske Handels Frigivelse. Rente Cammeret den 13de Februarii 1789.

No: 10: Bekjendtgjørelse at en større og bedre Fyr er indrettet paa Øen Anholt. Det Kongelige Vestindisk-Guineisk Rente og General Told kammer, d: 14 Octobr: 1788.

No: 11: Placat over de til Bondestanden i Norge af hans Kongelige høyhed Arveprins Friderichs aarlige Gave, den 29 Januarii 1790 uddeelede Præmie, dat: 21 Januar 1789.

No: 12: Stiftets Skrivelse om Efterlysning af en fra Østraads Arrest huus undvig og for Tyverie arresteret Person Anders Siverssøn af Waage Præstegjeld, dat: 18 Oct: 1788.

No: 13: Ditto angaaende een af Christiania Tugthuus Lemmer, Johannes Olssøn Colbjørnsrud af Toten, undvig, hans Efterlysning, dateret 25 Octobr: 1788.

No: 14: Ditto, hvorved communiceres et Kongeligt Rescript af 17de Octobr: 1788, der paabyder Almues mænd og Procuratorers Ærbødighed og Ædruelighed for Retten, under fastsadt Mulct 1 rd: for Bondestanden og 10 rd: for Procuratores med videre, dateret 8 Novbr: 1788.

No: 15: Ditto, hvorved communiceres et Kongeligt Rescript af 31 Octobr: 1788, som paabyder at Procuratores som paa Kammer Advocaters Vegne anbefales at udføre Confiscations Sager, under 10 rd:s Mulct skal tillige meddeele Vedkommende Øvrighed Rapport hvorvidt med Sagen avancerer, hver tredie Maaned, med videre, dateret 15 Novbr: 1788.

No: 16: Ditto angaaende Efterlysning af 2de fra Trundhiems Fæstning undvigte Slaver, Johnnes Blanch og John Evenssøn, dateret 29 Novembr: 1788.

No: 17: Ditto angaaende en for begaaet stort Tyverie paa Mjølssness i Ryfylke hæftet og undvig Person Johannes Johannessøn F(illere?)ig, hans Efterlysning, dat: 21 Februar 1789.

No: 18: Ditto angaaende Tyven Anders Jacobssøn, som paa Lænsmands gaarden Mælum i Solum Sogn var arresteret, og derfra undvig, hans Efterlysning, dat: 26 Martz 1789.

No: 19: Ditto, hvorved communiceres det Kongelige Danske Cancellies Skrivelse af 21de Martii 1789, som tillader den meenige Almue fra Landet at kjøbe Kornvare af de til Bergen indkommende Skibe i de dem forundte liggedage, dateret 3 April 1789.

No: 20: Ditto om Efterlysning af en Svendske navnlig Niels Anderssøn, som for Tyverie var arresteret paa Gaarden Kjølstad i Næss Sogn paa Øvre Rommerige under Aggershuus Amt, og der fra undvejet, dateret 25 April 1789.

No: 21: Ditto angaaende de Regler som ifølge det Kongelige Danske Cancellies Skrivelse af 2 Maji d: A: skal iagttages, naar dødsfald i smitsomme Sygdomme indtræffer, d: 17 Maji 1789.

Aar 1789, den 9de Junii, continuerede Sommer Tinget for Jondahls Skibreedes Almue paa Herrandsholmen i alle Vedkommendes nærværelse.

Hvorda blev publiceret følgende private Documenter.

No: 1: Kristie Lars Datters Afkald for Hendes Arv efter Lars Larssøn Drage, følgelig Skiftebrev af 17de Februarii 1786, stor 4 rd: 4 mrk: 1 $\frac{3}{8}$ s:, til Formynderen Johannes Johannessøn Tompten, den 10 Martii 1789.

No: 2: Maritha Lars Datters Ditto for hendes Arv efter bemelte Skiftebrev, 4 rd: 4 mrk: 1 $\frac{3}{8}$ s:, til Formynderen John Olssøn Berje, den 10 Martii 1789.

No: 3: Anna Lars Datters Ditto for hendes Arv efter samme Skiftebrev, 4 rd: 4 mrk: 1 $\frac{3}{8}$ s:, til Formynderen Ole Larssøn Drage, den 10 Martii 1789.

No: 4: {Maritha} \Sigrd/ Torchels Datters Ditto for hendes Arv efter Torchel Larssøn Tørvigen efter Skiftebrev af 7 Octobr: 1784, 5 rd: 2 mrk: 9 s:, til Formynderen Johannes Johannessøn Tompten, d: 10 Martii 1789.

No: 5: Maritha Torchels Datters Ditto for hendes Arv efter forbemelte Skiftebrev af 7 Octobr: 1784, 5 rd: 2 mrk: 9 s:, til Formynderen Lars Samsossøn Ougestad, den 10 Martii 1789.

No: 6: Ragnille Endres Datters Ditto for hendes Arv 6 rd: 5 mrk: 6 $\frac{1}{5}$ s: efter Anna Tollevs Datter Ouestad, følgelig Skiftebrev af 16 Februarii 1786, til Endre Torgerssøn Ouestad, d: 10 Martii 1789.

No: 7: Lars Torchelssøns Ditto for hendes!! (hans) Arv 10 rd: 5 mrk: 5 s: efter Torchel Larssøn, følgelig Skiftebrev af 7 Octobr: 1784, til Formynderen Iver Pederssøn Berje, den 10 Martii 1789.

No: 8: Sigrid Torchels Datters Ditto for hendes Arv 5 rd: 2 mrk: 9 s: efter Torchel Larssøn Tørvigen, følgelig forbemeldte Skiftebrev, til Formynderen Helje Torjerssøn Tørvigen, den 10 Martii 1789.

No: 9: Lars Torchelssøn Tørvigens Ditto for hans Huustrues Anna Tollevsdatters Arv 19 rd: 2 mrk: ? s: efter Skiftebrev af 14 April 1785, til Formynderen Tolleff Iverssøn Tørvigen, d: 10 Martii 1789.

No: 10: Anna Lars Datters Ditto for hendes Arv 4 rd: 4 mrk: 1 $\frac{3}{8}$ s: efter Lars Larssøn Drage, følgelig Skiftebrev af 17de Februarii 1786, til Formynderen Jacob Larssøn Drage, d: 10 Martii 1789.

No: 11: Tosten Johannessøn Hovland paa sin Lejlændering Peder Johannessøn Brattebøes Vegne, Lars Bergessøn Brattebøe og John Bergessøn Koprens mellem hinanden oprettede Contract angaaende Bruget af Fæehagen til deres Gaarde etc., dateret 8 Junii 1789.

No: 12: Samson Johannessøns Skjøde paa 1 pd: 12 mrk: Smør og $\frac{1}{2}$ Hud i Tuften No: 42, udstød af Faderen Johannes Joh(a?)nssøn (Johnssøn?) Toften mod 72 rd:, den 8 Junii 1789.

No: 13: Ole Olssøn Reisetters Bygselbrev paa 1 bpd: 12 mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Hud i Qvale, udstød af Sognepræsten Hr: Dithmar Kahrs mod lovlig Bygsel, den 2 Junii 1789, med Revers af 8de ditto.

No: 14: Sjur Olsson Qvales og Huustrue Christi Johns Datters Contract for Livs Ophold af gaarden Qvale, udstæd af Broderen Ole Olsson, den 8 Junii 1789.

No: 15: Ole Larsson Drage og Ingeborg Samsons Datters Contract for Livs Ophold af Gaarden Drage, udstæd af Sønnen Lars Olsson Drage, den 22 Octobr: 1788.

No: 16: Endre Torgerssøns Ditto af Ougestad, udstæd af Sønnen Tollev Endressøn d: 22 Octobr: 1788.

Derefter blev Restance Registeret for Jondals Skibrede i Almuens og Laugrettets nærværelse, og i Særdeleshed de 2de Mænd Tomas Erichsson Underhougen og Baar Jacobsson Berven, og befunden at Skatte Resten til 1788 udgang er 1 rd: 4 mrk:, og for det ½ Aar 1789 = 182 rd: 3 mrk: 6 s:

Efter 3de Ganges Udraab havde ingen meere ved Tinget at bestille, thi blev Retten ophævet.

Østensø Skibrede.

Aar 1789, den 10 Junii, begyndte det **almindelige Sommer- Sage- og Skatte Ting for Østensø Skibredes Almue {holdet} paa Tingstædet Herrandsholmen.** Ved Retten var tilstæde Hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Nachschow, Skibredets Lænsmand Johannes Pederssøn Wiig, og efterskrevne for indeværende Aar udnævnte Laugrettesmænd: 1: Lars Larsson Indre Aalvigen. 2: Iver Ellevssøn nedre Axness. 3: Sjur Haagenssøn Berven. 4: Elling Aamundssøn Lie som udcommanderet, i hans Stæd {John Rasmussøn Norem} \Johannes Olsson Østensø/. 5: Gunder Arnessøn Soldal. 6: Ole Olsson Soldal. 7: Arne Nielssøn Torpe, og 8: Niels Sjøvatssøn Biotvedt, saavelssom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda de kongelige forordninger og andre Øvrigheds foranstaltninger som for Jondahls Skibrede extraheret, vedbørlig bleve publicerede.

Derefter bleve Sagene foretagne.

Hr: Foged Koren som Laugværgen for Præste Enken Madame Blydt, fremlagde skriftligt Stevnemaal mod Enken Barbra Ols Datter Lepsø med Laugværgen, til Gaarden Lepses fravigelse med videre, dateret 21 Martii 1789, saalydende #

Paa Enken Barbra Ols Datters Vegne mødte hendes Laugværgen John Rasmussøn Norem og vedtog lovlig Varsel, og fremlagde en Attestation fra Sognepræsten Hr: Schielderup, saaledes lydende #

Citanten fremlagde en lovlig Udsigelse for Enken Barbra Ols Datter af 23 Sept: 1782, og hendes Sk[r]ivelse af 26 Martii 1788 til Stiftsbefalingsmanden, saalydende #

Madame Blydts Laugværgen lod begiære Sagen udsat til næste Ting, for i Andledning det fra Sognepræstens Hr: Schielderups indkomne og Enkens Laugværges Tilstaaelse, at underrette Præste Enken om det gjorde Tilbud, og ifald samme ikke blev antaget, vilde han til næste Ting forbeholde at fremføre sin Paastand til Doms lidelse og Gaardens Ryddiggjøelse.

Eragtet

Sagen beroer efter Citantens forlangende til næste Ting.

Enken Ingerie Norem havde ved sin Laugværgen Hagtor Sjurssøn Wangdal til dette Ting indkaldet med mundlig Varsel Tosten Toressøn Norem fordi han ikke vil betale det hende efter oprettet Vilkaars Contract tilstaaede Vilkaar, der for Dom at lide efterat han har anhørt

de under Falsmaal indstevnte Vidner Amund Kaldestad og Ole Larssøn Norem, samme at betale med Processens Omkostning skadesløs efter nærmere Paastand.

Den indstevnte Tosten Toressøn Norem og Vidnerne mødte ikke, ej heller nogen paa deres Vegne efterat de lovlig var paraabte.

Lænsmand Johannes Pederssøn Wiig og Baar Jacobssøn Havnen afhiemlede lovlig Varsel. Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet

Lovlig stevnte men udeblevne Tosten Toressøn Norem gives herved Laugdag at møde til næste Ting, ligesom og Vidnerne Amund Kaldestad og Ole Larssøn Norem forelægges under Lovens Falsmaals Straf at møde til eedelig Vidnesbyrds Avlæg, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Derefter blev publiceret følgende private Documenter:

No: 1: Skiftebrev efter Sjo vat Nielssøn Bjotvedt, hvorved Stervboets Jordegods 1 pd: 3 mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Huud udi Biotvedt No: 82 er udlagt til Enken Christie Steensdatter 13 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør, $\frac{1}{8}$ Huud for 36 rd: Sønnerne Niels, Arne, Johannes, Tosten, Sio vat, og Michel Sio vatssønner, hver 2 $\frac{1}{13}$ Mrk: Smør, $\frac{1}{52}$ Huud for 5 rd: 3 mrk: 4 s:, og Datteren Anna Sio vats-Datter 1 $\frac{1}{26}$ mrk: Smør, $\frac{1}{104}$ Huud for 2 rd: 4 mrk: 10 s: den 3de Febr: 1789.

No: 2: Erich Larsøn Toles Obligation stor 400 rd:, udgivet til Helge Helgesøn Sæberhagen med fleere, med Pant udi 1 Løb 16 Mrk: Smør i Tole, den 24de Octobr: 1788.

Aar 1789, den 11te Junii, continuerede Som/m/ertinget for Østensøes Skibreede paa Tingstædet Hærandsholmen, da følgende Documenter blev publiceret:

No: 3: Johannes Samsonsøn Melstvedts Afkald for Christie Tronsdatters Arv 30 rd: 3 $\frac{1}{2}$ s: med Rente til 24de Octobr: 1786 = 17 rd: 3 mrk:, den halve Deel efter Skiftebrev af 21de Martii 1772, til forrige Formynder Ole Pedersøn Røen, den 10de Martii 1789.

No: 4: Ingebor Giermunds-Datters Ditto for hendes Arv efter Marithe Ols-Datter Nedre Wiig, følgelig Skiftebrev af 10de Decbr: 1787 = 7 rd: 1 s:, til Formynderen Endre Tronsen Nedre Wiig, den 10de Martii 1789.

No: 5: Randve Giermunds-Datters Ditto for Arv efter bemelte Skiftebrev, 7 rd: 1 s:, til Holger Siursen Tiosaas, den 10de Martii 1789.

No: 6: Guro Iversdatters Ditto, for Arv efter Skiftebrev af 23de Junii 1783, og 29de Julii 1786, 2 rd: 4 mrk: 14 s:, til Lars Amundsen Aalvigen, den 10de Martii 1789.

No: 7: Brigte Johansøns Afkald for hans Arv efter Moderen Kari Brigts Datter Østensøe, føgl: Skiftebrev af 14de Martii 1783, 62 rd: 9 s:, til Formynderen Lars Siursen Østensøe, den 10de Martii 1789.

No: 8: Ditto, for hans Arv efter Kari Tollachsdatter Hillestvedt den 3de Febr: 1783, 2 rd: 5 mrk:, til bem:te Formynder, den 10de Martii 1789.

No: 9: Hactor Tostensøn Kallestads Do: for Gunder Tostensøns halve Arv efter Skiftebrev af 18de Octobr: 1782, og 14de Octobr: 1783, 56 rd: 3 mrk: 7 s:, til Michel Nesthuus, den 10de Martii 1789.

1789: 158b

No: 10: Elsebe Michels-Datters Afkald for Arv efter Skiftebrev af 12te Janv: 1773, 20de Aug: 1777, og 9de Sept: 1785, 15 rd: 1 mrk: 7 $\frac{3}{7}$ s:, til Lars Olsøn Axnes, den 10de Martii 1789.

No: 11: Tollef Gundersen Aarhus Ditto for Begga Tollefs-Datters Arv efter Skiftebrev af 17de Decbr: 1759, og 9de Febr: 1773, 30 rd: 1 mrk: 6 s:, til Jan Svendsøn Reistvedt, den 10de Martii 1789.

No: 12: Erich Johannesøn Steenes Do: for Arv efter Faderen Johannes Erichsen Steene, følg: Skiftebrev af 25de Janv: 1779, 46 rd: 5 mrk: 3 s:, til Jan Reistvedt, Do: Dato.

No: 13: Ole Syverssøn Scheyes Do: for Henrich Endressøns Arv 38 rd: 1 1/7 s: efter Christi Ols Dr: Scheye, følgelig Skiftebrev af 21 April 1787, til forrige Formynder Lars Sjurssøn Norem. Do: Dato.

No: 14: Synneve Tollachs Datters Do: for Arv efter Tollach Monssøn Netteland den 7 Julii 1772 = 17 rd: 1 mrk:, til Formynderen Ole Isachssøn Steene, den 10 Martii 1789.

No: 15: Ole Larssøn Norems Ditto for Johannes Sjurssøns Arv efter Skiftebrev af 14 Febr: 1774, 5 Majii og 27 Septembr: 1778 = 36 rd:, til forrige Formynder Johannes Tostenssøn Bjørche, d: 10 Martz 1789.

No: 16: Sten Olssøn Biotvedts Ditto for hans Kones Anna Tronds Datters Arv 60 rd: 7 s: efter Skiftebrev af 21 Martii 1772 efter Trond Isachssøn Aalvigen, til Giert Olssøn Aalvigen, d: 10 Martii 1789.

No: 17: Ditto for hans egen Arv efter Ole Stenssøn Biotvedt den 12 Maji 1779 = 16 rd: 3 mrk: 4 s:, til Gunder Stenssøn Indre Qvalvigen, den 10 Martii 1789.

No: 18: Lars Sjurssøn Norems Ditto for Arv efter Sjur Larssøn Norem den 14 Febr: 1774, 27 rd: 4 mrk: 4 s:, til Lars Amundssøn Aalvigen, den 10 Martii 1789.

No: 19: Ditto for Arv efter Skiftebrev af 5 Maji 1778, 27 Sept: 1778, og 5 Februarii 1784, tilsammen 13 rd: 12 s:, til bemelte Formynder Lars Amundssøn Aalvigen, den 10 Martii 1789.

No: 20: Mageskifte brev, hvorved Johannes Torjerssøn Fladebøe og Erich Johnssøn Botnen er tilfalden ½ Løb Smør i Kaniketeig, imod ½ Løb Smør i Hovden, og 20 4/7 mrk: Smør samt 20 4/7 Kande Malt i Gierstad, Nordhordlens Fogderie, udstød af Hr: Rector Arentz d: 11 April 1789.

No: 21: John Olssøn Botnen og Ole Pederssøn Fladebøes Skjøde paa 18 mrk: Smør af bemelte Skyld i Kaniketeig, udstød af Johannes Torgerssøn Fladebøe og Erich Johnssøn Botnen, mod betalte 85 rd:, den 10 Junii 1789.

No: 22: Declaration, at det til Henrich Endressøn paa 2 Pd: Smør med Bygsel udi Scheye dat: 9 Junii 1787 udstødde Skjøde eene og allene skal tilhøre ham, og ikke extenderes til Formynderen som har forestaaet Kjøbet paa hans Vegne, udstød af Ole Johannessøn Schaalem med flere, den 21 April 1789.

No: 23: Lars Sjurssøns Skjøde paa 1 Løb Smør i Moe No: 12, udstød af hr: Andreas Severin Heiberg mod 499 rd:, den 10 Junii 1789.

No: 24: Ditto Obligation stor 350 rd:, udstød til Lænsmand Svale Helgessøn Øvre Waage med flere, med Pant i bemelte 1 Løb Smør i Moe, dat: 10 Junii 1789.

No: 25: Niels Knudssøn og Anna Bertels Datters Contract for Livs Ophold af Moe, udstød af bemelte Lars Siurssøn Moe, den 10 Junii 1789.

No: 26: Knud Nielssøns Bygsel brev paa ½ Løb Smør i Wangdal, udstød af Hr: Biskop Irgens, den 8 Decbr: 1788, med Revers.

Lænsmand Johannes Pederssøn Wiig anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet John Rasmussøn Norem for 1 rd: han har {udlagt} modtaget i Haand Penge paa eendeel Humle som Citanten skulde købe, og ved Modtagelsen befandtes saa bedærvet at den var til ingen Nytte, der for Dom at lide samme at betale, med Processens Omkostning skadesløs.

Jon Rasmussøn Norem mødte og vedtog lovlig at være stevnt, derhos sagde at han havde solgt den paastevnte Humle til Lænsmanden, som, da Kjøbet blev sluttet, ikke saae Humlen, men sagde at han vilde give 2 rd: derfor hvordan den end var, og derpaa leverede 1 rd:

Citanten fremstillede 2de Beskikkelses Vidner, som den indstevnte er tilkaldet at anhøre, hvilket Kaldsmændene Baar Havnen og Ole Norem den yngre afhiemlede rigtig at være.

Thi fremstod Vidnerne Ole Torbiørnssøn Norem og Ole Larssøn Norem, som aflagde Eed og vidnede: at de beskikkelsesviis vare af Citanten udsendte for at tilspørge {Lænsmanden} John Norem om han godvillig ville tilbagelevere den paastevnte 1 rd:, eller han derom vilde have Process, hvortil John svarede, at han ikke leverede Daleren tilbage, men skulde see hvad han havde gjort om Lænsmanden havde mindelig talt med ham herom. Demitteret.

Citanten paastod Dom til den paastevnte Rigsdalers Betaling, samt Processens Omkostninger erstattet med 1 rd: 5 mrk: 12 s:

John Norem var med Dom fornøjet.

Eragtet

Det er aldeles ikke under Sagen oplyst hvorleedes den paastevnte Handel er sluttet, eller paa hvad Vilkaar den er indgaaet, thi Citanten og Vederparten har anført hver sit, der er modstridende deres Paastand paa begge Sider. Dommeren fandt sig derfor ikke beføjet at afsige endelig Dom i denne Sag førend Citanten Johannes Wiig paa lovlig Maade oplyser og godtgjør Sammenhængen i Handelen, og om Humlen virkelig var beskadiget eller ej; og til den Ende udstaaer Sagen til næste Høsteting, da Lænsmand Wiig iagttager det fornødne, om han agter at vedblive Sagen.

Restance Registeret blev derefter i Almuens og de 2de Mænd Omund Kaldestad og Brigtt Larssøn Berven, deres Nærværelse examineret, og befunden at Skatte Resten for det halve Aar 1789 er den Summa 430 rd: 3 mrk:, og til 1788 Udgang, 50 rd: 2 mrk:, ialt 480 rd: 5 mrk:

Efter Udraab havde ingen meere ved Tinget at bestille, thi blev Retten ophævet.

1789: 159

Optaget Odels Sag paa Birkeland i Vigøer, vide folio [??]

Aar 1789, den 11 Junii, blev paa Tingstædet Herrandsholmen, efter Optagelse paa Odels tomten Gaarden Birkeland i Wigøers Præstegield, udi Sagen anlagt af Tosten Olssøn Birkeland mod hans yngre Broder Iver Olssøn, efterat Sorenskriveren med Laugrettet, de forhen i Sagen navngivne, undtagen i Sjur Larssøn Moes og Michel Larssøn Nesthuuses Stæd, som i lovligt Forfald fraværende, de 2de Mænd Endre Trondssøn nedre Wiig og Lars Henrichssøn Steene, der til Parterne ere ubeslægtede, som Meddomsmænd havde confereret, saaledes

Dømt og Avsagt.

Det er unægtelig Lovgiverens Villje at en Odels- og Selv ejer bonde maae deele sin brugende Jordepart iblandt fleere af sine Børn, naar han befinder at hans Hoved bølge er af den Beskaffenhed at flere Familier sig derpaa kunde ernære, men hvor væsentlige Omstændigheder mangler i Henseende til den befalede Disposition i baade indvortes og udvortes form, kan dette Lovens Bud ei gielde. Ligesaa vel Loven, som Forordningen af 14 Januarii 1771, tilstaaer ældste Søn Odelen til sin Faders Jord naar ingen Omstændigheder var hinderlig En Disposition overensstemmende med Forordningen af 14de April 1769, og indrettet paa den befalede Maade, kunde forvisset ældre og yngre Søn om deres Faders Ønskes Opfyldelse, der allene sigtede til deres fælles Lykke, naar ellers Eenighed mellem dem havde haft Stæd. Det som i denne Sag disputeres om, er enten Tosten Olssøn Birkeland allene, eller hans yngre Broder Iver Olssøn tillige er berettiget at bruge og beboe Gaarden Birkeland. Under Sagen har Faderen Ole Iverssøn paastaaet at Gaarden kunde underholde flere end en Familie, men foruden at fire eensstemmige Vidner paa Aastædet har forklaret at Bruget aldrig har været beboet af mere end een Opsidder, og de som bekjendte, anser at tvende derpaa ville blive ruiner[e]nde, saa bevises det og med ældste Søn Tosten Olssøns

fremlagde Skjøde af 15 Maji 1781 at den halve Gaard er solgt ham af en fremmed, og altsaa var Faderens Eiendom ikkun den anden Halvedeel som han ifølge Forordningen kunne disponere over. Naar Loven tillægger ældste Søn Odels og Indløsnings Ret, er det ligemeget fra hvem samme Indløsning skeer, enten Broder eller Fremmed. Men naar Faderen endnu beholdt sin Ejendom, uden at sælge den til andre, kunde Odels Ret ikke have Stæd førend hans Død. Efter saadanne Omstændigheder Kjendes og Dømmes hermed af os eensstemmig for Ret: Tosten Olssøn Bircheland bør ifølge Lovens 5. 2. 63. have Rettighed til at indløse de til Hans yngre Broder Iver Olssøn ved Skjøde af 22 Octobr: 1787 bortsolgte 1 pd: 12 mrk: Smør udi gaarden Bircheland for den Summa 72 rd:, hvori ingen Afkortning for det han paa den anden Halvedeel for meget udlagt, bør finde Stæd, hvorimod det forbeholdes Faderen Ole Iverssøn efter Omstændigheder at nyde et aarligt Vilkaar af ældste Søn saaleedes som upartiske Mænd samme kan bestemme, om ingen mindelig Forening derom mellem dem kan treffes; Imidlertid bør yngre Søn Iver Olssøn meddeele Citanten Tosten Olssøn lovligt Skjøde bev paa denne omtvistede Halvedeel til Hjemmel for Ejendommen, naar Løsnings Summen er betalt. Denne Processes Bekostninger betales af Vederparten Iver Olssøn til Citanten med 9 rd: som det billigste. Dommen fuldbyrdes Femten Dage efter lovlig forkyndelse under Exsecutions Tvang.

Gravens Skibrede

Aar 1789, den 13 Junii, begyndte det **almindelige Sommer- Sage- og Skatte Ting med Almuen af Gravens Skibrede paa Tingstædet Ejde Grund.** Ved Retten tilstæde Hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Nachschow, Tinglaugets Lænsmand Anders Josephssøn Lille Graven og efterskrevne aate!! (aatte) eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Lars Ricoldssøn Taschellde. 2: Peder Nielssøn Hougen. 3: Aamund Iverssøn Schaar. 4: Torbiørn Levorssøn Ose. 5: Trond Larssøn Hylden. 6: Ole Sjurssøn Spaaneim. 7: Sjur Larssøn Sæd, og 8: Conrad Sjurssøn Legreid, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

De for Jondahls Skibrede specificerede Kongelige forordninger og andre Øvrigheds foranstaltninger bleve derefter vedbørlig publicerede.

S: T: Hr: Kahrs fremlagde Laugdag i Sagen af ham anlagt mod Gunder Ose af 28 Octob: 1788, saalydende #

Gunder Ose mødte ikke efter lovlig Paaraab, {men ingen svarede}

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Niels Svendssøn Kirketeigen afhiemlede Laugdagens lovlige forkyndelse.

Citanten fremlagde skriftlig Continuations Stevning dateret 28 Maji 1789, saalydende # Kaldsmændene, de forbemeldte, angav under forhen aflagde Eeds Kraft at de rigtig have forkyndt det oplæste Stevnemaal for den udeblevne Gunder Larssøn Ouse.

Citanten, i Anledning det udstyrede Continuations Stevnemaal, fremlagde skriftligt Vidnesbyrd fra hans Svigersøster Jomfrue Silla Schnabel og hans Kone Madame Kahrs, som begge inden Retten bleve oplæste, saalydende # Citanten derefter fremstillede Vidnerne Lisbet Sjurs Datter og Eli Giermunds Datter, samt Lars Madssøn, Ole Ellingssøn Hagestad, Tollev Danielssøn Hagestad og Ricold Olssøn Hagestad, hvilke han paa Grund af Stevnemaalet begierede eedfæstede og forhørte. Thi blev Eedens forklaring dennem af Lovbogen forelæst med formaning til Sandheds Udsigende. fremstod da

13 Vidne, Lisbet Sjurs Datter, fremlagde sit skriftlige Vidnesbyrd, som hun inden Retten med Saligheds Eed bekræftede, saalydende #

14 Vidne, Elj Jermunds Datter, fremlagde ligeledes sit skriftlige Vidnesbyrd, som hun med Saligheds Eed inden Retten bekræftede, saal: #

Citanten derefter fremlagde skriftlige Qvæstioner for de andre Vidner, saalydende # thi fremstod efter Citantens Begier

15 Vidne, Ole Ellingssøn Hagestad, som aflagde Saligheds Eed og svarede: 1 og 2 Sp: Jo, de undslog sig for at rejse med Gunder Ose, thi Præstens Dræng som bragte dem bud herom, fortalte hvorleedes han havde baaret sig ad i Præstegaarden, og hvad som var Anledning til den \befalede/ Rejse med ham; og da de befrygtede Overlast formedelst hans Rasenhed, kunde de ikke beqvemme sig til at rejse med ham to allene. 3: Det forholder sig som omspurgt. 4 og 5 Sp: Er ganske rigtig som omspurgt, og saae Vidnet at han bar løst Toug paa Hændene. 6 Sp: Jo, men han svarede at han var saa lækker sulten, eller behøvede saa meget at de ikke kunde fornøje ham, og de vidste ikke hvad saadan Mand behøvede, men Præsten skulde skaffe ham Mad – og dette passerede efterat han var bundet og kommet ud af Stuen. 7 Sp: Jo, Præsten bød ham at gaae hjem under Caution for videre Overlast. 8 Sp: Nej, har aldrig hørt det af andre end sine Overmænd, thi Ordene vare udtalte alleene for at opirre. 9 Sp: har hertil svaret til 8 Sp: 10 Sp: Veed derom ikke andet end Spørgsmaalet indeholder. 11 Sp: Det forholder sig som omspurgt. 12 Sp: Jo. 13: Vidnet (v?)ed (med?) flere raadede ham, Gunder Ose, til Forlig, men han svarede under en græsselig Eed at han ikke ville give 2 s:, end sige bede Præsten om forladelse, som {han} \denne/ ikke var værd. Citanten havde Vidnet ikke videre at tilspørge. Demitteret.

16 Vidne, Tollev Danielssøn Hagestad, aflagde Eed og provede til de fremsatte Spørgsmaale ligesom næst forrige Vidne uden mindste Forandring, og til ? Sp: sagde han at Ordene vare udtalte til Fornærmelse mod Præsten. Dem:

17 Vidne, Ricold Olssøn Hagestad, aflagde Eed og vidnede til de fremsatte Spørgsmaale ligesom forrige Vidner.

18 Vidne, Lars Madssøn, vidnede under forhen aflagde Eeds Kraft til de af Citanten fremsatte Spørgsmaale, ligesom første Vidne; hvorhos Vidnet til den ham særskildt forelagde Qvæstion svarede overeens stemmende med Spørgsmaalet.

hvorhos Hr: Kahrs bad Protocolen tilført: at som det ikke havde været hans Hensigt at fordre den største og fortjente Hævn mod Forbryderen for hans mangfoldige og ublue, ja endog ærerørende Beskyldninger, saa havde han og begiert at dette som da paa Høstetinget ikke var paastevnt, ej maatte indføres under Sagen, efterdie han havde besluttet at eftergive denne og flere Fornærmelser, men som Gunder Ose endnu vedbliver sin Ondskab, saa maae han nødes til at fremføre alt til Afbevisning af de grove Beskyldninger han mod ham har needlagt. Citanten derefter bad Dommeren vilde udsette Sagen til næste Tingdag dette Sommer Ting for Skibredet, paa det at Gunder Ose, som nu ikke møder, omendskjønt han har ladet forkynde Contra Stevnemaal, kunde iagttage sin Tary, og ikke beklage sig med Overilelse, da han ønskede at være nærværende ved hans Stevnemaals Incamination for at retfærdiggjøre sine Handlinger imod Gunder Oses Beskyldninger.

Eragtet

Efter forlangende udstaaer Sagen til næste Tirsdag Eftermiddag, da samme skal blive paaraabt.

Aar 1789, den 15 Junii, continuerede Sommer Tinget for Gravens Skibreede paa Tingstædet Eyde Grund i Nærværelse af de første Tingdag navngivne Laugrettesmænd, undtagen i Peder Nielssøn Hougens Stæd Iver Ellingssøn Eyde.

Lænsmand Lille Graven fremlagde Laugdag i Sagen mod Iver Øvre Leqve for Stevnemaales forkyndelse, Citanten, som Stædets Lænsmand uafvidende, af 29 Octobr: 1788, saalydende # Ole Sjurssøn Spaaneim mødte for Iver Øvre Leqve, og {frem} vedtog lovlig Varsel, derhos begierede Sagen til næste Ting udsat for at frem komme med det fornødne til Sagens Avbevisning.

Citanten protesterede mod Udsettelse og Sagens Udhael, men derimod paastod Dom efter Vidnernes Udsigende, og Processens Omkostninger erstattet.

Eragtet

Da Iver Øvre Leqve nu første Gang har mødt med Tilsvar, saa kunde Dommeren ikke nægte den forlangte Udsettelse, men samme bevilges til næste Høste Ting, da det bliver bemelte Iver Leqves Pligt at frem komme med det fornødne til sin Sags Styrke.

Torkild Lindebreche for Elling Store Graven iretteædskede Sagen mod Ole Westrem angaaende en Hoppe, og vilde nu afvarte hvad indstevnte havde at fremkomme med.

Ole Westrem blev paaraabt, men ingen svarede.

Citanten, som maatte fornemme at indstevnte Ole Westrem endnu ikke efter 2de ganges givne Udsettelse møder, omendskiønt han har haft fuldkommen Tid til sit formeentlige

1789: 160

Forsvar, paastod Dom efter Sagens Beskaffenhed, og Processens Omkostninger erstattet, uden videre Udsettelse.

Eragtet.

Sagen optages til den Tid som ved Tingets Slutning bliver bekjendtgiort.

Niels Sondve fra Woss iretteædskede Sagen mod Knud Store Graven for Gield, og ventede indstevntes Møde efter hans Forbeholdenhed forrige Rettes Dag.

Knud Store Graven lod ved Lænsmanden svare: At han for nerværende Tid intet videre Tilsvar havde at fremføre.

Citanten paastod Dom efter forhen needlagde Irettesettelse, samt Processens Omkostninger erstattet.

Eragtet

Sagen optages til den Tid som ved Tingets Slutning bliver bekjendtgiort.

Baar Larssøn Sæbbe paa egne og sine Grander og Naboers Vegne iretteædskede Sagen mod Lars og Halsten Garen samt Asbiørn ibm: og Tormod Warberg for Fornærmelse med deres Dyrs Bejtning, og fremlagde Laugdag mod Vidnerne Niels Garen og Johannes Tveto, af 27 Octob: 1788, saalydende #

De indstevnte mødte og vilde anhøre Vidnernes Provemaal.

Vidnerne mødte, for dem blev Eedens Forklaring betydet med Formaning til Sandheds Udsigende; fremstod da som

3 Vidne, Niels Garen, aflagde Eed og vidnede: at han har seet en Hoben Dyr Vinters Tid gaae i Citanternes Bejter, men veed ikke hvem disse Dyr egentlig tilhørte. Om Sommeren har han derimod ikke seet Dyr der, saasom det ikke har truffet sig saa at han har været paa de Grændser. Veed for Resten ikke at disse Dyr har gjort nogen Skade; Dog har han af andre hørt der skulde have været Dyr i Beiterne om Sommeren, men som sagt ikke selv seet dem. I Vinter saae Vidnet Dyrene der, og efterat Citanterne havde freedlyst deres Eiendom.

4 Vidne, Johannes Tveto, vidnede efter aflagt Eed eensstemmig med forrige Vidne uden mindste Forandring. Demitteret.

Baar Sæbbe fremlagde Freedlysning af 26 Octob: 1787, som tinglyst 27 Ditto, hvilken blev oplæst, saalydende #

Wiching og Svend Sæbøe anmeldte at de som Citantere frafaldt Sagen, da ingen Skade var giort paa deres Eiendom.

Baar Sæbbe paastod Dom efter Vidnernes Udsigende og den fremlagde Fredlysning, samt Processens Omkostninger erstattet efter nærmere Skøn skadesløs.

De indstevnte var ligeledes fornøjet med Dom, og paastod Kost og Tæring 4 rd: for unødige Trette:

Eragtet.

Sagen antages til den Tid som ved Tingets Slutning bekjendtgøres, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed skal blive afsagt.

Knud Larssøn Lund lod anmelde at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Endre Knudssøn for resterende Landskyld af hans brugende Part udi Gaarden Lund, som Citanten tilhører, derom at anhøre Paastand og Irettesettelse, at betale Landskylden, samt svare denne Sags Omkostninger.

Den indstevnte Endre Knudssøn Lund blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Lænsmand Lille Graven og Niels Svendssøn Kirketeig afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten lod fremlægge det ham paa sin Eiendom 1 pd: 10 ½ mrk: Smør i Lund meddeelte Skjøde af 30 Maji 1766, samt den af Beneficiario meddeelte Bygselseddel paa 15 ½ mrk: Smør, ½ Bukskind, og overbygsel til 1 ½ Spd: Bondegods, dateret 24 Oct: 1764, for at conferere med den af Stædets Foged herved fremleggende og udstædte Extract af Matriculen, der skulde oplyse Eiendommens og Brugets Virkelighed med videre, hvorhos han forbeholdt sin Paastand at frem føre til Landskyldens Betaling af 13 ½ mrk: Smør, ½ F:sk:, ½ K:sk: fra Skiødets Dato med videre. Imidlertid forlangede han Laugdag for den indstevnte til næste Ting. De frem lagde Documenter ere saalydende #

Eragtet

Sagen udstaaer til næste Ting, til hvilken Tid Endre Knudssøn Lund Laugdages at møde med Tilsvær, ligesom han og bør fremlevere den ham meddeelte Bygselseddel og Landskylds Bog til Rettens Oplysning. Denne Kjendelse besørger lovlig forkyndt.

Aslach Windal anmeldte at han i Anledning af den paa sidste Høste Ting aflæste Dom i Sagen mellem ham og Elling Store Graven, havde med mundlig Varsel indkaldet bemelte Elling Store Graven at anhøre Benægtelses Eed, at han ikke er skyldig ham de paastevnte 4 rd:, alt i overensstemmelse med en under 10 Decbr: 1788 aflæste Dom, og derefter erstatte hannem de foraarsagede Forsvars Omkostninger skadesløs.

Elling Store Graven lod ved Lænsmanden møde og vedtage Varsel.

Aslach Windal derefter aflagde Saligheds Eed, at han ikke er skyldig de omtalte 4 rd:, og derfor blev Sagen ophævet.

Aslach Windal, da han nu saaledes havde fralagt sig det paastevnte Søgemaal; paastod Dom til Erstatning af de udlagde Forsvars Omkostninger med 1 rd: 4 mrk: 4 s:

Eragtet

Sagen optages til den Tid som ved Tingets Slutning bekjendtgøres.

Svend Kirketeig anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Helje Guldbrandssøn Espeland for Obligations Gield 99 rd: med Rente 4 proCto fra 1787, samme at betale med videre Rente til Betaling skeer, og Processens Omkostning skadesløs, efter nærmere Paastand.

Helge Guldbrandssøn Espeland blev lovlig paaraabt, men svarede ikke.

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Niels Teigen afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten erindrede om Laugdag, derhos anmeldte at Debitor ikkun har een Koe tilbage af de 5 han blandt andet til Citanten haver pantsat.

Eragtet

Lovlig stevnte men nu ej mødende Helge Guldbrandssøn

1789: 160b

Espeland gives hermed Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

David Ørjanssøn Tvedt fremstillede for Retten de tvende Dannemænd Iver Johannessøn Erdahl og Aamund Haaverssøn Medhuus, som han begierede under Eed maatte forklare: om det ikke er dem bekjendt: at Pigen Synneve Tostens Datter, som for nærværende Tid opholder sig paa Gaarden Hotle i Ejdfjord, er befengt med saadan Sygdom som befrygtes at være Spedalskhed, hvorfor Naboerne ere frygtsomme, og derfor ønske Stads Physisici: Undersøgning herom, paa det Almuen kunde blive betaget den billige Frygt de have over denne smitsomme Svagheds Videre Udbredelse. Ligesom og deres Svar maatte modtages, om ikke bemelte Synneve Tostens Datter er i saa yderlig kummerlige og fattige Omstændigheder at hun tilligemed hendes gamle svage og endnu levende Moder af Bøjgden maae underholdes, og altsaa ikke selv kan besørge Undersøgningen fuldført om hendes Sygdoms Beskaffenhed og om mueligt Helbredelse.

De forbemelte 2de Mænd bekræftede Rigtigheden af Reqvirentens Opgivende med deres Saligheds Eed efter Loven.

Herom David Ørjanssøn Tvedt lovligt Tings Vidne forlangede, som hannem uden Betaling meddeeles, under Laugrettets Bekræftning. Som bevilges.

Velærværdige Hr: Kahrs derefter frem ædskede Sagen fra sidst Løverdag opsat mod Gunder Ose, og derefter ventede hans Tilsvar siden han nu paa Tinget var kommet tilstæde.

Gunder Ose fremlagde skriftlig Contra Stevning i denne Sag, af 19 Maji 1789, saalydende.

Hr: Kahrs vedtog Varsel paa egne og Sviger Faders Vegne.

Mandrup Ødven mødte ikke.

Af Vidnerne møder ikke Lars og Amund Ose, Asgout Qvale, Niels Haaeim, Johannes ibm., Lars Hagestad, Anved Windal, Torbiørn Sygnestvedt.

For dem afhiemlede Lænsmand Lille Graven og Niels Teigen lovlig Varsel.

Asbiørn Holkesvig var ikke stevnt, og Ole Hagestad henhører ikke under denne Jurisdiction. Mandrup Ødven heller ikke.

Contra Citanten fremlagde skriftlige Qvæstioner af 3 Junii 1789, salydende. Derefter fremstod

1 Contra Vidne, Aschild Samsonssøn Qvale, som forhen i Sagen havde aflagt sit Vidnesbyrd, hvilket han blev forelæst, og under forhen aflagde Eeds Kraft svarede til 1 Sp: Jo, hørte det. 2 Sp: Hørte Gunder bad Provsten om Brendeviin. 3 Sp: Nej. 4 Sp: heller ikke. 5 Sp: Jo, Provsten plejer skienke Brude Folket for det meeste efter Tjenesten er ude, og ligesaa ofte har det ikke skeed. 6 Sp: Nej. 7 Sp: Nej. Demitteret.

2 Vidne, Aamund Asgoutsen Qvale, blev ligeledes forelæst sit forrige Vidnesbyrd, og provede under forhen aflagde Eeds Kraft til 1 Sp: hørte det ikke. 2 Sp: henholder sig til forrige Vidnesbyrd. 3 Sp: Nej. 4 Sp: heller ikke. 5 Sp: Veed derom ikke nogen beskeed. 6 og 7 Sp: Nej. hr: Kahrs tilspurgte Vidnet om ikke Gunder Ose begierte Brændevin af ham og Vidnets Fader da han rejste til Kirke fra Bryllups gaarden, og hvad blev ham svaret. Sv: Hørte {sig} at Gunder sendte Bud efter Brændevin til Vidnets Fader, men kan ikke erindre om

han fik noget. Contra Citanten tilspurgte Vidnet, om det har hørt at hr: Kahrs har beskyldt ham for at have undsagt ham paa Livet? Har ikke hørt det af Hr: Kahrs selv. Dem:

3 Vidne, Torbiørn Levorssøn Ose, aflagde Eed og vidnede: til 1 Sp: Ja. 2: Nej. 3 Sp: Nej. 4 Sp: Hr: Kahrs var meget vreed da han kom ind i Borjestuen, slog i Bordet og sagde at Gunder skulde bindes, hvilket Hr: Kahrs selv gjorde. 5 Sp: Nej. 6 Sp: Hørte Hr: Kahrs sagde, da \Vidnet for/ Gunder kom til ham for at forlige sig, at han havde \und/sagt ham paa Livet. 7 Sp: hørte det af Mandrup selv. 8 Sp: ligesom 1 Vidne. 9 og 10 Sp: Nej.

Fra 4 Vidne, Torbiørn Stegssøn Berven, som nu er udcommanderet, blev fremlagt skriftligt Vidnesbyrd af 14 April 1789, saalydende # De 2de Mænd, Torchel Lindebreche og Sjur Scheye, bevidnede med Eed dette Vidnes rigtige Udsigende.

5 Vidne, Ole Levorssøn Ose, aflagde Eed og vidnede: 1 Sp: Hørte det. 2 Sp: Jo, saae Brevet fra Hr: Kahrs til en ustevnt. 3 Sp: Jo, hørte det. 4: Sp: for Vidnets egen Deel kan han sige at Gunder har været reedelig mod ham.

6 Vidne, Halsten Davidssøn Spaaneim, aflagde Eed og vidnede til 1 Sp: Nej, ikke for sin Part. Hørte heller ingen Allarm i Brylluppet. Dette Vidne er Morbroder til Gunder Oses Kone. Demitteret.

7 Vidne, Torbiørn Levorssøn Ose, har forhen aflagt sit Vidnesbyrd.

8 Vidne, Baar Davidssøn Sygnestvedt, ligesaa Morbroder til Contra Citantens Hustrue, aflagde Eed og vidnede til det fremsatte 1 Sp: ligesom 6 Vidne. 2 Sp: Jo, hørte det.

9 Vidne, Knud Ellingssøn Bagne, aflagde Eed og svarede til det fremsatte Spørgsmaal ligesom 6 Vidne, uden Forandring.

10 Vidne, Tormod Bagne, Morbroder til Gunder Ose, efter aflagt Eed svarede til det fremsatte Spørgsmaal ligesom 6 Vidne.

11 Vidne, Ørjans Holkesvig, aflagde Eed og vidnede ligesom Tormod Bagne.

Citanten Hr: Kahrs fremlagde skriftligt Indlæg af 15 Junii 1789, som blev oplæst, saalydende #

Contra Citanten begierede Laugdag for de udeblevne Vidner, og Gienpart af det passerende og indleverede.

Eragtet

De lovlig stevnte men udeblevne Vidner Lars og Amund Ose, Asgout Qvale, Niels Haaeim, Johannes ibm:, Lars Hagestad, Anved Windal og Torbiørn Sygnestvedt gives hermed Foreleggelse at møde under Lovens Falsmal til næste Høsteting, deres Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvortil \Contra/ Citanten besørger lovlig Varsel. Ole Hagestad, som ej henhører under denne Jurisdiction, kan ikke af denne Ret forelægges.

1789: 161

Derefter bleve følgende Documenter tinglyste.

No: 1: Peder Christopherssøn Kierlands Obligation stor 250 rd:, udstød til Ole Amundssøn Øvre Fylkedal med flere, med Pant udi 18 mrk: Smør, 1 Hud i Kierland, dateret 27 og tinglyst 29de Octobr: 1783, udlyst efter qvittering den 15 Junii 1789.

2: Obligation til Haldor Olsson Espe, stor 250 rd:, med Pant udi 2 pd: 6 mrk: Smør i Kierland, dateret og tinglyst 26 Octobr: 1785, udlyst efter qvittering af 1 Januari 1789.

3: Ditto Obligation til hr: Jan Hanssøn Top, stor 560 rd:, med Pant udi 1 Løb Smør, 1 huud i Kierland, dateret 13 Juni 1789.

4: Proclama, hvormed Arvingerne efter Niels Pederssøn Høysæters Huustrue Inga Magnus Datter indkaldes, udstød av Sorenskriveren, Cancellie Raad Schiøtz, d: 22 Maji 1789.

5: Jacob Knudssøn Sellands Skjøde til sin Søn Knud Jacobssøn paa 3 mrk: Smør udi Skougs Teigen Stengrimsteig under Selland, mod 12 rd:, dateret 13 Junii 1789.

- 6: Niels Anderssøn Herreids Obligation stor 150 rd.; udstæd til Arne Knudssøn Herreidsnøstet, med Pant udi 3 Spd: 6 mrk: Smør i Herreid, dateret 22 Decbr: 1788.
 - 7: Skiftebrev efter Christi Ivers Datter Schaftedal, Jordegods 18 mrk: Smør i Schaftedal No: 3, for 200 rd.; udlagt Enkemanden Michel Iverssøn den halvedeel, og Døttrene Guro, Anna, Ingeborg og Kari Michels Døttre, hver 2 ¼ mrk: for 25 rd.; den 10 Martii 1788.
 - 8: Michel Iverssøn Schaftedals Obligation stor 90 rd.; udstæd til Tosten Omundssøn Bilde, med Pant udi 9 Mrk: Smør i Schaftedal, dateret 15 Junii 1789.
 - 9: Skiftebrev efter Maritha Ols Datter Øvre Hagestad, Jordegods 2 Løb 1 pd: 12 mrk.; 1 hud i Øvre Hagestad No: 56 i Uldvig, for 600 rd.; udlagt til Lars Iverssøn Øvre Berven 2 pd: 11 1431/1440 mrk: Smør, 1/3 Hud for 199 rd: 5 mrk: 14 s.; Enkemanden Tollev Danielssøn 2 pd: 12 9/2880 mrk: Smør, 1/3 hud for 200 rd: 1 s.; Daniel og Ole Tollevssønner, hver 20 9/8640 mrk: Smør, 1/9 Hud for 66 rd: 4 mrk: 1/3 s.; Christi og Anna Tollevs Døttre, hver 10 9/17280 mrk: Smør, 1/18 Hud for 33 rd: 2 mrk: 1/6 s.; d: 28 Martii 1787.
 - 10: Christopher Christopherssøns Bygselbrev paa 1 Løb Smør, 3 ½ Løb Salt i Indre Wicheness, udstæd af Christopher Sjurssøn Hjeltness den 1 Maji 1789, med Revers af 15 Junii 1789.
 - 11: Torchel Anderssøn Opheims Obligation stor 125 rd.; med Pant udi 2 pd: 5 7/8 mrk: Smør i Opheim, udstæd til Christopher Sjurssøn Hieltness den 27 Februar 1789.
 - 12: Knud Aschildssøns Bygselbrev paa 1 pd: 12 mrk: Smør i Sysen No: (ope rum), udstæd af Forstanderen for Seminarium Fridericianum, hr: Jon Mariager, d: 8 April 1789, med Revers.
- Aar 1789, den 16 Junii, continuerede Sommer Tinget for Gravens Skibrede i forbemeldte Laugrettesmænds nærværelse. Da disse efterfølgende private Documenter i Continuation af forrige No: bleve tinglyste.
- 13: Halsten Pederssøn Garens Bygselbrev paa 2 pd: 21 mrk: Smør i Øvre Legreid 2 Thun, udstæd af Christopher Sjurssøn Hjeltness mod billig Bygsel, d: 13 Junii 1789, med Revers.
 - 14: Lars Monssøn Houcheness Obligation stor 250 rd.; udstæd til Torgius Michelssøn Tioflaat, med Pant udi Houcheness, dateret 28 og tinglyst 29 Octobr: 1783, udlyst efter qv: af 16 Junii 1789. for den halvedeel heraf, nemlig 125 rd:
 - 15: John Larssøns Skjøde paa 1 pd: 3 mrk: Smør, 1 ½ Faareskind i Houcheness No: 37, udstæd af Faderen Lars Monssøn Houcheness mod 125 rd.; den 6 April 1789.
 - 16: Iver Johannessøns Skjøde paa 1 Løb 18 mrk: Smør i Nesseim Nr: (ope rum), eller 1 Løb S.; ½ huud, udstæd af Faderen Johannes Sjurssøn mod 200 rd.; d: 15 Junii 1789.
 - 17: Johannes Sjurssøn og Hustrue Guro Torgers Datters Contract for Livs Ophold af Nesseim, udstæd af Sønnen Iver Johannessøn Nesseim d: 15 Junii 1789.
 - 18: Tollev Aamundssøns Skjøde paa 9 3/8 mrk: Smør med Bygsel, og Overbygsel til 1 5/16 mrk: Smør Ejdfiords Præsteboel, og 1 5/16 mrk: Ejdfiords Kirkegods, i Medhuus No: 1(0?)7, udstæd af Faderen Aamund Haaverssøn Medhuus, d: 15 Junii 1789. mod 200 rd:
 - 19: Aamund Haavarssøn Medhuus Obligation stor 140 rd.; udstæd til Tosten Larssøn Aga, med Pant i forbemeldte Skyld, dateret 11 og tinglyst 12 Junii 1782, udlyst efter qv: af 15 Junii 1789.
 - 20: Ditto Obligation stor 44 rd.; udstæd til ditto, med Pant i Løsøre, dat: 26 og tinglyst 27 Octobr: 1784, udlyst efte Qvittering af 15 Juni 1789.
 - 21: Tollev Aamundssøns Obligation stor 200 rd.; udstæd til Hans Olmossøn Garetun, med Pant i forbemeldte Skyld i Medhuus, dateret 15 Junii 1789.
 - 22: Halsten Davidssøn Espelands Obligation stor 200 rd.; udstæd til Matthias Jørgenssøn Ness, med Pant udi 22 ½ mrk: Smør, ¼ Geedskind i Espeland No: 30, dateret 11 Junii 1788.

23: Tosten Torkildssøn Øvre Tvedts Obligation stor 120 rd.; med Pant udi 17 ½ mrk: Smør med Bygsel i Tvedt, udstædt til Halsten Endressøn Garetun, {med Pan} d: 26 tingl: 27 Octobr: 1784, udlyst efter Qvittering af 12 Juni 1789.

24: Tosten Hanssøn Herreids Obligation stor 200 rd.; udstædt til Hans Omundssøn Tvedt, med Pant udi 1 Løb 1 pd: (S:?), 4/9 Tønde Salt i Herreid, dateret og tinglyst 24 Octobr: 1769, udlyst efter Qvittering af 26 Novembr: 1788. for betalte 100 rd:

Herr Foged Koren lod fremlegge Laugdag mod Tosten Olssen og Tosten Torfindssen Sæd, samt Haagen Siurssen Legreid, for Skyds Nægtelse, saa lydende:

De Laugdagede lode ved deres beslægtede Conrad Skaar og Siur Larssen Sæd, begge Laugrettesmænd, anmelde deres Forfald at møde paa dette Ting, og derhos anmeldte, at de deels ikke have

1789: 161b

nægtet den paastævnte Skyds, hvilket de formeene, at Anklageren bør beviise, og deels har Tosten Torfindsen Sæd været saa syg, paa den Tid at Skydsen blev fordret, at han umuelig kunde indfinde sig. De maatte altsaa begiære Sagen udsatt til næste Høste Ting, for, efter lovlig Contra Stævning at afbeviise deres Uskyldighed, i fald Anklageren ikke trøster sig til at godtgjøre Sigtelsens Rigtighed.

Eragtet:

Paa Forlangende udflyttes denne Sag til næste Høste Ting, da de vedkommende uden videre Udflugt i agt tager det fornøden agtende til deres Sags Styrke og Forsvar.

Herr Foged Koren har paa Justitiens Vegne til dette Ting ladet instævne Ranvej Ricoldsdatt: Legreyd for Læyermaal med en uconfirmeret Person, derom at anhøre Procedure og lide Dom til Bøders Udredelse med videre efter nærmere Irettesættelse, vilde fornemme om den indstævnte for Retten indfinder sig.

Den indstævnte svarede ikke efter Paaraab.

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Niels Svendsen Kirketeigen afhiemlede lovlig Varsel.

Actor fremlagde Sogne-Præstens Attest af 31 Decembr: 1788, saa lydende: og derefter erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Den lovlig indstævnte, men udeblevne Ranvey Ricoldsdatter Legreid gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar. Denne Kiendelse skal blive Actor tilstillet til lovlig Forkyndelse.

Lars og Halsteen Garen fremædske Sagen mod Poul Leqve angaaende en Rejn, og vilde forvente hvad indstævnte nu havde af!! (at) fremkomme med.

Poul Leqve fremlagde skriftlig Continuations Contra Stevnemaal i denne Sag, af 23 April 1789, som blev oplæst, saalydende #

Lars Garen paa egne og Broders Vegne vedtog lovlig Varsel.

Af de indkaldte Vidner mødte ikke John Tveito, Peder Siurssøn Schaftedal, John Lille Graven. for disse udeblevne afhiemlede Lænsmand Lille Graven og Niels Tveito lovlig Varsel. for ligesaa udeblevne Lars Baarssøn Tveito og Tormod Warberg afhiemlede Torchel Iverssøn Leqve og Johannes Michelssøn Leqve lovlig Varsel. Ole Hieltness var ikke stevnet, men vilde møde godvillig.

Contra Citanten fremlagde

1 Vidne, Ørjans Nedre Leqves Vidnesbyrd af 23 April 1789, som blev oplæst, saalydende #

2 Vidne, Iver Hieltness, som den 10 Junii 1788 forhen i Sagen har vidnet, det ham blev forelæst og i alt gestændigede, {der efter} svarede til Contra Citantens fremsatte 1 Sp: under forhen aflagde Eeds Kraft: Om Vidnet hørte Lars Tveito sige at den paastevnte Rejn var Poul tilhørende, førend denne Rejn af Poul blev mærket. Svar: Jo, men Rejnen var da mærket med det forhen forklarede Mærke. Mere var Vidnet ikke at tilspørge.

3 Vidne, Asgout Holmen, aflagde Eed og svarede til det til 2 Vidne fremsatte Spørgsmaal eensstemmig med ham, men saae intet Mærke før paa Rejnen, da han paa samme Tid var nærværende. Hørte ikke at Pouls Rejner paa den Tid var borte. Og Poul mærkede strax den Rejn Lars Tveito sagde tilhørte ham.

4 Vidne, Johannes Michelssøn nedre Leqve aflagde Eed og vidnede til Contra Citantens 1 Sp:, om Vidnet veed at Poul Leqve fik 2 Rejner fra Michel Solem, hvorleedes disses Mærker var, og om han nogensinde har hørt de skulde være kommet bort? Rs: (= Respons/svar) Veed at Poul fik 2 aars gamle Rejner, og veed ikke om de vare bort komne. 2 Sp: om de vare mærkede første gang de vare hægnede paa Tveite Stølen Maavatne kaldet. Rs: nej, men de bleve mærkede da de anden Gang rejste til Slondals fieldet, som var omtrent et Aar derefter, dog blev en af de Rejner Poul fik fra Michel Solem første gang mærket, men ej den paastevnte. 3 Sp: Har ikke hørt eller veed andet end den paastevnte Rejn, som af Poul blev mærket, tilhørte ham. 4 Sp: Veed at den Rejn \1/ som \3/ gik med Klave paa, \2/ ikke blev mærket, \4/ men Klaven var saa slet forsynet at den let kunde falde af. Vidnet blev demitteret, da samme ikke var videre at tilspørge.

1789: 162

Michel Ellevssøn Solem lod fremlegge et Tilsvars Skrift af 2 Maj 1789, samt en Attest, som alt blev oplæst, saalydende #

Contra Citanten fremdeeles begierede Sagen til næste Ting udsat, og Gienpart af det passerede beskrevet meddeelt.

Eragtet

Sagen bliver efter Begier udsat til næste Ting, og den forlangte Gienpart bliver efter forlangende Poul Leqve beskrevet meddeelt.

Poul Leqve for Michel Solem fremlagde Laugdag for Vidnerne i Sagen mod Lars og Halsten Garen, af 10 Decbr: 1788, saalydende #

Vidnerne mødte og vedtog Varsel; De Citanten begierede eedfæstede og forhørte; Thi fremstod

1 Vidne, Knud Garen, som aflagde Eed og lovede {Eed og} at ville vidne Sandhed; Derefter forklarede at han omtrent et Aar afvigte Høst siden, overbragte til Michel Solem 460 rd: fra Lars Garen, af hvilke Penge 300 rd: tilhørte Lars, 100 rd: Johannes Frøsten, og 60 rd: Poul Leqve, og skulde betales paa betingede Dyr hos ham. Veed ikke hvor mange Dyr Lars skulde have, \eller fik/, heller ikke hvor meget meere skulde betales til Michel Solem, thi denne gav ham ingen Oplysning derom, dog veed han at for hvert Dyr skulde gives 5 rd: 3 mrk: Veed {ikke hv} at Poul Leqve ingen Dyr fik af dem som Michel Solem sendte ved sin Dræng, men hørte at denne Dræng sagde han maatte giøre efter sin hosbonds Befaling, og at \der var/ Tvist angaaende Dyrene mellem Lars og Drengen, som havde ordre at levere Dyr til dem som havde sendt Penge. Vidnet sagde ydermere at Drængen og Lars bleve forenede, og at Drængen udmærkede Dyr til Lars Garen, ligesom og Vidnet med en anden mærkede Dyr til {Lars} Johannes Frøsteen. Dem:

2 Vidne, Ole Moursetter, aflagde Eed og vidnede.

Lars Garen begierede \første/ Vidne {t} disse qvæstioner tilspurgt, som blev oplæst, saalydende # 1 Sp: Jo. 2 Sp: Jo. 3 Sp: Veed det ikke. 4 Sp: Hørte {det} ikke nogen

Tvang. 5 Sp: Jo, men Citanten sagde dog at Pengene kom noget seent, uden at nævne nogen Contract. 6 Sp: har ikke andet hørt. 7 Sp: Veed det ikke. 8 Sp: Om de Dyr som Johannes Frøsteen fik vare mærkede da de kom fra Hallingdal. Rs: Nej, de vare ikke mærkede, men de bleve uddeelte efter enhvers Anpart, dog fik Johannes Frøsten et Dyr meere.

Det forbemeldte 2 Vidne Ole Moursætter derefter Vidnede: Har hørt at Knud Garen skulde have overbragt til Michel Solem 300 rd: for betingede Dyr til dem som havde bestilt disse Dyr, men veed ikke om Poul Leqve havde nogen Deel i disse Penge. At Lars og Halsten Garen skulde have 80 Dyr, men de fik ej flere end 68 stk: eller nogle meere, som han ikke saa lige kan erindre, og at for hvert Dyr skulde betales 5 rd: 3 mrk: Hørte ligeledes sige at Poul Leqve ingen Dyr fik af dem fra Michel Solem sendte, men siden han ingen Contract skulde have gjort derom, blev heller ingen Dyr ham leveret. Ligesom og han hørte Tvist mellem Lars og Michel Solems Dræng den Tid Dyrene skulde avleveres, men veed ikke om de bleve forenede. Endelig sagde Vidnet at have hørt at Poul Leqve skulde have sluttet Handel med Michel Solem om Dyr, men førend disse forbemelte 300 rd: bleve sendte, og altsaa havde Poul betalt Penge paa disse Dyr han havde betinget, samt at Poul skulde og paa denne Tid som Michel Solem sendte Dyr som forbemeldt, tildeles Dyr af de oversendte, hvilket Drængen ogsaa udlod sig med. Har og hørt af Michel Solem at han tilgodekom flere Penge hos Lars og Halsten Garen, og de han havde faaet var for silde betalte. Lars Garen tilspurgte Vidnet: Om Michel Solem vilde ophæve Contracten om Dyrehandelen siden Pengene kom for seent. Rs: Jo, Michel Solem svarede at naar Lars og Halsten Garen ikke selv holdt Contracten, var den ophævet. 2 Sp: om Vidnet veed at Michel Solem har faaet Penge siden fra Contra Citanterne. Rs: Jo, men disse sagde Michel at ville beholde paa en anden Handel.

Godvillig mødende Vidne, John Sjurssøn Solem, aflagde Eed og vidnede: eensstemmig med første Vidne, med dette Tillæg, at han selv overbragte Dyrene, og tvistede med Lars Garen, hvilken Tvist saaledes udfaldt at Vidnet maatte levere 68 stk: til Lars Garen og Medbrødre, som truede med at ville slaae Arrest paa Dyrene. Veed at Michel Solem havde sluttet handel om Dyr med Poul Leqve, men kan ikke erindre om det var førend disse 300 rd: bleve sendte, og 60 rd: var af Poul betalt, hvorimod ham skulde leveres saamange Dyr der kom paa hans Anpart af de oversendte. Veed ligeledes at Michel tilgodekom Penge hos Lars Garen, men og at han siden fra dem har faaet Penge, som han sagde at ville beholde paa en anden handel, samt at Pengene, de første, kom forseent. Paa Lars Garens Spørgsmaal sagde Vidnet at Poul Leqve fik de 60 rd: hand havde sendt til Michel Solem, tilbage, efterdie ingen Dyr var at faae, {efterdie} saasom alle, som fohen vidnet, vare udleverede til Lars Garen med flere, og disse 60 rd: bleve sendte fra Vidnet selv, som Michel Solems Fuldmægtig, dog uden Michel Solems Vidende paa den Tid, og det ved et Brev som Vidnet lod skrive.

Lars Garen derefter fremlagde Rettens sidstleden 10 Decbr: aflæste Kjendelse, som blev oplæst, saalydende #

De Kaldsmænd Ole Garen og Knud Svendsøn Tvedt, som til sidste Høste Ting havde forkyndt Stevnemaal for Michel Solem, mødte og afhiemlede Stevnemaalets rigtige forkyndelse under deres Saligheds Eed. Ligesom og forkyndelsen af Rettens Kjendelse for Michel Solems Fuldmægtig blev afhiemlet af Lænsmand Lille Graven og Niels Svendsøn Kirketeigen.

Poul Leqve henholdt sig til hvad han forhen havde ladet Protocollen tilføre.

Lars Garen fremlagde det paastevnte og omtalte Contract mellem hans Broder og Michel Solem, af 24 Maji 1787, samt et Brev fra bemelte Michel Solem, som alt bleve oplæst, saalydende #

Contra Citanten

derefter fremstillede 2de Vidner, John Moursætter og Asbiørn Garen, hvis Svar han begierede modtaget paa de forhen fremlagde skriftlige Qvæstioner. Thi fremstod

John Moursætter, som aflagde Eed og vidnede til 1 Sp: Jo. 2 Sp: Jo. 3 Sp: ligesom {Brev} omspurgt, men veed ikke hvad det indeholdt. 4 Sp: Hørte ingen Tvang. 5 Sp: forbigaaes. 6 Sp: Jo. 7 Sp: Veed det ikke. Paa Poul Leqves Spørgsmaal sagde Vidnet at han ikke heele Tiden var tilstæde da Michel Solems Dreng leverede Dyrene, og altsaa ikke kunde vide om nogen Tvang i Hensigt til Dyrenes Udleverelse kunde være foregaaet.

Asbiørn Garen aflagde Eed og vidnede til 1 Sp: [og]? 2 Sp: ligesom John Moursetter. 3 Sp: Jo, men Brevet indeholdt ej noget om Poul Leqve. 4 Sp: Hørte ingen Tvang, thi Vidnet havde andet at bestille, hvorved han ikke lyttede efter deres Tale. 6 og 7 Sp: Jo.

Citanten begierede Sagen udsat for at tilkjendegive Michel Solem Sagens Udfald til denne Tid, da han selv ikke med samme noget ville have at bestille.

Contra Citanten paastod Dom efter Sagens Beskaffenhed, og Processens Omkostninger erstattet [med]? 10 rd:

Eragtet

Efter Poul Leqves Forlangende udstaaer denne Sag til næste Høste Ting, da det bliver hans Pligt at iværksette det fornødne til Sagens endelige Slutning.

Derefter blev tinglyst følgende Breve.

25: Jacob Hanssøn Tvedts Skjøde paa 13 ½ mrk: Smør, 3/8 Bukskind i Hjelmo No: 116, udstæd af Sjur Michelssøn Hjelmo mod 205 rd:, d: 15 Junii 1789.

26: Sjur Michelssøn Hjelmos Obligation stor 230 rd:, udstæd til Iver Johannessøn Erdal, med Pant udi 1 pd: 3 mrk: Smør, ¾ Bukskind i Gelmo (Hjelmo), dateret og tinglyst 27 Octobr: 1787, udlyst efter Qvittering af 16 Juni 1789.

27: Mads Larssøn Welches Obligation stor 130 rd:, udstæd til Wiching Iverssøn Hovaas, med Pant udi ½ Løb 4 ½ mrk: Smør i Welche, dat: og tingl: 30 Maj 1768, qvitteret 4 Apr: 1789.

28: John Knudssøn og Sigrid Magnus Datters Contract for Livs ophold af Møchlethun, udstæd af Magnus Johnssøn Møchletun den 6 Januarii 1789.

29: Anders Larssøns Skjøde paa 2 pd: 10 mrk: Smør i Herreid No: (ope rum), udstæd af Halsten Pederssøn Garen mod 571 rd: 1 mrk:, den 15 Junii 1789.

30: Endre Aslachssøns Skjøde paa 18 mrk: Smør, ½ Bukskind i Scheye, udstæd af Sjur Bertelssøn Scheye mod 299 rd:, den 15 Junii 1789.

31: Sjur Bertelssøn Scheyes Obligation stor 250 rd: til Ole og Tobias Helland, med Pant i bemelte Skyld, dat: 17, tingl: 18 Junii 1783, qvitteret 15 Junii 1789.

32: Endre Aslachssøn Scheyes Obligation stor 299 rd: til Tobias Rogde og Ole Helland, med Pant i bemelte Skyld, dateret 15 Junii 1789.

33: John Larssøn Houcheness Obligation stor 125 rd: til Torgius Michelssøn Tioflaat, med Pant i 1 pd: 3 mrk: S:, 1 ½ Faareskind i Houcheness, den 15 Junii 1789.

34: Haaver Sjurssøn Medhuus Afkald for Christie Heines Datters Arv efter Heine Guttormssøn Medhuus d: 30 Octobr: 1780, 128 rd: 2 mrk: 8 s:, til Baar Sæbbe, d: 23 Febr: 1789.

35: Synneve Torchels Datters Ditto for hendes Arv efter Torchel Thorssøn Tvedt d: 16 Apr: 1765, 5 Mrk: 13 s:, til {2/ Tore \1/ Torchelssøn Øvre Tvedt} \Endre Lund/, den 23 Febr: 1789.

36: Ditto for Arv efter {Endre} \Tore/ Torchelssøn ibm:, d: 12 Julii 1774, 13 rd: 1 mrk: 8 s:, til ditto, den 23 Febr: 1789.

37: Ditto for Arv efter Endre Torchelssøn ibm: d: 30 Octobr: 1780, 2 rd: 1 mrk: 8 s:, til ditto, den 23 Febr: 1789.

38: Lars Sjurssøn Øvre Spildens Ditto for Ingebiør Sjurs Datters Arv 221 rd: 5 mrk: 3 s: efter Moderen Brithe Halstens Dr: Giørdre d: 23 Novbr: 1753, og efter Faderen den 5 Martii 1771, til forrige Formynder Niels Sjurssøn Giørdres Stervboe, den 23 Febr: 1789.

39: Ditto for Ditto Arv efter Ole Iverssøn Nessem d: 4 Martii 1784, 7 rd: 3 mrk: 11 s:, til do:, d: 23 Febr: 1789.

40: Erich Torgerssøns ditto for Arv efter Christie Ellings Datter Eye d: 2 Martii 1757, 5 rd: 9 s:, til Faderen Torger Erichssøn Eye, den 23 Febr: 1789.

41: Elling Torgerssøns dito for Arv efter ditto, 5 rd: 9 s:, til ditto, den 23 Februarii 1789.

42: Sidselle Torgers Datters Ditto for Arv efter ditto, til ditto, 2 rd: 4 s:, den 23 Febr: 1789.

43: Elling Endressøns Ditto for Arv efter Ingebiør Sjurs Datter Aarhuus den 9 Januarii 176(0?), 40 rd: 4 mrk: 4 s:, til Jens Aarhuus, den 23 Febr: 1789.

44: Sjur Hanssøn Fylkedalen for Barbro Hans Datters Arv efter Barbro Hans Dr: Medhuus d: 8de Octobr: 1772, og efter Hans Nielss: Medhuus d: 9 Martii 1767, 35 rd: 6 s:, til forrige Formynder Lars Tormodssøn Kløve, den 23 Febr: 1789.

45: John Nielssøns Ditto for Arv efter John Sjurssøn og Oloug Breche d: 10 Januarii 1776. 15 rd: 3 mrk: 12 s:, til Niels Sjurssøn Giørdres Stervboe, den 23 Februarii 1789.

46: Lars Nielssøns Ditto for Arv efter Ditto til John Breche, samt for Arv efter Omund Jonssøn under Nessem d: 23 Martii 1786, 1 rd: 1 mrk: 4 s:, den 23 Februar 1789.

47: Niels Sjurssøn Øvre Spilde for hans Kones Sigrid Ivers Datters Arv 28 rd: 3 mrk: 3 s: efter Iver Nielssøn Moe, falden den 15 Decbr: 1777, til Niels Moe, den 23 Februar 1789.

48: David Størcherssøns Ditto for Arv efter Størcher Davidssøn Moe d: 25 Septembr: 1781, 26 rd: 4 mrk: 8 s:, til Brynild Iverssøn Moe, den 23 Februar 1789.

49: Anders Johanssøn Frøstens Ditto for Arv efter hans Kones Guro Endres Datters Moder Herborg Guttorms Datter Lilletun d: 5 Maji 1783, 271 rd: 6 s:, til Ole Endress: Legreid, do: dato.

50: Ole Nielssøn Qvandal for Christopher Johanssøns Arv efter Johannes Christopherssøn Qvandal den 20 April 1786, 8 rd: 3 mrk: 2 s:, og efter Johannes Johanssøn ibm: d: 2 Julii 1788, 3 mrk: 14 s:, til forrige Formynder Siovat Rønnestrand, den 23 Februar 1789.

1789: 163

51: Ditto for Christi Johannes Datters Arv efter forbemeldte Skifte breve, til forrige Formynder Jacob Helgessøn Mæland, d: 23 Febr: 1789.

52: Lars Torbiørnssøn Holven for Svend Størcherssøns Arv efter Størcher Davidssøn Nessem den 25 Sept: 1781, 26-4-8, til forrige Formynder Ole Michelssøn Nedre Fylkedalen, d: 23 Febr: 1789.

Eragtet

Udi de paa Sommer Tinget optagne Sager bliver Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed afsagt her paa Tingstædet den 23 Julii førstkommende, da Laugrettet haver at indfinde sig.

Restance Registeret for Gravens Skibrede blev examineret, og befunden at Skatten rester til 1788 Udgang med 160 rd: 11 s:, og til det halve Aar 1789, 514 rd: 2 mrk: 7 s:, hvilket især af de 2de Mænd Poul Torchelssøn Leqve og Gudmund Larssøn Rønnestrand blev bekræftet.

Efter Udraab havde ingen meere ved Tinget at bestille, thi blev Retten ophævet.

Aar 1789, den 18de Junii, begyndte det **almindelige Sommer- Sage- og Skatte Ting med Almuen af Røldals Skibrede og Kingservigs Skibrede holdet paa Tingstædet Utne.** Ved Retten tilstæde Hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Nachschow, Tinglaugenes Lønsmænd Niels Helgessøn Hamre og John Torgiulssøn Houge, saaveslom efterskrevne for indeværende Aar opnævnte eedsvorne Laugrettes Mænd: 1: Christen Olsson Hovland. 2: Aschild Østenssøn Mæland. 3: Lars Knudssøn ibm: 4: Torkild Ingebretssøn Aase. 5: Lars Olsson Apel, i Hans Stæd Halgrim Torbiørnssøn Mæland. 6: Jacob Svendssøn Winess. 7: Jacob Torbiørnssøn Lothe, og 8 Niels Tomæsøn ibm:, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda de for Jondals Skibreede ekstraherede Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Anordninger vedbørlig bleve publicerede.

Herr Foged Koren har paa Justitiens Vegne til dette Ting ladet inkalde Halgrim Hanssen Houge for fortilig Sam/m/enleye med sin Hustrue Ragnilde Siovatsdatter, derom at anhøre Procedure og Dom at modtage til Bøders Udredelse tilligemed Processens Omkostning skadesløs at erstatte.

Det eene Stævne Vidne er ikke ankom/m/en, derfor begiærede Fogdens Fuldmægtig Sagen stillet i beroe til i Morgen, som Retten accorderede.

Herr Foged Koren har paa Justitiens Vegne, og følgelig Anmeldelse ladet instævne Svend Tveite, Gunder Houge og Jon Øverland for Overfald mod Torkild Næchebye i Num/m/edahl og hans Dreng, derom at høre Vidner som under Faldsmaal ere stævnte, Ole Ormsen Præstegaard, Orm Ormsen Hamre og Niels Ingebretsen Guve, derefter at modtage Dom til Undgiældelse efter nærmere Paastand, og denne Actions Omkostning at erstatte. Den ommeldte Anmeldelse af 15 Aug: 1788 er saa lydende:

De paagiældende mødte ikke efter lovlig Udraab.

Kaldsmændene Lønsmænd Niels Hamre og Joseph Pederssen Sem afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.

De opgivne og inkaldte Vidner vare ved Retten tilstæde. Eedens Forklaring blev dem forelæst med Formaning. Hvorefter fremstod

1te Vidne, Ole Ormsen Præstegaard, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: 2de eller 3de Dage efter at Slagsmaalet skulle være passeret, saae Vidnet, at Torchild Næchebye {var}, som fremviiste sin Skulder, var stærk slaget og blaae over Ryggen, sagde derhos at de indstævnte havde slaget ham, men Vidnet saae det ikke, som da fraværende, men blev siden leyet at drive hans Fæ Kreature.

2det Vidne, Orm Ormsen Hamre, aflagde Eed og vidnede: afvigte Sommer omtrent ved denne Tid saae Vidnet at Torchild Næchebye og hans Dreng kom med den ommeldte Fæ Drift, og hvilede paa de indstævntes Støel, men Kreaturene gjorde ingen Skade, hvorpaa de indstævnte paastode, at Torchild med sin Drift skulle strax begive sig derfra, og hvorefter Svend Tveito slog Torkild 2 Slag over Ryggen, og da han ligeledes havde faaet nogle Slag af de andre indstævnte, sprang eller undløb Torkild Næchebye.

3de Vidne, Niels Ingebretsen Juve, aflagde Eed og forklarede:

1789: 163b

ganske eenstemmig med forrige Vidne, med Tillæg, at Torkild og hans Dreng bad at deres Kreature maatte hvile paa Stædet, som blev dem nægtet, og at dette med forrige Vidne, som vare levede at drive Kreaturene, bleve advarede at paasee, at Driften ikke gjorde nogen Skade, samt, at de indstævnte slog dem, saaledes at de maatte flygte, som og, at Svend Tveite sagde

til en af de instævnte: dersom du ikke slaaer, saa skal ieg slaae til Gavns, og derefter slog Torkild atter 2de Slag over Ryggen med en Kiep.

Da Vidnerne intet videre havde at forklare, bleve de fra Retten demitterede; og Fogden begiærede Laugdag for de paagiældende og udeblevne.

Eragtet:

De lovlig indstævnte, men udeblevne Svend Tveite, Gunder Houge og Jon Øverland gives hermed Laugdag til næste Høste Ting at møde med Tilsvar; denne Kiendelse skal imidlertid vorde Actor tilstillet til behagentlig lovlig Forkyndelse.

Aar 1789, den 19de Junii, continuerede Sommer Tinget for Kingservigs Skibreede paa Tingstædet Utne.

Hvorda blev publiceret

No: 1: Hr: Høghs udstædte Obligation til Knud Arnessøn Luttro, stor 200 rd:, med Pant udi sine Huuse og Løsøre, dat: 21 Maj 1778, tinglyst 22 Maji 1778, qvitteret den 27 Aug: 1788 for 67 rd: 2 mrk: 8 s:, d: 8 Oct: 1788 for 29 rd: 2 mrk: 7 s:, og d: 18 Junii 1789 – 103 rd: 1 mrk: 1 s:, derfor udslettet den 19 Junii 1789.

No: 2: Hr: Schnitlers Skiøde paa Huusebygninger bestaaende paa Kingservigs Alminding, udstæd af Hr: Høgh mod 400 rd:s Betaling, den 18 Junii 1789.

Fogdens Fuldmægtig iretteædskede Sagen mod Halgrim Houge, og fremstillede det i Gaar udeblevne Stevnevidne Brynild Johnssøn Houge, som tilligemed Svend Knudssøn Grimen afhiemlede Stevnemaalets lovlige Forkyndelse.

Actor begiærede Laugdag.

Eragtet.

Indstævnte men udeblevne Halgrim Hanssøn Houge gives herved Laugdag at møde til næste Høste Ting, denne Sag at tilsvare, eller Dom at modtage, hvortil Actor besørger lovlig Varsel.

Narve Langerud af Nummedal havde ved mundlig Continuations Stevnemaal i Anledning af det paa sidste Høste Ting iretteførte Hoved Stevnemaal, indkaldet Omund Olssøn Berge at anhøre Vidner af de under Falsmaal instevnte Vidner Knud Knudssøn Rabbe og Halvor Iverssøn Horre, derefter Dom modtage efter forbeholdende Paastand og Processens Omkostninger at erstatte.

Omund Berge blev lovlig paaraabt, men ingen svarede. Vidnet Halvor Horre mødte ikke. Kaldsmændene Lænsmand Niels Hamre og Joseph Pederssøn Sem afhiemlede Stevnemaalets lovlige Forkyndelse for de udeblevne.

Det mødende Vidne Knud Knudssøn Rabbe aflagd Eed og vidnede: at han afvigte Sommer paa den omstevnte Tid var lejet af Citanten til at drive hans Fædrift over Røldal, og Vidnet med de andre drev samme saa hastig de kunde, og ingen Skade blev \giort/ saavit Vidnet kunde skjønne; men indstevnte Omund Berge vilde for den Skade han paastod Creaturene havde tilføjet hans Eiendom, fordrø Erstatning af Citanten, som sagde at han ville skaffe Caution for den formeentlige Fornærmelse, hvilken indstevnte ikke ville modtage, men lod ved Lænsmanden udtage en Qvige af Dtiften, som han beholdt og endnu har, indtil Retten, efter hans Paastand, skildte dem ad. Vidnet sagde at til det Stæd hvor Creaturene da bleve drevne, eller skulle drives hen, nemlig til Waagslie, er ingen anden Driftevej end den hvor den paastevnte Fornærmelse skulle være skeed. Vidnet blev demitteret.

Citanten fremlagde et Tings Vidne af 6 Martii 1789, som blev oplæst, saalydende # Citanten derefter begiærede Laugdag for det udeblevne Vidne og indstevnte Omund Berge. Thi blev

Eragtet.

Lovlig indstevnte men udeblevne Omund Olsson Berge gives hermed Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar. Ligesom og Vidnet Halvor Iversson Horre forelægges under Lovens Falsmaal at møde til eedelig Vidnesbyrds Aflæg, hvortil lovlig Varsel besørges.

Michel Grønsdal lod ved sin beslægtede Johannes Huus anmelde at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Tobias Pedersson Isberg for ærrørige Ord, derfor at anhøre stevnte og ustevnte Vidner Matthias Samsonsson Staen, Johannes Ellingsson Skieggedalen og Helge Helgesson Tøssedal, derefter Dom modtage til Straf og Undgiældelse,

1789: 164

samt Processens Omkostninger at erstatte.

Tobias Pedersson Isberg vedtog Varsel og sagde at han med mundlig Contra Stevnemaal havde indkaldet Citanten til at bevise af hvad Aarsag han imod Aftale har opslaaet med hans Datter som han havde begiert til ægte, og hvorom allerede Kongebrev var udvirket, i hvilken Anledning de paastevnte ord ere udtalte, derom at modtage Dom, og forsvars Omkostninger at erstatte.

Hoved Citanten vedtog Varsel.

Vidnerne mødte. hvorav Matthias Samsonsson Staene anmeldte sig selv som Angiver, og derfor ikke kunde antages til Vidnesbyrds Aflæg.

Derimod fremstod Johannes Ellingsson Schieggedalen, som aflagde Eed og vidnede: at han denne Vinter før Juul i Vertskab paa Tøssedal i Odde hørte at Tobias Isberg sagde i Drukkenskab til Matthias Staene i Citantens fraværelse, at Citanten havde gaaet som en Skjelm i hans Huus, han var en Skjelm og Hore søn, og imidlertid deelte med sine Horer. Anledningen til disse fornærmelige Ord var at Michel havde opslaget den indgaaede Forening med Tobias Isbergs Datter om Ægteskab, efterat Kongebrevet allerede var ankommet, og Tobias derfor var fortrydelig. Matthias advarede ham at vogte sig for saadanne ærrørige Udladelser. Demitteret.

2 Vidne, Helge Helgesen Tøssedal, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med forrige Vidne, som med dette paa samme Tid og Sted tilstæde. Demitteret.

Citanten fremlagde et Indlæg af 19de Junii 1789, som blev oplæst, saalydende #

Contra Citanten begierede Sagen udsat for at fremskaffe de fornødne Bevisligheder i Anledning af sit incaminerede Stevnemaal.

Eragtet;

Sagen beroer efter Forlangende til næste Ting, da Tobias Isberg iagttager det fornødne til Sagens Slutning.

Videre tinglyst

No: 3: Matthias Matthiæsons og Iver Matthiæsons Skjøde paa ¼ deel i Skoveteigen Tyssedalstveiten, udstæd af Peder Matthiæson Frøness mod 70 rd., d: 18 Junii 1789.

Hr: Foged Koren anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Løsgiemkerne Berge Olsson Reisætter, Samson Siursson Maagestad, Aad Aadsson Bleye, Peder Pedersson Maagestad og Lars Pedersson Berven, der for Dom at lide til Bøders Udredelse, samt denne Sags Omkostninger at svare.

For Samson Siursson mødte hans broder Grip Sjursson Maagestad, som sagde at den indstevnte dette Aar var lejet til Tjeneste hos ham og Guttorm Bleye, og altsaa ikke Løsgiemker. Fogden begierede Almuen tilspurgt om disse Mænd behøver Drænge, eller forhen have haft Drænge. Almuen eenstemmende svarede at hverken Grip Maagestad eller Guttorm Bleye for nærværende Tid behøvede Drænge til deres Gaardebruges Bestyrelse,

{men} thi Grip Maagestad har bestyret sin Jord uden Dræng, alleene med at leje nogle Uger om Sommeren, Guttorm Bleye derimod har en voxen Søn som kand bestyre Gaarden med ham.

For Aad Aadssøn Bleye mødte Ole Reysetter, som sagde at indstevnte er i fast Tjeneste hos ham, og har været hos ham i 20 Aar. Almuen derimod sagde at han handler, og endog nu er i Handels Ærinde.

Peder Pederssøn Maagestad sagde at han ikke havde nægtet at gaae i Tjeneste, men for nærværende Tid ernærer sig af Smede arbejde, og ikke har eller har haft fast Tjeneste.

Lars Pederssøn Berven fremstillede de 3 Mænd Elling \Berven og Svend ibm:/, {Ole} og Torbiørn Sandstøe, som anmeldte at de havde antaget ham i aarlig Tjeneste, saasom de behøvede ham til deres Jordebrugs Bestyrelse, hvilket Almuen i Almindelighed bekræftede.

Peder Pederssøn Maagestad blev anmeldet nu at ville gaae i Tjeneste hos Lars Larssøn Bleye og Lars Pederssøn Maagestad, som Almuen sagde behøvede hielp. hvilket Fogden vedtog, og defor ophævede Sagen mod ham.

Berge Reisætter mødte ikke, men Sjur \W:/ Maagestad sagde han havde lejet ham til fast Tjeneste dette Aar, og derfor leveret Fæste Penge til hans Folk, hvilket Almuen i Almindelighed bekræftede, og derfor blev Sagen indtil videre mod ham ophævet.

Actor indlod Sagen til Doms for Samson Sjurssøn og Aad Aadssøn, som ikke have aarlig Tjeneste, og derfor paastod dem dømte efter Lov og Anordninger, samt Processens Omkostninger at svare.

Eragtet

Sagen optages til den 24 Julii førstkommende, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt.

Michel Grønsdal ved Johannes Huuse, og Tobias Isberg, i Anleedning af den forestaaende Sag fremstode for Retten og declarerede: at de i Venlighed saaledes vare foreende, at Tobias igjenkalder de af ham udtalte ærrørige ord, som hverken skal komme Michel Grønsdal eller Familie til Fornærmelse paa ærlige Navn og Rygte, saavel døde som levende, at han betaler 10 rd: til de Fattige, der udbetales i Medhielperen Ole Jordals nærværelse, samt 6 rd: i Processens Omkostninger til Citanten. Dette bekræftede bemelte Tobias Isberg, og saaledes blev Sagen ved haand rækning paa begge Sider ophævet.

Helje og Jon Yttre Jaastad anmeldte at have til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Lars og Guttorm Bleje at betale 5 rd: paa en Hest som kom til Skade hos dem paa en Tid da Hæsten af dem var lejet, derfor Dom at lide, samt

1789: 164b

at betale med Processens Omkostninger skadeløs. Citanten anmeldte at han ved Forliig var foreenet med Lars Bleje saaledes at han betaler 1 rd: af den paastevnte Summa, og derfor ophævet Sagen mod ham.

Guttorm Bleje mødte ikke, thi afhiemlede Varsels Vidnerne Brynild Hougse og Svend Grimen lovlig Varsel.

Citanten paastod Laugdag.

Eragtet.

Lovlig indstevnte men udeblevne Guttorm Bleye gives hermed Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Kari Hamre med Svend Tufte iretteædskede Sagen og anmeldte at de bleve saaledes foreenede at Svend Tufte tilbagekalder sine udsagte ærrørige Ord saaledes at de ikke skal

komme Kari Hamre til forklejning paa ærlige gode Navn og Rygte, og derfor betale 5 rd: til Enken, som derudi godtgjør Sagens Omkostninger – hvilket Siur Siurssøn Hagen paa Svend Toftes Vegne stadfæster, og der for bleven ansvarleg, men om Svend imod Formodning skulde oprippe disse Fornærmelser, skal Sagen staae ham lige Aaben. Saaledes blev Sagen ophævet.

Aar 1789, den 20 Junii, continuerede Sommer Tinget for Kingservigs og Røldals Skibreder paa Tingstædet Utne.

Da Lænsmand Niels Hamre mødte for Retten og sagde at Omund Berges Dreng, som til Vedermæle i denne Sag var indkaldet, nu var tilstæde for at afgive sin Forklaring om den paastevnte Fornærmelse.

Jacob Tvete mødte og anmeldte at da {Vidnet} \han/ tilligemed en Østmands Dreng vare udsendte for at reparere Omund Berges Fieldbue, som Omund med Østmanden tilsammen ejede, og da Uvejr paakom dem bleve de eenige om at tage endeel Fieler af Niels Hamres Bue, som laae derpaa Stædet, for desto hastigere at fuldføre Arbeidet. Comparenten selv var ikke med, men den forbemeldte Østmands Dreng bragte dem 4 Fieler, som blev opbrugt til Reparation af Omund Berges Bue, dog bleve de samtlige eenige om at erstatte Niels Hamre Værdien deraf efter Paastand, hvilket og blev ham tilbudet, men han nægtede at modtage samme, efterat han først havde sagt at ville være fornøjet med at modtage saa mange og gode Fieler som de havde benyttet sig af. Ligeledes sagde {Vidnet} \Comparenten/ at han ikke vidste andet end de bemelte Fieler laae ned brudte.

Citanten paastod Dom til Bøders Udreedelse efter Loven, og Processens Omkostninger at erstatte.

Omund Berge mødte ikke.

Eragtet

Sagen optages til den 24 Julii førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed skal blive afsagt her paa Tingstædet.

Samtlige Beboere paa Gaardene Ringøen og Yttre Biotvedt anmeldte ved Engel Olsson Biotvedt at de til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Opsidderne paa Yttre Bue, Johannes Johannessøn, Tobias Larssøn, Sjur Pederssøn og {Sjur Larssøn} Peder Sjurssøn, samt Ole Torbjørnssøn, til at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, og derefter lide Dom til at betale den Skade som deres Hæster og Hopper haver tilføjet Citanterne paa deres Støls bejte Watne sætter kaldet, imod Fredlysning, samt til at betale de Tid efter anden ibragte Omkostninger efter forbeholdende Regning, saavelsom denne Processes Bekostning at erstatte.

De indstevnte Opsiddere paa Yttre Bue bleve lovlig paaraabte, og blev fra dem fremlagt et skriftligt Indlæg af 16 Junii 1789, som blev oplæst, saalydende #

Citanterne protesterede mod det oplæste Indlæg, og paastod Sagens Fremme.

Eragtet.

Stevnemaalet indeholder ikke nogen Fornærmelse paa Jordebrug eller Eiendom som omtvistet i Henseende til fælles eller særdeels Brug deraf for Citanterne og de indstevnte Vederparter, men allene til Betaling af den Skade Citanterne formeener at være tilføjet paa deres Stølsbeite, og de Omkostninger de desformedelst skal have sat sig udi. Dette behøves ikke at oplyses paa Aastædet, men kan beqvemmelig antages til det almindelige Ting, og der for nyder Sagen sin Fremme, under Forbeholdenhed af Parternes formeentlige Ret paa begge Sider, saafremt der befindes nogen Tvist om Eiendommen i den paastevnte Støel Watnesætter.

Citanterne anmeldte at han og de flere havde indkaldet som Vidner Haldor Omundssøn Indre Biotvedt, Tomas Haldorssøn ibm., Asbiørn Endressøn Tvisme, Guttorm Omundssøn Yttre Bue, samt som ustevnte Vidner fremstillede han Tron Amundssøn og Ole Amundssøn Djønne, Ole Olssøn Fylkedalen, John Olssøn Biotvedt, samt Sjur Olssøn Biotvedt.

De indstevnte Vidner mødte, undtagen Asbiørn Endressøn Tvisme, thi afhiemlede Lænsmand Hougse og Svend Grimen lovlig Varsel. fremstod da

1 og 2 Vidne, Trond Amundssøn Djønne og Ole Amundssøn Djønne, som aflagde Eed og vidnede paa de af Citanterne fremsatte skriftlige Qvæstioner af i Dag, saalydende # nemlig til 1 Sp: Jo. 2 Sp: hvad blev Skaden taxeret for. 3 Sp: For de 3 Øger de havde hiemtaget

1789: 165

havde fastsat Betaling til 3 mrk: 4 og 5 Sp: Jo, men de svarede at ville lide Dom. 6 Sp: Jo. Dem/itteret/.

2 og 4 Vidne, Haldor og Tomas Indre Biotvedt, avlagde Eed og svarede til 1 Sp: Jo. 2 Sp: De indstevnte svarede at Hæstene fik gaae i Stølen nu som før indtil de behøvede at tage dem derfra. Til disse 2 første Spørgsmaal svarede Haldor Biotvedt allene, da Tomas Biotvedt derimod ikke derom vidste Beskeed. 3 [og] 4 Sp: Jo, og de indstevnte svarede at de vilde ikke hente Hestene undtagen de fik dem uden Betaling, ligesom de og nægtede at modtage dem uden Betaling, paa de Vilkaar at de skulde holde sig den første Foreening efterretlig. 5 Sp: Har hørt at de indstevnte skulde have betalt for Fornærmelser eller til Hæstenes Udløsning forhen. 6 Sp: Haldor hørte at Tobias Larssøn sagde det omspurgte, men 4 Vidne vidste derom ingen Beskeed. 7 Sp: De har ikke andet hørt. 8 Sp: De veed ikke andet. 9 Sp: har ikke vidst at hæstene har været indsat paa Stølen. 10 Sp: Veed det ikke. 11 Sp: Jo. 12 Sp: Jo. Tobias Espe paa Bue mændenes Vegne spurgte Vidnet: om ikke Yttre Bues Hæster har tilligemed Indre Bues Hæster gaaet til fælles paa det Stæd hvor de bleve tagne. Resp: Jo, de har vel gaaet der, men har dog hørt Klagemaal derover.

5 og 6 Vidne, Ole Olssøn Fylkedalen og Guttorm Amundssøn Bue, aflagde Eed og vidnede til 1 Sp: og 2 Sp: Jo, som omspurgt.

7 Vidne, John Olssøn Biotvedt, aflagde Eed og provede til 1 og 2 Sp: Ja. Til de forhen til 3 og 4 Vidne fremsatte Spørgsmaal, nemlig til 5 Sp: Ja. 6 Sp: ligesom 3 Vidne.

8 Vidne, Sjur Olssøn Biotvedt, avlagde Eed og vidnede til fremsatt Spørgsmaal Jo.

Citanterne fremdeeles begierede Laugdag for udeblevne Asbiørn Endressøn Tvisme.

Eragtet.

Lovlig stevnte men udeblevne Asbiørn Endressøn Tvisme gives herved Laugdag og Foreleggelse til næste Ting at møde under Lovens falsmaals Straf, hvortil Citanterne besørger lovlig Varsel.

Opsidderne paa Ringøen og Biotvedt anmeldte at de til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Gunder Larssøn og Torfin Torfinssøn Indre Bue af Gravens Skibrede, til at høre stevnte og ustevnte Vidner, at deres Hæste haver tilføjjet Citanterne Skade paa deres Stølsbeite Watnesætter kaldet, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse.

De indstevnte bleve paaraabte, men ingen svarede. Kaldsmændene afhiemlede Stevnemalets lovlige Forkyndelse med fulde fire Ugers Varsel.

Citanterne fremlagde Extract af Jurisdictionens Protocoll udj en Sag anlagt til i Dag af dem mod Opsidderne paa Yttre Bue, hvilket tjener til Beviis i denne Sag, siden de indstevnte i alt med de andre er impliceret; Samme følger denne Act in originali.

Derefter fremstillede de Vidnet Guttorm Amundssøn Bue, som i Continuation af sit forhen aflagde Provemaal vidnede: at Gunder Indre Bues Hæster vare den samme Tid som forhen forklaret, paa Stølsbejtet Watnesætter, hvorfra Gunder samme Dag lod hente Hæstene hiem;

ligesom Vidnet og sagde at dette var førend den omstevnte Skade var {tilføjet} \besigtet/ paa Eiendommen.

Citanten!! (Citanterne) begierede Tings Vidnet sluttet og sig in forma beskreven meddeelt. Som bevilges.

Peder Espe paa Engel Brathuus Vegne iretteædskede Sagen mod Niels Hamre, og ventede hvad han nu havde at fremføre.

Niels Hamre henholdt sig til sit forrige tilførte, og anmeldte at Engel Brathuus aldeles intet har hos ham at fordre, men Søgemaallet er anlagt af Peder Espe efter eget Paafund, hvortil han ingen Fuldmagt kan eller har anviist, og derfor har han indstevnet Peder Espe til at lide Dom for sit ulovlige Søgemaal, der allene sigter til Comparentens Fornærmelse, som eengang med Eed efter Dom har fralagt sig Kravet. Han vedblev derfor sin Protest mod Anlegget, og paastod sig erstattet Omkostninger, Kost og Tæring af Peder Espe godtgjort, samt Frifindelse for det ufuldstændige Søgemaal.

Citanten Peder Espe paastod Dom efter Vidnernes Udsigende, og Processens Omkostninger erstattet.

Eragtet

Sagen optages til den 24 Julii først kommende, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal blive afsagt.

Peder Espe sagde at Sagen mellem ham og Svend Ragde i Mindelighed er afgjort.

Samtlige Arvinger efter afdøde Amund Knudssøn Insteness anmeldte at de til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Ole Sølfestssøn Langesetter til at anhøre Vidner, at hans Formand Erich Knudssøn ikke har betalt 1(3?) ½ mrk: Smørs Jordegods udi gaarden Insteness, hvor for er meddeelt Skiøde, derfor tilligemed sin Hustrue at lide Dom til Betaling efter Skiftebrev af 26 April 1768 med 20 rd: 1 mrk: 8 s: Ligeledes at anhøre Vidner angaaende et Stav bur!! (Stabbur?), som heller ikke er betalt, hvor for denne Dom vil paastaae indstevnte og hustrue tilfunden at betale sammes Værdie, samt Processens Omkostning skadesløs erstattet.

Indstevnte blev lovlig paaraabt, men ingen svarede, thi afhiemlede Lænsmand Hougse og Halgrim Mæland lovligt Stevnemaal.

Citanterne fremstillede de indstevnte Vidner Ole Helgessøn Inste-

1789: 165b

-ness og Gunnilde Helges Datter, som aflagde Eed og lovede at vidne Sandhed; derefter forklarede at de ofte have hørt at salig Omund Knudssøn have fordret {Ole Sølfestssøn} \Erich Knudssøn/ 13 rd: han skyldede for Jordegodset i Gaarden Insteness, som Omund klagede over ikke at have faaet. De veed ellers ikke om disse Penge ere betalte. Dem:

Citanterne ellers sagde at de havde indstevnet som Vidne Amund Jacobssøn Ureim, der, som svag, nu ikke møder, og der for begierede de Sagen udsat for at fremskaffe hans Vidnesbyrd til næste Ting, da de ikke kunde paastaae Laugdag for ham, siden han henhører under en anden Jusrisdiction.

Eragtet

Sagen beroer efter Forlangende til næste Ting, da Ole Langesetter med hustrue Laugdages at møde med Tilsvar.

Sjur Samsonssøn Qvitne ædskede Sagen i Rette mod Omund Asbiørnssøn Maage, og paastod Dom efter forrige Irettesettelse, samt Processens Omkostninger erstattet.

Indstevnte lod ved Christen Hovland begiere Sagen til næste Ting udsat, efterdie han selv var paa sin lovlige Rejse, og ikke formedelst Omstændigheder kunde iagttage sin Tarv.

Citanten protesterede mod Udsettelse og paastod Dom, da Sagen er med Vidner oplyst.

Eragtet

Saaframt Omund Maage ikke møder eller møde lader til næste Høste Ting med sit endelige Tilsvar, hvortil han herved paalegges, saa bliver Dom i Sagen efter det passerende afsagt.

Jon Djønne fremlagde Laugdag i Sagen mod Knud Djønne af 31 Octobr: 1788, saaledes lydende #

Knud Djønne var tilstæde.

Vidnet Sara Siurs Datter mødte ikke formedelst Svaghed, thi fremstillede Citanten de 2de Mænd Elling Hanssøn Hougse og Halgrim Torbiørnssøn Mæland, som havde modtaget hendes Vidnesbyrd, saaledes i Henseende til Forliget, saavel det første som sidste, som Engel Ringøen og de andre Vidner have forklaret, hvilket at være rigtig de 2de Mænd med Eed stadfæstede.

John Djønne fremlagde skriftligt Indlæg af dags Dato, saalydende #

Knud Djønne paastod Dom til den første Contracts opfyldelse, og Processens Omkostninger erstattet.

John Djønne begierede Sagen udsat for at bevise at det for de ubeqvemmelige Vejes Skyld er det umueligt for ham at opfylde den Contract, som desuden er tilintetgiort; og for at faae Syn og Grandskning paa Aastædet af upartiske Mænd.

Eragtet

Sagen optages til den 24 Julii først kommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed skal følge.

Lars Johnssøn Maagestad havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Torkild Helgessøn Maagestad til at anhøre Vidner fordie han har taget et Qværnehuus, en Smidie og et Huus i Boemarken (Bøemarken), samt udkastet Citantens Foer som han skulde have til sine Kreature, derom Dom at lide til Undgiældelse, samt Processens Omkostning at erstatte.

Torkild Maagestad mødte og tilstod lovlig Stevnemaal.

Som Vidner vare indstevnte Knud Knudssøn Maagestad, Sjur Wigligssøn ibm., Grip Sjurssøn og Tosten Larssøn samt Synneve Matthiasdatter, hvorav de 2 sidste mødte ikke, thi afhieklede Lænsmand Hougse og Halgrim Mæland lovlig Varsel.

1 og 2 Vidne, Knud og Sjur Maagestad, aflagde Eed og vidnede: at de vare tilkaldede af Lars Jonssøn for at bese eendeel Høe, der af Torkel skulle være udkastet af et Smedehuus som har tilhørt Lars Johnssøns Part i Maagestad. De veed ikke hvem som havde øvet dette; eller hvem Smidiehuuset for nærværende Tid tilhører.

3 Vidne, Grip Siurssøn Maagestad, aflagde Eed og vidnede: at han ikke andet veed end at Torchel Maagestad benytter sig af de omstevnte Huuse, men veed ikke enten han selv eller andre ejer dem.

Citanten paastod Laugdag.

Eragtet

Lovlig stevnte men udeblevne Vidner Tosten Larssøn og Synneve Matthias Datter Maagestad gives hermed Foreleggelse under Lovens falsmaal at møde til næste Ting, da Citanten besørger Varsel.

Derefter blev følgende private Documenter tinglyste.

No: 4: Torger Jørgenssøns Skjøde paa 1 Løb Smør i Sandven i Odde No: 3, udstæd af Haldor Espe og Sødskende mod 340 rd., den 18 Junii 1789.

5: Ditto Obligation stor 200 rd.; udstød til Jacob Jacobssøn Ejtrem, med Pant i forbemelte Skyld, dateret 18 Junii 1789.

6: John Nielssøn Buers Obligation stor 130 rd.; udstød til Guttorm Johnssøn Jordal, med Pant udi 4 ½ mrk: Smør efter Avtag i Buer, dat: 30 Oct.; tinglyst 1 Nov: 1786, qvitteret 20 Junii 1789.

7: Helge Aamundssøns Skjøde paa 9 Mrk: Smør i Buer No: 8 i Odde, udstød af John Nielssøn og Aamund Danielssøn, mod der for og for Odels Retten betalt 300 rd.; d: 18 Junii 1789.

8: Niels Jonsøns Skiøde paa 1 pd: Smør i Schare No: 19 i Odde, udstød af Salomon Jonssøn Schare mod 60 rd.; den 13 Septembr: 1788.

9: Lars Pederssøns Skjøde paa 1 pd: 3 mrk: Smør, ¾ Løb Salt i Maagestad No: 19, hvorav Landskylden tilhører Kingservigs Klokker, og Kiøberens egen Eiendom ved Skiftebrev af 25 Maji 1787 indberegnet med 2 4/11 mrk: Smør, 3/44 Løb Salt, udstød af Peder Isachssøn Maagestad med flere, mod 113 rd: 3 mrk: 13 ¼ s.; den 18 Junii 1789.

10: Peder Isaachssøns Contract for Livs ophold af Maagestad, udstød af Sønnen Lars Pederssøn den 19 Junii 1789.

11: Knud Knudssøn Maagestads Obligation stor 170 rd.; med Pant udi ¾ Løb Salt og 1 ½ Løb Smør i Maagestad No: 19, udstød til Ole Tostenssøn Reisætter d: 18 Junii 1789.

1789: 166

12: Ingebret Johnssøn Lonos Obligation stor 80 rd.; udstød til Johanns!! (Johannes) Larssøn Qvæstad, med Pant udi 12 mrk: Smør i Lono i Røldal, dateret 18 Junii 1789.

13: Erich Knudssøn Mouges Obligation stor 300 rd.; udstød til Aad Aadssøn Bleje, med Pant udi 1 pd: 18 mrk: Smør, 21/65 Hud og 21/23 Løb Salt i Mouge No: 16, den 18 Junii 1789.

14: Ole Larssøns Bygselbrev paa 6 mrk: Smør i Breche i Odde, udstød av Hr: Rørdam mod lovlig Bygsel, den 17 Junii 1789, mod Revers.

15: Wiglig Olssøns Skiøde paa 2 pd: 10 ½ mrk: Smør, ½ Bukkeskind, med bygsel, og Overbygsel til andre 4 ½ mrk: Smør Ullensvangs Kirke tilhørende, udstød af Faderen Ole Tostenssøn Reisætter mod 150 rd.; den 18 Junii 1789.

16: Omund Johnssøns Skiøde paa 6 mrk: Smør, 1/3 F:sk.; 1/3 K:sk: i Staene No: 35 i Odde, udstød af Arvingerne efter Michel Baarssøn Schieggedal mod 160 rd.; d: 19 Junii 1789.

17: Peder Larssøn Frøsvigs Skiøde paa samme Skyld i Staene, udstød af Omund Johnssøns Formynder Ole Haagenssøn Espe, mod 300 rd.; den 20 Junii 1789.

18: John Knudssøn Staenes Obligation stor 98 rd.; udstød til Michel Baarssøn Schieggedal, med Pant udi forbemelte Skyld, dateret 29 Oct: 1781, tingl: 30 ditto, qvitteret 20 Junii 1789.

19: Ole Michelssøns Skjøde paa 3/14 Part udi Tøssedalstveitens Schougeteig, hvori han selv den 5 Maji 1789 har arvet andre 1/28 Part, i alt ¼ Part, udstød af Enken og Arvingerne efter Michel Baarssøn Schieggedal mod 34 rd: 1 mrk: 11 3/7 s.; den 19 Junii 1789.

20: Britha Johannesdatters Contract for Livs ophold af Schieggedal i Odde, udstød af Sønnen Ole Michelssøn Schieggedal d: 19 Junii 1789.

21: Guttorm Larssøn og Guro Stens Datters Contract for Livs Ophold af Indre Alsager, udstød af Sønnen Lars Guttormssøn den 28 Augusti 1788.

22: Peder Amundssøns Skjøde paa 1 bpd: 4 11/48 mrk: Smør, 5/48 Hud, 5/12 Faareskind og 1 21/24 Løb Salt i Ureim No: 17 i Kingservig, hvori han selv den 19 Septembr: 1780 har arvet \andre/ 5 31/48 mrk: Smør, 1/48 hud, 1/12 Faareskind og 9/24 Løb Salt, udstød af Skifte Forvalteren og Arvingerne efter Margaretha Tobias Datter Ureim, den 19 Junii 1789.

23: Lars Aamundssøns Skjøde paa 1 pd: 7 ½ mrk: Smør i Diggernes No: 16 i Odde, udstæd af Enken og Arvingerne efter Aamund Larssøn Diggerness mod 17 rd: 1 mrk: 3 s:, d: 19 Junii 1789.

24: Arne Arnessøns Bygselbrev paa 1 ½ Løb Smør i Tvedt No: (ope rum) i Kindservig, udstæd af Hr: John Mariager, den 26 Novbr: 1788, med Revers.

25: Arne Sjurssøns Tvedts Obligation stor 120 rd:, udstæd til Lars Christopherssøn Samland, med Pant i 1 Løb S:, 1 hud i Tvedt, dat: 22, tingl: 23 Maji 1781, qvitteret 19 Junii 1789.

26: Arne Arnessøns Skjøde paa 1 Løb 1 bpd: 11 1/8 mrk: Smør i Tvedt No: (ope rum) i Kingservig, hvori han selv den 13 Augusti 1788 har arvet andre 7/8 mrk:, udstæd af Creditorene efter Arne Sjurssøn Tvedt, mod 200 rd:, den 31 Octbr: 1788.

27: Maritha Erichs Datters Contract for Livs Ophold af Tvedt, udstæd af Sønnen Arne Arnessøn den 31 Octobr: 1788.

28: Trond Iverssøn Insteness Obligation stor 40 rd:, udstæd til Aamund Pederssøn Ureim, med Pant udi ½ Løb Smør i Insteness, dat: og tinglyst 21 Maji 1778, qv: 12 Junii 1789.

29: Johannes Trondssøns Skjøde paa 1 pd: 12 mrk: Smør med Bygsel, og Overbygsel til Rosendals Gods efter Andeel, i Insteness, udstæd af Faderen Trond Iverssøn Insteness mod 50 rd:, d: 31 Oct: 1788.

30: Trond Gunderssøn Winterhuus Obligation til Tobias Haldorssøn Rogde, stor 57 rd:, med Pant i Løsøre, dateret 21 Febr: 1789.

31: Contract mellem Andfin Iverssøn og Torbiørn Johnssøn Lofthuus angaaende Gaardens Bestyrelse og Vilkaars Svarelse, dateret 28 Maji 1789.

32: Freedlysning for Hagen, Berge og flere gaarde i Røldal, udstæd af Hr: Foged Koren den 19 Junii 1789.

33: Jacob Ellingssøns Bygselbrev paa 14 mrk: Smør i Wilure, udstæd af hr: Rørdam d: 24 Decbr: 1788, med Revers.

34: Lars Jørgenssøns Bygselbrev paa 1 pd: 21 mrk: Smør i Indre Jaastad, udstæd af Peder Jørgenssøn Espe mod Vilkaar, den 13 Junii 1788.

35: Contract mellem Indre og Yttre Jaastad angaaende Mærkerne mellem deres Gaarder, dateret 20 Junii 1789.

36: Peder Jørgenssøn Espes Forfalds og Pengemangels Lysning paa 6 mrk: Smør, 1/3 F:sk:, 1/3 K:sk: i Staene, udstæd paa Myndlingen Knud Johnssøns Vegne den 20 Junii 1789.

37: Sorenskriver Schielderups Obligation stor 1480 rd:, udstæd til Hr: Etatz Raad Fleischer, med Pant udi 2 Løber 2 pd: 3 mrk: Smør i Hesthammer, {udstæd til} den 12 April 1776. tinglyst 30 Oct: 1784, qvitteret den 13 April 1789.

38: Ditto Obligation til Erich Pederssøn Aachre med flere, stor 1998 rd:, med Pant i forbemelye Skyld i Hesthammer, og 2 Løber Smør i Lien i Eids Skibrede og Nordfiord, dat: 18 Martii 1789.

39: Sjur Sjurssøns Afkald for Herborg Johannes Datters Arv med Rente, 35 rd: 1 mrk: 2 s:, til Tosten Johannessøn Hovland, d: 4 Februarii 1789.

40: Ditto for ditto Arv efter Brithe Tostens Datter Hovland d: 18 April 1787. 22 rd: 5 s:, til bemelte Tosten Johannessøn Hovland, den 4 Februarii 1789.

41: Lars Torbiørnssøn Reisetters Afkald for Torbiør Johns Datters Arv 22 rd: 1 mrk: 1 s: efter Torbiør Jacobs

1789: 166b

Datter Hougse den 12 Maji 1770, til Formynder John Torgiulssøn Hougse, d: 4 Februar 1789.

42: Brynild Johnssøn Hougse Avkald for Jorand Torbiørns Datters Arv efter Torbiørn Larssøn Reisetter den 16 Decembr: 1778, 27 rd: 8 s.; til Niels Torbiørnssøn Troness, d: 4 Februarii 1789.

43: Ole Iverssøn Utne for Brithe Ivers Datters Arv efter Iver Olssøn Utne den 28 April 1770, 25 rd: 11 s.; til Brynild Asbiørnssøn Huuse, den 4 Februarii 1789.

44: Guttorm Johnssøn Jordal for Giøa Haagens Datters Arv efter Haagen Olssøn Espe den 7de April 1780, stor 38 rd: 4 mrk: 1 s.; til Peder Johnssøn Lindvig, den 4 Februarii 1789.

45: Ditto for ditto Arv efter Knud Haagenssøn Espe den 14 Maji 1783, 37 rd: 5 mrk: 10 s.; til do:, do: dato.

46: Ragna Johannes Datters Afkald for Arv efter Johannes Haagenssøn Hougstvedt den 13 Maji 1773, til Peder Johnssøn Aga, stor 3 rd: 5 mrk: 11 s.; den 4 Februar 1789.

47: Ole Svendsen Schares Afkald for Herborg Wigligs Datters Arv efter Wiglig Sjurssøn Maagestad den 25 Junii 1781, stor 21 rd: 4 s.; til Lars Pederssøn Maagestad, den 4 Februar 1789.

48: Johannes Matthiæsen Bleyes Ditto for Inga Svends Datters Arv 17 rd: 5 mrk: 12 s: efter Inga Ols Dr: Kambestad, og efter Tore Olssøn Hougstvedt den 21 Septembr: 1785, 14 s.; det første Skifte dateret 13 Maji 1783, til Svend Kambestad, den 4 Februarii 1789.

49: Lars Knudssøn Mælends Ditto til Anna Haavers Datters Arv efter Haaver Schaaltvedt den 10 Maji 1783, stor 20 rd: 5 mrk: 7 s.; til Formynderen Ole Johannessøn Troness, d: 4 Febr: 1789.

50: Ditto for ditto Arv efter Torbiør Taralds Datter Schaaltvedt den 27 Sep: 1786, 44 rd: 3 mrk: 7 s.; til ditto. [do: dato]

51: Ditto for ditto Arv efter Anfind Gunderssøn Lofthuus d: 16 Apr: 1787, 7 rd: 4 mrk: 10 s.; til do:, do: dato.

52: Lars Mælends Qvittering for Sophie Catharina Haavers Datters Arv efter Skiftebrev af 27 Sep: 1786 og 16 April 1787, 49 rd: 2 mrk: 1 s.; til forrige Formynder Johannes Brovold, d: 4 Febr: 89.

53: Anna Niels Datters Avkald for Arv efter Ingegier Hemmings Datter Helland den 27de Maji 1786, 7 rd: 4 mrk: 13 s.; til Hemming Knudssøn Helland, den 4 Februar 1789.

54: Haldor Larssøn Mæland for Maritha Lars Datters Arv efter Marithe Jacobs Datter Yttre Mæland den 10 Septembr: 1788, 13 rd: 1 s.; til Aschild Østenssøn Mæland, d: 4 Februar 1789.

55: Michel Jonssøn Luttros Afkald for Synneve Niels Datters Arv efter Lussi Torbiørns Datter Luttro d: 3 Junii 1762, 8 rd: 13 s.; med Renter 4 rd: 4 mrk: 13 s.; til Lænsmand Hougse, d: 4 Febr: 1789.

Restance Registeret for disse 2de Skibreder blev derefter examineret og befunden Rigtig, hvilket især med 2de Mænd blev bekræftet, og derom Tingsvidne meddelt.

Efter Udraab havde ingen meere med Tinget at bestille, thi blev Retten ophævet.

Continuation af Gravens Sommer-Ting.

Aar 1789, den 23de Julii, blev Retten sadt paa Tingstædet Ejde for Gravens Skibreede, for at aflæse de Domme eller Kiendelser udi de Sage som ved afvigte Sommer Ting bleve optagne; Retten er beklædt med de nedentegnede 8 eedsorne Laugrettsmænd. Hvorda!

Udi Sagen anlagt af Knud Ellingssøn Store Graven mod Ole Tostenssøn Westrem blev saaledes

Eragtet:

At Ole Westrem paa en uforsvarlig Maade haver bemegtiget sig den paastevnte og Citanten tilhørende graae Hoppe, og det imod Eierens Vidende og Villie, er ikke benegtet, men meget meere tilstaaet, efter Actens Udviis. I hvilken Hensigt denne Gierning er begaaet, er ikke tilstrekkelig oplyst. Jmidlertid har Ole Westrem atter inviklet sig i en betydelig Proces, hvilken hand paa sedvanlig Maade har tracteret ligegyldig og aldeeles skiødesløs. Ved Høste Tinget den 28 Octobr: 1788 har den indstevnte begieret Sagen udsat; ikke desto mindre er han ved indeværende Aars Sommerting den 15 Junii, aldeeles udebleven med Tilsvar. Uagtet Ole Westrem er aldeeles bevant med Processer; saa er dog ikke at formode, at hand indseer de betydelige Følger af Sagen og sin ulovlige Omgang; og paa det hand ikke skal have mindste Føye at beklage sig med Retten overiilet, dog han og enhver bør indfinde sig ved Tinget med Tilsvar naar Sagene paaraabes, saa paalegges Ole Westrem til næste Høste ting at fremføre hvad hand agter fornøden til sin Undskyldning og sin Sags Styrke, eller og da modtager Dom efter det passerede. Citanten haver der fore lovlig at lade forkynde denne Kiendelse.

Udi Sagen anlagt af Niels Sondve mod Knud Store Graven blev Avsagt

Dom:

De paastevnte 9 rd: til Citantens afdøde Søn er benegtet. Saadan Benegtelse indtreffer ofte efter døed Mand. Den, som Debitor, instævnte har fremlagt Regning for Vahre, stoer 43 rd: 2 mrk:, hvilken Regning ingenlunde kand komme i Betragtning, baade, som ubevist, og upaatvivlelig havde været paatalt, af den instevnte til Liqvidation og Godtgjørelse for det manglende. Citanten har derimod ført 2 Vidner paa den afdødes Udsagn, angaaende Fordringen. Disse Vidner have ikke paa en Tid været tilstæde, ere ogsaa ulige i henseende Kravets Summa. Her er altsaa intet fuldkommen Beviis; men da samme ytrer stoer Formodning: saa Kiendes hermed for Rett: Knud Store Graven bør aflegge sin Benegtelser Eed, ikke at være Citantens afdøde Søn de paastevnte

1789: 167

9 rd:, eller noget deraf skyldig, og til næste Høste Ting lovlig indkalde Niels Sondve, saadan Eed at paahøre. Men trøster sig ikke den instevnte saadan Eed at aflegge: saa bør Han betale den paastevnte Fordring med 9 rd:, og udi Processens Omkostning 4 rd:, alt under Executions Tvang inden lovlig Tid. Denne Afsigt haver Niels Sondve lovlig og betimelig at lade forkynde.

Udi Sagen af Baar Larssøn Sæbbe med fleere mod Lars, Halsten og Asbiørn Garen samt Tormod Warberg, blev Avsagt

Dom:

Det er daarlig at anlegge Sag uden at kunne eller vilde bevise Sigtelsen. Aarsag til saadan Proces, er ikke reen, ikke grundet. Chicane eller Misundelse er gemeenlig deres smudsige Kilde. Saa gavnlig og lovlig Freedlysning end er, saa unyttig i Hensigt til vilde Dyr og Fugler, eller saadanne, som nerme(?) sig dem og ey kan gjøre Skade. Citanten har paa ingen Maade bevist, at de instevntes Reens Dyr have tilføyet deres Støls eller Eiendoms Mark den mindste eller nogen Slags Skade, den de i saa Fald have tilbuden at erstatte. Vidnerne have seet Dyrene paa deres Støls Mark om Vinteren, og da kunde de formodentlig ikke foraarsage nogen Skade. I Anledning deraf have ogsaa 2de Citantere frasagt sig Søgemaalet. Efter saadan Beskaffenhed Kiendes hermed for Rett: De indstevnte bør for Citanternes Tiltale i denne Sag frie at være; og Processens Omkostning ophæves.

Udi Sagen af Aslach Windal mod Elling Store Graven blev Avsagt

Dom.

Dommeren paalegger ikke Eed med mindre Beviis er ikke fuldkommen fremlagt, dog Formodning om Søgemaalets Rigtighed, som af Acten maae skjønnnes. Formodning virker da, at den indstevnte ansees meere som Tabende; thi naar Søgemaalet ved Vidner var beviist, saa burde han ogsaa erstatte Omkostninger. Den paabudne Eed er aflagt, Dommen, som ikke paalegger Omkostning i dette Tilfælde, er altsaa opfyldt: Thi frifindes Elling Store Graven for Aslach Windals videre Tiltale, ligesom Processens Omkostning paa begge Sider ophæves.

Laugrettes Mændene som betiente Retten vare Iver Ricolssøn Kierland for Torbiørn Levorssøn Ose. 2: Gudmund Larssøn Rønnestrand for Amund Iverssøn Skaar. 3: Christian Kollenes for Peder Nielssøn Hougen. 4: Iver Ellingsøn Eide for Ole Siurssøn Spaanem. 5: Arne Olssøn Wines for Conrad Siurssøn Legreid. 6: Ricold Erikssøn Eide for Siur Larssøn Sæd. 7: Jan Hanssøn Eide for Trond Larssøn Hylle. 8: Anders Josephssøn Lillegraven for Lars Ricoldsøn Tagschielde.

Continuation af Kingservigs og Røldals Som/m/er-Ting.

Aar 1789, den 24 Julii, blev Retten sadt paa Tingstædet Utne for Kingservig og Røldals Skibreede, for at aflæse de Domme eller Kiendelser udi de Sage som ved afvigte Sommer Ting bleve optagne; Retten er beklæd med de nedentegnede 8 eedsorne Laugrettesmænd. Hvorda!

Udi Justits Sagen mod Samsson Siurssøn Maagestad og Aad Aadssøn Bleye, blev
Eragtet:

Samson Siurssøn Maagestad og Aad Aadssøn Bleye ere instevnte for Løsgiengerie, men ingen eedelige Vidner ere til dette Aars Sommer Ting, førte mod dem. Angiverens Forestilling, og nogle Almues Mænds Declaration, som ofte befindes vaklende, kand ikke komme meere i Betragtning, end de instevntes, eller og andre Almues Mænds Benegtelse. Det tilkommer ikke nogen Jordbrugende at bestemme om, og hvor mange Tienere en anden behøver til sin Jords Bestyrelse. Men bruges Tienere allene til Handel og Forprang og ere virkelige Løsgiengere, da bør saadant beviises lovlig, til vedbørlig Afstraffelse; For saadant at iagttage, udflyttes Sagen til næste Ting, til hvilken Tid Samsson Siurssøn Maagestad og Aad Aadssøn Bleye, som til Tinget ikke personlig indfandt sig, gives Laugdag, Sagen at tilsvare.

Udi Sagen af Niels Hamre mod Omund Berge blev afsagt
Dom:

Vel har Citanten ikke saa lovlig som skee burde udført sin Sag, fordi Vidner mangler. Imidlertid er Sigtelsen ikke heller benegtet; meget meere ligesom tilstaaet, naar Omund Berge lader tilføre, at hand ikke kan være ansvarlig for sine Tieneres Foretagende uden hans Ordre og Forevidnede. Endelig kom/m/er besynderlig i Betragtning det Tilbud inden Retten dette Aars Sommering, at ville erstatte og tilbagelevere og ligesaa

1789: 167b

gode Fiæle, som de borttagne. Dette forudsetter ufeilbarligen, at det paastevnte er passeret: Thi Kiendes for Rett: Omund Berge bør anskaffe 4 Fiæle ligesaa gode som de for Citanten bortkomne, eller og betale deres Værdie efter lovlig Vurdering paa Stædet, alt imod vedbørlig Regresse til de andre vedkom/m/ende. Og da begge Parter have havt lige Omkostning, og begge have feilet i Sagens lovmæssige Procedure, saa ophæves denne Processes Bekostning. Det tildømte efterkommes inden lovlig Tid under Execution.

Udi Sagen anlagt af Engel Brathuus mod Lensmand Niels Hamre for Giæld, blev saaledes

Dømt:

Citanten Engel Brathuus har ladet paatale denne Sag ved en Kongel: bestaltet Procurator, som har udfærdiget Stevningen af 14 April 1788, forfattet de skriftlige Qvæstioner til Vidner, og ved Indlæg af 22de Octobr: 1788 dediceret Sagen til Doms. Altsaae er det iblandt andre, en Udflugt, naar den indstevnte urettelig anfører, at Peder Espe haver anlagt denne Process af eget Paafund, og uden Competence eller Ordre fra Engel Brathuus, som aldrig skal have noget hos Comparenten at fordre. Vidnernes Forklaring confereret med Niels Hamres Tilsvar skal udvikle den sande Oplysning; Og da befindes 2 Vidner, Svend Tufte og Amund Berge, som eenstemmig forklarer, at Niels Hamre haver tilstaaet, at Hand for 8 eller 9 Aar siden har kjøbt en stor borket Hest af Citanten for 42 rd: I Stævnemaalet tilstaaer Engel Brathuus at have bekommet 12 rd: Haand Penge for den solgte Hæst. Lænsmand Niels Hamre benægter ligesaa lidet at have leveret de bemelte 12 rd:, som hand modsiger at have kjøbt den omvidnede Hæst; men derimod anfører, at hand aldrig har været krævet Penge af Citanten, eller samme bleven nægtet, skylder altsaa intet, og begiærede Udsettelse, for samme at oplyse. Mange Omstændigheder kan foraarsage, at en Debitor paa nogen Tid ikke bliver krævet, Benægtelse af Kravet har altsaa ikke Stæd; men Giælden som bevist, bortfalder ikke af den Aarsag. Den forlangte Udsettelse erholdes, men den instævnte har dog ikke anbragt det mindste af den paaaberaabte Oplysning til Befrielse. I saadan Anledning Dømmes hermed for Rett: Lænsmand Niels Hamre bør til Citanten Engel Brathuus betale de paastevnte 30 rd:, og udi Processens Omkostning 6 rd:, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Udi Sagen af Knud Thoressøn mod Jon Ørjanssøn Diønne blev

Eragtet:

Enskiønt Jon Diønne haver haft tilstrekkelig Tid til at fremkomme med det fornødne Tilsvar, dog Sagen fra Citantens Side synes klar: saa kunde Dommeren ikke negte ham end engang og for alle, den forlangte Udsættelse til næste Ting, da Jon Diønne paa legges uden videre Udhal at slutte Sagen, eller Dom da modtage. Denne Kiendelse besørger Citanten lovligh forkyndt.

Ved Retten tilstæde disse eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Friderich Pederssøn Jaastad. 2: Haldor Larssøn Mæland. Niels Torbiørnssøn Hougse. Siur Wigligssøn Maagestad. Knud Knudssøn ibm: Ole Haagenssøn Espe. Knud Hanssøn Jaastad, og Halgrim Torbiørnssøn Mæland, samt Lænsmand John Torgiulssøn Hougse.

Udi Aastæds Sagen paa Gaarden Rogde blev, efterat Dommeren med Laugrettet, de paa Aastædet benævnte, havde confereret, saaledes eensstemmig for Ret

Dømt og Avsagt.

Under denne Aastæds Sag haver Parterne indladt til Rettens Kiendelse om de optagne og omvidnede Huul vejter skal ledes anden steds hen, eller paa Grund af Hævd, løbe som tilforn. Saavel ved Vidnernes Forklaring som efter Rettens Befaring bemærkes grandgivelig, at de ommeldte 2de Vejter ere til Fornærmelse, end og til Skade og Fare for Citantens Huuse, besyndelig i Vandfloms Tid. Imidlertid viser Situationen, at disse Vejter, med nogen Bekostning kan ledes andenstæds hen, hvor ingen Fare er at befrygte. De indstevnte Jacob Nielssøn og Halsteen Gunderssøn, i Anledning af Vidnernes Forklaring, beraabe sig paa Hævd efter Lovens 5-5-4. Hævd er en ypperlig Betyggelse for Folkes Ejendom. Uden Hævd var man ofte usikker, paa det man troede var sit. Derimod mister en anden sin Ejendom formedelst Hævd. Saa rigtig dette er, saa billigt, at den, der skiødesløs (.i..?) sti(II?) til sin Eiendoms Tab, ogsaa mister den. Men Hensigten af Hævd og hvorpaa kan fanges, det bør

udvikles: Lovens 5. 5. 4. siger: Man kan saavel paa Brug som paa Eiendom fange Hævd. De omtvistede Vand Veyter kan hverken

1789: 168

sees som Eiendom eller Brug. Lovens 5. 11. 7. 8. 10. som end og senere end forhen h(.....?) høje Løvs Cap: og Art: forbyder derimod at leede Vand, andre til Skade, og fastsetter Straf. Altsaa synes ikke at nogen kan fange Hævd paa saadant Brug eller gierning hvorved Skade eller Fare kunne befrygtes. Naar Skade eller Uheld indtraf, saa maatte vedkommende søge Regresse hos dem der beraabte sig paa Hævd, og denne ville da intet gavne. I Betragtning af saadan forefunden Beskaffenhed Kjendes og Dømmes af os eensstemmig for Ret: De benevnte 2de huulvejter som befindes til Fornærmelse, og farlige for Citantens Huus, bør flyttes og forandres saaledes, at ingen Skade for nogen af Parterne kan blive at befrygte. Saa bør og Citanten være behjælpelig efter Anpart med de indstevnte Ejere /: mod Regresse om flere skulle befindes :/ at bekoste bemeldte Vejters forandrede Løb.

Udi Processens Omkostning skjønnes saaledes: at Tobias Rogde nyder for Underholdning og udlagte Penge 40 rd:, hvori 2 rd: for Laugrettets Møde i Dag er indberegnet, som reparteres saaledes: at de samtlige indstevnte Opsiddere paa Rogde, Rogdeberg, Krogevig og Age derav betaler saa meget som kommer paa hver Markesteen der for Ejendommen dem tilhørende er nedsat, og Tobias Rogde svarer ligeledes efter Anpart for de Marke steene hvormed hans Eiendom er indhægnat.

Saaledes dømmer Dommer og Meddomsmænd for Ret at være, og fuldbyrdes denne Dom 15 Dage efter lovlig Forkyndelse, under Lovens Tvang.

Aastæds Sag mellem Gaardene Hildal og Sandven i Odde.

Aar 1789, den 8de Septembris, blev Aastæds Retten sat paa Gaarden Hildal i Odde Kirkesogn og Kingservigs Skibrede, for at behandle efterfølgende Sag anlagt af Opsidderne paa bemeldte Gaard Hildal, mod Opsidderne paa Naboegaarden Sandven. Retten betjente Sorenskriver Schielderups eedsvorne Fuldmægtig Morten Johan Barth tilligemed efterskrevne af Kongens Foged opnævnte 8 eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Ole Johannessøn Troness. 2: Ole Heljessøn Insteness. 3: Ole Haagenssøn Espe. 4: Halgrim Torbiørnssøn Mæland. 5: Lars Østenssøn Jaastad. 6: Tosten Johannessøn Hovland. 7: Ole Olssøn Hougstvedt, og 8: Svend Knudssøn Grimen. Ligesaa var ved Retten tilstæde Lænsmanden John Torgiulssøn Hougse.

Hvorda Citanterne Iver Aamundssøn og Jørgen Trondssøn Hildal fremlagde Tægtedag til denne Forretning, af 2 Junii 1789, hvorved denne af dem requirerte Aastæds Mærkeskjels Sag mod Opsidderne paa den angrændsende Gaard Sandven er berammet til den 1te Septembr:, men formedelst mellemløbende Omstændigheder og kongelig anbefalede Forretninger, udsat til i Dag, hvilket for alle Vedkommende er bekjendtgiort. Den fremlagte Tægtedag er saalydende # Derefter anmeldte de ved mundlig Varsel at have indkaldet de samtlige Opsiddere paa Gaarden Sandven, Ole Larssøn den ældre, Ole Larssøn den yngre, Tosten Nielssøn og Gunder Isachssøn, med deres Jordejer, Sognepræsten til Wigøer Hr: Andreas Schielderup, samt Selvejerne Torger Jørgenssøn, Henrich Henrichssøn og Magnus Magnussøn, til at møde sig udi Rette paa Aastædet, og for Retten anhøre baade stevnte og ustevnte Vidner, saavel som den forhen mellem dem oprettede Contract, derefter modtage Rettens Syn og Grandskning til Anviisning af de rette Mærker mellem deres Ejendomme i Hiemmebogen, samt Steening og Reening til deres Ejendommers lovlige Udskiftning, samt Dom anhøre til at opsette lovlig Mærkes Gar, og denne Sags ibragte Omkostninger at erstatte.

Som Vidner under Lovens Falsmaal indkaldte Lars Svendssøn Tokem, Ellev Salomonssøn Jordal, Ole Ellingsøn ibm:

De indstevnte Lejlendinger paa Sandven mødte med deres Jordejer Hr: Schielderup og vedtog Varsel. Ligeledes var tilstæde de indkaldte Selvejere Torger, Henrich og Magnus Sandven, som ligeledes tilstod lovlig at være stevnt. Vidnerne mødte.

Citanterne fremlagde til Actens følge en mellem Iver Aamundssøns Formand Michel Olsson og Jørgen Trondssøn paa den eene [Side], samt Torger Jørgenssøn og Ole Larssøn Sandven den yngres Formand Jacob Jacobssøn [paa den anden Side] oprettet Contract af 17 Maji 1783, som den 11 Junii 1784 lovlig er tinglyst, hvilken inden Retten blev oplæst, saaleedes lydende #

Sognepræsten Hr: Schielderup med sine Lejlendinger sagde for Retten, at den oplæste Contract, som findes underskrevet af afdøde Jacob Jacobssøn, Ole Larssøn og Tosten Nielssøn Sandven, ej kan være giældende, saasom samme er indgaaet og Mærker derved fastsat uden Jorddrottens Samtykke, der burde være vidende om hvad hans Lejlendinger forpligtede sig til i Henseende til Gaarden, der ikke er deres Eiendom; Han forbeholdt sig derfor nærmere at fremføre sin Paastand til Præstebolets Gods Conservation, naar Citanterne ifølge deres Stevnemaal har ladet Vidnerne avhøre og Besigtelse paa Aastædet er skeed.

Torger, Henrich og Magnus Sandven sagde, at de vel frievillig havde indgaaet og underskrevet den ommeldte Contract, men som Hildals Mænd har overtraad dens 4de Post, saa fandt de sig heller ikke forbunden at opfylde den øvrige Deel, der naar en Post er brudt, er ophævet. Denne deres Tilførsel vil de med Vidner bevise.

Citanterne, som formærkede at Vederparterne ikke findes villige til at opfylde den af dem indgaaede Contract,

1789: 168b

begierede Vidnerne fremkaldet, eedfæstede og forhørte, og derhos sagde at de som godvillig mødende havde tilstæde Helje Jacobssøn Mosbache, Knud Aadnessøn Ejtrem, samt Beskikkelses Vidner Orm Olsson Grønsdal og Elling Aamundssøn Hildal, samt Aamund Aamundssøn Hildal og Erich A {amunds} rnes/søn Hæng, Svend Thomassøn Berje, Lars Knudssøn Tvedt. Eedens Forklaring bleve dem af Lovbogen forelæst, med Formaning til Sandheds Udsigende. Fremstod da

Lars Svendssøn Tochem, som sagde at være 70 Aar gammel, opfød her paa Gaarden, og har tjent hos afdøde Trond og Ole Hildal for meere end 30 Aar siden, i foregaaende 5 á 6 Aar, er Sødskendebarn til Jørgen Hildal og Gunder Sandvens Kone, vidnede: at Skiftet mellem Hildals og Sandvens Fæhage begynder {ved Dybhøl} paa østre Side \fra en Markesteen i Tangen, over Elven til Dybhøl/, og gaaer \der/fra til Skifteshammer, videre i en stor Furre kaldet Krusefurren, til en gammel Mærkesteen staaende i Ourdals Axelen, hvilken Markesteen viser ind efter i Veed Foss, som er Endemærket. Paa Tilspørgsel sagde Vidnet at han ikke har seet noget Mærke i den omprovede Skifteshammer, men Strækningen skal være saaledes som Vidnet selv har brugt og hørt af andre. Sandvens Mænd har bejttet med deres Creature oven for Skifteshammer tilligemed Hildals Opsiddere. Citanterne tilspurgte Vidnet om ikke Hildals Creature ligesaavel har gaaet {op} \nord/ efter Rossebachen, tilhørende Sandven, som Sandvens Creature har gaaet op efter samme? Resp: Jo, fornemmelig om Høsten, men Sandvens Creature har baade Høst og Vaar {være} gaaet op efter Rossebachen, dog kunde Hildals Creature hændelsevis komme paa det omprovede Stæd om Vaaren. Har hørt at Sandvens Mænd gav Hildals Mænd Betaling, 4 eller 5 Mrk., for Bejtningen oven for Skifteshammer, men veed ej om alle Sandvens Mænd vare fælles i denne Betaling, dog veed

Vidnet at Hildals Mænd i den Tid han tjente her, fordrede denne omtalte Leje, men om de har faaet Lejen, kan han ikke sige. Kan gjøre Anvisning.

2 Vidne, Ellev Salomonssøn Jordal, 67 Aar gammel, har tjent hos afdøde Ole Hildal for 40 Aar siden i foregaaende 8 Aar, ubeslægtet til Parterne, vidnede om Mærket mellem Færhagene eensstemmig med første Vidne, ligesom han og i det øvrige Vidnesbyrd var eensstemmende, undtagen om den omspurgte Leje for Bejtningen, hvorom han ingen Beskeed vidste. Kan gjøre Anvisning paa Aastædet.

3 Vidne, Ole Ellingssøn Jordal, 46 Aar gammel, aflagde Eed og vidnede, at den omstevnte Contract var oprettet overeens stemmende med Torger og Jacob Sandvens Udsagn, hvilke havde Fuldmagt fra de øvrige Opsiddere som have underskrevet den.

4 Vidne, Helge Jacobssøn Mosbache, 70 Aar gammel, fød og opfød her paa Gaarden, og været her indtil for 26 Aar siden, vidnede eensstemmende med første og andet Vidne, med denne Forandring, at den omtalte Leje af Sandvens Mænd blev fordret af Selvejerne som aldrig betalte, men \om/ Lejlendingerne har været fordret derfor, veed han ikke. Kan gjøre Anvisning.

5 Vidne, Knud Aadnessøn Ejtrem, 53 Aar gammel, tjent paa Pladset Svends(kiær?) (-eide?) under Hildal for 30 Aar siden i foregaaende 7 Aar, vidnede om Mærkerne til Krusefurren eensstemmig med de 2de første Vidnerne, men hvor Mærkerne siden gaaer, veed han ikke. Hans Vidnesbyrd var ligeledes overeens stemmende med første Vidne, undtagen at han ikke veed om nogen Betaling af Sandvens Mænd for Bejtningen er givet, heller ikke om nogen Leje derfor af Hildals Mænd er fordret. Kan gjøre Anvisning.

6 !!og 7!! Vidne, Aamund Aamundssøn Hildal, aflagde Eed og vidnede, at Sandvens Mænds Creature, i den Tid Vidnet for et Aar siden boede her, og følgelig efterat den i Retten producerede Contract var oprettet, har kommet ind paa Hildals Mænds Ager og Bøe, og der gjort Skade, dem:

7 Vidne, Erich Arnessøn Hæng, aflagde Eed og provede, at Sandvens Mænds Creature har indkommet paa Hildals Bøe for 10 Aar siden, da Vidnet tjente her, veed og som nærmeste Naboe at dette er skeed efter Contractens Oprettelse, hvilket han har seet dette Aar. dem:

Citanterne frafaldt de øvrige Vidner, og begierede at Retten ville besigte de omtvistede Strækninger;

Thi begav Retten og Laugrettet sig til Marken, hvor 1. 2. 4. og 5 Vidne anviste de omprovede Mærker lige til Skifteshammeren, hvor Disputten egentlig verserer om Fæehagen, fra Dybhøl kaldet. Den i Tangen af Vidnerne omprovede Steen befandtes at være needsat, og ikke at kunne vise andensteds hen end lige til Skifteshammeren, efterdie Situationen er saadan at ingen Mærkeskjel mellem Naboeerne paa Sandven kunne vise hen til denne. Bemelte Steen blev af Retten optaget, men ingen Mærker befunden der kunne tjene til Regel for at den var en ordentlig Markesteen, men efter al Rimelighed er den i Anledning af dette Mærkeskjel som synes det rette, nedsat. I Skifteshammeren fandtes heller ingen Mærke, men Vidnerne sagde under Befaringen at Strækningen er omvidnet og anviist efter gammelt Kan og Sagn samt eget Brug i den Tid de opholdt sig her; Ligesom og de bekræftede at Hildals Mænd bestandig har knurret over at Sandvens Creature har kommet ind paa denne deres Ejendom ovenfor Skifteshammer. De forbemelte 4 Vidner bekræftede inden Retten deres Vidnesbyrds og Anviisningens Rigtighed med deres Saligheds Eed, og derfor blev demitteret.

Citanterne derefter, da Sagen paa deres Side med fuldstændige Vidner er oplyst og bevist, sluttede Sagen til Doms med denne Paastand: at de samtlige indkaldte

1789: 169

Sandvens Opsiddere bliver tilfunden at holde sig det omprovede Mærkeskjel efterretlig og der opsatte (G?)ierde, samt vogte deres Creature saaledes at de ikke aarlig gjør Skade paa deres

Bøe, under Mulct som vedbør. Endelig paastod de sig tilfunden denne Sags Omkostninger, uberegnet Rettens Gebyr, erstattet med 19 rd.; under forbeholdenhed af alt lovligt.

Torger Jørgenssøn Sandven sagde at han altid har villet holde den oprettede Contract, hvilket han endnu vedbliver, og der for ville være uden for denne Process, derfor protesterede mod Dom forsaavit ham angaaer.

De andre (2?)de Opsiddere sagde ligeledes at de ville rette sig efter den bemelte Contract som nu her inden Retten er oplæst. Sognepræsten Hr: Schielderup sagde at han, for at stifte Freed og Eenighed, ville samtykke udi den oprettede Contract, uagtet den ikke synes saa aldeles billig, og altsaa ventede den fra sin Side ved Dom stadfæstet, men hvad denne Sags Omkostninger angaaer, saa maatte han protestere mod sammes Betaling af hans Lejlendinger, efterdie Citanterne ikke i mindste Maade har proponeret Forliig med ham som den egentlige angieldende, hvilket han troede burde været iagttaget.

Lejlendingerne paa det beneficerede Gods vedtog i alle Deelee denne deres Jord Ejers Tilførsel.

Citanterne paastod at de, for at forekomme al Tvist, bliver tilkjendt eene og udelukkende Ejendoms Brug og Ret i sin egen Fæehage efter den {opr} anviste og omprovede Strækning, samt erstattet alle Omkostninger.

Sandvens Opsiddere sagde at de ifølge denne Paastand henholdt sig til deres gamle Brug, og paastod sig samme ved Dom tilkjendt, saafremt deres Paastand om Contractens Opfyldelse ikke antages.

Mere havde Parterne ikke at tilføre, men vare Dom begierende.

Eragtet

Sagen optages til Revision og Eftersyn, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt sidste Tingdag for Kingservigs Skibreede paa Tngstædet Utne dette Høsteting; ligesom {Parterne} Laugrettet samme Tid indfinder sig, for med Dommeren om Sagen at conferere.

Denne Forretnings Bekostning: Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s.; Tægtedag 2 rd.; 1 Dags Diæt 1 rd.; 4 Miles Diæt frem og tilbage, 4 mrk.; en Dags Forretning 3 rd.; Fogden for Opnævne 5 mrk.; 7 Vidner 4 mrk: 8 s.; Lænsmanden 3 mrk.; og Stevnepenge 9 mrk.; Laugrettet, hver 32 s.; er 2 rd: 4 mrk.; tilsammen 14 rd: 2 mrk: 12 s.; samt Laugrettets Møde paa Utne, hver 24 s.; [er] 2 rd.; i alt 16 rd: 2 mrk: 12 s.; som Reqvirenterne betalte.

Aastæds Markeskiels Forretning paa Qvæstad i Ullensvang.

Aar 1789, den 25de Septembris, blev Aastæds Retten sat paa Gaarden Qvæstad i Ullensvangs Kirkesogn og Kingservigs Skibrede, for at behandle efterfølgende Mærkeskiels forretning mellem Opsidderne paa denne Gaard. Retten administreret af Stædets Sorenskriver herr Søren Schielderups eedsvorne Fuldmægtig Morten Johan Barth, tilligemed efterskrevne af Kongelig Majestets Foged hr: Ulrich Wilhelm Koren opnævnte eedtagne Laugrettesmænd: 1: Friderich Pederssøn Jaastad. 2: Lars Østenssøn ibm: 3: Ole Haagenssøn Espen. 4: Elling Hanssøn Hougse. 5: Ole Ole!! (Olsson) Hougstvedt. 6: Halgrim Torbiørnssøn Mæland. 7: Jacob Helgessøn Mæland, og 8: Svend Knudssøn Grimen. Nærværende Tinglaugets Lænsmand John Torgiulssøn Hougse.

Hvorda Citanten Aad Aadssøn Qvæstad fremlagde Tægtedag til denne Forretning af 9de Septembr: 1789, som er salydende: # Derefter anmeldte at han til i Dag med mundlig Stevnemaal har indkaldet Opsidderne paa denne Gaard, hans Naboer Johannes Larssøn, Helge Aadssøn og Ole Aadssøn med Sønner Aad Helgessøn og Aad Olsson, til at modtage Steening og Reening til hans Ejendoms lovlige Udskiftning af Dommer og Mænd, samt anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Provemaal, derefter Dom anhøre til Afskaffelse af de mange Gieder og Hæste de til Fortrængsel for ham have ladet bejte i den fælles Udmark, for meere end deres Lod kan tilkomme, med videre efter forbeholdende Paastand og Irettesettelse, samt

denne Sags foraarsagede Omkostninger at erstatte. Ligesaa var til Vedermaale indkaldet Sjur Wigligssøn Maagestad, Asbiørn Erichssøn Store Naae, Ole Iverssøn ibm., Christen Christenssøn Lille Naae, Tollev Olssøn ibm., John Olssøn Aachre og Elling Johanssøn ibm., til at bievære Steeningen for saavit deres Jorders Ejendomme kan vedkomme, samt Omkostninger efter Anpart at erstatte.

Johannes Larssøn Qvæstad mødte for Retten og anmeldte at han ved mundlig Contra Kald og Varsel havde indkaldet Citanten Aad Aadssøn Qvæstad og de andre Naboer Helge Aadssøn og Ole Aadssøn, samt Aad Helgessøn og Aad Olssøn, til at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, samt hans Ejendoms lovlige Udskiftning med videre Paastand, samt Processens Omkosning at erstatte; Ligesom de forbemelte Angrændsende Naboer paa Maagestad, Store og Lille Naae samt Aachre ere indkaldte til lovlig Steening samt Omkostningers Ansvar; alt efter Tægtedagens formeld af 9 Sep: 1789, saalydende #

Af de indstevnte mødte Helge og Ole Qvæstad samt Aad Helgessøn, Sjur Maagestad, Asbiørn og Ole Naae, Christen og Tollev Naae, som vedtog Varsel. For de udeblevne John og Elling Aachre afhjemlede Lænsmand Hougse og Svend Grimen afhiemlede!! lovlig Varsel under deres Saligheds Eed.

Parterne derefter, førend de indkaldte Vidner bleve afhørte, begierede tilført de Mærkeskjel som Laugrettet paa Grund af deres indbyrdes Foreening have nedsat, saasom ingen Disputte derom verserer, da de for Resten forbeholdt at fremføre hver sin Paastand om det de ikke herefter kunde blive eenige om;

Thi blev Mærkerne

1789: 169b

beskrevet saaledes: Ved yderste Strusbierget er hugget en T Gloppe som viser i Strusbachen i en nedsat Mærkesteen, hvori er hugget en L Gloppe. Imellem disse 2de Hoved Mærker er 3 X og 7 nedsatte Mærkesteene. Aad Aadssøn ejer inden for, og Johannes Larssøn uden for. Sidst bemelte L Gloppe viser ud efter i en ditto L Gloppe. Imellem disse er hugget 2 X og nedsat 2 Mærkesteene. Aad ejer oven for, og Johannes neden for. Sidst bemeldte L Gloppe viser op efter i en stor Steen under Aad Aadssøns Stuehuus. Imellem disse Mærker er 2 X og 2 Mærkesteene. Aad ejer inden for, og Johannes uden for. Under Myrager laggen er nedsat en Mærkesten som viser ud til en Mærkesteen nedsat ved Bækken, og viser op efter samme Bæk, hvor der er nedsat en Mærkesteen, der er Endemærket. Aad Aadssøn ejer neden og uden for, og Johannes oven og inden for disse Mærker.

Indenfor Framtunet under Kjørslevejen er hugget en X som viser lige op efter til Støls Leedet, hvor en Mærkesteen er nedsat, som er Endemærket. Imellem disse 2de Hoved Mærker er hugget 2 X og nedsat 12 Mærkesteene. Aad Aadssøn ejer inden for, og Johannes uden for. Oven for Bjørneageren er hugget en X som viser lige op efter i en nedsat Mærkesteen nederst i Kalledals rinden. Imellem disse Mærker er en X og 10 Mærkesteene. Aad Aadssøn ejer inden, og Johannes uden for.

Ved Øyene er hugget en X som viser ind i en anden X, og fra denne op efter i en nedsat Mærkesteen, hvori er hugget en V Gloppe. Imellem disse Mærker er fem Mærkesteene. Aad Aadssøn ejer inden for, og Johannes uden for. Uden for Langesold (Langehold?) er nedsat en Mærkesteen som viser lige op efter i en X ved Bækken, og siden viser Bækken til Stølsslaatten, hvor der er nedsat 2 Mærkesteene. I samme Linie er 2 X og 4 Steener. Uden for ejer Helge Aadssøn og Søn samt Ole Aadssøn og Søn, og inden for ejer Johannes. Ved Kaldaaen inden for Qværnehuuset er hugget en X som viser ind efter i 3 Mærkesteene}, hvoraf det sidste er et X, neden for ejer Helge og Ole samt deres Sønner, og oven for ejer Johannes.

Inderst i Strusbiørg er hugget en X som viser i en anden X i inderste og øverste Strusbiørg. Imellem disse Mærker er 5 X og en Mærkesteen. Aad Aadssøn ejer uden for, og Christen Naæ inden for. Under Skierebraaten er hugget en X som viser lige ind efter i en T Gloppe, og derfra lige ind efter Strudsbierget. Imellem disse Mærker er en X. Johannes Qvæstad ejer oven for, og Tollev Naæ neden for. Ved Støle Ledet er nedsat en Mærkesteen som viser lige ud efter i en Helle i Støls Slotten, hvori er hugget en X. Imellem disse Mærker er en X og 2 Mærkesteene, !!Ole, Iver!! (Ole Iverssøn?), og Asbiørn Naæ ejer oven for, og Johannes Qvæstad neden for. Uden for samme sidst benævnte X er nedsat 2 Mærkesteene. oven for denne Linie ejer Christen og Tollev Naæ, og neden for ejer Johannes Qvæstad.

Ved Støkkene er nedsat en Mærkesteen som viser i 3 andre Mærker, hvoraf det sidste er en T Gloppe. Ejendommen tilhører Johannes uden for, og Helge og Ole Qvæstad med Sønner inden for. Ved øverste Støkkene er hugget en T Gloppe som viser i 6 efter hinanden deels X og Mærkesteene, og hvoraf den sidste er en T Gloppe hugget i Steenen. Aad Aadssøn ejer uden for, og Helge samt Ole Qvæstad med Sønner inden for. Ved Elven i øverste Kalledal er hugget en X i en stor Steen som viser i 5 Mærkesteene, hvoraf den sidste er en L Gloppe hugget i Steenen, Denne viser op efter i 6 andre Mærker og Mærkesteene, hvoraf den sidste er en gammel nedsat Mærkesteen, og er Endebyttet. Inden og neden for disse Mærker ejer Aad Aadssøn Qvæstad, og uden og oven for ejer Johannes Larssøn. Uden for Kalledalens Elv er hugget en X som viser i en L Gloppe. Denne viser op efter i 9 andre Mærker og Mærkesteene. Inden for ejer Johannes, og Aad Aadssøn uden for. Ved Halvfierdingen er hugget en X som viser i lige Linie op efter i 6 Mærker og Mærkesteene, hvoraf den sidste er en gammel Mærkesteen. Uden for disse Mærker ejer Aad Aadssøn Qvæstad, og inden for Sjur Wigligssøn Maagestad. Neden for Melkestøls Ledet ved Bøes gierdet er hugget en X som viser i 12 andre Mærker og Mærkesteene. Fra de 4 første af disse Mærker gaaer Byttet efter Bjerg Rosten i de øvrige Mærker. Oven for ejer Helge og Ole Qvæstad med Sønner, neden for disse Mærker til det femte af de beskrevne, ejer Johannes Larssøn, og inden for ejer Aad Aadssøn. {Under} \Oven for/ Skierpingen i Ager Reenen er nedsat en Mærkesteen som viser i En Mærkesteen ved Vejen, denne viser ind efter i en X, hvilken viser {op efter} i en Mærkesteen op efter i 2 X, og fra den sidste ind efter Vejen i en nedsat Mærkesteen. Neden og inden for disse Mærker ejer Aad Aadssøn, og oven og uden for ejer Helge og Ole Qvæstad med Sønner. Paa den indre Side ved Waet er huggen en X som viser ind efter Vejen udi et Skarv, hvor er hugget en X, samme viser ind efter udi en jordfast Steen under Vejen, hvor en L Gloppe er hugget, derfra ned efter {i} en liden Ager Reen, hvor en

1789: 170

Mærkesteen er nedsat, hvorudi er hugget en L Gloppe som viser ud efter Reenen til det yderste hjørne i en nedsat Mærkesteen som viser ned efter udi en X hugget i en liden jordfast Steen, derfra til en nedsat Mærkesteen som viser ned til Ager Reenen i 2 Steene, og siden ind efter Reenen i 5 ved Ager Reenen nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste Mærkesteen er hugget en T Gloppe udi. Fra samme gaaer Byttet længer ind efter Reenen i 5 efter hinanden nedsatte Mærkesteene. Oven for Waet ved Elven ejer Johannes Larssøn. Neden for ejer Helge og Ole Qvæstad med Sønner, samt neden og inden for Ager Flækken ejer Aad Aadssøn. Under Ager Reenen Bjørneageren ejer ligesaa Helge og Ole Qvæstad med Sønner, og Aad ejer Ageren til den Steen hvori en T Gloppe er hugget, men inden for T Gloppen ejer Johannes Qvæstad. Ved Bjørneageren i dens indre Kant gaaer Byttet fra den sidst meldte Mærkesteen op i 2 X og 2 Mærkesteener samt en L Gloppe, hvilken viser i 2de andre Mærkesteener. Inden for disse Mærker ejer Helge og Ole Qvæstad med Sønner, samt uden for ejer Johannes Larssøn. Nederst i Tungeteigen ved Bækken er nedsat en Mærkesteen som viser ind i en anden Mærkesteen, og siden i Linie i en X og 8 Mærkesteene, hvorav den sidste staaer i øverste

Tungeteigen. Inden for disse Mærker ejer Ole og Helge Qvæstad med Sønner, og uden for ejer Aad Aadssøn op til en Mærkesteen, hvori er hugget en T Gloppe, og oven for ejer Johannes Larssøn.

Da Dagen nu var forløbet med disse nedsatte Mærker, blev Forretningen til i Morgen tidlig udsat.

Anden Dag, den 26de Septembris, vedvarede denne Forretning i alle vedkommendes nærværelse.

Ligesaa mødte nu John Olsson Aachre, som sagde at ingen Disputte verserer mellem ham og Citanterne i henseende til deres Ejendom.

Parterne paa Indre og Yttre Qvæstad, nemlig Aad Aadssøn og Johannes Larssøn, fremstode og sagde at de i Mindelighed under Laugrettets Syn og Grandskning vare forenede saaledes som de nu forlangede Protcollen tilført til uryggelig Efterlevelse for dem og Efterkommere, at Enhver beholder den Ager som befindes paa deres Ejendoms Bøe.

Imellem de andre indstevnte er i Dag nedsat følgende Mærkeskjel: Ved Qværnehuuset og under samme er nedsat en Mærkesteen som viser i en L Gloppe hugget i en Skarv, samme viser i 2de andre nedsatte Mærkesteene ved Vejen. Under disse Mærker ejer Helge og Ole Qvæstad med Sønner, og oven for ejer Aad Aadssøn.

De øvrige Mærkeskjel som kunde nedsettes, begierede Parterne maatte stilles i Beroe indtil videre, da Aad Aadssøn Qvæstad imidlertid begierede {at} tilført, at han, ligesom Stevnemaalets Incamination formelder, havde indkaldet Johannes Larssøn, Ole Aadssøn \Qvæstad/, Ole Iverssøn Store Naae samt Tollev og Ole Lille Naae, fordi de have indsat fremmede sig tilkjøbte Geeder og andre Kreature til Hinder for Citanten, og Fortrængsel udi deres fælles Mark, og til den Ende fremstillede de i Gaar anmeldte Vidner Sjur Wigligssøn og Tosten Larssøn Maagestad, der med deres Vidnesbyrd kan godtgjøre hvilken Skade og Fornærmelse disse Geeder tilføjer.

Johannes og Ole Qvæstad mødte, men de andre Opsiddere paa Store og Lille Naae var i Dag ikke tilstæde, men de have i Gaar vedtaget Varsel, undtagen Ole Lille Naae, thi afhiemlede Lænsmand John Hougse og Svend Grimen lovlig Varsel.

Johannes Qvæstad sagde at han ikke kunne negte at have Geeder, og flere end hand føder paa Gaarden, men han ønskede at dette ligesom alt øvrigt blev afgjort ved Forening, hvorved han ville forbinde sig at paapasse disse Kreature saa nøje at de ingen Skade skal gjøre.

Ole Qvæstad sagde ligeledes at han henholdt sig til Johannes Qvæstads Forlangende, og ønskede en Contract oprettet, hvorved han gjerne kunde lade sig nøje med et mindre Antal, der slet ingen Skade skulle tilføje hans Naboers Ejendom.

Vidnet Sjur Wigligssøn Maagestad aflagde Eed og vidnede at han tilligemed det andet indstevnte Vidne var tilkaldet at besee den Skade endeel Gieder skulle have tilføjet Citanten Aad Aadssøns Æbletræer, hvilken Skade de taxerede for 1 ½ rd.; og dette!! (denne) Besigtelse skeede forgangen Aar mod Høsten. De saae ingen Geeder eller andre Kreature, men veed at ingen andre i Bøjgden, uden de indstevnte og paa Naboegaarden Rogde, ejer saadanne Kreature som kunne have tilføjet den paastevnte Skade, men hvis Kreature havde gjort dette, veed det ikke. For øvrigt kan Vidnet med flere sine Grander sige at disse Kreature er skadelige for saavel hans som Naboernes Eiendomme. Dem:

2 Vidne, Tosten Larssøn Maagestad, vidnede eensstemmig med første Vidne uden mindste Forandring. Dem:

Johannes Qvæstad begierede Sagen i denne Post udsat, for om mueligt at tilbringe sig et ordentlig Forlig med sin Naboe, naar de udeblevne kom tilstæde.

Aad Qvæstad var ligeledes med Udsettelse fornøjet paa den Maade at han vilde æske Sagen i Rette paa næste Høste Ting, saafremt han ikke førinden kunne faae tale med de indstevnte.

Johannes og Ole Qvæstad sagde dernæst at de vare foreenede saaledes: at Ole skal have friehed at reparere H(oel?) (Huul) Vejten øverst i Tungeteigen naar fornøden giøres, mod at han forpligter sig til at tildække den saaledes at den ingen Skade tilføjer Johannes[es] Eiendom. Ligeledes skal Helge og Ole Qvæstad med Sønner have friehed til at holde de befindende 3 Hoved Vejter, i Engesætter, i Jyttelshovden, og Maasta-

1789: 170b

-vevejten vedlige til gaardens Conservation, dog ikke at Johannes og Aad Qvæstad derved skal tilføjes nogen Skade enten ved Vand ledning eller i andre Maader, af hvad Navn nævnes kand.

Endelig bleve de samtlige Opsiddere foreenede saaledes: at enhver skal giæte sine Creature paa sin egen Ejendom, og ej at drive dem andenstæds end de gamle sædvanlige Vejer, og ej heller at fornærme Johannes og Aad Aadssøn paa Ager og Bøe, hvor for Helge og Ole med Sønner forbinder sig at giærde for Langehold (Langesold?) og Dalsagerens nederste Reen under Vejen fra Kirsebær gierdet til Bækken.

De øvrige Mærkeskjel som ikke nu ere nedsatte, forbeholdt Parterne at anvise for Laugrettet saavel inden som uden Gierds, saasom de ikke vidste nogen Desputte derom, og naar dette ere skeed, vilde de indsende samme til Sorenskriveren for at lade samme protocollere. Imidlertid begiærede Aad Aadssøn at de udeblevne Opsiddere paa Lille Naae maatte Laugdages at møde til næste Høsteting med hvad Tilsvær de maatte finde fornødent i Anledning af de paastevnte skadelige Kreature.

I Henseende til Omkostningerne, da ønskede Parterne derom at kunne træffe mindelig Forening, imidlertid ville Johannes og Aad Qvæstad forbeholde til næste Høste Ting derom at nedlegge sin Paastand, til forventende Dom.

Eragtet

Saasom den Tvistighed om de paastevnte Geeder egentlig kan behandles paa det almindelige Ting, og Citanten Aad Qvæstad har forlanget de udeblevnes Tilsvær, saa bliver Ole Iverssøn Store Naae, samt Tollef og Ole Lille Naae herved Laugdaget at møde paa Tingstædet Utne den 31 Octbr: førstkommende, for at indgive deres endelige Tilsvær med hvad de maatte finde fornøden. Imidlertid skal de Mærker som Laugrettet efter Anvisning nedsetter, og den øvrige Forening som mellem Parterne kunne træffes, blive Protocollen tiltaget, naar samme under Laugrettets Bekræftning Sorenskriveren tilsendes.

Denne Forretnings Bekostning beregnes saaledes: Tægtedag for begge Parter 4 rdlr., Incamination for begge, 3 rd: 8 s:, Vidner 2 mrk:, 2 Dages Forretning 5 rd:, 2 Dages Diæt 2 rd:, 2 Miles Diæt paa Rejsen 2 mrk:, Fogden for Opnævvelse 5 mrk:, Lænsmand[en] for 2 Dages Forretning 1 rd:, Stevnepenge 1 rd:, Laugrettet 3 Mand i 3 Dage og 5 Mand i 2 Dage á 24 s: daglig, er for dem alle 4 rd: 4 mrk: 8 s:, foruden de Dage de herefter steener, som nærmere beregnes, til sammen 22 rd: 2 mrk:, hvorav Aad betalte 11 rd: 2 mrk: og Johannes 11 rd:

Høste-Tinget 1789.

Jondals Skibreede.

Aar 1789, den 22de October, begyndte det **almindelige Høste-Ting med Jondals Skibreedes Almue paa Tingstædet Herrandsholmen**. Ved Retten tilstæde Hr: Foged Koren, Lensmand Johannes Pederssøn Wiig, og efterskrevne 8te eedsvorne Laugrettes Mænd, nemlig: 1: For Lars Samsonsens Hougen, i hans Stæd Faderen Samson Larssøn Hougen. 2: Endre Wigligssøn Samland. 3: Christopher Larssøn Samland. 4: Lars Olssøn Drage. 5: Iver

Omundssøn Tveten. 6: Lars Brynildsen Wiig, i hans Stæd Torbiørn Wigligssøn Traae. 7: Johannes Salomonssøn Svaasand, og 8: Anders Torchildssøn Svaasand.

Hvorda følgende Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger bleve tinglæste.

No: 1: Placat som indskiærper Iagttagelsen af de for Norge ved Placaten af 13de Martii 1782, fastsatte Omslags eller Rente betalings Terminer. Friderichsbergs Slot den 12te Junii 1789.

No: 2: Forordning, hvorved Søe Enrolleringen i Norge igien inddeeles i 6 Districter, med videre bemelte Enrollering vedkommer, baade i Dannemark og Norge. Christiansborg Slot den 1te Maj 1789.

No: 3: Placat angaaende Indretningen af det ved Forordningen af 1te May 1789 i Danmark og Norge aabnede Laan paa Annuitæter til 3 Procent. Friderichsberg Slot d: 16de Sept: 1789.

No: 4: Placat angaaende yderligere Bestemmelse om Anmædelser til Deeltagelse udi det ved Forordningen af 1te Maj d: A: aabnede Laan paa Annuitæter til 3 Procent, og hvorledes samme skal oppebæres. Det Kongl: Finants Collegium den 16de Julii 1789.

No: 5: Anordning som bestæmmer de Frie heder der forundes Kiøbstæderne i Finmarken. Friderichsberg Slot den 17de Julii 1789.

No: 6: Stiftets Skrivelse angaaende at den anførte Frie skyds 338 rd: 5 s:, kan ei blandt Dellinqvent Pengene udlignes, men paa Sundfiord og Hardanger Fogderies Almue efter Mandtallet ad udligne. dat: 29de Aug: 1789.

No: 7: Ditto, som Comunicerer Kongl: allernaadigst Rescript under 11 Sept: d: A:, at Apoteqverne, i stæden for de forhen bestæmte 30 s:, maae oppebære 40 s: for en Portion Lægemedler, til de med Skab befængte Hæste. dat: 26de Sept: 1789.

No: 8: Ditto, angaaende Bøygde Magazinens Anlæg til Sæde Korns Oplag for de trængende Jordbrugere i det søndre Bergenhuusiske Amt, med Gienpart af det Kongl: Rente Kammer Skr: til Stiftet af 15de Aug: 1789, dat: 3 Sept: 1789.

No: 9: Ditto, angaaende Hospital, Dellinqvent, Syge og Broe Omkostninger, af Sundhord og Hardanger Fogderie, 601 Rdr: 60 s:, sam/m/es Repartition, dat: 29de Aug: 1789.

1789: 171

No: 10: Stiftets Skrivelse ang: en fra Christiania Tugthuus undvigst Person, navnlig Tollev Olsson. dateret 4de Julii 1789.

No: 11: Ditto, i Følge det Kongl: Danske Cancellies Skrivelse af 23de May d: A:, at eftersøge en Russisk Undersaat, navnlig Etienne Odiankof. dat: 6te Junii 1789.

No: 12: Ditto, Angaaende et hos Præste Enken Madame Fabricius i Tellemarken og Bamble Fogderie den 29de Julii d: A: skeede Indbruf, efter hosfulgte Specification over de frastiaalne Sager. Dat: 5te Sept: 1789.

Derefter blev publiceret følgende private Documenter.

1: Anfind Anfindssøn Wichnes Skiøde til Søn/n/en Anfind Anfindssøn paa ½ Løb Smør og ½ Hud gam/m/el Landskyld i Gaarden Tørvigen No: 39, for 90 Rdr: Dat: 22 Octobr: 1788.

2: Lars Endressøn Eydes Ditto \med flere/ til Jacob Johannessøn paa 2 pd: 13 Mrk: Smør i Gaarden Tørvigen for 87 rd: 4 mrk: 2 s: Johannes Johannessøn Tuften 9 ½ Mrk: for 13 rd: 3 mrk: 15 s: dat: 9de Junii 1789. Selv ejer han efter Skiftebrev af 22 Januar 1788 9 ½ mrk:

3: Jacob Johannessøn Tørvigens Obl: til Lars Endressøn Ejde for 116 Rdr:, med 1te Prioritet i Gaarden Tørvigen No: 40, Dat: 22de Octobr: 1789, Dat: 22de Octobr: 1789.

4: Arne Larssøn Echens Skiøde til Sønnen Lars Arnessøn paa 1 Løb Smør med Bygsel i Gaarden Echen No: 5 i Jondals Skibreede. Dat: 22de Octobr: 1789.

Dagen efter, den 23de Octobris, vedvarede Høste tinget for Jondals Skibreedes Almue i forbemeldte Laugrettesmænds Nærværelse.

Hvorda Helge Torgerssøn Tørvigen tilligemed de andre Opsiddere paa denne Gaard anmeldte at de til denne Ret med mundlig Varsel havde ladet indstevne Sjur Larssøn Halderager fordie han imod Lov og efter at Dom var afsagt og exsequeret har nedkastet Mærkesgierdet mellem Tørvigens og Halderagers Eiendomme, samt hans Broder Tosten Larssøn, som under Vidnesbyrd har lovet at Gierdet skulde nedrives, og endelig, deres Fader Lars Tostenssøn til Vederfølge, alle trende at anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaring, derefter Dom modtage til Bøders Udreedelse, samt Processens Omkostninger med derved følgende Tiids Spilde at erstatte efter nærmere forbeholdende Paastand. Som Vidner ere under Lovens Falsmaal indstevnt Christi Erichs Datter, Ingeborg Ols Datter, Helga Johannes Datter, Arne Larssøn Axness, Baar Olssøn Herrastvedt og Niels Ingebretssøn ibm: De indstevnte Vederparter bleve lovlig paaraabte, men ingen svarede.

Kaldsmændene Lænsmand Wig og Thomas Erichssøn afhiemlede at Stevnemaalet for de udeblevne med fuld Varsel er forkyndt for deres Boepæl i deres Fraverelse.

Vidnerne mødte; for dem blev Edens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning til Sandheds Udsigende, hvilket de lovede. Fremstod da

1te Vidne, Christi Erichs Datter Drage, aflagde Eed og vidnede, at hun omtrent en Maaned før Michaelie dette Aar saae Sjur Halderager nedrive det paa Grund af en foregaaende Dom og Execution opsatt Mærkes gierde mellem Halderager og Tørvigen, hvilket hun veed Tørvigens Mænd ikke har givet Tilladelse til, men at der om dette gierde mellem Citanterne og de indstevnte har været og end nu da var Process.

2 Vidne, Ingeborg Ols Datter, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med første Vidne uden Forandring.

3 Vidne, Helga Johannes Datter, vidnede efter flagt Eed og eensstemmig med de 2de første Vidner.

4 Vidne, Arne Larssøn Axness, aflagde Eed og vidnede: at han sidste Gang Forretningen holdtes paa Halderager hørte Tosten Larssøn lovede at ville nedrive det paastevnte Gierde saafremt Tungene skulde tages fra dem, {hvilket} \og/ Lænsmanden, som samme Tid tilstæde, søgte at forhindre Tosten fra denne Tale.

5 Vidne, Torbiørn Wigligssøn Traae, som godvillig mødende /: i hvis Stæd som Laugrettesmand nu sad Arne Larssøn Ejchen :/, aflagde Eed og provede at han det af forrige Vidne omvundne Tid hørte Tosten Halderager sagde at han havde nedrevet og skulle nedrive det paastevnte Gierde.

6 {og 7} Vidne, {Baar Olssøn Herrastvedt og} Niels Ingebretssøn ibm:, aflagde Ed og vidnede, at de omtrent en Maaned før Michaelie dette Aar vare tilkaldede at besigte det paastevnte Gierde som var nedrevet, og befandt 14 Brud i samme, saa at alle Slags Kreature kunne komme derover, men hvem som havde nedrevet dette, vidste Vidnet ikke, men har dog siden hørt at det var Halderager Mænd som have gjort det. Denne Gang var intet Leed paa Gierdet at finde, men Tørvigens Mænd opsatte et nyt Leed, hvilket Vidnerne ved Besigtelse anden Gang saae ligeledes var borttaget, og befandt det liggende i Halderager Mark under en Steen; ligesom og 22 Brud i selve Gierdet, da befandtes, men Vidnet veed ikke hvem som havde gjort denne Skade. Dem:

Citanterne fremlagde et skriftligt Indlæg af 20 Octobr: 1789, saalydende #, og derefter paastod Dom.

Eragtet

Ifølge Lovens 1. 1. 4. bør de indstevnte Siur, Tosten og Lars Halderager efter denne Laugdags lovlige [Varsel]

1789: 171b

til næste Ting indfinde sig med Tilsvar i denne Sag, hvortil Citanterne besørger lovlig Varsel, da deres ordentlige Doms Paastand derefter antages.

Hr: Foged Koren anmeldte at han paa Justitiens Vegne med mundlig Varsel havde indkaldet Baar Olssøn Herrastvedt og Ole Nielssøn Herrastvedt, den sidste af Østensø Skibrede, for med hinanden forøvet Slagsmaal, der om at anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaring, og derefter Dom modtage til Andgieldelse efter Loven, og Actionens Omkostninger at erstatte. Som Vidner vare indkaldte under Falsmaal Ingeborg Haagens Datter og Johannes Hanssøn Herrastvedt.

De indstevnte mødte og vedtog Varsel.

Af de indstevnte Vidner mødte Johannes Hanssøn Herrastvedt. Det udeblevne er ikke under dette Tinglaug h(oshøre?)nde.

Johannes Hanssøn Herrastvedt aflagde Eed og vidnede, at han dette aars Juule højtid et aar siden saae at indstevnte Baar Olssøn Herrastvedt kom beskjenket ind i Ole Nielssøns Stue, hvor de begyndte at skjendes, og da Ole kom ind med Øll for at ville skjenke Baar, slog denne Skaalen i Oles Haand saa at Øllet flød i Gulvet. De vedbleve at skjendtes, og da Vidnet efter et Ærinde at tappe meere Øll, kom ind igien, saae han at Baar holdt Ole i Skjegget, og da Vidnet løsnede Haanden, fulgte dermed endeel Skjeg, lige som og Ole tog igien i Baar, som egentlig var den der begyndte Skjenderiet i Oles Stues!!, hvortil Anleedningen var mangt og meget som Vidnet ej kan opregne. Saae ikke at Ole tog i Baar efter at denne havde taget ham i Skjegget, men Baar skuede Ole saa at han faldt over sin Kone, der sagde at have faaet Skade deraf, da hun ville styre dem til Rette. Efterat Baar var gaaet ud af Stuen, vilde han atter ind til Ole, som til sidst maatte i sin bare Skjorte flygte sit eget Huus af Frygt for videre Overlast.

ustevnt Vidne Isach Olssøn Sellesetter aflagde Eed og provede i Anleedning af Begyndelsen til det paastevnte Skjenderie eensstemmig med forrige Vidne, samt sagde at han saae Baar slog under Øl skaalen som Ole holdt i Haanden, saa at Øllet styrtede paa Gulvet, ligesom Vidnet saae at de tog i hverandre, men ikke at Baar tog Ole i Skjegget, eller at Johannes, første Vidne, løste Haanden deraf; ligesom Vidnet heller ikke saae noget Slagsmaal, men Ole bad om Freed. Første Vidne sagde ligeledes at Ole bad om Freed. Actor begjerede Vidnet tilspurgt efter Baar Herrastvedts Forlangende, om Ole skjeldede Baar for en Kjeltring, og sagde at han havde haft Sand i Kornet til ham. Resp: Jo, ligesom og Baar tiltalede Ole fordi han ej handlede mod sin Moder som han burde, og begge skjeldede paa hverandre saa meget at Vidnet ej samme kan saa lige erindre.

Actor begjerede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe flere Vidner til Sagens Oplysning.

Eragtet

Sagen beroer efter Forlangende til næste Ting, da Actor behager at besørge det fornødne til endelig Slutning.

De sædvanlige Tings Vidner som forrige Aar optaget, blev examineret, og befunden rigtig, hvilket især blev stadfæstet af de 2de Mænd Thomas Erichssøn Underhougen og Helge Brynildssøn Bircheland.

Til at betjene Retten næste Aar som Laugrettesmænd er udnævnte: 1: Samson Johannessøn Tuften. 2: Ole Olssøn Qvale. 3: Wiglig Helgessøn Svaasand. 4: Niels Ellevssøn Selsvig. 5:

Torbiørn Olsson ibm:, 6: John Berjesson Kopren. 7: Lars Bergesson Brattebøe, og 8: Erich Salomonsson Fladebøe.

Saugejeren for Tvedts Saug angav at have dette aar skaaret 1600 enkelte Fyrrebord til Udførsel, angivet af Iver Omundsson.

Paa Hougen Saug er efter Samson Larssøns Angivelse skaaret 600 enkelte Bord.

Paa Svaasands Saug efter Johannes Salomonssøns Angivelse 300 enkelte Ditto, hvilket de alt med Eed inden Retten bekræftede.

Efter Udraab havde ingen mere ved Retten at bestille, thi blev Tinget ophævet.

Østensøe Skibrede

Aar 1789, den 23 Octobris, begyndte det **almindelige {Sommer} \Høste/- Sage- og Skatte Ting med Østensøe Skibredes Almue paa Tingstædet Herrandsholmen**. Ved Retten tilstæde Velædle hr: Foged Koren, Lænsmanden Johannes Pederssøn Wig og efterskrevne 8 eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Lars Larsson Aalvigen, i hans Stæd Lars Sjursson Norem. 2: Iver Ellevsøn Nedre Axness, i hans Stæd Ellev Larsson ibm: 3: Sjur Haagenssøn Berven. 4: Elling Aamundsson Lie. 5: Gunder Arnessøn Soldal. 6: Ole Olsson ibm: 7: Arne Nielsson Torpe, og 8: Niels Sjøvatsson Bjotvedt, saavelsom

1789: 172

samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda de for Jondals Skibrede anførte og specificerede Kongelige Anordninger bleve vedbørlig publicerede

Derefter bleve Sagerne foretagne.

Lænsmand Johannes Wig havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet John Rasmussøn Norem i Anledning af den til sidste Sommer Ting anlagte Sag angaaende Haandpenge 1 rd: paa Humle udlagt, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, og derefter Dom modtage til samme 1 rd:s Betaling, og Processens Omkostning at erstatte. Som Vidner var under Falsmaal indkaldet Michel Hanssøn Lepse og Brithe Heljes Datter ibidem, hvilke mødte.

Indstevnte John Rasmussøn Norem vedtog Stevnemalets lovlige Forkyndelse, og sagde at han med mundlig Contra Varsel havde indstevnet Lænsmand Johannes Wig at anhøre Vidnesbyrd af det under Falsmaal indstevnte \Vidne/ Ole Helgessøn, og flere ustevnte, derefter Dom modtage til Friefindelse, og Erstatning af Sagens Omkostninger. Som godvilligt Vidne havde Contra Citanten tilstæde John Larsson Holen under Tvedt.

Lænsmanden vedtog Varsel.

Citantens første Vidne, Michel Hanssøn Lepse, aflagde Eed og vidnede, at han af en anden i denne Sag ustevnt Mand i hans Svaghed hørte sige at Lænsmanden havde givet Jon Norem 1 rd: Haandpenge paa endeel Humle, hvor for skulde gives 2 rd: Pundet saafrem den var god, men Vidnet veed selv intet derom, {men} \og/ dette blev af den bemelte ustevnte sagt paa Lænsmandens Tilspørgsel. Dem:

2 Vidne, Brithe Heljes Datter, vidnede efter aflagt Eed eensstemmig med første Vidne, med Tillæg at den ustevnte Mand var dødelig syg. Dem:

Contra Citanten Jon Norems 1te Vidne, Ole Helgessøn Lepse, aflagde Eed og vidnede, at han, ligesom de 2de Hoved Vidner have forklaret, hørte Handels Contracten mellem Parterne saaledes, at Lænsmanden skulde give 2 rd: Pundet for Humlen saafremt den var god, og der paa leverede Lænsmanden 1 rd: Haand Penge til John, men Vidnet veed ikke enten Humlen var god eller ej.

2 Vidne, John Larssøn Holen, aflagde Lovens Eed og provede: at han købte af Jon Norem den samme Humle som Lænsmanden havde accorderet om og givet Haandpenge paa, og befandt den i alle Deeles god, efterdi de Vidnet solgte den til dermed fandt sig fornøjet. Ligesom Vidnet paa Citantens Spørgsmaal sagde at han ikke ofte har købt Humle.

Citanten fremstillede godvilligt Vidne Helge Brynildssøn Bircheland, som aflagde Eed og provede, at han saa den samme Humle hos John Norem, og befandt den god nok, men dog ilde tilredet, saasom der fandtes Qvister og videre i den. og Vidnet kunde ikke byde paa den siden han ikke fik Kjøb.

Citanten sluttede Sagen til Doms, og paastod den paastevnte Rd: tilbage, samt Sagens Omkostning erstattet.

Contra Citanten var ligeledes fornøjet med Dom.

Eragtet.

Sagen optages til i Morgen.

Aar 1789, den 24de Octobris, continuerede det almindelige Høste Ting med Østensøe Skibredes Almue paa Tingstædet Herrandsholmen i forbemeldte Laugrettesmænds nærværelse.

Hvorda udi forestaaende Sag mellem Lænsmand Johannes Wig og John Rasmussøn Norem saaledes blev

Dømt og Avsagt:

Det er aldeles ikke under Sagen af Parterne omtalt eller bevist hvorfor denne {Handel} paastevnte Handel mellem Lænsmand Johannes Wig og John Rasmussøn Norem blev ophævet. De førte Hoved og Contra Vidner giver derom ingen Oplysning, dog har Citantens Vidne Helge Bircheland alleene sagt at den accorderede Humle var ilde tilredet, saasom der fandtes Qvister og videre i den. At Lænsmanden har udgivet Haand penge 1 rd: har John Norem aldeles ikke modsagt, men i sin Procedur stiltiende forbiegaaet dette, ligesom John Hollens og Helge Birchelands Vidnesbyrd, virker det Beviis!! (beviist?) at Humlen ikke blev leveret til Lænsmanden, men tilbageholdt af John Norem, som derefter solgte den til John Hollen. Omstændighederne, om disse Haand penge skulde tabes saafremt Kjøbet blev rykket, er ej beviist, og ubilligt var det om John Norem, foruden hvad han fik betalt for sine Vahre, tillige skulde gjøre sig Fordeel af de Haand Penge en anden udgav, naar Skylden at Kjøbet ikke blev holdt, var lige stor paa begge Sider, og han, uden Tab som ej beviist, fik Vahrenes Værdie godtgjort. Efter saadan Beskaffenhed kjendes for Rett: at John Rasmussøn Norem bør betale

1789: 172b

til Lænsmand Johannes Pederssøn Wig de paastevnte 1 rd: femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Exsecutions Tvang. Processens Omkostninger ophæves paa begge Sider.

Derefter bleve følgende Almues breve tinglyste.

No: 1: Arne Olssøn Tholes og Hustrues Contract for Livs ophold af Thole, udstædt af Sønnen Ole Arnessøn Thole, den 23 Octobr: 1789.

2: Baar Larssøn Stenes Obligation stor 200 rd.; udstæd til Ole Sjurssøn Moe, Torbiørn Tollachssøn Netteland, og Amund Ellingssøn Nettelands Myndling, med Pant i 2 pd: 12 mrk: Smør, ½ Hud i Stene No: 17, dateret 23 Octobr: 1786 og tinglyst samme Dag, udlyst for betalte 100 rd: til Ole Moe den 25 Octobr: 1788 efter Qvittering af {sa...} \24de/ Dito, og for de øvrige 100 rd: til de sidste, efter qvittering 22 Octobr: 1789.

3: Baar Larssøn Stenes Obligation til Amund Ellingssøn Netteland, stor 180 rd.; udstæd, med Pant i bemelte Skyld, den 23 Octobr: 1789.

4: Ole Sjurssøn Bervens Obligation til Torbiørn Sjurssøn Tiosaas, stor 180 rd.; med Pant i 2 pd: 15 mrk: Smør, 1/16 Løb Salt, ½ Hud, 1/8 Kalvskind i Berven No: 36, udstæd 15 Maji og tinglyst 23 Octobr: Octobr:!! 1787. udlyst efter qvittering af 23 8br: 1789.

5: Lars Olssøns Skiøde paa forbemeldte Skyld 2 pd: 15 Mrk: Smør, 1/16 Løb Salt, ½ Hud, 1/8 Kalvskind i Berven No: 36, udstæd af Faderen Ole Sjurssøn Berven mod betalte 200 Rdlr.; dateret den 23 Octobr: 1789.

6: Lars Olssøn Bervens Obligation stor 100 rd.; udstæd til Torbiørn Sjurssøn Tjosaas, med Pant i bemelte Skyld, den 23 Octobr: 1789.

7: Christopher Tollevssøns Skjøde paa 1 pd: 1 ½ mrk: Smør i Stene 3. Thun No: 18, hvor han selv efter Skjøde af 20 Octobr: 1770 er ejende 1 pd: 1 ½ mrk: Smør, udstæd af Helga Michels Datter, Enke efter Tollev Christopherssøn Stene, mod betaling 51 rd.; dateret den 23 Octobr: 1789.

8: Svend Sjurssøns Bygselseddel paa ½ Løb Smør, ½ Hud i Schutleberg No: 27, som han skal bruge i femten Aar, udstæd af Faderen Sjur Larssøn Skutleberg mod betalt lovlig Bygsel, den 23 Octobr: 1789. med Revers.

9: Ole Giermundssøns Skjøde paa ½ Løb Smør, ½ Hud i Sandven \No: 11/, udstæd af Maritha Hagtors Datter, Enke efter Tosten Larssøn, mod 90 rd.; den 23 Oct: 1789.

10: Maritha Hagtors Datters Contract for Livs ophold af Sandven, udstæd af bemelte Ole Giermundssøn, den 23 Octobr: 1789.

11: Lars Nielssøns Skjøde paa 18 2/3 mrk: Smør, 1/9 Hud i Rysseland No: 22, udstæd af Niels Larssøn Røsseland mod 94 rd.; den 23 Octobr: 1789.

12: Michel Torchildssøn Tholes Obligation stor 300 rd: til Amund Siovatssøn Kaldestad og Jørgen Isachssøn Berven, med Pant udi 1 Løb 16 Mrk: Smør i Thole, dateret 22 og tinglyst 23 Oct: 1787, udlyst efter qvittering den 24 Oct: 1789.

13: Ditto Obligation til Amund Sjøvatssøn Kaldestad, stor 100 rd.; med Pant i bemelte Skyld, dateret 6 og tinglyst 7 Junii 1788, udslettet efter paategnet qvittering den 24 Octobr: 1789.

14: Ditto Obligation til Peder Amundssøn Ureim og John Ellingssøn Jaastad, stor 300 rd.; med Pant i bemelte Skyld, den 23 Octobr: 1789.

15: Ole Olssøn Fixes Obligation stor 26 rd: 1 mrk: 8 s.; udstæd til Michel Larssøn Stene, med Pant i 1 pd: 9 ¾ mrk: [Smør], 1 ¼ Løb Salt i Fixen, dateret og tinglæst 21 Octobr: 1777, udlyst efter qvittering 23 Octobr: 1789.

16: Niels Isachssøn Bottens Vilkaar brev af Botnen, udstæd af Sønnen Mons Nielssøn Botnen, den 23 Octobr: 1789.

17: Endre Trondssøn Nedre Wigs Obligation stor 199 rd.; udstæd til Amund Larssøn Aalvigen {stor} den 24 Oct: 1789, med Pant i 1 pd: 16 mrk: Smør i {Thole} Nedre Wig.

(Merknad: På denne sida i den originale protokollen er det føreteke nokre tydelege overskrivingar av mindre betydning. Men under dette pkt. 17 viser det tydeleg at pantet gjeld garden Thole. Likevel har denne overskrivaren retta dette til Nedre Wig. Kva tid dette er gjort er uvisst. Men nokre av eksempla kan gje ein mistanke om at det er gjort i nyare tid.)

18: Tosten Olssøns Skjøde paa 1 pd: 12 mrk: Smør i Bircheland No: 14, udstædt af broderen Iver Olssøn mod 72 rd:, den 24 Octobr: 1789.

19: Contract mellem !!Ole Iverssøn!! (Iver Olssøn?) og Tosten Olssøn Bircheland angaaende Gaardens Beboelse med videre, og det til den førstes Hustrue udstædt Vilkaars brevs Tilintetgiørelse, dateret 24. Oct: 1789.

20: Tosten Olssøns Obligation stor 99 rd:, men Pant udi 1 Løb Smør i Bircheland No: 14, udstædt til Amund Sjøvatssøn Kaldestad den 24 Octobr: 1789.

Fogden Koren, som Laugværge for sin Faster, Præste Enken Madame Blydt, iretteædskede den paa seeneste Ting til nu udflyttede Sag mod Enken Barbro Ols Datter Lepse, og vilde i Anledning af Sognepræsten, Velærværdige Hr: Schielderups Skrivelse af 5 Junii 1789, som oplyser at Enken med Overlæg af sin Laugværge John Norem, for at undgaae Process m(o?)d (med?) Madame Blydt, være villig at modtage Bygselen efter Loven, som hendes Mand Helge Olssøn havde udlagt da hand kom til Gaarden; Til den Ende hr: Fogden

1789: 173

paa Præste Enke Madame Blydts Vegne tilbød Enken Barbro Ols Datter Lepse med Laugværge John Norem og hendes nu tilstædeværende ældste Søn den lovlige Bygsel med 16 rd:, hvilke han nu irettelagde for at høre om Laugværgeren eller Sønnen samme ville modtage, siden Enken selv ikke er nærværende, hvorved da Pocessen, ved frievilligen at fravige Gaarden til Fardag 1790 kunde forebygges og ophæves til Besparelse af Omkostninger paa begge Sider.

John Norem paa Enkens Vegne sagde at han efter hendes Ordre ikke kunne modtage Bygselen som Citanten fremlagde.

Fogden maatte hertil svare, at han meget forundrede sig over denne Declaration, som var tvertimod Sognepræsten hr: Schielderups forbemeldte Skrivelse af 5te Junii d: A:, og saae sig derfor nødsaget at begiere Sagen udsat til næste Ting, da han til dette Ting paa Madame Blydts Vegne ikke havde ladet stevnet, siden han formeenede alt i Mindelighed havde blevet afgjort, Bygselen modtaget og Gaarden ryddig gjort til næste Fardag, men da det ikke fandt Stæd at Bygselen mindelig blev modtaget, maatte han tage sig lovlig Reservation i Sagen saavel mod Sognepræsten Hr: Schielderup som Enken Barbro Ols Datter Lepse og hendes Laugværge John Norem, for alt hvad af Sagen og dens Udhaling kan flyde, og ærbødigst begierede at de deponerede 16 rd: maatte forblive i Rettens Bevaring om de vedkommende, naar de nærmere kommer i Overvejelse om deres Fejltagelse, dennem da ville annamme mod Beviis og Gaardens Avtrædelse, og paa denne Maade stillede Sagen i Beroe.

Eraktet.

Sagen beroer efter Forlangende til næste Ting, og de deponerede Penge beroer under Forsegling i Retten.

Derefter er publiceret i Continuation af forrige Nummere

21: Skiftebrev efter Ole Torbiørnssøn Klyve, Jordegods 2 pd: 6 Mrk: Smør, ½ Tønde Salt i Klyve No: 67, udlagt til Enken den halvedeel, og Datteren den anden halvedeel, dateret 29 April 1788.

Til at betjene Retten næste Aar som Laugrettesmænd er opnævnt Nye mænd: 1: Ole Sjurssøn N: Axness. 2: Lars Larssøn Moe. 3: Ole Larssøn N: Axness. 4: Ole Arnessøn Thole. 5: Tosten Thorssøn Norem. 6: Amund Olssøn Melstvedt. 7: Sjur Sjurssøn Berge, og 8: Lars Olssøn Berven.

Tings Vidnerne for dette [Skibrede] blev ligesom forrige Aar optaget og befunden rigtig, hvilket især af de 2de Mænd [? ?] blev stadfæstet.

Efter Udraab havde ingen mere ved Retten at bestille, thi blev Tinget ophævet.

Gravens Skibrede

Aar 1789, den 26de Octobris, begyndtes det **almindelige Høste Ting med Gravens Skibredees Almue paa Tingstædet {Utne} \Eyde Grund/**. Ved Retten tilstæde Hr: Foged Koren, Lænsmand Anders Josephssøn Lille Graven og efterskrevne 8te eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Lars Ricoldssøn Tageschielde. 2: Peder Nielssøn Hougen. 3: Aamund Iverssøn Schaar. 4: Torbiørn Levorssøn Ose. 5: Trond Larssøn Hylden. 6: Ole Sjurssøn Spaaneim, i Hans Stæd Gudmund Larssøn Rønnestrand. 7: Sjur Larssøn Sæd, og 8: Conrad Sjurssøn Legreid, saavelsom samtlige Almue.

Derefter bleve de Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibrede extraheret og tinglyst.

Knud Larssøn Lund fremlagde Laugdag i Sagen mod Endre Knudssøn Lund af 15 Junii 1789, saalydende #

Endre Knudssøn Lund mødte for Retten og vedtog saavel Stevnemaalets som Laugdagens lovlige Forkyndelse, derhos sagde at han efter sin Ejer, Sognepræsten Hr: Rørdams Ordre, intet kunne svare i denne Sag, saasom Jord drotten ej til Sagen var indkaldet, altsaa havde han ej medtaget Bygselseddelen eller Landskylds Bogen, for efter Rettens Paafordring at anvise samme.

Citanten, som troede at Beneficiarius intet i denne Sag havde at sige, og altsaa ikke var stevnt for det som allene vedkom hans Lejlænding, paastod Dom til den paastevnte Landskylds Betaling, samt Godtgjørelse for de Aar indstevnte har beboet hans Ejendom, hvilken Tid formodes at være 14 eller 15 Aar, der nærmere med Bygselseddelen kunne bevises, saafremt Endre Lund efter Rettens Kjendelse havde fremlagt samme til Oplysning, \hvilken Tid efter Hr: Rørdams Attest sidste Ting var fra 19 Octobr: 1771/, og endelig, Erstatning for denne Sags Omkostninger.

Endre Lund havde intet at svare.

Eragtet.

Sagen optages til den Tid som ved Tingets Slutning bliver bekjendtgiort, da Dom eller Kjendelse

1789: 173b

efter Beskaffenhed her paa Tingstædet bliver afsagt.

Svend Nielssøn Kirketeig fremlagde Laugdag i Sagen mod Helge Guldbrandssøn Espeland for Gield 99 rd:, af 15 Junii 1789, saalydende #

Helge Espeland blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Kaldsmændene Anders Lille Graven og Peder Nielssøn Hougen afhiemlede under deres Saligheds Eed Laugdagens lovlige Forkyndelse i indstevntes Huustrues Paahør.

Citanten fremlagde den paastevnte Obligation dateret 8 Junii 1784, og tinglyst 9 ditto, som lovlig er bleven Debitor med mundlig Varsel opsagt, men da det eene Opsigelses Vidne ikke mødte, begierede han Sagen udsat til een af de næste Tingdage i Formodning at det skulle

indfinde sig, da Comparenten derefter forbeholdt sig at nedlegge sin Paastand til Doms. Den fremlagde Obligation indtages i Acten, saaledes lydende #

Eragtet.

Den forlangte Udsettelse bevilges, og haver Citanten at iretteædske Sagen saafremt Opsigelses Vidnet ankommer.

Lars Roustad paa Woss havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Tormod Warberg for Gield 3 rd.; derom at anhøre Vidnesbyrd af stevnte og ustevnte Vidner om fornøden gøres, samt Dom modtage til Gieldens Betaling og Processens Omkostning at erstatte.

Tormod Warberg mødte for Retten og vedtog Stevningens lovlige Forkyndelse, derhos sagde at de paastevnte 3 rd: rigtig nok restede paa en Handel mellem ham og Citanten paa endeel Kreature; men da Comparenten befandt at i {de} blandt de solgte Kjør befandtes en blind, og altsaa ikke overladt paa de Vilkaar Kjøbet var sluttet, leverede han den tilbage til en ustevnt mand paa Woss, som havde Commission at modtage samme, hvilken Mand igien tilbage betalte de 3 rd: Comparenten til [ham]? havde {har} leveret for at betale Citanten; og da denne bemelte Koe af samme ustevnte Mand er siden solgt for 7 rd.; saa troede indstevnte sig ej forbunden at erstatte Kravet, saa som Citanten kan søge sin Betaling hos den som solgte.

Citanten nægtede at den solgte Koe var blind, hvilket han med Vidner ville bevise, og til den Ende begierede Sagen til næste Ting udsat.

Eragtet.

Sagen beroer efter Forlangende til næste Ting, da Citanten besørger det fornødne til Sagens Slutning.

Den paafølgende 27de Octobris 1789 continuerede Høste Tinget i forbemeldte Laugrettesmænds Nærværelse.

Da Svend Nielssøn Kirketeig, i Anledning af den i gaar udsatte Sag mod Helge Guldbrandssøn Espeland, fremstillede Opsigelses Vidnerne Lænsmand Lille Graven og Knud Knudssøn Espeland, som under Eed forklarede at de rigtig mundlig have opsagt den producerede Obligation for Helge Espeland i eget Paahør, nemlig over et fierding Aar før denne Sag blev fremlagt.

Citanten paastod Dom til Gieldens Betaling, 99 rd.; med Rente fra 8 Junii 1787, samt Processens Omkostning erstattet med 4 Rdlr:

Eragtet

Sagen optages til den 5te Decembr: 1789, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt her paa Tingstædet.

Gunder Larssøn Ose fremlagde Laugdag i Sagen anlagt {af} \mod/ ham af Velærværdige Hr: Kahrs, dateret 15 Junii 1789, saalydende #

Hr: Kahrs var tilstæde.

De Laugdagede Vidner Lars og Amund Ose, samt Torbiørn Sygnessvedt mødte. De udeblevne blev af Contra Citanten frafaldet.

Thi fremstod Contra Citantens 12te Vidne, Amund Larssøn Ose, som aflagde Eed og vidnede til de af ham fremlagde skriftlige Qvæstioner, saasom: 1 Sp: Jo, hørte Brevet læse, og Indholden som omspurgt. 2 Sp: Jo, fornemmelig efter Brudevielsen. 3 Sp: Nej. 4 Sp: Veed det ikke. 5 Sp: Har aldrig været i Selskab eller Værstskab med Gunder Ose. 6 Sp: Har heller ikke handlet med ham. Demiteret.

13 Vidne, Lars Larssøn Ose, aflagde Eed og provede til fremsatte 1 Sp: Jo. 2 Sp: Ja. 3 Sp: for sin egen Person kan Vidnet ikke sige Gunder har været oprørisk, men han har heller ikke haft stor Omgang med ham. 4 Sp: Nej. Demiteret.

14 Vidne, Torbiørn Amundssøn Syggestvedt, vidnede efter aflagt Eed til det fremsatte Spørgsmaal: at han ingen uroelighed har fornummet af Gunder Ose. Demiteret.

Gunder Ose begierede Almuen tilspurgt: om de nogen sinde har haft eller har at klage over nogen Fornærmelse som han har tilføjet dem, de da skulde anmelde sig,

1789: 174

men ingen Almuesmand indfandt sig med noget slags Tilsvær. Gunder Ose begiærede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe flere Beviser, da han nu ikke havde sine Documenter tilstæde.

Citanten hr: Kahrs derimod paastod Dom efter forhen nedlagde Paastand og Irettesettelse, og protesterede imod længere Udsettelse, siden Gunder Ose nu har fremført hvad han i Følge sit Contra Stevnemaal har anført.

Eragtet

End eengang og for alle udstaaer denne Sag til næste Sommer Ting, da Gunder Ose uden videre Udhael slutter Sagen fra sin Side.

Hr: Foged Koren fremlagde Laugdag i Sagen mod Randvey Ricolds Datter for Lejermaal med en uconfirmeret Person, af 16 Junii 1789, saalydende #

Helge Legreid fremlagde et Brev fra Lejermaals begiengeren Ole Knudssøn, dateret 5 Aug: 1788, som beviser at han agtede ægte hende; og da bemelte Ole Knudssøn ikke endnu er hjem kommet, saa begierede han paa Pigens Vegne Udsættelse til næste Ting, i Formodning at Ole Knudssøn som Soldat inden den Tiid skulle hjem komme.

Eragtet

Sagen beroer til næste Ting.

Knud Ellingsøn Store Graven ædskede Sagen mod Ole Westrem i Rette, i Anledning den sidstleden 23 Julii 1789 passerede Kjendelse, og paastod Dom efter forrige Irettesettelse.

Ole Westrem anmeldte at han med mundlig Contra Varsel havde indkaldet Knud Ellingsøn Store Graven at anhøre Vidner Poul Spaaneim og Joseph Knudssøn Store Graven, der formodelig skulde frikjende ham for Citantens usandfærdige Beskyldninger, derefter Dom modtage til Frifindelse, samt Processens Omkostninger at ansvare. Til Vedermaale var Lænsmand Lille Graven og Elling Store Graven indkaldet.

Knud Store Graven og Lænsmand Graven vedtog Varsel. Elling Graven var ligesaa nærværende.

Vidnerne mødte ikke, dog indfandt sig nu Poul Spaaneim, som aflagde Eed og vidnede: at han \ikke/ veed at Ole Westrem tog den paastevnte Øg fra Knud Store Graven, men denne Øg veed Vidnet tilhørte {Elling} \Knud/ Store Graven. Vidnet forklarede dette nøjere saaledes: at den paastevnte Øg som Ole Westrem tog, og lovfæstede tilhørte Knud Ellingsøn Store Graven, og blev taget fra Elling, og dette skeede Augusti Maaned 1787, paa Giestgiver stædet Kjølen. Hørte samme Tid at Elling spurgte Ole Westrem om han ikke vidste hvor Øgen var, men kan ej erindre hvad Ole svarede. Ole Westrem begierede Vidnet forelagt et Spørgsmaal som angaaer Tosten Westrem, men da Stevnevidnerne forklarede at han ikke i Sagen var stevnt, blev

Eragtet.

Spørgsmaalet kan ikke forelægges Vidnet, {i} mod Loven.

Contra Citanten tilspurgte Vidnet om det saae eller hørte at han tog Hæsten? Resp: Jo, hørte det af en ustevnt Mand, at Ole Westrem havde befalet ham dertil. Ole Westrem benægtede dette Vidnesbyrds Rigtighed. og havde intet mere at tilspørge Vidnet.

Contra Citanten fremstillede godvilligt Vidne Sjur Scheye, som forhen den 11te Junii 1788 har deponeret sit Vidnesbyrd, det ham blev forelæst og \som/ han vedtog, derfor begierede han Vidnet tilspurgt: om han saae eller hørte at Contra Citanten tog Øgen fra Knud Store Graven. Vidnet svarede under forrige Eeds Kraft; Han henholdt sig til forrige Forklaring, og sagde at han slet ikke saae det omspurgt, men Elling Store Graven var vreed da han spurgte Ole om han havde taget Øgen; og denne Tilspørgsel skeede om Natten i Giestgiver Stuen paa Kjølen. Dem:

Ole Westrem, som formærkede at han ikke kunne faae fremført det mødende Vidne Joseph Knudssøn, saasom hans Vidnesbyrd fornemmelig gaaer ud paa en Person der ej er stevnt, saa var han nød at begjære Udsettelse til næste Ting \for/ at fremskaffe flere Beviser, og til den Ende Udskrift af det i Sagen passerede.

Knud Store Graven protesterede mod den forlangte ubillige Udsettelse, og paastod Dom efter forrige Paastand.

Eragtet:

Sagen udstaaer til næste Ting, da Ole Westrem paalægges at beslutte Sagen fra sin Side, og haver Knud Store Graven denne Kjendelse lovlig at lade forkynde.

Ole Westrem havde med mundlig Varsel indkaldet Endre Simonssøn Lione for Gield 16 rd: 3 mrk., der om at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, og lide Dom til Betaling, samt Sagens Omkostninger at erstatte.

Endre Lione mødte ikke.

Varsels Vidnerne Lars Wambem og Tosten Westrem afhiemlede Stevnemalets lovlige Forkyndelse.

Citanten fremstillede godvillige Vidner Sjur Bertelssøn Lisebreche og Knud Aslachssøn Scheye, som aflagde Eed og vidnede: at efterat indstevnte havde nægtet Gielden, tilstod han den for dem som Beskikkelses Vidner, men da Gielden angaaer en Mand som ikke under Sagen er stevnt, kunde Dommeren ej modtage videre Forklaring.

Eragtet

Sagen udstaaer til næste Ting, da Ole Westrem med nyt Stevnemaal bør forfriske Sagen, saafremt Vidner om den ustevnte kan antages.

1789: 174b

Lænsmand Lille Graven ædskede Sagen i Rette mod Iver Øvre Leqve, og ventede Indstevntes Møde, saasom han sidste Rettes Dag vandt Udsettelse; i Manglende fald paastod han Dom efter forrige Irettesettelse, og i Sagens Omkostninger 3 rd:

Den indstevnte blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Citanten vedblev sin Doms Paastand.

Eragtet.

Sagen optages til den 5te Decembr: førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed her paa Tingstædet bliver afsagt.

Hr: Foged Koren ædskede Sagen i Rette mod Torchel Leqve for Overfald paa en Woss, og paastod Dom efter de i Retten nedlagde Beviser, til Bøders Udredelse og Sagens Omkostninger erstattet.

Torchel Nedre Leqve tilstod vel eendeel af den pastevnte Forseelse, men da Acten viser at han ikke var saa skyldig som andre i Sagen implicerede, saa haabede han frikiendelse for Actors Tiltale og Rettens mildeste Dom.

Eragtet.

Sagen optages til den 5te Decembr: førstkommende her paa Tingstædet.

Lars og Halsten Garen ædskede Sagen i Rette mod Poul Leqve angaaende en Rejn, og paastod Dom efter Sagens Beskaffenhed, samt Processens Omkostninger erstattet med 10 Rdlr:

Poul Leqve lod fremlegge et Indlæg af 24de Octobr: 1789, saalydende #

Hoved Citanterne sagde i Anledning af det oplæste Indlæg, at de frafaldt Continuations Stevnemaaleet, og da de fandt adskilligt som fortjente Besvarelse, begierede de Sagen til næste Ting udsat, og Gienpart meddeelt af det producerede Indlæg.

Eragtet

Sagen beroer efter Citanternes Forlangende til næste Sommer Ting, da det paaligger dem at fremføre det fornødne til Sagens Slutning. Imidlertid skal den forlangte Afskrift beskrevet blive meddelt.

Den 28 Octobris 1789 continuerede Høste Tinget i de første Tingdag anførte Laugrettesmænds Nærværelse.

Hvorda blev tinglyst efterfølgende private Documenter.

No: 1: Sjovat Larssøn Rønnestrands Obligation stor 99 rd:, udgivet til Lars Iverssøn Nessem, med Pant udi 18 mrk: Smør i Nedre Rønnestrand, dateret 28 Octobr: 1783, tinglyst 29 Octobris s: A:, udlyst efter qvittering den 28 Octobr: 1789.

2: Lars Sjovatssøns Skjøde paa 18 mrk: Smør, ¼ Hud i Nedre Rønnestrand No: 24, udstæd af Faderen Sjovat Larssøn Rønnestrand mod 98 rd:, den 26 Octobr: 1789.

3: Sjovat Larssøn og Hustrues Contract for Livs ophold af Nedre Rønnestrand, udstæd af Sønnen Lars Sjovatssøn den 26 Octobr: 1789.

4: Lars Davidssøn Qvandals Obligation stor 140 rd:, udstæd til Brynild Michelssøn Tjoflaat med Pant udi 5 Mrk: Smør, ½ Bukkeskind i Qvandal, den 26 Octobr: 1789.

5: Sjur Iverssøns Skjøde paa 3 Løber 12 mrk: Smør i Øvre Leqve, udstæd af Faderen Iver Olssøn Øvre Leqve mod 500 rd:, den 26 Octobr: 1789.

6: Ole Hanssøn Nedre Spildens Obligation stor 200 rd:, udstæd til Johan Hanssøn med Pant i 1 pd: Smør, 1 Løb Salt i Nedre Spilde, dateret 26 Maji 1769, og tinglyst 29 ditto, udlyst efter qvittering af 27 Octobr: 189.

7: Lars Olssøns Skjøde paa 1 pund Smør, 1 Løb Salt med Bygsel, samt 1 pd: 12 mrk: Smør 4 g:skind, 1 Mæle Korn uden Bygsel, i Nedre Spilde, udstæd af Faderen Ole Hanssøn Nedre Spilde mod 381 rd: 4 mrk: 8 s:, dateret 27 Octobr: 1789.

8: Lars Olssøn Spildes Obligation stor 200 rd:, udstæd til Sr: Jan Hanssøn Top, med Pant i 1 pd: Smør, 1 Løb Salt med Bygsel i Nedre Spilde, dateret 27 Octobr: 1789.

9: Anders Jacobssøn {Nedre} \Øvre/ Tvedts Obligation stor 250 rd:, med Pant i 2 pd: 20 mrk: Smør i Øvre Tvedt, og 4 mrk: og 1/3 g:sk: i Selgerøde, udstæd til Hans Amundssøn Nedre Tvedt den 21 Maji 1773, tinglyst samme Dag, udlyst efter qvittering af 27 Octobr: 1789.

10: Ditto Obligation til Ditto, stor 84 rd:, med Pant i bemelte Skyld, dateret 29de Octobris 1782, tinglyst 30 ditto, udlyst efter qvittering af 27 Octobr: 1789.

11: Anders Jacobssøn Øvre Tvedts Dispensation hvorleedes med Gaarden Øvre Tvedts Deeling efter hans Død skal forholdes mellem hans 2 Børn, dat: 27 Octobr: 1789.

12: Knud Arnessøn Herreids Skjøde paa 1 Pd: 10 Mrk: Smør i Øvre Tvedt No: 98 og, og 2 Mrk: Smør, 1/6 geedskind i underliggende Selgerøde, udstæd af Anders Jacobssøn Øvre Tvedt mod 220 Rdlr:, den 27de Octobr: 1789.

13: Anders Jacobssøns Contract for Livs ophold af den halvedeel i Tvedt, udstæd af Sviger Sønnen Knud Arnessøn, den 27 Octobr: 1789.

14: Anders Jacobssøn Øvre Tvedts Obligation stor 200 rd.; udstædt til Haagen Arnessøn Luttro og Knud Arnessøn ibm.; med Pant udi 1 pd: 10 Mrk: Smør i Øvre Tvedt, og 2 Mrk: Smør samt 1/6 geedskind i Selgerøde, dateret 27 Octobr: 1789.

15: Lars Olssøns Bygslebrev paa 1 Løb 1 pd: ? Mrk: Smør i Warberg i Eidfiord, udstædt af Sognepræsten Hr: Rørdam, den 26 Octobr: 1789. med Revers.

16: Asbiørn Østenssøn Høels Obligation, stor 99 rd.; udstædt til Lars Endresen Ourdal, med Pant i 9 Mrk: Smør i Høel, dateret og tinglyst 26 Octobr: 1786, udlyst efter qvittering af 27de Octobr: 1789.

1789: 175

17: Asbiørn Østenssøn Høels Obligation stor 99 rd.; udstædt til Baar Larsøn Sæbbe, med Pant udi 9 Mrk: Smør i Høel, dateret 27 Octobr: 1789.

18: Torbiørn Tormodssøn Sæbbes Obligation stor 122 rd: 1 mrk: 8 s.; udstædt til Lars Endressøn Haldanger, med Pant i 1 Løb Smør, ¼ Hud, 1 Faarskind i Sæbbe, dateret og tinglyst 24 Octobr: 1758, udlyst efter qvittering af 27 Octobr: 1789.

19: Ditto Obligation til Ditto, stor 78 rd.; med Pant i bemelte Skyld, dateret og tinglyst 22 Octobr: 1770, udlyst efter qvittering af 27 Octobr: 1789.

20: Ditto Obligation til Ditto, stor 93 rd.; med Pant i bemelte Skyld, dateret 25 og tinglyst 26 Octobr: 1784, udlyst efter qvittering 27 Octobr: 1789.

21: Ditto Obligation til Ragnille Tormods Datter Warberg og Tormod Amundssøn, med Pant i bemelte Skyld, stor 299 rd.; dateret 27 Octobr: 1789.

22: Torchild Andvedssøn Øvre Leqves Obligation stor 198 rd: til Amund Halstenssøn Warberg, med Pant udi ½ Løb Smør, ½ Tønde Salt, ½ Faarskind og 1 ½ Kalvskind i Øvre Leqve, dateret 23, tinglyst 24 Octobr: 1772, udslyst efter qvittering af 27de Octobr: 1789.

23: Elling Olssøn Liones Obligation til Lars Amundssøn Aalvigen, stor 200 rd.; med Pant i Lione, dateret 9 og tinglyst 11te Junii 1788, udlyst efter qvittering af 28 Octobr: 1789.

Michel Solem ædskede Sagen i Rette mod Lars og Halsten Garen, og begiærede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe flere Vidner og erholde Tings Vidne til Sagens rette Oplysning.

Eragtet.

Sagen beroer efter Forlangende til næste Ting, da Michel Solem bør iagttage det fornødne til Sagens Slutning.

Opsidderne paa Ringøen og Bjotvedt anmeldte at de til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Gunder Larssøn og Torfin Torfindsøn Indre Bue til at anhøre Tings Vidne, samt stevnte og ustevnte Vidner, og derefter Dom modtage til at betale den Skade og Fornærmelse deres Hæste haver tilføjet Citanterne paa deres Støls bejte Watnesætter mod Freedlysning, samt at erstatte denne Sags foraarsagede Omkostninger efter nærmere Paastand.

Gunder Larssøn Indre Bue mødte, og vidste ikke om Stevnemaalet lovlig var forkyndt.

Torfind Bue blev paaraabt, men ingen svaret.

Det indstevnte Vidne Sjur Gunderssøn Hjeltness mødte ikke.

Kaldsmændene Niels Poulssøn Haldanger og Wiglig Wangen afhjemlede under Saligheds Eed at de benevnte Vederparter ere indkaldte ligesom Stevnemaalet formelder, med lovlig mundlig 14 Dages Varsel, ligesom og Stevningen er forkyndt det udeblevne Vidne at møde under Falsmaal.

Gunder Bue benægtede at have tilføjet Citanterne nogen Skade, hvilket de maatte bevise; Imidlertid protesterede mod Sagens Anlæg og Vidnernes Provemaal.

Citanterne forbeholdt til næste Ting at fremlægge det for Kingservigs Sommerting optagne Tings Vidne, og imidlertid begierede Udsettelse, samt Laugdag for de udeblevne til næste Ting.

Eragtet

Torfin Torfindsøn Bue, som befindes lovlig stevnt, laugdages at møde til næste Ting med Tilsvar, og Vidnet Sjur Gunderssøn Hjeltness forelægges under Falsmaal at møde samme Tid, sit eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvortil Citanterne besørger lovlig Varsel.

Hr: Foged Koren havde med mundlig Varsel til dette Ting indkaldet Haaver Endressøn Øvre Fylkedalen for Slagsmaal med Michel Ottessøn Kierland, derom at anhøre Vidner til Bøders Udredelse, og Sagens Omkostninger at erstatte.

De indstevnte mødte med Tilsvar, og sagde at de intet havde udestaaende med hinanden, og ikke øvet noget Slagsmaal som kunde give Anledning til denne Process, Vel kunde noget Spøg have været mellem dem, men aldrig noget Klammerie, da de altid har været gode Venner.

De under Falsmaal indstevnte Vidner John Lille Graven og Knud Sælland mødte ikke efter Paaraab.

Kaldsmændene Anders Lille Graven og Peder Nielssøn Hougen afhjemlede lovlig Varsel. Actor begierede Laugdag.

Eragtet

De under Falsmaal indkaldte Vidner Jon Lille Graven og Knud Sælland/, som ikke mødte, forelægges under Lovens Falsmaal at møde til næste Sommer Ting for at aflægge deres eedelige Vidnesbyrd, hvortil Actor besørger lovlig Varsel.

Tosten Westrem havde til Tinget med mundlig Varsel indkaldet Johannes Haaeim for ulovlig Beskyldning, derom at paahøre stevnte Vidner Lars Aslachssøn Ourdal og Ole Magnussøn Rondestvedt, og derefter Dom modtage til Undgieldelse og Bøders Udreedelse, samt Sagens Omkostninger at erstatte

Johannes Haaeim mødte ikke.

Lænsmand Lille Graven og Trond Larssøn Hylden avhiemlede Varsel. Det udeblevne Vidne Ole Magnussøn Rondestvedt afhiemlede ligeledes Sjur Lisebreche og Tron Hylden lovlig Varsel.

1789: 175b

Citanten fremstillede Vidnet Lars Aslachssøn Ourdal, som aflagde Eed og vidnede, at han denne Aars Sommer var i Sælskab med Parterne i Bergen, hvor de kom i Disputte, i Anledning af noget Spøg, \og da de begge vare beskjenkede/, men de skildtes i Skjenderie, og nogen Stund derefter kom Johannes ned paa Jagten til Citanten og skjeldede ham for den største Skjelm, Kjeltring og Tyv som fandtes i Bøjgden, derefter tog ham i Haaret, men Tosten tog ikke igjen. Dem:

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet

Udeblevne Johannes Haaeim Laugdages til næste Sommer Ting at møde med Tilsvar, og Vidnet Ole Magnussøn Rondestvedt forelægges under Lovens Falsmaal til samme Tid at møde til eedelig Vidnesbyrds Aflæg, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Den paa forrige Side opsatte Sag mod Haaver Endressøn Fylkedal begierede hr: Fogden antaget, og da han havde faaet Underretning af Vidnerne at Slagsmaalet ikke skeede i nogen Slags Vreede, men hændelseviis under Spøg, saa frafaldt han Sagen, mod at Haaver

Fylkedalen betaler 2 rd: til Fattig Cassen, og Stevningens Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: og Laudagen 1 mrk: 8 s: til Dommeren. Disse Penge vedtog Haaver Fylkedalen at betale, og derfor blev Sagen ophævet.

Ejeren for Ejde Saug angav at paa Samme Saug siden sidste Angivelse er skaaret 1000 {enkelte} \Udførsel/ og 600 til Bøjgden.

Paa Fylkedals Saug efter Sjur Jenssøns Angivelse 625 enkelte og 625 dobbelte Nord.

Paa Wangens Saug efter Niels Olssøns Angivelse 600 enkelte Udførsels og 300 dobbelte.

Paa Wambens Saug efter Ole Nielssøns Angivelse 800 enkelte Bord.

Scheje Saug efter Niels Olssøns Angivelse 1500 enkelte Udførsels og 250 til Bøjgdens Fornødenhed.

Døssebech Saug efter Ditto Angivelse 600 enkelte Udførsels og 300 til Bøjgdens Fornødenhed.

Hagestad Saug efter {Ole Ols} Magnus Olssøns Angivelse 1500 Udførsels og 300 til Bøjgden.

Erdals Saug efter Ole Tostenssøns Angivelse 400 Udførsels og 800 til Bøjgden.

Traae Saug efter John Josephssøns Angivelse 600 Udførsels og 200 til Bøjgden.

Bagne Saug efter Niels Jørgenssøn Aasheims Angivelse 800 enkelte og dobbelte Bord af hver Sort.

At intet mere er skaaret, det bekræftet Saug Angiverne med Eed inden Retten.

Derefter er videre publiceret.

No: 24: Skifte Contract mellem Arvingerne efter Mons Torbiørnssøn Giørdre, hvorved Torbiørn, Sjur, John og Iver, samt Anne Mons Datter, gift med Iver Wichingsøn Lie, er tilfalden hver 1 1/8 Mrk: Smør uden Bygsel i Giørdre No: 4, tilsammen 5 5/8 Mrk: Smør, for 4 rd:, dateret 27 Octobr: 1789.

25: Torbiørn Monsøns Skjøde paa 4 ½ mrk: Smør i Giørdre No: 4, uden Bygsel, udstæd af Sjur og Jon Mons Sønner, samt Iver Monssøn med flere, mod 3 rd: 20 s: Selv ejer Kjøberen efter ovenmelte Skifte Contract 1 1/8 mrk:, dateret 27 Octobr: 1789.

26: Sølfest Svendssøn Huuses Bygselbrev paa 1 Løb Smør i Øvre Legreid 1. Thun, paa 16 Aar, udstæd af Ole Endressøn Lillethun, den 27 Octobr: 1789. med Revers.

27: Aslach Endressøn Qvammens Skjøde paa 2 pd: 10 Mrk: Smør i Herreid, udstæd af Anders Larssøn Herreid, mod 587 rd: 4 mrk:, den 27 Octobr: 1789.

28: Gaarden Kløves gavebrev paa Fjeldbejtet Hængsdalen, forhen liggende under Nedre Spilde, udstæd af Ole Hanssøn Nedre Spilde d: 27 Octobr: 1789.

29: Sjur Iverssøn Øvre Leqves udstædte Vilkaars Contract til sin Fader Iver Olssøn og Moder Sigvor Sjurs Datter, af Øvre Leqve, dateret 27 Octobr: 1789.

30: Lars Peterssøn Torblaaes Obligation til Gravens Skoele Casse og Christopher Hieltness, stor 99 rd:, med Pant i 1 pd: 3 mrk: Smør, 1 Løb Salt i Torblaae, dateret og tinglyst 27 Octobr: 1787, udlyst efter qvittering af 15 Octobr: 1789 for til Christopher Hieltness betalte 49 rd:, den 28 Octobr: 1789.

31: Amund Baardssøn Sæbbes Obligation til Svenung Nielssøn Sæbbe, stor 120 rd:, med Pant i 1 pd: 3 mrk: Smør, ¼ Hud i Sæbbe, dateret 26 og tinglyst 27 Octobr: 1787, udlyst efter qvittering af 26 Octobr: 1789.

32: Hr: Major Palludans Obligation stor 60 rd: med Pant i 12 mrk: Smør, 1 Faareskind i Sigridteig, udstæd til Ole Kolbenssøn Torblaae, dateret og tinglyst 7 Junii 1785, udlyst efter qvittering af 2den Februari 1789.

33: Ditto Obligation til Christopher Sjurssøn Hjeltness, stor 49 rd: 5 mrk:, med Pant i Huusmandspladset Holmen med videre, dateret 15 Octobr: 1781, tinglyst 12te Junii 1782, udlyst efter qvittering af 3 Februar 1789.

34: Hans Olsson Spildes Bygselbrev paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør, 1 g:sk: Præsteboels gods, 9 Mrk: Smør, 1 $\frac{1}{2}$ Kalvskind Bondegods, og 9 Mrk: Smør, 1 Faarskind Gravens Kirke gods, i Klyve, udstød af Sognepræsten, Provst Schnabel, som Beneficiarius, den 26 Octobr: 1789. med Revers.

1789: 176

35: Lars Pederssøn Istads Obligation stor 162 rd: med Pant i $\frac{3}{4}$ Løb Smør, $\frac{1}{4}$ Bukskind, $\frac{1}{12}$ giedskind, $\frac{1}{4}$ faarskind, $\frac{1}{4}$ Kalveskind, $\frac{1}{2}$ Løb Salt i Holven, udstød til Johannes Anderssøn Frøsten, den 27 Octobr: 1789.

36: Knud Askildssøns Bygslebreve paa 9 Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Hud i Sysen, udstød af Christopher Sjurssøn Hjeltness, den 27 Octobr: 1789. med Revers.

De sædvanlige Tings Vidner som forrige Aars Høst specificeret og anført, blev examineret og befunden rigtig, hvilket blev bekræftet under Laugrettets Forseglinger, og derom Tings Vidne meddelt ligesom forrige Aar.

Efter Udraab havde ingen mere ved Tinget at bestille, thi blev Retten ophævet. men til at betjene Retten næste Aar som Laugrettesmænd blev opnævnt: 1: Johannes Larssøn Welche. 2: Niels Sjurssøn Spilden. 3: Sjur Larssøn Spilden. 4: Anders Johannessøn Frøsten. 5: Endre Aslachssøn Scheje. 6: Torchel Iverssøn Nedre Leqve. 7: Sjur Anderssøn Hielmo, og Anders Tostenssøn den ældre Herreid, alle nye Mænd.

Hvor efter Retten blev ophævet.

Kingservigs og Røldals Skibreder.

Aar 1787, den 29 Octobris, begyndte det **almindelige Høste Ting med Kingservigs og Røldals Skibreders Almue paa Tingstædet Utne**, i Nærværelse af Stedets Foged. Velædle hr: Ulrich Wilhelm Koren, Lænsmand John Torgiulssøn Hougse og efterstaaende 8te eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Christen Olsson Hovland, i hans Stød Tosten Johannessøn Hovland. 2: Aschild Østenssøn Mæland. 3: Lars Knudssøn Mæland, i hans Stød Ole Haagenssøn Espe. 4: Torchel Ingebretssøn Aase, i hans Stød Ingebret Torchelssøn Aase. 5: Lars Olsson Apel. 6: Jacob Svendssøn Winess. 7: Jacob Torbiørnssøn Lothe, i hans Stød Knud Larssøn Lothe, og 8: Niels Tomassøn Lothe, i hans Stød Haavar Larssøn Lothe, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Derefter bleve de Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibrede extraheret, vedbørlig publiceret.

Helge Ormssøn Nedre Berge af Røldal anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Østen Johnssøn Grøve og Huustrue til at hjemle ham den ved Foreening kjøpte gaard Grøve, hvorpaa han har udlagt Haand penge. derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, hvoraf under Lovens Falsmaal er indkaldet Omund Hamre og Ole Nedre Berge, samt Maritha Lars Datter, derefter Dom modtage til at opfylde Kjøbet, samt erstatte denne Sags foraarsagede Omkostninger.

De indstevnte Vederparter og Vidner mødte ikke efter lovligt Paaraab.

Kaldsmændene Svend Olsson Berge og Brynild {Helge} Niels/søn Hamre afhiemlede under deres Saligheds Eed Stevnemaalets rigtige Forkyndelse.

Citanten fremlagde et skriftligt Indlæg af 25 Octobr: 1789, saalydende # og derefter paastod Laugdag.

Eragtet

Lovlig stevnte men udeblevne Østen Johnssøn Grøve og Hustrue Laugdages at møde til næste Aars Sommer Ting, denne Sag at tilsvare, og Vidnerne Omund Hamre, Ole Nedre Berge og Martiha Lars Datter forelægges at møde, deres eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Justice Sagen mod Svend Tveite med flere for Slagsmaal med Torchel Nestebye i Nummedal, ædskede Actor Hr: Foged Koren i Rette, som, da han maatte formærke at den paa sidste Sommer Ting forkyndte Laugdag og lovlig var bleven de Angjældende bekjendtgiort, maatte begiere samme fornyet, og Udsættelse til næste Aars Sommer Ting.

De indstevnte mødte ikke.

Eragtet.

Den under 18 Juni 1789 passerede Laugdag fornyes, hvorved Svend Tveite, Gunder Houge og Jon Øverland, Laugdages at møde til næste Sommer Ting, denne Sag at tilsvare, hvortil Actor behager at besørge lovlig Varsel.

Samson Olssøn og Niels Olssøn Freim, samt Iver Olssøn Rogde, havde til Høste Tinget med mundlig Varsel indkaldet Knud Larssøn Bustetun til at betale dem for de Multebær han har ladet hente paa deres Ejendom, derfor Dom at lide samme at erstatte, tilligemed Sagens forarsagede Omkostninger, efterat han har anhørt stevnte og ustevnte Vidner, hvoraf \ingen/ under Lovens Falsmaal er indkaldet.

Den indstevnte Knud Larssøn Bustetun blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Varsels Vidnerne Brynild Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten forbeholdt til næste Ting at fremskaffe Vidner, og imidlertid begiærede Laugdag til næste Ting. Thi blev

1789: 176b

saaledes

Eragtet.

Den lovlig stevnte men udeblevne Knud Larssøn Bustetun, som befindes lovlig stevnt, Laugdages at møde til næste Aars Sommer Ting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger Varsel.

Den 30te Octobris 1789 continuerede Høstetinget med Kingservigs og Røldals Skibreders Almue i forbemeldte Laugrettesmænds Nærværelse.

Hvorda Østen Jordal for Helge Sæteig fremlagde Kloen af en voxen Bjørn som denne Sommer er skudt paa Horres Ejendom i Røldal, som blev leveret hr: Fogden, for derefter at oppebære Skud Penge, som blev leveret.

Opsidderne paa Ringøen og Biotvedt fremlagde Laugdag i Sagen mod Yttre Bues Opsiddere for Skade paa deres Ejendom med videre, for Vidnet Asbiørn Endressøn Tvisme af 20 Junii 1789, saalydende #

Det Laugdagede Vidne Asbiørn Endressøn Tvisme mødte, for ham blev Eedens Forklaring betydet, hvorefter han aflagde corporlig Eed og vidnede: at da han for 30 Aar siden var hjemme hos sin Fader paa Indre Bue, blev Opsidderne paa Ringøen betalt for de Hæste som kom ind paa Stølen Watnesætter, hvori Vidnet vidste ingen hande!! Ejendom, dog skeede

denne Betaling ikke meere end eengang af Vidnets Fader. Ligesom Vidnet ofte gik efter Hæster om Natten, naar det var dem bekjendt at de vare komne paa Watnesætter, paa det Ringøens og Biotvedts mænd ikke skulle hente dem hjem. Dem:

Citanterne fremlagde skriftligt Indlæg af 29 Octobr: 1789, samt Regning over de udlagde og paastevnte Omkostninger 5 rd: 5 mrk:, samt videre Regning over de i denne Sag aftvungne Omkostninger 15 rd: 3 mrk: 14 s:, hvorefter de paastod Dom til Skadens Erstatning, samt de bemelte 21 rd: 2 mrk: s \14 s:/ Betaling af de indstevnte efter deres Anpart, hvori decourteres hvad Indre Bues 2de Opsiddere derav efter forventende Dom for Gravens Skibrede derav tilfindes, saasom de alle bør være deelagtige i dette gjorde Udlæg. Det fremlagde Indlæg og Regning er saaledes lydende #

Lars Johannesson Yttre Bue paa egne og samtliges Vegne begierede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe videre Oplysning, og imidlertid i kraftigste Maade protesterede mod det oplæste Indlæg, hvis Indhold er ganske ubeviist.

Citanterne fremlagde den ommelte Freedlysning af 3 Novembr: 1787, som vedbørlig er bekjendtgiort, saavel inden Tinge som paa Kirkebakkerne, saalydende # Derefter vedblev sin forrige Doms Paastand, og protesterede mod Sagens videre Udsettelse, som allene sigter til Udhael.

Eragtet.

For ikke at betage Yttre Bues Opsiddere Tiid til sit formeentlige Forsvar, udstaaer Sagen til næste Sommer Ting, da det paaligger dem uden videre Udhael at slutte Sagen fra sin Side. Denne Kjendelse hoved Citanterne i betimelig Tid at lade de angieldende lovlig forkynde.

Helge Jaastad paa egne og John Jaastads Vegne fremlagde Laugdag i Sagen mod Guttorm Bleye angaaende Betaling for en Hæst, dateret 19 Junii 1789, saaledes lydende #

Indstevnte Guttorm Bleye lod fremlægge et skriftlig Indlæg af 27 Octobr: 1789, som blev oplæst, saalydende #

Citanten sagde at det oplæste Indlæg noksom bekræfter hvad Guttorm Bleye tilforn aldrig har nægtet, nemlig at Hæsten kom til Skade i hans og Lars Bleyes fælles Udmark, da den, som heller ikke nægtes, bedækkede deres Hopper; Han paastod derfor Erstatning af indstevnte for Hæstens Værdie 4 rd:, som saa meget mere billigt, som Lars Bleye, der var deelagtig i Bruget af Hæsten, har betalt det han med Rette burde ansvare, hvilket h/an/d ved Dom maatte tilpligtes, samt erstatte ham Sagens Omkostninger med 1 rd: 4 Mrk: Foruden Rejser og Tids Spilde.

Guttorm Bleye lod intet videre svare.

Eragtet.

Sagen optages til den 7de Decbr: førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt her paa Tingstædet.

Lars Johnsson Maagestad lod fremlægge Laugdag i Sagen mod Torchel Helgesson Maagestad, af 20 Junii 1789, saalydende #

Torchel Maagestad mødte ikke.

Vidnerne mødte. Derav fremstod

4 Vidne, Tosten Larsson Maagestad, som, efter at have anhørt Edens Forklaring, vidnede efter avlagt Eed at han aldeles intet veed til denne Sags Oplysning at forklare, nemlig paa det Stevnemaalet indeholder. Dem:

5 Vidne, Synneve Matthias Datter, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med forrige Vidne.

Citanten paastod Dom efter Vidnernes Udsigende, og Processens Omkostninger efter Rettens Skjøn.

Eragtet.

Sagen optages til den 7de Decembr: føstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt her paa Tingstædet.

Lars Johnssøn Maagestad fremlagde skriftligt Stevnemaal mod Torchel Helgessøn Maagestad og Lænsmand John Hougse, af 2 Octobr: 1789, som blev oplæst af denne Indhold #

Torchel Maagestad blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

John Hougse mødte, og vedtog lovlig Varsel.

Citanten, som formærkede

1789: 177

at Kaldsmændene som havde forkyndt det oplæste Stevnemaal ej mødte, maatte begiære Udsettelse til i Morgen, i Formodning af deres Komme.

Eragtet

Den forlangte Udsettelse bevilges.

Knud Knudssøn Maagestad fremlagde skiftligt Stevnemaal til Tings Vidne mod Jens Erichssøn Krogevig til Tingsvidne, for ulovlig Beskyldning mod ham og de 7

Laugrettesmænd ved Stevnings Forretning paa Rogde, dateret 21de September 1789, saalydende #

Indstevnte Jens Erichssøn Krogevig mødte ikke.

Af Vidnerne var ingen tilstæde, undtagen Halsten Gunderssøn Rogde.

For udeblevne Vederpart avhjemlede Lænsmand Hougse og Svend Grimen lovlig Varsel, samt for Vidnerne bekræftede Svend Grimen og Brynild Hougse at lovlig Stevnemaal er skeed.

Det mødende Vidne Halsten Gunderssøn Rogde aflagde Eed og vidnede: at han strax efter Stevningen havde været holdt paa Rogde dette Aars Sommer, hørte af Jens Erichssøn Krogevig, som drukken sad i Thunet paa Rogde, sige at han fortrød paa at have betalt den Rdlr: han maatte udlegge for Retten paa Rogde, og derhos, at dersom han havde villet, skulle han have gjort dem alle sammen æreløs, men Jens navngav ingen i Særdeleshed. Mere havde Vidnet ikke at prove til Sagens Oplysning.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet

Jens Erichssøn Krogevig, som befindes lovlig stevnt, laugdages at møde til næste Sommer Ting, denne Sag at tilsvare, og Vidnerne Lars Svendssøn Schare, Elling Ellingssøn Rogde, Tolleff Ellingssøn ibm., Wiglig Hanssøn og Aad Omundssøn ibm., forelægges under Lovens Falsmaal at møde samme Tid, deres eedelige Vidnesbyrd at aflægge, hvortil Citanterne besørger lovlig Varsel.

Sjur Samsonssøn Qvitne ædskede Sagen i Rette mod Omund Asbiørnssøn Maage, og vedblev sin forrige Doms Paastand, med Tillæg i Sagens Omkostninger.

For Omund Maage mødte hans Fader Asbiørn Maage, og nu havde intet at svare, men derefter absenterede sig fra Retten.

Citanten vedblev at paastaae Dom.

Eragtet.

Sagen optages til den 7de Decbr: føstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed her paa Tingstædet bliver afsagt.

Arvingerne efter Amund Knudssøn Insteness, Svend Knudssøn Grimen med flere, fremlagde Laugdag i Sagen mod Ole Sølvfestssøn Langesætter og Huustrue, af 20 Junii 1789, saalydende #

Ole Langesætter mødte og vedtog Stevnemaals og Laugdags lovlige Forkyndelse.

Citanterne, i Anledning af sin Reservation sidste Rettes Dag, fremstillede de 2de Mænd Brynild Johannessøn Hougse og Helge Hanssøn ibm: som havde modtaget den gamle og sængeliggende Amund Jacobssøn Ureims Vidnesbyrd angaaende denne Sag, hvilket de efter aflagt Eed forklarede saaledes: at bemelte Amund Jacobssøn Ureim for længe siden havde hørt af afdøde Amund Knudssøn Insteness at han tilgode kom hos Ole Langesætters Formand Erich Knudssøn 13 rd: 24 s: eller derunder, hvilke Penge han ikke for 2 Aar siden, da Vidnet talte med Amund, havde faaet. Veed for Resten ikke om disse Penge siden er betalte. Ligesom og en gammel Bue tilforn stod paa Insteness, og i Stæden derfor blev en nye Bue af Amund opbyggt, men hvor den gamle Bue blev af, eller om den duede noget, {veed} Vidste Vidnet ikke. Meere havde Vidnet ej forklaret.

Ole Langesætter begjærede Sagen til næste Sommer Ting udsat for at fremskaffe det fornødne til Sagens Slutning fra sin Side.

Citanterne paastod Dom til den paastevnte Sums Betaling efter Skiftebrevets Udviis, samt Processens Omkostninger erstattet med 3 rd: 4 mrk: 8 s:

Eragtet.

Sagen beroer efter Forlangende til næste Sommer Ting, da det bliver Ole Sølvfestssøn Langesætters Pligt at iværksætte det fornødne til Sagens Slutning; I manglende Fald maa han selv tilskrive sig den af udeblivelse flydene Ulejlighed.

Asbjørn Erichssøn Store Naae og Aad Helgessøn Qvæstad havde til dette Ting med mundlig Varsel indstevnet Johannes og Ole Qvæstad, samt Ole Iverssøn Store Naae, Tollev Olsson og Ole Tollevssøn Lille Naae, fordie de indkøber baade Øger og Gieder og sætter i fælles Boehave for meere end deres Lod kan taale, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, samt lide Dom til {disse} dette Misbrugs Afskaffelse, samt denne Sags foraarsagede Omkostninger skadesløs at erstatte. Som Vidner ere under Lovens Falsmaal indkaldet John Olsson Aachre, Knud Knudssøn Maagestad og Lars Endressøn Maagestad.

De indstevnte Vederparter, undtagen Ole

1789: 177b

Tollevssøn Lille Naae, mødte og vedtog Varsel, derhos sagde at de vel ikke kan nægte at have Geeder og Øger i den fælles Boe have, men da samme Bejtning ikke er til nogen Skade for Citanterne, formodede de at dette deres Brug bliver dem ubehindret; de har desuden tilbudet Citanterne Forliig, hvorved de ville forbinde sig at giæte for Creaturene, saa at de ikke skulle komme deres Ejendom til Skade, men dette mindelige Tilbud har de ikke villet modtage.

Vidnerne mødte.

De indstevnte protesterede mod Vidnernes Afhør, saasom de selv ere i Sagen implicerede, da de paastevnte Geeder formodelig kommer paa deres Ejendom som strækker til Parternes Ejendomme.

Eragtet.

Vidnerne antages efter Stevnemaalet, da det ved endelig Dom vil paaskjønnes hvorvidt deres Vidnesbyrd vil blive at reflectere.

1 Vidne, Jon Olsson Aachre, aflagde Eed og vidnede, at de indstevnte Vederparter hidtil har haft Geeder i fælles Boe \have/, som, naar alle de andre Medejere skulde have lige derimod, ville være meere end Boehaven kunne taale. Hverken Citanterne eller andre angrændsende har

saa mange Geeder som de indstevnte, men hvem af disse i Særdeleshed tilhører Mængden, veed Vidnet ikke. Johannes Qvæstad begjærede anmærket at dette Vidne er beslegtet til Citanten Aad Qvæstad og hans Sødskendebarn, og begjærede Vidnet tilspurgt om der ikke har været Geeder i den omtalte Boehave saa længe Vidnet kan mindes? Resp: Jo, men ikke saa mange som nu, og de angrændsende var heller ikke da saa nærseende. 2: Om ikke Geederne kan bejtte paa saadanne Stæder hvor Kjør og Smaler ej kan komme. Resp: Jo, naar de bliver gjætede. Dem:

2 Vidne, Knud Knudssøn Maagestad, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med første Vidne, uden Forandring. Til Vederparternes Spørsmaal sagde Vidnet Jo, og for længe siden kunde der vel været flere Geeder. Til 2. Sp: ligesom første Vidne. Ellers sagde Vidnet paa Tilspørsel, at fornemmelig Maagestad tilføjes Skade af Kreaturene, og meest af Smalerne; ligesom heller ingen nye Slotte i Boehaven er optaget, eller nogen Forandring dermed skeed fra forrige Tiider. Citanterne tilspørte Vidnet: om de indstevnte har flere Hæster i Boehaven om Sommeren end de førte paa deres Brug. Resp: Jo, men enten de har haft Tilladelse dertil eller ej, veed Vidnet ikke. Dem.

3 Vidne, Lars Endressøn Maagestad, aflagde Eed og vidnede: ligesom første Vidne. Til Vederpartens Spørgsmaal: Jo. 2. Sp: ligesaa. Iøvrigt eensstemmende med forrige Vidne Knud Maagestad. Dem:

Citanterne paastod Dom, og de indstevnte derved tilfunden at entholde sig fra at indsette flere Kreature i den fælles [Boehave] end som paa deres Brug kan fødes, under Straf efter Loven, samt erstatte dem denne Sags Omkostninger efter Rettens Skjøn.

De indstevnte begjærede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe videre Oplysning. Citanterne derimod protesterede.

Eragtet:

Den forlangte Anstand billiges til næste Sommer Ting, og haver Johannes Qvæstad med de flere til den Tid at indkomme med det de finder fornødent til Sagens Slutning.

Hr: Foged Koren fremlagde Laugdag i Sagen mod Halgrim Hanssøn Hougse for fortidlig Sammenleje med sin Hustrue, af 19 Junii 1789, saalydende #

Indstevnte mødte og tilstod Stevnemaals og Laugdags lovlige Forkyndelse, derhos sagde at han med Attest af Kirkebogen vil bevise at han ikke er skyldig i den paastevnte Forbrydelse, og til den Ende begjærede Sagen til næste Ting udsat.

Hr: Fogden havde intet imod den forlangte Udsettelse at erindre.

Eragtet.

Den paastandne Udsettelse gives til næste Sommer Ting, da indstevnte Halgrim Hougse opfylder sit Løfte, eller Dom modtage.

Johannes Johannessøn, Tobias Larssøn, Ole Torbiørnssøn og Peder Sjurssøn, Opsiddere paa Gaarden Yttre Bue, anmeldte ved Lars Johannessøn Bue at de til dette Høste Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Ole Engelssøn Bjotvedt og Søn Engel Olssøn, samt Halgier Bjotvet, tilligemed Engel Ringøen, Sjur Sjurssøn og Simen Olssøn ibm:, til at anhøre baade stevnte og ustevnte Vidner paa deres Omgang og Arrest paa Citanternes Hæster og Hopper, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse. Som Vidner i denne Sag var under Lovens Falsmaal indkaldet: Haldor Omundssøn Indre Bjotvet, Jon Olssøn Yttre Bjotvedt af Lyse Klosters Gods, \og/ Guttorm Omundssøn Indre Bjotvedt, samt Endre Asbiørnssøn Ulsness som godvillig mødende, tilligemed Thore Christopherssøn Aaseim og Niels Jørgenssøn ibm:

Engel Biotvedt og Engel Ringøen mødte og vedtog lovlig 4 ugers Varsel. De andre indstevnte vare ej tilstæde.

Varsels Vidnerne Lænsmand John Torgiulssøn Hougse og Elling Hanssøn Hougse afhiemlede lovlig Varsel.

Nu vedtog bemelte Engel Bjotvedt og Engel Bjotvedt!! (Ringøen) Varsel for de bemeldte udeblevne.

Vidnet Jon Olsson Biotvedt mødte ej.

1789: 178

De indstevnte Vederparter som havde anhørt denne nye Sags Incamination, kunde ej finde sig forbundet til at modtage de indførte Vidners Udsigende, efterdie de fleeste af dem ere i en forhen af dem mod Citanterne anlagt Sag avhørte under Eed, og Stevningen desuden er forkyndt som Contra Stevnemaal, og aldeles ikke som nogen ny Sag, de protesterede derfor mod Sagens videre fremme, og paastod Stevnemaalet som ulovligt afviist, da Citanterne i den forbemeldte første Sag burde have incamineret samme til Vidners Avhør og Doms Lidelse.

Citanterne sagde at dette Stevnemaal rigtig er forkyndt for Vederparterne i Anledning af den af dem anlagde Sag {er forkyndt} som Contra Stevnemaal; og da de nu indsaae denne Mislighed, maatte de begiære Udsettelse til næste Sommer Ting for at iagttage deres lovlige Ret.

Eragtet.

Det incaminerede Stevnemaal henhører egentlig til en af Opsidderne paa Bjotvedt mod Opsidderne paa Yttre Bue anlagt og her til Tinget {anlagt} \ventileret/ Sag, hvorunder dette som Contra Stevnemaal burde indtages; men da Opsidderne paa Yttre Bue ikke har iagttaget dette, saa bør de næste Sommer Ting indkalde deres Naboer paa Bjotvedt med Contra Stevnemaal til Doms Lidelse og Vidners Anhør, saafremt de finder sig dertil beføjet.

Omund Asbjørnsson Maage havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Sjur Samsonsson Lofthuus til at lide Dom for et om ham skrevet skammeligt Brev, samt at paasee Beviser og Documenter, og erstatte denne Sags avtvungne Omkostninger.

Indstevnte Sjur Samsonsson Lofthuus mødte og vedtog lovlig Varsel.

Citanten lod fremlegge det omstevnte Brev af 8 April 1788 under indstevntes Haand, som blev oplæst, saalydende #

Indstevnte benægtede aldeles at have skrevet det oplæst Brev, men samme er opsat og udstædt af hans Broder Samson Samsonsson uden hans Vidende \og/ Villje og i hans Fraværelse, hvilket med vedlagde hans Attest af 3 Martii 1789 oplyser, han protesterede derfor i kraftigste Maade mod Søgemaallet, og forventede Frifindelse i denne Sag som ham aldeles uvedkommende. Den fremlagde Attest er saalydende #

Citanten sagde at han ikke kunde antage den oplæste Attest, saasom det formodelig skal kunne bevises at Samson Samsonsson var død førend den irettelagde Attest er udstædt.

Indstevnte fremlagde et skriftlig Indlæg af 16 Octobr: 1789, saalydende #

Citanten benægtede det oplæste Indlæg, og paastod at Sjur Samsonsson Lofthuus bør bevise de mod ham needlagde Beskyldninger, i manglende Fald ventede og paastod han ham ved Dom tilfunden at udrede Bøder efter Loven, samt tilbage kalde de fornærmelige Beskyldninger, og endelig erstatte denne Sags aftvungne Omkostninger.

Sjur Lofthuus begierede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe Vidner, der skal oplyse den fremlagde Attestes Rigtighed.

Eragtet.

Sagen forflyttes til næste Ting, og bør Sjur Samsonsson Lofthuus til den Tid fremkomme med det fornødne til Sagens Slutning.

Iver Henrichsson Bratespen og Haagen Knudsson Bratespen anmeldte at de til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse havde indkaldet Vidnerne Ole Haagensson Espen og Aschild Østensson Mæland, der kan oplyse at deres paaboende Gaard Bratespen, af hvis Skyld efter

Kongelig allernaadigst approberet Aftag den 24 Aprilis 1780 er affældt 2 bpd: 6 Mrk: Smør, aldeles ikke er forbedret, men formedelst Gaardens Situation og sædvanlige Fieldskreeder aarlig forværres, alt i Haab at den bemelte Affældning allernaadigst skulde blive forlænget; Til samme at anhøre vedtog Kongens Foged Hr: Koren Varsel, og anmeldte at Gaarden Bratespen, matriculeret No: 13 i Kingservigs Skibrede og Ullensvangs Kirke Sogn, skylder 2 Løber 18 Mrk: Smør i Skat, og 1 Løb Salts Landskyld.

De forbemeldte Vidner fremstode for Retten, og efter aflagt Saligheds Eed forklarede: at omenskjønt Opsidderne paa Gaarden Bratespen, Iver Henrichssøn og Haagen Knudssøn, har gjort sig al umag for at forbedre den Skade som deres gaard er tilføjet, saa befindes det dog daglig at ingen Forbedring kan have Stæd, men de sædvanlige Fjeld skreeder forværre Gaarden, saa at den aldrig kan komme i den forrige Stand; {men vedbliver}. Herom forbemelte 2de Mænd forlangede et Tings Vidne meddeelt, Som bevilges, og under Laugrettets Bekræftning udstædes.

Aar 1789, den 31te Octobris, vedvarede Høste Tinget med Kingservig Skibredes Almue i bemeldte Laugrettesmænds Nærværelse.

Da Lænsmand John Torgiulssøn Hougse fremstod for Retten og anmeldte at han tilligemed Svend Knudssøn Grimen sidstleden 2den Octobr: 1789

1789: 178b

havde paa Grund af Sognepræsten til Hammers Kald, Hr: Jørgen Høghs Forlangende ved herved fremleggende Skrivelse af 1 Septembr: 1789, og den ved samme følgende skriftlige Stevning {havde} indstevnt Sognepræsten Hr: Rørdam for skyldige 15 rd: 4 mrk: 5 s: resterende Capellans Løn, men bemelte Stevning blev siden forlanget til Eftersyn, og tilbageholdt, hvilket ydermere sees af det herved fremleggende Brev af 19 Octobr: 1789, underskrevet af Hr: Rørdam, hvorefter Lænsmanden paastod sig befriet for Ansvar i Henseende til Stevnemaalets Forkyndelse og Fremleggelse her i Retten, og anbød sig tillige med nærværende Stevnevidne Svend Grimen at stadfæste med Eed at det bemelte skriftlige Stevnemaal indeholdt en Gield paastevnt for resterende Capellans Løn 15 rd: 4 mrk: 5 s:; som hr: Høgh tilgodekom til den Tid han blev kaldet til Hammers Kald, og at samme lovlig er forkyndt.

Bemelte 2de Mænd stadfæstede denne Tilførsel med Saligheds Eed, og saaledes ventede Lænsmanden at blive befriet for alt Ansvar. de fremlagte 2de Skrivelser er saaledes lydende #

Lænsmanden begierede tilført, at han den 26 Octobr: sidstleden har med 2de Mænd forlanget Stevnemaalet tilbage fra Hr: Rørdam, paa det samme efter hans Embeds Pligt kunne irettelægges, men hr: Rørdam har i de 2de Mænds Paahør benægtet at efterkomme dette, og derimod paa en haanlig Maade afviist ham, hvilket ved Vidner i sin Tid skal blive oplyst om fornødiges – imidlertid fremlagde han hr: Høghs Indlæg som fulgte med Stevnemaalet af 1 Sep: 1789, saalydende #

Lænsmanden derefter begierede Gienpart af det passerede og indleverede for at tilsende Hr: Høgh til nærmere Oplysning, og Sagen derefter udsat til næste Ting.

Eragtet.

Sagen beroer efter Forlangende til næste Ting.

Saugejerne i Kingservigs Skibrede angav Skjørselen paa deres Sauger fra sidste Angivelse til denne Tid for Aaret 1789 saaledes:

1: Paa Strands Saug efter Knud Larssøns Angivelse 2040 enkelte Bord til Udførsel, og 1860 ditto til forbrug i Bøjgden.

2: Qvitne [efter] Lars Olssøns Angivelse 100 enkelte Udførsels, og 1400 til forbrug i Bøjgden.

3: Huus Saug efter Brynild Asbiørnssøns Angivelse 2000 udførsels og 400 til Bøjgdens Fornødenhed.

4: Tvisme Saug efter Sjur Olssøns Angivelse 372 enkelte Bord til Bøjgden.

5: Biotvedts Saug efter Omund Endressøns Angivelse 650 til Udførsel og 650 til Bøjgdebrug.

6: Schartz Saug efter sidste Angivers Halsten Torgerssøns Opgivende fra 29 Octobr: 1785 til denne Tid i 4 Aar 700 enkelte Bord til Huuse Reparation og Bøjgdens Fornødenhed.

7: Alsagers Saug efter Sjur Iverssøns Angivelse 1700 bøjgde bord.

Herom aflagde Angiverne deres Saligheds Eed.

Lars Larssøn Bleye mødte for Retten og anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet paa egne og sine Naboers Vegne Opidderne paa Reisætter, Ole Tostenssøn og Søn Wiglig Olssøn, Wiglig Olssøn den ældre og Søn Ole Wigligssøn, Ole Jacobssøn, Helge Olssøn, Enken Maritha Ols Datter, \og/ Lars Olssøn med Beneficiarius Hr: Rørdam, til at anhøre Vidner om Smalebejte med videre, alt til et lovsikkert Tings Vidnes Erhvervelse for det første.

De indstevnte Vederparter mødte, undtagen Ole Wigligssøn, som ej var indkaldet i denne Sag.

Som Vidner var under Lovens Falsmaal indkaldet Astrid Ols Datter, Anna Niels Datter Bleye, Knud Knudssøn Maagestad, Lars Pederssøn Maagestad, samt godvillig mødende Asbiørn Maage, med flere om fornøden gøres.

Fra Hr: Rørdam blev fremlagt et skriftligt Indlæg af 27 Octobr: 1789, som blev oplæst, saalydende #

Lars Bleye protesterede mod det oplæste Indlæg, da han ej har stevnet paa Brug og Ejendom, men allene til Tings Vidne, hvilket det incaminerede Stevnemaal oplyser.

Kaldsmændene Brynild Johnssøn Hougse og Svend Knudssøn Grimen fremlagde en skriftlig Optegning fra Lars Bleye, hvorleedes dette Stevnemaal er forkyndt, og som de i alle Deelee under Saligheds Eed vedstod at være rigtig. Samme Optegning er saaleedes lydende #

Eragtet.

Sagen angaaer vel Twistighed om Brug og Ejendom, men Stevnemaalet er ikke skeed uden til at bevise med Vidner Citanternes Ret dertil, og altsaa ikke til Doms. De indstevnte Vidner kan derfor gierne modtages til at udsige deres Sandhed, men deres Eedfæstelse maae beroe indtil de paa Aastæderne har beviist de Eiendoms Strækninger hvorom de vidner, i overensstemmelse med Lovens 1. 13. 9.

De indkaldte Vidner mødte, undtagen Astrid Ols Datter, hvis Vidnesbyrd de 2de Mænd Knud Maagestad og Lars Pederssøn Maagestad haver modtaget.

Citanterne fremlagde deres skriftlige qvæstioner af 30 Oct:

1789: 179

1789, saalydende #

Derefter fremstod Vidnet Anna Niels Datter, som blev formanet at vedblive og udsige sin Sandhed paa de hende forelæggende Spørsmåale, saaledes som hun naar Befaring paa Aastædet er skeed vil eedfæste, efterat Eedens Forklaring hende var forelæst. Derefter forklarede Vidnet at være omtrent 60 aar gammel, og at have tjent hos Peder Berge for over 20 aar siden i foregaaende 11 aar, samt vidnede til forelagte 1 Sp: Jo, og hørte derom ingen

Anke. 2 Sp: Vidnet melkede der ikke selv, men hørte af Budejerne før hende havde gjort det, dog hentede hun ofte Gieder og Smaler tilhørende Bleye fra de bemelte Strækninger. 3 Sp: Veed derom ingen Beskeed. Vederparterne begierede Vidnet tilspurgte: om Rejsætter har nogen Ejendom i de omprovede Strækninger. Resp: Jo, Reisætter ejede de omspurgte Strækninger, men Bleyes Smaler bejtede der som forhen omprovet. 2: Om Rejsætter Mænd havde Slotter i Svendsteig og Blekane paa disse grændser. Resp: Kan ikke sige derom. 3: Om Smalene og Gieder gik paa de omprovede Strækninger af Hændelse, eller de bleve giætede. Resp: De bleve ikke giætede, men Kreaturene gik der naar de vilde uden Anke. Vidnet sagde at kunne gjøre Anvisning, og havde intet videre at forklare.

2 Vidne og 3 Vidne, Knud Maagestad og Lars Pederssøn Maagestad, aflagde Eed og vidnede, at have modtaget den svage Astrid Ols Datters Vidnesbyrd paa de forelagte og oplæste qvæstioner saaleedes: 1 Sp: Hørte ingen Anke om at Bleyes Smaler gik paa det ommelte Bæd. 2 Sp: har hverken selv malket, eller af andre hørt det, men hentede Bleyes Smaler saa ofte det gjordes fornødent fra disse Strækninger. 3 Sp: Vidste hun ikke. Dette Vidne sagde at være 74 aar gammel, og fød og opfød paa Bleye.

De forbemelte 2de Vidner forklarede end videre ifølge Indstevningen under samme Eeds Kraft, at Reisætter Mænd havde indsadt Bleyes Smaler, som de sagde at have taget i Jellehagen, og veed at de der for fordrede Betaling, som Lars Bleye nægtede.

4 Vidne, Asbiørn Maage, Farbroder til Citanten Lars Bleye, vidnede til 1 Sp: [og] 2 Sp: ligesom 1ste Vidne. 3 Sp: De har slet ikke bedet om Tilladelse eller givet der for Betaling. Vidnet sagde at være 60 aar gammel, og været paa Bleye, hvor han var fød, til indtil for 30 aar siden. Til Vederpartens 1 Sp: ligesom 1 Vidne. 2 Sp: Jo, Reisætter Mænd slog paa de omspurgte Stæder. 3 Sp: ligesom første Vidne. Kan gjøre Anviisning.

Citanten begierede Tings Vidnet sluttet og sig beskreven meddelt. Som bevilges.

Lars Johnssøn Maagestad fremædskede Sagen mod Torchel Helgessøn Maagestad, og fremstillede Varsels Vidnerne Knud Knudssøn og Sjur Wigligssøn Maagestad, som afhjemlede Stevnemaalets lovlige Forkyndelse for indstevnte Torkild Maagestad i hans Hustrues Paahør.

Lænsmand Hougse mødte.

De efter Stevnemaalet indstevnte Vidner Peder Bleye og Svend Grimen var tilstæde, hvilke aflagde Eed og vidnede, at da Auctionen holdtes paa Maagestad efter Lars Johnssøns Forlangende, hørte Vidnerne at Lars Johnssøn som Reqvirent sagde ved Gaardens Opraab, at med Gaarden fulgte 5 Huuse: Stue, Bue, Lade, Damhuus og Løehuus paa Bøen, men Auctions Directeurs {kan} Tilkjendegivelse af disse Huuse da Auctionen begyndte, kan Vidnerne ej sige. Dem:

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet

Lovlig stavnte og udeblevne Torchel Helgessøn Maagestad laugdages at møde til næste Sommer Ting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Aad Aadssøn Qvæstad fremlagde Laugdag i Aastæds Sagen mod Johanne Qvæstad med flere, af 26 Sep: 1789, saalydende #

De Laugdagede bleve paaraabt, men ingen svarede.

Kaldsmændene Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.

Citanten paastod Dom efter Vidnernes Udsigende til Geedernes aldeles Afskaffelse, og de indstevnte tilfunden at entholde sig fra at indsette nogen Slags Kreature i deres fælles Udmark for mere end deres Lod kan tilkomme, og endelig, i Anledning deres Paastand og Forbeholden indtænkte Aastæds Retten forventede samtlige indkaldte tilfunden at udrede Sagens Omkostninger i alt med 42 rd: 2 Mrk.

Eragtet.

Sagen optages til den 7 Decembr: førstkomende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt her paa Tingstædet, ligesom Laugrettets skriftlige Betænkning om Omkostningerne imidlertid forvæntes.

Derefter blev frem leveret til Tinglysning efterskrevne Almues breve, og endeel gamle Obligationer udslettede saaleedes.

1789: 179b

No: 1: Peder Johnssøn Rogdes Obligation stor 83 rd:, udstæd til Tobias Haldorssøn Rogde med Pant i Huuse og Løsøre, den 29 Octobr: 1789.

2: Ole Pederssøn Strands Tilstaaelse at hans Huustrue Giær Haagens Datter efter hans Død skal nyde Vilkaar af gaarden Strand, den 29 Octobr: 1789.

3: Torgius Sandoessøn (Sandorssøn) Medhuus Obligation 300 rd:, udstæd til Tobias Haldorssøn Rogde med Pant udi ½ Løb Smør i Medhuus og Grøve i Røldal, dateret og tinglæst 11 Junii 1784, udlyst efter qvittering af 30 Octobr: 1789. see!!

4: Sando!! (Sandor) Torgiussøns Skjøde paa ½ Løb Smør i Medhuus og Grøve i Røldal, udstæd af Enken Maritha Niels Datter med flere, mod 400 rd:, den 22 Januarii 1789.

5: Maritha Nicols!! (Niels?) Datters Contract for Livs Ophold af Medhuus, udstæd af Sønnen Sandoe!! (Sandor) Torgiussøn Medhuus, den 22 Januarii 1789.

6: Sjur Johannessøn Tvedts Obligation stor 40 rd:, udstæd til Tobias Halsorssøn Rogde med Pant i Kreature og Løsøre med videre, den 21 Februarii 1789.

7: Arne Arnessøn Tvedts Obligation stor 150 rd:, udstæd til Svend Svendssøn Krogevig med Pant i 1 Løb Smør, 1 Hud i Tvedt i Kingservig, den 29 Octobr: 1789.

8: Mons Thoressøns Skjøde paa 1 Pd: 4 mrk: Smør i {Botten} \Slland/ i Røldal, hvor han selv den 10 Febr: 1778 og 30 Junii 1783 har arvet andre 8 mrk:, udstæd af Thore Thorssøn Botten med flere, mod 126 rd: 4 mrk: 5 s:, den 29 Octobr: 1789.

9: Skiftebrev efter afdøde Guro Thors Datter Aarhus i Suldal og Ryfylche, hvorved Stervboets Jordegods 3 3/5 mrk: Smør i Slland i Røldal, udlagt til Mons, Tore, Knud Thorssønner hver 4/5 mrk: for 3 rd: 6 s:, Aasvi, Torborg og Maritha Thors Datter hver 2/5 mrk: for 1 rd: 2 mrk: 3 s:, dateret 30 Junii 1783.

10: Johannes Nielssøn Reinsaas Obligation stor 99 rd:, udstæd til Iver Jacobssøn Ejtrem med Pant i 12 mrk: Smør i Reinsaas i Odde, dat: 26 Oct: 1779, tinglyst ditto dato, udlyst efter qvittering den 31 Octobr: 1789.

11: Ole Olssøns {Bygsel}\Skjøde/ brev paa 6 mrk: Smør i Reinsaas, udstæd af Johannes Nielssøn Reinsaas mod 113 rd: 4 mrk: 14 s:, den 29 Octobr: 1789.

12: Asbiørn Erichssøn Naaes Obligation stor 463 rd: 3 mrk: 8 s:, udstæd til Peder Henrichssøn Sexe med Pant i 2 pd: 16 ½ mrk: Smør, ¾ Løb Salt, med Over bygsel til 12 mrk: Smør Præsteboels gods, og 9 Mrk: Smør Kirkegods, i Store Naae, dateret 26 Octobr: 1779, tinglyst 1 Novembr: 1780, udlyst efter qvittering den 31 Octobris 1789.

13: Jerrand Asbiørnssøns Skjøde paa forbemeldte Skyld i Store Naae No: 21 i Ullensvang, udstæd af Faderen Asbiørn Erichssøn Store Naae mod 400 rd:, den 29 Oct: 1789.

14: Ditto Obligation til Peder Henrichssøn Sexe, stor 299 rd:, med Pant i attermeldte Skyld i Store Naae, den 29 Octobr: 1789.

15: Orm Nielssøns {Bygselbrev} Skjøde paa 12 mrk: Smør i Botten No: 24 i Røldal, udstæd af Fartein Anderssøn Botten mod 50 rd:, den 29 Octobr: 1789.

16: Thore Wichingssøn Jøssendals Obligation til Haagen Olssøn Espe, stor 120 Rdlr:, udstæd den 25 Octobr: 1779 og tinglyst 27 Maji 1780, med Pant i bemelte ½ Løb 14 ½ mrk: Smør i Jøssendal i Odde, udlyst efter qvittering den 31 Octobr: 1789.

17: Ditto Obligation til Lars Haagenssøn Espe, stor 199 rd: 3 mrk:, med Pant i bemelte Skyld, dateret den 29 Octobr: 1789.

18: Jerrand Tostenssøns Skjøde paa 1 Pund 19 Mrk: Smør, $\frac{3}{4}$ Hud uden Bygsel i Mæland Indre Thun No: 11 i Kingservigs Skibrede og Ullensvangs Sogn, udstæd af Tosten Jerrandssøn Mæland mod betalte 199 rd:, den 29 Octobr: 1789.

19: Torbiørn Olssøns Skjøde paa 1 Løb 18 Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Hud, $\frac{1}{2}$ g:sk:, $\frac{1}{2}$ f:sk: i Øvre Berven No: 5 i Ullensvang, udstæd af Faderen Ole Torbiørnssøn mod 199 rd:, d: 30 Oct: 1789.

20: Østen Helgessøn Jordals Obligation stor 198 rd:, udstæd tl Torgiuls Michelssøn Tioflaat, med Pant i 2 pd: 8 Mrk: Smør i Jordal No: 8, dat: 14 Juni 1782, tinglyst 14 ditto, udslettet efter qvittering af 30 Oct: 1789.

21: Daniel Danielssøns Skjøde paa 2 pd: 8 mrk: Smør i Jordal No: 8, udstæd af Østen Helgessøn mod betalte 300 rd:, den 30 Octobr: 1789.

22: Ole Olssøn Reinsaas Obligation stor 99 rd:, udstæd til Iver Jacobssøn Ejtrem, med Pant i 6 Mrk: Smør i Reinsaas i Odde, dateret 30 Octobr: 1789.

23: Halvor Johannessøns Skjøde paa 6 Mrk: Smør i Reinsaas i Odde, udstæd af Johannes Nielssøn Reinsaas mod 60 rd:, d: 28 Octobr: 1784.

24: Ditto Obligation til Iver Jacobssøn Ejtrem, stor 99 rd:, med Pant i bemelte Skyld i Reinsaas i Odde, dateret 29 Octobr: 1789.

25: Aad Aadssøns Skjøde paa 1 pd: 16 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ {Løb} \Hud/ og $\frac{1}{4}$ Løb Salt i Qvæstad No: 20, udstæd af Aad Wigligssøn Qvæstad mod 100 rd:, og 65 rd: til Wiglig Aadssøn Qvæstad for Odels Retten, dateret 29 Octobr: 1789.

26: Mons Thorssøn Sellands Obligation stor 265 rd:, udstæd til Lænsmand Niels Helgessøn Hamre, med Pant i 1 Pd: 12 mrk: Smør i Selland i Røldal, og 4 Procento Rente, dateret 29 Octobr: 1789.

27: Ole Tormodssøns Bygselbrev paa 3 Mrk: Jord i Jelle i Odde, udstæd af Sognepræsten

1789: 180

hr: Rørdam mod lovlig Bygsel, den 27 Octobris 1789. med Revers.

28: Henrich Eliæssøns Ditto paa 6 mrk: Jord i Jelle, udstæd af ditto den 27 Octobr: 1789. med Revers.

29: Brithe Ivers Datters Contract for Livs Ophold af Øvre Qvale i Kingservig, udstæd af John Nielssøn Øvre Qvale den 30 Octobr: 1789.

30: Aad Bergessøns Skjøde paa 18 Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Huud i Aachre No: 23 i Ullensvang, udstæd af Jon Olssøn Aachre mod 100 rd:, den 30 Octobr: 1789.

31: Christen Olssøns Bygsel brev paa 9 Mrk: Smør i Hovland, udstæd af hr: Rector Arentz mod lovlig Bygsel den 8 Octobr: 1789. med Revers.

De sædvanlige Tings Vidner bleve optagne og udstædte lige som forrige (...?) under Laugrettets Bekræftning.

Til at betjene Retten næste Aar blev udnævnt 1: Jerrand Tostenssøn Mæland. 2: Iver Omundssøn Hildal. 3: Daniel Danielssøn Jordal. 4: Brynild Nielssøn Hamre. 5: Svend Olssøn Tuften. 6: Brynild Jonssøn Houge. 7: {Jon Gund} Peder Larssøn Staene, og 8: Torbiørn Tomassøn Alsager.

Aar 1789, den 31 Octobr:, blev paa Tingstædet Utne udi Aastæds Sagen anlagt af Jørgen Trondssøn og Iver Aamundssøn Hildal imod Opsidderne paa Gaarden {Hild} Sandven i

Odde, efter Vedtagelse paa Aastædet den 12 Septembr: sidstleden, og efterat Dommeren med Laugrettet havde confereret, saaledes afsagt

Dom.

Om de i denne Sag paastevnte Tvistigheder er en lovlig tinglyst Contract oprettet mellem Citanterne og de indstevnte Vederparter paa Gaarden Sandven, dateret 14de Maji 1783. Denne Contract foregiver Sandvens Mænd at have brudt, siden Hildals Mænd ej har efterkommet den fjerde Post af sammes Indhold. Naar en Contract oprettet overeensstemmende med Loven, skal ophæves, bør dertil have Samtykke af alle dem som samme har underskrevet, og at Vedtagelsen er skeed af alle de indstevnte Sandvens Opsiddere, bestyrker end videre Vidnet Ole Ellingssøn Jordals aflagde Provemaal. Citanternes incaminerede Stevnemaal og videre Procedur viser at Sagen er rejst fordi Contracten ej blev opfyldt paa nogen af Siderne, paa det de, naar de var visse paa Modpartiets Modsigelser kunde paastaae samme gandske kuldkastet, allene for om mueligt at kunne faae eene og udelukkende Brug i deres virkelige Ejendom og Fæehage, hvis Strækninger rigtig ved Rettens Befaring og Vidnernes Provemaale er overeens stemmende med den bemelte Contract; Men denne Paastand er tvertimod Lovens 5. 1. 1. 2. 3., allerhelst der ingen seenere Forbindelse efter Lovens 5. 1. 8. er indgaaet, der kunne tilintetgøre den første; ligesom det heller ikke under Sagen er beviist at den ganske Ophævelse af Forbindelsen var overeensstemmende med begge Parters Villie. Naar Contracter skulde ophæves, og samme Ophævelse ved Dom stadfæstes, uden Vedtagelse af alle Angiældende, maatte alle Parter i Contracten tilsidesettes, men da Citanterne paastaaer Strækningerne for deres Ejendomme paakjendt at være rigtige efter Vidnernes Udsigende, og disse var eens med Contracten, samt det i samme benæfnte Gierde, end og nu, da Citanterne frafalder den, paastaaer oprettet, saa er det rigtigt, at Citanterne i visse Deelee baade vil fragaae og vedtage Rigtigheden og Virkeligheden af Contractens lovlige Indretning. Saa meget mere bør den opfyldes, som Beneficiarius for Gaarden Sandven har inden Aastæds Retten vedtaget den, og derved beforders den Ret Loven giver, til Opfyldelse af de Forpligtelser som mellem Contraherende indgaaes. I saadan Henseende og efter forefindende Omstændigheder kjendes og dømmes af os eenstemmig for Rett: Den under 14de Maji 1783 oprettede og 11 Junii 1784 tinglyste Contract, som alle Angiældende har underskrevet og vedtaget, bør i alle Ord og Meeninger ved Magt at stande, dog saaleedes, at saafremt Sandvens Mænd overtræder samme, og lader sine Creature tilføje Hildals Ager og Bøe Skade, skal de være forbunden at entholde sig fra Bejter i Hildals Fæehage, ligesom Hildals Mænd ligeledes bør da entholde sig fra Bejtning i Sandvens Mark. Processens Omkostning betaler de indstevnte Sandvens Opsiddere til Citanterne med 16 rd: 3 mrk.; saasom de have været Aarsag i Sagens Anlæg. Dommen fuldbyrdes femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang,

1789: 180b

Continuation av Gravens Høsteting 1789.

Aar 1789, den 5te Decembris, blev ifølge de paa afvigte Høste Ting for Gravens Skibreede aflæste Eragtninger, Retten sat paa Tingstædet Ejde Grund for at aflæse Domme eller Kjendelser udi efterfølgende Sager. Nærværende de eedsvorne Laugrettesmænd, som her neden for findes specificerede.

Udi Sagen mellem Knud Larssøn Lund og Endre Knudssøn Lund angaaende Landskyld af den sidstes brugende Part i Gaarden Lund, som Citanten tilhører, er saaledes

Eragnet.

Ved den fremlagte Attest af Fogderiets Matricul bevises at Endre Knudssøn bruger Bondegods i Gaarden Lund, 13 ½ Mrk: Smør, ½ Faareskind, ½ Kalvskind, som er til Smør reduceret 17 ¼ Mrk:, og at i Knud Larssøns Brug ligger ligesaa meget Bondegods, hvilket er overeensstemmende med Knud Larssøns Skjøde af 30 Maji 1766, som hjemler ham Ejendom for 1 bpd: 10 ½ Mrk: Smør. Forskjellen mellem Matriculen og Knud Larssøns Bygselseddel er, at han ifølge den sidste skulle bruge 1 ½ Spand, eller 1 bpd: 3 mrk: Bondegods, men Endre Knudssøns Bygselseddel er ikke efter Rettens Paafordring fremlagt. Førend altsaa ved endelig Dom kan bestemmes hvem der egentlig bestyrer Knud Larssøns udisputerlige Ejendom, og der for bør betale lovlig Landskyld, bør Citanten Knud Larssøn til næste Ting ved lovligt Stevnemaal indkalde Endre Knudssøn Lund og hans Jorddrot, Sognepræsten Hr: Rørdam, den første til at fremkomme med den ham meddeelte Bygselseddel og Landskylds Bog, og den sidste at fremlægge Extract af Kingservigs Kalds Jordebog saavit denne Gaard vedkommer, hvilke Documenter ufejlbar maae oplyse udi hvis Brug det bemelte Bondegods ligger. Ligesom Knud Larssøn ligeledes med Fogdens Attest bør bevise at han betaler Skatter af den halve Gaard, og Endre Knudssøn af den anden halve, samt om Odels Skat betales af hans Ejendom 1 pd: 10 ½ Mrk: Smør. Til den Ende udstaaer denne Sag til næste Sommer Ting, og skal denne Kjendelse i lovlig Tid blive Citanten beskreven meddeelt.

I Sagen af Svend Nielssøn Kirketeig mod Helge Guldbrandssøn Espeland for Obligations Geld er saaledes

Dømt og Avsagt.

Den paastevnte Capital, som i lovlig Tid opsagt, er med den udstædte Pante Obligation og Debtors Udeblivelse efter Stevnemaals og Laugdags Forkyndelse, fuldkommen beviist; Thi bør Helge Guldbrandssøn Espeland til Citanten Svend Nielssøn Kirketeig indfri den under 8 Junii 1784 udstædte Pante Obligation stor 99 rd: med resterende Renter fra 8 Junii 1787 til fornøjelig Betaling skeer, samt udi Sagens Omkostninger 3 rd:, alt inden femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Udi Sagen af Lænsmand Lille Graven mod Iver Øvre Leqve for Stevnemaales Forkyndelse med videre, er saaledes

Dømt og Avsagt.

Baade det Kongelige Rescript af 2(0?) Maji 1762, og Sportel Reglementet af 11te Junii 1788 befaler at Læns mændene eene skal være berettigede til at forkynde Stevnemaale med videre for Almuen, og at andre uberettigede derfra bør entholde sig, med mindre de ingen Betaling fordrer eller modtager. Under denne Sag er det med Vidnerne Aschild Qvales og Aslach Scheyes, samt Sjur Spaaneims Provemaale godtgjort at indstevnte Iver Øvre Leqve har benyttet sig af dem som Stevnevidner i en Aastæds Sag, og derfor lovet Betaling, som dog ikke er paafulgt, uden til Aschild Qvale, som har modtaget 2 Mrk: Ligesom Iver Øvre Leqve ved Dom af 7 Decbr: 1787 er friefunden for Tiltale af Aschild Qvale, som ved Stevnemaal havde søgt den resterende Betaling for Stevningens Forkyndelse i denne samme paastevnte Sag. Saa Kjendes hermed for Ret: At Iver Øvre Leqve bør til Lænsmand Lille Graven erlægge de til Aschild Qvale udbetalte 2 Mrk: mod Regresse til ham, samt i denne Sags Omkostninger 3 rd:, hvormed han for videre Tiltale friefindes. Det idømte udreedes femten Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse, under Exsecutions Tvang.

Udi Justice Sagen af Hr: Foged Koren anlagt mod Torchel Iverssøn nedre Leqve for Overfald mod Drængen Lars Baardssøn af Woss, er saaledes

Dømt og Avsagt.

At indstevnte Torkel Iverssøn nedre Leqve har været vidende om den slette Behandling hans Svoger øvede mod Drængen Lars Baardssøn Flaaten, og at han var behjælpelig med at

udlokke ham fra Gjestgiverstædet, for at blive pidsket af Svogeren, bemærkes rigtig af Acten og de førte Vidners Udsigende, efter hans egen Fortælling for dem. Aarsagen til denne saa voldsomme Opførsel var en ugrundet Mistanke at Drængen

1789: 181

skulle have stjålet en Trøje, hvor for han dog siden blev befunden uskyldig. Den indstevnte og hans Svoger have begge avklædet Drængen og needlagt paa Sneen, pidsket ham, men det største Beviis er dog mod Torchels Svoger, hvor for han og som Formand er bleven straffet. Behandlingen nærmer sig til Vold, og at see igjennem Fingen (Fingrene?) med saadanne Udyder, var Skade for det almindelige, da ingen kunde være sikker (..?) or den eene enten af Had eller Ondskab tillagde den anden usandfærdige Beskyldninger, i Haab om at udføre sin Hævn ved voldsomme Midler. Drængen Lars Baardssøn har inden Retten declareret at han var forliget med den indstevnte, mod hvem han ingen videre Paastand havde, men dette Forliig har han formodelig indgaaet af Nød, da han som fattig i den Tid han var syg af Behandlingen, ikke kunne ernære sig paa anden Maade end af det Forbryderne gav ham til Erstatning. I Anledning heraf og paa Grund af Sagens Beskaffenhed kjendes hermed for Rett: Torchel Iverssøn Nedre Leqve bør for denne Forseelse, sig selv til velfortjent Straf og andre til Exempel og afskye, bøde til Gravens Præstegjælds Fattig Cassa 2 rd., og til Vej Cassen Nordenfields 2 rd., samt betale Lænsmanden udi Stevnepenge 3 Mrk., som alt efterkommes femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Lovens Tvang.

De Laugrettesmænd som betjente Retten vare: 1: Iver Ellingsøn Eyde for Omund Iverssøn Schaar. 2: Lars Ricoldssøn Tageschielde. 3: Erich Ricoldssøn Eyde for Peder Nielssøn Hougen. 4: Arne Winess for Conrad Sjurssøn Legreid. 5: Mads Trondssøn Kierland for Torbiørn Levorssøn Ose. 6: Ricold Erichssøn Eyde for Sjur Larssøn Sæd. 7: Gudmund Larssøn Rønnestrand for Ole Sjurssøn Spaaneim, og 8: Anders Josephssøn Lille Graven for Trond Larssøn Hylden.

Continuation af Kingservigs Høsteting 1789

Aar 1789, den 7de Decembris, blev Retten sat paa Tingstædet Utne, for ifølge de paa sidste Høsteting for {Gravens} \Kingservigs/ Skibrede aflæste Eragtninger at afsige Domme eller Kjendelser i de da optagne Sager. Nærværende nedenstaaende eedsvorne Laugrettesmænd:

Hvorda udi Sagen anlagt af Helge og John Jaastad mod Guttorm Bleye angaaende en Hæst, er saaledes

Eragtet.

Citanterne have declareret sig at være forligte med den forhen indstevnte Lars Larssøn Bleye, altsaa er Søgemaallet i Hensigt til ham ophævet. Derimod har Sagen continueret mod Guttorm Bleye, som benægter at have lejet den paastevnte Hæst, eller paataget sig i Tilfælde af Beskadigelse noget Ansvar, tilstaaer derhos at samme var i deres fælles Udmark, og der kom til Skade. Naturligviis søgte Hæsten saavel den eene som den anden Hoppe; ligesom Guttorm ikke var forbunden at tage sin Hoppe fra sin egen Udmark, om han end ikke var delagtig udi Lejen og Ansaret. Imod Benægtelse gielder intet uden Beviis, og da det paastevnte langt fra ikke er beviist; saa haver Citanterne til næste Ting at i agt tage det fornøden agtende, saafremt de ville continuere Sagen, som til den Ende udflyttes.

Udi den af Lars Johnssøn Maagestad mod Torchel Helgessøn ibm: anlagte Sag er saaledes
Eragtet.

Da intet med de afhørte Vidner er beviist til Belastelse mod den indstevnte: saa vorder Sagen afviist til fuldkommelig Oplysning, og derfor udflytttes den til næste Ting. Denne Kjendelse skal blive beskrevet meddeelt.

Udi Sagen af Sjur Samsonssøn Qvitne mod Amund Asbiørnssøn Maage for Gield 22 rd., blev saaleedes

Dømt og Avsagt

Med 2de eensstemmige Vidner er den indstevntes Tilstaaelse beviist at han formedelst et Jordekjøb er Citanten pligtig de paastevnte 22 rd: Amund Maage har heller ikke benægtet Kravet, men er udebleven med Tilsvær, hvilket tilkjendegiver end meere hans egen Tilstaaelse: thi Kjendes hermed for Ret: Amund Asbiørnssøn Maage bør til Sjur Samsonssøn Qvitne betale de pastevnte 22 rd., og udi Processens Omkostning 2 rd., alt inden femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Exsecutions Tvang.

I Aastæds Sagen anlagt af Aad Aadssøn Qvæstad mod Johannes Larssøn Qvæstad med flere, er efter Vedtagelse inden Aastæds Retten tilsendt Sørenskriveren den af Laugrettet continuerede Stenings Forretning, som herefter Protocollen tilføres, saalydende # og da Parterne have anmeldet at de om Sagens Omkostninger vare forenede, saa blev efter Optagelse paa sidste Høste Ting angaaende de paastevnte Geeder saaledes:

Dømt og Avsagt

Lovgiveren har ved de viiseste Love betrygget enhver Ejendom. Grunden til saadan Sikkerhed er den store Regel: Enhver bør beholde sit ubeskaaret. Heraf følger, at ingen Med Ejer bør holde flere Creature end som kan fødes i Forhold

1789: 181b

til hans Ejendoms Brug. I anden Fald trænges de øvrige Medejere. Allermindst bør nogen imod Lov antage fremmede Creature til egen Fordeel uden fælles Samtykke, ligesom de skadelige og tildeels forbudne Geeder bør enten afskaffes, eller saaleedes vogtes at de ingen Skade kan foraarsage. Og dette bliver neppe mueligt. Sigtelsen er baade beviist og tilstaaet, derfor Kjendes for Ret: Johannes og Ole Qvæstad, samt Ole Store Naae, Tollef og Ole Lille Naae, bør ikke føde eller antage flere Creature i fælles Mark end deres eget Jordebrug kan tilkomme, ligesom Geederne bør afskaffes, med mindre de saa forsvarligen vogtes at der af ingen ydermeere Klage foraarsages, alt under Straf og Bøder efter Loven. Den taxerede Skade er ikke paastevnt, ej heller tilstrækkelig oplyst af hvis Creature foraarsaget. Angaaende Omkostningerne er declareret Forlig. For det øvrige omgaaes med denne Dom paa lovlig Maade under Exsecution.

De laugrettesmænd som betjente Retten var: 1: Svend Knudssøn Grimen for Christen Olsson Hovland. 2: Aschild Østenssøn Mæland. 3: Lars Knudssøn Mæland. 4: Toer Torbiørnssøn Utne for Torchel Ingebretssøn Aase. 5: Halgrim Torbiørnssøn Mæland for Lars Olsson Apel. 6: Lars Larssøn Utne for Jacob Svendsen Winess. 7: Jacob Torbiørnssøn Lothe, og 8: Haavar Larssøn Lothe for Niels Thomassøn Lothe. Saa var og nærværende Lænsmanden John Torgiulssøn Hougse.

I Continuation af Steenings Mærkeskjels Forretningen paa Gaarden Qvæstad i Ullensvang den 26 Septembr: 1789, vide Folio 170, og forestaaende Protocollen tilført, er Laugrettets Forretning efter samtlige Parters Forening og Forlangende her indført saaleedes:

Efterat Sorenskriveren afrejste, continuerede Laugrettet med at fortsætte Steeningen paa Qvæstad, og da blev først ved ytre og øvre Ende paa Bjørnerageren hugget en T Gloppe som viser ind efter i en X hugget i en Steen, hvilken atter viser op og ind efter i 9 andre Mærker. Oven for disse Mærker ejer Johannes, og Aad ejer neden for Ageren. Ved nederste Ende paa Bjørnerageren hugget en T Gloppe i en nedsat Steen som viser op i lige Linie i 9 andre Mærker. Inden disse Mærker ejer Johannes, og uden for Aad. I øverste Ende af den indre Part i Biørnageren er hugget en X i en Steen i den nordre Kant, som viser ind i den søndre Kant af en Steen, hvor der er hugget en X, Oven for ejer Aad, og neden for Johannes. Den sidst ommelte X viser ind i en Mærkesteen, denne viser ind i en anden Mærkesteen, som atter viser ud og need i en X hugget i en Steen, denne viser ind i en anden X hugget i en Steen, og denne viser i en nedsat Mærkesteen, som er Endebyttet. Inden og oven for ejer Aad Bøen, og neden for Johannes. Den yttre Kant af Stykkeflækket er indhægnat med 7 Mærker. Neden, uden og oven for disse Mærker ejer Johannes Bøen, og inden for ejer Aad baade Ager og Bøe. Neden for Stykket nedsat en Mærkesteen som viser op efter i en gammel Kjørsle vej, hvor der er hugget en X som viser lige op efter i en nedsat Mærkesteen. Johannes ejer inden for, samt Helge og Ole uden for. Ved Vejen ved Skjerping er hugget en X som viser op efter i 4 Mærkesteene, hvor af den sidste viser ind efter i 4 andre Mærkesteene. Inden og neden for disse Mærker ejer Aad, og Ole ejer uden og oven for. I øverste og ytre Kant ved Stykket er hugget en X som viser midt efter Vejen oven for Kirsebærgierdet, hvor der er hugget en L Gloppe, imellem disse Mærker er 5 X. Oven for ejer Johannes, samt Helge og Ole neden for. Sidst benevnte L Gloppe viser ned i en X, og denne viser atter ned i 4 Mærkesteene need til Tungeteigen. Inden for disse Mærker ejer Helge og Ole med Sønner, men uden for ejer Johannes og Aad. Myrageren kaldet, Aad tilhørende, er indhægnat med 16 Mærker. Oven og uden for need til Holmen ejer Johannes. I Rejnen under Aads Myrager er tvende Mærkesteene nedsatte, som skiller Johannes Larssøns Myrager fra Aads. Fra den nordre af de sidst ommelte 2de Mærkesteene gaaer Byttet need i 2 Mærkesteene lige til Tungeteig Reinen, og den sidste viser ud i en anden Mærkesteen som staaer ved Bækken. Uden for ejer Aad Ageren, og Johannes inden og neden for baade Ager og Bøe. Ved Skierping i nedre Kant er hugget en X som viser ind og op efter i [?] andre X, den sidste i en Mærkesteen, som atter viser over Kjørslevejen i en X hugget i en Steen. Denne viser op og ind efter i 6 andre Mærker og Mærkesteene. Ageren ejer Johannes, og Aad Bøen. Fra de sidst ommeldte 6 Mærker gaaer Byttet ind efter i 3 andre Mærker og Mærkesteene. Aad ejer oven, og Johannes neden for. Under Hønse Douren er hugget en X som viser op efter i en Mærkesteen, denne viser ind og op i en Mærkesteen, hvori staaer en L Gloppe. Udi denne viser atter en L Gloppe, fra denne ud efter i en Mærkesteen, hvilken viser op i 2 X. Uden for ejer Johannes, og inden for ejer Aad. Den sidste X ved Kjeldermuren viser ud i en Mærkesteen, denne viser ned i en L Gloppe hugget i en

1789: 182

Steen i Muren ved Hjørnet af Kirebærgierdet, den viser ud efter i 3 andre Mærker, hvoraf den sidste viser op til Kleiven i en forhen hugget X, og er Endebyttet. Neden og uden for ejer Johannes, samt inden og oven for ejer Aad. I Nordre Stavburhjørnet, Johannes tilhørende, er hugget en X som viser ind efter i 2 andre X, hvoraf den sidste viser op efter til den øverste Løe Hjørne, hvor der er hugget en X i Skarvet, og denne viser op i 2 X, hvoraf den sidste er hugget i Skarvet ved Kjelden, og viser ud og op i en anden X som viser ud og ned i en X hugget i Skarvet ved Johannes (St?)uedør (Buedør?).

Videre er Aad og Johannes forenede saaledes: at en liden Vejte, Johannes tilhørende, skal denne have frihed at lade gaae ud efter oven for Hønse Douren, ligeledes skal Aad have frihed at reparere den Vejte som gaaer ud oven for Myren til Bækken.

End videre paastod Johannes at have frit Qværnehuus Stæd med Vej til samme.

Endelig ere de foreenede at bruge den gamle Kjørslevej inden for Kringle, og ikke lægge flere, saa og at de holder deres Føl i Agt, at de ej gjør Skade paa hinandens Ager eller Bøe.

Til Slutning forpligtede Johannes og Aad sig til at reparere Steenene som fornærmer Kjørslevejen under Gaarden.

I Lille Hagen, i en stor Steen som ligger i Fjæren, er hugget en X som viser op i en anden X, derfra til en T Gloppe, og videre ind efter i 4 Markesteene, hvoraf den sidste staaer ved Bækken. Aad ejer neden for, og Johannes uden for, samt Helge og Ole oven for. Fra den forbemelte T Gloppe gaaer Byttet ud i en Markesteen, hvori er hugget en L Gloppe som viser op i en Markesteen, hvori er hugget en L Gloppe som viser ud i tvende Markesteene, hvoraf i den sidste er hugget en {Markesteen} L Gloppe som viser ned i en anden Markesteen, hvori ligeledes er hugget en L Gloppe, der atter viser ud i en Markesteen. Johannes ejer inden og neden for, samt Helge og Ole oven for. Den første Markesteen er nedsat ved Steen muren, som viser i en anden Markesteen, hvori er hugget en L Gloppe, og den viser op efter i en anden Markesteen, hvori ligeledes er hugget en T Gloppe, og denne T Gloppe viser ind i 4 Korser. Bemelte T Gloppe viser ud i en Markesteen, hvori er hugget en T Gloppe. Aad ejer neden for disse Mærker. Fra den T Gloppe viser Byttet op efter i 6 Mærker og Markesteene, imellem de øverste Korser gaaer Byttet efter Vas Renslen. Helge og Ole med Sønner ejer uden for, samt Johannes inden for. og need i de forbemelte Korser Helge og Ole neden for. I Sjoneskallen er hugget en X som viser op efter i tvende andre Mærker, hvoraf det sidste er en T Gloppe, fra hvilken Byttet gaaer ud i 3 X. John Aachre ejer oven for, og Johannes Qvæstad neden for den X som staaer inden og neden i Sjoneskallen, og denne X viser op i fem andre Mærker. Aad ejer uden for, og Helge og Ole inden for. I Bjerget ved Bækken er hugget en X som viser ud i 3 andre Mærker, hvoraf den sidste er en L Gloppe, og den viser op efter Vas Renslet til en T Gloppe som viser op i 9 Mærker og Markesteene. Helge og Ole ejer uden for. Fra den bemelte T Gloppe viser Byttet ind i en X som staaer ved Bækken. Aad ejer neden for, og Johannes op til 2 Markesteener, samt {Johan} Aad ejer oven for disse 2 Markesteene op til 2 X som er hugget i Berveggen. Johannes ejer oven for Berveggen op til en Markesteen og en X. Fra den øverste Markesteen gaaer Byttet ned efter Bækken til Søn. Naae Mændene ejer inden for Bækken, og Qvæstad Mændene ejer uden for.

Johannes har en Ap(i?)ld (Apald?) staaende paa Aads Grund, og Aad har ligesaa en Abild!! (Apald?) staaende paa Johannes sin Grund, hvilke skal blive staaende.

NB: Ved Elven i øverste Kaldedal er hugget en X som viser i fem efter hinanden nedsatte Mærkesteene, den sidste er en L Gloppe udi som viser op efter i 6 efter hinanden nedsatte og hugne Mærker og Mærkesteene, den sidste er en gammel nedsat Mærkesten. Inden og neden for ejer Aad, og oven for ejer Johannes. Uden for Kaldedal er hugget en X som viser i en L Gloppe, hvilken viser op i 9 efter hinanden nedsatte Mærker og Mærkesteene. Inden for ejer Johannes, og uden for Aad. Ved Halvfierdingen er hugget en X som viser i lige Linie op i 6 andre Mærker og Mærkesteene op i en gammel Mærkesteen. Disse sidste Mærker fra NB: er forhen anførte.

Saaledes er Steeningen fuldført og Forretningen sluttet.